

សុទ្ធទាមពិធីកា

៤៨

SUTTANTA PITAKA

၆၇။
၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၃ ရက်
၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၃ ရက်
၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၃ ရက်
၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၃ ရက်

ផ្សេងៗទីនាយកដៃរដ្ឋបាល ព្រះអាណាពិស័ធន សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ ប្រចាំឆ្នាំ និង ព្រះអាណាពិស័ធន សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ នៅក្នុងប្រជាធិបតេយ្យ និង ព្រះអាណាពិស័ធន សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ នៅក្នុងប្រជាធិបតេយ្យ

ଟ୍ୟୁନିଭରେ ପାଇଁ

SUTTANTAPIṭAKA

AṄGUTTARANIKĀYA

SATTAKANIPĀTA

ATṬHAMABHĀGA

47

សម្រាប់អគ្គន៍សុត្រាមហាសញ្ញាការណិត ច្បាស់ ត្រី
សម្រាប់មហាសញ្ញាការណិត នៃតាមរយៈចុងក្រោយ និងព្រារណាភាសក្រុកខ្លួន

ନୀଯମରକ୍ଷଣ:

ជោយសក្រារដៃប្រចាំមុន្តម៉ោងលម្អានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្យកិច្ចម្បយដៃជា
គុងត្ននាទីជាពុទ្ធបិស់ទេ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយដើរ អ្នកធ្វើដៃណើតម្មត្រេះបានសម្រេច
ព្រះពុទ្ធគ្មាន វួរកម្មាំងទ្រឡប់ បានធ្វើការលេខបង់កម្មាំងកាយ ភាព ចិត្ត ទ្រពុងផ្ទាល់ ព្រមទាំងបប្លល
ព្រៃបិស់ទេ ញ្ចាតិមិត្តភិត្តិយ ក្នុងនិងក្រោប្រែសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបង្ហាញ ធម្មបង្ហាញ សង្គបង្ហាញ ។

សូមសេចក្តីផ្លាស់របស់ពួនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនា ដល់ពួនដល់
ពួនបិស់ទៅ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីផ្លាស់របស់ពួនខ្លួន ដើម្បីជួយ
ទៅតាមដាន ដើម្បីជួយពួន ដើម្បីជួយពួន ដើម្បីជួយពួន ដើម្បីជួយពួន

រតិបន្ទុមដ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥

~~5-10 m~~

କୁଳାଳି

សេចក្តីផលាងចំណុចការអាណ

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាណ បានយើងពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបុរាណៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានយើងព្យាយោន៖ មួយត្រូវតែតែនៅខាងបុរាណនៅ៖ សូមមេត្តាកត់សមាត់ថា ព្យាយោន៖ ដែលនៅខាងបុរាណនៅ៖ គឺជាដឹងរបស់ព្យាយោន៖ ដែលមានសញ្ញាលេខបុរាណៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបង្រកចេសកំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ៖ សមូល ភីជិនពាក្យនេះ ព្យាយោន៖ ហើយគឺជាដឹងរបស់ព្យាយោន៖ មិនដឹងពាក្យនេះគឺ សម្រេច ។

-ពាក្យចាលី៖ តសុស គឺ តសុវ ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រចយកតាមរបាយនូវក្រុមខ្មែរ របស់សម្របព្រះសង្គមដោតញ្ញាយណា (ជ្រើន-ធនាគត) ជាគោល ។ បុន្ថែមបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សាទុរាងពាក្យទាំងនោះទុកដែល ។

៣) ចំពោះ សន្លឹកច្បាប់ពាក្យខ្មែរ-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្ទៃកខាងបុរាណនៃព្រះពិធីដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដកកំព្យូទ័រ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរបស់ហើយ ។

សុវត្ថិភាគ

អង្គភាពនិកាយ សព្វការណិទាធន

អង្គមការ

៤៧

ព.ស. ២៤៩៨

សុត្តនិជិះកៅ

អង្គត្តនិភាយស្ស សត្វកនិចាតោ

អង្គមោ ភាតោ

នមោ តស្ស កករតោ អរបាតោ សម្រាលម្ពុទ្ធស្ស ។

បបមបណ្ឌាសកោ

ធនវគ្ងោ

[១] ធរម្ប សុតិំ ។ ធរាំ សមយំ កកវ
សារតិិយំ វិហារតិ ដេតរនេ អនាថិលិតស្ស អាកាមោ ។
តតិ ខោ កកវ កិត្យ អមឆ្នោសិ កិត្យវេតិ ។
កុណឆ្នោតិ តេ កិត្យ កករតោ បច្ចុល្យសុំ ។
កកវ ធរតិិវេច សត្វហិ កិត្យវ ធរម្បហិ
សម្រាលតោ កិត្យ សព្វិលារីនំ អប្បិយោ ច
បេរាតិ អមនាមោ ច អក្ស ច អការិយោ
ច ។ កតមេហិ សត្វហិ ។ តច កិត្យវ កិត្យ
លាកតាមោ ច បេរាតិ សត្វារតាមោ ច

សុត្តនិធី

អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

អង្គមភាត

សូមនមស្សាប់ពេលព្រះមានព្រះកាត ជាមហាផ្ទៃសម្រាលម្នាច់ព្រះអង្គនេះ ។

បបំបណ្តាលសក

ធនវគ្គ

[១] ខ្ញុំបានស្សាប់មកយើងនេះ ។ សម័យម្បយ ព្រះមានព្រះកាត ទ្រឹះគីឡូកិច្ចរត្តដោតពន របស់អនាគម្ពុជាកសិកសេដ្ឋិ ជិតក្រុងសារតី ។ ព្រះមានព្រះកាត ទ្រឹះត្រាស់ហេកិភុទាំងឡាយកូនិចិនោះបាន ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ។ កិភុទាំងនោះ ធ្វើយតបព្រះពុទ្ធដីកាន់ព្រះមានព្រះកាត បានបានព្រះអង្គដែលមិនមែន ។ ព្រះមានព្រះកាតទ្រឹះត្រាស់ពាក្យនេះបាន ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទប្រកបដោយធម៉ែ ៧ យើង រម៉ែដិនជាទីស្រឡាញ់ ដី មិនជាទីពេញបិត្តដី មិនជាទីគោរពដី មិនជាទីសរសើរដី របស់សព្វប្រុចារីតាំងឡាយ ។ ធម៉ែ ៧ យើង តើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទកូនិចិនសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាប្រាណការ ១ ប្រាប្រាសការ៖ ១

សុត្ថនូបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

អនវញ្ញត្តិកាមោ ច អហិរិកោ ច អនោត្តបី ច
 ចាបិទ្រ ច មិញ្ចាតិដី ច ។ តមេហិ ខោ កិត្យុរោ សត្តិ
 ដម្រួយិ សមញ្ចាកតោ កិត្យុ សព្វហ្មចាន់ អប្បិយោ
 ច យេរិ អមជាទោ ច អក្ស ច អភាពីយោ ច ។
 សត្តិ កិត្យុរោ ដម្រួយិ សមញ្ចាកតោ កិត្យុ សព្វហ្ម-
 ចាន់ ិយោ ច យេរិ មជាទោ ច ក្ស ច
 ការីយោ ច ។ គតមេហិ សត្តិ ។ ឥណ កិត្យុរោ
 កិត្យុ ន លាកកាមោ ច យេរិ ន សក្សារកាមោ ច
 ន អនវញ្ញត្តិកាមោ ច ហិរិមា ច ឱត្តបី ច អប្បិទ្រ
 ច សម្រាតិដី ច ។ តមេហិ ខោ កិត្យុរោ សត្តិ
 ដម្រួយិ សមញ្ចាកតោ កិត្យុ សព្វហ្មចាន់ ិយោ ច
 យេរិ មជាទោ ច ក្ស ច ការីយោ ចាតិ ។

[២] សត្តិ កិត្យុរោ ដម្រួយិ សមញ្ចាកតោ
 កិត្យុ សព្វហ្មចាន់ អប្បិយោ ច យេរិ អមជាទោ ច
 អក្ស ច អភាពីយោ ច ។ គតមេហិ សត្តិ ។
 ພ កិត្យុរោ កិត្យុ លាកកាមោ ច យេរិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

មិនចន្ទ់ឡើតមេីលជាយួន ១ មិនខាសបាប ១ មិនខាបបាប ១ ប្រាថ្ញ
អាណ្នក់ ១ យើព្យូទ័រ ១ ។ ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុប្រកបដោយធម៌ ៧
យ៉ាងនេះ រួមជែងមិនជាទីស្រឡាត្រៃំដឹង មិនជាទីពេញបិត្តធម៌ មិនជាទី
គោរពធម៌ មិនជាទីសរសើរធម៌ របស់សព្វប្រារីទាំងឡាយឡើយ ។
ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រួមជាទីស្រឡាត្រៃំ
ធម៌ ជាទីពេញបិត្តធម៌ ជាទីគោរពធម៌ ជាទីសរសើរធម៌ របស់សព្វប្រ-
ារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើអីទាំង ១ ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុ
ទុកធនសាសនានេះ ជាអ្នកមិនប្រាថ្ញលាក់ ១ មិនប្រាថ្ញសការ៖ ១ មិនប្រ-
ាថ្ញមិនចន្ទ់ឡើតមេីលជាយួន ១ ខាសបាប ១ ខាបបាប ១ ប្រាថ្ញតិប់ ១
យើព្យូត្រូវ ១ ។ ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ
រួមជាទីស្រឡាត្រៃំដឹង ជាទីពេញបិត្តធម៌ ជាទីគោរពធម៌ ជាទី
សរសើរធម៌ របស់សព្វប្រារីទាំងឡាយ ។

[៧] ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រួមជែង
មិនជាទីស្រឡាត្រៃំដឹង មិនជាទីពេញបិត្តធម៌ មិនជាទីគោរពធម៌ មិនជា
ធាទីសរសើរធម៌ របស់សព្វប្រារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើអីទាំង ១
ម្អាលភិកុទាំងឡាយ ភិកុទុកធនសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្ញលាក់ ១

បប់មបណ្តាសកេ ធនវគ្គា

សញ្ញារកាមោ ច អនរញ្ញត្តិកាមោ ច អហិរិកោ ច
 អនោត្តួយី ច តស្សុកីំ ច មច្បី ច ។ តមេហិ ខោ
 កិត្យូរ សត្វុហិ ធម្មុហិ សម្លាកតោ កិត្យូ សព្វហុ-
 ចារីំ អប្បិយោ ច ហេរតិ អមនាថោ ច អក្សុ ច
 អភាពីយោ ច ។ សត្វុហិ កិត្យូរ ធម្មុហិ
 សម្លាកតោ កិត្យូ សព្វហុចារីំ ិយោ ច ហេរតិ
 មនាថោ ច ក្សុ ច ការីីយោ ច ។ គត់មេហិ
 សត្វុហិ ។ ឥដ កិត្យូរ កិត្យូ ន លាករកាមោ ច ហេរតិ
 ន សញ្ញារកាមោ ច ន អនរញ្ញត្តិកាមោ ច ហិរិមា
 ច ីត្តួយី ច អនិស្សុកីំ ច អមច្បី ច ។ តមេហិ
 ខោ កិត្យូរ សត្វុហិ ធម្មុហិ សម្លាកតោ កិត្យូ
 សព្វហុចារីំ ិយោ ច ហេរតិ មនាថោ ច ក្សុ ច
 ការីីយោ ចាតិ ។

[៣] សត្វិមានិ កិត្យូរ ពលានិ ។ គត់មានិ
 សត្វ ។ សញ្ញាពលំ វិយពលំ ហិរិពលំ ីត្តួយី-
 ពលំ សតិពលំ សមាជិពលំ បញ្ញាពលំ ។

បបេមបណ្តាសក ធនវគ្គ

ប្រាថ្ឌាសការ៖ ១ មិនចង់ទ្វោគេម៉ឺលជាយខ្លួន ១ មិនខ្ងាសបាប ១ មិន
ខ្ងាបបាប ១ មានសេចក្តីប្រើណែន ១ មានសេចក្តីកំណរញ្ជៀវ ១ ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រកបដោយធំ ៧ យ៉ាងនេះជន រមេដមិនជាទី
ស្រឡាភ័ត៌ដែល មិនជាទីពេញបិត្តដែល មិនជាទីគោរពដែល មិនជាទីសរសើរ
ដែល របស់ស្របប្រុចរីទាំងឡាយឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិ
ប្រកបដោយធំ ៧ យ៉ាង រមេដជាទីស្រឡាភ័ត៌ដែល ជាទីពេញបិត្តដែល ជាទី
គោរពដែល ជាទីសរសើរដែល របស់ស្របប្រុចរីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង
តើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិកុំដសសនានេះ ជាអ្នកមិនប្រាថ្ឌា
លាក់ ១ មិនប្រាថ្ឌាសការ៖ ១ មិនប្រាថ្ឌាមិនចង់ទ្វោគេម៉ឺលជាយខ្លួន ១
ខ្ងាសបាប ១ ខ្ងាបបាប ១ មិនមានសេចក្តីប្រើណែន ១ មិនមានសេចក្តី
កំណរញ្ជៀវ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រកបដោយធំ ៧ យ៉ាងនេះជន
រមេដជាទីស្រឡាភ័ត៌ដែល ជាទីពេញបិត្តដែល ជាទីគោរពដែល ជាទី
សរសើរដែល របស់ស្របប្រុចរីទាំងឡាយ ។

[៣] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កម្មាំដនេះមាន ៧ យ៉ាង ។ កម្មាំដ ៧ យ៉ាង
តើអីខ្លះ ។ កម្មាំដគីសទ្វា ១ កម្មាំដគីសបក្តីព្យាយាម ១ កម្មាំដគីបិរិ ១
កម្មាំដគីខិត្តប្បែះ ១ កម្មាំដគីសតិ ១ កម្មាំដគីសមាជិ ១ កម្មាំដគីបញ្ញា ១ ។

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

សមានិ ទោ កិត្យាំ សត្ត ពលានីតិ ។

ស្រួចពលំ វីយពលំ^(១) ហិរិ ឱត្តប្បិយំ ពលំ

សតិពលំ សមាជិពលំ^(២) បញ្ញា ំ សត្តមំ ពលំ

ធម៌ ពលវ កិត្យា សុខំ ជីវិតិ បណ្តើតោ

យោនិសោ វិចិន ធម៌ បញ្ញាយត្តំ វិបស្សិតិ

បធ្លោតស្វ័រ និញ្ចានំ វិមាខ្សាត ហេរតិ បេតសោតិ ។

[៤] សត្តិមានិ កិត្យាំ ពលានិ ។ គតមានិ
សត្ត ។ ស្រួចពលំ វីយពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បិពលំ
សតិពលំ សមាជិពលំ បញ្ញាពលំ ។ គតមញ្ញ
កិត្យាំ ស្រួចពលំ ។ ឥដ កិត្យាំ អវិយស្សារកោះ
សញ្ញា ហេរតិ ស្រួចបាតិ តចាកតស្ស ពោដិ តតិបិ
សោ កកវ អរហំ សម្បាសម្បុញ្ញ ។ យេ ។ សត្តា
លើមុនុស្សានំ ពុញ្ញ កកវតិ ។ ឥដំ រូចិតិ កិត្យាំ
ស្រួចពលំ ។ គតមញ្ញ កិត្យាំ វីយពលំ ។

១ និ. ម. វីយញ្ញ ។ ២ និ. សមាជិញ្ញ ។ ម. សមាជិច ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិកូទាំងខ្សោយ នេះជនកម្មាំង ៧ យ៉ាង ។

កម្មាំងគីសទ្រ កម្មាំងគីវីយេះ កម្មាំងគីហិរិ កម្មាំងគីខិត្តប្បេះ

កម្មាំងគីសតិ កម្មាំងគីសមាចិ កម្មាំងគីបញ្ញា ជាតម្រប់ ៧

កិកូជាបណ្ឌិត មានកម្មាំងដោយកម្មាំងទាំងនេះ រួមជនស៊

នោស្សល ពិចារណាចម់ដោយឧបាយ តែងយើញច្បាស់

នូវអត្ថ^(១) ដោយបញ្ញាបាន ការឃុបស្រឡេះ ចាកអារម្មណ៍

នៃបិត្តរបស់កិកូនោះ ដូចជាការរលត់នៃប្រទិប ។

[២] ម្នាលកិកូទាំងខ្សោយ ពលេះនេះមាន ៧ យ៉ាង ។

៧ យ៉ាង តើអីខ្លះ៖ ៧ គីសទ្រពលេះ ១ វីយពលេះ ១ ហិរិពលេះ ១

ិត្តប្បេពលេះ ១ សតិពលេះ ១ សមាចិពលេះ ១ បញ្ញាបានេះ ១ ។

ម្នាលកិកូទាំងខ្សោយ សទ្រពលេះ តើដូចមេប ។ ម្នាលកិកូទាំង-

ខ្សោយ អរិយសារកិត្តិនសាសនានេះ ជាមួកមានសទ្រ រួមជនដើរបំពេះ

ពោធិ៍ញាបរបស់ព្រះព័ជាត់បាន ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាមរហន្ត

សម្រាសមួល ។ បេ ។ ជាសាស្ត្រនៃទេតានិធមនុស្សទាំងខ្សោយ ទ្រដៃ

ត្រាស់ដឹងនូវសប្តាហ័រ ទ្រដៃកម្មាត់បង់នូវត្រួតកាទ ។ ម្នាលកិកូទាំងខ្សោយ

នេះហេរបាន សទ្រពលេះ ។ ម្នាលកិកូទាំងខ្សោយ វីយពលេះ តើដូចមេប ។

១- រួមជនយើញច្បាស់នូវសច្ចិដម ដោយមតិប្បញ្ញា មួយអនឹងដោយរិបស្សនា ។ អង្គកម្រា ។

បបំបណ្តាលសក់ ធនវគ្គា

ឥដ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ អារុទ្ទីរីយោ វិហារតិ
 អគុសលានំ ធម្មានំ បហាងាយ គុសលានំ
 ធម្មានំ ឧបសម្បជាយ ចាមភោ ធន្តួលរក្រោមោ
 អនិត្តិត្តិធម្មោំ គុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឥដ រួច្ចតិ
 កិត្យាំ វិយពលំ ។ គតមញ្ញ កិត្យាំ ហិរិពលំ ។
 ឥដ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ ហិរិមា ហោតិ ហិរិយតិ
 កាយធម្មូរិតែន រថធម្មូរិតែន មោោធម្មូរិតែន ហិរិយតិ
 ចាបកានំ អគុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ។
 ឥដ រួច្ចតិ កិត្យាំ ហិរិពលំ ។ គតមញ្ញ កិត្យាំ
 ឱត្តិប្បុពលំ ។ ឥដ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ ឱត្តិប្បិ
 ហោតិ ឱត្តិប្បិ កាយធម្មូរិតែន រថធម្មូរិតែន មោោ-
 ធម្មូរិតែន ឱត្តិប្បិ ចាបកានំ អគុសលានំ ធម្មានំ
 សមាបត្តិយា ។ ឥដ រួច្ចតិ កិត្យាំ ឱត្តិប្បុពលំ ។
 គតមញ្ញ កិត្យាំ សតិពលំ ។ ឥដ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ
 សតិមា ហោតិ បរមេន សតិនេបត្រូន សម្បត្តកតោំ
 ចិរគតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សវិត្ត អណុស្សវិត្ត ។

បបមបណ្តាសក ធនវគ្គ

ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ អរិយសារ៍កិត្តុសាសនានេះ ប្រាងពួសបក្តីព្យាយាម
ដើម្បីលេខរៀងកុសលដម័ទាំងខ្លាយ ដើម្បីបំពេញនូវកុសលដម័ទាំង-
ខ្លាយ ជាអ្នកមានកម្មាំងព្យាយាម ប្រើន្តក្រឹងមុតមាំ មិនដាក់ជូរ៖ កិត្តុ
កុសលដម័ទាំងខ្លាយឡើយ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ នេះហេរាជា
វីរិយលេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ ហិរិយលេះ តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ ម្នាល
កិត្តុទាំងខ្លាយ អរិយសារ៍កិត្តុសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេបក្តីអៀន
ខ្ងាស រមេដអៀនខ្ងាស កាយទុប្បិទិត របីទុប្បិទិត មនោទុប្បិទិត រមេដ
អៀនខ្ងាសនូវការចូបប្រសព្ទនូវកុសលដម័ដីលាមក ។ ម្នាលកិត្តុទាំង-
ខ្លាយ នេះហេរាជា ហិរិយលេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ ឱិត្តប្បិយលេះ
តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ អរិយសារ៍កិត្តុសាសនានេះ ជាអ្នក
មានសេបក្តីតុក់សុត រមេដតុក់សុតបំពេះកាយទុប្បិទិត របីទុប្បិទិត
មនោទុប្បិទិត រមេដតុក់សុតនូវការចូបប្រសព្ទនូវកុសលដម័ដីលាមក ។
ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ នេះហេរាជា ឱិត្តប្បិយលេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំង-
ខ្លាយ សតិយលេះ តើដូចមេប៉ុប៉ុ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្លាយ អរិយ-
សារ៍កិត្តុសាសនានេះ ជាអ្នកមានសតិ ប្រកបដោយសតិ និងកាត
ជាអ្នកមានបញ្ហាតាស់ក្រាច់ឱត្តម ជាអ្នកនឹករលីកចាំបាច់ នូវអំពើផែល
ឧនធ្វើយុរហ៊ីយដង នូវសម្រីដែលឧនធ្វើយុរហ៊ីយយុរហ៊ីយដង ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយសួយ សត្វកនិច្ច

ឥណ្ឌិតិ កិត្យាំ សតិពលំ ។ គតមញ្ញ
 កិត្យាំ សមាជិពលំ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ
 វិធ្លីរ គាមេហិ ។ យេ ។ ចតុត្រំ ឃាតំ ឧបសម្បផ្ទះ
 រិយារតិ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្យាំ សមាជិពលំ ។
 គតមញ្ញ កិត្យាំ បញ្ញាពលំ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្យាំ
 អរិយស្សវរកោ បញ្ញាំ ហេរាតិ ឧណយត្តិកាមិនិយ
 បញ្ញាយ សម្បទាត់ អរិយាយ និព្ទោដិកាយ
 សម្ប ធម្មត្យកិត្យាយកាមិនិយ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្យាំ
 បញ្ញាពលំ ។ សមានិ ខោ កិត្យាំ សត្វ
 ពលានិតិ ។

សម្បទលំ	វិរិយពលំ	ហិរិ ឱត្តិប្បិយំ ពលំ
សតិពលំ	សមាជិពលំ	បញ្ញាំ សត្វមំ ពលំ ។
ធមេហិ	ពលរ កិត្យាំ	សុខំ ជីរតិ បញ្ញាត់
យោនិសោ	វិចិន ធម្មំ	បញ្ញាយត្រំ វិបស្សិតិ
បញ្ញាតេស្សរ និញ្ញានំ	វិមាខោះ	បញ្ញាផលេស្សរ និញ្ញានំ រិមាខោះ ហេរាតិ ដេតេស្សាតិ ។
[ច] សត្វិមានិ	កិត្យាំ ធម្មំ	គតមានិ សត្វ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ច

ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ នេះហេរាប សតិលេ: ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
សមាជិលេ: តើដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ អវិយសារ៍កកុជ
សាសនានេះ ស្មាត់ចាកកាមទាំងខ្សាយ ។ ហើយ ។ ចូលដល់នូវ
ចត្តិត្តផ្សាយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ នេះហេរាប សមាជិលេ: ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ បញ្ជាលេ: តើដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
អវិយសារ៍កកុជសាសនានេះ ជាអ្នកមានប្រាង្នា រួមជំនួយបញ្ជា
ជាគ្រីនដឹងប្បាស់នូវការកែត្រួវឱ្យ និងសូន្យទៅ (នេខ្ល ៥) ជាបញ្ជា
ប្រសើរមោះមុត ជាគ្រីនដល់នូវការអស់ទៅនេខ្លក្តុងដោយប្រែពេ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ នេះហេរាប បញ្ជាលេ: ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
នេះជន ពលេ: ៧ យ៉ាង ។

សម្រាលេ: វីយពលេ: ហិរិពលេ: ឯត្តិប្បពលេ: សតិពលេ:
សមាជិលេ: បញ្ជាលេ: ជាគម្រប់ ៧ ។ កិត្តិជាបណ្ឌិត
មានកម្មាំងដោយពលេ:ទាំងនេះ រួមជំនួយបញ្ជា ពិចារណា
ជម័យធម្មាយ យើងប្បាស់នូវអត្ថដោយបញ្ជា ការឃប្រសិទ្ធភាព៖
(ចាកអារម្មណ៍) នេចិត្ត (របស់កិត្តិនោះ) ដូចជាការលត់នេប្រទីប ។
[៥] ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សាយ ទ្រព្យនេះមាន ៧ យ៉ាង ៧ យ៉ាង តើអើឡូ: ។

បបំមបណ្តាសកែ ធនវគ្គា

ស្រួលដំ សីលដំ ហិរិដំ ឱត្យប្បដំ សុតដំ
ចាកដំ បញ្ញាចំ ។ ឥមាណិ ខោ កិត្យាប់ សត្វ
ធននឹតិ ។

ស្រួលដំ សីលដំ ហិរិ ឱត្យប្បិយំ ដំ
សុតដលព្យ ចកោ ច បញ្ញា ប់ សត្វមំ ដំ ។
យស្ស ធម៌ ធន អតិ ឥតិយា ឬិសស្ស រ
អណុវិទ្យាតិ តំ អាយុ អមេបំ តស្ស ដីវតិ ។
តស្ស ស្រួលព្យ សីលព្យ បសាតំ ធម្ពុណស្សដំ
អណុយុព្យប់ មេជានិ សាំ ពុធានសាសន្តិ ។

[៦] សត្វិមាណិ កិត្យាប់ ធននិ ។ កតមាណិ
សត្វ ។ ស្រួលដំ សីលដំ ហិរិដំ ឱត្យប្បដំ
សុតដំ ចាកដំ បញ្ញាចំ ។ កតមព្យ កិត្យាប់
ស្រួលដំ ។ ឥ កិត្យាប់ អិយស្សរកោ សទ្ទា
យោតិ ស្រួលាតិ ឥចាកឥស្ស ពោដី ឥតិបិ
សោ កករ អរយា សម្ងាសម្ងុទ្ទា ។ បើ ។

បបេមបណ្តាសក ធនវត្ថុ

ទ្រព្យគីសទ្វា ១ ទ្រព្យគីសិល ១ ទ្រព្យគីហិរិ ១ ទ្រព្យគីខិត្តប្បែ: ១
ទ្រព្យគីសុត់: ១ ទ្រព្យគីចាត់: ១ ទ្រព្យគីបញ្ញា ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំង-
ឆ្លាយ នេះទ្រព្យ ៧ យ៉ាង ។

ទ្រព្យគីសទ្វា ទ្រព្យគីសិល ទ្រព្យគីហិរិ ទ្រព្យគីខិត្តប្បែ:
ទ្រព្យគីសុត់: ទ្រព្យគីចាត់: ទ្រព្យគីបញ្ញា ជាគម្រប់ ៧។
បុគ្គលុណា ទោះស្រីកី បុរសកី មានទ្រព្យទាំងនេះ អ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឆ្លាយ ហៅបុគ្គលុនោះបានអ្នកមិនទែលក្រឡើយ
ការសំនោរបស់បុគ្គលុនោះ មិនសោះសូន្យឡើយ ។
ហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញ កាលរលីកនួរពាក្យប្រើប្រាស់
របស់ព្រះពួនុទាំងឆ្លាយ គឺប្រើប្រាស់ប្រើយ ។ នូវសទ្វាសិល
សេបកីដ្ឋែងប្រានិនការយើងនូវដីម៉ែ ។

[៦] ម្នាលកិត្តិទាំងឆ្លាយ ទ្រព្យនេះមាន ៧ យ៉ាង ។ ៧ យ៉ាង តើអី
ខ្លះ ។ ទ្រព្យគីសទ្វា ១ ទ្រព្យគីសិល ១ ទ្រព្យគីហិរិ ១ ទ្រព្យគីខិត្តប្បែ: ១
ទ្រព្យគីសុត់: ១ ទ្រព្យគីចាត់: ១ ទ្រព្យគីបញ្ញា ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំង-
ឆ្លាយ ទ្រព្យគីសទ្វា តើដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឆ្លាយ អរិយសារកិត្តិ
សាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្វា រួមទៅដឹងដឹងពេះពោធិ៍ពាណាពារបស់ព្រះ
តបាតតបា ព្រះមានព្រះភាគព្រះអន្ត់នោះ ជាមរហន្តសម្រាលម្នាស់ ។ បេ ។

សុត្តនិងកៅ អគ្គនឹកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

ពុទ្ងា កកវតិ ។ ឥណ រួចតិ កិត្យេរ សទ្ងាងនំ ។
 កតមញ្ញ កិត្យេរ សីលងនំ ។ ឥណ កិត្យេរ អិយ-
 ស្សរកោ ចាលកតិចាតា បជិវិរកោ ហោតិ ។ ហោ ។
 សុកមេរយមផ្ទួយមានដ្ឋាន បជិវិរកោ ហោតិ ។ ឥណ
 រួចតិ កិត្យេរ សីលងនំ ។ កតមញ្ញ កិត្យេរ
 ហិរិដនំ ។ ឥណ កិត្យេរ អិយស្សរកោ ហិរិមា
 ហោតិ ហិរិយតិ គាយុបុរិតេន វិធមុបុរិតេន
 មោោុបុរិតេន ហិរិយតិ ចាបកាង អគ្គុសលាង
 ធម្មាង សមាបត្តិយា ។ ឥណ រួចតិ កិត្យេរ
 ហិរិដនំ ។ កតមញ្ញ កិត្យេរ ីត្តូប្បុដនំ ។ ឥណ
 កិត្យេរ អិយស្សរកោ ីត្តូបី ហោតិ ីត្តូប្បិ
 គាយុបុរិតេន វិធមុបុរិតេន មោោុបុរិតេន ីត្តូប្បិ
 ចាបកាង អគ្គុសលាង ធម្មាង សមាបត្តិយា ។
 ສី រួចតិ កិត្យេរ ីត្តូប្បុដនំ ។ កតមញ្ញ កិត្យេរ
 សុតុដនំ ។ ឥណ កិត្យេរ អិយស្សរកោ ពហុស្សរកោ
 ហោតិ សុតុដកោ សុតុសន្ទិចយោ យោ តេ ធម្មា

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ព្រះអង្គតាសំដើមនូវសប្តាហម៌ ឡាន់កាប់បង្កើនូវត្រកត ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ធ្លាយ នេះហេរាប ត្រព្យគីសទ្ងាត ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ ត្រព្យគីសិល
តើជួចមេប ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ អវិយសារ៍កិភុទាំងសាសនានេះ
ជាមួករៀបចាកបាណាពាតិចាត ។ ហើយ ជាមួករៀបចាកសុរាយមធ្យប្បមា-
ទដ្ឋាន ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ នេះហេរាប ត្រព្យគីសិល ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ធ្លាយ ត្រព្យគីហិរិ តើជួចមេប ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ អវិយ-
សារ៍កិភុទាំងសាសនានេះ ជាមួកមានសេចក្តីអៀនខ្ងាស រមេដអៀនខ្ងាស
ចំពោះកាយទូច្បារិត របីទូច្បារិត មនោទូច្បារិត រមេដខ្ងាសនូវការប្របប្រសព្ទន្យ រ
អកុសលដម៌ដែលមក ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ នេះហេរាប ត្រព្យគីហិរិ ។
ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ ត្រព្យគីឱត្តប្បៈ តើជួចមេប ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ
អវិយសារ៍កិភុទាំងសាសនានេះ ជាមួកមានសេចក្តីតក់សុំត រមេដតក់សុំត
ចំពោះកាយទូច្បារិត របីទូច្បារិត មនោទូច្បារិត រមេដតក់សុំតចំពោះការ
ប្របប្រសព្ទន្យរអកុសលដម៌ដែលមក ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ នេះហេរាប
ត្រព្យគីឱត្តប្បៈ ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ ត្រព្យគីសុតែ៖ តើជួច
មេប ។ ម្នាលកិភុទាំងធ្លាយ អវិយសារ៍កិភុទាំងសាសនានេះ ជាពហ-
សុំត ត្រព្យដៃនូវចំណោះ សង្ឃឹកនូវចំណោះ ធម៌ទាំងធ្លាយណា

បបមបណ្តាសកេ ធនវគ្គា

អាជិតល្អាងា មធ្យតល្អាងា បរិយាសាន-
 តល្អាងា សត្វ់ សព្វព្យៃនំ កោរលបិបុណ្ណោ បរិសុន្តែ
 ពូហុចរិយា អភិវឌ្ឍនី តចាយចាស្សើ ធម្មា ពហុស្សុតា
 យោត្តិ ធមា វចនា បរិចត្តា មនសាចុយក្តីតា
 ិជ្ជិយា សុប្បដិន្ទា ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្តិវេ សុតងនំ ។
 គតមព្យា កិត្តិវេ ចាកចនំ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្តិវេ
 អរិយស្សវរកោ វិកតមលមថ្មនេ ចេតសា អការំ
 អផ្លារសតិ មុន្តុច្បាកោ បយតចាថិ កោស្សុក្តុរកោ
 យាចយោកោ ធានសំវិកាតរកោ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្តិវេ
 ចាកចនំ ។ គតមព្យា កិត្តិវេ បព្យាងនំ ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្តិវេ
 អរិយស្សវរកោ បព្យាករ យោតិ ។ ឬ ។ សម្បាផុក្តិ-
 ក្តួយកាមិនិយា ។ ឥណ្ឌិតិ កិត្តិវេ បព្យាងនំ ។
 ឥណ្ឌិតិ ។ កិត្តិវេ សត្វ ធនវគ្គិតិ ។
 សត្វាងនំ សីលាងនំ បរិវ ឱ្យត្បូលិយំ ធន
 សុតងនំព្យា ចាកោ ច បព្យាង វ សត្វមំ ធន
 យស្សើ ធមា ធន អតិ តតិយា បុរិសស្សើ រ

បបមបណ្តាសក ធនវត្ថុ

ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាលនិងពីរោះបទចុង រមេដស្រកាសព្រហ្ម-
បរិយជម៌ ប្រកបដោយអត្ថិន្តិរិយាយពីរោះបទចុង បរិយជម៌ បរិយជម៌ បរិយជម៌
ទាំងឡាយនៅ៖ ដែលអរិយសារ៍ក មានសភាពដូចខ្មោះ បានស្វាប់មក
ប្រើន បានទ្រទ្រដីទុក បានចាំស្អាត់រត់មាត់ បានចូលចិត្តចូរស់លាស់
បានយល់ចូរស់ដោយទិន្នន័យ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះហេរាជ
ទ្រព្យគីសុតេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ទ្រព្យគីថាតេះ តើដូចមេប៉ុន្មោះ
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អរិយសារ៍កកិន្តសាសនានេះ មានចិត្តប្រាស
បាកមន្ទិលគីសេបកិកំណាយព្រៃះ បានបរិច្ឆាណ្យបរិយាយ មានដែលានបរិយាយ
ត្រួកអរកិន្តការលេះ ជាមួកគូរដល់ស្ម័ម ត្រួកអរកិន្តការចែករិលក់ទាន
រមេដស្រោះត្រួកប៉ែត្រួកដីស្ថែះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះហេរាជ ទ្រព្យ
គីថាតេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ទ្រព្យគីបញ្ញា តើដូចមេប៉ុន្មោះ ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ អរិយសារ៍កកិន្តសាសនានេះ ជាមួកមានបញ្ញា ។ ប៉ុន្មោះ
ជាត្រួកដល់នូវការអស់ទោនទុកដោយប្រោះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
នេះហេរាជ ទ្រព្យគីបញ្ញា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះជីនទ្រព្យ ៣ យ៉ាង ។
ទ្រព្យគីសុទា ទ្រព្យគីសិល ទ្រព្យគីហិរិ ទ្រព្យគីិត្តប្បៈ
ទ្រព្យគីសុតេះ ទ្រព្យគីថាតេះ ទ្រព្យគីបញ្ញា ជាតេម្រប់ ៣
បុគ្គលិក ទោះស្រីកី បុរសកី មានទ្រព្យទាំងនេះ

សុត្តនិដក អគ្គិនិកាយស្ស សត្វកនិបាតា

អទុវិធានិ តំ អាបុ អមោយំ តស្ស ជីវិតំ ។

តស្ស សទ្ធភ្ល សីលព្ល បសាចំ ធម្មុណស្សំ

អនុយុព្រោច មេដារី សរំ ពុន្ទានសាសន្តិ ។

[៧] អចហោ ឧត្តោ រដមបាមត្តោ យេន

កកក តេជុបសត្តិមិ ឧបសត្តិមិត្តា កករដ្ឋ អកិភាគត្តា

ធគមន្តំ និសិទិ ។ ធគមន្តំ និសិទ្ធា ខោ ឧត្តោ

រដមបាមត្តោ កករដ្ឋ ធគមន្តំ ធគណង់រោច អច្ចិយំ កត្ត

អពុតំ កត្ត យារ អឡ្យ ចាយំ កត្ត មិការោ រោហ-

លោយ្យ យារ មហាថ្មុនោ យារ មហាកោកោតិ ។

គិព្ល អឡ្យ បណ្តុក មិការោ រោលោយ្យ

គិព្ល មហាថ្មុនោ គិព្ល មហាកោកោតិ ។ សតំ

កត្ត សហស្សិ ហិរញ្ញស្ស^(១) កោ យន រោ

រិយស្សតិ ។ អតិ ខោ ធគំ ធន ធន ធន នេតំ

នតិតិ រណាចិ តព្ល ខោ ធគំ ធន ធន សាងរលោ

១ និ. សតសហស្សិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហេរបុគ្គលនោះថាគាត់អ្នកមិនទៅលក្ខ ការស់
នៃវបស់បុគ្គលនោះ មិនសោះសូន្យឡើយ ។ ហេតុជួចខ្ងះ អ្នក
ប្រាជ្ញកាលរលិកនូវពោក្យប្រឈរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បី
ប្រកបឡើយ ។ នូវសធ្ងាសិល សេចក្តីផ្តែងៗប្រានិងការយើង្ហានធម៌ ។

[៧] គ្រានោះធន ឧត្តការដមបាមាត្រ បានចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំប្រាយបង្កំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយអ្នកយកុំដឹសមគ្គរ ។ លុះឧត្តការដមបាមាត្រ
អ្នកយកុំដឹសមគ្គរហើយ បានក្រាបបង្កំឡូលព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអ្នកដែលមែន អស្សារណាស់ បពិត្រព្រះអ្នកដែលមែន
ចម្លកណាស់ បពិត្រព្រះអ្នកដែលមែន ព្រោះមិត្តសេដ្ឋិជាថោ
របស់ហេហណាសេដ្ឋិនេះ ពេញជាមនុស្សសុកស្សែមដែន ជាអ្នកមាន
ទ្រព្យប្រើនដែន មានភោគ់ប្រើនដែន ។ ម្នាលឧត្តក់ មិត្តសេដ្ឋិ
ជាថោរបស់ហេហណាសេដ្ឋិ សុកស្សែម តើអាស្រែយរបស់អ្នក មានទ្រព្យ
ប្រើន តើអាស្រែយរបស់អ្នក មានភោគ់ប្រើន តើអាស្រែយរបស់អ្នក ។
បពិត្រព្រះអ្នកដែលមែន មាសកប់បានជាសែនទោហើយ ចាំបាច់ពោលទោ
គ្មីដល់រូបិយវត្ថុ ។ ម្នាលឧត្តក់ ទ្រព្យនៃមានមែនហើយ ម្នាលឧត្តក់ តិច-
តិចមិននិយាយថា ទ្រព្យនៃជានោះ ប៉ុន្តែទ្រព្យនោះធន ជាសាធារណៈ

បប់មបណ្តាសកេ ធនវគ្គា

អតិថា ឧនកេន កដ្ឋី ទោរី អប្បីយេរី
 ធាយាជី ។ សត្វ ខោ តមានី ឧត្តិ
 ធន អសាទារុណានី អតិថា ឧនកេន កដ្ឋី
 ទោរី អប្បីយេរី ធាយាជី ។ គតមានី
 សត្វ ។ ស្អាចនំ សីលចនំ ហិរិចនំ ឱត្តូប្បជនំ
 សុតចនំ ចាកចនំ បញ្ញាចនំ ។ តមានី
 ខោ ឧត្តិ សត្វ ធន អសាទារុណានី អតិថា
 ឧនកេន កដ្ឋី ទោរី អប្បីយេរី ធាយាជីតិ ។
 ស្អាចនំ សីលចនំ ហិរិ ឱត្តូប្បីយំ ចនំ
 សុតចនំច្បាប់ ចាកោ ច បញ្ញា វ សត្វមំ ចនំ ។
 យស្ស ធភាព ធន អតិ តតិយា បុរិសស្ស វ
 ស វ មហាថ្មី លោកេ អធោយោ លោមានុសេ ។
 តស្ស ស្អាច្បាប់ សីលច្បាប់ បសាដំ ធម្មុណស្សជនំ
 អនុយុព្យោប មេជានី សរ ពុទ្ធនសាសនិតិ ។
 [៨] សតិមានី ភិត្តុវ សញ្ញាចនានី ។
 គតមានី សត្វ ។ អនុនយសញ្ញាចនំ បចិយសញ្ញាចនំ

បបំបណ្តាលសក ធនវត្ថុ

ដល់ក្រើន ទីក ពួកសេប ពួកចោរនិងពួកញ្ញាតិ មិនជាទីស្រឡាត្រៅ ។
ម្នាលឧត្ថុ៖ ទ្រព្យនេះមាន ៣ យ៉ាង ជាបស់មិនសាធារណៈដល់ក្រើន ទីក
ពួកសេប ពួកចោរនិងពួកញ្ញាតិ មិនជាទីស្រឡាត្រៅ ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
ស្អាតធម៌៖ ១ សីលធម៌៖ ១ ហិរិធម៌៖ ១ ីត្តិប្បិធម៌៖ ១ សុតិធម៌៖ ១
ចាតិធម៌៖ ១ បញ្ញាតិធម៌៖ ១ ។ ម្នាលឧត្ថុ៖ ទ្រព្យ ៣ យ៉ាងនេះជន មិន
សាធារណៈដល់ក្រើន ទីក ពួកសេប ពួកចោរ និងពួកញ្ញាតិ មិនជាទី
ស្រឡាត្រៅបានឡើយ ។

ស្អាតធម៌៖ សីលធម៌៖ ហិរិធម៌៖ ីត្តិប្បិធម៌៖ សុតិធម៌៖
ចាតិធម៌៖ បញ្ញាតិធម៌៖ ជាតម្លៃ៖ ៣ ។ បុគ្គលិនាទោះស្រីកី
បុរសកី មានទ្រព្យទាំងនេះ បុគ្គលិនាទោះជនឈ្មោះបា មាន
ទ្រព្យប្រើន ដែលអ្នកិនមួយមិនតប្បីដាត្រៅបាន កូនធនេរលោក
និងមនុស្សលោក ។ ហេតុផ្ទេះ អ្នកប្រាជ្ញកាលរលីកនូវ
ពាក្យប្រូនប្រដោរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ តប្បីប្រកបរៀះ ។
នូវស្អាតធម៌៖ សីលធម៌៖ ីត្តិប្បិធម៌៖ សុតិធម៌៖ ។
[៤] ម្នាលកិត្តិកូទាំងឡាយ សញ្ញាតិធម៌៖ មាន ៣ យ៉ាង ។
៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអនុនយសញ្ញាតិធម៌៖^(១) ១ បដិយសញ្ញាតិធម៌៖ ១

១ កាមភតសញ្ញាតិធម៌៖ ១ អធុកថា ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

ឯងិសព្វាងំ វិចិត្រិថាសព្វាងំ មានសព្វាងំ
ករកកសព្វាងំ អវិជ្ជាសព្វាងំ ។ ឥណី ខោ
កិច្ចកេ សត្ត សព្វាងនានីតិ ។

[៥] សត្តនំ កិច្ចកេ សព្វាងនានំ បហាលាយ សមុ-
ធ្លាយ ពូហុចរួយ រុស្សតិ ។ គតមេសំ សត្តនំ ។
អនុនយសព្វាងនស្ស បហាលាយ សមុធ្លាយ
ពូហុចរួយ រុស្សតិ ។ បដិយសព្វាងនស្ស ។ ឬ ។
ឯងិសព្វាងនស្ស វិចិត្រិថាសព្វាងនស្ស មានសព្វ-
ាងនស្ស ករកកសព្វាងនស្ស អវិជ្ជាសព្វាងនស្ស
បហាលាយ សមុធ្លាយ ពូហុចរួយ រុស្សតិ ។ ឥមេសំ
ខោ កិច្ចកេ សត្តនំ សព្វាងនានំ បហាលាយ សមុ-
ធ្លាយ ពូហុចរួយ រុស្សតិ ។ យតោ ខោ កិច្ចកេ
កិច្ចកោ អនុនយសព្វាងំ បហីនំ ហេកតិ ឧចិនុម្បលំ
តាលារត្តកតំ អនករំ គតំ អាយតិ អនុប្បាងម្បលំ
បដិយសព្វាងំ ។ ឬ ។ ឯងិសព្វាងំ វិចិ-
ត្រិថាសព្វាងំ មានសព្វាងំ ករកកសព្វាងំ

សុត្តនិបិជក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ទិដ្ឋិសញ្ញាជនេះ ១ វិបិកិច្ចាសញ្ញាជនេះ ១ មានសញ្ញាជនេះ ១ កវកគ-
សញ្ញាជនេះ ១ អវិជ្ជាសញ្ញាជនេះ ១ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ នេះ
នៅ សញ្ញាជនេះ ៣ យ៉ាង ។

[៤] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កិកូប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយធម៌ ដើម្បីលេះ
ដើម្បីធ្វាប់ផ្តិលនូវសញ្ញាជនេះ ៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាង តើម្វូបម៉ែប ។ គីកិកូ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយធម៌ ដើម្បីលេះ ដើម្បីធ្វាប់ផ្តិលនូវអនុនយសញ្ញាជនេះ
បជិយសញ្ញាជនេះ ។ បេ ។ កិកូប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយធម៌ ដើម្បីលេះ
ដើម្បីធ្វាប់ផ្តិលនូវទិដ្ឋិសញ្ញាជនេះ វិបិកិច្ចាសញ្ញាជនេះ មានសញ្ញាជនេះ
កវកគសញ្ញាជនេះ អវិជ្ជាសញ្ញាជនេះ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កិកូ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយធម៌ ដើម្បីលេះ ដើម្បីធ្វាប់ផ្តិលនូវសញ្ញាជនេះ ទាំង ៣
យ៉ាងនេះនៅ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កាលណាអនុនយសញ្ញាជនេះ
កិកូបានលេះស្រឡោះហើយ ធ្វាប់ផ្តិលប្រសតល់អស់ហើយ ធ្វើមិនទ្ទេ
មានទីកើត ដួចជាដើមត្រាតកំបុតក ធ្វើទ្រូលឱ្យមានបែបភាព មិនមាន
ទីកើតតម្រូវតាងជាគិច្ច បជិយសញ្ញាជនេះ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញ-
ជនេះ វិបិកិច្ចាសញ្ញាជនេះ មានសញ្ញាជនេះ កវកគសញ្ញាជនេះ

បបធមបណ្ឌាសក់ ធនវគ្គា

អវិធាតាសព្រោះជន យហីជា ហេរតិ ឧច្ចិនុម្ពលំ តាលា-
រត្តិកតាំ អនការំ គតាំ អាយតី អនុប្បាណដម្នំ ។ អយំ
រួចតិ កិត្យុរេ កិត្យុ អច្ចេដិ តង្វា វិត្តូយិ សព្រោះជន
សម្បាមាលាកិសមយា អនុមកាតិ ឯក្តុស្អាតិ ។

[១០] សត្វិមានិ កិត្យុរេ សព្រោះជនិ ។
គតមានិ សត្វ ។ អនុនយសព្រោះជន បដិយ-
សព្រោះជន ទិន្ទិសព្រោះជន វិចិគ្លាសព្រោះជន មាន-
សព្រោះជន តស្អាសព្រោះជន មច្ចិរិយសព្រោះជន ។
សមានិ ហេ កិត្យុរេ សត្វ សព្រោះជនិតិ ។

ធនវគ្គា បបិមោ ។

ពិស្សុក្ញានំ

ទ្រូបិយព្រោះ^(១) ពលំ ធមជនំ^(២) (សំខិត្តព្រោះ វិត្តូតាំ)^(៣)
ឧត្ថសព្រោះជនព្រោះ^(៤) បហាងមច្ចិរិយន ថាតិ ។

១ ម. ទ្រូបិ ធម្មា ។ ២ ឱ. ទ្រូ ពលំ ធមជនំ ។ ៣ ម. សំខិត្តព្រោះ វិត្តូតាំ ន
ទិស្សុក្តិ ។ ៤ ម. ឧត្ថសព្រោះជនំ មេំ ។

បប់មបណ្តាសក ធនវគ្គ

អវិជ្ជាសព្វាគដនេះ កិច្ចុបានលេស្រឡេងៗហើយ បានធ្លាប់ផិលប្បសតល់អស់
ហើយ មិនមានទីកែត ដូចជាដើមឆ្ងាតកំបុតក ធ្វើឡើលើមានបែបភាព
មិនមានទីកែតតែទៅទៀតជាចម្លាត់ ។ ម្នាលកិច្ចុទាំងឡាយ កិច្ចុនេះ
ទីបហេបា បានកាត់តណ្ហា បានស្រាយនូវសព្វាគដនេះដែល ហើយធ្វើ
នូវទីបំផុតនៅទួក ក្រោះត្រាស់ដីនូវមាន៖ ដោយប្រព័ន្ធ ។

[១០] ម្នាលកិច្ចុទាំងឡាយ សព្វាគដនេះនេះ មាន ៧ យ៉ាង ។
៧ យ៉ាងតើអ្នខេះ ។ គឺអនុនយសព្វាគដនេះ ១ បដិយសព្វាគដនេះ ១ ទិដី-
សព្វាគដនេះ ១ វិបិកិច្ចាសព្វាគដនេះ ១ មានសព្វាគដនេះ ១ តស្ស-
សព្វាគដនេះ ១ មច្ចរិយសព្វាគដនេះ ១ ។ ម្នាលកិច្ចុទាំងឡាយ នេះ
សព្វាគដនេះ ៧ យ៉ាង ។

ចប់ ធនវគ្គទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃធនវគ្គនោះគឺ

និយាយពីកិច្ចុ ជាទីស្រឡាត្រំ និងមិនជាទីស្រឡាត្រំពីរលើក
កិច្ចុ ១ ឡ្វោ ១ (ទាំងសង្ខេប ទាំងពិស្តារ) ឧគ្គរដមហ-
មាត្រោ ១ ការលេបនៃសព្វាគដនេះ ១ មានមច្ចរិយៈជាទីបំផុត ១ ។

អនុសញ្ញា

[១១] សត្វិមេ កិច្ចាប់ អណុសយា ។ គត់មេ សត្វ់ ។
គាយកភាពធមុសយោ បដិយាមើនុសយោ ទិន្នន័យធមុសយោ
វិធិគិច្ចាមើនុសយោ មានាមើនុសយោ ករភាពធមុសយោ
អវិជ្ជាមើនុសយោ ។ តមេ ទោ កិច្ចាប់ សត្វ់ អណុសយាតី ។

[១២] សត្វិន្ទំ កិច្ចាប់ អណុសយានំ បហាលាយ
សម្រេចនាយ ពួល្ហាចរិយំ រូស្សិតិ ។ គត់មេសំ សត្វិន្ទំ ។
គាយកភាពធមុសយស្ស បហាលាយ សម្រេចនាយ ពួល្ហ-
រិយំ រូស្សិតិ បដិយាមើនុសយស្ស ។ ឬ ។ ទិន្នន័យ-
យស្ស វិធិគិច្ចាមើនុសយស្ស មានាមើនុសយស្ស ករភាព-
ធមុសយស្ស អវិជ្ជាមើនុសយស្ស បហាលាយ សម្រេចនាយ
ពួល្ហាចរិយំ រូស្សិតិ ។ តមេសំ ទោ កិច្ចាប់ សត្វិន្ទំ
អណុសយានំ បហាលាយ សម្រេចនាយ ពួល្ហាចរិយំ
រូស្សិតិ ។ យតោ ទោ កិច្ចាប់ កិច្ចុំនោ គាយកភាពធមុសយោ
បហីនោ ហេតិ ឧត្តមិនុលោ តាលារត្តិកតោ អនកាំ
គតោ អាយតី អណុប្បនុជមេ បដិយាមើនុសយោ ។ ឬ ។
ទិន្នន័យធមុសយោ វិធិគិច្ចាមើនុសយោ មានាមើនុសយោ

អនុសញ្ញា

[១១] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អនុសយេះនេះមាន ៣ យ៉ាង ១ យ៉ាង
តើអីខ្លះ ១ គឺកាមភាពនុសយេះ ១ បដិយានុសយេះ ១ ទិដ្ឋានុសយេះ ១
វិចិកិច្ចានុសយេះ ១ មានានុសយេះ ១ ករោភានុសយេះ ១ អវិជ្ជានុសយេះ ១
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ នេះអនុសយេះ ៣ យ៉ាង ១

[១២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិយធម៌ ដើម្បី
លេះ ដើម្បីធ្វាប់ផ្ទិលនូវអនុសយេះ ទាំង ៣ ១ ៣ យ៉ាង តើជួចមេបច្ចុះ ១
គឺកិត្តិប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិយធម៌ ដើម្បីលេះ ដើម្បីធ្វាប់ផ្ទិលនូវកាមភាព-
សយេះ បដិយានុសយេះ ១ ហេ ១ កិត្តិប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិយធម៌ ដើម្បីលេះ
ដើម្បីធ្វាប់ផ្ទិលនូវទិដ្ឋានុសយេះ វិចិកិច្ចានុសយេះ មានានុសយេះ ករោភ-
ភាពនុសយេះ អវិជ្ជានុសយេះ ១ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
ចិយធម៌ ដើម្បីលេះ ដើម្បីធ្វាប់ផ្ទិលនូវអនុសយេះ ៣ យ៉ាងនេះជែង ១
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលណាភាសាការ កាមភាពនុសយេះ កិត្តិបានលេះស្រឡែះ
ហើយ បានធ្វាប់ផ្ទិលបុសគំរស់ហើយ ដើម្បីនូវមានទីកោតជួចបានជាទៅ
កំបុតក ធ្វើឲ្យលើដែលមានបែបភាព មិនមានទីកោតតែទៅទៀតជាចិម្នតា-
បដិយានុសយេះ ១ ហេ ១ ទិដ្ឋានុសយេះ វិចិកិច្ចានុសយេះ មានានុសយេះ

បបំបណ្តាលាសក់ អនុសយវគ្គា

ករកការធម្មសយោ អវិជ្ជាផ្ទុសយោ បហីលោ ហេតិ ឧបិធិ-
ម្បលោ តាលារត្វូគាលោ អនការំ គាលោ អាយតិ
អនុប្បញ្ញចមេ្ញា ។ អយំ វ្រួចតិ កិត្យូវេ កិត្យុ
អធ្លើដិ តង្គា វិរត្តូយិ សព្វោជនំ សម្ងាតោ-
កិសមយា អនុមគាសិ ឯក្បុស្អាតិ ។

[១៣] សត្វូហិ កិត្យូវេ អធ្លើហិ សម្ងាតោតាំ គុលំ
អនុបកត្បា វ នាលំ ឧបកន្តុំ ឧបកត្បា វ នាលំ និសី-
និត្តុ^(១) ។ គត់មេហិ សត្វូហិ ។ ន មនាយេន
បច្ចុបេផ្លូនិ ន មនាយេន អភិវឌ៍និ ន មនាយេន
អសនំ ឈនិ សនុមស្អ បរិកូហានិ ពយុគមិ ថោកាំ
ឈនិ បណ្តើតមិ លួច ឈនិ អសក្សចុំ ឈនិ នោ
សក្សចុំ ។ តមេហិ នោ កិត្យូវេ សត្វូហិ អធ្លើហិ
សម្ងាតោតាំ គុលំ អនុបកត្បា វ នាលំ ឧបកន្តុំ ឧប-
កត្បា វ នាលំ និសីនិត្តុ ។ សត្វូហិ កិត្យូវេ
អធ្លើហិ សម្ងាតោតាំ គុលំ អនុបកត្បា វ អលំ
ឧបកន្តុំ ឧបកត្បា វ អលំ និសីនិត្តុ ។

១ និ. ឧបនិសីនិត្តុ ។

បបេមបណ្តាសក អនុសយវគ្គ

ករោគតានុសយ៍ អវិធ្មានុសយ៍ កិភូច្ចាណលំស្រឡេង៖ហើយ ចានដ្ឋាប់
ដ្ឋីលបុសគល់អស់ហើយ ធ្វើមិនទ្វាមានទីកែវតួចបង្ហាញកំបុតក ធ្វើទ្វ
លេខមានបែបភាព មិនមានទីកែវតតម្លៃទៀតជាចម្លាត់ ។ ម្នាលកិភូច្ចាបំនិ-
ឡាយ កិភូនេះ ទីបហេថា ចានកាត់តណ្ហា ចានស្រាយនូវសញ្ញាផន់
ចានធ្វើនូវទីបំផុតនៅទុក ព្រោះចានត្រាស់ដឹងនូវមាន៖ ដោយប្រោះ ។

[១៣] ម្នាលកិភូច្ចាបំនិឡាយ ត្រូវឯកប្រកបដោយអង្គ ៣ យ៉ាង កិភូ
មិនទាន់ចូលទោដិត មិនគូរចូលទោដិតទេ បុច្ចាណចូលទោដិតហើយ មិន
គូរអង្គយឡើយ ។ ៣ យ៉ាងតើសីខ្ពោះ ។ គីឡូកដន មិនក្រាកទខ្ពូល
ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ មិនប្រាយបង្កើ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១
មិនប្រគេនអាសន់ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ លក់ទុកនូវទេយូជម៉ែ
របស់គេ ១ កាលបីទេយូជម៉ែមានប្រើន ទ្វាតិប ១ កាលបីមានទេយូ-
ជម៉ែដីខត្តម ទ្វាបស់សោហ្មន៍ ១ ទ្វាតោយសេចក្តីមិនគោរព មិនទ្វ
ដោយសេចក្តីគោរព ១ ។ ម្នាលកិភូច្ចាបំនិឡាយ ត្រូវឯកប្រកបដោយ
អង្គ ៣ យ៉ាងនេះជន កិភូមិនទាន់ចូលទោដិត មិនគូរចូលទោដិតទេ
បុ ច្ចាណចូលទោដិតហើយ មិនគូរអង្គយឡើយ ។ ម្នាលកិភូច្ចាបំនិ-
ឡាយ ត្រូវឯកប្រកបដោយអង្គ ៣ យ៉ាង កិភូមិនទាន់ចូលទោដិត
គូរចូលទោដិតចាន បុ ច្ចាណចូលទោដិតហើយ គូរអង្គយចាន ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គុត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

គតមេហិ សត្តហិ ។ មនាបេន បច្ចុងនិ មនាបេន
 អភិវឌ្ឍនិ មនាបេន អស់ណែនិ សន្តមស្ស ន
 បរិកូហានិ ពហុកមិ ពហុកំ និ បណីតមិ បណីតំ
 និ សក្វច្ចំ និ នោ អសក្វច្ចំ ។ តមេហិ ខោ
 កិត្យកេ សត្តហិ អត្ថហិ សម្លាកតំ គុលំ អនុបកត្រ
 រ អលំ ឧបកណែ ឧបកត្រ រ អលំ និសិទិត្តនិ ។

[១៧] សត្តិម កិត្យកេ បុគ្គលា អបុរោយ្យា
 ជាបុរោយ្យា ធនកូនេយ្យា អញ្ញលិករណីយា អនុ-
 ត្តរំ បុញ្ញកោត្តត្ត លោកស្ស ។ គតមេ សត្ត ។ ឧក-
 តោករិមុត្តោ បញ្ញរិមុត្តោ គាយសក្តី ធនិប្បរោត្តោ
 សន្តារិមុត្តោ ធម្មានុសាទី សន្តានុសាទី ។
 តមេ ខោ កិត្យកេ សត្ត បុគ្គលា អបុរោយ្យា
 ជាបុរោយ្យា ធនកូនេយ្យា អញ្ញលិករណីយា
 អនុត្តរំ បុញ្ញកោត្តត្ត លោកស្សតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

៧) យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ គឺពួកដនក្រាកទឡល ដោយសេចក្តីពេញបិត្ត ១
ប្រាយបង្កំ ដោយសេចក្តីពេញបិត្ត ១ ប្រគេនអាសន់ ដោយសេចក្តីពេញ
បិត្ត ១ មិនលាក់ទុកនូវទេយ្យជម័របស់គេ ១ កាលបឹមានទេយ្យជម័របីន
ប្រគេនបីន ១ កាលបឹមានទេយ្យជម័យដីខ្ពស់ម ប្រគេនទេយ្យជម័យដីខ្ពស់ម ១
តែនប្រគេនដោយសេចក្តីគោរព មិនប្រគេនដោយសេចក្តីមិនគោរព ១ ។
មាលភិកុទាំងឡាយ ត្រូវបុណ្យប្រកបដោយអ្ន ៧) យ៉ាងនេះជន ភិកុមិនទាន់
ចូលទៅធិត គួរចូលទៅធិតបាន បុ ចូលទៅធិតហើយ គួរអង្កែយបាន ។

[១៨] មាលភិកុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គួរទឡលបតុប្បច្ច័យ
ដែលគេនាំមកបូជា គួរទឡលនូវអាគាតនូកទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីក្រោរ គួរ
ទឡលនូវទីណាទាន គួរដល់នូវអញ្ញលីកម្ម ដែលសត្វលោកគគប្បីធ្វើ
ជាបុញ្ញកៅតិតិដីប្រសើរបស់សត្វលោក ៧) ពួកតើអីខ្លះ ។ គឺខកតោ-
កាតវិមុត្ត ១ បញ្ញារិមុត្ត ១ កាយសក្តី ១ ទិដីប្បត្តិ៖ ១ សទ្ធផិមុត្ត ១
ជម្ងានុសាធិ ១ សទ្ធផិមុត្ត ១ ។ មាលភិកុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួក
នេះជន គួរទឡលនូវបតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទឡលនូវអាគាតនូក-
ទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីក្រោរ គួរទឡលនូវទីណាទាន គួរដល់អញ្ញលី-
កម្ម ដែលសត្វលោកគគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញកៅតិតិដីប្រសើរបស់សត្វលោក ។

បបមបណ្តាសកេ អនុសយវគ្គា

[១៨] សត្តិម កិច្ចាំរ ឧទក្របមា បុគ្គលា សញ្ញា
 សំវិធីមាន លោកស្តី ។ គត់ម សត្តិ ។ ឥដ
 កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ សកិំ និមុត្តោ និមុត្តោ វ
 យោតិ ឥដ បន កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ
 ឧមុជ្ជិត្តា និមុជ្ជិតិ ឥដ បន កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ
 ឧមុជ្ជិត្តា បិតោ យោតិ ឥដ បន កិច្ចាំរ
 ធភកថ្វា បុគ្គលោ ឧមុជ្ជិត្តា វិបស្ថិតិ វិរោះកៅតិ
 ឥដ បន កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ ឧមុជ្ជិត្តា
 បត្រតិ ឥដ បន កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ ឧមុ-
 ជ្ជិត្តា បតិកាងប្បគ្គា យោតិ ឥដ បន កិច្ចាំរ
 ធភកថ្វា បុគ្គលោ ឧមុជ្ជិត្តា តិល្ងាត យោតិ ចារកតោ
 ចល តិផ្ទិតិ ព្រាយ្យុលោ ។ គចញ្ញ កិច្ចាំរ
 បុគ្គលោ សកិំ និមុត្តោ និមុត្តោ វ យោតិ ។ ឥដ
 កិច្ចាំរ ធភកថ្វា បុគ្គលោ សមខ្មាតោ យោតិ
 ធភកណ្តាងកៅហិ អកុសលោហិ ធមេហិ ។ ឯា
 ហោ កិច្ចាំរ បុគ្គលោ សកិំ និមុត្តោ និមុត្តោ វ
 យោតិ ។ គចញ្ញ កិច្ចាំរ បុគ្គលោ ឧមុជ្ជិត្តា និមុជ្ជិតិ ។

បបេមបណ្តាសក អនុសយវគ្គ

[១៥] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រព័បង្ហបអកមុដទិកកូន់លោកនេះ
 មាន ៣ ព្យក ។ ៣ ព្យក តើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោក
 នេះ ជាអ្នកមុដទៅហើយ ក៏មុដបាត់ទៅតែតែមន ១ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយមុដចុះទៅវិញ ១ ម្នាលកិត្យុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយលយ ១ ម្នាលកិត្យុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយក្រឡេករមិលម៉ឺល ១
 ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយហេលឆ្នួន
 ទៅ ១ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយ
 បានដល់នូវទីនៅហើយរនោ ១ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះជាប្រា-
 ប្បាប្រណា កូន់លោកនេះ ដើរបញ្ហាលហើយឆ្នួនទៅដល់ត្រីយ ហើយ
 ឈរនោហើតោក ១ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអ្នកមុដហើយ
 ក៏មុដបាត់ទៅតែតែមន តើដូចមេប ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់
 លោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយអកុសលដម័ទេសុខ ១ ម្នាលកិត្យុទាំង-
 ឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមុដទៅហើយ ក៏មុដបាត់ទៅតែតែមនយ៉ាន់នេះជន ១
 ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដើរបញ្ហាលហើយមុដទៅវិញ តើដូចមេប ។

សុត្ថនបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ សត្វកនិចាតោ

នៅ	ភីត្វាបេ	ធនធ្លោ	បុគ្គលោ	ឧម្ពិជ្ជតិ	សាង		
ស្រោ	កូសលេសុ	ដម្រួសុ	សាង	ហិរិ	សាង		
ឱត្តបំ	សាង	វិរិយំ	សាង	បញ្ញា	កូសលេសុ		
ដម្រួសុតិ	។	តស្សុ	សា	ស្រោ	នេវ តិដ្ឋតិ		
លោ	រខ្លតិ	ហាយតិយេរ	។	តស្សុ	សា	ហិរិ	
តស្សុ	តំ	ឱត្តបំ	តស្សុ	តំ	វិរិយំ	តស្សុ	សា
បញ្ញា	នេវ	តិដ្ឋតិ	លោ	រខ្លតិ	ហាយតិយេរ	។	ឯាំ
ឡោ	ភីត្វាបេ	បុគ្គលោ	ឧម្ពិជ្ជត្តា	និម្ពិជ្ជតិ	។	កចញ្ញា	
ភីត្វាបេ	បុគ្គលោ	ឧម្ពិជ្ជត្តា	បិតោ	ហេរតិ	។	នៅ	
ភីត្វាបេ	ធនធ្លោ	បុគ្គលោ	ឧម្ពិជ្ជតិ	សាង	ស្រោ		
កូលលេសុ	ដម្រួសុ	សាង	ហិរិ	សាង	ឱត្តបំ		
សាង	វិរិយំ	សាង	បញ្ញា	កូសលេសុ	ដម្រួសុតិ	។	
តស្សុ	សា	ស្រោ	នេវ	ហាយតិ	លោ	រខ្លតិ	
បិតោ	ហេរតិ	។	តស្សុ	សា	ហិរិ	តស្សុ	
តំ	ឱត្តបំ	តស្សុ	តំ	វិរិយំ	តស្សុ	សា	បញ្ញា
នេវ	ហាយតិ	លោ	រខ្លតិ	បិតោ	ហេរតិ	។	

សុត្ថនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលខេះ កូន់លោកនេះ រម៉ឺនដើរដោលដោយ
សេចក្តីយល់ថា សេចក្តីធ្វើបំពេះកុសលជម់ទាំងឡាយ ជាការណូ សេច-
ក្តីខ្សោសបាប ជាការណូ សេចក្តីតក់សូតបំពេះបាប ជាការណូ សេចក្តី
ព្យាយាម ជាការណូ ការដើនប្បាស់កូន់កុសលជម់ទាំងឡាយ ជាការណូ ។
ស្នារបស់បុគ្គលនោះមិនតាំងនៅ មិនចម្រើនឡើង រម៉ឺនសាបស្បន្សោទោ
វិញ ។ ហិរិបស់បុគ្គលនោះ និត្តប្បះរបស់បុគ្គលនោះ វិយេរបស់
បុគ្គលនោះ បញ្ចារបស់បុគ្គលនោះ រម៉ឺនមិនតាំងនៅ មិនចម្រើនឡើង
មានតែសាបស្បន្សោទោវិញ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលដើរដោល
ហើយមុដទោវិញយ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលដើរដោល
ហើយយឺរ តើដួចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលខេះកូន់លោក
នេះ ដើរឡើងដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តីធ្វើបំពេះកុសលជម់ទាំង-
ឡាយ ជាការណូ សេចក្តីខ្សោសបាប ជាការណូ សេចក្តីតក់សូតបំពេះបាប
ជាការណូ សេចក្តីព្យាយាម ជាការណូ ការដើនប្បាស់កូន់កុសលជម់ទាំង-
ឡាយ ជាការណូ ។ ស្នារបស់បុគ្គលនោះ កំមិនសាបស្បន្សោទោ មិន
ចម្រើនឡើង រម៉ឺនតាំងនោះដើរ ។ ហិរិបស់បុគ្គលនោះ និត្តប្បះ
របស់បុគ្គលនោះ វិយេរបស់បុគ្គលនោះ បញ្ចារបស់បុគ្គលនោះ រម៉ឺន
មិនសាបស្បន្សោទោ មិនចម្រើនឡើង រម៉ឺនតាំងនោះដើរ ។

បបមបណ្តាសកេ អនុសយវគ្គា

ឯរំ	ខោ	ភិគ្គារេ	បុគ្គលោហា	ឧម្ពជីត្រា	បិតោ
យោតិ	។	គចញ្ចា	ភិគ្គារេ	បុគ្គលោហា	ឧម្ពជីត្រា
វិបស្សិតិ	វិលោកោតិ	។	សច	ភិគ្គារេ	ធភាថ្នា
បុគ្គលោហា	ឧម្ពជីតិ	សាង្តុ	សទ្ងា	គុសលេសុ	ដម្រួសុ
សាង្តុ	ហិរិ	សាង្តុ	ឱត្តិប្បំ	សាង្តុ	វិយំ
គុសលេសុ	ដម្រួសុតិ	។	សោ	តិណ្ឌា	សព្វាជនាំ
បរិគ្គាយា	សោតាមញ្ញា	យោតិ	អវិនិចាតដម្រួ	និយតោ	
សម្រាជិបកយនោ	។	ឯរំ	ខោ	ភិគ្គារេ	បុគ្គលោហា
ឧម្ពជីត្រា	វិបស្សិតិ	វិលោកោតិ	។	គចញ្ចា	ភិគ្គារេ
បុគ្គលោហា	ឧម្ពជីតិ	បតរតិ	។	សច	ភិគ្គារេ
បុគ្គលោហា	ឧម្ពជីតិ	សាង្តុ	សទ្ងា	គុសលេសុ	ដម្រួសុ
សាង្តុ	ហិរិ	សាង្តុ	ឱត្តិប្បំ	សាង្តុ	វិយំ
គុសលេសុ	ដម្រួសុតិ	។	សោ	តិណ្ឌា	សព្វាជនាំ
បរិគ្គាយា	កតាសមោហានំ	តិណ្ឌា	សកធាកមី	យោតិ	

បច្ចេកទេស អនុសយវគ្គ

ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលអ្នកដើរធ្លាលហើយនៅយ៉ាងនេះជន ។
ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលដើរធ្លាលហើយក្រឡើករមិលម៉ឺល តើដូច
មេប ។ ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលខ្ពស់ កុងលោកនេះ ដើរឡើងដោយ
សេចក្តីយល់ថា សេចក្តីដើរបំពេះកុសលដិម៉ែទាំងទ្វាយ ជាការណូ សេចក្តី
ខ្សោសបាប ជាការណូ សេចក្តីតីតែស្ថិតបំពេះបាប ជាការណូ សេចក្តី
ព្យាយាម ជាការណូ ការដើរចូរសំភុធខ្សែកុសលដិម៉ែទាំងទ្វាយ ជាការណូ ។
បុគ្គលនោះ ជាសោតាបន្ទ ព្រោះអស់សញ្ញាផន៍៖ ៣ យ៉ាង ជាអ្នក
មានសកាណមិនធ្លាក់ចុះកុងអបាយ ជាបុគ្គលឡើង មានសម្រាបិប្រព្រឹត្ត
ឡើកុងខាងមុខ ។ ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលដើរធ្លាលហើយ ក្រ
ឡើករមិលម៉ឺលយ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលដើរ
ធ្លាលហើយចួនឡើ តើដូចមេប ។ ម្នាលកិតុទាំងទ្វាយ បុគ្គលខ្ពស់កុង
លោកនេះ ដើរឡើងដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តីដើរបំពេះកុសលដិម៉ែ
ទាំងទ្វាយ ជាការណូ សេចក្តីខ្សោសបាប ជាការណូ ការដើរចូរសំភុធខ្សែកុសល-
ដិម៉ែទាំងទ្វាយ ជាការណូ ។ បុគ្គលនោះ ជាសកទាតមី ព្រោះ
អស់សញ្ញាផន៍៖ ៣ យ៉ាង ព្រោះកត់ទោស់មោហៈក៏ស្រាលស្រីជ

សុត្តនលិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

សកិលេវ នម់ លោកំ អាកញ្ញា ឯក្បាស្សដំ ការពី ។
 ឯវំ ទោ កិច្ចូរ បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាត្រា បត្រពី ។
 គម្លោ កិច្ចូរ បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាត្រា បតិកាងប្បញ្ញត្រា
 យោពី ។ នដ កិច្ចូរ ធភាថ្ងា បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាតិ
 សាចុ សឡា គុសលេសុ ដម្រសុ សាចុ ហិរិ
 សាចុ ឱត្តប្បំ សាចុ វិរិយំ សាចុ បញ្ញា គុសលេសុ
 ដម្រសុតិ ។ សោ បញ្ញាទ្មំ ឱរម្បាកិយាងំ សញ្ញាងាងំ
 បរិគ្គូយា ឱិបចាតិកោ យោពី តត្ត បរិនិញ្ញាយី
 អបារត្តិដម្រា តស្តា លោកា ។ ឯវំ ទោ កិច្ចូរ
 បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាត្រា បតិកាងប្បញ្ញត្រា យោពី ។
 គម្លោ កិច្ចូរ បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាត្រា តិល្ងាត យោពី
 ចារកតោ ចលេ តិដ្ឋតិ ព្រាយ្យាលោ ។ នដ
 កិច្ចូរ ធភាថ្ងា បុគ្គលោ ឧម្ពុជ្ជាតិ សាចុ សឡា
 គុសលេសុ ដម្រសុ សាចុ ហិរិ សាចុ ឱត្តប្បំ
 សាចុ វិរិយំ សាចុ បញ្ញា គុសលេសុ ដម្រសុតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

រមេដីមកកាន់លោកនេះ អស់រោះតែមធ្យ ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៅទួកបាន ។
 ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលដើបញ្ហាលហើយ ច្បាប់ទៅយ៉ាងនេះជន ។
 ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលដើបញ្ហាលហើយដល់នូវទីពីធ តើដូចមេច ។
 ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូនលោកនេះ ដើបឡើងដោយសេចក្តី
 យល់បាន សេចក្តីធ្វើបំពេះកុសលដម្ដែទាំងឡាយ ជាការណូ សេចក្តី
 ខ្សោសបាប ជាការណូ សេចក្តីតែក់ស្តុតបំពេះបាប ជាការណូ សេចក្តីព្រ-
 យាម ជាការណូ ការដឹងច្បាស់កូនកុសលដម្ដែទាំងឡាយ ជាការណូ ។
 បុគ្គលនោះ ជាទិបចាតិក៖ ព្រោះអស់សញ្ញាតនេះ ជាបំណែកខាង
 ក្រោម ៥ យ៉ាង ហើយបនិព្ទានកូនលោកនោះ មិនបានត្រួចប់មកចាក
 លោកនោះឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលដើបញ្ហាលហើយដល់
 នូវទីពីធយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលជាព្រាប្បុណ្ឌ
 ដើបញ្ហាលហើយច្បាប់ទៅដល់ត្រីយនាយ ហើយឈរនោះលើគោក តើ
 ដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូនលោកនេះ ដើបឡើង
 ដោយសេចក្តីយល់បាន សេចក្តីធ្វើបំពេះកុសលដម្ដែទាំងឡាយ ជាការ
 નូ សេចក្តីខ្សោសបាប ជាការណូ សេចក្តីតែក់ស្តុតបំពេះបាប ជាការណូ
 សេចក្តីព្រាយាម ជាការណូ ការដឹងច្បាស់កូនពួកកុសលដម្ដែ ជាការណូ ។

បបមបណ្តាសកៅ អនុសយវគ្គោ

សោ	អាសវណា	ទយា	អនាសវា	ចេតារិមុត្តិ		
បញ្ញារិមុត្តិ	ធម្មោរ	ធម្មោ	សយំ	អភិញ្ញា	សច្ចិកទ្វាត់	
ឧបសម្បដ្ឋី	វិយារតិ	។	ឯរំ	ខោ	កិត្យាប់	បុគ្គលោ
ឧម្ពជិត្តា	តិល្ខ្យា	យោតិ	ចារកតោ	ចលោ	តិដ្ឋតិ	
ព្រឹប្បុលោ	។	តមេ	ខោ	កិត្យាប់	សត្តា	ឧណកូបមា
បុគ្គលា	សឡោ	សំវិធិមានា	លោកស្តិតិ	។		
[១៦]	សត្តិមេ	កិត្យាប់	បុគ្គលា	អាយុនិយ្យា		
ជាយុនិយ្យា	ធនកូលោយ្យា	អញ្ញលិករជីយា	អណុត្តិំ			
បុញ្ញលោត្តិំ	លោកស្តួ	។	កតមេ	សត្តិត	។	តង
កិត្យាប់	ធភាថ្ងា	បុគ្គលោ	សព្វសង្កាប់សុ	អនិច្ចា-		
ធនុបស្សី	វិយារតិ	អនិច្ចសញ្ញា	អនិច្ចប្បដិសំបែនី	សតតិំ		
សមិតិំ	អញ្ញកិលោ		ចេតសា	អដិមុច្ចមានោ		
បញ្ញាយ	បរិយាកាយមានោ	។	សោ	អាសវណា		
ទយា	។	បិ	។	សច្ចិកទ្វាត់	ឧបសម្បដ្ឋី	
វិយារតិ	។	អយំ	កិត្យាប់	បបមេ	បុគ្គលោ	

បបមបណ្តាសក អនុសយគ្គ

បុគ្គលនោះ បានធ្វើឡើងកំច្បាស់ សម្របនូវបេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសរ៖ ព្រោះអស់អាសរ៖ទាំងន្ដាយ ដោយប្រាក្សាច់ខ្លួន របស់ខ្លួន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលកិភីក្នុងទាំងន្ដាយ បុគ្គលជាថ្មាប់ ដើរបញ្ចូលហើយចូលទៅដល់ត្រីយាទានយ ហើយឈរនោះលើគោក យ៉ាងនេះជែង ។ ម្នាលកិភីក្នុងទាំងន្ដាយ នេះជែងបុគ្គល ៣ ពួក ប្រុប ដូចអ្នកមុជទីក រួមជម្រើនប្រាកដក្នុងលោក ។

[១៦] ម្នាលកិភីក្នុងទាំងន្ដាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ គូរទទួលបច្ចុប្បន្នឱយ ដែលគោនាំមកបូជា គូរទទួលនូវអភិវឌ្ឍនកទាន ដែលគោនាំមកដើម្បីក្រែរ គូរទទួលនូវទីនាយកទាន គូរដល់អញ្ចប់កម្ម ដែលសត្វលោកគឺប្រើដើរបុញ្ញាកៅតិចដើម្បីរបស់សត្វលោក ។ ៣ ពួកតើអីខ្លួន៖ ។ ម្នាលកិភីក្នុងទាំងន្ដាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ពិចារណាយើញ្ញា មិនទៀត មាន សេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនទៀត ដើម្បីច្បាស់បាន មិនទៀត ក្នុងសង្ឃារទាំងន្ទោះ ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ថាដែមីលដោយបញ្ហារៀយ ។ មិនដាច់ មិន ទ្រូវប្រើខ្លួន ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឡើងកំច្បាស់សម្រប ។ ប់ ។ ព្រោះអស់អាសរ៖ទាំងន្ដាយ ។ ម្នាលកិភីក្នុងទាំងន្ដាយ នេះបុគ្គលទី ១

សុត្តនបិដកេ អគ្គុត្រនិកាយស្ស សត្វកនិបាតោ

អាយុណេយ្យា ចាយុណេយ្យា ធន្ទីលោយ្យា អញ្ញលិ-
 ការជើយោ អណ្តុត្រាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្ស ។
 បុណ្ឌ ចបាំ កិច្ចីរោ សដៃកាថ្នា បុក្រលោ សព្វសង្ការសុ
 អនិច្ចានុបស្សី វិយារតិ អនិច្ចសព្វី អនិច្ចប្បដិសំរេដី
 សតតំ សមិតំ អព្វាកិណ្ឌា ចេតសា អធិមុច្ចមានោ
 បញ្ញាយ បរិយាតាមានោ ។ តស្ស អបុព្វំ អចវិមំ
 អសរបរិយាតានោ ហេរតិ ជីវិតបរិយាតានោប្រឈប់ ។
 អយំ កិច្ចីរោ ឯតិយោ បុក្រលោ អាយុណេយ្យា
 ។ ឬ ។ អណ្តុត្រាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្ស ។ បុណ្ឌ ចបាំ
 កិច្ចីរោ សដៃកាថ្នា បុក្រលោ សព្វសង្ការសុ អនិច្ច-
 នុបស្សី វិយារតិ អនិច្ចសព្វី អនិច្ចប្បដិសំរេដី សតតំ
 សមិតំ អព្វាកិណ្ឌា ចេតសា អធិមុច្ចមានោ បញ្ញាយ
 បរិយាតាមានោ ។ សោ បញ្ញានំ ទីរម្យាកិយានំ
 សញ្ញាផនានំ បរិគ្រួយ អន្តរបរិនិញ្ញយី ហេរតិ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

ដែលគ្រទ៽លចតុប្បញ្ញីយដែលគេនាំមកបុជា គ្រទ៽លនូវអាគតនូវទាន
ដែលគេនាំមកដើម្បីក្រោរ គ្រទ៽លទកិណាទាន គ្រដល់អញ្ញលីកម្មដែល
សត្វលោកគឺប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញកៅតិដីប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិតិទាំង
ឡាយ ម្នាយទ្រូព បុគ្គលូខេះកុងលោកនេះ ពិចារណាយើញ្ញា មិនទ្រូវឱ្យ
មានសេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនទ្រូវឱ្យ ដឹងច្បាស់បាន មិនទ្រូវឱ្យកុងសង្ការទាំង
ពួនហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្តីមីលដោយបញ្ញាប្រើយ ។ មិនដាច់ មិនទ្រូ
ប្រឡំគ្នា ។ ការអស់ទោនេសវរៈ និងការអស់ទោនេវិត របស់បុគ្គល
នោះដំណាកលគ្នាដែម្បួន ។ ម្នាលកិតិទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី ២ ដែលគ្រ
ទ៽លនូវចតុប្បញ្ញីយដែលគេនាំមកបុជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញកៅតិ ដីប្រសើរ
របស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ម្នាយទ្រូព បុគ្គលូខេះកុងលោក
នេះ ពិចារណាយើញ្ញា មិនទ្រូវឱ្យ មានសេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនទ្រូវឱ្យ
ដឹងច្បាស់បាន មិនទ្រូវឱ្យកុងសង្ការទាំងពួន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្តី
មីលដោយបញ្ញាប្រើយ ។ មិនដាច់ មិនទ្រូប្រឡំគ្នា ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះបាន
អន្តកបរិនិញ្ញាយ^(១) ត្រោះអស់សញ្ញាផន៍៖ ជាបំណែកខាងក្រោម ៥

១- បុគ្គលធន បានកើតកុងសុខាភាសាំង ៥ ធនម្បយ បានដល់នូវអរហោត្តកុងខណោះ
ដែលខ្លួនកើត បុ កំកន្លែងបន្ទិច បុ កំបិតនោះពាក់កណ្តាលអាយុ ពាក្យម្នាល់ អន្តកបរិនិញ្ញាយឱ្យនេះ
ជាបំណែកខាងក្រោមនោះ ។

បបំបណ្តាលសក់ អនុសយវគ្គា

។ ឃ ។ ឧបហច្ចូបរិនិញ្ញាយី ហេរតិ អសច្ចារបរិនិញ្ញាយី
 ហេរតិ សសច្ចារបរិនិញ្ញាយី ហេរតិ ឧទំសោតោ ហេរតិ
 អភនិជ្ជកម្ម ។ អយំ កិច្ចាប់ សត្វិមោ បុគ្គលោ
 អាហ្វុនេយ្យ ចាហ្វុនេយ្យ ធនគ្មិោនេយ្យ អញ្ច-
 លិករជីយោ អនុត្តាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្សុ ។
 ឥម ខោ កិច្ចាប់ សត្វិ បុគ្គលោ អាហ្វុនេយ្យ
 ចាហ្វុនេយ្យ ធនគ្មិោនេយ្យ អញ្ចលិករជីយោ
 អនុត្តាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្សុតិ ។

[១៧] សត្វិមោ កិច្ចាប់ បុគ្គលោ អាហ្វុនេយ្យ
 ។ ឃ ។ អនុត្តាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្សុ ។

បប់មបណ្តាលសក អនុសយគ្គ

។ ហើ ។ ឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិញ្ញាយី^(១) ឈ្មោះថា អស្វារបរិនិញ្ញាយី^(២) ឈ្មោះថា សស្វារបរិនិញ្ញាយី^(៣) ឈ្មោះថា ខ្លឹមសោតអកនិង្វាគមី^(៤) ។ ម្នាលកិភូទាំងឯ្យាយ នេះបុគ្គលទី ៣ ដែលគ្រទ៽លនូវចុប្បច្ច័យ ដែលគេ នាំមកបុជា គ្រទ៽លនូវអាណាពុកទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីក្រៀវ គ្រទ៽ល នូវទេរិណាទាន គ្រាងលំអញ្ញលីកម្ម ដែលសត្វលោកគឺបុរីធ្វើ ជាបុញ្ញកៅតិ ដីប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិភូទាំងឯ្យាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះនៅ ដែលគ្រទ៽លនូវចុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបុជា គ្រទ៽លនូវអាណាពុកទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីក្រៀវ គ្រទ៽លនូវទេរិណាទាន គ្រាងលំអញ្ញ លីកម្ម ដែលសត្វលោកគឺបុរីធ្វើ ជាបុញ្ញកៅតិដីប្រសើរបស់សត្វលោក ។

[១៧] ម្នាលកិភូទាំងឯ្យាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ គ្រទ៽លនូវចុប្បច្ច័យដែលគេនាំមកបុជា ។ ហើ ។ ជាបុញ្ញកៅតិដីប្រសើរបស់សត្វលោក ។

១- បុគ្គលណា កន្លែងនូវពោកកណ្តាលអាយុ ហើយដល់នូវអរហត្ថភីសុខាតាសនោះ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិញ្ញាយី ។

២- បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណាបានញ្ចាំងកិលេសឡ្យអស់ទៅដោយមិនមានសេចក្តី ព្រាយម បុគ្គលនោះឈ្មោះថា អស្វារបរិនិញ្ញាយី ។ ៣- បុគ្គលណាប្រាំងកិលេសឡ្យអស់ ទៅដោយសេចក្តីព្រាយម បុគ្គលនោះឈ្មោះថា សស្វារបរិនិញ្ញាយី ។ ៤- បុគ្គលណាកើតកួង សុខាតាសទាំង ៤ ខាងព្រាយមណាមួយ ហើយចូរចាកសុខាតាសនោះទៅកើតកួងអកនិង្វាគតមាម សំដាប់ហើយដល់នូវអរហត្ថ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ខ្លឹមសោតអកនិង្វាគមី ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនឹកាយស្ស សត្វកនិចាតា

គតមេ សត្វ ។ ឥណ កិត្យកេ ធរកទ្វ បុត្តលោ
 សព្វសច្ចារសុ ឌុត្តាបុបស្ស វិហារតិ ។ យ ។
 សព្វសុ ធម្មសុ អនត្តាបុបស្ស វិហារតិ និញ្ញានេ
 សុបុបស្ស វិហារតិ សុខសព្វ សុខប្បជិសំបើ
 សតតំ សមិតំ អព្វកិណ្ឌ ធរកសា អធិមុច្ចមានោ
 បញ្ញាយ បរិយាតាមមានោ ។ សោ អសវណំ ឧយា
 ។ យ ។ សដ្ឋិកត្រា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។ អយំ កិត្យកេ
 បបមោ បុត្តលោ អាហុនយោរ ។ យ ។ អនុត្តំ បុញ្ញ-
 កេត្តំ លោកស្ស ។ បុណ ធបរំ កិត្យកេ ឥណកទ្វ បុត្ត-
 លោ និញ្ញានេ សុបុបស្ស វិហារតិ សុខសព្វ សុខប្បជិ-
 សំបើ សតតំ សមិតំ អព្វកិណ្ឌ ធរកសា អធិមុ-
 ច្ចមានោ បញ្ញាយ បរិយាតាមមានោ ។ តស្ស អបុព្ទំ
 អចវិមេ អសវបរិយាតានោ យោតិ ជីវិតបរិយាតានោ ។
 អយំ កិត្យកេ ឌុតិយោ បុត្តលោ អាហុនយោរ
 ។ យ ។ អនុត្តំ បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។
 បុណ ធបរំ កិត្យកេ ឥណកទ្វ បុត្តលោ

សុត្តនលិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

៧) ពួកគើរីខ្លះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ
ពិចារណាយើញ្ញា ទុកកូន់សង្ការទាំងពួន ។ ហើយ ពិចារណាយើញ្ញា
អនត្តាកូន់ធម់ទាំងពួន ពិចារណាយើញ្ញា សុខ មានសេបកិសម្ងាប់បាន
សុខ ដើរប្រាស់បាន សុខកូន់ព្រះនិញ្ញាន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ម័
មីលដោយបញ្ចាក់ ។ មិនជាប់ មិនឲ្យប្រុងប្រាក់ ។ បុគ្គលនោះបានធ្វើ
ឲ្យជាក់ប្រាស់សម្រប ។ ហើយ ព្រោះអស់អាសវេះទាំងឡាយ ម្នាលកិកុទាំង
ឡាយ នេះបុគ្គលទី ១ ដែលគ្រឿងឡូលន្ទូរចុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបួន
។ ហើយ ជាបុញ្ញកៅតិថិថ្មីប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
មួយទៀត បុគ្គលខ្លះកូន់លោកនេះ ពិចារណាយើញ្ញាសុខ មានសេបកិ
សម្ងាប់បានសុខ ដើរប្រាស់បានសុខកូន់ព្រះនិញ្ញាន ហើយកំណត់ដោយ
ចិត្ត ស្ម័មីលដោយបញ្ចាក់ ។ មិនជាប់ មិនឲ្យប្រុងប្រាក់ ។ ការ
អស់ទោនអាសវេះនិងការអស់ទោនដីវិត របស់បុគ្គលនោះដំណាកលត្តាត់
មួន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី ២ ដែលគ្រឿងឡូលន្ទូរចុប្បច្ច័
យ ដែលគេនាំមកបួន ។ ហើយ ជាបុញ្ញកៅតិថិថ្មីប្រសើរ របស់សត្វ-
លោក ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ កូន់លោកនេះ

បបមបណ្តាសកៅ អនុសយវគ្គា

និញ្ញារេ សុខាណុបស្សី វិហារតិ សុខសព្វី សុខប្បដិសំឡើ
 សតតំ សមិតំ អញ្ជាកិល្ប៉ា ចោតសា អធិមុច្ចមានោ
 បញ្ញាយ បរិយោតាមានោ ។ សោ បញ្ញីផ្លូវ ទីរម្ពារ-
 កិយាលំ សញ្ញាជនាលំ បរិគ្គិយា អណ្តរបរិនិញ្ញាយី
 យោតិ ។ ឬ ។ ឧបហាថ្មបរិនិញ្ញាយី យោតិ អសត្តារ-
 បរិនិញ្ញាយី យោតិ សសត្តារបរិនិញ្ញាយី យោតិ ឧទំ-
 សោតោ យោតិ អគនិត្យកាទី ។ អយំ កិគ្គិរោ សត្តមោ
 បុគ្គលោ អាយុនោយ្យា ។ ឬ ។ អណ្តត់រំ បុញ្ញលេខ្លោតំ
 លោកស្សី ។ ឥឡ ខោ កិគ្គិរោ សត្ត បុគ្គលោ អាយុ-
 នោយ្យា ។ ឬ ។ អណ្តត់រំ បុញ្ញលេខ្លោតំ លោកស្សុតិ ។
 [១៨] សត្តិមានិ កិគ្គិរោ និត្យសរត្តិនិ ។ កតមានិ
 សត្ត ។ ឥឡ កិគ្គិរោ កិគ្គិ សិគ្គាសមានានោ
 តិច្ចបង្រោ យោតិ អាយតិ ច សិគ្គាសមានានោ
 អធិកតប្បយោមោ^(១) ដម្បនិសនិយា តិច្ចបង្រោ យោតិ

១ និ. ម. អវិគតបេមោ ។

បប់មបណ្តាសក អនុសយគ្គ

ពិចារណាយើព្រៃថាសុខ មានសេចក្តីសម្ងាត់ថាសុខ ដីជំច្បាស់ថាសុខ
ក្នុងព្រះនិញ្ញាន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត សូមើលដោយបញ្ចាបៀយ ។ មិន
ធាប់ មិនឡើប្រឡែងគ្មាន ។ បុគ្គលនោះល្អាចាម្ចាស់របវិញ្ញាយី ព្រោះអស់
សញ្ញាផនេះជាបំណើការាងក្រាម ៥ ។ ហើយ ល្អាចាម្ចាស់បាបហច្ចបរិញ្ញាយី
ល្អាចាមសង្ឃារបរិញ្ញាយី ល្អាចាមសសង្ឃារបរិញ្ញាយី ល្អាចាមខ្លួន
សេរាតអកនិងគ្មានមី ។ ម្នាលកិភុទិន្នន័យ នេះបុគ្គលទី ៣ ដែលគ្រប់ទូល
ចតុប្បដ្ឋីយ ដែលគេនាំមកបូជា ។ ហើយ ជាបុញ្ញកេត្តិតិន្នន័យបំប្រើប្រាស់សត្វ
លោក ។ ម្នាលកិភុទិន្នន័យបុគ្គល ៣ ពួកនេះជន គ្រប់ទូលចតុប្បដ្ឋីយ
ដែលគេនាំមកបូជា ។ ហើយ ជាបុញ្ញកេត្តិតិន្នន័យបំប្រើប្រាស់សត្វលោក ។

[១៨] ម្នាលកិភុទិន្នន័យ និទ្ទេស^(១)វត្ថុទិន្នន័យ នេះមាន
៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាងតើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិភុទិន្នន័យ កិភុទិន្នន័យសាសនានេះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការសមាទាននូវសិក្សា តម៉ោ
ក្នុងកាលបានមុខ កំនែនិមេមានសេចក្តីស្រឡាត្រំ ក្នុងការសមាទាននូវ
សិក្សា ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការពិចារណានូវធំ

១ ហេតុនឹងកិភុទិន្នន័យមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ។ តែពាក្យនេះលោកសំដោយក្រោះខិណ្ឌប្រព័
ព្រោះលោក សុម្រីបិនិញ្ញានពីអាយុ ១០ ឆ្នាំ (ជាដើម) កំលើដែលមានអាយុ ១០ ឆ្នាំតែខាង
មុខ កំចាត់ ១០ ឆ្នាំ សុម្រីតែចិញ្ចុះមក ៩ ឆ្នាំហើតដល់ ១ ថ្ងៃ បុ ១ យាមកំមិនមាន ព្រោះលោក
មិនចាប់បដិសនិត្តទៅឡើត ។ អដ្ឋកម្រា ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គតានិកាយសួយ សត្វកនិច្ចតា

អាយតី ច ធម្មនិស្សិយា អធិកតម្រោមេ តង្ហារិនយេ
 តិច្ចបញ្ញា ហេរាតី អាយតី ច តង្ហារិនយេ អធិកតម្រោមេ
 បជិសល្បានេ តិច្ចបញ្ញា ហេរាតី អាយតី ច បជិសល្បានេ
 អធិកតម្រោមេ វិយារមេ តិច្ចបញ្ញា ហេរាតី អាយតី
 ច វិយារមេ អធិកតម្រោមេ សតិលេបត្វោ តិច្ចបញ្ញា
 ហេរាតី អាយតី ច សតិលេបត្វោ អធិកតម្រោមេ
 ិជ្ជិប្បជិរេ តិច្ចបញ្ញា ហេរាតី អាយតី ច ិជ្ជិ-
 ប្បជិរេ អធិកតម្រោមេ ។ សមានិ ទោ កិត្តិរេ
 សតិ និធូសរត្វនិតិ ។

អនុសយវគ្គ ទុកិយោ ។

ព័ស្រុកានំ

ទ្រ អណុសយា កុលំ^(១) បុគ្គលំ ឧណក្របមំ
 អនិច្ចា^(២) ឯក្រាតា អណត្តា ច និញ្ញានំ និធូសរត្វនិតិ ។

^(១) និ. កុសលំ ។ ^(២) ម. បញ្ចម់ អនិច្ចា ។

សុភន្ធបិជក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

តម្រូវការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការពិបារណា
នូវធំ ១ ដាម្ចកមនសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការកម្លាត់បង់នូវតម្រូវ
គឺតណ្ឌា តម្រូវការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការ
កម្លាត់បង់នូវតម្រូវ គឺតណ្ឌា ១ ដាម្ចកមនសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុង
ការពួនសម្រំ តម្រូវការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងការ
ពួនសម្រំ ១ ដាម្ចកមនសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការប្រាក់ប្រាក់
តម្រូវការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការប្រាក់ប្រាក់
យោម ១ ដាម្ចកមនសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការតាំងស្ថានី និង
ការពារកមនប្រាក់ប្រាក់ តម្រូវការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តី
ស្រឡាញ់ ក្នុងការតាំងស្ថានី និងការពារកមនប្រាក់ប្រាក់ ១
ដាម្ចកមនសេចក្តីពេញចិត្តដីក្រោរក្រា ក្នុងការចាក់ផ្ទុះដោយទិន្នន័យ តម្រូវ
ក្នុងការលាងមុខ ក៏នៅពេលសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការចាក់ផ្ទុះដោយ
ទិន្នន័យ ១ ៧ មានកិត្តិការណ៍ឡាយ នេះជននិទ្ទេសវត្ថុ ៧ យ៉ាង ៧
ចំប់ អនុសយវត្ថុទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃអនុសយវត្ថុនោះគឺ

និយាយពីអនុសំយពិរលីក ត្រួរឯក ១ បុគ្គលិករបុជា ១ បុគ្គលិក
ប្រុបដឹងបាម្ចកម្មធមិក ១ បុគ្គលិកពិបារណាយើញក្នុងសង្គរថា មិន
ទិន្នន័យ ១ ជាគុក ១ ជាអនត្តា ១ ព្រះនិញ្ញន ១ និទ្ទេសវត្ថុ ១ ៧

វំជូរគោះ

[១៩] ធគាំ សមយំ កកក នេសាលិយំ វិបារតិ
 ហាន្តួល ចេតិយេ ។ អចឡាច សម្បុបុរាណ លិច្ឆី យេន
 កកក តេណុបសត្វិថិសុ ឧបសត្វិថិត្រា កករដ្ឋំ អកិរាជទ្រា
 ធគាមដ្ឋំ និសិទិសុ ។ ធគាមដ្ឋំ និសិទ្ធ ឡា តេ លិច្ឆី
 កកក ធគាបេរេ សត្វ ហេ លិច្ឆី អបិរិបានិយេ ធម្ពេ
 នេសេស្សាមិ តាំ សុុណាច សាងុកាំ មនសិកាបេ ភាសិ-
 ស្សាមិតិ ។ ធគំ កញ្ញតិ ឡា តេ លិច្ឆី កករតោ បច្ច-
 ស្សាសុំ ។ កកក ធគាបេរេ កតេមេ ឬ លិច្ឆី សត្វ
 អបិរិបានិយោ ធម្ពា ។ យារកីរញ្ជា លិច្ឆី វិដ្ឋី អកិល្អាស-
 ត្តិចាតា កិស្សិណិ សត្តិចាតពុរាណ រូខ្សិយេរ លិច្ឆី
 វិដ្ឋីនាំ ចាបិកច្តា នោ បរិបានិ ។ យារកីរញ្ជា
 លិច្ឆី វិដ្ឋី សមត្ថា សត្តិបតិស្សិណិ សមត្ថា
 រូខ្សិបិស្សិណិ សមត្ថា វិដ្ឋិការជាយានិ កិស្សិណិ

វិធីរត្ត

[១៩] សម័យម្មយ ព្រះដែលព្រះភាគភាគគឺក្នុងសារន្ទៃចប់តិយ
ជិតក្រុងផែលី ។ ត្រានោះដើម្បី ពួកសេលិច្ចវិជ្ជាប្រើន ចូលទៅ
គាល់ព្រះដែលព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ កើច្បាយបង្កំព្រះដែល
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដីសម្រារ ។ លុះពួកសេលិច្ចវិទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដីសម្រារហើយ ព្រះដែលព្រះភាគ ទ្រដៀត្រាស់ពាក្យនេះថា
បពិត្រសេលិច្ចវិទាំងឡាយ តបាតតនីជសម្រួលនឹងអបវិហានិយធម៌ ៧
យ៉ាង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ប្រុងស្ថាប់កាសិតនោះ
ចូរប្រុងធ្វើទុកក្នុងបិត្តញេញឯុបុះ តបាតតនីជសម្រួលប្រាប់ ។ ពួកសេលិច្ច
វិទាំងនោះ បានទទួលស្ថាប់ព្រះបន្ទូលព្រះដែលព្រះភាគថា ព្រះ
ក្រុណាប្រះអង្គ ។ ព្រះដែលព្រះភាគទ្រដៀត្រាស់ដូចខ្លះថា បពិត្រសេលិច្ច
វិទាំងឡាយ ចុះអបវិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ បពិត្រសេលិច្ច
វិទាំងឡាយ ហើយពួកសេលិច្ចនឹងដែនវិដី នឹងមានការប្រជុំគ្នារឿយ ។
មានការប្រជុំគ្នាដោយប្រើន អស់កាលត្រីមណា បពិត្រសេលិច្ចវិទាំង-
ឡាយ សេចក្តីបម្រើនតែជមានប្រាកដដល់ពួកសេលិច្ចនឹងដែនវិដី សេចក្តី
សាបស្បួនយិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណេះ) ១ ។ បពិត្រសេលិច្ច
លិច្ចវិទាំងឡាយ ពួកសេលិច្ចនឹងដែនវិដី ព្រមព្រៀងគ្នាប្រជុំ ព្រមព្រៀង
គ្នាលើកលើដប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នារើកិច្ចក្នុងដែនវិដី អស់កាលត្រីមណា

សុត្តនលិដកេ អគ្គតានិកាយស្ស សត្តកនិបាតា

រូនីយេរ លិច្ចវី រដ្ឋីនំ ចាជិកធ្វើ នៅ បរិបានិ ។
 យារកីរញ្ញ លិច្ចវី រដ្ឋី អប្បញ្ញតំ ន បញ្ចាយស្សនិ បញ្ញតំ
 ន សមុទ្ធឌីស្សនិ យចាបញ្ញតេ ថាកាមេ រដ្ឋីជម្រួ
 សមាងាយ រតិស្សនិ រូនីយេរ លិច្ចវី រដ្ឋីនំ ចាជិ-
 កធ្វើ នៅ បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញ លិច្ចវី រដ្ឋី យេ
 ເត រដ្ឋីនំ រដ្ឋីមហាលុកា ពេ សក្សិស្សនិ ក្រកិស្សនិ
 មានស្សនិ បុណ្ណស្សនិ ពេសញ្ញ សោតំ មញ្ញិស្សនិ
 រូនីយេរ លិច្ចវី រដ្ឋីនំ ចាជិកធ្វើ នៅ បរិបានិ ។
 យារកីរញ្ញ លិច្ចវី រដ្ឋី យ តា កុលិតិយោ កុលកុមារិ-
 យោ តា ន ខិត្តស្ស បសយ្យ រោសស្សនិ
 រូនីយេរ លិច្ចវី រដ្ឋីនំ ចាជិកធ្វើ នៅ បរិបានិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ច

បពិត្រសេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ សេបកិច្ចមីន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួក
សេបកុងដែនដី សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹម^១
ណែនាំ) ១ ។ បពិត្រសេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ ពួកសេបកុងដែនដី
មិនបញ្ជាផ្ទាប់ (ដែលពួកសេបពីដើម) មិនបានបញ្ជាប់ មិនជកប្រាប់
ដែលបានបញ្ជាប់ហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមប្រាប់ កូនដែនដីអំពី
បុរាណ ដែលបានបញ្ជាប់ហើយយ៉ាងណា អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រ
សេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ សេបកិច្ចមីន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកសេបកុង
ដែនដី សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណែនាំ) ១ ។
បពិត្រសេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ ពួកសេបកុងដែនដី ធ្វើសករៈ គោរព រប់
អាណ បុជា ពួកសេបកុងដែនដី ដែលមានព្រះដន្តូប្រើប្រាស់ដាច់សេបកុង
ដែនដីទាំនុញ្ញាយ ទាំនុសមាល់ពាក្យដែលគ្រប់របស់ពួកសេបកុង
ដែនដី ដែលមានព្រះដន្តូប្រើប្រាស់ដាច់នៅ៖ អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រ
សេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ សេបកិច្ចមីន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកសេបកុង
ដែនដី សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណែនាំ) ១ ។
បពិត្រសេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ ពួកសេបកុងដែនដី មិនកំហែងបង្កំនួរពួក
ស្តី កូនត្រូវឱ្យល ពួកកុមារី កូនត្រូវឱ្យលឡើងរោម អស់កាលត្រឹមណា
បពិត្រសេបលិច្ចវិទាំនុញ្ញាយ សេបកិច្ចមីន តែងមានប្រាកដដល់ពួកសេប
កុងដែនដី សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណែនាំ) ១ ។

បបមបណ្តាសកេ វិធីរគ្គា

យារកីរញ្ញា	លិច្ឆីវី	រដ្ឋី	យានិ	តានិ	រដ្ឋីនាំ
រដ្ឋីចេតិយានិ	អព្យលុយានិ	ចេរ	ពាហិកានិ	ច	
តានិ	សក្សារិស្សនិ	ក្រុកីរិស្សនិ	មានេស្សនិ		
ឬដោស្សនិ	តេសញ្ញា	ជិទ្ធបុព្ទ់	កតលបុព្ទ់	ធម្ពិកា	
ពលី	នៅ	បរិបាបេស្សនិ	រួមិយេរ	លិច្ឆីវី	រដ្ឋីនាំ
ចាជិកច្ចាតា	នៅ	បរិបានិ	។	យារកីរញ្ញា	លិច្ឆីវី រដ្ឋីនាំ
អរហាថ្វេសុ	ធម្ពិការច្ចាររណាកុតិ	សុសំវិហិតា	កិរិស្សតិ		
គិតិនិ	អនាកតា	ច	អរហាថ្វា	វិធិតំ	អកចេយំ
អកតា	ច	អរហាថ្វា	វិធិតេ	ជាសុ	វិហារយ្យុនិ
រួមិយេរ	លិច្ឆីវី	រដ្ឋីនាំ	ចាជិកច្ចាតា	នៅ	បរិបានិ
យារកីរញ្ញា	លិច្ឆីវី	តមេ	សត្វ	អបរិបានិយា	ធម្ពា
រដ្ឋីសុ	បស្សនិ	តមេសុ	ច	សត្វសុ	អបរិបានិយេសុ
ធម្ពសុ	រដ្ឋី	សន្លិស្សិស្សនិ	រួមិយេរ	លិច្ឆីវី	រដ្ឋីនាំ
ចាជិកច្ចាតា	នៅ	បរិបានិតិ	។		

បបមបណ្តាសក វិធីភូត្ត

បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ ពួកសេចបក្តុងដែនវិធី តែងធ្វើសការ៖
 គោរព កប់អន បុជា ចំពិយក្តុងដែនវិធី របស់ពួកអ្នកដែនវិធី ដែល
 ជាជានក្តុងនគរកី ខាងក្រានគរកី នឹងមិនធ្វើត្រូវឱ្យបុជាប្រកបដោយធម៌
 ដែលគេធ្លាប់ច្បាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់ចំពិយទាឌនោះ ឲ្យសាបសុន្យឡើយ
 អស់កាលត្រីមណា បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ សេចក្តីបម្រើន តែងមាន
 ប្រាកដដល់ពួកសេចបក្តុងដែនវិធី សេចក្តីសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់
 កាលត្រីមណោះ) ១ ។ បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ ពួកសេចបក្តុងដែន
 វិធី បានចាត់បើច្នៃត្រូវនូវការរក្សាការពារនិងការត្រូវបំព្រឹងប្រកបដោយ
 ធម៌ក្តុងពួកព្រះអរហត្ថដោយបំណងថា ធ្វើម៉ែបហ្ណោះ! ព្រះអរហត្ថទាឌន្ទាយ
 ដែលមិនទាន់មក ក៏សូមឲ្យមកការណ៍ដែនរបស់យើង ព្រះអរហត្ថទាឌន្ទាយ
 ដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យគឺនៅសប្តាយក្តុងដែនរបស់យើង អស់
 កាលត្រីមណា បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ សេចក្តីបម្រើន តែងមាន
 ប្រាកដដល់ពួកសេចបក្តុងដែនវិធី សេចក្តីសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់
 កាលត្រីមណោះ) ១ ។ បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ នេះអបរិបានិយ-
 ធម៌ ៣ យ៉ាង រម៉ែនតាឌនោក្តុងពួកសេចបក្តុងដែនវិធី បុថា ពួកសេចបក្តុង
 ដែនវិធី ប្រតិបត្តិក្តុងអបរិបានិយធម៌ទាំង ៣ នេះ អស់កាលត្រីមណា
 បពិត្រសេចបលិច្ចវិទាឌន្ទាយ សេចក្តីបម្រើនតែងមានប្រាកដដល់ពួកសេចបក្តុង
 ដែនវិធី សេចក្តីសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ) ១ ។

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ សត្វកនិចាតា

[៦០] ធនា សមយំ កករ រដកយោ វិយារតិ
 គិធ្លីក្បាលេ បញ្ចល់ ។ តែន ខោ បន សមយេន
 រដាត មាកដោ អជាតសត្វ រេដហីបុត្រា វិធី
 អភិយត្តកាមោ យោតិ ។ សោ ធរមាយ អហំ នមេ
 វិធី ធរំមហិធីកោ ធរំមហាណុការ ឧប្បន្ឌិស្សមិ វិធី
 វិនាសេស្សមិ វិធី អនុយព្យសនំ អាជាងស្សមិតិ^(១) ។
 អចខោ រដាត មាកដោ អជាតសត្វ រេដហីបុត្រា
 រស្សុការំ ព្រឹប្បុណ្ឌោ មកចមហាមត្ត អមណ្ឌសិ ធនិ
 ត្តំ ព្រឹប្បុណ្ឌោ យេន កករ តេនុបសត្វិម ឧបសត្វិត្តា
 មម វចនេន កករតោ ចាង សិរសា វណ្ណុ^(២)
 អប្បរពាង អប្បរតត្តំ លហុត្តាង ពលំ ជាសុ-
 វិយារំ បុច្ច រដាត កកន មាកដោ អជាតសត្វ
 រេដហីបុត្រា កករតោ ចាង សិរសា វណ្ណិតិ

១ និ. ម. អាពាទេស្សមិ វិធីតិ ។ ២ ម. វន្ទាបិ ។

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

[២០] សម័យម្មយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ កាលតួន្ទំលើក្នុងគិស្សក្បាច
ជិតក្រុងរដ្ឋប្រើប្រាស់ ។ សម័យនោះនៅ ព្រះរដ្ឋាភិបាល ក្នុងដែនមគ្គធម៌ព្រះ
នាមអធាតុសត្វនៃទេហិបុត្រ មានបំណុលនឹងយាញ្រាថេជាន់យកពួកសេប
ក្នុងដែនវិជ្ជី ។ ព្រះអង្គទ្រីជ័មានព្រះរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងនេះបាន អញ្ញនឹងផ្ទាប់
ផិលពួកអ្នកដែនវិជ្ជីទាំងនេះ ដែលមានបុត្រិដិយ៉ាងនេះ មានអានុភាពដិ
យ៉ាងនេះ អញ្ញ (មានបំណុលនឹងយាញ្រាថេជាន់ជាន់) ពួកសេបក្នុងដែន
វិជ្ជី នឹងបំផ្តាក់ពួកសេបក្នុងដែនវិជ្ជី នឹងធ្វើពួកសេបក្នុងដែនវិជ្ជី ទូ
ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។ គ្រោនោះ ព្រះបាទអធាតុសត្វមាតិរដ្ឋាភិបាល នៃទេហិ-
បុត្រ ត្រាស់ហរវស្សការព្រោហ្មណ៍ ដែលដាមបាយត្រូក្រុងដែនមគ្គធម៌បាន
ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ចូរអ្នកមកនេះ ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះជ័មានព្រះភាគ លុំ
ចូលទៅដល់ហើយ ចូរថ្មាយបន្ថែមព្រះបាទព្រះជ័មានព្រះភាគ ដោយត្រូវឯក
តាមពាក្យរបស់ខ្លួន របច្ឆូលស្ថាដិសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ
ការក្រោកឡើងរហូតដោយកម្មាធកាយ និងការនោះស្មាយត្រូវតិច និងមានរោគ
បច្ចេកដោយពាក្យបាន បពិត្តព្រះអង្គដ៏ចម្លើន ព្រះបាទអធាតុសត្វនៃទេហិ-
បុត្រមាតិរដ្ឋាភិបាល ថ្មាយបន្ថែមព្រះបាទព្រះជ័មានព្រះភាគ ដោយព្រះសិរី

បប់មបណ្តាលសក់ វិធីរគ្គា

អប្បាពចាំ អប្បាពត្បី លយុទ្ធទាំ ពល់ ជាសុវិហារ
 បុង្វីតិតិ ធនញ្ចាប់ រឈុយិ រាជា កញ្ច មាត់ដោ
 អជាតសត្វ រេដឹងីបុឡា រដ្ឋី អភិយាតុកាមេ ។
 សោ ធនមាយ អបា តមេ រដ្ឋី ធនមហិទ្ធិកេ
 ធនមហាងុការ ឧប្បជ្ជិស្សនិ រដ្ឋី វិធាសេស្សនិ រដ្ឋី
 អនុយព្យសាំ អាជាណស្សនិតិ ។ យថា កកវ
 ព្យកកកេតិ តាំ សាចកាំ ឧត្ថយោត្តា មម
 អាកេចយកសិ ។ ន ហិ តចាកតា វិតចំ កណ្តានីតិ ។
 ធន កេតិ ខោ រស្សការកេ ព្យាប្បុលោ មកចមបាមត្រា
 រញ្ជា មាត់ស្ស អជាតសត្វស្ស រេដឹងីបុត្តស្ស
 បដិស្សិជាត្តា យេន កកវ តេនុបសត្វិ ឧបសត្វិត្តា
 កកវតា សត្វិ សម្រោចិ សម្រោចនិយំ គចំ សាក-
 ជីយំ វិតិសារត្តា ធនមមន្ត និសិទ្ធិ ។ ធនមមន្ត និសិទ្ធិ
 ខោ រស្សការកេ ព្យាប្បុលោ មកចមបាមត្រា

បប់មបណ្តាសក វដ្ឋិវគ្គ

ហើយផ្តាំមកក្រាបបង្កេទូលស្សរ អំពីសេចក្តីមិនមានអាពិ មិនមានហេត
ការក្រោកឡើងរហ័ស ដោយកម្លាំងកាយ និងការនៅសប្តាយ ម្មយ
ឡ្វែត ចូរក្រាបទូលយ៉ាងនេះឡ្វែតថា បពិត្រព្រះអង្គធ័រមេន ព្រះបាទ
អជាតសត្វនៃខេត្តបុត្រមាតិជាង មានបំណងនឹងយាង្ហាត ឡាដីជាន់យកពួក
អ្នកដែនវដ្ឋិ ។ ព្រះអង្គធ័រត្រូវបានយ៉ាងនេះថា អញ្ញនឹងផ្តាហ័របង្កេទូល
ស្សរបង្កើនិងដែនវដ្ឋិទាំងនេះ ដែលមានប្បញ្ញធមិនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពជឺយ៉ាង
នេះ (អញ្ញមានបំណងនឹងយាង្ហាតឡាដីជាន់យក) ពួកស្សរប កុងដែនវដ្ឋិ
នឹងបំផ្តាល់ពួកស្សរបង្កើនិងដែនវដ្ឋិ និងធ្វើពួកស្សរបង្កើនិងដែនវដ្ឋិ ឡើងលីនូវ
សេចក្តីវិនាស ។ បើនេះ បើព្រះជំមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រាករយ៉ាងណា ចូរ
អ្នកចាំពាក្យនោះឡើងដ្ឋាក់ច្បាស់ ហើយនាំមកប្រាប់ខ្ញុវិញ ។ ព្រះព្រះ
តបាតតទាំងខ្សោយ មិនដែលមានព្រះបន្ទលខុសទេ ។ រស្សការព្រោហ្មណ៍
ជាមហាមាត្រកុងដែនមគិជៈ កំទួលព្រះរាជីជាន់បាទអជាតសត្វ-
នៃខេត្តបុត្រមាតិជាង ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាប្រើវិសស ហើយចូល
ឡាគាល់ព្រះជំមានព្រះភាគ លុះចូលឡាគាល់ហើយកំធ្វើសេចក្តីវិករយ
ជាម្មយនឹងព្រះជំមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរឱករាយ និង
ពាក្យដែលគួរលីក្សរបាយ កំអង្គយកុងទីផើសមគ្គ ។ លុះរស្សការ-
ព្រោហ្មណ៍ ជាមហាមាត្រកុងដែនមគិជៈ អង្គយកុងទីផើសមគ្គហើយ

សុត្តនលិចដក អគ្គគនីកាយស្ស សត្វកនិបាតា

កករណំ ធនធាង រដ្ឋ កៅ កោតម មាកោ
 អជាតសត្វ រេហីយុត្តា កោតោ កោតមស្ស ចាជ
 សិរសា រណិតិ អប្បរពាឃំ អប្បរតណិំ លប្បញ្ញាឃំ
 ពលំ ធាមុវិបារំ ឬុច្ចិតិ^(១) រដ្ឋ កៅ កោតម
 मាកោ អជាតសត្វ រេហីយុត្តា រដ្ឋ អភិយាតុ-
 គាមោ ។ សោ ធរមាយ អហំ នមេ រដ្ឋ ធរមិហិតិដក
 ធរមិហាចុការេ ឧប្បជ្ជិស្សមិ^(២) រដ្ឋ អនុយព្យសំ
 អចាជើស្សមិតិ ។

តើន ខោ បន សមយោន អាយស្ស អនុញ្ញ
 កករតោ បិន្ទិតោ បិតោ ហេតិ កករណំ វិជមាងោ ។
 អចខោ កករ អាយស្សណំ អាលុណ្ឌ អាមឡុលិ តិណ្ឌ តើ
 អនុញ្ញ ឬតំ រដ្ឋ អភិណ្ឌាស្សិទាតា ស្សិទាត-
 ពហុលាតិ ។ សុតំ មេ តំ កណ្ឌ រដ្ឋ អភិណ្ឌ-
 ស្សិទាតា ស្សិទាតពហុលាតិ ។ យារកីរញ្ញ អាលុណ្ឌ
 រដ្ឋ អភិណ្ឌាស្សិទាតា កិស្សស្សិណ្ឌ ស្សិទាតពហុលា

^(១) និ. ឯត្តនលិ ឯរោញ្ញ រទេតិ ។ ម. ឯរោញ្ញ រទេហីតិ ទិស្សិតិ ។ ^(២) និ. ម. ឯត្តនលិ រដ្ឋ វិនាសិស្សមិតិ ទិស្សិតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

បានក្រាបបង្កេទលព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគជូនខ្លោះបាន បពិត្រព្រះគោតមដែលមិន
 ព្រះបានអធាតសត្វនៅទេហើយបុត្រមាតិជាភាស ក្រាបច្បាយបង្កេទព្រះបានព្រះ
 គោតមដែលមិនដោយព្រះសិរី:ហើយឡើទូលស្ថា អំពីសេចក្តីមិនមានអាណាព
 មិនមានពេក ការក្រោកឡើងរហ័ស ដោយព្រះភាយពល និងការនៅ
 សប្តាយ បពិត្រព្រះគោតមដែលមិន ព្រះបានអធាតសត្វនៅទេហើយបុត្រ
 មាតិជាភាស មានបំណាណនឹងយាញ្រាទោជាន់យកពួកសេចក្តីដែនវិដី ។
 ព្រះអង្គត្រូវមានព្រះរាជធម្មារយ៉ាងនេះបាន អញ្ញនឹងផ្ទាប់ផ្តើលពួកសេច
 ដែនវិដីទាំងនេះ ដែលមានបុត្រិតិដំយ៉ាងនេះ មានអានុភាពដំយ៉ាងនេះ
 និងផ្ទើពួកសេចក្តីដែនវិដី ឡើងលីនូវសេចក្តីវិនាស ។

សម្រេចនៅ៖ ព្រះអាណាពដែលព្រះមានអាយុ បិត្រនៅអំពីខាងក្រោយ
 ព្រះដែលព្រះភាគ កំពុងបកច្បាយព្រះដែលព្រះភាគ ។ គ្រានោះព្រះដែល
 មានព្រះភាគ ទ្រូវគ្រាស់ហេអាណាពដែលព្រះមានអាយុបាន ម្នាលអាណាព អ្នកបាន
 ពួកសេចក្តីដែនវិដី មានការប្រជុំគ្នារៀរ ។ មានការប្រជុំគ្នា
 ដោយប្រើន ដូចខ្លោះដែរបុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន ទីព្រះអង្គបានពួក
 ដំណឹងនៅ៖ ពួកសេចក្តីដែនវិដី មានការប្រជុំគ្នារៀរ ។ មានការ
 ប្រជុំគ្នាដោយប្រើន ដូចខ្លោះដែរ ។ ម្នាលអាណាព បើពួកសេចក្តីដែនវិដី
 និងមានការប្រជុំគ្នារៀរ ។ មានការប្រជុំគ្នាដោយប្រើនអស់កាលត្រីមណា

បបេមបណ្តាសកែ វិជ្ជរត្រា

រូន្យីយេរ អាលន្ទ រដ្ឋីនំ ចាងិកត្តា នោ
 បរិយាណិ ។ គិត្តិ តេ អាលន្ទ សុតំ រដ្ឋ
 សមត្តា សន្តិបត្តិ សមត្តា រដ្ឋហានិ សមត្តា រដ្ឋ-
 ការជ័យាណិ ការណើតិ ។ សុតំ មេ តំ កត្ត រដ្ឋ សមត្តា
 សន្តិបត្តិ សមត្តា រដ្ឋហានិ សមត្តា រដ្ឋការជ័យាណិ
 ការណើតិ ។ យារគិរញ្ញ អាលន្ទ រដ្ឋ សមត្តា សន្តិបតិ-
 ស្សិតិ សមត្តា រដ្ឋហិស្សិ សមត្តា រដ្ឋការជ័យាណិ
 កិរិស្សិ រូន្យីយេរ អាលន្ទ រដ្ឋីនំ ចាងិកត្តា នោ បរិ-
 យាណិ ។ គិត្តិ តេ អាលន្ទ សុតំ រដ្ឋ អប្បញ្ញតំ ន
 បញ្ញាយេនិ បញ្ញតំ ន សមប្បិន្ទិ យចាបញ្ញតេ
 ធោរោនោ រដ្ឋធម្ម សមាងាយ រត្តិតិ ។ សុតំ មេ តំ
 កត្ត រដ្ឋ អប្បញ្ញតំ ន បញ្ញាយេនិ បញ្ញតំ ន សមប្បិន្ទិ

បច្ចន្ទាសក ដីរត្ត

សុត្តនិចកេង អង្គតានិភាស្ស សត្វកនិបាតា

យចាបញ្ញត្រ	មេរោគ	វិជ្ជធម៌	សមាងុយ					
វត្ថុនីតិ	។	យារកីរញ្ញ	អាលុណ្ឌ	វិដ្ឋ	អប្បញ្ញត់			
ន	បញ្ញាយស្សិនិ	បញ្ញត់	ន	សមុច្ចិនិស្សិនិ				
យចាបញ្ញត្រ	មេរោគ	វិជ្ជធម៌	សមាងុយ					
វត្ថុស្សិនិ	រូលិយេរ	អាលុណ្ឌ	វិដ្ឋិនា	ទាញិកច្បាតា	នោ			
បរិបានិ	។	កិនិ	តេ	អាលុណ្ឌ	សុតំ	វិដ្ឋ	យេ	តេ
វិដ្ឋិនា	វិជ្ជធមហាលុកា	តេ	សក្សាកេនិ	ក្រុកកេនិ				
មានិនិ	បុដ្ឋិនិ	តេសញ្ញ	សោតំ	មញ្ញនីតិ	។			
សុតំ	មេ	តំ	កល្បិ	វិដ្ឋ	យេ	តេ	វិដ្ឋិនា	
មហាលុកា	តេ	សក្សាកេនិ	ក្រុកកេនិ	មានិនិ				
បុដ្ឋិនិ	តេសញ្ញ	សោតំ	មញ្ញនីតិ	។				

សុត្ថនុបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមច្បាប់ក្នុងដែនវិធី អំពើបុរាណដែលបានបញ្ជាផ្ទាំចំណេះដោយ ម្ចាលអាណន្ទ ហើយកស្សប ក្នុងដែនវិធី និងមិនបញ្ជាផ្ទាំច្បាប់ (ដែលពួកស្សបពីដើម) មិនបានបញ្ជាផ្ទាំហើយ មិនដកច្បាប់ ដែលបានបញ្ជាផ្ទាំចំណេះដោយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមច្បាប់ក្នុងដែនវិធី អំពើបុរាណដែលបានបញ្ជាផ្ទាំចំណេះដោយ អស់កាលត្រីមណា ម្ចាលអាណន្ទ សេចក្តីបម្រើន តែជមានប្រាកដដល់ពួកស្សបក្នុងដែនវិធី សេចក្តីសាបស្បន្ស មិនមានទូរឃីយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ឬ ម្ចាលអាណន្ទ អ្នកបានទូចា ពួកស្សបក្នុងដែនវិធី តែជដ្ឋីសការ៖ គោរព រប់អាន បួនពួកស្សបក្នុងដែនវិធី ដែលមានព្រោះដន្តូប្រើប្រាស់ជាដែនវិធីក្បាហ្វី ទាំងឡាយ ទាំងសម្ងាត់ពាក្យ ដែលគ្រែស្តាប់របស់ពួកស្សប ក្នុងដែនវិធី ដែលមានព្រោះដន្តូប្រើប្រាស់ទាំងពួកខ្លះដែរបុ ឬ បពិត្រព្រោះអង្គដែលប្រើប្រាស់ទាំងនេះ ទាំងឡាយ ទាំងសម្ងាត់ពាក្យ ដែលគ្រែស្តាប់របស់ពួកស្សបក្នុងដែនវិធី ទាំងនេះ ទាំងឡាយ ទាំងសម្ងាត់ពាក្យ ដែលគ្រែស្តាប់របស់ពួកស្សបក្នុងដែនវិធី ដែលមានព្រោះដន្តូប្រើប្រាស់ទាំងនេះ ដូចខ្លះដែរ ឬ

បបមបណ្តាសកេ វិរគ្គា

យារកីរញ្ញ អាលន្ទ វិធី យេ តេ វិធីនំ វិធីមហាលុកា តេ
 សល្បិស្សនិ ក្រុកិស្សនិ មានស្សនិ បុដៃស្សនិ តេសញ្ញ
 សោតព្វ មព្វិស្សនិ វិឡិយេ អាលន្ទ វិធីនំ ចាជិកច្ចាតា
 នោ បិរិយានិ ។ គិនិ តេ អាលន្ទ សុតំ វិធី យា តា
 គុលិតិយោ គុលគុមារិយោ តា ន ីត្រូស្ស បសយ្យ
 វាសេនិតិ ។ សុតំ មេ តំ កញ្ញ វិធី យា តា គុលិតិ-
 យោ គុលគុមារិយោ តា ន ីត្រូស្ស បសយ្យ
 វាសេនិតិ ។ យារកីរញ្ញ អាលន្ទ វិធី យា តា គុលិតិយោ
 គុលគុមារិយោ តា ន ីត្រូស្ស បសយ្យ វាសេស្សនិ
 វិឡិយេ អាលន្ទ វិធីនំ ចាជិកច្ចាតា នោ បិរិយានិ ។ គិនិ
 តេ អាលន្ទ សុតំ វិធី យានិ តានិ វិធីនំ វិធីចេតិយានិ
 អព្វនិរានិ ដោរ ពាយិរានិ ច តានិ សល្បិហេនិ
 ក្រុកហេនិ មាននិ បុដៃនិ តេសញ្ញ ិនិបុព្វ
 គតបុព្វ ធមិកំ ពលី នោ បិរិយាបេនិតិ ។

បច្ចនាសក វិធីតួត

មានអាណន្ទ ហើញកស្សបកុងដែនវិធី នឹងធ្វើសការ៖ គោរព រប់អាណ បុជា
 ពួកស្សបកុងដែនវិធី ដែលមានព្រះដន្តប្រើនជាតវិធីក្បាហ្វិយៗទាំងឡាយ
 ទាំងសម្ងាត់ពាក្យ ដែលគ្មានស្ថាប់របស់ពួកស្សបកុងដែនវិធី ដែលមាន
 ព្រះដន្តប្រើនទាំងនេះ អស់កាលត្រីមណោ មានអាណន្ទ សេបកិចម្រីន តែង
 មានប្រាកដ ដល់ពួកស្សបកុងដែនវិធី សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ
 (អស់កាលត្រីមណោ) ។ មានអាណន្ទ អ្នកបានពួក ពួកស្សបកុងដែនវិធី
 មិនកំហែងបង្កិចពួកស្រីកុងត្រូវឱ្យ ពួកកុមារីកុងត្រូវឱ្យ ឲ្យនោរមជ្ញមួយ៖
 ដែរបុ ។ បពិត្តព្រះអង្គដែលម្រីន ខ្លួនព្រះអង្គបានពួកដីវិធីនោះថា ពួកស្សប
 កុងដែនវិធី មិនកំហែងបង្កិចពួកស្រីកុងត្រូវឱ្យ ពួកកុមារីកុងត្រូវឱ្យ ឲ្យ
 នោរមជ្ញមួយ៖ដែរ ។ មានអាណន្ទ ហើញកស្សបកុងដែនវិធី មិនកំហែងបង្កិច
 ពួកស្រីកុងត្រូវឱ្យ ពួកកុមារីកុងត្រូវឱ្យ ឲ្យនោរម អស់កាលត្រីមណោ
 មានអាណន្ទ សេបកិចម្រីន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្សបកុងដែនវិធី
 សេបកិសាបសុន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោ) ។ មានអាណន្ទ
 អ្នកបានពួក ពួកស្សបកុងដែនវិធី តែងធ្វើសការ៖ គោរព រប់អាណ បុជា
 ហេតិយកុងដែនវិធី របស់ពួកស្សបកុងដែនវិធី ដែលនោរាងកុងតែងតាម
 នាងក្រោនតរជន ទាំងមិនធ្វើត្រូវឱ្យបុជាប្រកបដោយចម់ ដែលតែងបាប់
 បាប់ធ្វើដល់ហេតិយទាំងនេះ ឲ្យសាបសុន្យឡើងជ្រោះដែរបុ ។

សុត្ថនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្បួ សត្វកនិបាតោ

សុតាំ	មេ	តាំ	កណ្ឌ	រដ្ឋី	យានិ	តានិ
រដ្ឋីជំ	រដ្ឋីចេតិយានិ	អព្ទណ្តកានិ	ចេរ	ពាយិកានិ		
ច	តានិ	សត្វកៅនិ	ក្រុកកៅនិ	មាលេនិ	បូលេនិ	
តេសញ្ញា	ធម្មបុព្ទំ	កតុបុព្ទំ	ធម្មិកំ	ពលី	បោ	
បរិបាយជ្រើនិ	។	យារកីរញ្ញា	អាលូនិ	រដ្ឋី	យានិ	តានិ
រដ្ឋីជំ	រដ្ឋីចេតិយានិ	អព្ទណ្តកានិ	ចេរ	ពាយិកានិ	ច	តានិ
សត្វកិស្សុនិ		ក្រុកកិស្សុនិ		មាលេស្សុនិ		បូលេស្សុនិ
តេសញ្ញា	ធម្មបុព្ទំ	កតុបុព្ទំ	ធម្មិកំ	ពលី	បោ	បរិ-
យាយស្សុនិ	វិនិយោរ	អាលូនិ	រដ្ឋីជំ	ចានិកញ្ជា	បោ	
បរិបានិ	។	គិនិ	តេ	អាលូនិ	សុតាំ	រដ្ឋីជំ
						អរហាលេសុ
ធម្មិការញ្ចាររណាកុតិ		សុសំរិបិតា		គិនិ		អនាកតា
ច	អរហាលោ	វិធីតាំ	អាណឡើយ្យំ	អាណតា	ច	អរហ-
						ាលោ
រដ្ឋីតេ	ជាសុ	វិហាយយ្យុនិ	។	សុតាំ	មេ	តាំ
						កណ្ឌ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ខ្ញុំព្រះអង្គបានពួកដំណើនេះថា ពួកសេបក្តុងដែនរដ្ឋី តើជាថ្មីសការ៖ គោរព របៀបន បួនបេតិយក្តុងដែនរដ្ឋី របស់ពួកអ្នកដែនរដ្ឋី ដែលនៅខាងក្រុងនគរដែន ខាងក្រោមនគរដែន ទាំងមិនធ្វើក្រឹងបួនប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់បាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់បេតិយទាំងនេះ ទ្វាសោរសុទ្ធដោយចេះដែន ។ ម្នាលអាណន្ទ បើពួកសេបក្តុងដែនរដ្ឋី និងធ្វើសការ៖ គោរព របៀបន បួននូវបេតិយ ក្តុងដែនរដ្ឋីរបស់ពួកអ្នកដែនរដ្ឋី ដែលនៅខាងក្រុងនគរដែន ខាងក្រោមនគរដែន ទាំងមិនធ្វើក្រឹងបួនប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់បួនបាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់បេតិយទាំងនេះ ទ្វាសោរសុទ្ធដោយ អស់កាលត្រីមណា ម្នាលអាណន្ទ សេបក្តុំបម្រីន តើជមានប្រាកដដល់ពួកសេបក្តុងដែនរដ្ឋី សេបក្តីសាបសុទ្ធមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ) ។ ម្នាលអាណន្ទ អ្នកបានពួកបាន ពួកសេបក្តុងដែនរដ្ឋី បានចាត់បើជត្រីមត្រីមត្រីនរការក្សាការពារ និងការត្រូវបំត្រូវ ប្រកបដោយធម៌ ក្តុងអរហត្ថទាំងឡាយ ដោយបំណានបាន ធ្វើម៉ូបច្បាំ ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមកប្រាប់ហើយ ក៏សូមឡ្វមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមកប្រាប់ហើយ ក៏សូមឡ្វត្រូវបំនៅសប្តាយ ក្តុងដែនរបស់យើងដូចចេះដែនរបស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ខ្ញុំព្រះអង្គបានពួកដំណើនេះថា

បបមបណ្តាសកែ ដើរតោ

វត្ថិនំ	អរហាល្វសុ	ធម្ពិការគ្នារណាកុត្តិ	សុសំ-			
វិហិតា	កិន្ទិ	អនាកតា	ច	អរហាល្វា	វិធីតំ	
អភពទ្រយំ	អភតា	ច	អរហាល្វា	វិធីតេ	ជាសំ	
វិហារយុត្តិ	។	យារតីវញ្ញា	អាណន្ទ	វត្ថិនំ	អរហាល្វសុ	
ធម្ពិការគ្នារណាកុត្តិ	សុសំវិហិតា	កវិស្សិតិ	កិន្ទិ			
អនាកតា	ច	អរហាល្វា	វិធីតំ	អភពទ្រយំ	អភតា	
ច	អរហាល្វា	វិធីតេ	ជាសំ	វិហារយុត្តិ	រូបិយេរ	
អាណន្ទ	វត្ថិនំ	ធនិកច្បា	នោ	បរិបានីតិ	។	
អចលោ	កកក	រស្សិការា	ព្រឹម្បាងា	មកច-		
មហាមត្តំ	អមល្វសិ	ធនិមិត្យា	ព្រឹម្បាងា	សមណា		
សេសិយំ	វិហាកមិ	សារឡាច់ ^(១)	ចេតិយេ	តត្រាយា		
វត្ថិនំ	តមេ	សត្តិ	អបវិបានិយេ	ធម្ពេ	លេស៊ិ ^(២)	។

^(១) ម. អនន្តកែ ។ ២ និ. ម. ទេស៊ិ ។

បប់មបណ្តាសក វដ្ឋិវគ្គ

ពួកសេបកុងដែនវដ្ឋិ បានចាត់បែងត្រីមត្រូវនូវការរក្សា ការពារ និងការ
ត្រូវប្រកបដោយធំ កុងព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដោយបំណងថា
ធ្វើម៉ែបញ្ចុះ ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក ក៏ស្មមឡ្យមក
កាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមកស្រាប់ហើយ
ក៏ស្មមឡ្យគឺដែនសប្តាយ កុងដែនរបស់យើង ដូចខ្លះដែរ ។ ម្នាល
អាណន្ទ ហើយពួកសេបកុងដែនវដ្ឋិ និងបានចាត់បែងត្រីមត្រូវនូវការ
ការពារ និងការត្រូវប្រកបដោយធំ កុងព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ
ដោយបំណងថា ធ្វើម៉ែបញ្ចុះ ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក
ក៏ស្មមឡ្យមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហត្ថទាំងឡាយ ដែលមកស្រាប់
ហើយ ក៏ស្មមឡ្យគឺដែនសប្តាយ កុងដែនរបស់យើង អស់កាលត្រីមណា
ម្នាលអាណន្ទ សេបកីចម្រិន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកសេបកុងដែនវដ្ឋិ
សេបកីសាបសុន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ។

ត្រាភោះ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហោរស្សការ-
ព្រោហ្មណ៍ ជាមហាមាត្រ កុងដែនមគិជះថា ម្នាលព្រោហ្មណ៍
សម័យម្បយ តបាតត គីន់នៅ កុងសារន្ទទប់តិយ ឡើបក្រុង
ផសាលី តបាតត បានសម្រួលអបវិហនិយធម៉ែន់ ៣ ប្រការ នេះ
ដល់ពួកសេប កុងដែនវដ្ឋិ កុងសារន្ទទប់តិយនោះជន ។

សុត្តនិដក អគ្គត្រនិកាយស្បែ សត្វកនិតាគោ

យារកីរញ្ញា ព្រៃយុណា នមេ សត្វ អបិបានិយា
 ធម្មា វត្ថិសុ បស្បត្តិ^(១) នមេសុ ច សត្វសុ
 អបិបានិយសុ ធម្មសុ វត្ថិ សន្លិសិស្បត្តិ^(២) វិឡូយេ
 ព្រៃយុណា វត្ថិនំ ទាញិកច្ចាតា នោ បរិបានិតិ^(៣) ។
 ឯកមេកេនិ កោ កោតម អបិបានិយន
 ធម្មន សមញ្ញាកតានំ វត្ថិនំ វិឡូយេ ទាញិកច្ចាតា
 នោ បរិបានិ កោ បន វត្ថិ សត្វហិ
 អបិបានិយហិ ធម្មហិ ។ អគរណីយា ច កោ
 កោតម វត្ថិ រញ្ជា មាកដេន អជាតសត្វនា វេដ-
 ហីបុត្រិន យទិនំ យុទ្ធសុ អញ្ជូតិ ឧបលាបណាយ
 អញ្ជូតិ មិចុកោ ។ ហានុ ចធានិ មយំ កោ
 កោតម កញ្ញាម ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយាតិ ។
 យស្បត្តិនិ ត្រូ ព្រៃយុណា ការំ មញ្ញសីតិ ។ អចទោ
 វស្បគារ ព្រៃយុណា មកដមបាមត្រូ កករតោ
 ភាសិតិ អភិនិត្តា អនុមេដិត្តា ឧផ្ទាយសនា
 បញ្ហាមិតិ ។

១ ម. គិតិស្បត្តិ ។ ២ ឬ. ម. សន្លិស្បត្តិ ។ ៣ ឬ. តតោ បាំ ឯាំ វិគ្គ វស្បគារ
 ព្រៃយុណា មកដមបាមត្រូ កករនំ ឯតុងពោចកិ ទិស្បត្តិ ។

សុត្ថនិភ័ណ អង្គតានិកាយ សត្វកនិច្ច

ម្នាលព្រៃប្បុណ្ឌ៍ អបវិហានិយធម់ ៣) យ៉ាងនេះ តាំងនៅក្នុងពួកសេបក្នុង
ដែនវដ្ឋី បុច្ចាប្បកសេបក្នុងដែនវដ្ឋី នឹងប្រតិបត្តិក្នុងអបវិហានិយធម់ ៣) យ៉ាង
នេះ អស់កាលត្រីមណា ម្នាលព្រៃប្បុណ្ឌ៍ សេបក្នុីចម្រើន តែងមានប្រាកដ
ដល់ពួកសេបក្នុងដែនវដ្ឋី សេបក្នុីសាបសុទ្ធ មិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រីមណោះ) ។ បពិត្រព្រះគោតមជ័ចម្រើន សេបក្នុីចម្រើន តែងមានប្រាកដ
សេបក្នុីសាបសុទ្ធ តែងមិនមានដល់ពួកសេបក្នុងដែនវដ្ឋី ដែលប្រកប
ដោយអបវិហានិយធម់ សូម្បីតែម្បយ ១ ចាំបាច់និយាយទៅប្រើដល់ទៅត្រូវបែង
អបវិហានិយធម់ទាំង ៣ (នោះ) ។ បពិត្រព្រះគោតមជ័ចម្រើន ម្បយ
ទៅត្រូវបែងដោយម្បាំនុវត្តន៍ងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធមានចំណាំ មិនតប្បីចាប់ពួកសេប
ក្នុងដែនវដ្ឋីដោយម្បាំនុវត្តន៍ងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដែរ ព្រៀរលើនឹងតែការលួនរោមយកចិត្ត បុ
ការធ្វើឲ្យបែកគ្នា ។ បពិត្រព្រះគោតមជ័ចម្រើន ណែនាំយុទ្ធជាមុន ខ្លួន
សូមលាងទៅត្រូវនេះ (ព្រោះថា) ខ្លួនមានកិច្ចប្រើប្រាស់ មានការ
ងារប្រើប្រាស់ និងម្នាលព្រៃប្បុណ្ឌ៍ អ្នកចូរសម្ងាត់នូវកាលនឹងទោក្នុងរោង
នេះបុះ ។ លំដាប់នោះ វិស្សាការព្រៃប្បុណ្ឌ៍ ដាមបាយមាត្យ ក្នុងដែន
មគិជៈ ត្រូវការរើករាយ នឹងការសិត្តរបស់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ហើយ
ក្រោកចាកអាសន់បេញទៅ ។

បបំបណ្តាសកែ ដើរគ្រោ

[២៧] ធនា សមយំ កកវ ពជកយោ វិហារតិ
 តិផ្លូវក្បែដ បញ្ចេត ។ តតិ ខោ កកវ កិត្យា
 អាមណ្ឌសិ សត្វ ហោ កិត្យាប់ អបិរាជនិយោ ចម្រៃ
 នេសស្សាមិ តាំ សុណាង សាច្ទាំ មនសិការេ
 ភាសិស្សាមិតិ ។ ឯវា កណ្ឌតិ ខោ តេ កិត្យា កកវតោ
 បច្ចុលេស្សាសំ ។ កកវ ធនាកេរេ គតេមេ ច
 កិត្យាប់ សត្វ អបិរាជនិយោ ចម្រៃ ។ យារតីរញ្ជា
 កិត្យាប់ កិត្យា អកិល្ងាសន្ទិចាតា កិរិស្សានិ សន្ទិចាត-
 ពហុលា វិនិយោ កិត្យាប់ កិត្យាបំ ចាតិកញ្ញា នោ
 បរិរាជនិ ។ យារតីរញ្ជា កិត្យាប់ កិត្យា សមត្ថា
 សន្ទិបតិស្សានិ លមត្ថា វិនិបិស្សានិ លមត្ថា សង្ក-
 ករណីយាជិ គិរិស្សានិ វិនិយោ កិត្យាប់ កិត្យាបំ
 ចាតិកញ្ញា នោ បរិរាជនិ ។ យារតីរញ្ជា កិត្យាប់
 កិត្យា អប្បញ្ញត៊ំ ន បញ្ញាបេស្សានិ បញ្ញត៊ំ ន សម្រួចនិស្សានិ
 យចាបញ្ញតោសុ សិក្សាបណ្តេសុ សមាងាយ វត្ថិស្សានិ

បបមបណ្តាសក វដ្ឋិវត្ថុ

[២១] សម័យម្មយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រន់គីឡូកិចិស្សរីដ
ដិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រន់ត្រាស់ហេរិកិតុទាំងខ្លាយ
មកកុងទីនោះថា ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ តបាតតនឹងសម្បជិះអបវិហានិយជម់
ទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងខ្លាយ អ្នកទាំងខ្លាយ ចូរប្រួលស្ថាប់នូវការសិតនោះ ចូរ
ធ្វើទុកកុងបិត្តច្បែងដាក់ច្បាស់ចុះ តបាតតនឹងសម្បជិះប្រាប់ ។ កិតុទាំងនោះ
ក៏ទូលប្រះបន្ទូលប្រះជ័មានព្រះភាគ ថា ព្រះករុណាប្រះអណ្ឌ ។ ព្រះជ័
មានព្រះភាគ ទ្រន់ត្រាស់ថា ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ បុះអបវិហានិយជម់
ទាំង ៧ តើអើខ្លះ ។ ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ បើពួកកិតុទីនឹងប្រជុំត្រារៀយ ។
ប្រជុំត្រារៀយប្រើន អស់កាលត្រីមណា ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ សេចក្តីបម្រើ
តើមានប្រាកដដល់ពួកកិតុទី សេចក្តីសាបស្បួនមិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រីមណា៖) ១ ។ ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ បើពួកកិតុទី នឹងព្រមព្រៃនត្រាប្រជុំ
ព្រមព្រៃនត្រាលើកប្រជុំ ព្រមព្រៃនត្រាហើកិតុប្របស់សង្គ អស់កាល
ត្រីមណា ម្ចាលកិតុទាំងខ្លាយ សេចក្តីបម្រើន តើមានប្រាកដដល់ពួកកិតុទី
សេចក្តីសាបស្បួនមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ១ ។ ម្ចាល
កិតុទាំងខ្លាយ បើពួកកិតុទី នឹងមិនបញ្ជាត់សិក្សាបទ ដែលតបាតតមិនបាន
បញ្ជាត់ហើយ មិនដកសិក្សាបទដែលតបាតតបញ្ជាត់របៀប កាន់តាម ប្រ-
ព្រើតតាមសិក្សាបទដែលតបាតតបញ្ជាត់ហើយយ៉ាងណា អស់កាលត្រីមណា

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

រួមិយេរ កិត្យាំ កិត្យាំ ចាបិកដ្ឋា នោ
 បរិហានី ។ យារកីរញ្ជា កិត្យាំ កិត្យាំ យេ
 តេ កិត្យាំ ចេក រត្លញ្ជា ចិរប្បញ្ញជិតា សង្ឃឹមិតកេ
 សង្ឃឹមិតកាយកា តេ សក្សិស្សនិ ក្រុកវិស្សនិ
 មានស្សនិ បុណ្ណេស្សនិ តេសញ្ជា សោតព្វំ មញ្ញិស្សនិ
 រួមិយេរ កិត្យាំ កិត្យាំ ចាបិកដ្ឋា នោ បរិហានី ។
 យារកីរញ្ជា កិត្យាំ កិត្យាំ ឧប្បញ្ញយ តណ្ឌាយ
 មោលពុទ្ធដិកាយ នោ រសំ កដិស្សនិ រួមិយេរ កិត្យាំ
 កិត្យាំ ចាបិកដ្ឋា នោ បរិហានី ។ យារកីរញ្ជា កិត្យាំ
 កិត្យាំ អារញ្ញកោសុ សេនាសនេសុ សាបេក្តា កិស្សនិ
 រួមិយេរ កិត្យាំ កិត្យាំ ចាបិកដ្ឋា នោ បរិហានី ។

សុត្តនិបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រើន តើដែលមានប្រាកដ ដល់ពួកកិភី សេចក្តី
សាបស្ទឹង មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ) ១ ។ ម្នាលកិភីទាំង-
ឡាយ បើពួកកិភីនឹងធ្វើសការ៖ គោរព របៀបន បួជពួកកិភី ជាបេរះអ្នក
ដើរការត្រីម្រើន បួសយុរ ជាបិតានេសង្ស័យ ជាបរិនាយករបស់សង្ស័យ ជាអ្នក
វេណនាំសង្ស័យ ទាំងសម្ងាត់ពាក្យដែលគួរស្តាប់ របស់កិភីជាបេរះទាំងនេះ៖
អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រើន តើដែលមានប្រាកដ
ដល់ពួកកិភី សេចក្តីសាបស្ទឹង មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ)
១ ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បើពួកកិភីនឹងមិនលុះកុងអំណាច់ពួក ជា
ជម្ងួជាតិនាំសត្វឡើកុងកតបីឡើត ដែលកែតែឡើងហើយ អស់កាលត្រីម
ណា ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រើន តើដែលមានប្រាកដ ដល់ពួកកិភី
សេចក្តីសាបស្ទឹង មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ) ១ ។
ម្នាលកិភីទាំងឡាយ បើពួកកិភី នឹងមានសេចក្តីប្រាថ្ញ កុងសេនា-
សន់ទាំងឡាយ ដែលតាំងនោកុងត្រ អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិភី
ទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រើន តើដែលមានប្រាកដ ដល់ពួកកិភី សេចក្តី
សាបស្ទឹង មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណោះ) ១ ។

បប់មបណ្តាសកេ វដ្ឋីរគ្រោ

យារកីរញ្ញា កិច្ចូល កិច្ចូ បច្ចនត្វោរ សតិ ឧបផ្ល-
យស្សនិ កិច្ចិ អភាគតា ច បេសលា សព្វហុទាវី
អភាគធ្លួយឱ្យ អភាគតា ច បេសលា សព្វហុទាវី
ជាសំ វិយារយ្យនិ វិឡិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូលំ ចាជិ-
កច្ចាតា នោ បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញា កិច្ចូល តមេ
សតិ អបរិបានិយា ធម្មា កិច្ចូលុ បស្សនិ
តមេសំ ច សតិលុ អបរិបានិយសំ ធម្មសំ កិច្ចូ
សនិស្សស្សនិ វិឡិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូលំ ចាជិកច្ចាតា
នោ បរិបានិតិ ។

[៧៧] សតិ នោ កិច្ចូល អបរិបានិយ ធម្ម
ឈេសស្សនិ ។ ឃ ។ កតមេ ច កិច្ចូល សតិ
អបរិបានិយា ធម្ម ។ យារកីរញ្ញា កិច្ចូល កិច្ចូ
ន កម្មាកម្ម ករិស្សនិ^(១) ន កម្មាកម្មតំ អនុយុត្តិ
វិឡិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូលំ ចាជិកច្ចាតា នោ បរិបានិ ។

១ និ. ម. ឯកត្ថនិ ន កម្មាកម្មតិ ទិស្សិតិ ។

បបមបណ្តាសក វិធីគ្រឿង

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ហើយពួកគិត្តិ នឹងប្រុងស្ថារតីកិច្ចខួនបា ដើម្បីមេចប្រើ
ពួកសព្វប្រុបាវ មានសិលជាទីស្រឡាប់ ដែលមិនទាន់មកដល់ ក៏
សូមឡើ និមន្តមក ពួកសព្វប្រុបាវ មានសិលជាទីស្រឡាប់ ដែលមក
ដល់ហើយ ក៏សូមឡើនៅសប្តាយដូចខាងក្រោម៖ អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែជមានប្រាកដ ដល់ពួកគិត្តិ សេចក្តីសាប-
សូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
បើអបរិបានិយជម៌ទាំង ៣ នេះ តាំងនៅកិត្តិទាំងឡាយ បុប្ផបា កិត្តិទាំង-
ឡាយនឹងប្រតិបត្តិ កុងអបរិបានិយជម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះ អស់កាលត្រីម
ណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែជមានប្រាកដ ដល់ពួកគិត្តិ
សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ១ ។

[២២] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តបាតតនឹងសម្រួលបរិបានិយជម៌
៣ យ៉ាង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ២ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ឯអបរិបានិយជម៌
៣ យ៉ាង តើអ្នខែ៖ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ហើយពួកគិត្តិ មិនត្រូវអរើនឹង
ការងារ មិនប្រកបរើយ ។ នូវការ៖ជាមុកមានការងារជាទីត្រូវអរ អស់
កាលត្រីមណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែជមានប្រាកដ ដល់
ពួកគិត្តិ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ១ ។

សុត្ថនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យារកីរញ្ជា កិច្ចូល កិច្ចូ ន កស្សការមា
 កវិស្សុណិ ។ ឃ ឈ ។ ន និច្ចាការមា កវិស្សុណិ
 ន សង្គជាការមា កវិស្សុណិ ន ចាបិច្ចា កវិស្សុណិ
 ន ចាបិកានំ តច្ចានំ រសំភតា ន ចាបមិត្តា
 កវិស្សុណិ ន ចាបសហយា ន ចាបសម្បរដ្ឋា ន
 ខិរមត្តកេន វិសេសាធិតមេន អន្តក ហេសានំ អាបដ្ឋិ-
 ស្សុណិ វិនិយោ កិច្ចូល កិច្ចូនំ ចាបិកច្ចា នោ
 បរិបានិ ។ យារកីរញ្ជា កិច្ចូល តមេ សត្ត អបរិបានិយា
 ធម្មា កិច្ចូសុ បស្សុណិ តមេសុ ច សត្តសុ អបរិបានិ-
 យេសុ ធម្មសុ កិច្ចូ សណិស្សិស្សុណិ វិនិយោ កិច្ចូល
 កិច្ចូនំ ចាបិកច្ចា នោ បរិបានិតិ ។

[២៣] សត្ត ហេ កិច្ចូល អបរិបានិយោ
 ធម្ម និសេស្សកិ ។ ឃ ឃ ។ គតមេ
 ច កិច្ចូល សត្ត អបរិបានិយោ ធម្ម ។

សុត្តនិបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ហើយកិកុទាំងឡាយ នឹងមិនជាអ្នកមានការនិយាយតីរបាយ-
កបា ជាទីត្រូវការ ។ បេ ។ នឹងមិនជាអ្នកមានការដោកលក់ ជាទីត្រូវការ
នឹងមិនជាអ្នកមានតួនាទី ជាទីត្រូវការ នឹងមិនជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាម្ព
អាណាពេក់ មិនលុះក្នុងសំណាប់នៃសេចក្តីប្រាម្ពអាណាពេក់ មិនមានមិត្តអាណាពេក់
មិនមានសំឡាល់អាណាពេក់ មិនជាកៅឡេរកបុគ្គលអាណាពេក់ មិនជល់នូវ
សេចក្តីបន្ទូរបន្ទយព្យាយាម ក្នុងបន្ទោះ ដោយការត្រាស់ដឹងនូវគុណ-
វិសេស ត្រីមតែជាន់ក្រោម អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ
សេចក្តីបម្រើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកកិកុទាំងឡាយ បើអបិ-
បានិយជម់ទាំង ៣ នេះ បិតឡេកិកុទាំងឡាយ បុប្ផា កិកុទាំងឡាយ
នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងអបិបានិយជម់ ៣ នេះ អស់កាលត្រីមណា ម្នាល
កិកុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកកិកុទាំងឡាយ សេចក្តី
សាបស្បែក មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ១ ។

[៧៣] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តិបាតត នឹងសម្រេច
អបិបានិយជម់ ៣ យ៉ាង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ បេ ។ ម្នាល
កិកុទាំងឡាយ ចុះអបិបានិយជម់ ៣ យ៉ាង តើសីខែ៖ ។

បបមបណ្តាលសក់ វដ្ឋីរគ្រោ

យារកីរញ្ញា កិច្ចូល កិច្ចូ សញ្ញា កិស្សុនិ
 រួមិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូនាំ ទាញិកច្ចាតា នោ
 បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញា កិច្ចូល កិច្ចូ ហិរិ-
 មញ្ញា កិស្សុនិ ។ យេ ។ ឱត្តបុរិនោ កិស្សុនិ
 ពហុស្សុតា កិស្សុនិ អារឡើយា កិស្សុនិ សតិមញ្ញា
 កិស្សុនិ បញ្ញរញ្ញា កិស្សុនិ រួមិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូនាំ
 ទាញិកច្ចាតា នោ បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញា កិច្ចូល នោ
 សត្ត អបរិបានិយា ធម្មា កិច្ចូសុ បស្សុនិ នោសុ
 ច សត្តសុ អបរិបានិយេសុ ធម្មសុ កិច្ចូ សនិស្សុ-
 ស្សុនិ រួមិយេរ កិច្ចូល កិច្ចូនាំ ទាញិកច្ចាតា នោ
 បរិបានិតិ ។

[៧៧] សត្ត នោ កិច្ចូល អបរិបានិយេ ធម្ម
 នោសេស្សុមិ ។ យេ ។ គតេមេ ច កិច្ចូល
 សត្ត អបរិបានិយា ធម្មា ។ យារកីរញ្ញា
 កិច្ចូល កិច្ចូ សតិសម្ងាត់ផ្លូវ កាហស្សុនិ

បច្ចេកទេសក នឹងគុណ

ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ហើយកិតិទាំងមានសេចក្តីដើរ អស់កាលត្រីមណា
 म្នាលកិតិទាំងឡាយ សេចក្តីចិត្ត តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកកិតិទាំង
 សេចក្តីសាបស្បួន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ។ ម្នាល
 កិតិទាំងឡាយ ហើយកិតិទាំង ជាម្នាសកមានសេចក្តីខាសបាប ។ បេ ។ មាន
 សេចក្តីខាសបាប ជាពហុស្សុត ប្រារព្យសេចក្តីព្យាយាម មានស្ថាន់
 មានបញ្ហា អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិតិទាំងឡាយ សេចក្តីចិត្ត តែង
 មានប្រាកដ ដល់ពួកកិតិទាំង សេចក្តីសាបស្បួន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល
 ត្រីមណា៖) ។ ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ហើយអបរិបានិយធម៉ោង ៧ នេះ
 នឹងបិតនៅ កូវកិតិទាំងឡាយ បុចា កិតិទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ កូវ
 អបរិបានិយធម៉ោង ៧ នេះ អស់កាលត្រីមណា សេចក្តីចិត្ត តែង
 មានប្រាកដ ដល់ពួកកិតិទាំង សេចក្តីសាបស្បួន្យ មិនមានឡើយ (អស់
 កាលត្រីមណា៖) ។

[២៤] ម្នាលកិតិទាំងឡាយ តបាតត នឹងសម្បូរអបរិ
 បានិយធម៉ោង ៧ យ៉ាង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ បេ ។ ម្នាលកិតិទាំង-
 ឡាយ ចុះអបរិបានិយធម៉ោង ៧ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិតិទាំង-
 ឡាយ ហើយកិតិទាំង នឹងចិត្តសតិសម្បែរ អស់កាលត្រីមណា

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

រូនីយ់ កិត្យេ កិត្យេណំ ចាជិកត្បា នោ
 បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញ កិត្យេ កិត្យេ
 ធម្ពវិចយសម្ងាល់ដី ការស្សនិ ។ ឬ ។ វិយ-
 សម្ងាល់ដី ការស្សនិ ឯិតិសម្ងាល់ដី ការស្សនិ
 ឃស្សនិសម្ងាល់ដី ការស្សនិ សមាជិសម្ងាល់ដី ការស្សនិ
 ឧបេត្តាសម្ងាល់ដី ការស្សនិ រូនីយ់ កិត្យេ
 កិត្យេណំ ចាជិកត្បា នោ បរិបានិ ។ យារ-
 កីរញ្ញ កិត្យេ តម សត្ត អបរិបានិយា ធម្ព
 កិត្យេសុ បស្សនិ តមសុ ច សត្តសុ អបរិបានិ-
 យសុ ធម្ពសុ កិត្យេ សនិស្សិស្សនិ រូនីយ់ កិត្យេ
 កិត្យេណំ ចាជិកត្បា នោ បរិបានិតិ ។

[២៨] សត្ត នោ កិត្យេ អបរិបានិយ ធម្ព
 ឈេសស្សនិ ។ ឬ ។ គតម ច កិត្យេ សត្ត
 អបរិបានិយា ធម្ព ។ យារកីរញ្ញ កិត្យេ កិត្យេ
 អនិច្ចសញ្ញា ការស្សនិ រូនីយ់ កិត្យេ
 កិត្យេណំ ចាជិកត្បា នោ បរិបានិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ច

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែនមានប្រាកដ ដល់ពួកកិកុ សេចក្តី
សាបស្ទើយ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ។ ម្នាលកិកុទាំង-
ឡាយ បើពួកកិកុនឹងចបម្រើនធ្មរិចយសមោផ្សេង ។ បេ ។ នឹងចបម្រើនវិរឿយ-
សមោផ្សេង នឹងចបម្រើនបិតិសមោផ្សេង នឹងចបម្រើនបសុទ្ធសមោផ្សេង នឹង
ចបម្រើនសមាជិសមោផ្សេង នឹងចបម្រើនខេហ្ឌាសមោផ្សេង អស់កាលត្រឹម
ណា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែនមានប្រាកដ ដល់ពួកកិកុ
សេចក្តីសាបស្ទើយ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ។ ម្នាល
កិកុទាំងឡាយ បើអបរិបានិយជម់ទាំង ៣ នេះ នឹងបិតនៅ កូនកិកុទាំង-
ឡាយ បុចាកិកុទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ កូនអបរិបានិយជម់ទាំង ៣ នេះ
អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែនមានប្រាកដ
ដល់ពួកកិកុ សេចក្តីសាបស្ទើយមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ។

[២៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតតនឹងសម្បូនអបរិបានិយជម់ ៣
យ៉ាង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចុះអបរិបានិយជម់
៣ យ៉ាង តើសីខែ៖ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បើពួកកិកុ នឹងចបម្រើនអនិច្ឆ័ត្តការ
អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែនមានប្រាកដ
ដល់ពួកកិកុ សេចក្តីសាបស្ទើយមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ។

បបមបណ្តាសកៅ វិជ្ជរគ្រោ

យារកីរញ្ញា កិច្ចូល កិច្ចូ អនត្វសព្វា ភារស្បែនិ
 ។ ឬ ។ អសុកសព្វា ភារស្បែនិ អាណីនសព្វា
 ភារស្បែនិ ធម្មានសព្វា ភារស្បែនិ វិភកសព្វា
 ភារស្បែនិ និងសព្វា ភារស្បែនិ រូនិយោ កិច្ចូល
 កិច្ចូនំ ទាញិកធ្វើ នោ បរិបានិ ។ យារកីរញ្ញា
 កិច្ចូល និម សត្វ អបរិបានិយា ធម្មា កិច្ចូសុ
 បស្បែនិ និមសុ ធម្ម សត្វសុ អបរិបានិយសុ ធម្មសុ
 កិច្ចូ សនិស្សិស្បែនិ រូនិយោ កិច្ចូល កិច្ចូនំ
 ទាញិកធ្វើ នោ បរិបានិតិ ។

[៧៦]^(១) សត្វិម កិច្ចូល ធម្មា សេច្ចឹស្ស កិច្ចូ-
 នោ បរិបានាយ សំរត្វិនិ ។ កិតិម សត្វ ។ កិម្ម-
 រមតាក កស្សរកមតាក និត្យរកមតាក សត្វិជាកាករកមតាក
 និត្យិយសុ អគុត្វន្ទារតាក កោដនោ អមត្វញ្ញតាក សនិ
 នោ បន សដ្ឋី សដ្ឋីការណីយានិ តត្រ^(២) កិច្ចូ ន
 តិតិ បដិសព្វិក្តុតិតិ សនិ នោ បន សដ្ឋី ថែរ រត្វញ្ញ

១ ម. ឯកត្វនិនិ ឯករោម សុតា ។ ឯក សមយំ ភគរ ។ ល ។ អមនេសិតិ ទិស្សនិ ។
 ២ និ. ម. តត្រ សេនោ ។

បបេមបណ្តាសក និងវគ្គ

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ហើយកិត្តិ នឹងបម្រើនអនត្តសញ្ញា ។ ហើយ នឹងបម្រើនអសុកសញ្ញា នឹងបម្រើនអាចីនរសញ្ញា នឹងបម្រើនបហានសញ្ញា នឹងបម្រើនវិរកសញ្ញា នឹងបម្រើននិរោដសញ្ញា អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកកិត្តិ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ហើយអបរិបានិយជម់ទាំង ៣ នេះ បិតខ្សោ កូដកិត្តិទាំងឡាយ បុរាណ កិត្តិទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ កូដអបរិបានិយទាំង ៣ នេះ អស់កាលត្រីមណា ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីបម្រើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកកិត្តិ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រីមណា៖) ។

[២៦] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ជម់ទាំងឡាយ ៣ នេះ រឿងប្រព័ន្ធដោ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់សេចក្តីកិត្តិ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្នីខ្ទោះ ។ គឺសេចក្តីត្រួកអរកូដការដ៏វា ១ សេចក្តីត្រួកអរ កូដការនិយាយត្រួតពារ កុំហែ ១ សេចក្តីត្រួកអរ កូដការដេកលក់ ១ សេចក្តីត្រួកអរកូដការប្រកបដោយគីត្តិត្តា ១ សេចក្តីមិនត្រូវបែងត្រូវឡាយ កូដត្រួតព្រឹយទាំងឡាយ ១ ការមិនដឹងប្រមាណា កូដការដែន ១ កិច្ចរបស់សង្ឃឹម តែងមានកូដសង្ឃឹម កិត្តិ មិនពិចារណា កូដកិច្ចខ្សោះបាន ពួកព្រះបេរះ កូដសង្ឃឹមអកដឹងរកត្រីនៅ

សុត្តនិដីកែ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

ចិរប្បញ្ញជិតា ភារវិណោ ទេ នៅ បញ្ជាយិ-
 ស្សនិតិ អត្ថនា ហោយកំ អាបធ្លិតិ ។ នៅ ខោ
 កិច្ចូរ សត្វ ធម្មា សេគ្រស្ស កិច្ចូរ បរិបាទាយ
 សំរត្តនិតិ ។ សត្វិម កិច្ចូរ ធម្មា សេគ្រស្ស
 កិច្ចូរ អបិបាទាយ សំរត្តនិ ។ គតិម សត្វ ។
 ន គម្ពាយតាន ន កស្សកម្ពាយតាន ន និធ្ពាយតាន ន
 សង្កែជាកាយតាន និយសុ គុត្តុទាន កោដនៃ
 មត្តល្អតាន សនិ ខោ បន សដ្ឋ សង្កែករជី-
 យនិ គតិ កិច្ចូ សតិ បដិសព្វិគ្លិតិ សនិ ខោ បន
 សដ្ឋ ចេក រត្តល្អ ចិរប្បញ្ញជិតា ភារវិណោ ទេ
 នៅ បញ្ជាយិស្សនិតិ អត្ថនា ន ហោយកំ អាបធ្លិតិ ។
 នៅ ខោ កិច្ចូរ សត្វ ធម្មា សេគ្រស្ស កិច្ចូរ
 អបិបាទាយ សំរត្តនិតិ ។

[២៧]	សត្វិម	កិច្ចូរ	ធម្មា	ឧចាសកស្ស
បរិបាទាយ	សំរត្តនិ	។	គតិម	សត្វ ។

សុត្ថនិបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិបាត

បួសយុរ អ្នកនាំទោនូវការ៖ ពួកបេរះទាំងនោះ កើនីជំប្បុកដ ដោយការ
ធ្វាន់នោះដូចខ្លះ ហើយដល់នូវការប្រកបដោយខ្លួនឯង ១ ។ ម្នាលកិភុ
ទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះឯង រមេដប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេបកិ
សាបសូន្យដល់សេកិភុ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ
រមេដប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេបកិភុមិនសាបសូន្យ ដល់សេកិភុឡើយ ។
៣ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ គឺសេបកិភុមិនត្រួកអរ កូដការងារ ១ សេបកិភុ
ត្រួកអរ កូដការនិយាយតិច្ចានកថា ១ សេបកិភុមិនត្រួកអរ កូដការ
ដេកលក់ ១ សេបកិភុមិនត្រួកអរ កូដការប្រកបដោយតិច្ចាន ១ ការត្រូវត្រួត^១
ទាន់ក្នុងត្រួតពិនិត្យទាំងឡាយ ១ សេបកិភុជីជំប្បុកប្រមាណា កូដការងារ ១ កិច្ច
របស់សង្កែ តែងមានកូដការសង្កែ កិភុពិចារណា កូដកិច្ចនោះថា ពួកព្រះ
បេរះ កូដការសង្កែអ្នកដើរនូវការត្រូវដែន បួសយុរ អ្នកនាំទោនូវការ៖ ពួកព្រះ
បេរះទាំងនោះ នឹងប្រាកដ ដោយការងារនោះដូចខ្លះ ហើយមិនដល់នូវ
ការប្រកប ដោយខ្លួនឯង ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង
រមេដប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់សេកិភុឡើយ ។

[២៧] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ រមេដប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេបកិភុសាបសូន្យដល់ខ្សោសក ។ ៣ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។

បបមបណ្តាលកេ វដ្ឋីគ្រោ

កិត្យុទស្សន៍ ហាយេតិ សទ្ធម្ពស្សរំ បមដ្ឋតិ អធិសីលេ
 ន សិត្យុតិ អប្បសាណពហុលោ យេរាតិ កិត្យុសុ
 ចេរសុ ចេរ នេរសុ ច មជ្ជិមសុ ច ឧចារម្នចិត្តោ
 ធម៌ សុធភាតិ វណ្ណកសី តតោ ពហិញ្ញា ធគ្នូលោយំ
 តសេសេតិ តត្ប ច បុព្ទការំ ការេតិ ។ តមេ
 ទោ កិត្យុរោ សត្ប ធម្ពា ឧចាសកស្ស បរិបាងាយ
 សំរត្បន្តិ ។ សត្បិម កិត្យុរោ ធម្ពា ឧចាសកស្ស
 អបិបាងាយ សំរត្បន្តិ ។ កាតេម សត្ប ។ កិត្យុ-
 ទស្សន៍ ន ហាយេតិ សទ្ធម្ពស្សរំ នប្បមដ្ឋតិ អធិ-
 សីលេ សិត្យុតិ បសាណពហុលោ យេរាតិ កិត្យុសុ ចេរសុ
 ចេរ នេរសុ ច មជ្ជិមសុ ច អនុចារម្នចិត្តោ ធម៌
 សុធភាតិ ន វណ្ណកសី ន តតោ ពហិញ្ញា ធគ្នូលោយំ
 តសេសេតិ តដ ច បុព្ទការំ ការេតិ ។ តមេ
 ទោ កិត្យុរោ សត្ប ធម្ពា ឧចាសកស្ស អបិបាងាយ
 សំរត្បន្តិតិ ។

បបមបណ្តាសក វដីគុត្រ

ឧបាសកញ្ចាំងការយើញនូវកិត្តិកុ ព្រៃសបស្ថន្យ ១ ប្រហែសនឹងការស្តាប់
 ព្រះសម្បម្ព ១ មិនសិក្សាកុជិតិសិល^(១) ១ ជាម្នកមិនមានសេចក្តីផ្តែងៗប្រា
 ប្រើន កុជិតិកិត្តិកុចាស់ បី កណ្តាល ១ ជាម្នកមានបិត្តរិះគន់ ស្វែងរក
 ទោសស្តាប់ធម់ ១ ស្វែងរកទក្តិឈាយបុគ្គល ខាងក្រោសសនានេះ ១
 ធ្វើបុព្ទការ៖កុជិតិឈាយបុគ្គល ខាងក្រោសសនានេះ ១ ។ ម្នាល
 កិត្តិទាំងឡាយ ធម់ ៣ យ៉ាងនេះជន រមេដប្រព្រឹត្តទោ ដើម្បីសាសនានេះ
 ដល់ឧបាសក ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ធម់ ៣ យ៉ាងនេះ រមេដប្រព្រឹត្ត
 ទោ ដើម្បីមិនសាបស្ថន្យដល់ឧបាសក ។ ៣ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ គឺឧបាសក
 មិនញ្ចាំងការយើញកិត្តិ ព្រៃសបស្ថន្យ ១ មិនប្រហែសនឹងការស្តាប់ព្រះ
 សម្បម្ព ១ សិក្សាកុជិតិសិល ១ ជាម្នកមានសេចក្តីផ្តែងៗប្រើន កុជិ
 តិឈាយបុគ្គល បី កណ្តាល ១ ជាម្នកមានបិត្តមិនរិះគន់ មិនស្វែងរកទោស
 ស្តាប់ធម់ ១ មិនស្វែងរកទក្តិឈាយបុគ្គល ខាងក្រោសសនានេះ ១ ធ្វើ
 បុព្ទការ៖កុជិតិឈាយបុគ្គល កុជិសាសនានេះ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
 ធម់ ៣ យ៉ាងនេះជន រមេដប្រព្រឹត្តទោ ដើម្បីមិនសាបស្ថន្យដល់ឧបាសក ។

^(១) សិល ៥ ប្រ សិល ៩០ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

ធម្មណំ ភារិតត្តានំ	យោ ហាបេតិ ឧចាសកោ
សវនញ្ញ អិយចម្លានំ	អធិសីលេ ន សិក្សាតិ
អប្បសាទោ ច កិត្តិសុ	កិយោ កិយោ បរឡតិ
ឧចារម្ភគិត្តា ច	សទ្ធម្បំ សោតុមិច្ចតិ
តតោ ច ពហិត្តា អព្វោ	ធនក្តិលោយំ ករសតិ
តត្រូវ ច បុព្វការំ	យោ ការេតិ ឧចាសកោ
ធមេ ខោ បរិហានិយេ	សត្ត ធមេ សុណែសិតេ
ឧចាសកោ សេរមាទោ	សទ្ធម្បា បរិហាយតិ ។
ធម្មណំ ភារិតត្តានំ	យោ ន ហាបេតិ ឧចាសកោ
សវនញ្ញ អិយចម្លានំ	អធិសីលេ ច សិក្សាតិ
បសាទោ ចស្ស កិត្តិសុ	កិយោ កិយោ បរឡតិ
អណុឧរម្ភគិត្តា ច	សទ្ធម្បំ សោតុមិច្ចតិ
ន តតោ ពហិត្តា អព្វោ	ធនក្តិលោយំ ករសតិ
តដ្ឋូវ ច បុព្វការំ	យោ ការេតិ ឧចាសកោ

សុត្ថនិបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ឧបាសកណា ព្រំដែរយើព្យូទ័រកភីកុំ ដែលមានខ្លួនបម្រើន
ហើយ ឲ្យសាបស្បន្ស ១ ប្រហែសនឹជកាស្តាប់នូវអរិយធម៌
ទាំងឡាយ ១ មិនសិក្សាកុំដិសិល ១ មានសេចក្តីមិន
ធ្លេច្បាប់ កុំដែរកភីកុំ បម្រើនឡើង ដោយត្រូវបែង ១ មាន
ចិត្តវិគីនៃ ប្រាជ្ញាស្តាប់ព្រះសុខមុ ១ ស្ថិស្រកទក្តិណោយ-
បុគ្គលិបនៅ ខាងក្រោមសាសនានេះ ១ ឧបាសកធ្វើបុព្ទការ:
ចំពោះទក្តិណោយបុគ្គលិនោះ ១ ឧបាសក កាលសេពន្លឺរ
បរិហានិយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះជន ដែលព្រះម៉ោងត្រោះកាត
ទ្រីសម្រេចហើយ ដោយប្រពេ រមេដសាបស្បន្សចាកព្រះ
សុខមុ ១ ឧបាសកណា មិនព្រំដែរយើព្យូទ័រកភីកុំ ដែល
មានខ្លួនបម្រើនហើយ ឲ្យសាបស្បន្ស ១ មិនប្រហែសនឹជការ
ស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ ១ សិក្សាកុំដិសិល ១ សេចក្តី
ធ្លេច្បាប់ កុំដែរកភីកុំរបស់ឧបាសកនោះ បម្រើនឡើងដោយត្រូវ-
បែង ១ មានចិត្តមិនវិគីនៃ ស្តាប់នូវព្រះសុខមុ ១ មិនស្ថិស្រ
កទក្តិណោយបុគ្គលិបនៅ ខាងក្រោមសាសនានេះ ១ ឧបាសក
ត្រួតធ្វើបុព្ទការ: ចំពោះទក្តិណោយបុគ្គលិ កុំដែរយើព្យូទ័រ

បបេមបណ្តាសកៅ វិជ្ជីវគ្គា

ធន់ នៅ អបរិយាណិយេ សត្វ ធម្ម សុទេសិតេ

ឧចាសកោ សេរិមាថោ សុទ្វុម្បា ន ច ហាយតិតិ^(១) ។

[២៥] សត្វិមា កិត្យូរេ ឧចាសកស្បែ វិបត្តិយោ
សត្វិមា កិត្យូរេ ឧចាសកស្បែ សម្បញ្ញា^(២) សត្វិមេ
កិត្យូរេ ឧចាសកស្បែ អសម្ភរ^(៣) សត្វិមេ កិត្យូរេ
ឧចាសកស្បែ សម្ភរេ ។ គត់មេ សត្វ ។ កិត្យូ-
នស្បែនំ ន បាបេតិ សុទ្វុម្បស្បែនំ នប្បមជ្ជតិ
អធិសិលេ សិត្យិតិ បសាងពហុលោ បេរតិ កិត្យូសុ
មេសុ មេ នមេសុ ច មជ្ជិមេសុ ច អនុចារម្យ-
តិតោ ធម្ម សុធបាទិ ន នួតបេសី ន តតោ
ពហិត្តា នត្វិលោយំ កបេសតិ តន ច បុព្យការំ
គកេតិ ។ តមេ នៅ កិត្យូរេ សត្វ ឧចាសកស្បែ
សម្ភរតិ ។

នស្បែនំ ភាពត្តានំ យោ បាបេតិ ឧចាសកោ

សរនញ្ញា អរិយធម្បានំ អធិសិលេ ន សិត្យិតិ

១ និ. ម. ន បរិហាយតិតិ ។ ២ និ. សម្បតិយោ ។ ៣ និ. ម. បកករ៍ ។

បច្ចន្លាសក ដើរតិច

ឧបាសក កាលសេពន្លអបវិហានិយធម៉ទាំង ៧ យ៉ាង

នេះជន ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រន់សម្រួលហើយដោយ

ប្រពៃ រមេងមិនសាបសុន្យចាកព្រះសុខមួលឡើយ ។

[២៨] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ វិបត្តិរបស់ឧបាសកនេះមាន ៧ យ៉ាង

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សម្រតិរបស់ឧបាសកនេះមាន ៧ យ៉ាង ម្នាលកិត្តិ

ទាំងឡាយ សេចក្តីវិនាសរបស់ឧបាសកនេះមាន ៧ យ៉ាង ម្នាលកិត្តិទាំង-

ឡាយ សេចក្តីចម្រិនរបស់ឧបាសកនេះមាន ៧ យ៉ាង ៧ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។

គឺឧបាសក មិនញ្ចាំងការយើញនូវកិត្តិ ឲ្យសាបសុន្យ ១ មិនប្រើហែស

នីងការស្វាប់នូវព្រះសុខ ១ សិក្សាកុងអធិសិល ១ ជាមួកមានសេចក្តី

ផ្លែប្រើនកុងពួកកិត្តិចាស់ បី កណ្តាល ១ មិនមានចិត្តវិស័យ មិនស្វែង

រកទោសស្វាប់ធម៌ ១ មិនស្វែងរកទក្ខិណ៍ឲ្យបុគ្គលាជក្រាសាសនា

នេះ ១ ធ្វើបុព្ទការ៖ ចំពោះទក្ខិណ៍ឲ្យបុគ្គល កុងសាសនានេះ ១ ។

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រិនរបស់ឧបាសកមាន ៧ យ៉ាងនេះជន ។

ឧបាសកណា ញ្ចាំងការយើញនូវពួកកិត្តិ ដែលមាន

ខ្លួនចម្រិនហើយ ឲ្យសាបសុន្យ ១ ប្រើហែសកុងការស្វាប់

នូវអរិយធម៉ទាំងឡាយ ១ មិនសិក្សា កុងអធិសិល ១

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

អប្បសានោ ច កិត្យូសុ	កិយ្យា កិយ្យា បរឡតិ
ឧចារម្បកចិត្តា ច	សទ្ធមំ សោតុមិច្ចតិ
តតោ ច ពហិច្ចា អញ្ញ	ធនគ្មីណោយំ កវសតិ
តត្រូវ ច បុព្ទការាំ	យោ ការេតិ ឧចាសកោ
ធនតែ ខោ បរិយាណីយេ	សត្ត ធមេ សុដែសិតេ
ឧចាសកោ សេរមានោ	សទ្ធម្មា បរិយាយតិ ។
ធនស្សជំ ការិតត្តាជំ	យោ ន ហាបេតិ ឧចាសកោ
សវនញ្ញ អរិយចម្លាជំ	អធិសីលេ ច សិត្យិតិ
បសានោ ចស្ស កិត្យូសុ	កិយ្យា កិយ្យា បរឡតិ
អណុចារម្បចិត្តា ច	សទ្ធមំ សោតុមិច្ចតិ
ន តតោ ពហិច្ចា អញ្ញ	ធនគ្មីណោយំ កវសតិ
តដ្ឋូវ ច បុព្ទការាំ	យោ ការេតិ ឧចាសកោ

សុត្ថនិពីដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិបាត

មានសេចក្តីមិនធ្វេះប្រាកុងពួកភីកូវិកូ ចម្លើនដោយក្រុល់ ១

ជាមួកមានចិត្តវិគីនំប្រាប្រាស្តាប់នូវព្រះសុខមួ ១ ស្មោះរក

ទីកូវិកូណិលដុះខាងក្រោសាសនានេះ ១ ឧបាសកដើរ

បុព្ទការ៖ ចំពោះទីកូវិកូណិលខាងក្រោសាសនានេះ ១

ឧបាសកកាលសេចនូវបរិបានិយជម័ំទាំង ៣ នេះជន ដែល

ព្រះជំមានព្រះភាគ ទ្រូសម៉ោងហើយដោយប្រើពេ រម៉ោង

សាបស្បន្យចាកព្រះសុខមួ ១ ឧបាសកណា មិនព្យាកំការ

យើងនូវពួកភីកូវិកូដែលមានខ្លួនចម្លើនហើយ ព្យោសាបស្បន្យ ១

មិនប្រើហសចំពោះការស្តាប់ នូវអរិយជម័ំទាំងឡាយ ១

សិក្សាកូវិកូអធិសិល ១ សេចក្តីធ្វេះប្រា កូវិកូពួកភីកូរបស់

ឧបាសកនោះ ចម្លើនដោយក្រុល់ ១ មិនមានចិត្តវិគីនំប្រាប្រាស្តាប់នូវព្រះសុខមួ ១

ប្រាប្រាស្តាប់នូវព្រះសុខមួ ១ មិនស្មោះរកទីកូវិកូណិលដុះខាង

បុព្ទការ៖ ចំពោះទីកូវិកូណិល កូវិកូសាសនានេះ ១

បុព្ទការ៖ ចំពោះទីកូវិកូណិល កូវិកូសាសនានេះ ១

បប់មបណ្តាលសក់ វិធីគ្រោះ

ធន់តែ ខ្សោយ អបរិយកនិយោ សត្វ ចម្លេ សុទេសិត់
 ឧចាសកោ សេរមានោ សង្គម្ពា ន ច ហាយតីតិ ។
 វិធីគ្រោះ តតិយោ ។

ពិស្សុខ្ញានំ

សារធ្លោ រស្សួគារោ ភិក្ខុ កម្មូល សង្កិយំ^(១)
 ពោធិយសញ្ញា សេគ្រោ ច ហានិ វិបត្តុសម្បារោតិ^(២) ។

១ ម. អានធ្លោ រស្សួគារោ ច ពិសត្តកានិ ភិក្ខុកា ។ ២ ឬ. ពោធិសញ្ញា សេគ្រោ ច ហានិ វិបត្តិ ច បរភពោតិ ។ ម. ពោធិសញ្ញា ទូ ច ហានិ វិបត្តិ ច បរភពោតិ ។

បបំបណ្តាលសក វដ្ឋិវគ្គ

ឧបាសកកាលសេពន្លឺអបវិហានិយធម៉ោង ៣ យ៉ាងនេះ

ឯង ដែលត្រាជីមានត្រាជាត ទ្រូវសម្រេចហើយដោយ

ប្រចាំ រមេងមិនសាបសុន្យចាកព្រាជសទ្ធមទ្រីយ ។

ចប់ វដ្ឋិវគ្គទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃវដ្ឋិវគ្គនោះគឺ

និយាយពីសារនឹទបេតិយ ១ វស្សការព្រោហ្មណ៍ ១ កិភិ ១

ការជារ ១ ធម្មជាតដែលគ្នារដី ១ ធម៌ជាបំណោកនៃការ

ត្រាស់ដី ១ សញ្ញា ១ សេភិភិ ១ សេបភិសាបសុន្យ ១

វិបត្តិ ១ សេបភិចម្រិន ១ ។

ទេរគោគ

[២៥] អចេកា អញ្ញតុក នៅតាត អភិត្សាយ
 រត្តិយា អភិត្សាយវណ្ណា កេរលកប្បៃ ដោតរាំ
 ីកាសេត្តា យេន កកក តេណុបសង្គមិ ឧបសង្គមិត្តា
 កករាំ អភិវឌ្ឍន៍ ធមាមាំ អង្វាសិ ។ ធមាមាំ
 ិតាត ខោ សា នៅតាត កករាំ ធមាមាំ សត្វិម កណ្តុ
 ធម្មា កិត្តិយោ អបិរិបាលាយ សំរត្សិតិ ។ តាតម សត្វ ។
 សត្វការតាត ធម្មការតាត សង្ក្រការតាត សិត្តា-
 ការតាត សមាជិការតាត អប្បមានការតាត បជិសន្តារ-
 ការតាត ។ តម ខោ កណ្តុ សត្វ ធម្មា កិត្តិយោ
 អបិរិបាលាយ សំរត្សិតិ ។ តណមហេរ សា នៅតាត
 សមណុញ្ញា សត្វា អបេរសិ ។ អចេកា សា នៅតាត
 សមណុញ្ញា មេ សត្វាតិ កករាំ អភិវឌ្ឍន៍ បណ្តិតាំ
 ត្តា តត្រូវន្ទរាយិ ។ អចេកា កកក តស្សុ
 រត្តិយា អច្ចួយេន កិត្តិយោ អមណ្តុសិ តម កិត្តិយោ រត្តិ

ទេរតារត្ត

[២៨] លំដាប់នោះជន ទេរតាមួយអង្គ មានវស្សិដ្ឋរុងរៀង
កាលដែលអេហាក្រឹ បបមយាម កន្លឹងធុតទៅ ក៏ដើរត្តដោតវនទាំងមូល
ឡើតីស្តាន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ័មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្មាយបង្កិត្រះដ័មានព្រះភាគ បិតនោកុងទីសមគ្គរ ។ លុះ
ទេរតានោះបិតនោកុងទីសមគ្គរហើយ ទីប្រាបបង្កិត្រូលព្រះដ័មានព្រះ
ភាគដូចខ្លះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ ៣ ប្រការនោះ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បែនយដល់កិត្តិ ។ ធម៌ ៣ ប្រការ តើដូចបែមបួន៖ ។
គឺសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្ឃឹ ១
គោរពសិក្សា ១ គោរពសមាជិ ១ គោរពការមិនប្រមាណ ១ គោរព
ការដើរបិសណ្តារ៖ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ធម៌ ៣ ប្រការនោះជន
តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បែនយដល់កិត្តិ ។ លុះទេរតានោះ ក្រាប
បង្កិត្រូលសេចក្តីនេះប៉ែហើយ ព្រះសាស្តា ក៏ប្រើប្រាស់ព្រះបញ្ចីយើង
លំដាប់នោះ ទេរតានោះគិតបោ ព្រះសាស្តាប្រើប្រាស់ព្រះបញ្ចីយើង
អាត្រាមព្រោ ដូចខ្លះហើយ ក៏ថ្មាយបង្កិត្រះដ័មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណា
របប្រាត់អំពីទីនោះជន ។ លុះអេហាកន្លឹងរក្រឹនោះមក ព្រះដ័មានព្រះភាគ
បានត្រាស់នឹងកិត្តិទាំងឡាយបោ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អេហាយប់មិញ្ញនោះ

បបមបណ្តាលសក់ ទេរករគ្គា

អញ្ញតក	ដោតា	អភិត្សាលាយ	វត្ថិយា	អភិត្សានៃនូរ	
កេរលកប្បៀ	ដោតរាំ	ីកាសេត្តា	យេនាបៀ	តេជ្ជុប-	
សង្គមិ	ឧបសង្គមិត្តា	មំ	អភិវឌ្ឍនោ	ធភាមណ្ឌំ	
អង្វាសិ	ធភាមណ្ឌំ	បិតា	ទោ	កិត្តិរ	
ដោតា	មំ	ធម៌នៅរោច	សត្តិមេ	កត្រូ	
ធម្មា	កិត្តិរោច	អបិរាណាយ	សំរត្តិនិ	។	
គត់មេ	សត្តិ	។	សត្តិការតា	ធម្មការតា	
សង្គការតា		សិត្តិការតា		សមាជិការតា	
អប្បមានការតា		បដិសត្តិការតា	។	នមេ	
ទោ	កត្រូ	សត្តិ	ធម្មា	កិត្តិរោច	អបិរាណាយ
សំរត្តិនិតិ	។	នៅមេរោច	កិត្តិរ	សា	ដោតា
នាំ	រត្តា	មំ	អភិវឌ្ឍនោ	បណ្តិតាំ	គត្តា
តគ្គាន់នូរជាយិតិ	។				
សត្តិករ	ធម្មករ		សដ្ឋិ	ច	តិច្ចការរោច
សមាជិករ	អាតាបិះ ^(១)		សិត្តិ	តិច្ចការរោច	

បបំបណ្តាលសក ទេរោគតុ

មានទេរោគមួយអង្គ មានរស្សីដីរឿង កាលដែលរោគក្រឹង បបម-
យាម កិនធនធុតទៅ ក៏ធ្វើវត្ថុដៃតវនទាំងមួល ឲ្យភ្លើស្អាត ហើយចូល
មកគាល់តបាតត លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ថ្មាយបង្កែតបាតត វិប
បិតទោក្នុងទិសមគ្គ ម្នាលកិក្នុទាំងឡាយ លុះទេរោគនោះ បិតទោ
ក្នុងទិសមគ្គរហើយ ក៏បាននិយាយសេចក្តីនេះនឹងតបាតតបា បពិត្រព្រះ
អង្គដីបម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ តើជប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បន្យ
ដល់កិក្នុ ឬ ធម៌ ៧ ប្រការ តើជូបមេបុខេះ ឬ គឺសេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រ ១
គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្គ ១ គោរពសិក្សា ១ គោរព
សមាជិ ១ គោរពការមិនប្រមាណ ១ គោរពការធ្វើបង្កើតសណ្តារ៖ ១ ឬ
បពិត្រព្រះអង្គដីបម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះជន តើជប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
មិនសាបស្បន្យដល់កិក្នុ ឬ ម្នាលកិក្នុទាំងឡាយ លុះទេរោគនោះ បាន
និយាយសេចក្តីនេះប់ហើយ លុះថ្មីសេចក្តីនេះរបហើយ ក៏ថ្មាយ
បង្កែតបាតត ធ្វើប្រទក្សិណាហើយ ក៏បាតតអំពីទីនោះជន ឬ
កិក្នុមានសេចក្តីព្យាយាយមជាក្រោះដូចជាផុតកម្មកិលេស មានសេចក្តី
គោរពព្រះសាស្ត្រជន គោរពព្រះធម៌ធម៌ជន គោរពជំក្រែកបំពេះ
ព្រះសង្គជន គោរពសមាជិជន គោរពជំក្រែកបំពេះសិក្សាដី

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

អប្បមានករ កិច្ចុ	យដិស្សារការកេ
អកញ្ជា បរិយាយ	និញ្ញាលស្ស សណ្តិកេតិ ។
[៣០] តម កិច្ចុរេ វត្ថិ អញ្ជុករ ដោតា	
អភិលាងាយ វត្ថិយា អភិលាងារូល្អា កោរលកប្បៃ	
ដោតរំ ឱកាសេត្តា យេជាយាំ តេណុបសណ្តិមិ	
ឧបសណ្តិមិត្តា ម អភិរាជត្តា ឯកមជ្ឈាំ អដ្ឋាសិ	
ឯកមជ្ឈាំ បិតា ទោ កិច្ចុរេ សា ដោតា ម	
ឯកមជ្ឈាំ សណ្តិមិ កណ្តុ ធម្ពា កិច្ចុរោ អបរិយាយ	
សំរត្តនិ ។ កតមិ សត្វ ។ សត្តការរតា	
ធម្ពការរតា សង្ក្រការរតា សិក្សាការរតា សមាធិការរតា	
ហិរិការរតា ឱត្តល្បួការរតា ។ តម ទោ កណ្តុ សត្វ	
ធម្ពា កិច្ចុរោ អបរិយាយ សំរត្តនិតិ ។	
ឥណមេង កិច្ចុរេ សា ដោតា តំ វត្ថា	

សុត្តនិបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

គោរពការមិនប្រមាណដៃ

គោរពការធ្វើបដិសណ្ឌារេដៃ

(ភីកូនៅះ) មិនគួរនឹងសាបស្បួន្យ (ចកមគុនិងផល

ឡើយ រមេដបិតនៅ) ភីនិជិត្រេនិញ្ញន ។

[៣០] ម្នាលកិកូទាំងឡាយ នៅលាយបំមិញ្ញនេះ មានទេវតាមឃយអង្គ មានរស្សីដីរដ្ឋរៀន កាលដែលនៅហាងត្រី បបមយាម កន្លឹងធុតនៅ ក៏ធ្វើ វត្ថុដែតពនទានំដីមួលឡើកីស្សាន់ ហើយចូលមកគាល់តាតត លុះចូលមក ដល់ហើយ ថ្មាយបន្ទីតាតត វិចបិតនៅភីនិសមគួរ ម្នាលកិកូទាំង- ឡាយ លុះទេវតានោះ បិតនៅភីនិសមគួរហើយ បាននិយាយសេចក្តី នេះនឹងតាតតបា បពិត្រព្រេនអង្គដែលមិន ធម៌ ៧) ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្ត ទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួន្យដល់កិកូ ។ ធម៌ ៧) ប្រការ តើដូចមេបច្ចុះ ។ គឺ សេចក្តីគោរពព្រេនសាស្ត្រ ១ គោរពព្រេនធម៌ ១ គោរពព្រេនសង្គ័យ ១ គោរពសិក្សា ១ គោរពសមាជិ ១ គោរពសេចក្តីខាងបាប ១ គោរពសេចក្តីខាងបាប ១ បពិត្រព្រេនអង្គដែលមិន ធម៌ ៧) ប្រការនេះដៃ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួន្យដល់កិកូ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ទេវតានោះ បាននិយាយសេចក្តីនេះចប់ហើយ ត្រូវសេចក្តីនេះរបៀប

បបេមបណ្តាលសក់ ទេរតារគ្រោ

៥ អភិវឌ្ឍន៍ បណ្តុះជា គ្រោ តត្រូវនូវធាយីតិ ។

សត្វុករ ធម្មុករ សង្ឃឹម ច តិច្ចារហោ

សមាជិករ អាគារី^(១) សិក្សាយ តិច្ចារហោ

ហិរិធម្មលូសម្បញ្ញា សប្បតិស្សា សការហោ

អកញ្ច បរិយាយ និញ្ចានស្សែរ សណ្ឌិភ័ពិ ។

[៣១] នំ កិច្ចឈ វត្ថិ អញ្ជុករ ដោតា

។ ក ឃ ។ ៥ ធម៌ ធម៌ សតិម កញ្ច ធម្ម

កិច្ចឈ អបរិយាយ សំរត្តិតិ ។ គតម សត្វ ។

សត្វការតា ធម្មការតា សង្ឃឹមការតា សិក្សាការតា

សមាជិការតា សេរិចស្សតា គល្លាងមិត្តតា ។

បបមបណ្តាសក ទេតាគ្នុ

ក៏ប្រយបដីតាគត ធ្វើប្រឡកិណាបើយ ក៏បាត់សំពិទិនោះ ។
 កិភុមានសេចក្តីព្យាយាមជាគ្រឹះដុតកម្ពារិលេស
 មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រដី គោរពព្រះ
 ធម្លៃដី គោរពដីក្រោរក្រា ចំពោះព្រះសង្គ្រែដី
 គោរពសមាជិដី គោរពដីក្រោរក្រា កុងសិក្សា
 ដី បរិបុណ្ឌ ដោយសេចក្តីខាសបាប និង
 ខាសបាបដី ជាអ្នកប្រកប ដោយសេចក្តីកោត
 ក្រឹះ សេចក្តីគោរព (កិភុមោះ) មិនគូរ
 និងសាបសុន្យ (ចាកមគុ និងដល់ទីយ
 រម៉ែនបិតនោ) កុងទិន្នន័យព្រះនិញ្ញាន ។

[៣១] ម្នាលកិភុម៉ែនទ្វាយ នៅយប់មិញ្ញនោះ មានទេតា
 ម្នាយអង្គ ។ ហើយ បាននិយាយសេចក្តីនោះ នឹងតាគតបាត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដីបម្រើន ធម៌ ៣ ប្រការនោះ តែងប្រព្រឹត្តទោ ដើម្បីមិនសាប-
 សុន្យដល់កិភុមុ ។ ធម៌ ៣ ប្រការ តើដូចមេចុខៗែះ ។ គឺសេចក្តីគោរព
 ព្រះសាស្ត្រ ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្គ្រែ ១ គោរពសិក្សា ១
 គោរពសមាជិ ១ កាតជាអ្នកប្រដោយ ១ កាតជាអ្នកមានមិត្តលូ ១ ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

តម ទោ កណ្ឌ សត្វ ធម្ម កិច្ចូនោ អបិយាងាយ

សំរត្តនិតិ ។ តណ្ឌហេច កិច្ចូរ សា លេរតា

តជំ រត្តា មំ អភិវឌ្ឍនោ បន្ទូលា គត្តា

តត្រូវនូវធមាយីតិ ។

សត្វករ ធម្មករ សម្បៀ ច តិច្ចារហោ

សមាជិករ អាគារី^(១) សិគ្គាយ តិច្ចារហោ

គល្លាងិល្ងា សុវទោ សម្បតិស្ស សការហោ

អកញ្ញា បរិយាងាយ និញ្ចានស្ស សណ្តិកោតិ ។

[៣៦] តម កិច្ចូរ រត្តិ អញ្ជូតក ។ យ ។ មំ

ធមាយ សត្វិមេ កណ្ឌ ធម្ម កិច្ចូនោ អបិយាង-
ាយ សំរត្តនិ ។ គតមេ សត្វ ។ សត្វការតា

១ ម. សមាជិគារតាបិច ។

សុត្តនិច្ចបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

បពិត្រពេះអង្គដែលមេន ធម៌ ៣) ប្រការនេះជន តើដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
មិនសាបស្បួនយកលំកិត្តិ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ទេរតានោះ បាន
និយាយសេចក្តីនេះប៉ែហើយ លូវបានថ្មីសេចក្តីនេះរបៀប កំប្បាយ
បង្កំ តបាតត ធ្វើប្រឡាតិប្រិណា ហើយកំបាត់អំពីទីនោះជន ។
កិត្តិមានសេចក្តីព្យាយាមជាគ្រឹះដុតកម្មាតិកិលេស
មានសេចក្តីគោរពព្រៃះសាស្ត្រជន គោរពព្រៃះធម៌ ធម៌
គោរពដីក្រុងក្រារ ចំពោះព្រៃះសង្ឃឹមជន គោរព
សមាជិជន គោរពដីក្រុងក្រារក្នុងសិក្សាចិន ជាម្នក
មានមិត្តលូជន គេប្រដោន្តាយជន ជាម្នកប្រកប
ដោយសេចក្តីគោតក្រុង សេចក្តីគោរព (កិត្តិនោះ)
មិនគូរនឹងសាបស្បួន (បាកមត្តនិជ្ជផលឡើយ
រមេដបិតទោះ) ក្នុងទីជិតនៃព្រៃះនិញ្ញាន ។

[៣៧] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ នៅលាយបំមួញនេះ មានទេរតាម្បយ
អង្គ ។ ហើយបាននិយាយសេចក្តីនេះនឹងតបាតតបា បពិត្រពេះអង្គដែលមេន
ធម៌ ៣) ប្រការនោះ តើដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួនយកលំកិត្តិ ។
ធម៌ ៤) ប្រការ តើដូចមេចុខ៖ ។ គឺសេចក្តីគោរពព្រៃះសាស្ត្រ ១ គោរព

បប់មបណ្តាសកេ ទេវតារគ្រោ

ធម្មការតា សង្កែរតា សិក្សាការតា សមាជិការតា
 សេវាបស្ថតា កាល្បាលាទិត្យតា ។ នមេ ខោ កត្តិ
 សត្វ ធម្ម កិត្យុដោ អបិរាងាយ សំរត្តិតិ ។
 ឥណទេរ កិត្យុរ សាណេតា ឥណទេរ រត្ត មំ អភិ-
 រាជត្រា បណ្តិ៍ឃា កត្រា តត្រូវន្នរាយីតិ ។ ឯំ រុត្តិ
 អាយស្តា សារិបុគ្គា កករដ្ឋ ធបឥណទេរ ឥណទេរ
 អហំ កត្តិ កករតា សង្កែត្តិន កាសិតស្តុ ឯំ វិត្យា-
 នេ អត្ត អាងាងាទិ ឥណទេរ កត្តិ អត្តនា ច
 សត្វការរោ យោតិ សត្វការតាយ ច រណ្ឌរាជី យេ
 ចញ្ច កិត្យុ ន សត្វការរោ តេ ច សត្វការតាយ
 សមាជិតិ យេ ចញ្ច កិត្យុ សត្វការរោ តេសញ្ញា
 រណ្ឌ កិរាទិ កុតាំ ឥណទេរ កាល្បាល ។ អត្តនា ច
 ធម្មការរោ យោតិ ។ យេ ។ សង្កែរការរោ យោតិ សិក្សា-
 ការរោ យោតិ សមាជិការរោ យោតិ សុរទោ យោតិ

បបមបណ្តាសក ទេរតារគុ

ព្រះជម់ ១ គោរពព្រះសង្ឃឹម ១ គោរពសិក្សា ១ គោរពសមាជិ ១ ភាព
ជាមួកប្រធោះជាយ ១ ភាពជាមួកមានមិត្តលូ ១ ឬ បពិត្រព្រះអង្គដែលម្រីន
ជម់ ៣ ប្រការនេះជន តែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបស្បួនយដល់កិត្តិ ឬ
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ លុះទេរតានោះ បាននិយាយសេចក្តីនេះប៉ះហើយ
បានថ្មីសេចក្តីនេះវិបាលហើយ ក៏ដ្ឋាយបង្កែតបាតត ធ្វើប្រទក្សិណា
ហើយក៏បាតតអំពីទីនោះជន ឬ កាលបីព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រដែត្រាស់
យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្រដែមានអាយុ ក្រាបបង្កែតូលព្រះជ័មានព្រះ
ភាគដូចខ្លោះបាន បពិត្រព្រះអង្គដែលម្រីន ជម់ដែលព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រដែ
សម្បូរដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះជន ទីព្រះអង្គយល់សេចក្តី ដោយ
ពិស្តារយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គដែលម្រីន កិត្តិកិត្តិសាសនានោះ ជាមួក^១
មានសេចក្តីគោរព ព្រះសាស្ត្រដោយខ្លួនជនដែន ពណ៌នាកុណានេះសេចក្តី
គោរពព្រះសាស្ត្រដែន កិត្តិកិត្តិទេណា មិនទាន់មានសេចក្តីគោរពព្រះ
សាស្ត្រ កិដីកនាំកិត្តិទាំងនោះ ឬគោរពព្រះសាស្ត្រដែន កិត្តិកិត្តិទេណា
មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រហើយ កិពណ៌នាកុណាបស់កិត្តិទាំងនោះ
តាមសេចក្តីពិតម្យន កុងកាលគួរដែន ឬ ជាមួកមានសេចក្តីគោរពព្រះ
ជម់ដោយខ្លួនជន ឬ ហើយជាមួកមានសេចក្តីគោរពព្រះសង្ឃឹម មានសេចក្តី
គោរពសិក្សា មានសេចក្តីគោរពសមាជិ ជាមួកដែលគេប្រធោះជាយ

សុត្តនលិចដេក អង្គត្តរនិភាយសុស សត្តកនិបាទា

គល្បាលមិត្រា យោតិ គល្បាលមិត្តតាយ ច
 រណ្ឌវាតី យេ ចញ្ច កិច្ចូ ន គល្បាល-
 មិត្តា តេ ច គល្បាលមិត្តតាយ សមានយោតិ
 យេ ចញ្ច កិច្ចូ គល្បាលមិត្តា តេសញ្ញ រណ្ឌ កណាតិ
 កុតា តង់ គាល់ន ។ សមស្ប ខោ អបា កញ្ច
 កកវតា សិទ្ធិត្រួន កាសិតស្ប ធម៌ វិត្តារេន អត្ត
 អាជាងមិតិ ។ សាង សាង សារិបុត្តិ សាង
 ខោ ត្តិ សារិបុត្តិ សមស្ប មយា សិទ្ធិត្រួន
 កាសិតស្ប ធម៌ វិត្តារេន អត្ត អាជាងសិ តច
 សារិបុត្តិ កិច្ចូ អត្តនា ច សត្តការហេ យោតិ
 សត្តការវតាយ ច រណ្ឌវាតី យេ ចញ្ច កិច្ចូ ន
 សត្តការវា តេ ច សត្តការវតាយ សមានយោតិ
 យេ ចញ្ច កិច្ចូ សត្តការវា តេសញ្ញ រណ្ឌ
 កណាតិ កុតា តង់ គាល់ន ។ អត្តនា ច ធម្ពការហេ
 យោតិ ។ យេ ។ សិទ្ធិការហេ យោតិ សិទ្ធិការហេ យោតិ
 សមានិការហេ យោតិ សុវជោ យោតិ យោតិ គល្បាល-
 មិត្រា យោតិ គល្បាលមិត្តតាយ ច រណ្ឌវាតី

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ជាមួយមានមិត្តលូ ពណ៌នាគុណានៃការមានមិត្តលូដែន កិច្ចិដ្ឋេ
 ឯក មិនទាន់មានមិត្តលូ កើដីកនាំកិច្ចិទាំងនោះ ឬមានមិត្តលូដែន
 កិច្ចិដ្ឋេឯក មានមិត្តលូហើយ កើពណ៌នាគុណា របស់កិច្ចិទាំងនោះ
 តាមសេចក្តីពិតមេន កូដ្ឋកាលគ្នាដែន ។ បពិត្រព្រះអង្គដែបម្រីន
 ធម្លៀផែលព្រះដែលព្រះកាត ត្រួតសម្រេចដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះជន
 ខ្ញុំព្រះអង្គយល់សេចក្តីដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។ ព្រះដែលព្រះកាត
 ត្រួតត្រូវបាន ម្នាលសវិបុត្រ ប្រព័ន្ធផើយ ។ ម្នាលសវិបុត្រ ប្រព័ន្ធ
 ឯកស់ហើយ ធម្លៀនេះតាតតាតសម្រេចហើយដោយសង្ខេប អ្នកយល់
 សេចក្តីដោយពិស្តារយ៉ាងនេះបាន ម្នាលសវិបុត្រ កិច្ចិកូដ្ឋកាលនានេះ
 ជាមួយមានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រ ដោយខ្លួនជនដែន ពណ៌នាគុណានៃ
 សេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រដែន កិច្ចិដ្ឋេឯក មិនទាន់មានសេចក្តីគោរព
 ព្រះសាស្ត្រ កើដីកនាំកិច្ចិទាំងនោះ ឬគោរពព្រះសាស្ត្រ កិច្ចិដ្ឋេ
 ឯក មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្ត្រហើយ ពណ៌នាគុណាបស់កិច្ចិទាំង
 នោះ តាមសេចក្តីពិតមេន កូដ្ឋកាលគ្នាដែន ។ ជាមួយមានសេចក្តីគោរព
 ព្រះធម្លៀ ដោយខ្លួនជនដែន ។ ហើយ ជាមួយមានសេចក្តីគោរពព្រះសង្គរ
 មានសេចក្តីគោរពសិក្សា មានសេចក្តីគោរពសមាជិ ជាមួយផែលគើ
 ប្រដោន្នាយ ជាមួយមានមិត្តលូដែន ពណ៌នាគុណានៃការមានមិត្តលូដែន

បបមបណ្តាសកេ ទេរោគេ

យេ ចញ្ច កិត្យ ន កល្បាលមិត្តា តែ ច
 កល្បាលមិត្តតាយ សមានបេតិ យេ ចញ្ច កិត្យ
 កល្បាលមិត្តា តែសញ្ញ រដ្ឋា កលាតិ កូតា
 តចាំ ការេន ។ សមស្ប ខោ សារីបុត្រ មយា
 សធ្វើត្តុន ភាសិតស្ប ឯវិត្តារេន អត្តា ធម្មញ្ចាតិ ។
 [៣៣] សត្វហិ កិត្យបេ អដ្ឋហិ សម្បត្តាកតោ
 មិត្តា សេវិតញ្ច ។ កតមេហិ សត្វហិ ។ ឯុទ្ធជ
 ធនាតិ ឯុត្តិំ ការេតិ ឯុត្តិំ ឧមតិ កូយុមស្ប^(១)
 អវិត្តារេតិ កូយុមស្ប^(២) បរិកុហាតិ^(៣) អាយណាសុ
 ន ធមាតិ ីឱេន នាតិមញ្ញាតិ ។ សមេហិ ខោ
 កិត្យបេ សត្វហាណ្ឋហិ សម្បត្តាកតោ មិត្តា សេវិតញ្ចាតិ ។
 ឯុទ្ធជ ធនាតិ មិត្តា ឯុត្តិំ កូយុរញ្ញាបិ កុព្យាតិ
 អជ្រាបិស្ប ឯុវត្តានិ ឧមតិ ឯុត្តិមានិបិ
 កូយុមស្ប ច^(៤) អត្តាតិ កូយុស្ប បរិកុហាតិ

១ ម. គុន្លឹស្ប ។ ២ ម. គុយុស្ប ។ ៣ និ. ម. បរិគុយុតិ ។ ៤ និ. ម. គុយុញ្ញ
 តស្ប ។

បប់មបណ្តាសក នេរតារគុ

កិភូជទេណា មិនទាន់មានមិត្តលូ ក៏ដីកនាំកិភូទាំងនោះ ឬមានមិត្តលូដែល
កិភូជទេណា មានមិត្តលូហើយ ក៏ពណ៌នាកុណាបស់កិភូទាំងនោះ តាម
សេចក្តីពិតមេន កូន្តកាលគ្នាដួរដែន ។ ម្នាលសារីបុត្រ ធម៌នេះដែន តាមកត់
សម្រួលហើយ ដោយសេចក្តីសង្ឃែប គប្បីយល់សេចក្តី ដោយពិសារ
យ៉ាងនេះ ។

[៣៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្វ ៧ ប្រការ
គ្នាសេចក្តី ។ ប្រកបដោយអង្វ ៧ ប្រការ តើដូចមេបច្ចុះ ។ គឺមិត្ត
ឬនូវរបស់ ដែលគេឲ្យបានដោយកម្រ ១ ធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបាន
ដោយកម្រ ១ អតិថិជនបំពេះហេតុ ដែលគេអតិថិជនបានដោយកម្រ ១ ហើយ
បង្ហាញសេចក្តីកំបាំងរបស់ខ្លួនដល់គ្នា ១ បិទសេចក្តីកំបាំងរបស់គ្នា ១
មិនលេះគ្នា កូន្តត្រាមានសេចក្តីអនុញ្ញាយ ១ មិនមើលដាយគ្នា ព្រោះអស់
គោគ៖ ១ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្វ ៧ ប្រការ
នេះដែន គ្នាសេចក្តី ។

មិត្តឲ្យនូវរបស់ដែលគេឲ្យបានដោយកម្រដែន ធ្វើនូវអំពើដែលគេ
ធ្វើបានដោយកម្រដែន ម្បយទៀត អតិថិជនបំពេះពាក្យដែល
ពេលអាណ្នក់ និងហេតុដែលអតិថិជនបានដោយកម្រដែន ប្រាប់
សេចក្តីកំបាំងរបស់ខ្លួនដល់គ្នាដែន បិទសេចក្តីកំបាំងរបស់គ្នាដែន

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនឹកាយស្ស សត្វកនិចាតា

កាបជាលុ ន ដហាតិ ទីលោន នាតិមញ្ញតិ

យស្ស ធមានិ បាងានិ សំវិធ្លួនិ បុណ្ណលេ

សោ មិត្រា មិត្តកាមេន កិត្តិតោ តចារិធាតិ ។

[៣៤] សត្វហិ កិត្តិបេ ដម្រូហិ សម្បនាកតោ

កិត្តិ មិត្រា សេវិតោ កិត្តិតោ បយិរុចាសិតោ អិ

បណ្តួនិមាណនិ ។ គតេមេហិ សត្វហិ ។ ិយោ ច

យហាតិ មនាទោ ច ករ ច ភាពិយោ ច វត្តា ច

វចនត្តិមោ ច កម្មិរញ្ញ គច គត្តា យហាតិ នោ ច

អដ្ឋានេ និយោដៅ ។ តមេហិ នោ កិត្តិបេ សត្វហិ

ដម្រូហិ សម្បនាកតោ កិត្តិ មិត្រា សេវិតោ កិត្តិ

បយិរុចាសិតោ អិ បណ្តួនិមាណនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិច្ចាត

មិនលំគ្ងាស្តីត្រាមានសេចក្តីអន្តរយដ្ឋស់ មិនមើលជាយក្សា

ព្រោះអស់ក្រោត់ដ្ឋស់ ហេតុទាំងនេះ មានក្តីបុគ្គលិណាក្តី

លោកនេះ បុគ្គលិណាសកាពួរខ្ងះនោះ ហេបាថមិត្ត ដន

អ្នកមានប្រាប្រាន្តូវមិត្ត គិប្បីសេចក្តប់ ។

[៣៤] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាមិត្តប្រកបដោយដម្លៃ ៣ ប្រការ

បុគ្គលិណាក្តីស្ទើសុំមិត្ត ទោះបីលោកបណ្តាល្អបំបរបន្ទះបេញ^(១) កើត្រ

តែសេចក្តប់ រប់រក ចូលទោអង្គីយដិត ។ ប្រកបដោយដម្លៃ ៣ ប្រការ

គើឱ្យបម្រួចខ្លះ ។ គិភុទាមិត្តអ្នក (ធ្វើឱ្យ) ឲ្យជាតិស្រឡាញ់ និង

ជាតិគាប់បិត្ត ១ គឿត្រគោរព ១ គឿត្រសរសើរ ១ ឧស្សាហ៍ប្រែវប្រជែរ ១

អត់ជនបំពេះពាក្យ ១ ជាមួកនិយាយពាក្យប្រេង^(២) ១ មិនដឹកនាំក្តី

ហេតុដែលមិនគឿត្រ ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទាមិត្តប្រកបដោយ

ដម្លៃ ៣ ប្រការនេះនេះ បុគ្គលិណាក្តីស្ទើសុំមិត្ត ហើយកើត្រលោកបណ្តាល្អ

បំបរបន្ទះបេញ កើត្រតែសេចក្តប់ រប់រក ចូលទោអង្គីយដិត ។

១ ក្នុងអង្គកម្មាធាម បើអ្នកស្ទើសុំមិត្ត បានបុគ្គលិណាបន្ទះជាមិត្តហើយ បើទុកជាលោកជាក់ ទណ្ឌកម្មឡើយ ១០០ បាប់កី ឲ្យដងទីក ១០០ តូមកី ឲ្យដងព្យាប់ខ្សោច ១០០ ស្ទូកកី ប្របណ្តាល្អមិន ឲ្យនោះជាមួយកី កំត្រូវតែសុខមានសិនិជោក ហើយតាមនោះជាមួយ ដកបដល់អស់ជីវិត ។ ២ បានដល់ពាក្យអាមិកាំបាំង គិពាក្យដែលជាប់ទាក់ទង ដល់លោកនិបស្សាមគួរដល់និញ្ញាន ។

បបមបណ្តាសកេ ទេវតារគ្រោ

ិយោ ច កុ ការនឹយោ វត្ថា ច រដលក្បុមោ
 កអីរញ្ញ កចំ កត្ថា នៅ ចង្វារ និយោជយោ^(១)
 យស្តី ធនាគិ ហាងាគិ សំវិធិតិច^(២) បុក្រលេ
 សោ មិត្រា មិត្តភាមោ អត្ថភាមាលុកម្បោកោ
 អិ នាសិយមាលោ កជីតញ្ញ តថាវិធាតិ ។

[៣៨] សត្វិ កិត្យិ ធមេ សម្បត្តកតោ
 កិត្យិ នចិរស្សូវ ចតស៊ូ បដិសមិទ សយំ
 អកិញ្ញា សចិកត្ថា ឧបសម្បត្ត វិយារយ្យ ។ កត-
 មេ ិ សត្វិ ។ តុ កិត្យិ កិត្យិ តុមេ
 ចេតសោ លីនត្វិនិ យចាក្តតំ បជាងាតិ អផ្លតំ
 សចិតំ រ ចិតំ អផ្លតំ ម សចិតំ ចិត្វិនិ
 យចាក្តតំ បជាងាតិ ពហិញ្ញា វិកិត្តតំ រ ចិតំ
 ពហិញ្ញា ម វិកិត្តតំ ចិត្វិនិ យចាក្តតំ
 បជាងាតិ តស្ស វិធិតា រេន្ទា ឧប្បត្តនិ វិធិតា
 ឧប្បបានិ វិធិតា អពតំ កច្បនិ វិធិតា

១ ម. និយោជយោ ។ ២ ម. សំវិធិតិច ។

បប់មបណ្តាសក ទេរតារគុ

ភិភុជាអូក (ធ្វើឱន) ឲ្យជាទីស្រឡាញ់ដែន គួរគោរពដែន
 គួរសរសើរដែន ឧស្សាហ៍ប្រឈឺនប្រយោជន៍ អតិថិជនបំពេះ
 ពាក្យដែន ជាអូកនិយាយពាក្យឆ្លងដែន ទាំងមិនដឹកនាំក្នុង
 ហេតុផែលមិនគួរដែន ហេតុទាំងនេះ មានក្នុងបុគ្គលិក
 ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលជាអូកប្រាថ្មានវប្បធម៌ អូកធ្វើឱនវ
 សេចក្តីអនុញ្ញាត៖ មានសកាតដូចខ្ងះនោះ ឈ្មោះបាគមិត្ត
 បុគ្គលអូកមានសេចក្តីត្រូវការដោយមិត្ត ទោះបីជាលោកធ្វើ
 ឲ្យវិនាស កំគូវតែតាមសេចក្តី ។

[៣៥] ម្នាលភិភុទាំងឡាយ ភិភុប្រកបដោយជម់ ៣ ប្រការ មិន
 យូរបុន្ណាន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្របនូវបដិសមិទា ៤ ដោយ
 ប្រាផ្ទាក់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯងមិនខាន ៤ ប្រកបដោយជម់ ៤ ប្រការ តើដូចបី
 មេបុឌ៍៖ ៤ ម្នាលភិភុទាំងឡាយ ភិភុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតជា
 នោះជាសេចក្តីប្រអូសចិត្តរបស់អញ្ច ១ បុចិត្តាងក្នុងវប្បធម៌ កំដឹងច្បាស់
 តាមពិតជា ចិត្តាងក្នុងរបស់អញ្ច ១ បុចិត្តាងក្នុងវប្បធម៌ កំដឹងច្បាស់
 កំដឹងច្បាស់តាមពិតជា ចិត្តាងក្នុងក្រារបស់អញ្ច ១ ភិភុ

នោះដឹងនូវរោទនាទាំងឡាយផែលកែវិតធ្វើឱន ដឹងនូវរោទនាទាំងឡាយ
 ប្រាកដធ្វើឱន ដឹងនូវរោទនាទាំងឡាយ ផែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

សញ្ញា ឧប្បជ្ជនិ វិធីតា ឧប្បជ្ជហានិ វិធីតា អព្វតំ កច្ចនិ
វិធីតា វិតត្តា ឧប្បជ្ជនិ វិធីតា ឧប្បជ្ជហានិ វិធីតា អព្វតំ
កច្ចនិ សប្បាយសប្បាយសុ ទោ បនស្ស ដម្រូសុ
ហើលប្បរណីតេសុ គណ្តាសុក្រសប្បជិកាកេសុ និមិត្ត
សុក្តហិតំ ហេរតិ សុមនសិកតំ សុបារិតំ សុប្បជិ-
វិធី បញ្ញាយ ។ នមេហិ ទោ កិត្យូរ សត្តហិ
ដម្រូហិ សម្រាកតោ កិត្យូ នចិរសេវា ចតសេវា
បដិសម្ដិទា សយំ អកិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារយរាទិ ។

[៣៦] សត្តហិ ដម្រូហិ សម្រាកតោ សរីបុត្រោ
ចតសេវា បដិសម្ដិទា សយំ អកិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧប-
សម្បជ្ជ វិហារាទិ ។ គតមេហិ សត្តហិ ។ នដ កិត្យូរ
សរីបុត្រោ នដម្រូ ចោតសោ លីនត្តនិ យចាក្រតំ ប-
ជាងាទិ អផ្លតំ សច្ចិតំ រ ចិតំ អផ្លតំ មេ សច្ចិតំ ចិត្តនិ
យចាក្រតំ បជាងាទិ ពហិញ្ញា រ វិត្យិតំ ចិតំ ពហិញ្ញា មេ
វិត្យិតំ ចិត្តនិ យចាក្រតំ បជាងាទិ តស្ស វិធីតា ហេនា
ឧប្បជ្ជនិ វិធីតា ឧប្បជ្ជហានិ វិធីតា អព្វតំ កច្ចនិ វិធីតា

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ដើម្បីរសញ្ញាចាំនុញ្ញាយដែលកៅីតឡើង ដើម្បីរសញ្ញាចាំនុញ្ញាយដែល
ប្រាកដឡើង ដើម្បីរសញ្ញាចាំនុញ្ញាយដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ដើម្បី
នូវវិតក្តៃ: ចាំនុញ្ញាយដែលកៅីតឡើង ដើម្បីនូវវិតក្តៃ: ចាំនុញ្ញាយដែលប្រាកដ
ឡើង ដើម្បីនូវវិតក្តៃ: ចាំនុញ្ញាយដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ហេតុក្តីជម័
ជាទីសប្តាយ បុ មិនជាទីសប្តាយ ម៉ោកទាប បុ ឧត្តម៉ីនុស់ជាបំណែកខ្មែរ
បុ ស កិត្តិកុំនោះ បានកំណត់ទុកលួយ ធ្វើទុកក្តីជិត្តលួយ បងចាំលួយ ដើម្បី
ប្រាយសំលួយហើយ ដោយប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលកិត្តិចាំនុញ្ញាយ កិត្តិប្រកប
ដោយជម័ ៣ ប្រការនេះនេះ មិនយុរបុន្ណាននឹងធ្វើឡើងជាក់ប្រាយស់ សម្រប
នូវបិសមិទា ២ ដោយប្រាជ្ញាដំឡើម ដោយខ្លួនជួនមិនាន ។

[៣៦] ម្នាលកិត្តិចាំនុញ្ញាយ សារិបុត្តប្រកបដោយជម័ ៣ ប្រការ ទីប
ធ្វើឡើងជាក់ប្រាយស់ សម្របនូវបិសមិទា ២ ដោយប្រាជ្ញាដំឡើមដោយខ្លួន
នេះ ៤ ប្រកបដោយជម័ ៣ ប្រការ តើដូចមេចុះ ៤ ម្នាលកិត្តិចាំនុញ្ញាយ កុង
សាសនានេះ សារិបុត្តដើម្បីប្រាយស់តាមពិត៌បា នេះជាសេចក្តីប្រអូសិត្តរបស់
អញ្ច ១ បុបិត្តាជានក្តីជ្រួញព្យាក កើដើម្បីប្រាយស់តាមពិត៌បា បិត្តាជានក្តីជុំរបស់អញ្ច
រួញព្យាក ១ បុ បិត្តាជានក្រុករបាយមាយ កើដើម្បីប្រាយស់តាមពិត៌បា បិត្តាជានក្រុក
របស់អញ្ចរបាយមាយ ១ ព្រះសារិបុត្តដើម្បីនូវរោទនាចាំនុញ្ញាយដែលកៅីតឡើង
ដើម្បីនូវរោទនាប្រាកដឡើង ដើម្បីនូវរោទនាបែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស

បបមបណ្តាសកេ ទេវតារគ្រោ

សញ្ញា ឱយ្យដ្ឋនិ វិធីតា ឱយ្យហានិ វិធីតា
 អព្ទតំ កច្ចនិ វិធីតា វិតល្អា ឱយ្យដ្ឋនិ វិធីតា
 ឱយ្យហានិ វិធីតា អព្ទតំ កច្ចនិ សយ្មាយ-
 សយ្មាយសុ ខោ បនស្ប ធម្មសុ ហើយយ្យជាត់សុ
 គញ្ញាសុក្រុសយ្យជិកាកេសុ និមិត្តំ សុក្តហិតំ ហេរតិ
 សុមនសិកតំ សុបារិតំ សុប្បជិវិទ្យំ បញ្ញាយ ។
 ឥមហិ ខោ កិត្យូរ សត្វហិ ធម្មហិ សមញ្ញាកតោ
 សារិបុគ្គា ចតសេវា បដិសម្បិជា សយំ អកិញ្ញា
 សប្បិកត្តា ឱបសម្បដ្ឋ វិហារតីតិ ។

[៣៧] សត្វហិ កិត្យូរ ធម្មហិ សមញ្ញាកតោ កិត្យូ
 មិត្តំ រស់ រត្តតិ នោ ច កិត្យូ ចិត្តស្ប រស់ន រត្តតិ ។
 គតមេហិ សត្វហិ ។ ឥណ កិត្យូរ កិត្យូ សមាជិកុសលោ
 ហេរតិ សមាជិស្ប បិតិកុសលោ ហេរតិ សមាជិស្ប រដ្ឋាម-
 កុសលោ ហេរតិ សមាជិស្ប គលីតគុសលោ^(១) ហេរតិ

១ ម. កល្យាលកុសលោ ។ កល្យតាកុសលោតិ អនុត្តិយរគ្រោ ផក្សនិបាតរណ្ឌនាយ-
 ទិស្សុក្តិ ។

បបំបណ្តាលសក ទេរតារគ្គ

ដីជន្ទូវសញ្ញា ទាំងឆ្លាយដែលកៅត់ឡើង ដីជន្ទូវសញ្ញាដែលប្រាកដឡើង
ដីជន្ទូវសញ្ញាដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ដីជន្ទូវវិតក្រោះ ទាំងឆ្លាយដែល
កៅត់ឡើង ដីជន្ទូវវិតក្រោះដែលប្រាកដឡើងដីជន្ទូវវិតក្រោះដែលដល់នូវសេចក្តី
វិនាស ១ ហេតុក្នុងធម្លៃជាតិសប្បាយ បុ មិនជាតិសប្បាយ ប៉ែក
ទាប បុខ្លួនីខស់ ជាបំណោកខ្មោះ បុ ស ក៏សារិបុត្តិបានកំណត់ទុកលូ
ធ្វើទុកក្នុងបិត្តលូ ចនឹមំលូ ដីជប្បាស់លូហើយ ដោយប្រាង្នា ១ ។
ម្នាលកិភុទាំងឆ្លាយ សារិបុត្តិប្រកបដោយធម៉ែ ៧ ប្រការនេះជន ធ្វើឡើងជាក់
ប្បាស់ សម្របនូវបដិសម្បិទា ២ ដោយប្រាង្នាដែនីត្តម ដោយខ្លួនជន ២

[៣៧] ម្នាលកិភុទាំងឆ្លាយ កិភុទប្រកបដោយធម៉ែ ៧ ប្រការ
រមេជញ្ញាំងបិត្តឡូលុំក្នុងអំណរាប (របស់ខ្លួន) បាន មិនមែនកិភុលុំ
អំណរាបបិត្តឡើ ១ ប្រកបដោយធម៉ែ ៧ ប្រការ តើដូចមេចម្លៃ ១ ម្នាលកិភុទាំង
ឆ្លាយ កិភុទក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកល្អាសវេ ក្នុងសមាជិ ១ ល្អាស
វេ ក្នុងវិធីបូលសមាជិ ១ ល្អាសវេ ក្នុងវិធីតម្លៃទុកសមាជិ ១ ល្អាស
វេ ក្នុងវិធីបេញចាកសមាជិ ១ ល្អាសវេ ក្នុងវិធីបេករលេកនូវសមាជិ ១

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

សមាជិស្ស កោចរគុសលោ យោតិ សមាជិស្ស
 អភិឈារកុសលោ យោតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាំ
 សត្តហិ ធម្មហិ សមញ្ញាកតោ កិត្យា ចិត្ត រស់
 រត្តតិ នោ ច កិត្យា ចិត្តស្ស រស់ន រត្តតិតិ ។
 [៣៥] សត្តហិ កិត្យាំ ធម្មហិ សមញ្ញាកតោ
 សារីបុត្រា ចិត្ត រស់ រត្តតិ នោ ច សារីបុត្រា ចិត្តស្ស
 រស់ន រត្តតិ ។ គតមេហិ សត្តហិ ។ តច កិត្យាំ
 សារីបុត្រា សមាជិកុសលោ យោតិ សមាជិស្ស
 សមាយត្តិកុសលោ សមាជិស្ស បិតិកុសលោ សមាជិស្ស
 រដ្ឋាភកុសលោ សមាជិស្ស គលិតកុសលោ
 សមាជិស្ស កោចរគុសលោ សមាជិស្ស អភិឈារ-
 កុសលោ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាំ សត្តហិ ធម្មហិ
 សមញ្ញាកតោ សារីបុត្រា ចិត្ត រស់ រត្តតិតិ នោ ច
 សារីបុត្រា ចិត្តស្ស រស់ន រត្តតិតិ ។

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

ឲ្យាសវេស្តីក្នុងទីតាំងគ្រប់គ្រងធម្មតាលើសមាជិ៍^(១) ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីនាំមកនូវសមាជិ៍^(២) ឬ

ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រកបដោយជម់ ៧ ប្រការនេះជន រួមទាំងព្រៃន បិត្តិច្បាបុះក្នុងអំណាច (របស់ខ្លួន) ធ្លាន មិនមែនកិត្តិលុះអំណាចបិត្តិទេ ឬ

[៣៨] ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ សារីបុត្រប្រកបដោយជម់ ៧ ប្រការ ទីបញ្ចប់ម៉ែបខ្លះ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្រ ជាមួកឲ្យាសវេស្តីក្នុងសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងចូលសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីតមល់ទុកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីបេញ្ញាតកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីបេករលេកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងទីតាំងគ្រប់គ្រងធម្មតាលើសមាជិ៍ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ សារីបុត្រប្រកបដោយជម់ ៧ ប្រការ នេះជន ទីបញ្ចប់ម៉ែបខ្លះ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ សារីបុត្រលុះអំណាច (របស់ខ្លួន) មិនមែនសារីបុត្រលុះអំណាចបិត្តិទេ ឬ ប្រកបដោយជម់ ៧ ប្រការ តើដូចម៉ែបខ្លះ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្រ ជាមួកឲ្យាសវេស្តីក្នុងសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងចូលសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីតមល់ទុកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីបេញ្ញាតកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងវិធីបេករលេកសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងទីតាំងគ្រប់គ្រងធម្មតាលើសមាជិ៍ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ សារីបុត្រប្រកបដោយជម់ ៧ ប្រការ នេះជន ទីបញ្ចប់ម៉ែបខ្លះ ឬ ម្ចាលកិត្តិទាំងឡាយ សារីបុត្រលុះអំណាចបិត្តិទេ ឬ

១- កិត្តិណាមាច្រោះសរុបជមិមិនជាទីសប្បាយ សេពតប់ចម្លាទីសប្បាយកី ស្ថាល់ថា សមាជិ៍នេះមាននិមិត្តជាអារម្មណា នេះមានលក្ខណៈជាអារម្មណកី ឈ្មោះថាមួកឲ្យាសវេស្តីក្នុងទីតាំងគ្រប់គ្រងធម្មតាលើសមាជិ៍ ឬ ឲ្យាសវេស្តីក្នុងនាំមកនិតាត ១ ២- កិត្តិដែលអាចប្រមូលសមាជិ៍ ដែលកែតែ អំពីឈាយនមានបច្ចេកទេស ឬ ដើម្បីនឹងចូលការនៃសមាបត្រជាន់ខ្ពស់ ឬ ហៅថាមួកឲ្យាសវេស្តីក្នុងការនាំសមាជិ៍ ព្រោះលោកចេញពីបច្ចេកទេស ចូលទុកិយផ្លាស ឬ បេ ឬ ចេញពីតតិយផ្លាស ចូលការនៃចុត្តផ្លាស ឬ អដ្ឋកថានេនក្នុងនិតាត ឬ

បបេមបណ្តាសកៅ ទេវតារគ្រោ

[៣៥] អចេខា អាយស្បា សារីបុគ្គោ បុព្ទធម្ម-
សមយំ និភ័សត្វា បត្លិរមានាយ សារតូី ឬធម្មាយ
ទានិសិ ។ អចេខា អាយស្បាគោ សារីបុត្តស្បួ ឯតុលេហោសិ
អតិប្បញ្ញកោ ខោ តារ សារតូីយំ ឬធម្មាយ ចរិតុ យន្តនាយាំ
យេន អញ្ជីតិត្តិយានំ បរិញ្ញាងកានំ អាកមោ តេជ្ជុប-
សណ្ឌមេយុត្តិ ។ អចេខា អាយស្បា សារីបុគ្គោ យេន
អញ្ជីតិត្តិយានំ បរិញ្ញាងកានំ អាកមោ តេជ្ជុបសណ្ឌមិ
ឧបសណ្ឌមិត្វា តេហិ អញ្ជីតិត្តិយេហិ បរិញ្ញាងកោហិ សណ្ឌិ
សម្ងាតិ សម្ងាតនឹយំ គំ សាកជាយំ វិតិសារត្វា
ឯកមន្ត់ និសិដិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តេសំ អញ្ជី-
តិត្តិយានំ បរិញ្ញាងកានំ សណ្ឌិសិទ្ធានំ សណ្ឌិបតិតានំ អយ-
មន្តរកតោ ឧណទានិ យោ ហិ កោចិ អរុសោ ទ្វាងស
រស្បានិ បរិបុណ្ណោ បរិសុន្តំ ពិប្បុចរិយំ ចរតិ និទ្ទេសោ
កិត្យិតិ អសំ រចនាយាតិ ។ អចេខា អាយស្បា
សារីបុគ្គោ តេសំ អញ្ជីតិត្តិយានំ បរិញ្ញាងកានំ
ភាសិតិ នេវ អកិន្តិ ឯប្បជិត្យាសិ អនកិ-
នន្តិត្វា អប្បជិត្យាសិត្វា ឧធ្ងាយសន បត្យាមិ

បបមបណ្តាសក ទេតាគ្នុ

[៣៩] គ្រាប់នៅ ព្រះសារីបុត្តិជ័យ ស្វ័រស្វៀង់ប្រជាប់
បាត្រីនិងចិន ក្នុងបុព្ទណ្ឌាសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងសារតី ដើម្បី
បិណ្ឌាបាត ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តិជ័យ មានសេចក្តីព្រឹះ
វិះដូចខ្លះថា ដំណើរត្រាប់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌាបាតក្នុងក្រុងសារតីត្រីកណាស់
នៅទីឱ្យ ហើយដោះ អញ្ជូវឡើងចូលទៅ ឯអាកាមរបស់បរិញ្ញាផក
ជាមន្ទីរិយសិន ។ ទីបព្រះសារីបុត្តិជ័យ ចូលទៅឯអាកាម
របស់ពួកបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំរើករាយជាប
ម្បយនឹងពួកបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរឱក-
រាយនឹងពាក្យដែលគួរលើកហើយ កំតួន់នៅក្នុងទីសមត្ថរ ។ កំក្នុង
សម័យនោះនៅ ពួកបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះអ្នកយប្រជុំត្រា ហើយ
បានធ្វើមស្ថាបាក្យ ជាបញ្ហាជនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គល
ឯកាម្មយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយធម៌ បរិសុខ ពេញលេញអស់ ១៨ ឆ្នាំ
តើគួរនឹងហោបុគ្គលនោះ បានកិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបានបុឡើ ។
លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តិជ័យ មិនបានត្រូវការ មិនបានហាម
យាត់ខ្លួនភាសិរបស់ពួកបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះទីឱ្យ លុះមិន
ត្រូវការ មិនហាមយាត់ ហើយក្រោកចាកអាសន៍ ដើរបេញទៅ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

កករតោ	ស្ទើគោ	ធមស្ស	ភាសិតស្ស	អត្ថ
អជានិស្សមិតិ	។	អចខោ	អយស្ងាត	សារីបុត្រោ
សារតិយំ	បិណ្ឌាកាយ	ចិត្តា	បច្ចាកត្តំ	បិណ្ឌាចាត-
ប្បដិត្តាល្អ	យេន	កកក	តេនុបសត្តមិ	ឧបសត្តមិត្តា
កករនំ	អកិកដោត្តា	ធគមនំ	និសិទ្ធិ	ធគមនំ
និសិទ្ធា	ខោ	អយស្ងាត	សារីបុត្រោ	កករនំ
ធមណហោច	តុបាបំ	កល្អ	បុព្វណ្ឌាសមយំ	និកសេត្តា
បត្តិរមានាយ	សារតិ	បិណ្ឌាកាយ	ចារិសី	តស្ស
មយំ	កល្អ	ធមណហោសិ	អតិប្បកោ	ខោ
សារតិយំ	បិណ្ឌាកាយ	ចិត្តំ	យន្តុបាបំ	យេន
តិតិយាលំ	បរិញ្ញាជកាលំ	អកមោ	តេនុបសត្តមេយ្យនិ	
អចទ្រាបំ	កល្អ	យេន	អញ្ញតិតិយាលំ	បរិញ្ញាជកាលំ
អកមោ	តេនុបសត្តមិ	ឧបសត្តមិត្តា	តេហិ	អញ្ញ-
តិតិយហិ	បរិញ្ញាជកេហិ		ស្ទើ	សម្រានិ
សម្រានិយំ	កកំ	សាកណីយំ	វិតិសារោត្តា	ធគមនំ
និសិទ្ធិ	តេន	ខោ	បន	កល្អ
				សមយេន

សុត្រនបិជក អង្គត្តរនិភាយ សត្វកនិច្ច

ដោយមានបំណងថា អញ្ជីនិយល់នូវសេចក្តីនៃភាសាធិត្យ៖ ក្នុងសំ-
ណាក់ព្រះដែលព្រះភាគ ។ ទីប្រព័ន្ធសារីបុត្តិមានអាយុ ត្រាប់ទៅដើម្បី
បិណ្ឌបាត់ក្នុងក្រុងសរត្តិ លុះត្រួលបំផុតអំពីបិណ្ឌបាត់ ក្នុងកាលជាជាន់
ក្រោយកត្តិវិញ្ញ ក៏ដូលទៅគាល់ព្រះដែលព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏បាយបង្គំព្រះដែលព្រះភាគ វ្រប់ត្រូវក្នុងទីសមត្ថរ ។ លុះ
ព្រះសារីបុត្តិមានអាយុ គឺនៅក្នុងទីសមត្ថរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំ
ខ្លលនូវដំណើរនោះ ចំពោះព្រះដែលព្រះភាគបាន បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន
ក្នុងទីនៅ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ម័គ្រីស្ថិតិថ្មីបិណ្ឌបាត់ បពិត្រព្រះអង្គ
សម្រេចហើយចូលទៅកាន់ក្នុងសរត្តិ ដើម្បីបិណ្ឌបាត់ បពិត្រព្រះអង្គ
ដែលមិន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រីវិនិច្ឆ័យ ដំណើរត្រាប់ទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបាត់ ក្នុងក្រុងសរត្តិត្រីកណាស់នៅឡើយ ហើយខ្លះអញ្ជីន
ធ្វើដូលទៅដល់អាកមរបស់បរិញ្ញាធរ ជាអន្យតិវិយសិន បពិត្រព្រះអង្គ
ដែលមិន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានចូលទៅដល់អាកមរបស់ពួកបរិញ្ញាធរ
ជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏វិការយដ្ឋាមួយនឹងពួកបរិញ្ញាធរ
ជាអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលត្រូវវិការយនឹងពាក្យដែលត្រូវ
រលិកហើយ ក៏អង្គយក្នុងទីសមត្ថរ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន សម្រេចនោះជន

បបមបណ្តាសកែ ទេរតារគ្រោ

តែសំ	អញ្ជូនិត្យិយានំ	បរិញ្ញាចកានំ	សង្កិសិទ្ធានំ				
សង្កិចតិតានំ	អយមន្ទុកកថា	ឧណទានី	យោ				
ហិ	កោចិ	អរុសោ	ទ្វាងស	រស្សានិ	បរិបុណ្ណោ		
បរិសុដ្ឋំ	ព្រហ្មចរិយំ	ចរតិ	និធុសោ	កិច្ចិតិ			
អលំ	វចនាយតិ	អចឡាយាំ	កត្លេ	តែសំ			
អញ្ជូនិត្យិយានំ	បរិញ្ញាចកានំ	ភាសិតំ	នេរ	អកិលន្ទី			
ធម្បជិត្យានី	អនកិលន្ទិត្យា	ធម្បជិត្យានិត្យា	ឧផ្តាយ-				
សនា	បញ្ហាមី	កករតោ	សង្កិកោ	ឯតស្ស			
អត្ថំ	អាជានិស្សមិតិ	។	សល្អា	ឯ	ទោ	កត្លេ	តមស្បី
ធម្បវិនយោ	កោរលំ	រស្សកណ្តាលមត្តែន	និធុសោ	កិច្ចិ			
បញ្ហាយេតុណិ	។	ឯ	ទោ	សល្អា	តមស្បី		
ធម្បវិនយោ	កោរលំ	រស្សកណ្តាលមត្តែន	និធុសោ	កិច្ចិ			
បញ្ហាយេតុ	។	សត្វ	ទោ	តមានិ	សារិបុត្តិ	និធុស-	
រត្តិនិ	មយា	សយំ	អកិញ្ញា	សង្កិត្យា	បងិតានិ	។	
កត់មានិ	សត្វ	។	តច	សារិបុត្តិ	កិច្ចិ		

បប់មហាផ្លាសក ទេរោគ្គ

ពួកបរិញ្ញាតក ជាអន្យតិវិយទាំងនោះ អង្កែយប្រជុំត្រា បានធ្វើមោករ
 ជាបន្ទាន់នេះថា ម្នាច់អារ៉ាសោទាំងឡាយ បុគ្គលិណាម្បយ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយដម៌ បរិសុខ ពេញលេញ អស់ ១៧ ឆ្នាំ ពីគូរ
 នីងហេបបុគ្គលិណានោះ បានកិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ បានប្រទេ បាតិត្រី
 ព្រះអង្គដែម្រីន អណ្តានោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានត្រួកអរ មិនបានហាម
 យាត់នូវភាសិត្របស់ពួកបរិញ្ញាតក ជាអន្យតិវិយទាំងនោះទូរឱយ លុះមិន
 បានត្រួកអរ មិនបានហាមយាត់ហើយ កំក្រោកចាកអាសនះដើរបេញ
 ទៅ ដោយមានបំណងថា អញ្ញនីងយល់នូវសេចក្តីនៃភាសិត្រនេះ ក្នុង
 សំណាក់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ បាតិត្រីព្រះអង្គដែម្រីន ឬ៖ក្នុងជម្លើនីយ
 នេះ បុគ្គលិណាបន្ទីរបៀបដ្ឋាន៖ បានដែរប្រ ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ត្រូវត្រាស់តប
 ថា ម្នាច់សារិបុត្រ ក្នុងជម្លើនីយនេះ បុគ្គលិណាបន្ទីរបៀបដ្ឋាន៖ បានកិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយត្រាន់តែបៀបដ្ឋាន៖ បានទូរឱយ ។
 ម្នាច់សារិបុត្រ និទ្ទេសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះជន តបាតតបានធ្វើឡើងជាក់ប្រាស់
 ដោយប្រាស់ខ្លួន ដោយខ្លួនជន ហើយប្រកាសទុក ។ និទ្ទេសវត្ថុ
 ៧ ប្រការ តើដូចមេចុះ ។ ម្នាច់សារិបុត្រ កិត្តិក្នុងសាសនានេះ

សុត្តនលិដកេ អគ្គុត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

សិត្វាសមានេ តិព្យូច្ចោ យោតិ អាយតិញ្ញ សិត្វា-
 សមានេ អវិកតប្រោមោ ធម្ពនិសនិយា តិព្យូច្ចោ យោតិ
 អាយតិញ្ញ ធម្ពនិសនិយា អវិកតប្រោមោ ត្បាវិនយោ
 តិព្យូច្ចោ យោតិ អាយតិញ្ញ ត្បាវិនយោ អវិកតប្រោមោ
 បជិសល្ងានេ តិព្យូច្ចោ យោតិ អាយតិញ្ញ បជិសល្ងានេ
 អវិកតប្រោមោ វិយារមេ តិព្យូច្ចោ យោតិ អាយតិញ្ញ
 វិយារមេ អវិកតប្រោមោ សតិនេបញ្ហោ តិព្យូច្ចោ យោតិ
 អាយតិញ្ញ សតិនេបញ្ហោ អវិកតប្រោមោ ទិន្ទិប្បជិរោះ
 តិព្យូច្ចោ យោតិ អាយតិញ្ញ ទិន្ទិប្បជិរោះ អវិ-
 កតប្រោមោ ។ តមានិ ខោ សារិបុត្ត សត្ត និន្ទសរត្វិនិ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ច

ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការសមាជាននូវសិក្សា តម៉ោកលាង
មុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការសមាជាននូវសិក្សា ១
ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការពិចារណានូវធំ តម៉ោកលាង
មុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការពិចារណានូវធំ ១
ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការកម្មាធំបង់នូវតម្លៃ គឺតែណាត តម៉ោ
កលាងមុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការកម្មាធំ
បង់នូវតម្លៃ ១ ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការពួនសម្រេច តម៉ោ
កលាងមុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការពួនសម្រេច ១
ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការប្រារព្យិរាយម តម៉ោកលាង
មុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការប្រារព្យិរាយម ១
ជាមួយមានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការតាំងស្ថារតី និងការពារជាមួយ
ប្រជាបាស់ក្រុង តម៉ោកលាងមុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញ-
ចិត្ត ក្នុងការតាំងស្ថារតី និងការពារជាមួយប្រជាបាស់ក្រុង ១ ជាមួយ
មានសេចក្តីពេញចិត្តខាងក្រុងការចាក់ផ្ទុះដោយទិន្នន័យ គឺយើងប្រាកស់នូវមែត្រ
តម៉ោកលាងមុខ ក៏នៅតែមិនលោប់បង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការ
ចាក់ផ្ទុះដោយទិន្នន័យ ១ ។ មានសារីបុត្រ និទ្ទេសរីត្រ ៣ ប្រការនេះជាដែ

បបមបណ្តាសកេ ទេរតារគ្រោ

មយ សយ អភិញ្ញា សច្ចិកត្រា បងិតានិ ។
 តមេហិ ទោ សវិបុត្រ សត្វហិ និធីស-
 ទួយិ សម្បាកតោ កិច្ច ច្បាចស ចែបិ រស្សានិ
 បិបុណ្ណោ បិសុដ្ឋ ពួលុចរិយំ ចរតិ និធីសោ
 កិច្ចតិ អលំ រចនាយ ចតុវិសតិ ចែបិ រស្សានិ បិ-
 បុណ្ណោ បិសុដ្ឋ ពួលុចរិយំ ចរតិ និធីសោ កិច្ចតិ
 អលំ រចនាយ នតុិសតិ ចែបិ រស្សានិ បិបុណ្ណោ
 បិសុដ្ឋ ពួលុចរិយំ ចរតិ និធីសោ កិច្ចតិ អលំ
 រចនាយ អផ្លចត្តាតីសញ្ញិយ រស្សានិ បិបុណ្ណោ បិសុដ្ឋ
 ពួលុចរិយំ ចរតិ និធីសោ កិច្ចតិ អលំ រចនាយតិ ។
 [៤០] ធគំ សមយំ កកក កោសម្ធិយំ វិហារតិ
 យោសិតាកមេ ។ អចទោ អាយស្មា អានឆ្នោ បុព្ទុណ្ឌ-
 សមយំ និវសោត្រា បត្វិរមានាយ កោសម្ធិ
 ិណ្ឌាយ ចានិសិ ។ អចទោ អាយស្មតោ អានឆ្នុស្ស ធគំ
 យោសិ អតិប្បកោ ទោ តារ កោសម្ធិយំ ិណ្ឌាយ ចរតិ
 យុទ្ធមាបំ យេន អញ្ជិត្តិយានំ បិញ្ញាចកានំ អាកមោ
 តេជុបសណ្ឌមេយូណិ ។ អចទោ អាយស្មា អានឆ្នោ

បប់មបណ្តាលសក ទេវតារគ្គ

ដែលតាត់ចត់ដើរឲ្យជាក់បុរាណស់ ដោយប្រាជ្ញាប័ខត្តម ដោយខនិនឹងហើយ
ប្រកាសទុក ។ មានសវនីបុត្រ កិភុប្រកបដោយនិទ្ទេសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះ
បើទុកជាប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
កំគូរហេរា កិភុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
ប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
កំគូរហេរា កិភុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
ប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
កំគូរហេរា កិភុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
ប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្ត
កំគូរហេរា កិភុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន ។

[២០] សម័យម្មយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ កាលតីនៅក្នុង
យោសិតារម ជិត្រុក្រុងកោសមី ។ ត្រានោះជន ព្រះអាណន្ទីជ័មានអាយុ
ស្ម័គ្គស្ម័គ្គប្រជាប់បាតនិងបីរក្នុងបុព្វណ្ឌាសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុង
កោសមី ដើម្បីបិណ្ឌាបាត ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាណន្ទីជ័មានអាយុ
មានសេចក្តីត្រីវិនិច្ឆ័យ ដែលបាត ដើម្បីបិណ្ឌាបាត ក្នុងក្រុងកោសមី
ត្រីកណាស់នៅឡើយ បើធ្វើឡាឃោះ អញ្ជូនឡើងចូលទៅជាគារបស់
ពួកបរិញ្ញាផក ជាមន្យត្រូវយសិន ។ ទីប្រព្រះអាណន្ទី ជ័មានអាយុ

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យេន អញ្ញតិត្តិយានំ បរិញ្ញាជកានំ អាកាមោ តេជុប-
សណ្ឌមិ ឧបសណ្ឌមិត្រា តើហិ អញ្ញតិត្តិយេហិ បរិ-
ញ្ញាជកេហិ សន្ទី សម្រាងិ សម្រាងនឹយំ កចំ
សាកជីយំ វិតិសារត្រា ធបកមណ្ឌំ និសិទិ ។
តេន ខោ បន សមយេន តេសំ អញ្ញតិត្តិយានំ បរិ-
ញ្ញាជកានំ សន្ទិសិទ្ធានំ សន្ទិបតិតានំ អយមណ្ឌរកចា
ឧណទានិ យោ ហិ គោចិ អរូសោ ទ្ធាងស រស្សានិ
បរិបុណ្ឌោ បរិសុទ្ធនំ ពួល្វុចរិយំ ចរតិ និទ្ធសោ កិត្យាតិ
អលំ រចនាយាតិ ។ អចខោ អាយស្តា អាងឆ្ងោ
តេសំ អញ្ញតិត្តិយានំ បរិញ្ញាជកានំ ភាសិតំ នៅ អភិ-
ននិ នប្បជិត្យាសិ អនកិននិត្រា អប្បជិត្យាសិត្រា
ឧផ្លាយសន្តា បន្ទាមិ កករតោ សន្ទិកេ ធបតស្ស
ភាសិតស្ស អត្តំ អាងានិស្សាមិតិ ។ អចខោ អាយស្តា
អាងឆ្ងោ គោសម្ទិយំ ិធម្មាយ ចរិត្រា បច្ចាកត្តំ
ិណ្ឌាជាតប្បជិត្យាឃ្ងោ យេន កករ តេជុបសណ្ឌមិ
ឧបសណ្ឌមិត្រា កករណ្ឌំ អភិកាងត្រា ធបកមណ្ឌំ និសិទិ ។
ធបកមណ្ឌំ និសិឆ្ងោ ខោ អាយស្តា អាងឆ្ងោ

សុត្តនបិដក អង្គតនិកាយ សត្វកនិបាត

ចូលទៅរាជរាជការបស់ព្រៃនបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 កើរីករាយជាមួយនឹងព្រៃនបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
 ដែលគួរឱ្យរាយ និងពាក្យដែលគួរលើកហើយ កើតិច្ចិកធនិសមគ្គរ ។
 កើតិច្ចិកធនិសមីយនោះដើម្បី ព្រៃនបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះ អង្គឺយប្រជុំ
 គ្នា ហើយបានធ្វើមស្សន៍ពាក្យ ជាបន្ទាន់នេះថា ម្នាល់អារ៉ាស់ទាំងឡាយ
 បុគ្គលិណាមួយ ប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តរិយធម័យ ដីបរិសុខ ពេញលេញ អស់
 ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហេរ (បុគ្គលិណ៍) បានកើតិច្ចិកធនិសមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ
 បានដើរបុរី ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាណន្ទិចមានអាយុ មិនត្រួកអរ មិន
 ហាមយាត់នូវការសិតរបស់ព្រៃនបរិញ្ញាផក ជាមន្ទីរិយទាំងនោះឡើយ
 លុះមិនត្រួកអរ មិនហាមយាត់ ហើយក្រោកចាកអាសន់ដើរបេញទៅ
 ដោយមានបំណានថា អព្វិច្ចិនិនីយល់នូវសេចក្តីនៃការសិតនូវ៖ កើតិច្ចិកធនិសមីយ
 សំណាក់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ ទីប្រព្រះអាណន្ទិចមានអាយុ ត្រាប់
 ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត់ កើតិច្ចិកធនិនិនីយល់នូវសេចក្តីនៃការសិតនូវ៖ កើតិច្ចិកធនិសមីយ
 សំណាក់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ ទីប្រព្រះអាណន្ទិចមានអាយុ ត្រាប់
 លុះចូលទៅដល់ហើយ កើតិច្ចិកធនិនិនីយល់នូវសេចក្តីនៃការសិតនូវ៖ កើតិច្ចិកធនិសមគ្គរហើយ
 កើតិច្ចិកធនិសមគ្គរ ។ លុះព្រះអាណន្ទិចមានអាយុ គិតិច្ចិកធនិសមគ្គរហើយ

បបេមបណ្តាលសក់ ទេវតារគ្រោ

កតរដ្ឋ ធនធានហេង តាមាំ កត្វេ ឬចុឡាសមយំ
 និភ័យសេត្តា បត្តិរមាណ កោសម្បី ិណ្ឌាយ ជានិសិ
 តស្ស មយំ កត្វេ ធនធានហេងសិ អតិថ្មកោ ខោ
 តារ កោសម្បីយំ ិណ្ឌាយ ចិត្តិ យទួលាមាំ យេន
 អញ្ជូតិត្តិយានំ បរិញ្ញាចកានំ អកមោ តេជុបសណ្ត-
 មេយ្យនិ អច្ចាយំ កត្វេ យេន អញ្ជូតិត្តិយានំ បរិ-
 ញ្ញាចកានំ អកមោ តេជុបសណ្តិ ឧបសណ្តិត្តា តេហិ
 អញ្ជូតិត្តិយេហិ បរិញ្ញាចកោហិ សន្ទិ សម្រាតិ សម្រាត-
 ិនីយំ កចំ សាកជីយំ វិតិសារេត្តា ធនកម្មដ្ឋំ
 និសិដិ តេន ខោ បន កត្វេ សមយេន តេសំ
 អញ្ជូតិត្តិយានំ បរិញ្ញាចកានំ សន្ទិសិទ្ធានំ សន្ទិបតិតានំ
 អយមន្ទុកកចំ ឧបចាតិ យោ ហិ កោចិ អរុសោ
 ទ្ធានស រស្សានិ បរិបុណ្ឌែ បរិសុទ្ធដំ ពិប្បុចរិយំ
 ចរតិ និទ្ទេសោ កិត្យុតិ អលំ រចនាយាតិ
 អច្ចាយំ កត្វេ តេសំ អញ្ជូតិត្តិយានំ បរិ-
 ញ្ញាចកានំ កាសិតំ នេរ អកិននិ នប្បជិត្តានិ

បប់មបណ្តាលសក ទេវតារគុណ

កំបានក្រាបបង្គីឡូលន្ទូរដំណើរនោះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្យ
ព្រះអង្គដៃបម្រីន កុងទិនណ៍រោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ម័គ្រីកស្សែងប្រជាប់បាត្រីនិងបីវ
កុងបុព្ទណ្ឌសម្រាយ ហើយចូលទៅការនៃក្រុងកោសម្ពី ដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត បពិត្យព្រះអង្គដៃបម្រីន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីព្រឹះវិះដូចខ្លះថា
ដំណើរត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត កុងក្រុងកោសម្ពី ព្រឹកណាស់នោះ
ឡើយ បើដូច្នោះ អញ្ជូវត្រួវធ្វើឯកចូលទៅជាអាកមរបស់ពួកបរិញ្ញាផក ដោ
អន្យតិវិយសិន បពិត្យព្រះអង្គដៃបម្រីន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចូល
ទៅជាអាកមរបស់បរិញ្ញាផក ដោអន្យតិវិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ កើរីក-
កយជាមួយនឹងពួកបរិញ្ញាផក ដោអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួរឱ្យកកយនឹងពាក្យ ដែលគួរលើកហើយ កើអង្គយ កុងទិសមគ្គរ
បពិត្យព្រះអង្គដៃបម្រីន កុងសម្រាយនោះជន ពួកបរិញ្ញាផក ដោអន្យតិវិយទាំង
នោះ អង្គយប្រជុំគ្នា ហើយបានធ្វើមន្ទរពាក្យ ដាបន្ទាន់នេះថា ម្នាល់អ-
រសោទាំងឡាយ បុគ្គលិកជាមួយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយជម្ល័យសុខ ពេញ
សេញអស់ ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហោបុគ្គលិកនោះ បានដឹកឯកមិនមានអាយុ ១០
ឆ្នាំបានធែរបុ បពិត្យព្រះអង្គដៃបម្រីន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនត្រូវការ
មិនហាមយាត់ខ្លួនការសិត្តរបស់ពួកបរិញ្ញាផក ដោអន្យតិវិយទាំងនោះឡើយ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

អនីនិត្ត អប្បជិត្ត ឧត្តាយាសនា បញ្ជាផី
 កករតោ សណិកេ ធម៌ស្ស ភាសិតស្ស អត្ត
 អាជានិស្សមិតិ ។ សញ្ញា ឬ ទោ កណ្ត តមស្ស
 ធម្ពវិនយោ កោរលំ រស្សកណានមត្តុន និធូសោ
 កិត្តុ បញ្ញាបេត្តិ ។ ឬ ទោ អាជួ សញ្ញា តមស្ស
 ធម្ពវិនយោ កោរលំ រស្សកណានមត្តុន និធូសោ កិត្តុ
 បញ្ញាបេតុ ។ សត្ត ទោ តមានិ អាជួ និធូស-
 រត្តិ មយា សយំ អកិញ្ញ សច្ចិកត្ត បងិតានិ ។
 គតមានិ សត្ត ។ តណានួ កិត្តុ សញ្ញា ហេតិ
 ហិរិមា ហេតិ ឱត្តិបី ហេតិ ពហុស្សតោ ហេតិ
 អាច្ទវិនយោ ហេតិ សតិមា ហេតិ បញ្ញក ហេតិ ។
 តមានិ ទោ អាជួ សត្ត និធូសរត្តិ មយា សយំ
 អកិញ្ញ សច្ចិកត្ត បងិតានិ ។ តមេហិ ទោ
 អាជួ សត្តហិ និធូសរត្តហិ សមញ្ញកតោ កិត្តុ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

លីមិនត្រួកអរ មិនហាមយាត់ហើយ ក៏ក្រាកចាកអាសនេះ ដើរបេញ
ទៅដោយមានបំណងថា អញ្ញតិនឹងយល់នូវសេចក្តីនៃភាសាត្រូវ៖ ក្នុង
សំណាក់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្លើន បុះក្នុងធ្វើនីយ
នេះ បុគ្គលអាប់បេញដ្ឋាន (ខ្លួន) បានកិត្តិ មិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយ
ត្រាន់តែកប់ឆ្នាំបុះបេញដ្ឋានដែរបុ ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគត្រាស់តបថា
ម្នាលអាននូវ ក្នុងធ្វើនីយនេះ បុគ្គលមិនអាបីនឹងបេញដ្ឋានបានកិត្តិ មិន
មានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយត្រាន់តែកប់ឆ្នាំបុះបេញដ្ឋានឡើយ ។ ម្នាល
អាននូវ និទ្ទេសវត្ថុ ៣ ប្រការនេះជន តបាតតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយ
ប្រាជ្ញាធម៌ ដោយខ្លួនជនហើយប្រកាសទុក ។ និទ្ទេសវត្ថុ ៣ ប្រការ
តើដូចមេបីខ្លួន ។ ម្នាលអាននូវ កិត្តិក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
ធ្វើ ១ មានសេចក្តីខ្លាសបាប ១ មានសេចក្តីខ្លាបបាប ១ មានការបែះ
ដីនីមួយៗ ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម ១ មានស្ថារតី ១ មាន
ប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលអាននូវ និទ្ទេសវត្ថុ ៣ ប្រការនេះជន ដែលតបាតត
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាធម៌ ដោយខ្លួនជន ហើយ
ប្រកាសទុក ។ ម្នាលអាននូវ កិត្តិប្រកបដោយនិទ្ទេសវត្ថុ ៣ ប្រការនេះជន

បបេមបណ្តាសកៅ ទេវតារគ្រោ

ន្ទាងស ចេបិ រស្សាណិ បរិយុណ្ឌា បរិសុន្តំ ពួល-
 ចរិយំ ចរតិ និធ្លេសោ កិក្សូតិ អលំ រចនាយ ចតុ-
 វីសតិ ចេបិ រស្សាណិ បរិយុណ្ឌា បរិសុន្តំ ពួលចរិយំ
 ចរតិ និធ្លេសោ កិក្សូតិ អលំ រចនាយ ដតិឬសតិ
 ចេបិ រស្សាណិ បរិយុណ្ឌា បរិសុន្តំ ពួលចរិយំ ចរតិ
 និធ្លេសោ កិក្សូតិ អលំ រចនាយ អង្គចត្តាញីសញ្ញាបិ
 រស្សាណិ បរិយុណ្ឌា បរិសុន្តំ ពួលចរិយំ ចរតិ
 និធ្លេសោ កិក្សូតិ អលំ រចនាយតិ ។
 ទេវតារគ្រោ ចតុញ្ញា ។

ត សុវិទ្ធានំ

អប្បមានោ ហិរិមា ច នៅ សុវិទ្ធា ឌុវ សារ
 នៅ បជិសមិទ្ធា នៅ រសា និធ្លេសរត្តុបរ នៅតិ^(១) ។

១ ម. អប្បមានំ ហិរិមាបំ សុវិទ្ធា ច សោរចស្សំ វិត្តតំ នៅ មិត្តា នៅ បជិសមិទ្ធា
នៅ សមាជិ ច និធ្លេសរត្តុ អបន នៅតិ ។

បបមបណ្តាសក ទេវតារគ្គុ

ហើងុកដាបប្រព័ន្ធព្យាបុចិយធម់ ដ៏បរិសុខ ពេញលេញអស់ ១២ ឆ្នាំ ក៏
 គ្គរហោង កិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន ហើងុកដាបប្រព័ន្ធ ព្យាបុ-
 ចិយធម់ ដ៏បរិសុខ ពេញលេញ អស់ ២៤ ឆ្នាំ ក៏គ្គរហោងកិត្តិមិនមាន
 អាយុ ១០ ឆ្នាំបាន ហើងុកដាបប្រព័ន្ធព្យាបុចិយធម់ ដ៏បរិសុខ ពេញ
 លេញអស់ ៣៦ ឆ្នាំ ក៏គ្គរហោងកិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន ហើងុក
 ដាបប្រព័ន្ធព្យាបុចិយធម់ ដ៏បរិសុខ ពេញលេញ អស់ ៤៨ ឆ្នាំ ក៏គ្គរ
 ហោង កិត្តិមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន ។
 ចប់ ទេវតារគ្គុទី ៥ ។

ឯក្រាននៃទេវតារគ្គុនៅ៖

និយាយពិភិត្តិមិនមានសេចក្តីប្រមាណ ១ កិត្តិមានសេចក្តីខ្លាស
 បាប ១ កិត្តិអ្នកប្រដោជ្រាយ ២ លើក សំឡាល់ ២ លើក
 បដិសមិទា ២ លើក កិត្តិលុះអំណាបចិត្ត ២ លើក
 និទ្ទេសវត្ថុ ២ លើក ។

មហាយន្តរគ្រោ

[៤១] សតិមា កិច្ចរ វិញ្ញាបាឌីតិយោ ។
គតមា សត្វ ។ សណិ កិច្ចរ សត្វ នានត្តកាយ
នានត្តសព្វិេនា សេយ្យចាបិ មនុស្ស ធគតចេ
ច នៅ ធគតចេ ច វិនិចាតិកា អយំ បបមា
វិញ្ញាបាឌីតិ ។ សណិ កិច្ចរ សត្វ នានត្តកាយ
ធគតត្តសព្វិេនា សេយ្យចាបិ នៅ ធប្រកាយិកា
បបមាកិនិច្ចត្តា អយំ ធណិយា វិញ្ញាបាឌីតិ ។ សណិ
កិច្ចរ សត្វ ធគតត្តកាយ នានត្តសព្វិេនា សេយ្យចាបិ
នៅ អកស្សរ អយំ តិយា វិញ្ញាបាឌីតិ ។
សណិ កិច្ចរ សត្វ ធគតត្តកាយ ធគតត្តសព្វិេនា
សេយ្យចាបិ នៅ សុភគិល្យរ អយំ ចតុត្តា វិញ្ញាបាឌី
តិ ។ សណិ កិច្ចរ សត្វ សច្ចោះ រួបសព្វាងំ
សមតិត្តមា បដិយសព្វាងំ អត្ថធមា នានត្តសព្វាងំ
អមនសិកាភ អនចេ អកាតាហេតិ អកាតាសា-
នព្វាយតុបក អយំ បព្វមា វិញ្ញាបាឌីតិ ។

មហាយព្រំ

[៤១] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ វិញ្ញាណដីតិ ទីតាំងនៃវិញ្ញាណា
នេះមាន ៧ ប្រការ ។ វិញ្ញាណដីតិ ៧ ប្រការ ធ័រចូលចូល ។
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកស៊ុខ មានកាយផ្សេងគ្នា មានសញ្ញាមិន
ដូចពួកមនុស្សទេ ទេតាមពួកខ្លះ និងវិនិច្ឆាតពួកខ្លះ នេះជាវិញ្ញាណ-
ដីតិ ទី ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកស៊ុខ មានកាយផ្សេងគ្នា
មានសញ្ញាបែកគ្នា ដូចទេតាកុងពួកព្រហ្ម ដែលកៅតកុងជាន់បបមផ្លាន-
កូម នេះជាវិញ្ញាណដីតិ ទី ២ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកស៊ុខ
មានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាបែកគ្នា ដូចពួកទេតាកុងជាន់អភិវឌ្ឍ:
នេះជាវិញ្ញាណដីតិ ទី ៣ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកស៊ុខ មាន
កាយដូចគ្នា មានសញ្ញាបែកគ្នា ដូចពួកទេតាកុងជាន់សុកកិណ្ឌៈ នេះ
ជាវិញ្ញាណដីតិ ទី ៤ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ពួកស៊ុខចូលកាន់
អភាសានញាយតនផ្លាន ដោយគិតថា អភាសមិនមានទីបំផុត ព្រោះ
កន្លែងបង់នូវរបសញ្ញា ព្រោះវិនាសទោនេបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុក
កុងបិត្តនូវនានតុសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួក នេះជាវិញ្ញាណដីតិ ទី ៥ ។

បបេមបណ្តាសកែ មហាយញ្ញរត្រូ

ស្ទិ កិច្ចាំ សត្តា សព្វេសា អភាគសាន្តរាយតនំ
 សមតិត្យម្ប អនោំ វិញ្ញាណានិ វិញ្ញាណាព្យាយតនុបកា
 អយំ នដ្ឋា^(១) វិញ្ញាណានិតិ ។ ស្ទិ កិច្ចាំ សត្តា
 សព្វេសា វិញ្ញាណាព្យាយតនំ សមតិត្យម្ប នតិ គិត្តិតិ
 អភិព្យាយតនុបកា អយំ សត្តមា^(២) វិញ្ញាណា-
 និតិ ។ ឥម ខោ កិច្ចាំ បត្ត វិញ្ញាណានិតិ-
 យោតិ ។

[៤៦] សត្តិមេ កិច្ចាំ សមាជិបរិច្ឆាកេ ។ គត់មេ
 សត្ត ។ សម្បាគិនិ សម្បាសត្វ័យ្យ សម្បាកទា
 សម្បាកម្បត្តោ សម្បាមានីរោ សម្បាកយាមេ សម្បា-
 សតិ ។ យា ខោ កិច្ចាំ តមេហិ សត្តហាន់ហិ
 ចិត្តសេវិកត្តតា បរិច្ឆាកេ អយំ វិច្ឆិតិ កិច្ចាំ
 អរិយោ សមាជិ^(៣) សឧបនិសោ តតិហិ សបរិច្ឆាកេរោ
 តតិហិតិ ។

១- នដ្ឋិ ។ ២ សត្តមេតិ សង្កិតិសុត្រ ទីយនិកាយសួយ បានិករត្រូ ទិសួយតិ ។ ៣ និ.
 សម្បាសមាជិ ។ ម. សម្បាសមាជិសួយ ។

បចំណូនាសក មហាយត្តរត្ត

ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ ព្រកសត្វ កន្លដបជ្ជន្តរអាកាសានញ្ញាយតនផ្ទាន
ដោយប្រការទាំងព្រឹង ហើយចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ញាយតនផ្ទាន ដោយ
គិតថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត នេះជាវិញ្ញាណដើម្បីតិចិទិ៍ ៦ ។ ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ
ព្រកសត្វ កន្លដបជ្ជន្តរវិញ្ញាណញ្ញាយតនផ្ទាន ដោយគិតថា វត្ថុ
តិចិត្តបច្ចុប្បន្នមាន នេះជាវិញ្ញាណដើម្បីតិចិទិ៍ ទី ៧ ។ ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ
វិញ្ញាណដើម្បីតិចិទិ៍ មាន ៧ យ៉ាងនេះជែង ។

[៤៨] ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ សមាជិបវិការ (អធុរបស់សមាជិ)
នេះមាន ៧ ប្រការ ។ សមាជិបវិការ ៧ ប្រការ តើដូចមេបច្ចុះ ។
គឺ សម្ងាតិដី ១ សម្ងាសង្គប្បៈ ១ សម្ងាត់ ១ សម្ងាកម្ពន់ ១ សម្ងា-
អាជីវេ: ១ សម្ងាត់យាមេ: ១ សម្ងាសពិ ១ ។ ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ
កាតន់នៅចិត្ត ដែលមានអារម្មណ៍មួលតែម្មយជុំណា ដែលអធុទាំង ៧
ប្រការនេះចោមពេញហើយ ម្នាលកិភីទាំងខ្លាយ កាតន់នៅចិត្តដែលមាន
អារម្មណ៍មួលតែម្មយនេះ ហេបា អវិយសមាជិ មានឧបនិស្សីយដ្ឋៃបច្ចេះទេ:
មានបវិការដ្ឋៃបច្ចេះទេ: ។

សុត្រនិបិជកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិចាតោ

[៤៣] សត្វិម ភិត្យូរ អត្ថ ។ គតម សត្វ ។
 រត្តិ នៅសត្តិ មោហាតិ អាហុនយុត្តិ កម្មាបត្តិ
 ធន្ទិលោយុត្តិ គដ្ឋត្តិ ។ នម ខោ ភិត្យូរ
 សត្វ អត្ថិ ។

[៤៤] ធមំ សមយំ កករ សរត្វិយំ វិហារិ
 ធោតរនេ អនាបិណ្ឌិកស្ស អករម ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ឧត្តតសវិស្ស ពាយ្យុណាស្ស
 មហាយព្យា ុបត្យូនោ យកតិ បញ្ញ ឧសភ-
 សតានិ ចុណ្យាបនីតានិ យកតិ យព្យាលាយ
 បញ្ញ វ្នៃតរសតានិ ចុណ្យាបនីតានិ យកតិ
 យព្យាលាយ បញ្ញ វ្នៃតវិសតានិ ចុណ្យាបនីតានិ យកតិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយ សត្វកនិចាត

[២៣] ម្ចាលកិត្តិទាំងខ្សោយ ក្រើនទេនេះមាន ៧ ប្រការ ។ ក្រើន
៧ ប្រការ តើជូបមេចួល៖ ។ ក្រើនគីរាង៖ ១ ក្រើនគីទោស៖ ១ ក្រើនគី
មោហៈ ១ ក្រើនគីអាបុណ្យយុបុគ្គល^(១) ១ ក្រើនគីបុគ្គលជាមាស់
ផ្ទះ^(២) ១ ក្រើនគីទក្តិណោយយុបុគ្គល^(៣) ១ ក្រើនឧស ១ ។ ម្ចាល
កិត្តិទាំងខ្សោយ ក្រើនមាន ៧ ប្រការនេះជន ។

[២៤] សម័យម្ខយ ព្រះដ៊ីមានព្រះកាត កាលគីនេកូវវត្ថុដៃពីន
របស់អនាគបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសវត្ថិ ។ សម័យនោះជន ឧគ្គតសវិរ-
ព្រោហ្មណ៍ ប្រុងទុកមហាយព្យ គីបីនក្រៀកគោប្រា ៥០០ នីជិ៍ណោយិសនុន៍
ដើម្បីសម្ងាប់បួជា ចធក្រៀកកូនគោយព្យាល ៥០០ នីជិ៍ណោយិសនុន៍ ដើម្បី
សម្ងាប់បួជា ចធក្រៀកកូនគោព្យី ៥០០ នីជិ៍ណោយិសនុន៍ ដើម្បីសម្ងាប់បួជា

១- បុគ្គលអ្នកគូទួលនូវគ្រឿងសការបួជា ហោថា អាហ្វេណាយយុបុគ្គល ក្នុងទីនេះ សំដេ
យកមាតាបិតា ព្រោះលោកមានខបការ៖ ព្រឹន ធម៌បុគ្គជីតា សមគូរដាម្នកទួលនូវគ្រឿង
តាំនាប់តាប់ត្រា របស់បុគ្គជីតាតាន ត្រូងដែលទុកលោកមានដើម្បី ព្រោះថា បើបុគ្គជីតា
ប្រតិបត្តិត្រាំងនឹងមាតាបិតា រួមងទៅកើតក្នុងអាមេរិកជាន់រកដាច់ដើម ។ ២- បុគ្គលជា
ម្ងាស់ផ្ទះ ក្នុងទីនេះបានធម៌ស្មាន ព្រោះជាមនុស្សមានខបការ៖ ព្រឹនធម៌មាតុគ្រាមដោយការ
ប្រគល់ឡ្វនវត្ថុឡើង ។ មានសំព័ន្ធនឹងគ្រឿងអលអ្វារដាច់ដើម ត្រូងដែលទុកស្មានីមានដើម្បី
ព្រោះថាបើមាតុគ្រាមប្រព្រឹត្តកន្លែងចិត្តី តែងទៅកើតក្នុងអាមេរិកជាន់រកដាច់ដើម ។ តែនៃយុទ្ធម៌
ថា ពួកអន្តាផនមានក្នុងប្រពន្ធដាច់ដើម កំហែថាក្នុងគីបុគ្គលជាម្ងាស់ផ្ទះដើម ។ ៣- បុគ្គល
គូទួលទីនាទីណាតាន ហោថាទក្តិណោយយុបុគ្គល បានធម៌កិត្តិសង្ឃ ។ អង្គកម្តា ។

បបមបណ្តាសកេ មហាយញ្ញវត្ថុ

យញ្ញត្រាយ	បញ្ញ	អជសត្វិ	ចូលុបនីត្វិ		
ហោនុ	យញ្ញត្រាយ	បញ្ញ	ខរពសត្វិ	ចូលុប-	
នីត្វិ	ហោនុ	យញ្ញត្រាយ	។	អជទោ	ឧត្តត-
សវិកេ	ព្រឹម្បុលោក	យេន	កកវ	តែដុបសន្តិមិ	
ឧបសន្តិមិត្រា	កកវតា	សធិ	សម្រោចិ	សម្រោចនីយំ	
គចំ	សាកជីយំ	វិតិសារត្រា	ធនកម្មផ្លូវ	និសិទិ ។	
ធនកម្មផ្លូវ	និសិទ្ធា	ទោ	ឧត្តតសវិកេ	ព្រឹម្បុលោក	
កកវផ្លូវ	ធនកម្មរោច	សុតំ	មេ	តំ	កោរោច
អតិស្ស	អាងានំ	យុបស្ស	ឧស្សាយបនំ	មហាម្បលំ	
ហោនិ	មហានិសំសណ្ឌិ	។	មយាយិ	ទោ ធនកម្ម	
ព្រឹម្បុលោក	សុតំ	អតិស្ស	អាងានំ	យុបស្ស ឧស្សាយបនំ	
មហាម្បលំ	ហោនិ	មហានិសំសណ្ឌិ	។	ឌុតិយម្បិ ទោ	
។	មេ	តុតិយម្បិ	ឧត្តតសវិកេ	ព្រឹម្បុលោក	
កកវផ្លូវ	ធនកម្មរោច	សុតំ	មេ	តំ	កោរោច អតិស្ស
អាងានំ ^(១)	យុបស្ស	ឧស្សាយបនំ	មហាម្បលំ	ហោនិ	
មហានិសំសណ្ឌិ	។	មយាយិ	ទោ ធនកម្ម	ព្រឹម្បុលោក សុតំ	

បច្ចន្ទាសក មហាយត្តគិត

ចងក្រៀកពេទ ៥០០ នីជិែយីសនុវិធី ដើម្បីសម្ងាប់បួជា ចងក្រៀក
តែៗ ៥០០ នីជិែយីសនុវិធី ដើម្បីសម្ងាប់បួជា ។ រោលនោះ ឧត្តិ-
សវិរញ្ញាបណ្ឌ ចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ កីរីករយដាមួយនឹងព្រះដំមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលត្រូវករយនិងពាក្យដែលត្រូវរលីក ហើយក៏អង្គឺយក្តីទិសមត្តូវ ។
លុះឧត្តិតសវិរញ្ញាបណ្ឌ អង្គឺយក្តីទិសមត្តូវហើយ ក៏ក្រាបបង្កិត្យល
ព្រះដំមានព្រះភាគដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះគោតមជ័ប្រើន ខ្លឹមព្រះអង្គឺ
បានពួបាន ការតាំងទុកនូវក្រើឱន លើកឡើងនូវយីសនុវិធី (ដើម្បី
បួជាយព្យ) ជាកិច្ចមានផលប្រើន មានអានិសញ្ញប្រើន ។ ព្រះដំ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបាន ម្នាលញ្ញាបណ្ឌ ដំណើរនោះ តបាតត
ក៏បានពួបាន ការតាំងទុកនូវក្រើឱន លើកឡើងនូវយីសនុវិធី ជាកិច្ច
មានផលប្រើន មានអានិសញ្ញប្រើនដែរ ។ ជាតម្លៃពីរដង ។ បេ ។
ឧត្តិតសវិរញ្ញាបណ្ឌ ក៏បានក្រាបបង្កិត្យលព្រះដំមានព្រះភាគ ជាតម្លៃ
ដងដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះគោតមជ័ប្រើន ខ្លឹមព្រះអង្គឺបានពួបាន ការតាំង
ទុកនូវក្រើឱន លើកឡើងនូវយីសនុវិធី ជាកិច្ចមានផលប្រើន មាន
អានិសញ្ញប្រើន ។ ម្នាលញ្ញាបណ្ឌ ដំណើរនៅ៖ តបាតតក៏បានពួបាន

សុត្ថនិជិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិបាតោ

អភិស្ស	អាជារាំ	យុបស្ស	ឧស្សាបាំ	មហាមលំ	
យោតិ	មហានិសំស្សិ	។	តយិចំ	កោ	កោតម
សមេតិ	កោតោ	ចោរ	កោតមស្ស	អម្ចាកញ្ញ	យិចិចំ
សព្វុន	សព្វុនិ	។	ធនំ	វិត្តូ	អាយស្ស
អាលញ្ញ	ឧត្តតសរីរំ	ព្រោយ្យុណា	ធនុណោ	ធនុណោ	ខោ
ព្រោយ្យុណា	តថាកតា	ធនំ	បុច្ចិតញ្ញ	សុតំ	មេ តំ កោ
កោតម	អភិស្ស	អាជារាំ	យុបស្ស	ឧស្សាបាំ	
មហាមលំ	យោតិ	មហានិសំស្សិ	ធនោញ្ញ	ខោ	
ព្រោយ្យុណា	តថាកតា	បុច្ចិតញ្ញ	អហាផិ	កញ្ញ	អភិ
អាណាតុកាមោះ ^(១)	យុបំ	ឧស្សាប់តុកាមោះ	ីវិនុតុ	មំ	
កញ្ញ	កកវ	អនុសាសតុ	មំ	កញ្ញ	កកវ
ីិយរត្តិ	ហិតាយ	សុខាយតិ	។	អចខោ	ឧត្តតសរីកោ
ព្រោយ្យុណោ	កកវត្តិ	ធនុណោ	អហាផិ	កោ	កោតម

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ចាត

ការតាំងទុកនូវក្រើនី លើកឡើងនូវលើសន្ទើ ជាកិច្ចមានផលប្រើន
មានអានិសញ្ញប្រើនដោរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដៃបម្រើន ដំណឹងទាំងអស់
ណា ដែលព្រះគោតមដៃបម្រើន ពួកហើយកើ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គពួកហើយកើ
ដំណឹងនោះត្រូវត្រូវ (តែបែបមួយ) ។ កាលបីខ្លួនសរិរព្រាប្បុណ្ឌ៍
និយាយយ៉ាងនេះហើយ ធើបព្រះអាននូវមានអាយុ រូបីកឧត្តតសរិរ-
ព្រាប្បុណ្ឌ៍ដូចខ្លះថា ម្នាលព្រាប្បុណ្ឌ៍ ព្រះតាមតាមទាំងខ្សោយ បុគ្គល
មិនគូរឱ្យស្ថិត បពិត្រព្រះគោតមដៃបម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានពួមកថា ការ
តាំងទុកនូវក្រើនី លើកឡើងនូវលើសន្ទើ ជាកិច្ចមានផលប្រើន
មានអានិសញ្ញប្រើន យ៉ាងនេះឡើយ ម្នាលព្រាប្បុណ្ឌ៍ ព្រះតាមតាម
ទាំងខ្សោយ បុគ្គលគូរឱ្យស្ថិតយ៉ាងនេះវិញ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គ មានប្រាប្រានីនតាំងទុកនូវក្រើនី មានប្រាប្រានីលើកឡើងនូវលើ
សន្ទើ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន សូមព្រះដែលព្រះកាតទូទានខ្ញុំព្រះអង្គ
បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន សូមព្រះដែលព្រះកាត ប្រូរប្រាយខ្ញុំព្រះអង្គ
ដោយពាក្យដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់
ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលយុរអន្ត់នី ។ លំដាប់នោះ ឧត្តតសរិរព្រាប្បុណ្ឌ៍ក្រាប
បង្កើលព្រះដែលព្រះកាតដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះគោតមដៃបម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ

បបំមបណ្តាសកេ មហាយព្រៃត្តិ

អតិ	អាងាតុកាមេ	យុបំ	ឧស្សាយតុកាមេ
ីវិទុ	មំ ភំ	កោតមេ	អនុសាសតុ
មំ ភំ	កោតមេ	យំ មម	អស្សុ ឯធម៌តំ
ហិតាយ	សុខាយាតិ	។ អតិ	ព្រាយូណា អាងេត្តា
យុបំ	ឧស្សាយត្តា	បុព្ទ់ យព្រៃ	តីជី សត្វានិ
ឧស្សាយតិ	អគុសលានិ	ឯក្បានិយានិ	ឯក្បានិរិចាកានិ ។
កតមានិ	តីជី	កាយសត្តិ	វិសត្តិ មនោសត្តិ ។
អតិ	ព្រាយូណា	អាងេត្តា	យុបំ ឧស្សាយត្តា
បុព្ទ់	យព្រៃ ធរំ ិត្តិ	ឧប្បាល់ ធនិតិ	ធនិតិ ឧសកា
ហព្វុណុ	យព្វុត្វាយ	ធនិតិ	ហព្វុណុ យព្វុត្វាយ
ធនិតិ	រដ្ឋសិរិយា	ហព្វុណុ	យព្វុត្វាយ ធនិតិ
អជា	ហព្វុណុ	យព្វុត្វាយ	ធនិតិ ឧព្វា ហព្វុណុ
យព្វុត្វាយាតិ	សោ	បុព្រៃ	កហើមិតិ អបុព្រៃ កហើតិ
គុសលំ	កហើមិតិ	អគុសលំ	កហើតិ សុកតិយា
មតិ	បរិយសាមិតិ	ឯក្បានិយា	មតិ បរិយសតិ

បបេបណ្តាសក មហាយុទ្ធរោគ

មានប្រាថ្ឌានីជតាំងទុកន្ទរភ្លើន មានប្រាថ្ឌានីជលើកឡើងន្ទរយើសន្ទជ សូម
ព្រះគោតមដែបម្រីន ទួន្ទានខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះគោតមដែបម្រីនប្រវិនប្រជែ
ខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយពាក្យដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
សុខ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលយុវអធិ៍ន ។ ព្រះជំមានព្រះកាត់ទ្រូង់
ត្រាស់បាន ម្នាលប្រាបេណ្តុំ បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរភ្លើន លើកឡើង
ន្ទរយើសន្ទជ កុងវិធីបុជាជាប់បុងន្ទៃ៖ និមិត្តលើកឡើងន្ទរភ្លើន
សស្រាត ៣ យ៉ាង ដែលជាអកុសល មានតែបម្រីនសេចក្តីទុក មានទុក
ជាជល ។ ត្រូវឯសស្រាត ៣ យ៉ាងតើដូចមេចខ្លះ ។ ត្រូវឯសស្រាត តី
កាយ ១ ត្រូវឯសស្រាតីវាបាន ១ ត្រូវឯសស្រាតីបិត្ត ១ ។ ម្នាល
ប្រាបេណ្តុំ បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរភ្លើន លើកឡើងន្ទរយើសន្ទជកុងវិធី
បុជាជាប់បុងន្ទៃ៖ និមិត្តឡាតាំងបិត្តឡើតឡើងយ៉ាងនេះបាន ជនទាំង-
ឡាយ ចូរសម្ងាប់គោបាបុំណោរៈដើម្បីបុជា ចូរសម្ងាប់កូនគោយ្យាលបុំណោរៈ
ដើម្បីបុជា ចូរសម្ងាប់កូនគោព្រឹបុំណោរៈដើម្បីបុជា ចូរសម្ងាប់ពាណិជ្ជបុំណោរៈ
ដើម្បីបុជា ចូរសម្ងាប់សត្វកែកែបុំណោរៈ ដើម្បីបុជា បុគ្គលនោះដើរបាប
ជាយសម្ងាល់បាន អញ្ចប់បុណ្យ ធ្វើអំពើអកុសល ដោយសម្ងាល់បាន អញ្ច
ធ្វើអំពើកុសល ស្មូជរកដូរទុគ្គតិ ដោយសម្ងាល់បាន អញ្ចស្មូជរកដូរសុគ្គតិ

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ប សត្ថកនិចាតា

អតី	ព្រហ្មណា	អាងឆ្លោ	យុបំ	ឧស្សាយឆ្លោ	
បុព្យេរ	យព្យោ	តជំ	បបមំ	មធោសត្តំ	ឧស្សាយបេតិ
អគ្គុសលំ	ធម្មូញឃយំ	ធម្មូវិចាតំ	។	បុន	ចបំ
ព្រហ្មណា	អតី	អាងឆ្លោ	យុបំ	ឧស្សាយឆ្លោ	បុព្យេរ
យព្យោ	ឯវំ	ភាគំ	ភាសតិ	ធម្មូគា	ឧសកា
យព្យោត្តាយ	ធម្មូគា	វង្វតក	ហត្ថុន្តុ	យព្យោត្តាយ	ធម្មូគា
វង្វតរិយោ	ហត្ថុន្តុ	យព្យោត្តាយ	ធម្មូគា	អជាតិ	ហត្ថុន្តុ
យព្យោត្តាយ	ធម្មូគា	ឧរណា	ហត្ថុន្តុ	យព្យោត្តាយតិ	
សោ	បុព្យោ	គកេមីតិ	អបុព្យោ	គកេតិ	គគុសលំ
គកេមីតិ	អគ្គុសលំ	គកេតិ		សុកតិយា	មត្តំ
បរិយសមិតិ	ធម្មតិយា	មត្តំ	បរិយសតិ	អតី	
ព្រហ្មណា	អាងឆ្លោ	យុបំ	ឧស្សាយឆ្លោ	បុព្យេរ	យព្យោ
តជំ	ធម្មូញឃយំ	វចិសត្តំ	ឧស្សាយបេតិ	អគ្គុសលំ	
ធម្មូញឃយំ	ធម្មូវិចាតំ	។		បុន	ចបំ
ព្រហ្មណា	អតី	អាងឆ្លោ	យុបំ	ឧស្សាយឆ្លោ	
បុព្យេរ	យព្យោ	សយំ	បបមំ	សមារកតិ	

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរក្រើន លើកឡើងន្ទរយើសន្ទី
 ក្នុងវិធីបូជាយញ្ញ ជាជំបួននៃៗជន រមេនលើកឡើងន្ទរក្រីនសស្រាតីបិត្ត
 ដែលជាអកុសល មានតែបម្រើនសេចក្តីទុក មានទុកជាចល នេះជាក្រីន
 សស្រាតី ១ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ម្បយឡ្ងេត បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរក្រើន
 លើកឡើងន្ទរយើសន្ទី ក្នុងវិធីបូជា ជាជំបួននៃៗជន រមេនពោលន្ទរ
 រាជយោជនេះថា ដនទាំងទ្វាយចូរសម្ងាប់គោបីបុណ្យេះ ដើម្បីបូជា ចូរ
 សម្ងាប់ក្នុងគោលបុណ្យេះ ដើម្បីបូជា ចូរសម្ងាប់ក្នុងគោលបុណ្យេះ
 ដើម្បីបូជា ចូរសម្ងាប់ពេតបុណ្យេះ ដើម្បីបូជា ចូរសម្ងាប់សត្វកែក់
 បុណ្យេះ ដើម្បីបូជា បុគ្គលនោះធ្វើបាបដោយសម្ងាត់ថា អញ្ចោជីបុណ្យរ
 ធ្វើសំពើអកុសល ដោយសម្ងាត់ថា អញ្ចោជីសំពើជាអកុសល ស្ថិស្សរកដ្ឋាន
 ទុគ្គតិដោយសម្ងាត់ថា អញ្ចោស្ថិស្សរកដ្ឋានសុគតិ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គល
 កាលតាំងទុកន្ទរក្រើន លើកឡើងន្ទរយើសន្ទី ក្នុងវិធីបូជា ជាជំបួន
 នៃៗជន រមេនលើកឡើងន្ទរក្រីនសស្រាតីរាជដែលជាអកុសល មាន
 តែបម្រើនសេចក្តីទុក មានទុកជាចល នេះជាក្រីនសស្រាតី ២ ។
 म្នាលព្រោហ្មណ៍ ម្បយឡ្ងេត បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរក្រើន លើកឡើងន្ទរ
 យើសន្ទី ក្នុងវិធីបូជា ជាជំបួននៃៗជន រមេនប្រឹបច្បាប់ជាមុនថា

បច្ចុមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

ឧសភា	ហាព្វួន	យព្វួនាយ	សយំ	បបមំ
សមារកតិ	រថតក	ហាព្វួន	យព្វួនាយ	សយំ
សមារកតិ	រថតរិយា	ហាព្វួន	យព្វួនាយ	សយំ
បបមំ	សមារកតិ	អធា	ហាព្វួន	យព្វួនាយ
បបមំ	សមារកតិ	ឧរព្យា	ហាព្វួន	យព្វួនាយតិ
បុព្ទំ	គកេមីតិ	អបុព្ទំ	គកេតិ	គកេមីតិ
អគ្គុសលំ	គកេតិ	សុគតិយា	មត្តំ	បរិយសាមីតិ
ឯកតិយា	មត្តំ	បរិយសតិ	អតិ	ព្រាប្រុណា
អាងឆ្លា	យុបំ	ឧស្សាយឆ្លា	បុព្យេរ	យព្យោ
តតិយំ	គាយសត្តំ	ឧស្សាយតិ	អគ្គុសលំ	ឯក្ខុងយំ
ឯក្ខុរិទាតំ	។	អតិ	ព្រាប្រុណា	អាងឆ្លា
ឧស្សាយឆ្លា	បុព្យេរ	យព្យោ	តមានិ	សត្តានិ
ឧស្សាយតិ	អគ្គុសលានិ		ឯក្ខុងយានិ	ឯក្ខុ-
រិទាកានិ	។	តយោមេ	ព្រាប្រុណា	អតិ
បរិធ្លេតញ្ញា	ន	សេវិតញ្ញា	។	បហាតញ្ញា
			តយោ	។

បច្ចនុបណ្តាសក មហាយូរោត្ត

ដនទាំងឡាយ ចូរសម្ងាប់គោល ដើម្បីបុជា ប្រុងប្រែបខ្ពស់ជាមុនបាន
ដនទាំងឡាយ ចូរសម្ងាប់ក្នុងគោលយោល ដើម្បីបុជា ប្រុងប្រែបខ្ពស់
ជាមុនបាន ដនទាំងឡាយ ចូរសម្ងាប់ក្នុងគោលពី ដើម្បីបុជា ប្រុងប្រែប
ខ្ពស់ជាមុនបាន ដនទាំងឡាយ ចូរសម្ងាប់ពាន់ពេ ដើម្បីបុជា ប្រុងប្រែប
ខ្ពស់ជាមុនបាន ដនទាំងឡាយ ចូរសម្ងាប់សត្វកែវ៖ ដើម្បីបុជា បុគ្គលនោះ
ធ្វើបាបដោយសម្ងាល់បាន អញ្ញធ្វើបុណ្យ ធ្វើអំពើអកុសល ដោយសម្ងាល់
បាន អញ្ញធ្វើអំពើកុសល ស្ថិស្ថិស្ថិស្ថិ ដោយសម្ងាល់បាន អញ្ញ
ស្ថិស្ថិស្ថិស្ថិ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកន្ទរក្រីន លើក
ឡើងន្ទរក្រីន ក្នុងវិធីបុជា ជាចំបួននៃៗជន រមេនលើកឡើងន្ទរ
ត្រីនស្រោតីកាយដែលជាមកុសល មានពេចម្រឿនដោយសេចក្តីទុក
មានទុកជាធមល នោះជាត្រីនស្រោតី ៣ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គល
កាលតាំងទុកន្ទរក្រីន លើកឡើងន្ទរក្រីន ក្នុងវិធីបុជា ជាចំបួន
នៃៗជន រមេនលើកឡើងន្ទរត្រីនស្រោតី ៣ ប្រការនេះ ដែលជាមកុសល
មានពេចម្រឿនដោយសេចក្តីទុក មានទុកជាធមល ។ ម្នាល
ព្រោហ្មណ៍ ក្រីន ៣ ប្រការនេះ បុគ្គលភ្នែរលេបដោយ ភ្នែរបៀស
រាជបៀន មិនភ្នែរសេចក្តីបៀន ។ ក្រីន ៣ ប្រការ តើដឹបមេចខ្លះ ។

សុត្ថនិបិជកេ អគ្គនឹកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

ភកតិ នោសតិ មោហតិ ។ តស្ប ចាយ ពិប្បុណា
 ភកតិ បមាតព្រ បរិដ្ឋតព្រ ន សេវិតព្រ រត្តា ខោ
 ពិប្បុណា ភកេន អភិក្តតោ បិយាចិនិត្រ គាយន
 ឯច្ចវិតំ ចរតិ ភាយ ឯច្ចវិតំ ចរតិ មនសា
 ឯច្ចវិតំ ចរតិ សោ គាយន ឯច្ចវិតំ ចរត្រា ភាយ
 ឯច្ចវិតំ ចរត្រា មនសា ឯច្ចវិតំ ចរត្រា គាយស្ស
 ភេជ បរម្បរណក អចាយ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបង្គតិ តស្ប ចាយ ភកតិ បមាតព្រ បរិ-
 រដ្ឋតព្រ ន សេវិតព្រ ។ តស្ប ចាយ ពិប្បុណា
 នោសតិ បមាតព្រ បរិដ្ឋតព្រ ន សេវិតព្រ
 ឯដ្ឋា ខោ ពិប្បុណា នោសន អភិក្តតោ បិយ-
 ចិនិត្រ គាយន ឯច្ចវិតំ ចរតិ ភាយ ឯច្ចវិតំ
 ចរតិ មនសា ឯច្ចវិតំ ចរតិ សោ គាយន
 ឯច្ចវិតំ ចរត្រា ភាយ ឯច្ចវិតំ ចរត្រា មនសា
 ឯច្ចវិតំ ចរត្រា គាយស្ស ភេជ បរម្បរណក
 អចាយ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្គតិ

សុត្តនបិដក អង្គតនិកាយ សត្វកនិច្ចាត

ក្រើសគី ភគេះ ១ ក្រើសគី ទោសេះ ១ ក្រើសគី មោហេះ ១ ។ ម្នាល
ព្រោហ្មណាំ ឬុះក្រើសគី ភគេះនេះ បុគ្គលគ្គរលេះបង់បេញ គ្គរបៀវស
វង់បេញ មិនគ្គរសេតគប់ឡើយ តើព្រោះហេតុអូ ម្នាលព្រោហ្មណាំ
ព្រោះបុគ្គលជាភគេបិត ត្រូវភគេះគ្របសង្គត់ វបវិតបិត្តហើយ រម៉ែ
ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយវាទា ប្រព្រឹត្តទុប្បិត
ដោយបិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុប្បិត
ដោយវាទា ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយបិត្តហើយ លុះបែកធ្លាយការកាយ
ស្ថាប់ទោ តែនទោកើតជាមុជ ទុគ្គតិ វិនិច្ចាត នរក ព្រោះហេតុនោះ
ក្រើសគីភគេះនេះ បុគ្គលគ្គរលេះបង់បេញ គ្គរបៀវសវង់បេញ មិនគ្គរ
សេតគប់ឡើយ ។ ម្នាលព្រោហ្មណាំ ឬុះក្រើសគីទោសេះនេះ បុគ្គលគ្គរ
លេះបង់បេញ គ្គរបៀវសវង់បេញ មិនគ្គរសេតគប់ តើព្រោះហេតុអូ
ម្នាលព្រោហ្មណាំ ព្រោះបុគ្គលជាទោសបិត ត្រូវទោសេះគ្របសង្គត់ វប-
វិតបិត្តហើយ រម៉ែប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយវាទា
ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយបិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយកាយ
ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយវាទា ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយបិត្តហើយ លុះបែក
ធ្លាយការកាយស្ថាប់ទោ តែនទោកើតជាមុជ ទុគ្គតិ វិនិច្ចាត នរក

បបែមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

តស្បា ចាយំ នោសភិ បយកតព្រោ បរិធ្លេតព្រោ ន
 សេវិតព្រោ ។ គស្បា ចាយំ ព្រោយ្យុណា មោយភិ
 បយកតព្រោ បរិធ្លេតព្រោ ន សេវិតព្រោ មួលុក ខោ
 ព្រោយ្យុណា មោយោន អកិភុតោ បិយាទិន្ទិត្តិតោ គាយោន
 ឯថ្មីតំ ចរតិ ភាគយ ឯថ្មីតំ ចរតិ មនសា ឯថ្មីតំ
 ចរតិ សោ គាយោន ឯថ្មីតំ ចរតិ ចិត្តា ភាគយ
 ឯថ្មីតំ ចិត្តា មនសា ឯថ្មីតំ ចិត្តា គាយស្ប
 កេដា បរម្ពរណក អជាយំ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបញ្ជតិ តស្បា ចាយំ មោយភិ បយកតព្រោ បរិ
 ធ្លេតព្រោ ន សេវិតព្រោ ។ តមេ ខោ ព្រោយ្យុណា
 តយោ អភិ បយកតព្រោ បរិធ្លេតព្រោ ន សេវិតព្រោ ។
 តយោមេ ព្រោយ្យុណា អភិ សត្វាត្រា ក្រុកត្រា
 មានត្រា ឬដៃត្រា សម្ងាត់ សុខំ បិយកតព្រោ ។ គតមេ
 តយោ ។ អាហ្វុនិយ្យភិ កហាបតភិ ធន្ទិលោយ្យភិ ។
 គតមេ ច ព្រោយ្យុណា អាហ្វុនិយ្យភិ ។

បបេមបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

ព្រោះហេតុនោះ ត្រីនិ គីឡូ គីឡូស៊ែនោះ បុគ្គលគ្គរលំបង់ចេញ គូរចេរៈស
វង់ចេញ មិនគូរសេតគប់ឡើយ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ឬ៖ត្រីនិ
គីឡូមោហៈនោះ បុគ្គលគ្គរលំបង់ចេញ គូរចេរៈសវង់ចេញ មិនគូរ
សេតគប់ តើព្រោះហេតុអី ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលជាមោហាបិត
ត្រូវមោហៈត្រូវបសិទ្ធតែ រួបវិតិត្រូវបីយ រមេន្តប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយ
កាយ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយវាទា ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយចិត្ត លុំបុគ្គលនោះ
ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុប្បិតដោយវាទា ប្រព្រឹត្តទុប្បិត
ដោយចិត្តបីយ លុំបែកជ្លាយភន្លេកាយស្អាប់ទៅ តែងទោកើតជាគាយ
ទុគ្គតិ វិនិប្តាត នរក ព្រោះហេតុនោះ ត្រីនិគីឡូមោហៈនោះ បុគ្គលគ្គរ
លំបង់ចេញ គូរចេរៈសវង់ចេញ មិនគូរសេតគប់ឡើយ ។ ម្នាល
ព្រោហ្មណ៍ ត្រីនិទាំង ៣ ប្រការនេះជន បុគ្គលគ្គរលំបង់ចេញ គូរចេរៈស
វង់ចេញ មិនគូរសេតគប់ឡើយ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ត្រីនិ ៣ ប្រការនេះ
បុគ្គលគ្គរធ្វើសការ៖ គោរព របៀបន បុជា រក្សា បម្រឿឡូលូដោយ
ប្រព័ន្ធ ។ ត្រីនិ ៣ ប្រការ តើដូចមេចុខ៖ ។ ត្រីនិគីឡូអាបុនយុរ-
បុគ្គល ១ ត្រីនិគីឡូបុគ្គលជាមាស់ដ្ឋាន ១ ត្រីនិគីឡូឱកិលេយ្យបុគ្គល ១ ។
ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ឬ៖ត្រីនិអាបុនយុរបុគ្គល តើដូចមេចុខ ។

សុត្តនិដក អង្គត្តនិកាយស្បែ សត្តកនិតាគោ

នៃ ព្រហ្មណា យស្បែ តេ ហេណិ មាតិ វ ិតិ វ
 អយំ រួចតិ ព្រហ្មណា អាយុលើយ្យតិ តំ គិស្បែ
 យោតុ អតោយាយំ ព្រហ្មណា អាយុតោ សម្រោះ
 តស្បោ ចាយំ អាយុលើយ្យតិ សត្វាត្រា ក្រុកត្វា មានត្វា
 ប្បដោត្វា សម្រា សុខំ បរិបាតព្រោ ។ គត់មោ
 ច ព្រហ្មណា កហាបតតិ ។ នៃ ព្រហ្មណា យស្បែ
 តេ ហេណិ បុត្តិ វ ិតិ វ ិតិ ជាកិ វ ិតិ វ
 ហេស្បែតិ វ ិតិ អយំ រួចតិ ព្រហ្មណា កហាបតតិ
 តស្បោ ចាយំ កហាបតតិ សត្វាត្រា ក្រុកត្វា មានត្វា
 ប្បដោត្វា សម្រា សុខំ បរិបាតព្រោ ។ គត់មោ ច
 ព្រហ្មណា ធន្ទិលោយ្យតិ ។ នៃ ព្រហ្មណា យោ
 តេ សមណាព្រហ្មណា មនប្បមានោ^(១) បជិវិតា
 ឧន្ទិសោរច្ប និវិធ្ងា ធគកមត្តាងំ ធមេន្ទិ
 ធគកមត្តាងំ សម្ទិ ធគកមត្តាងំ បរិនិព្រោបេន្ទិ
 អយំ រួចតិ ព្រហ្មណា ធន្ទិលោយ្យតិ តស្បោ

សុត្តនិងកៅ អង្គតានិកាយ សត្វកនិបាត

ម្ទាលព្រោហ្មណ៍ ជនទាំងឡាយនោះ ត្រូវដាមាតា ឬ បិតា របស់បុគ្គល
ធមក្តីលោកនេះ ម្ទាលព្រោហ្មណ៍ នេះហេតា ក្រើនធតីអាបុទយំ
បុគ្គល (របស់បុគ្គលនោះ) ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្នី ម្ទាល
ព្រោហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលនោះ ដែលធ្វើនៅក្នុងការដោយសរមាតាបិតា
នោះ ហេតុនោះ ក្រើនធតីអាបុទយំបុគ្គលនេះ បុគ្គលគ្នារដ្ឋិសការ៖
គោរព របៀបន បុជា រក្សា បម្រើឡូលដោយប្រែព ។ ម្ទាល
ព្រោហ្មណ៍ ឬ៖ក្រើនធតីបុគ្គលដាម្នាស់ផ្លូវ តើដួចមេច ។ ម្ទាលព្រោហ្មណ៍
ជនទាំងឡាយនោះ ត្រូវដាក់ន ឬ ប្រពន្ធ ឬ ខ្ញុំ បុកបម្រើ របស់
បុគ្គលធមក្តីលោកនេះ ម្ទាលព្រោហ្មណ៍ នេះហេតា ក្រើនធតីបុគ្គល
ដាម្នាស់ផ្លូវរបស់បុគ្គលនោះ ព្រោះហេតុនោះ ក្រើនធតីបុគ្គលដាម្នាស់
ផ្លូវ បុគ្គលគ្នារដ្ឋិសការ៖ គោរព របៀបន បុជា រក្សា បម្រើឡូល
ដោយប្រែព ។ ម្ទាលព្រោហ្មណ៍ ឬ៖ក្រើនធតីទីឱ្យណែលយំបុគ្គល តើ
ដួចមេច ។ ម្ទាលព្រោហ្មណ៍ សមណា៖ ឬ ព្រោហ្មណ៍ធមក្តីលោកនេះ
ដាម្នករៀនស្រឡែងបាកសេចក្តីស្រីន និងសេចក្តីប្រមាណ បិតនៅក្នុងទន្លឹ
និងសេរច្បៃ៖ ទួននូវបិត្តម្បយ រម្បាប់នូវបិត្តម្បយ រំលត់នូវបិត្តម្បយ ម្ទាល
ព្រោហ្មណ៍ នេះហេតា ក្រើនធតីទីឱ្យណែលយំបុគ្គល ព្រោះហេតុនោះ

បប់មបណ្តាសកែ មហាយញ្ញរគ្គា

ឈាយ ធនក្រឹតេយ្យក្តី សក្វាត្រា ក្រុកត្រា មាមេត្រា
 ប្បដ្ឋាន សម្ងាត់ សុខំ បរិបាតព្រោ ។ នៅ ទៅ
 ព្រៃយ្យុណា តយោ អភិធនី សក្វាត្រា ក្រុកត្រា មាមេត្រា ប្បដ្ឋាន
 សម្ងាត់ សុខំ បរិបាតព្រោ ។ អយំ ទៅ បន ព្រៃយុមណា
 គង្វក្រី គាល់ល គាល់ ឧផ្លូវព្រោ គាល់
 គាល់ អផ្លូវបៀនីតព្រោ គាល់ល គាល់ និញ្ញាយ-
 ព្រោ គាល់ល គាល់ និញ្ញិបិតព្រោតិ ។ ឯាំ រុត្រិ
 ឧក្រុតសរីកេ ព្រៃយ្យុណេរា កករណ៍ ធភនុកេច អភិ-
 ត្វាន៍ កេ កោតម ។ យ ។ ឧចាសកំ ម កំ
 កោតមោ ធារុតុ អផ្លូវតកេ ឈាមុបេតំ សរុណា តតំ
 ធផសាបាំ កេ កោតម បញ្ញ ឧសកសតានិ មុញ្ញាមិ
 ជីវិតំ ឈិ បញ្ញ រដ្ឋតរសតានិ មុញ្ញាមិ ជីវិតំ
 ឈិ បញ្ញ រដ្ឋតរសតានិ មុញ្ញាមិ ជីវិតំ ឈិ
 បញ្ញ អធសតានិ មុញ្ញាមិ ជីវិតំ ឈិ បញ្ញ ឧរណុសតានិ
 មុញ្ញាមិ ជីវិតំ ឈិ យារិតានិ ថែ តិនានិ ឧណុ-
 សីតានិ ច ឈានីយានិ ចិរណុ សីកោ ច ឈែំ
 រកោ ឧបរយត្តិ ។

បប់មបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

ភ្លើងគីឡូកិណ៍ណោយរឿងបុគ្គលនេះ បុគ្គលគ្នាអធិសការ៖ គោរព របៀបន បុជា
រក្សា បម្រើឡើលួងដោយប្រចាំ ។ ម្នាលព្រោប្បុណ្ឌ៍ ភ្លើង ៣ ប្រការ
នេះជន បុគ្គលគ្នាអធិសការ៖ គោរព របៀបន បុជា រក្សា បម្រើ
ឡើលួងដោយប្រចាំ ។ ម្នាលព្រោប្បុណ្ឌ៍ ចំណោកជាហ្មីធម៌នេះសោត
បុគ្គលកំគូរដុតតាមកាលគ្នា បង្កើតមិនតាមកាលគ្នា គ្នាលបត់តាមកាល
គ្នា គ្នាចុកជាកំតាមកាលគ្នា កាលបីព្រះដំមានព្រះកាត ទ្រឹស្សត្រាស់
យ៉ាងនេះហើយ ឧត្តតសវិរព្រោប្បុណ្ឌ៍ ក្រាបបង្កើតូលព្រះដំមានព្រះ
កាតជួលេះបាន បពិត្រព្រះគោតមដីបម្រើន ភ្លើងរាស់ណាស់ ។ ហើយ ។
សូមព្រះគោតម ដីបម្រើន ចំឡុកខ្លួនខ្លះអង្វីជាត ជាទុបាសក ដល់ខ្លួន
សរណៈស្រីដោយជីវិត ចាប់ដើម តាំងអំពីថ្មីនេះទៅ បពិត្រព្រះគោតម
ដីបម្រើន ខ្លះអង្វីនៃ នីជិតិលិនគោបាត ៥០០ ឡើជីវិត នីជិតិលិនក្នុង
គោលឱ្យាល ៥០០ ឡើជីវិត នីជិតិលិនក្នុងគោព្រឹ ៥០០ ឡើជីវិត នីជិតិ
លិនពេពេ ៥០០ ឡើជីវិត នីជិតិលិនសត្វកែកែ ៥០០ ឡើជីវិត ចូរសត្វ
ទាំងនោះ ទំនាសុំស្រាមីដី ដីកទីកត្រូជាកំដី ទាំងខ្សោយប៉ែងត្រូជាកំ
ចូរបកំដ្ឋាយ ដល់ពួកសត្វទាំងនោះបុះ ។

សុត្តនលិចកែ អគ្គត្រនិកាយស្បែ សត្វកនិតាគោ

[៤៥] សត្វិមា ភីក្នុង សញ្ញា ភាពិត្ត ពហុលី-
គតា មហាមួល យេរណិ មហាផិសំសា អមតោតោ
អមតបរិយាសាធា ។ គតមា សត្វ ។ អសុក-
សញ្ញា មរណសញ្ញា អាបារ បធិក្សុលសញ្ញា សញ្ញ-
លេក់ អនុវិតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ច
ឌីក្សសញ្ញា ឌីច្ចិ អនុត្តសញ្ញា ។ តមា ទោ
ភីក្នុង សត្វ សញ្ញា ភាពិត្ត ពហុលីគតា
មហាមួល យេរណិ មហាផិសំសា អមតោតោ អមត-
បរិយាសាធាតិ ។

[៤៦] សត្វិមា ភីក្នុង សញ្ញា ភាពិត្ត
ពហុលីគតា មហាមួល យេរណិ មហាផិសំសា
អមតោតោ អមតបរិយាសាធា ។ គតមា
សត្វ ។ អសុកសញ្ញា មរណសញ្ញា

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិច្ចាត

[៤៥] ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សញ្ញា (សេចក្តីសម្ងាត់) នេះមាន ៧ ប្រការដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើងប្រើនហើយ រមេដែលប្រើន មានអាណិសស្សីប្រើន ជាកុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញាន ជាទីបំផុត ។ សេចក្តីសម្ងាត់ ៧ ប្រការ តើដូចមេចុខុះ ។ គឺសេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនស្អាត ១ សេចក្តីសម្ងាត់ក្នុងការស្វាប់ ១ សេចក្តីសម្ងាត់ក្នុងអាបារបាតាបស់គ្មានឱម ១ សេចក្តីសម្ងាត់ក្នុងលោកទាំងពួន បាន មិនគូរត្រួតការ ១ សេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនឡើង ១ សេចក្តីសម្ងាត់បាតាចុងក្នុងក្នុងការមិនឡើង ១ សេចក្តីសម្ងាត់បាន មិនមែនបស់ខ្លួនក្នុងរបស់ជាចុងក្នុង ១ ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សេចក្តីសម្ងាត់ ៧ ប្រការនេះជាដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើងប្រើនហើយ រមេដែលប្រើន មានអាណិសស្សីប្រើន ជាកុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានជាទីបំផុត ។

[៤៦] ម្នាលកិភីទាំងឡាយ សញ្ញា ៧ ប្រការនេះ ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើងប្រើនហើយ រមេដែលប្រើន មានអាណិសស្សីប្រើន ជាកុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានជាទីបំផុត ។ សញ្ញា ៧ ប្រការ តើដូចមេចុខុះ ។ គឺអសុកសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១

បបេមបណ្តាលសក់ មហាយន្តរគ្រោ

អាយក បដិក្សាលសញ្ញា សព្វលោកែ អនកីរតសញ្ញា
 អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ច ឯក្សាសញ្ញា ឯក្សោ អនត្ថ-
 សញ្ញា ។ អសុកសញ្ញា កិត្តិវ ភាពិត្ត ពយុលីតាត
 មហាម្បុលា ហេរាតិ មហាហិសំសា អមតោតាត អមត-
 បរិយាសាទាតិ តិតិ ខោ បនេតំ វត្ថុតិ កិញ្ញាតំ បដិច្ច
 វត្ថុតិ អសុកសញ្ញាបរិចិតែន កិត្តិវ កិត្តិនោ ចេតសា
 ពយុលំ វិយារតោ មេចុនចម្លសមាបត្តិយា ចិត្ត
 បដិលីយតិ បដិក្សាញតិ^(១) បដិវត្ថិតិ^(២) ន សម្បសារីយតិ
 ឧបក្រុង វ ចដិក្សាលួតា វ សណ្ឌភាពិ សេយ្យចាបិ
 កិត្តិវ ក្សាគុណបត្តិ វ ឆ្លាណុទ្ធលំ វ អកិលិ បក្សាតំ
 បដិលីយតិ បដិក្សាញតិ បដិវត្ថិតិ ន សម្បសារីយតិ
 ធរមេរ ខោ កិត្តិវ កិត្តិនោ អសុកសញ្ញាបរិចិតែន
 ចេតសា ពយុលំ វិយារតោ មេចុនចម្លសមាបត្តិយា
 ចិត្ត បដិលីយតិ បដិក្សាញតិ បដិវត្ថិតិ ន សម្ប-
 សារីយតិ ឧបក្រុង វ ចដិក្សាលួតា វ សណ្ឌភាពិ

១ និ. ម. បដិកុជតិ ។ ២ និ. បដិវធ្ងតិ ។

បបេមបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

អាហារ បដិកូលសញ្ញា ទ សញ្ញលោកអនកិរតសញ្ញា ទ អនិច្ចសញ្ញា ទ
 អនិច្ចទុក្ខសញ្ញា ទ ទុក្ខអនត្តសញ្ញា ទ ។ ពាក្យជា ម្នាលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អសុកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើនហើយ
 រមេងមានផលប្រើន មានអានិសង្សឹប្រើន ជាតុណាយមថោរកព្រះនិញ្ញាន
 មានព្រះនិញ្ញានជាទីបំផុត ដូចខ្លះនេះជន តបាតតបានពោលហើយ បុះ
 ពាក្យដែលតបាតតបានពោលហើយនេះ តើប្រោះអាស្រ័យហេតុអី ម្នាល
 កិក្ខុទាំងឡាយ ប្រោះបា កិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុកសញ្ញារីយៈ ។ ហើយ
 ចិត្តរមេង្ហោះ ឱ្យ បែរចេញ ចាកការដួបប្រសួលដោយមេបុនធបុ មិនលា឴
 វិញ្ញាទីយ សេចក្តីព្រៃដើយកន្លឹយកិ ការខើមរអើមកិ រមេងតាំងទីនៅ
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ប្រុបដួចស្មាបមាន់ បុ ទួសរល់ ដែលបុគ្គល
 ជាក់បុះកូដក្នុង រមេង្ហោះ ឱ្យ ជរទីន មិនលា឴វិញ្ញាទីយ មាន
 ឧបមាយៗនិងណាមិញ្ញ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុក-
 សញ្ញារីយៈ ។ ហើយ ចិត្តរមេង្ហោះ ឱ្យ បែរចេញ ចាកការ
 ដួបប្រសួលដោយមេបុនធបុ មិនលា឴វិញ្ញាទីយ សេចក្តីព្រៃដើយកន្លឹយកិ
 ការខើមរអើមកិ រមេងតាំងទីនៅ កិមានឧបមេយ្យ យ៉ាន់នោះជន

សុត្ថនិបិជ្ជកេ អង្គភាពនិកាយស្ស សត្វកនិបាតា

សច កិត្យាំ កិត្យាំ អសុកសញ្ញាបរិចិតែន ចេតសា
 ពហុលំ វិយារតោ មេចុនដម្លូសមាបត្តិយា ចិត្ត
 អនុសញ្ញាតិ អប្បាចិក្យល្អតា វ សញ្ញាតិ ហើតពួ-
 មេតំ កិត្យាំ កិត្យាំ អភាព មេ អសុកសញ្ញា
 នត្តិ មេ បុព្ទនាយរំ វិសេសោ អប្បត្តិ មេ ភារណា-
 ដល្លិ តិចិយា តត្តិ សម្បជាតោ ហេរាតិ សច បន
 កិត្យាំ កិត្យាំ អសុកសញ្ញាបរិចិតែន ចេតសា ពហុលំ
 វិយារតោ មេចុនដម្លូសមាបត្តិយា ចិត្ត បណិលីយតិ
 បដិក្យផ្លើតិ បដិរត្តិ ន សម្បសារីយតិ ឧបេក្តា
 វ ចាជិក្យល្អតា វ សញ្ញាតិ ហើតពួមេតំ កិត្យាំ
 កិត្យាំ ភាព មេ អសុកសញ្ញា អត្តិ មេ បុព្ទនាយរំ
 វិសេសោ បត្តិ មេ ភារណាដល្លិ តិចិយា តត្តិ សម្ប-
 ជាតោ ហេរាតិ ។ អសុកសញ្ញា កិត្យាំ ភាព ពហុលី-
 គតោ មហាម្បុលា ហេរាតិ មហាហិសំសា អមតោកជា

សុត្ថនូបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ប្រសិនបើ កិតិមានបិត្តសន្សំអសុកសញ្ញាយៗ ១
ហើយ ចិត្តនោតែត្រាប់ទោរកការដួបប្រសព្ទដោយមេបុនជម្ល បុ ការមិន
ធ្វើមរឡើម នៅតែតាំងឡើងបាន ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ដំណើរនៅ៖ កិតិ
គិតិបិដីជាតា អសុកសញ្ញា អញ្ចប់ម្រិន មិនទាន់បានទេ កាលខាងដើមនិង
កាលខាងបុង របស់អញ្ចប់មិនទាន់បូកគ្នាមេ ដល់នៅការចម្រិនរបស់អញ្ច
បិនទាន់សម្របទេ កិតិកិនសាសនានេះ វិមេជជាអ្នកជិជ្ជប្បាស់ កិន
អសុកសញ្ញានេះ ដោយប្រការដួបឡើ៖ ម្នាលកិតិទាំងឡាយ តែបើកិតិ
មានបិត្តសន្សំអសុកសញ្ញាឯៗ ១ ហើយ ចិត្តកំរែ ឱ្យ បែរបែញ្ញ
ចាកកការដួបប្រសព្ទដោយមេបុនជម្ល មិនលានិញ្ញឡើយ សេចក្តីព្រៃដើយ
កន្លឹយកី ការធ្វើមរឡើមកី ក៏តាំងឡើង ម្នាលកិតិទាំងឡាយ ដំណើរ
នៅ៖ កិតិគិតិបិដីជាតា អសុកសញ្ញា អញ្ចប់ម្រិនបានហើយ កាលខាង
ដើមនិងកាលខាងបុង របស់អញ្ចប់មិនលានិញ្ញ ដល់នៅការ
ចម្រិន អញ្ចប់បានសម្របហើយ កិតិកិនសាសនានេះ វិមេជជាអ្នកជិជ្ជ
ប្បាស់កិនអសុកសញ្ញានេះ ដោយប្រការដួបឡើ៖ ១ ក៏ពាក្យណាបា
ម្នាលកិតិទាំងឡាយ អសុកសញ្ញា ដែលកិតិចម្រិនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើ
ហើយ មានផលប្រើប្រាស់ មានអានិសសិរីប្រើប្រាស់ ឬមទោរកព្រះនិញ្ញន

បបេមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

អមតបរិយាសាធារ្យ នតិ យន្ត វត្ថុ នដមេតា
 បជិច្ច វត្ថុ ។ មរណាសញ្ញា កិច្ចូរ ភាគិតា
 ពហុលីគាតា មហាមួល ហេរាតិ មហាហិសំសា
 អមតោកណា អមតបរិយាសាធារ្យ នតិ ខោ បនេតា
 វត្ថុ គិច្ចាតំ បជិច្ច វត្ថុ មរណាសញ្ញាបរិចិតេន
 កិច្ចូរ កិច្ចូនា ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ ដីវិត-
 និគណ្ឌិយា ចិត្ត បជិលីយតិ បជិគុណ្ឌតិ បជិវត្ថុតិ
 ន សម្បសារីយតិ ឧបញ្ញា វ ទានិគូលួតា វ
 សណ្តាកតិ សេយ្យចាបិ កិច្ចូរ គុណ្ឌុដបត្តិ វ ន្ទារ-
 ធម្ពលំ វ អតិថិ បគុណ្ឌតិ បជិលីយតិ បជិគុណ្ឌតិ
 បជិវត្ថុតិ ន សម្បសារីយតិ ធរមេ ខោ កិច្ចូរ កិច្ចូនា
 មរណាសញ្ញាបរិចិតេន ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ ដីវិត-
 និគណ្ឌិយា ចិត្ត បជិលីយតិ បជិគុណ្ឌតិ បជិវត្ថុតិ ន
 សម្បសារីយតិ ឧបញ្ញា វ ទានិគូលួតា វ សណ្តាកតិ
 សមេ កិច្ចូរ កិច្ចូនា មរណាសញ្ញាបរិចិតេន ចេតសា

បបេបណ្តាសក មហាយូវត្ថុ

មានព្រះនិញ្ញានដាចីបំផុតដូចខ្លះ ដែលតាមតាមពេលហើយ ពាក្យនាំ៖
 តាមតាមពេលហើយ ព្រះអាស្រែយហេតុនេះជន ។ ពាក្យបា
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មរណសញ្ញា ដែលបុគ្គលបម្រើនហើយ ធ្វើឡើបម្រើន
 ហើយ រមេងមានផលបម្រើន មានអាណិសធម្មបម្រើន ដាកុណាយមទោរក
 ព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានដាចីបំផុតដូចខ្លះនេះជន តាមតាមបានពេល
 ហើយ ចុះពាក្យដែលតាមតាមពេលហើយនាំ៖ តើព្រះអាស្រែយហេតុ
 នឹង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះបា កិភុទមានបិត្តសន្សំមរណសញ្ញា
 រឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមេងន្ទោ ឬវប្បធម៌ ចាកការត្រួកអរ កូដីជីវិត
 មិនលានឱ្យឡើយ សេចក្តីព្រៃនីយកនឹឈីយកិ ការខ្ចីមរអើមកិ រមេង
 តាំងឡើង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ប្រុបដូចស្អាបមាន់ ឬ ទេសរស់
 ដែលបុគ្គលដាក់ចុះកូដីជីវិត រមេងន្ទោ ឬវប្បធម៌ មិនលានឱ្យឡើយ
 មានឧបមាយ៉ានុណាមិញ្ញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុទមានបិត្តសន្សំ
 មរណសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមេងន្ទោ ឬវប្បធម៌ ចាកការ
 ត្រួកអរកូដីជីវិត មិនលានឱ្យឡើយ សេចក្តីព្រៃនីយកនឹឈីយកិ ការខ្ចីម
 រអើមកិ រមេងតាំងឡើង មានឧបមេយ្យយ៉ានុនោះជន ម្នាលកិភុទាំង-
 ឡាយ ប្រសិនបើ កិភុទមានបិត្តសន្សំមរណសញ្ញារឿយ ។ ហើយ

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គតានិភាយស្ស សត្វកនិច្ចតោគោ

ពហុលំ វិយារតោ ជីវិតនិកញ្ញិយា ចិត្តំ អណុសញ្ញតិ
 អប្បដិក្បូលួតា វ សណ្ឌរាតិ ហេនិតព្យមេតំ កិច្ចុរៈ
 កិច្ចុនា អភាព មេ មរណាសញ្ញា ននិ មេ
 បុព្យនាយរំ វិសេសោ អប្បតំ មេ ការណាងលញ្ញិ
 តិធម្ម តត្ត សម្បជានោ ហេរាតិ សច បន
 កិច្ចុរៈ កិច្ចុនោ មរណាសញ្ញាបិចិតេន បេតសា ពហុលំ
 វិយារតោ ជីវិតនិកញ្ញិយា ចិត្តំ បដិសីយតិ បដិ-
 គុណតិ បដិរត្តិ ន សម្បសារីយតិ ឧបេក្ខា វ
 ចាជិក្បូលួតា វ សណ្ឌរាតិ ហេនិតព្យមេតំ កិច្ចុរៈ កិច្ចុនា
 ភាព មេ មរណាសញ្ញា អតិ មេ បុព្យនាយរំ
 វិសេសោ បតំ មេ ការណាងលញ្ញិ តិធម្ម តត្ត
 សម្បជានោ ហេរាតិ ។ មរណាសញ្ញា កិច្ចុរៈ
 ភាព ពហុលីកតោ មហាបុណ្យ ហេរាតិ មហា-
 និសំសា អមតោកតា អមតិបរិយោសាទាតិ តិធម្ម
 យដ្ឋ វត្តំ តណមេតំ បដិច្ច វត្តំ ។

សុត្ថនលិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

តើបីត្សន៍តើត្រាប់ទោរកសេចក្តីព្រៃកអរ កុងជីវិត បុ ការមិនខើមរអើម
នៅតើតាំងឡើវិធីបាន ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ដំណើរនូំ៖ កិកុំគូបូវិធីបាត
មរណសញ្ញា អញ្ចបមមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើមនិងកាលខាងបុង
របស់អញ្ច មិនទាន់បូកគ្នាទេ ដល់ការចម្លើនរបស់អញ្ចមិនទាន់សម្រប
ទេ កិកុំកុងសាសនានេះ រួមជាមួយកុងខ្លួន កុងមរណសញ្ញាៗ ដោយ
ប្រការដូចខាងៗ៖ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ តើបី កិកុំមានបិត្តសន្សំមរណ-
សញ្ញាបីយ ១ ហើយ ចិត្តរមេង្ហោះ ខ្លួន បើរបោញ្ញចាកការព្រៃកអរ កុង
ជីវិត មិនលានឱ្យឡើយ សេចក្តីព្រៃដើយកន្លឹយកិត្តិយកិត្តិ ការខើមរអើមកិត្តិ កិត្តិ
តាំងឡើវិធីបាត ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ដំណើរនូំ៖ កិកុំគូបូវិធីបាត មរណសញ្ញា
អញ្ចបមមិនបានហើយ កាលខាងដើមនិងកាលខាងបុងរបស់អញ្ច មាន
សេចក្តីបូកគ្នា ដល់ការចម្លើនរបស់អញ្ចសម្របហើយ កិកុំកុងសាស-
នានេះ រួមជាមួយកុងខ្លួន កុងមរណសញ្ញាៗ ដោយប្រការដូចខាងៗ៖ ២
កំពូលរាល់បាត ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ មរណសញ្ញាដែលកិកុំបានចម្លើន
ហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ រួមជាមានដល់ប្រើប្រាស់ មានអានិសញ្ញប្រើប្រាស់ ដាក់
គុណរាយមទោរកប្រោះនិញ្ញាន មានប្រោះនិញ្ញានជាទីបំផុតដូចខាងៗ៖ ដែលតាត់
ពោលហើយ ពាក្យនូំ៖ តាត់ពោល ព្រោះអាស្រែយហេតុនេះជន ៤

បបមបណ្តាសកេ មហាយញ្ញវត្ថា

អាយក បដិក្កុលសញ្ញា កិត្យុរ ភាគិតា ពហុលី-
 គតា មហាមួល ហេរតិ មហានិសំសា អមតោកជា
 អមតុបិយាសាងតិ តិតិ ខោ បនេតំ វត្ថុ គិញ្ចាតំ
 បដិច្ច វត្ថុ អាយក បដិក្កុលសញ្ញាបរិចិតេន
 កិត្យុរ កិត្យុនោ ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ
 រសតឡាយ ចិត្តំ បដិលីយតិ បដិក្កដតិ បដិរត្ថតិ
 ន សម្បសារីយតិ ឧបេក្តា វ ចាជិក្កុលឃ្សតា វ
 សណ្តាកិ សេយ្យចាបិ កិត្យុរ គុគ្គុដបត្ថំ វ ឆ្លោ-
 ិនិត្តលំ វ អតិថិ បក្តិត្តំ បដិលីយតិ បដិក្កដតិ បដិ-
 រត្ថតិ ន សម្បសារីយតិ ធរមេរ ខោ កិត្យុរ កិត្យុនោ
 អាយក បដិក្កុលសញ្ញាបរិចិតេន ចេតសា ពហុលំ
 វិយារតោ រសតឡាយ ចិត្តំ បដិលីយតិ បដិក្កដតិ
 បដិរត្ថតិ ន សម្បសារីយតិ ឧបេក្តា វ ចាជិក្កុលឃ្សតា
 វ សណ្តាកិ សចេ កិត្យុរ កិត្យុនោ អាយក បដិក្កុល-
 សញ្ញាបរិចិតេន ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ រសតឡាយ
 ចិត្តំ អនុសណ្តតិ អប្បជិក្កុលឃ្សតា វ សណ្តាកិ

បច្ចន្ទាសក មហាយត្តរគិត

ពាក្យម ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អាបារ បជីកូលសញ្ញា ដែលបុគ្គលចម្រើន
ហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ រមេដមានផលប្រើប្រាស់ មានអាជីសង្ស័យប្រើប្រាស់
ដាក់ណាយមនោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានដាតីបំផុត ដូច្នេះនេះជំ
តបាតតបានពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតបាតតបានពោលហើយនៅទី៣៖ តើ
ព្រះអាស្រ័យហេតុវិស្វ័យប្រវត្តិកិច្ច ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះម កិភុមានបិត្តសន្យា
អាបារ បជីកូលសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមេដូរ ខ្លួន បែរបែងចាក
រសតណ្ហា (បំណងកិច្ចរស) មិនលានឲ្យទូទៅ សេចក្តីព្រៃនីយកត្តិយកត្តិ
ការខ្សោមរដឹមកិត្ត រមេដតាំងឡើង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ប្រុបដូចស្ថាបមាន់
បុទ្ធសរស់សោ ដែលបុគ្គលដាក់ចុះកិច្ចក្រើង រមេដូរ ខ្លួន នូវឡើង មិនលាន
ឲ្យទូទៅ មានឧបមាយៗនិងណាមិញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុមានបិត្ត
សន្យាំអាបារ បជីកូលសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមេដូរ ខ្លួន បែរបែង
ចាករសតណ្ហា មិនលានឲ្យទូទៅ សេចក្តីព្រៃនីយកត្តិយកត្តិ ការខ្សោមរដឹម
កិត្ត រមេដតាំងឡើងប្រម មានឧបមេយ្យយ៉ាន់នោះជំ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
ប្រសិនបើ កិភុមានបិត្តសន្យាំអាបារ បជីកូលសញ្ញារឿយ ។ ហើយ តើ
បិត្តនោះតើត្រាប់នោរករសតណ្ហា បុករមិនខ្សោមរដឹមនោះតាំងឡើងបាន

សុគ្គនាយកដៃកេ អង្គភាពនិភាសយស្ស សត្ថកនិតាគោ

ហេដិតព្រមទាំង	កិច្ចការ	កិច្ចការណា	អភាគិតា	មេ
អាយការ	បង្កើតរាល់សញ្ញា	នគ្គិ	មេ	បុព្ទជាបរា
វិសេសោ	អប្បត្តិ	មេ	ការធាងលណ្តិ	សតិយា
តត្តិ	សម្បជាមោ	យោរិតិ	សមេ	បន្ទ
កិច្ចការ	កិច្ចការណា	អាយការ	បង្កើតរាល់សញ្ញាបរិចិត្ត	នៅ
ចេតសា	ពហុលំ	វិយារតោ	រសតជ្ជកាយ	ចិត្តំ បង្កើ-
លីយតិ	។ មេ	។ ឧបេគ្គា	វ ចាបិកូលួតា វ	
សណ្ឋាគិតិ	ហេដិតព្រមទាំង	កិច្ចការ	កិច្ចការណា	ការិតា មេ
អាយការ	បង្កើតរាល់សញ្ញា	នគ្គិ	មេ	បុព្ទជាបរា
វិសេសោ	បត្តិ	មេ	ការធាងលណ្តិ	សតិយា តត្តិ
សម្បជាមោ	យោរិតិ	។	អាយការ	បង្កើតរាល់សញ្ញា
កិច្ចការ	ការិតា	ពហុលីគតោ	មហាម្បុលា	យោរិតិ
មហាផិស៊សា		អមតោកណា		អមតិបរិយោសាងតិ
តតិ	យដ្ឋំ	វត្តិ	តណមេតាំ	បង្កិច្ច វត្តិ ។

សុត្ថនិចក អង្គតានិកាយ សត្វកនិបាត

ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ ដំណើរនៅ៖ កិត្តិគុប្បីដឹងថា អាហារ បដិកូលសញ្ញា
អញ្ចប់ម្រីនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើមនិងកាលខាងចុងរបស់អញ្ច មិន
ទាន់ប្រើកត្តាទេ ដល់នៃការចម្រីនរបស់អញ្ច មិនទាន់សម្រចទេ កិត្តិកុំ
សាសនានេះ វិមិនជាអ្នកដឹងចូរសៀវភៅ កុំអាហារ បដិកូលសញ្ញា នៅ៖
ដោយប្រការដូចខាងៗ ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ តែបើកិត្តិមានចិត្តសង្ឃឹមអាហារ
បដិកូលសញ្ញារៀយ ។ ហើយ ចិត្តកើត្រាចាករសតុល្យ ។ បេ ។ សេចក្តី
ព្រធើយកនឹងយកី ការទិន្នន័យអីមិន កំតាំងឡើង ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ
ដំណើរនៅ៖ កិត្តិគុប្បីដឹងថា អាហារ បដិកូលសញ្ញាមញ្ចប់ម្រីនបានហើយ
កាលខាងដើមនិងកាលខាងចុងរបស់អញ្ច មានសេចក្តីប្រើកត្តា ដល់នៃ
ការចម្រីនរបស់អញ្ចបានសម្រចហើយ កិត្តិកុំសាសនានេះ វិមិន
ជាអ្នកដឹងចូរសៀវភៅ កុំអាហារ បដិកូលសញ្ញានោះ ដោយប្រការ ដូចខាងៗ
នេះ ។ កំពុងលាងថា ម្មាលកិត្តិទាំងឡាយ អាហារ បដិកូល-
សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រីនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ វិមិនមាន
ដលភ្លើន មានអានិស្សប្រើប្រាស់ ជាកុណាយមទោរកត្រាងនិញ្ញាន មាន
ត្រាងនិញ្ញានជាទីបំផុត ដូចខាងៗ ដែលតាតតាតពោលហើយ ពាក្យនៅ៖
តាតតាតពោលហើយ ព្រោះអាណ្សេយហេតុនេះនេះ ។

បប់មបណ្តាសកែ មហាយញ្ញរគ្គា

សព្វលោកេ អនីរតសញ្ញា កិច្ចូរ ភាពិតា ពហុលី-
 គតា មហាមួលា យកតិ មហាហិសំសា អមតោតជា
 អមតុបរិយាសាទាតិ តតិ ខោ បនេតំ វត្ថិ កិញ្ចាតំ
 បដិច្ច វត្ថិ សព្វលោកេ អនីរតសញ្ញាបរិចិតែន
 កិច្ចូរ កិច្ចូនោ ចេតសា ពហុលំ វិរាងតោ
 លោកចិត្តឈុ ចិត្តំ បដិលីយតិ បដិកុដ្ឋតិ បដិ-
 រត្តតិ ន សម្បសារីយតិ ឧបេឡា វ បដិក្សល្អតា
 វ សណ្ឌរាណតិ សេយ្យចាបិ កិច្ចូរ កុណ្ឌុជបត្ត
 វ ឆ្លានុទ្ធលំ វ អតិថិ បគ្គិត្តំ បដិលីយតិ
 បដិកុដ្ឋតិ បដិរត្តតិ ន សម្បសារីយតិ ធរមេ ខោ
 កិច្ចូរ កិច្ចូនោ សព្វលោកេ អនីរតសញ្ញ-
 បរិចិតែន ចេតសា ពហុលំ វិរាងតោ លោកចិត្តឈុ
 ចិត្តំ បដិលីយតិ បដិកុដ្ឋតិ បដិរត្តតិ ន សម្ប-
 សារីយតិ ឧបេឡា វ ចាជិក្សល្អតា វ សណ្ឌរាណតិ
 សច កិច្ចូរ កិច្ចូនោ សព្វលោកេ អនីរត-
 សញ្ញាបរិចិតែន ចេតសា ពហុលំ វិរាងតោ លោក-
 ចិត្តឈុ ចិត្តំ អនុសណ្ឌតិ អប្បដិក្សល្អតា វ សណ្ឌរាណតិ

បបេបណ្តាសក មហាយូរោត្ត

ពាក្យថា ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សព្វលោក់ អនកិរតសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់រមេដឺមានផលប្រើប្រាស់ មានអានិស្ស
 ប្រើប្រាស់ជាតិណាយមទេរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានជាទីបំផុត ដូចខែ៖
 នេះជន តិចាតិតិបានពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតិចាតិតិបានពោលហើយ
 នៅ៖ តើព្រះអាស្រ័យហេតុអី ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះថា កិភុទាំង
 បិត្តសន្យាំសព្វលោក់ អនកិរតសញ្ញារៀយ ។ ហើយ ចិត្តរមេដឺរញ្ជា
 ឱ្យ បែរចេញចាកលោកសន្តិវាស មិនហានិញ្ញារៀយ សេចក្តីព្រៃដើយ
 កត្តិយកី ការខ្ចឹមរអើមកី រមេដឺតាំងឡើង ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 ប្រុបដួចបសាបមាន់ បុទ្ធសរស់ ដែលបុគ្គលជាក់ចុះក្នុងក្រីន រមេដឺ
 រញ្ជាមីនុវត្តន៍រឡើង មិនហានិញ្ញារៀយ មានឧបមាយ៉ានុវកម្ម ម្នាលកិភុទាំង
 ឡាយ កិភុទាំងបិត្តសន្យាំ សព្វលោក់អនកិរតសញ្ញា រៀយ ។
 ហើយ ចិត្តរមេដឺរញ្ជាមី បែរចេញចាកលោកសន្តិវាស មិនហានិញ្ញា
 រៀយ សេចក្តីព្រៃដើយកត្តិយកី ការខ្ចឹមរអើមកី រមេដឺតាំងឡើង
 មានឧបមេយ្យយ៉ានុវត្តន៍នោះជន ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ កិភុទាំង
 បិត្តសន្យាំ សព្វលោក់អនកិរតសញ្ញារៀយ ។ ហើយ តើបិត្តនៅ
 តែត្រាប់ទេរកលោកសន្តិវាស បុការមិនខ្ចឹមរអើម នៅតែតាំងឡើងបាន

សុត្តនលិចដេក អង្គត្តនិភាយស្ស សត្វកនិតាគោ

ហើតព្រមទំ	កិត្យាំ	កិត្យាលា	អភិវឌ្ឍ	មេ	
សព្វលោកេ	អនកិរតសញ្ញា	នត្តិ	មេ	បុព្ទជាបាំ	
វិសេសោ	អប្បត្តិ	មេ	ការណាងលណិ	តិចា	
តត្ត	សម្បជាថោ	យោតិ	សចេ	បន	កិត្យាំ
កិត្យាលា	សព្វលោកេ		អនកិរតសញ្ញាបរិចិត់លេខ		
ចេតសា	ពហុលំ	វិរាគោ	លោកចិត្តសុ	ចិត្តំ	
បដិសីយតិ	បដិគុណតិ	បដិវត្តតិ	ន	សម្បសារីយតិ	
ឧបេក្តា	វ	ចាជិកូល្យតា	វ	សណ្តាកិ	ហើតព្រ-
មេទំ	កិត្យាំ	កិត្យាលា	វិវឌ្ឍ	សព្វលោកេ	
អនកិរតសញ្ញា	អតិ	មេ	បុព្ទជាបាំ	វិសេសោ	បត្តិ
មេ	ការណាងលណិ	តិចា	តត្ត	សម្បជាថោ	
យោតិ	។	សព្វលោកេ	អនកិរតសញ្ញា	កិត្យាំ	
អភិវឌ្ឍ	ពហុលីកតា	មហាមួល	យោតិ	មហាហិ-	
សំសា	អមតោកជា	អមតបរិយោសាលាតិ	តិចិ		
យណ្ឌ	វត្តិ	សនមេទំ	បដិច្ច	វត្តិ	។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ដំណើរនៅ៖ កិកូគិបុរីដឹងថា សព្វលោក់ អនកិរត-
សញ្ញា អញ្ចប់ម្រីន មិនទាន់បានទេ កាលខាងមិនិជ្ជកាលខាងចុង
របស់អញ្ចប់មិនទាន់ប្រើកត្តាទេ ផលវេការចម្រីនរបស់អញ្ញ មិនទាន់
សម្របទេ កិកូកុងសាសនានេះ រួមជាមួកដឹងច្បាស់ កុងសព្វលោក់
អនកិរតសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូចខ្លះ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តើបី
កិកូមានចិត្តសង្ឃឹម សព្វលោក់ អនកិរតសញ្ញារៀយ ។ ហើយ ចិត្តកុំព្យូ
ទៀវ បែរបេញចាកលោកសន្តិភាស មិនលារិញ្ញឡើយ សេចក្តីព្រៃដើយ
ការពិនិត្យ ការធ្វើមរដឹមកី កែតាំងឡើង ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ដំណើរ
នៅ៖ កិកូគិបុរីដឹងថា សព្វលោក់ អនកិរតសញ្ញា អញ្ចប់ម្រីនបាន
រៀយ កាលខាងមិនិជ្ជកាលខាងចុងរបស់អញ្ញ មានសេចក្តីប្រើក
ត្តា ផលវេការចម្រីនរបស់អញ្ញ បានសម្របរៀយ កិកូកុងសាសនា
នេះ រួមជាមួកដឹងច្បាស់ កុងសព្វលោក់ អនកិរតសញ្ញានោះ ដោយ
ប្រការដូចខ្លះ ។ កែពាក្យណាបា ម្នាលកិកូទាំងឡាយ សព្វ-
លោក់ អនកិរតសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រីនរៀយ ធ្វើឲ្យប្រើ
រៀយ រួមជាមានផលប្រើន មានអានិសង្ឃឹមប្រើន ជាតុណាយមទេរក
ប្រែងនិញ្ញាន មានប្រែងនិញ្ញានជាទីបំផុតដូចខ្លះ ដែលតាតតាតពោលរៀយ
ពាក្យនេះ តាតតាតពោលរៀយ ប្រោះអាស្រែយហេតុនេះជន ។

បបំបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

អនិច្ចសញ្ញា កិច្ចការ ភាគីតា ពហុលីគតា មហាមុណ្ឌ
 យោតិ មហាហិសំសា អមតោកដា អមតិបិយោសាងតិ
 តិ ខោ បនេតំ រត្តំ គិញ្ញតំ បងិច្ច រត្តំ អនិច្ច-
 សញ្ញាបរិចិតែន កិច្ចការ កិច្ចក្រោះ ចេតសា ពហុលំ
 វិយារតោ លកសញ្ញារសិលោកេ ចិត្តំ បងិសីយតិ
 បងិកុដ្ឋតិ បងិរត្តតិ ន សម្បសារីយតិ ឧបេឡា
 រ ចាជិក្រុល្យតា រ សណ្តាតិ សេយ្យចាបិ
 កិច្ចការ កុញ្ញធមបត្តំ រ ឆ្នាកុណ្តុលំ រ អភិថិ
 បក្តុត្តំ បងិសីយតិ បងិកុដ្ឋតិ បងិរត្តតិ ន
 សម្បសារីយតិ ធរមេ ខោ កិច្ចការ កិច្ចក្រោះ អនិច្ច-
 សញ្ញាបរិចិតែន ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ លកសញ្ញារ-
 សិលោកេ ចិត្តំ បងិសីយតិ បងិកុដ្ឋតិ បងិរត្តតិ
 ន សម្បសារីយតិ ឧបេឡា រ ចាជិក្រុល្យតា រ
 សណ្តាតិ សមេ កិច្ចការ កិច្ចក្រោះ អនិច្ចសញ្ញាបរិចិតែន
 ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ លកសញ្ញារសិលោកេ
 ចិត្តំ អណុសន្ទតិ អប្បជិក្រុល្យតា រ សណ្តាតិ

បបំបណ្តាលសក មហាយត្ថរគុណ

ពាក្យថា ម្នាលកិភូទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានបម្រើនហើយ
ធ្វើឲ្យប្រើនហើយ រមេដ្ឋមានផលប្រើន មានអាណិសជ្រើប្រើន ជាកុណា
ឃុំមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានជាទីបំផុតដូចខ្លះនេះជន តម្រូវតា
បានពេលហើយ ចុះពាក្យដែលតម្រូវតា ពេលហើយ តើព្រះ
អាស្រែយហេតុអ្នី ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រះថា កិភូមានបិត្តសន្យា
អនិច្ចសញ្ញារៀយ ។ ហើយ ចិត្តរមេដ្ឋរញ្ជ ខ្ញុំ បែរបេញចាកលក់
សការ៖និងសេចក្តីសរសើរ មិនលានឲ្យខ្សោយ សេចក្តីព្រៃដើរកន្លឹយកើ
ការខ្សោមរអើមកី រមេដ្ឋតាំងខ្សោធន ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ប្រុបដួចស្ថាប
មាន់ បុ ទន្លសរស់ស ដែលបុគ្គលជាក់ចុះក្នុងក្រើង រមេដ្ឋរញ្ជ ខ្ញុំ នូវ
ខ្សោធន មិនលានឲ្យខ្សោយ មានឧបមាយ៉ានុណាមិញ្ញ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ
កិភូមានបិត្តសន្យាំអនិច្ចសញ្ញារៀយ ។ ហើយ ចិត្តរមេដ្ឋរញ្ជ ខ្ញុំ បែរ
បេញចាកលក់សការ៖និងសេចក្តីសរសើរ មិនលានឲ្យខ្សោយ សេចក្តី
ព្រៃដើរកន្លឹយកើ ការខ្សោមរអើមកី រមេដ្ឋតាំងខ្សោធន មានឧបមេយ្យ
យ៉ានុនោះជន ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ប្រសិនបើ កិភូមានបិត្តសន្យាំ
អនិច្ចសញ្ញារៀយ ។ ហើយ បុន្តែចិត្ត នោតែត្រាប់ទៅ ស្តីវរកលក់
សការ៖និងសេចក្តីសរសើរ បុការមិនខ្សោមរអើម នោតែតាំងខ្សោធនបាន

សុត្តនលិចកែ អគ្គត្រនិកាយស្បែ សត្វកនិតាគោ

ហើនត្សេមេតំ	កិត្យាំ	កិត្យុណា	អភិវិតា			
មេ	អនិច្ចសញ្ញា	នត្វិ	មេ	បុព្ទជាបរា	វិសេសោ	
អប្បតំ	មេ	ការធាងលណិ	តតិយា	តតិ		
សម្បជាមោ	យោតិ	សមេ	បន	កិត្យាំ	កិត្យុមោ	
អនិច្ចសញ្ញាបរិចិតែន		ចេតសា	ពហុលំ		វិរាគោ	
លាកសត្វារសិលោកេ	ចិត្តា	បដិសីយតិ	បដិកុដ្ឋតិ			
បដិរត្តតិ	ន	សម្បសារីយតិ	ឧបេឡា	រ	ទាតិកូល្ប-	
តា	រ	សណ្ឌរាជិ	ហើនត្សេមេតំ	កិត្យាំ	កិត្យុណា	ភាពា
មេ	អនិច្ចសញ្ញា	អតិ	មេ	បុព្ទជាបរា	វិសេសោ	បត្តិ
មេ	ការធាងលណិ	តតិយា	តតិ	សម្បជាមោ	យោតិ	។
អនិច្ចសញ្ញា	កិត្យាំ	ភាពា	ពហុលីកតា	មហាមុលា		
យោតិ	មហានិសំសា	អមតោកដា	អមតបរិយោសាលាតិ			
តតិ	យណំ	រត្តា	តណមេតំ	បដិច្ច	រត្តា	។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ដំណើរនៅ៖ កិត្តិគូបីជីថាជា អនិច្ចសញ្ញាមព្របមិនមិន
ទាន់បានទេ កាលខាងដើមនិងកាលខាងចុងរបស់អព្រ មិនទាន់បូកគ្នាទេ
ដល់នៃការចម្លើនរបស់អព្រ មិនទាន់សម្របទេ កិត្តិកុទៀសសាសនានេះ
រួមជំងារអ្នកដឹងច្បាស់ កុទៀសអនិច្ចសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូចខាងៗ ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ ត្រូវបើ កិត្តិមានចិត្តសង្ឃឹមនិងអនិច្ចសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្ត
កើត្រូ ខ្ញុំ ប្រចាំថាកែវកសក្រារ៖ និងសេចក្តីសរសើរ មិនលាហិញ
ឡើយ សេចក្តីព្រៃដើរក្នុងក្នុង ការខ្ចីមរអើមក្នុង កំតាំងឡើង ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ ដំណើរនៅ៖ កិត្តិគូបីជីថាជា អនិច្ចសញ្ញាមព្របមិនបានហើយ
កាលខាងដើមនិងកាលខាងចុងរបស់អព្រ មានសេចក្តីបូកគ្នា ដល់នៃ
ការចម្លើនរបស់អព្របានសម្របហើយ កិត្តិកុទៀសសាសនានេះ រួមជំងារអ្នក
ដឹងច្បាស់កុទៀសអនិច្ចសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូចខាងៗ ។ កំពុករុណាបាត់
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញាដែលបុគ្គលចម្លើនហើយ ផ្តើម្រូប្រើន
ហើយ រួមជំងារដល់នេះ មានអានិសង្ឃឹមប្រើន ជាគុណាយមទេរក
ព្រះនិញ្ញន មានព្រះនិញ្ញនជាទីបំផុតដូចខាងៗ ដែលតាតាតានៅល
ហើយ ពាក្យនៃៗតាតាតានៅលហើយ ព្រោះអាស្រែយហេតុនេះជាន់ ។

បបំបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

អនិច្ឆេ ឯក្បាហសញ្ញា ភីក្បាហរ ភាគិតា ពហុលីតាតា
 មហាមួល យោតិ មហានិសំសា អមតោកដា អមត-
 បិយោសាតាតិ តិតិ ខោ បនេតំ វត្ថុ គិញ្ចាតំ បងិច្ឆេ
 វត្ថុ អនិច្ឆេ ឯក្បាហសញ្ញាបរិចិតែន ភីក្បាហរ ភីក្បាហរ
 ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ អាលសេវ កោសដ្ឋោ
 វិស្សូនិយ បមាណ អនុនុយោក់ អប្បច្ចប់គ្នាយ
 តិញ្ចាកយសញ្ញា បច្ចុបងិតា យោតិ សេយ្យចាបិ
 ឧក្បត្តត្តាសិកោ វិកោ សច ភីក្បាហរ ភីក្បាហរ អនិច្ឆេ
 ឯក្បាហសញ្ញាបរិចិតែន ចេតសា ពហុលំ វិយារតោ
 អាលសេវ កោសដ្ឋោ វិស្សូនិយ បមាណ អនុនុ-
 យោក់ អប្បច្ចប់គ្នាយ តិញ្ចាកយសញ្ញា ន បច្ចុ-
 បងិតា យោតិ សេយ្យចាបិ ឧក្បត្តត្តាសិកោ វិកោ
 និត្យមេតំ ភីក្បាហរ ភីក្បាហរ អភាគិតា មេ អនិច្ឆេ
 ឯក្បាហសញ្ញា នត្វិ មេ បុញ្ញលាបា វិសេសោ
 អប្បតំ មេ ភាគនាងលត្តិ តិតិបា តតិ
 សម្បជាង យោតិ សច បន ភីក្បាហរ

បបមបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

ក៏ពាក្យថា ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អនិច្ច ទួកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
ហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ហើយ រមេដមានផលប្រើប្រាស់ មានអានិសង្ឃប្រើប្រាស់
ជាកុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញាន ជាទីបំផុត ដូចខាងក្រោម៖
តិចតិចបានពេលហើយ ចុះពាក្យដែលតិចតិច ពេលហើយនេះ តើ
ព្រះអាស្រ័យហេតុអើ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ព្រះថា កិភុមានចិត្តសន្សំ
អនិច្ច ទួកសញ្ញា រឿយ ។ ហើយ សេចក្តីសម្ងាត់ កូនការិឬប្រអូស
ទម្រន់ ប្រហែសធ្វើ មិនព្យាយាម មិនពិចារណា បានបស់គ្នាម្នាច់
ដ៏ពន្លិក រមេដកើតឡើង ហាក់ដូចពេជ្យយាង ដែលជាដារដូចខ្លោះជន
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ប្រសិនបី កិភុមានចិត្តសន្សំអនិច្ច ទួកសញ្ញារឿយ ។
ហើយ សេចក្តីសម្ងាត់កូនការិឬប្រអូស ទម្រន់ ប្រហែសធ្វើ មិន
ព្យាយាម មិនពិចារណា បានបស់គ្នាម្នាច់ពន្លិក នៅពេលមិនបានកើត
ឡើង ដូចជាពេជ្យយាងជាដារទេ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ដំណឹងនេះ កិភុទាំងឡើងបានកើតឡើង អនិច្ច ទួកសញ្ញា អញ្ចប់ម្រើនមិនទាន់បានទេ កាលបានដើម
និងកាលបានចុះរបស់អញ្ចប់ មិនទាន់បែកគ្នាបេះ ដល់នៃការប្រមើនរបស់
អញ្ចប់មិនទាន់សម្របទេ កិភុទាំងឡើងសាសនានេះ រមេដជាអ្នកដើរបែកសំគួល
អនិច្ច ទួកសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូចខ្លោះ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ តើបើ

សុគ្គនាយកដៃកេ អង្គភាពនិភាសយស្ស សត្ថកនិតាគោ

កិច្ចុះលោ	អនីធ្វើ	ឯក្រុះសញ្ញាបរិចិត់នេះ	ថែលសា			
ពហុលំ	វិយារតោ	អាលសេវា	គោសផ្ទះ			
វិស្សួន្តិយេ	បមានេ	អនុញ្ញាយកេ	អប្បប្បច្ចេក្ខណ៍ធមាយ			
តិច្ចាកយសញ្ញា	បច្ចុបង្គិតា	ហេរាតិ	សេយ្យចាបិ			
ឧគ្គិត្តាសិកេ	វងកេ	ហេណិតព្យមេតាំ	កិច្ចុះរោ			
កិច្ចុះលោ	ការិតា	មេ	អនីធ្វើ	ឯក្រុះសញ្ញា	អតិ	មេ
បុព្យិជ្ជរំ	វិសេសោ	បត្តាំ	មេ	ការនាងលន្តិ	តតិយា	
តតិ	សម្បូជាលោ	ហេរាតិ	។	អនីធ្វើ	ឯក្រុះសញ្ញា	
កិច្ចុះរោ	ការិតា	ពហុលីកតា		មហាមុខ	ហេរាតិ	
មហាផិសំសា	អមតោកណា	អមតិបរិយាសាងតិ		តតិ		
យណ្ឌំ	វត្តាំ	សណមេតាំ	បចិច្ចុ	វត្តាំ	។	ឯក្រុះសញ្ញា
សញ្ញា	កិច្ចុះរោ	ការិតា	ពហុលីកតា	មហាមុខ	ហេរាតិ	
កិច្ចុះសំសា		អមតោកណា		អមតិបរិយាសាងតិ		
តតិ	មេ	បនេតាំ	វត្តាំ	កិច្ចុះសំសា	បចិច្ចុ	វត្តាំ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

កិច្ចមានបិត្តសន្សំអនិច្ឆេទ ទួរសព្វា រឿយ ១ ហើយ សេចក្តីសមាល់ក្នុងការ
និល ប្រអូស ទម្រន់ ប្រហែសធ្វើស មិនពាយមាម មិនពិចារណា ថាគារ
របស់គ្មានបាបីទន្លឹក ក៍កែវិតឡើង ដូចពេជ្យយាជជាងរដ្ឋខ្មោះ ម្នាល
កិច្ចទាំងឡាយ ដំណើរទុះ កិច្ចគុប្បិជ្ជជាតា អនិច្ឆេទ ទួរសព្វា អព្យបម្រើន
បានហើយ កាលាទានដើមនិនកាលាទានចុំនរបស់អព្យ មានសេចក្តីប្រកត្តា
ផលវេការបម្រើន របស់អព្យ បានសម្របហើយ កិច្ចក្នុងសាសនានេះ
រម៉ឺនជាអ្នកដីជីថ្យាស់ក្នុងអនិច្ឆេទ ទួរសព្វានោះ ដោយប្រការដ្ឋុំបែង ។
ក៍ពាក្យជាតា ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ អនិច្ឆេទ ទួរសព្វា ដែលបុគ្គល
បានបម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើនហើយ រម៉ឺនមានផលប្រើន មានអានិសញ្ញា
ប្រើន ជាតុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញាន ជាទីបំផុតដ្ឋុំបែង ។
ដែលតាគតាគ បានពោលហើយ ពាក្យនៃ៖ តាគតាគ ពោលហើយ
ព្រះអាស្រ័យហេតុនេះបែង ។ ក៍ពាក្យជាតា ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ ទួរ
អនត្តសព្វា ដែលបុគ្គលបានបម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើនហើយ រម៉ឺន
មានផលប្រើន មានអានិសញ្ញាប្រើន ជាតុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន
មានព្រះនិញ្ញាន ជាទីបំផុត ដ្ឋុំបែងនេះ តាគតាគ ពោលហើយ
ចុំពាក្យ ដែលតាគតាគ ពោលហើយនៃ៖ តើព្រះអាស្រ័យហេតុអ្និ

បបេមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

ឯក្រឹង អនត្វសញ្ញាបរិចិតែន កិច្ចីរោ កិច្ចីនោ បេតសា
 ពហុលំ វិយារតោ តមស្សិច្ច សវិញ្ញាណាកេ គាយេ
 ពហិន្ទា ច សព្វនិមិត្តសុ អហត្ថាមមត្ថាមានាបតំ
 មានសំ យេរតិ វិធាសមតិក្លាងំ សណ្ឌំ សុវិមុត្តំ សេច
 កិច្ចីរោ កិច្ចីនោ ឯក្រឹង អនត្វសញ្ញាបរិចិតែន បេតសា
 ពហុលំ វិយារតោ តមស្សិច្ច សវិញ្ញាណាកេ គាយេ
 ពហិន្ទា ច សព្វនិមិត្តសុ អហត្ថាមមត្ថាមានាបតំ
 មានសំ ន យេរតិ វិធាសមតិក្លាងំ សណ្ឌំ សុវិមុត្តំ ហើតពួ-
 មេតំ កិច្ចីរោ កិច្ចីនោ អភាពិតា ម ឯក្រឹង អនត្វសញ្ញា
 នត្តិ ម ឃុំព្រោះបរំ វិសេសោ អយ្យត្តំ ម ការជាតិ
 ដលន្តិ តតិហ តតិ បម្បជានោ យេរតិ សេច បន
 កិច្ចីរោ កិច្ចីនោ ឯក្រឹង អនត្វសញ្ញាបរិចិតែន បេតសា
 ពហុលំ វិយារតោ តមស្សិច្ច សវិញ្ញាណាកេ គាយេ
 ពហិន្ទា ច សព្វនិមិត្តសុ អហត្ថាមមត្ថាមានាបតំ
 មានសំ យេរតិ វិធាសមតិក្លាងំ សណ្ឌំ សុវិមុត្តំ

បបំបណ្តាលសក មហាយត្ថរគុណ

ម្នាលកិត្តិទាំងន្នាយ ព្រោះថា កិត្តិមានបិត្តសន្សំ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញាណៈ ហើយ បិត្តក់មែនជ្រាសចាកអហង្វារមមង្គារនិធមាន៖ កូដកាយដែលមានវិញ្ញាបានេះដែន កូដនិមិត្តទាំងពួនខាងក្រោង ជាបិត្តកន្លែងបង់នូវធម្មាន ព្រការ សូប់រម្យាប់ (ចាកសត្វិរគីលស) ធុត្តស្រឡេះដោយប្រោះ (ចាកមិច្ចា឴ិមុត្តិ) ម្នាលកិត្តិទាំងន្នាយ ប្រសិនបើ កិត្តិមានបិត្តសន្សំ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា យើយ តែបិត្តនោះតែមិនជ្រាសចាកអហង្វារមមង្គារនិធមាន៖ កូដកាយដែលមានវិញ្ញាបានេះដែន កូដនិមិត្តទាំងពួនខាងក្រោង មិនកន្លែងបង់វិជ្ជាន ព្រការ មិនសូប់រម្យាប់ មិនធុត្តិក្នុងស្រឡេះដោយប្រោះទេ ម្នាលកិត្តិទាំងន្នាយ ដំណឹងនៃ៖ កិត្តិតប្រើដីជ័យអនត្តសញ្ញា អញ្ចប់ម្រីនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើមនិធកាលខាងបុងរបស់អញ្ច មិនទាន់ប្រើកត្តាទេ ដល់នៃការបម្រីនរបស់អញ្ច មិនទាន់សម្របទេ ព្រោះហេតុនោះ កិត្តិកូដសាសនានេះ រមេដជាអ្នកដីជ័យបង្ហាគសំកូដទុក្ខ អនត្តសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូចខេះ ម្នាលកិត្តិទាំងន្នាយ តែបើកិត្តិមានបិត្តសន្សំ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា យើយ ហើយ បិត្តកូរបចាកអហង្វារមមង្គារនិធមាន៖ កូដកាយដែលមានវិញ្ញាបានេះដែន កូដនិមិត្តទាំងពួនខាងក្រោងក្រោង បិត្តកន្លែងបង់នូវធម្មាន ព្រការ សូប់រម្យាប់ ធុត្តស្រឡេះដោយប្រោះ

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ សត្វកនិចាតោ

ហើតព្រមទាំង កិច្ចការ កិច្ចភាព ភាពិត្ត មេ ឯកច្បាស់
 អនត្តសញ្ញា អតិថិជ្ជ មេ បុព្ទភាពរំ វិសេសោ បត្តំ មេ
 ភាពិត្តលណ្តិ តិចិតិ តត្ត សម្បជាមោ យោតិ ។ ឯកច្បាស់
 អនត្តសញ្ញា កិច្ចការ ភាពិត្ត ពហុលីកតា មហាមុខ
 យោតិ មហានិសំសា អមតាកតា អមតបរិយាសាធាតិ
 តិចិ យណ្ឌ វត្តំ តណមេតំ បដិច្ច វត្តំ ។ តមា មេ
 កិច្ចការ សត្ត សញ្ញា ភាពិត្ត ពហុលីកតា មហាមុខ
 យោណ្តិ មហានិសំសា អមតាកតា អមតបរិយាសាធាតិ
 ។

[៤៧] អចមេ ជាមុខស្អោលី ពាយុលេខា យេន
 កកក តេជុបសត្វិមិ ឧបសត្វិមិត្រា កករតា សន្តិ
 សម្រានិ សម្រានិយំ គចំ សកលីយំ វិតិសារត្រា

សុត្តនិដី អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

ម្នាលកិច្ចិទាំងឡាយ ដំណើរនីះ កិច្ចិគប្បីដឹងថា ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា អញ្ជ
ចម្រើនបានហើយ កាលខាងដើមនិធកាលខាងចុងរបស់អញ្ជ មានសេចក្តី
ប្រើកត្តា ដល់នៃការចម្រើនរបស់អញ្ជ បានសម្រចហើយ កិច្ចិកុំដែលនា
នេះ រម៉ែងជាមួកដឹងចូរសៀវភៅទុក្ខ អនត្តសញ្ញានោះ ដោយប្រការ
ដូចខាងក្រោម ។ កំពុករូបរាង ម្នាលកិច្ចិទាំងឡាយ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា
ដែលបុគ្គល បានចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ រម៉ែងមានដល់ប្រើប្រាស់
មានអាណិសិរិយប្រើប្រាស់ ជាតុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញានជាទី
បំផុតដូចខាងក្រោម ដែលតាមតាមពេលហើយ ពាក្យនីះ តាមតាមពេលហើយ
ព្រះអាស្រ័យហេតុនេះដី ។ ម្នាលកិច្ចិទាំងឡាយ សញ្ញា ៧ ប្រការនេះ
ដី ដែលបុគ្គលបានចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យប្រើប្រាស់ រម៉ែងមានដល់ប្រើប្រាស់
មានអាណិសិរិយប្រើប្រាស់ ជាតុណាយមទោរកព្រះនិញ្ញាន មានព្រះនិញ្ញាន
ជាទីបំផុត ។

[៤៧] ត្រានោះ ព្រោះបានកំណើនដែលរីករាយ ចូលទៅតាមព្រះ
ដែលព្រះរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំពុកអរវិករាយ នឹងព្រះដែល
ព្រះរាជ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលរីករាយ និងពាក្យដែលរីករាយ

បប់មបណ្តាសកែ មហាយញ្ញវត្ថា

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទេ
 ជាលុយ្យកណី ព្រាយ្យុលោ កករន្តំ ឯតុលោបេ
 ករម្បី នៅ កោតមោ ព្រាយ្យុចាវី បដិជានាតីតិ ។
 យត្តិ តំ ព្រាយ្យុលោ សម្បា វិនាមានោ វិនិយោ អទល្ធតា
 អធិន្តំ អសពលំ អគម្លាសំ បរិបុណ្ណោ បរិសុន្តំ ព្រាយ្យុ-
 ចរិយំ ចរតីតិ ។ មមេរ តំ ព្រាយ្យុលោ សម្បា វិន-
 មានោ វិនិយោ អហត្តិ ព្រាយ្យុលោ អទល្ធតា អធិន្តំ
 អសពលំ អគម្លាសំ បរិបុណ្ណោ បរិសុន្តំ ព្រាយ្យុចរិយំ
 ចរមិតិ ។ តី បន កោ កោតម ព្រាយ្យុចរិយស្ស
 ឧណ្ឌាម្បី ធិន្ទម្បី សពលម្បី គម្លាសម្បីតិ ។ ឥណ
 ព្រាយ្យុលោ ឯកច្បា សមលោ រ ព្រាយ្យុលោ រ
 សម្បា ព្រាយ្យុចាវី បដិជានមានោ នយោរ ទេ
 មាតុភាគមេន សត្វិ ទួយញ្ញយសមាបត្តិ សមាបន្តតិ
 អបិច ទេ មាតុភាគមស្ស ឧប្បានំ បរិ-
 មន្តំ ន្សាបំ សម្បាបំ សាធិយតិ ។

បច្ចេកទេស មហាយុវត្ថុ

ក៏អគ្គិយកុងទីសមគ្គ ។ លុះជាលុកស្រាណកោព្រោហ្មណ៍ អគ្គិយកុង
 ទីសមគ្គរហើយ បានក្រាបបង្កិតុលព្រះដំនានព្រះភាគធ្វើប៉ែន ព្រះ
 គោតមដំបែមីន ហ្មត្តុបានអ្នកប្រព្រឹត្តិផែមដំប្រសើរបុ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់បាន ម្នាលព្រោហ្មណ៍ គេកាលបើពេលត្រីមត្រូវ គប្បីពេលចំពោះ
 បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តិបញ្ចូលរិយធម័ ឲ្យបរិបុណ្យ បរិសុខ មិនដាប់ មិន
 ធ្វើ មិនពេល មិនព្រៃស ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ កាលគេពេលដោយ
 ត្រីមត្រូវ គប្បីពេល ចំពោះតម្រូវការណ៍ដែលបាន ម្នាលព្រោហ្មណ៍
 ព្រះតម្រូវ ប្រព្រឹត្តិបញ្ចូលរិយធម័ ឲ្យបរិបុណ្យ បរិសុខ មិនដាប់ មិន
 ធ្វើ មិនពេល មិនព្រៃស ។ បពិត្រព្រះគោតមដំបែមីន ចុះការដាប់
 កី ធម៌កី ពេលកី ព្រៃសកី នៃព្រោហ្មបញ្ចូលរិយធម័ តើដួចបេឡប់ ។
 ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ កុងលោកនេះ ជាសមណ៍ ឬ ព្រោហ្មណ៍
 ហ្មត្តុបានអ្នកប្រព្រឹត្តិផែមដំប្រសើរដោយប្រព័ន្ធមិនបានប៉ែនពេលប៉ែន
 ពេលដោយបុគ្គលពីរ ។ ម្នាយអនីដោយមាតុគ្រាម (សេពមេបុន) តើបាន
 រមេងត្រួកអរ នឹងការដុសខាត់ និត ធម៌ត ប្រជាប់របស់មាតុគ្រាម ។

សុត្តនបិដកេ អគ្គុត្តនិកាយស្ស សត្វកនិបាតោ

សោ	តាំ	អស្សាគេតិ	តាំ	និគាមេតិ	តេន
ច	វិតិ	អាបឆ្លេតិ	។	តណម្ភិ	ទោ
ព្រហ្មុណា		ព្រហ្មុចិយស្ស		ទល្លាម្ភិ	ដីធ្លម្ភិ
សពលម្ភិ		គម្លាសម្ភិ	អយំ	រួចតិ	ព្រហ្មុណា
អបិសុទ្ធទំ		ព្រហ្មុចិយំ	ចរតិ	សញ្ញាក្រោ	មេចុះនេន
សព្វាកេន	ន	បរិមុច្ចិតិ	ជាតិយា	ជាមរណេន	
សោកេហិ		បរិនេហិ	ឯក្រុងហិ	នោមនស្សូហិ	
ឧចាយាសេហិ	ន	បរិមុច្ចិតិ	ឯក្រុងស្សាតិ	រោមិ	។
ឃុន	ចបាំ	ព្រហ្មុណា	តេដគាថ្នា	សមេរោ	វ
ព្រហ្មុណា	វ	សម្ងាត់	ព្រហ្មុចារី	បដិជានមានោ	
នយោរ	ទោ	មាតុភ្លាមេន	សទ្ធិ	ទូយច្បួយសមាបត្តិ	
សមាបឆ្លេតិ	និបិ	មាតុភ្លាមស្ស	ឧប្បាននំ	បរិមុទ្ធនំ	
ផ្លាបនំ	សម្ងាបានំ	សាធិយតិ	អបិច	ទោ	មាតុភ្លាមេន
សទ្ធិ	សញ្ញាក្រុតិ	សំគោល្បាយតិ	សំគោល្បាយតិ	។ ហិ ។	

សុត្តនិងក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិបាត

បុគ្គលនោះ វិមានត្រួរអរនឹងការដុសខាត់នោះ វិករយនឹងការដុសខាត់នោះ ដល់ទូរសេចក្តីព្រៃកអរ ដោយការដុសខាត់នោះ ។ ម្នាលព្រៃហ្មណ៍
 នេះជួនហោចា ដាច់ផែង ធ្វើផែង ពាណិជ្ជកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម នៃព្រៃហ្ម-
 បរិយធម៌ ម្នាលព្រៃហ្មណ៍ នេះហោចា បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រៃហ្មបរិយធម៌
 មិនបរិសុទ្ធម៌ ជាអ្នកប្រកបដោយមេចុនសំយោគ វិមានមិនធ្វើបាកដាតិ
 ជាក មរណៈ សោក់ បរិទេះ ទួរកែវ ទោមនសុស ឧបាយាស៊ែ
 តបាតតហោចា វិមានមិនរួចបាករដ្ឋទួរកែវ ។ ម្នាលព្រៃហ្មណ៍
 មួយទៀត បុគ្គលខ្ពស់ កូនុយហោកនេះ ជាសមណៈប្រព្រឹត្តព្រៃហ្មណ៍ ឬជាបា
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិជ្ជធម៌ប្រសើរ ដោយប្រើពេល វិមានមិនប៉ែនពាល់ ចំពោះការ
 ប៉ែនពាល់ ដោយបុគ្គលពីរ ។ មួយអនុវត្តដោយមាតុគ្រាម ទាំងមិនត្រួរ
 អរនឹងការដុសខាត់ នឹតិ ធ្វើត ប្រជាធិថី របស់មាតុគ្រាមទេ តើប៉ា វិមាន
 បំអកទូរកទូរឲយ សិបភាកកភាយ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ។ ហើយ ។

បបមបណ្តាសកៅ មហាយញ្ញវគ្គ

និ មាតុភាមេន ស្ទើ សញ្ញភ្លើតិ សំគីជ្រិតិ
 សំគោជ្រាយពិ អបិច ទោ មាតុភាមស្ប ចក្ខុណ
 ចក្ខុ ឧបនិជ្រាយពិ មេក្ខុតិ និ មាតុភាមស្ប
 ចក្ខុណ ចក្ខុ ឧបនិជ្រាយពិ មេក្ខុតិ អបិច ទោ
 मាតុភាមស្ប ស្ទាំ សុធភាពិ តិកោកុខំ វ តិកោ-
 ចាការ វ ហសន្តិយា វ កណ្តាន្តិយា វ
 កាយន្តិយា វ កេន្តិយា វ និ មាតុភាមស្ប
 ស្ទាំ សុធភាពិ តិកោកុខំ វ តិកោចាការ វ
 ហសន្តិយា វ កណ្តាន្តិយា វ កាយន្តិយា វ
 កេន្តិយា វ អបិច ទោ យានិស្ប តានិ បុព្វ
 मាតុភាមេន ស្ទើ ហសិតលិតកីជ្រិតានិ តានិ^(១)
 អណុស្បរតិ និ យានិស្ប តានិ បុព្វ មាតុភាមេន
 ស្ទើ ហសិតលិតកីជ្រិតានិ តានិ អណុស្បរតិ អបិច
 ទោ បស្បតិ កហាបតិ វ កហាបតិបុត្តំ វ បញ្ចាបិ
 គាមកុណោបិ សមប្បតិ សមដ្ឋីកុតិ បរិចារយមានំ
 និ បស្បតិ កហាបតិ វ កហាបតិបុត្តំ វ

១ និ. ម. តានិតិ នត្តិ ។

បច្ចុបណ្ឌាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

បើមិនចាំអក ធ្វើក ធ្វើយ សីច្ចាកក្រាយ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេ រមេដ
នោមៗដ្ឋាក ដោយ ផ្លូវ ដោរ ចាំពេល មាតុគ្រាម បើមិនបានមៗដ្ឋាក
ដោយ ផ្លូវ ដោរ ចាំពេល មាតុគ្រាមទេ រមេដស្តាប់សំឡោងនៃមាតុគ្រាម
កាលសីច្ចី កាលនិយាយកី ប្រុងកី យំកី ខាងក្រោងពាកំង ឬ
ខាងក្រោកតែនេះ បើមិនស្តាប់សំឡោងនៃមាតុគ្រាម កាលសីច្ចី និយាយ
កី ប្រុងកី យំកី ខាងក្រោងពាកំង ឬខាងក្រោកតែនេះទេ តែបាន រលីក
រឿយ ។ នូវហេតុដែលធ្លាប់សីច ធ្លាប់និយាយ ធ្លាប់លេង ជាមួយ
នឹងមាតុគ្រាម កុងកាលពីដើម បើមិនរលីករឿយ ។ នូវហេតុ ដែលធ្លាប់
សីច ធ្លាប់និយាយ ធ្លាប់លេងជាមួយនឹងមាតុគ្រាម កុងកាលពីដើមទេ
តែបាន រមេដយើញនូវគេបាន ឬ គើមិនបានយើញនូវគេបាន ឬ គេបាន
បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ បើមិនបានយើញនូវគេបាន ឬ គេបាន

សុត្ថនលិដកេ អង្គត្តននិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

បញ្ចី គាមកូណែបី សមប្បតាំ សមដ្ឋីក្នុតាំ បរិចារ-
យមានំ អបិច ខោ អញ្ជូតាំ ឈរនិគាយំ បណិជាយ
ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ តមិនាយាំ សីលេន វ វតេន វ
តាយេន វ ព្រហ្មចរិយេន វ ឈរោ វ កិស្សុមិ
ឈរញ្ញតារោ វតិ ។ សោ តាំ អស្សុដេតិ តាំ និគាមេតិ
តេន ច វិតិ អាបធ្លតិ ។ តុមម្បិ ខោ ព្រហ្មណា ព្រហ្ម-
ចរិយស្ស ទណ្ឌម្បិ ធិន្ទម្បិ សពលម្បិ គម្ពាសម្បិ អយំ
រួចតិ ព្រហ្មណា អបិសុន្តំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ សញ្ញាញ្យ
មេចុលេន សញ្ញាកេន ន បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជកមរណេន
សោកេហិ បរិនេហិ ឯកេហិ ឈមនស្សហិ ឧទ-
យាសេហិ ន បរិមុច្ចតិ ឯក្វុស្សតិ រជាទិ ។ យារកីរញ្ញាយាំ
ព្រហ្មណា តមេសំ សត្តន្តំ មេចុនសញ្ញាកានំ អញ្ជូតាំ^(១)
មេចុនសញ្ញាកាំ អត្តនិ អប្បហីនំ សមណុបស្សិ ឈរ
តាកាយាំ ព្រហ្មណា សុឈរកេ លោកេ សមរកេ
សព្រហ្មកេ សស្សុមណាផ្រហ្មណិយា បជាយ សុឈរ-
មុនស្សុយ អណ្តតាំ សម្ពាសម៉ោងី អភិសម្ពុទ្ទា បច្ចញ្ញាសី

១ និ. អញ្ជូតញ្ញតាំ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្តកនិតាត

ដែលស្ថប់ស្ថល់ មួលមិត្ត បម្រើដោយកាមគុណាទាំង ៥ នៅ តែបា
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយជម៌ ដើម្បីប្រាថ្នានូវទេពនិកាយ ធម្មយ បាន អញ្ជ
សំឡើងបានដារេតា ទោះដាន ទេរេតាណាមួយ ដោយសិលនេះដែន ដោយ
រ៉ែនេះដែន ដោយតបជម៌នេះដែន ដោយព្រហ្មចិរិយជម៌ដែន ។ បុគ្គលនោះ
រ៉ែនេះត្រូវអរនិធិជម៌នោះ វិកកយនិធិជម៌នោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រូវកែ
អរចំពោះជម៌នោះ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ នេះឈ្មោះបាន ដាប់ដែន ជួនដែន
ពាណាលដែន ព្រៃសដែន នៃព្រហ្មចិរិយជម៌ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ
ហេបាន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិរិយជម៌មិនបរិសុទ្ធនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយមេបុនសំយោគ
រ៉ែនេះមិនរួចចាកជាតិ ជកមរណា៖ សោក់ បរិទេះ ទុក្ខេះ ទោមនស្ស
ឱបាយសេះ តិបាតតិហេបាន មិនរួចចាករដូចទុក្ខេះយ៉ឺ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍
បណ្តាមេបុនសំយោគទាំង ៣ យ៉ាននេះ តិបាតតិយើព្រៃកស៊ូនូវមេបុន-
សំយោគណាមួយ កុងខ្លួនដែលមិនទាន់លេបដីជកមរណា ម្នាលព្រោហ្មណ៍
តិបាតមិនទាន់ប្រើប្រាយជាអ្នកត្រាស់ដើរនូវសម្រាត់ដូចណាត់ប្រសើរ
កូដែកព្រមទាំងទេរេហេក មារហេក ព្រហ្មហេក ព្រមទាំងសមណា-
ព្រោហ្មណ៍ និងមនុស្សជាសម្បតិទេពនិធមនុស្សដែសស ជកមរណោះដែរ

បច្ចេមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថុ

យត់ ច ទា អយា ព្រៃយ្យុណា នមេសំ
 សត្វផែ មេចុនសញ្ញាកាន់ អញ្ជត្ររំ^(១) មេចុនសញ្ញាកំ
 អត្ថិ អប្បរីនំ ន សមណុបស្សី អចាយំ
 ព្រៃយ្យុណា សដោរកែ លោកែ សមារកែ សព្រៃយ្យុកែ
 សស្សួមណា ព្រៃយ្យុជាយ បជ្តាយ សដោមណុស្សួយ
 អណុត្រាំ សម្បាសម្មាធី អភិសម្បុទ្ទា បច្ចុញ្ញសី ។
 ញ្ញុណាច្ប បន ម ធនស្សីនំ ឧទានិ អគុប្បរ
 ម វិមុត្តិ^(២) អយមន្តិមា ជាតិ ធនត្តិធនិ ឬុនព្យារេតិ ។
 ឯវ រុត្ត់ ជាបុរស្សូជា ព្រៃយ្យុណា កតរោនំ ឯត-
 នកេច អភិត្សានំ កោ កោតម ។ ម ។ ឧទាសកំ
 ម កវ កោតមោ ជាបតុ អដ្ឋតតេ ចាបុរោតំ
 សរណា តតិតិ ។

[៤៥] សញ្ញាករិសញ្ញាកំ ហោ កិត្តិរោ ធម្ពបិយាយំ
 នេសេស្សូមិ តំ សុណរាជ សាងុកំ មនសិការេ

^(១) ឯ. អញ្ជត្រយ្យុត្ររំ ។ ^(២) ឯ. ម. ថែតិវិមុត្តិ ។

បចំណាត់ការ មហាយុទ្ធសាស្ត្រ

ម្នាលព្រៃប្រុណី បណ្តាមចុនសំយោគទាំង ៧ យ៉ាងនេះ តាមតាមធន
យើក្បាស់នូវមេចុនសំយោគណាមួយ ក្នុងខាងផែលមិនលប់បង្កើតកាល
ណាមទេ ម្នាលព្រៃប្រុណី តាមតាមកំណើដ្ឋានជាបន្ទាស់ដឹងនូវសម្រាប់
សម្រាប់រាជរាជការដែលបានបញ្ជាក់ ក្នុងលោកព្រមទាំងទេរលោក មានលោក ព្រហ្ម-
លោកក្នុងពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ព្រមទាំងសមណាប្រុណី និងមនុស្សជាសម្បតិទេ
និងមនុស្សដែល ក្នុងកាលនោះដែរ ។ លើវិធីបញ្ជាផែលដឹងច្បាស់
យើក្បាស់ កើតឡើងហើយដល់តាមតាមដ្ឋានប្រុណី ការរួចស្រឡែក៖របស់
តាមតាម មិនកៅម្រិក ជាតិនេះជាទីបំផុត កំណើនមានឡើយ ។
កាលព្រះសម្បទេ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ជាដុំស្រាវជ្រាវប្រុណី
បានក្រាបបង្កើតប្រព័ន្ធឌានព្រះភាគដ្ឋានប្រុណី បានព្រះគោតមដីចម្លើន
ត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធឌានព្រះភាគដ្ឋានប្រុណី ។ ហើយ សូមព្រះគោតមដីចម្លើន ចាំនូវខ្លួនព្រះអង្គភាគ
ឧបាសកម្មការដល់នូវសរណកមន៍ ស្រីដោយដឹតិតាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតែមេ ។
[ទៅ] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ តាមតាមនិងសម្រាប់នូវជម្រើសរើសបិត្តដោយប្រព័ន្ធ ។

សម្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ឬអ្នកទាំងឡាយស្ថាប់ ចូរធ្វើឯកក្នុងចិត្តដោយប្រព័ន្ធ ។

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តនិកាយស្បែ សត្វកនិបាតោ

ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវា ភណ្ឌតិ ខោ តេ កិត្យា
 ភករតោ បច្ចុស្សសំ ។ ភករ ធម៌នុហោ គតមោ
 ច កិត្យាបេ សញ្ញាកិសញ្ញាកោ ធម្មបិយាយោ ។
 តតិ កិត្យាបេ អញ្ជតិ តតិឆ្លើយំ មនសិការោ តតិ
 កុតិ តតិកាបំ តតិវិជំ តតិច្បាបំ តតិស្បែ តតិ-
 លត្តារំ ។ សា តតិ រដ្ឋតិ តតិកិរមតិ សា តតិ រត្តា
 តតិកិរតា ពហិត្តា បុរិសិឆ្លើយំ មនសិការោ
 បុរិសកុតិ បុរិសកាបំ បុរិសវិជំ បុរិសច្បាបំ បុរិសស្បែ
 បុរិសលត្តារំ ។ សា តតិ រដ្ឋតិ តតិកិរមតិ សា
 តតិ រត្តា តតិកិរតា ពហិត្តា សញ្ញាកំ អាកច្ចូតិ
 យញ្ញស្ស សញ្ញាកិប្បច្ចួយ ឧប្បដ្ឋតិ សុខំ សោ-
 មនស្បែ តញ្ញ អាកច្ចូតិ ។ តតិតោ កិត្យាបេ
 អកិរតា សត្តា បុរិសសុ សញ្ញាកំ កតា ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

តបាតតនឹងសម្បជ័យ ។ កិភុទាំងនោះ បានទទួលស្ថាប់ព្រះមេនព្រះ
ភាគចាំ ព្រះរុណាប្រះអង្គ ។ ព្រះមេនព្រះភាគ បានធ្លាស់
ដូចខ្លះថា ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ចុះជម្លាបរិយាយ សម្របអំពីសញ្ញាណ៖
និងវិសញ្ញាណ៖ តើដូចមេប៉ុន្មាន ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ស្រីមេង
កំណាត់កុងបិត្តនូវតត្រិយនៃស្រី ឬនិង គីរិយានៃស្រី បុរាណនៃស្រី
បែបធោននៃស្រី សេចក្តីប្រាទ្យានៃស្រី សំឡេងនៃស្រី អលង្ការ
នៃស្រី ។ ស្រីនោះ រមេងត្រូវអរកុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុង
ហេតុទាំងនោះ លុះស្រីនោះ ត្រូវអរកុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុង
ហេតុទាំងនោះហើយ រមេងកំណាត់កុងបិត្ត ចំពោះតត្រិយនៃបុរស
ឬនិងកីរិយានៃបុរស បុរាណនៃបុរស បែបធោននៃបុរស សេចក្តី
ប្រាទ្យានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្ការនៃបុរស ។ ស្រីនោះ
រមេងត្រូវអរកុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុងហេតុទាំងនោះហើយ រមេង
កុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុងហេតុទាំងនោះហើយ រមេង
បុនប័ននូវការប្រកបខាងក្រោម សេចក្តីសុខនិងសោមនស្អុណា កែវតែ
ឡើងដល់ស្រីនោះ ព្រោះការប្រកបដាប៉ូយ ស្រីនោះជាន់ រមេងបុន-
ប័ននូវសេចក្តីសុខនិងសោមនស្អុណា៖ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ ពួកសព្វ
ដែលត្រូវអរកុងតតិតាត តែងដល់នូវការប្រកបកុងពាកបុរិសភាព ។

បបេមបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញរត្រា

ឯវេ ខោ កិច្ចាបេ តតុ តតុត្តិ នាតិរត្តិ ។ បុរិសោ
 កិច្ចាបេ អង្វត់ បុរិសិន្ទិយំ មនសិការេតិ បុរិសកុត្តិ
 បុរិសាកាប្បៃ បុរិសវិដំ បុរិសច្ចន្ទំ បុរិសស្សវំ បុរិស-
 លត្តារំ ។ សោ តតុ រដ្ឋិតិ តត្រាកិរមតិ សោ តតុ រត្រា
 តត្រាកិរតោ ពហិទ្ធា តតុន្ទិយំ មនសិការេតិ តតុគុត្តិ
 តត្រាកាប្បៃ តតុវិដំ តតុច្ចន្ទំ តតុស្សវំ តត្រាលត្តារំ ។
 សោ តតុ រដ្ឋិតិ តត្រាកិរមតិ សោ តតុ រត្រា
 តត្រាកិរតោ ពហិទ្ធា សព្វាកំ អកច្ចួតិ ។
 យញ្ញស្ស សព្វាកិរម្បច្ចួយ ឧប្បដ្ឋិ សុខំ សោមនស្ស
 តញ្ជា អកច្ចួតិ ។ បុរិសត្រា កិច្ចាបេ អកិរតោ
 សត្រា តតុសុ សព្វាកំ តត្រា ។ ឯវេ ខោ
 កិច្ចាបេ បុរិសោ បុរិសត្តិ នាតិរត្តិ ។

បបមបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ស្រីមេដមិនកន្លជកាតនៃស្រីយោជន់នេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសរមេដកំណត់ទុកកុងបិត្ត ចំពោះតត្រិយនៃបុរស ឈាចកុងសន្តាន គីរិយានៃបុរស បុកពានៃបុរស បែបធោនៃបុរស សេចក្តីប្រាម្ពានៃបុរស សំឡែងនៃបុរស អលង្វានៃបុរស ។ បុរស នោះ រមេដត្រកអរ កុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុងហេតុទាំងនោះ លុះបុរសនោះ ត្រកអរកុងហេតុទាំងនោះ វិករាយកុងហេតុទាំងនោះ ហើយ រមេដកំណត់ទុកកុងបិត្ត ចំពោះតត្រិយនៃស្រីឈាចកុងស្រី បុកពានៃស្រី បែបធោនៃស្រី សេចក្តីប្រាម្ពា នៃស្រី សំឡែងនៃស្រី អលង្វានៃស្រី ។ បុរសនោះ រមេដត្រកអរកុងហេតុនោះ វិករាយកុងហេតុនោះ លុះបុរសនោះ ត្រកអរកុងហេតុ នោះ វិករាយកុងហេតុនោះហើយ រមេដបុនប័នបុនប័នសេចក្តីប្រកបខាងក្រោម សេចក្តីសុខនិធីសោមនសូលា កើតឡើងដល់បុរសនោះ ត្រោះការប្រកបដាបច្ចីយ បុរសនោះ តែដបុនប័នបុនប័នសេចក្តីសុខនិធីសោមនសូលានោះវិញ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលត្រូវត្រូវក្រុងកាតនៃបុរស តែដបុនប័នការប្រកបកុងពួកស្រី ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសរមេដមិនកន្លជកាតនៃបុរស យោជន់នេះជន ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

ឯរំ ខោ កិច្ចាំ សញ្ញាកោ យោតិ ។ គចញោ
 កិច្ចាំ វិសញ្ញាកោ យោតិ ។ សតិ កិច្ចាំ
 អធ្លតំ សតិឆ្លើយំ ន មនសិការោតិ សតិកុតំ
 តត្តាកាបំ សតិវិជំ សតិឆ្លដ្ឋំ សតិស្សរំ តត្តាលត្តារំ ។
 ស តត្ត ន រដ្ឋតិ តត្ត នាកិរមតិ ស តត្ត
 អរត្តា តត្ត អនកិរតា ពហិច្ចា បុរីសិឆ្លើយំ
 ន មនសិការោតិ បុរីសកុតំ បុរីសាកាបំ បុរីសវិជំ
 បុរីសឆ្លដ្ឋំ បុរីសស្សរំ បុរីសាលត្តារំ ។ ស តត្ត
 ន រដ្ឋតិ តត្ត នាកិរមតិ ស តត្ត អរត្តា តត្ត
 អនកិរតា ពហិច្ចា សញ្ញាកំ នាកច្ចួតិ យញ្ញស្ស
 សញ្ញាកប្បច្ចយា ឧប្បដ្ឋតិ សុខំ សោមនស្សំ តញ្ញ
 នាកច្ចួតិ ។ តត្តត្តោ ខោ កិច្ចាំ អនកិរតា
 សត្តា បុរីសេសុ វិសញ្ញាកំ តត្ត ។ ឯរំ
 ខោ កិច្ចាំ សតិ សតិតំ អតិរត្តតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្ទាលកិត្តិទាំងឡាយ សញ្ញាណេះជន ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងឡាយ
 បុះវិសញ្ញាណេះ តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ ម្ទាលកិត្តិទាំងឡាយ ស្រីមិនកំណត់កួន
 ចិត្ត ចំពោះត្រីយ៉ាន់ស្រី ខាងក្រុងស្ថាន គីរិយាន់ស្រី បុកពា
 ន់ស្រី បែបធោន់ស្រី សេចក្តីប្រាប្រាន់ស្រី សំឡែង់ស្រី
 អលង្ហារ់ស្រី ។ ស្រីនោះ រមេដិនត្រួកអរកួនហេតុនោះ មិនវិក-
 រាយកួនហេតុនោះ លុះស្រីនោះ មិនត្រួកអរកួនហេតុនោះ មិនវិករាយ
 កួនហេតុនោះហើយ រមេដិនកំណត់ទុកកួនចិត្ត ចំពោះត្រីយ៉ាន់បុរស
 ខាងក្រោម គីរិយាន់បុរស បុកពា់បុរស បែបធោន់បុរស សេចក្តី
 ប្រាប្រាន់បុរស សំឡែង់បុរស អលង្ហារ់បុរស ។ ស្រីនោះ
 រមេដិនត្រួកអរកួនហេតុនោះ មិនវិករាយកួនហេតុនោះ លុះស្រីនោះ
 មិនត្រួកអរ កួនហេតុនោះ មិនវិករាយ កួនហេតុនោះហើយ រមេដិ
 នបុនប័ននូវការប្រកបខាងក្រោម សេចក្តីសុខិនសោមនស្សុណា កើត
 ឡើងដល់ស្រីនោះ ព្រោះការប្រកបដាបច្ចីយ ស្រីនោះតែងមិនបុនប័ននូវ
 សេចក្តីសុខិនសោមនស្សុណោះវិញ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងឡាយ ពួកសាទ់ដែល
 មិនត្រួកអរកួនភាព់នៃស្រី តែងដល់នូវការនឹងយុណាយ កួនបុរសទាំង-
 ឡាយ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងឡាយ ស្រីរមេដិនកួននូវភាព់នៃស្រី យ៉ាងនេះជន ។

បបំបណ្តាលាសក់ មហាយញ្ញរត្រា

ឬឱសា កិច្ចាំរ អន្តត់ បុរីសិទ្ធិយំ ន មនសិ-
 គោតិ បុរីសកុត្ត់ បុរីសាកាបំ បុរីសវិដំ បុរីស-
 បែងំ បុរីសស្បែរំ បុរីសាលត្តារំ ។ សោ តត្តិ
 ន រដ្ឋតិ តតិ នាកិរមតិ សោ តត្តិ
 អរត្រា តតិ អនកិរតោ ពហិទ្ធតា តត្តិទ្ធិយំ ន
 មនសិគោតិ តត្តិកុត្ត់ តត្តាកាបំ តត្តិវិដំ តត្តិបែងំ
 តត្តិស្បែរំ តត្តាលត្តារំ ។ សោ តត្តិ ន រដ្ឋតិ តតិ
 នាកិរមតិ សោ តត្តិ អរត្រា តតិ អនកិរតោ
 ពហិទ្ធតា សព្វាកំ នាកច្ចិតិ យញ្ញស្បែ សព្វាក-
 ប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្បែ តព្វ-
 នាកច្ចិតិ ។ បុរីសត្រូ កិច្ចាំរ អនកិរតោ សព្វា
 តត្តិសុ វិសព្វាកំ តតាត ។ ឃរំ ខោ កិច្ចាំរ
 ឬឱសា បុរីសត្ត់ អតិវត្តតិ ។ ឃរំ ខោ កិច្ចាំរ
 វិសព្វាកោ យកាតិ ។ អយំ ខោ កិច្ចាំរ សព្វាក-
 វិសព្វាកោ ធម្មបិយាយកាតិ ។

បបំបណ្តាលសក មហាយត្តរត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសមិនធ្វើទុកកុងបិត្តនូវត្រីយរបស់បុរស ខាង
កុងសន្តាន គីកិរិយានៃបុរស បុកពាន់បុរស បែបដែននៃបុរស សេចក្តី
ប្រាថ្នានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្វារនៃបុរស ។ បុរសនោះ មិន
ត្រួកអរ កុងហេតុនោះ មិនវិករាយ កុងហេតុនោះ លុះបុរសនោះ
មិនត្រួកអរកុងហេតុនោះ មិនវិករាយ កុងហេតុនោះហើយ រម៉ែង
មិនធ្វើទុកកុងបិត្ត នូវត្រីយនៃស្ថិតុងក្រោ គីកិរិយានៃស្រី បុកពាន់
ស្រី បែបដែននៃស្រី សេចក្តីប្រាថ្នានៃស្រី សំឡេងនៃស្រី
អលង្វារនៃស្រី ។ បុរសនោះមិនត្រួកអរ កុងហេតុនោះ មិនវិករាយកុង
ហេតុនោះ លុះបុរសនោះមិនត្រួកអរ កុងហេតុនោះ មិនវិករាយកុង
ហេតុនោះហើយ រម៉ែងមិនប្រាថ្នាន់ការប្រកបខាងក្រោ សេចក្តីសុខនិជ
សោមនសូយណា កៅតឡើងដល់បុរសនោះ ព្រោះការប្រកប ជាបច្ចីយ
បុរសនោះ តែងមិនប្រាថ្នាន់សេចក្តីសុខ និងសោមនសូនោះវិញ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ពួកសាទ់ដែលមិនត្រួកអរ កុងកាតនៃបុរស តែង
ដល់នូវការនៅឯណាយ កុងស្រីទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
បុរសកន្លែងនូវកាតនៃបុរស យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
វិសព្រោត់ យ៉ាងនេះជន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធ្វើបរិយាយនេះជន
ដែលសម្របអំពីការប្រកបនិងការនៅឯណាយ ។

សុត្ថនូបិជ្ជក់ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិច្ច

[៤៥] ធនា សមយំ កកវ ចម្លាយំ វិហារតិ
 កកវយ ទោគ្រណិយា តីរ ។ អចខោ សម្បបុលា
 ចម្លាយេយកា ឧចាសកា យេនាយស្ស សារីបុត្រា
 តេដុបសណ្ឌមិសុ ឧបសណ្ឌមិត្រា អាយស្សនំ សារីបុត្រា
 អភិវឌ្ឍន៍ ធនមនំ និសិទិសុ ។ ធនមនំ និសិទ្ធា
 ខោ^(១) ចម្លាយេយកា ឧចាសកា អាយស្សនំ សារីបុត្រា
 ធនលេហ៊ច្ចុំ ចិរស្សត្រា នោ កណ្ត កកវតោ សម្បទា
 ធម្ពិ កចា សងុ មយំ កណ្ត លកេយ្យរាជ កកវតោ
 ធម្ពិ កចំ^(២) សរនាយាតិ ។ តេដុបារុសោ តុលបុ-
 ទោសចោ អកច្បោយ្យរាជ អប្បរាជ លកេយ្យរាជ
 កកវតោ សណ្ឌិតោ ធម្ពិ កចំ សរនាយាតិ ។ ធន
 កណ្តតិ ខោ^(៣) ចម្លាយេយកា ឧចាសកា អាយស្សតោ
 សារីបុត្រស្ស បនិស្សណិត្រា ឧផ្ទាយសនា អាយស្សនំ
 សារីបុត្រា អភិវឌ្ឍន៍ បនត្តិជា កត្រា បញ្ញមិសុ ។
 អចខោ^(៤) ចម្លាយេយកា ឧចាសកា តុលបុទោសចោ
 យេនាយស្ស សារីបុត្រា តេដុបសណ្ឌមិសុ ឧបសណ្ឌមិត្រា

^(១) និ. ខោ តោ ។ ៤ និ. ម. សម្បទា ធម្ពិ កចំ ។ ៣ និ. ខោ តោ ។ ៥ និ. អចខោ តោ ។

សុត្ថនុបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

[៤៩] សម័យម្បយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ កាលគង់ទេបន្ទរស៊ែ
ធ្លាក្នុរណីលេខោះគគ្មាន ជិតក្រុងបម្បរ ។ ត្រានោះជួន ពួកខ្លាសកប្រើន
នាក់ នៅក្នុងស្រុកបម្បរ ចូលទោរកព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុ លុំចូលទោ
ដល់ហើយ កំប្រាយបង្កែតព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុហើយ អង្គយក្នុងទីផឺសម
គ្នា ។ លុំពួកខ្លាសក ក្នុងស្រុកបម្បរ អង្គយក្នុងទីផឺសមគ្នាលើហើយ
បាននិយាយនឹងព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុដូចែះថា បពិត្រលោកដែលប្រើន
ដម្លើកថា ចំពោះព្រះក្រុងនៅព្រះជ័មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំបានស្ថាប់អស់
កាលយុវហើយ បពិត្រលោកដែលប្រើន សូមទ្វាយឱ្យខ្ញុំតប្បីបានស្ថាប់នូវ
ដម្លើកថានៅព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ ម្នាលអ្នកជ័មានអាយុទាំងឡាយ បើដូចែះ
អ្នកទាំងឡាយ គិប្បីមកក្នុងថ្វីខ្លាសបចុំ ធ្វើដូចែះអ្នកទាំងឡាយ គិប្បី
បានស្ថាប់នូវដម្លើកថា ក្នុងសំណាក់ព្រះជ័មានព្រះភាគ ។ ពួកខ្លាសកនៅ
ក្នុងស្រុកបម្បរ ទេឡលស្ថាប់ព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុថា ព្រះក្រុណាលោក
ម្នាស់ ហើយក្រោកចាកអាសន់ ប្រាយបង្កែតព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុ ធ្វើ
ប្រទក្សិណាបៀរបេញទោ ។ លំដាប់នោះ ពួកខ្លាសកអ្នកស្រុកបម្បរ ចូល
ទោរកព្រះសារិបុត្តិជ័មានអាយុ ក្នុងថ្វីខ្លាសបចុំ លុំចូលទោដល់ហើយ

បបេមបណ្តាសកេ មហាយូរគ្រោ

អាយស្សែន្តំ សារីបុត្តំ អភិវឌ្ឍន៍ ធនកម្មន្តំ អង្គ់សុ ។
 អចខោ អាយស្សា សារីបុគ្រោ ពេលិ ចម្លៀយ្យកៅហិ
 ឧចាសកៅហិ សុទ្ធី យេន កកវ តេណុបសណ្តិជី
 ឧបសណ្តិជីត្រា កកវន្តំ អភិវឌ្ឍន៍ ធនកម្មន្តំ និសិទិ ។
 ធនកម្មន្តំ និសិទ្ធា ខោ អាយស្សា សារីបុគ្រោ កកវន្តំ
 ធនុកៅហេ សិយា នុ ខោ កត្វ តេដោកចួស្ស
 តាតិសំយេរ ធានំ ធនិន្តំ មហាមលំ^(១) ន មហានិសំសំ
 សិយា បន កត្វ តេដោកចួស្ស តាតិសំយេរ ធានំ
 ធនិន្តំ មហាមលំ មហានិសំសណ្តិ ។ សិយា សារីបុត្តំ
 តេដោកចួស្ស តាតិសំយេរ ធានំ ធនិន្តំ មហាមលំ
 ន មហានិសំសំ សិយា បន សារីបុត្តំ តេដោកចួស្ស
 តាតិសំយេរ ធានំ ធនិន្តំ មហាមលំ មហានិសំសណ្តិ ។
 កោ នុ ខោ កត្វ យោតុ កោ បច្ចុយោ
 យេនិ តេដោកចួស្ស តាតិសំយេរ ធានំ ធនិន្តំ
 មហាមលំ ន មហានិសំសំ កោ នុ ខោ កត្វ

^(១) និ. ម. ន មហាមលំ ។

បប់មបណ្តាលក មហាយន្តគុត្ត

កំប្រាយបង្កើត្រោះសារីបុត្តិ ហើយបិតនៅ ភូមិដីសមត្ថរ ។ គ្រាន់
ព្រោះសារីបុត្តិដែលមានអាយុ ចូលទៅតាល់ព្រោះមានព្រោះភាគ ជាមួយនឹងព្យាក
ឧបាសកអ្នកស្រុកចម្បារនោះ លុះចូលទៅដល់ កំប្រាយបង្កើត្រោះដែលមាន
ព្រោះភាគ ហើយអង្គីយភូមិដីសមត្ថរ ។ លុះព្រោះសារីបុត្តិដែលមានអាយុ
អង្គីយភូមិដីសមត្ថរហើយ បានក្រាបបង្កើត្រូលព្រោះមានព្រោះភាគធ្វើប៉ះ
បពិត្រព្រោះអង្គីចម្រិន ទានបែបនោះ ដែលបុគ្គលូរហើយប៉ះពេះ
បុគ្គលូខេះ ភូមិលោកនេះ មានដល់ប្រើប្រាស់ តែមិនមានអានិសញ្ញាប្រើប្រាស់
មានដែរបុ បពិត្រព្រោះអង្គីចម្រិន ទានបែបនោះ ដែលបុគ្គលូរហើយ
ប៉ះបុគ្គលូខេះ ភូមិលោកនេះ មានដល់ប្រើប្រាស់ មានអានិសញ្ញាប្រើប្រាស់
មានដែរបុ ។ ព្រោះអង្គីត្រាស់ប៉ា ម្នាលសារីបុត្តិ ទានដែលបុគ្គលូរ
ហើយ ប៉ះបុគ្គលូខេះ ភូមិលោកនេះ មានដល់ប្រើប្រាស់ តែមិនមាន
អានិសញ្ញាប្រើប្រាស់កំមាន ម្នាលសារីបុត្តិ ទានដែលបុគ្គលូរហើយប៉ះពេះ
បុគ្គលូខេះ ភូមិលោកនេះ មានដល់ប្រើប្រាស់ មានអានិសញ្ញាប្រើប្រាស់កំមាន ។
បពិត្រព្រោះអង្គីចម្រិន អីជាអេតុ អីជាបច្ចុប្បន្ន ដែលនាំឡាយទានបែបនោះជន
ដែលបុគ្គលូរហើយ ប៉ះបុគ្គលូខេះ ភូមិលោកនេះ ជាទានមានដល់
ប្រើប្រាស់ តែមិនមានអានិសញ្ញាប្រើប្រាស់ បពិត្រព្រោះអង្គីចម្រិន អីជាអេតុ

សុត្ថនូបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

យោតុ កោ បច្ចុយោ យេនិ តេដកចួស្ស តានិសំ-
 យេរ ជាន់ ធម្មំ មហាម្មលំ មហាណិសំសនិ ។ តង
 សារីបុត្រ ធនកញ្ញា សាយកញ្ញា ជាន់ ឈើតិ បងិ-
 ទ្ទិតិត្រ ជាន់ ឈើតិ សន្ទិធិយកញ្ញា ជាន់ ឈើតិ
 តមំ បច្ចុ បរិកុព្វិស្សវមិតិ ជាន់ ឈើតិ ។ សោ
 តំ ជាន់ ឈើតិ សមុណស្ស វ ព្រោះនុណស្ស វ
 អន្តំ ជាន់ វត្តិ យាន់ មាលាកច្ចឹវិលបន់ សេយ្យរ-
 សចប្បនិយយំ ។ តំ កី មញ្ញសិ សារីបុត្រ
 ឯដយុ តេដកញ្ញា ធនរុបំ ជានិ ។ វវ កញ្ញ ។
 តិតិ សារីបុត្រ យ្យាយំ សាយកញ្ញា ជាន់ ឈើតិ
 បងិទ្ទិតិត្រ ជាន់ ឈើតិ សន្ទិធិយកញ្ញា ជាន់ ឈើតិ
 តមំ បច្ចុ បរិកុព្វិស្សវមិតិ ជាន់ ឈើតិ សោ តំ ជាន់
 ឯត្រា កាយស្ស កេកា បរម្បរុណា ចាតុម្ពបារ-
 រដិកាន់ ឈរាន់ សហព្វតំ ឧបបច្ចិតិ ។ សោ
 តំ កិច្ចំ ខុបត្រា តំ តួនិ តំ យសំ តំ
 អធិបតេយំ អាកមិ យោតិ អកច្ចា តតួនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិភាយ សត្វកនិចាត

អើដាបច្ចូយ ដែលទាំងមានបែបនោះជន ដែលបុគ្គលទ្វាកេយ ចំពោះ
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាទានមានផលប្រើន មានអាណិស្ស្យប្រើន ។
ម្នាលសរីបុត្រ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ទ្វានទាំងប្រកបដោយតណ្ហា
ទ្វានទាំងបិត្តជាប់ជិញក់ ទ្វានទាំងសម្ពើជនួរការសន្យាំទុក ទ្វាន
ដោយគិតថា អាត្រាមញ្ញលោកនេះទៅនឹងបរិភោគ ។ បុគ្គលនោះទ្វា
បាយ ទីក សំពឺត់ យាន កម្រិះដ្ឋាន ត្រីវិស្សីប្រុប ត្រីវិស្សីលាប ទីដេក ទី
នោនិស្សីត្រីវិស្សីប្រុបណ៍ដល់ប្រទិបជាទាន ចំពោះសមណ្ឌលប្រព័ន្ធដ៏ ។
ម្នាលសរីបុត្រ អ្នកសម្ងាត់នួរហេតុនោះដូចមេច បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
គឺប្រើទ្វានមានសកាលបែបនោះដែរប្រុ ។ មានព្រះអង្គ ។ ម្នាលសរីបុត្រ
ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាទ្វានទាំងប្រកបដោយតណ្ហា ទ្វានទាំង
បិត្តជាប់ជិញក់ ទ្វានទាំងសម្ពើជនួរការសន្យាំទុក ទ្វានដោយ
គិតថា អាត្រាមញ្ញលោកនេះទោ នឹងបរិភោគ លុំបុគ្គលនោះទ្វាន
នោះរចកេយ បែកធ្លាយការកាយស្អាប់ទោ ក៏ទោកេត្តជាមួយនឹងទេរតា
ជាចំក្នុងជាន់ចាតុមបារាជិក៖ ។ លុំបុគ្គលនោះអស់កម្មនោះកេយ ក៏បាន
មកការអត្ថកាតនោះ បាននួរបុទ្ធនោះ យសនោះ អធិបតេយ្យនោះទៀត ។

បបមបណ្តាសកេ មហាយញ្ញវគ្គា

នៅ បន សារីបុត្រ ធគត្រ នយោរ ទោ សាយក្រោ នាន់
 នៅ ន បជិទន្ទិចិត្ត នាន់ នៅ ន សុខិចិយក្រោ
 នាន់ នៅ ន តម យច្ច បរិភពិស្សិតិ នាន់
 នៅ នៅ អបិច ទោ សាយុ នាន្តិ នាន់ នៅ ។ យ ។
 និ សាយុ នាន្តិ នាន់ នៅ នៅ អបិច ទោ
 ិន្ទុបុព្វំ គតបុព្វំ ិតុបិតាមយោហិ ន អរបាទិ
 ទោកណា គូលវំសំ ហាយេតុនិ នាន់ នៅ និ និ ិន្ទុ-
 បុព្វំ គតបុព្វំ ិតុបិតាមយោហិ ន អរបាទិ ទោកណា
 គូលវំសំ ហាយេតុនិ នាន់ នៅ នៅ អបិច ទោ
 អហំ បចាទិ តម ន បចនិ ន អរបាទិ បចនោ
 អបចន្ទានំ នាន់ អនាតុនិ នាន់ នៅ និ និ អហំ
 បចាទិ តម ន បចនិ ន អរបាទិ បចនោ
 អបចន្ទានំ នាន់ អនាតុនិ នាន់ នៅ នៅ អបិច ទោ
 យចា តេសំ បុព្វកានំ តសីនំ តានិ មហា-
 យញ្ញនិ អយោសំ សេយុចិដំ អផ្លកស្ប កមកស្ប
 កមដោស្ប កេស្បិតិស្ប យមុន្តិនោ អតិរសល្ប
 ការទ្ងាចស្ប រសេដ្ឋស្ប កស្បុបស្ប កកុនោ

បចំណូនាសក មហាយត្តរគ្គ

ម្នាលសារិបុត្តិ បុគ្គលុខេត្តក្នុងលោកនេះ មិនម្ចានប្រកបដោយតណ្ហា
 មិនម្ចានទាំងបិត្តជាប់ដំពាក់ មិនម្ចានទាំងសម្រួល នូវការសន្យាំទុក
 មិនម្ចានដោយគិតថា អាព្យាមញ្ញ លេខាកនេះទេ នឹងបរិភោគ
 ចំណោកខ្លេះ ម្ចានដោយគិតថា ទានជាការល្អ ។ បេ ។ ទាំងមិនម្ចាន
 ដោយគិតថា អាព្យាមញ្ញមិនគឺ ដើម្បីញ្ចាំងរដ្ឋូរបស់ត្រកូលបុរាណដែល
 ដើរធនជីតា ឆ្លាប់ទ្វ ឆ្លាប់ធ្វើ ម្ចានដោយគិតថា ទាំងមិនម្ចានដោយគិត
 ថា អាព្យាមញ្ញមិនគឺញ្ចាំងរដ្ឋូរបស់ត្រកូលបុរាណដែលដើរធនជីតា ឆ្លាប់ទ្វ ឆ្លាប់
 ធ្វើ ម្ចានដោយគិតថា ចំណោកខ្លេះ ម្ចានដោយគិតថា អាព្យាមញ្ញ
 បុមិន (បាយ) ដនទាំងឡាយនេះ មិនទាន់បុមិន កាលអញ្ចប់បុមិន មិនគឺ
 ដើម្បីមិនម្ចាន ដល់ដនដែលមិនទាន់បុមិន ទាំងមិនម្ចានដោយគិត
 ថា អាព្យាមញ្ចប់បុមិន ដនទាំងឡាយនេះ មិនទាន់បុមិន កាលអញ្ចប់បុមិន
 មិនគឺ ដើម្បីមិនម្ចាន ដល់ដនមិនទាន់បុមិន ចំណោកខ្លេះ ម្ចាន
 ដោយគិតថា មហាយត្តទាំងឡាយនោះ របស់តសិជាន់មុនទាំងនោះ
 គិតសិរីៗ អដ្ឋក៍ ១ វិមក៍ ១ វិមទេរ៍ ១ នៃស្បែមិត្ត៍ ១ យមទុកិ ១
 អដ្ឋីរស៍ ១ ការទ្វាត់ ១ វិសេដ្ឋ៍ ១ កិស្សូប៍ ១ កិគុ ១ យ៉ាងណា

សុគន្លឹមបិដកេ អង្គភាពនិកាយស្ស សត្តកនិច្ចតោតោ

ឯរំ មេ អយំ ជានសំរីកាកេ កវិស្សីតិតិ ជានំ ឈតិ
និហិ យចា តេសំ បុព្ទការំ តសីនំ តានិ មហាយញ្ញាណិ
អហោសំ សេយ្យចិត់ អង្គកស្ស រាជកស្ស រាជទេស្ស
ផស្សាមិត្តស្ស យមណកិត្ត អង្គីរសស្ស ការឡាងស្ស
រាសេដ្ឋស្ស កកស្សបស្ស កកុត្ត ឯរំ មេ អយំ ជាន-
សំរីកាកេ កវិស្សីតិតិ ជានំ ឈតិ អបិច ខោ តមំ មេ
ជានំ ធនតោ ចិត្ត បសីទិតិ អត្ថមនតាសោមនស្សា
ឧបជាយតិតិ ជានំ ឈតិ និហិ តមំ មេ ជានំ ធនតោ
ចិត្ត បសីទិតិ អត្ថមនតាសោមនស្សា ឧបជាយតិតិ
ជានំ ឈតិ អបិច ខោ ចិត្តលត្តារំ ចិត្តបរិគ្ញារំ^(១) ជានំ
ឈតិ ។ សោ តំ ជានំ ឈតិ សមណាស្ស រ
ព្រៃលូណាស្ស រ អន្តំ ជានំ វត្តំ យានំ មាលាកត្តិរិលបនំ
សេយ្យរោសចប្បិយយំ ។ តំ គិម្យញ្ញាសិ សារីបុត្តិ
ធនយយំ តដោកញ្ញា ធបរួបំ ជានត្តិ ។ ឯរំ កត្តោ ។ តត្ត
សារីបុត្តិ យ្យាយំ ធនយោរ ខោ សាយកញ្ញា ជានំ ឈតិ

^(១) នូ. ចិត្តបរិគ្ញារំ ។

សុត្តនុបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ទាននិធការបែករលេកនេះ នឹងមានដល់អាណាពញ្ចូ យ៉ាងនោះដែរ ទាំង
មិនឲ្យទានដោយគិតថា មហាយព្យាទាំងខ្សាយនោះ របស់តសីជាន់មុន
ទាំងនោះ គីតសីយោះ អង្គកៈ ១ រោមកៈ ១ រោមទោះ ១ នៃស្បាថ្មីតែៗ ១
យមទិត្តិ ១ អង្គីរសេះ ១ ការទ្វាចេះ ១ រោសដ្ឋេះ ១ កិស្សូបេះ ១ កិគិ ១
យ៉ាងណា ទាននិធការបែករលេក នឹងមានដល់អាណាពញ្ចូ យ៉ាងនោះ
ដែរ បំណោកខ្លះ ឲ្យទានដោយគិតថា កាលអាណាពញ្ចូ ឲ្យទាននេះ
បិត្តក៍រមេងដ្ឋែប៉ា ការពេញបិត្តនិធសេចក្តីសោមនស្ស ក៍រមេងកើតឡើង
ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា កាលអាណាពញ្ចូ ឲ្យទាននេះ បិត្តក៍ដ្ឋែប៉ា
ការពេញបិត្តនិធសេចក្តីសោមនស្ស ក៍រមេងកើតឡើង បំណោកខ្លះ ឲ្យ
ទានជាក្រីនប្រជាប់នៅបិត្ត ជាបរិភាគនៅបិត្ត ។ បុគ្គលនោះ តើដីឲ្យបាយ
ទីក សំពត់ យាន កម្រិះផ្លូវ ក្រីនប្រជាប់ ក្រីនប្រជាប់ ទីផែក ទីនោះ
និងក្រីនខបករណ៍ដល់ប្រទីប ជាទានដល់សមណ៍៖ ឬ ព្រោះបុគ្គលិក ឬ
ម្នាលសរីបុគ្គល អ្នកសម្ងាត់នូវហេតុនោះដូចមេច បុគ្គលខ្លះ កុងលោក
នេះ គឺឲ្យឲ្យទានមានសកាលយ៉ាងនោះដែរបុ ។ មានព្រះអង្គ ឬ ម្នាល
សរីបុគ្គល កុងដំណើរនោះ បុគ្គលណា មិនឲ្យទានប្រកបដោយតណ្ហា

បបមបណ្តាសកេ មហាយញ្ញរគ្គា

ន បដិតទួចិត្យ ជាន់ នៅ ន សង្កិចិយេត្ត្រា
 ជាន់ នៅ ន នមំ បច្ចុ បរិភុព្វិស្សវិតិ ជាន់
 នៅ ន និ សាយុ ជានិ ជាន់ នៅ ន និ ធមុបុព្វំ
 គតុបុព្វំ ិតុិតាមហោរិ ន អរហាជិ ឡាកណា
 គូលាំសំ ហាបេតុនិ ជាន់ នៅ ន និ និ អបា បចាជិ
 នមេ ន បច្ចិ ន អរហាជិ បច្ចនា អបចន្ទាន់ ជាន់
 អនាតុនិ ជាន់ នៅ ន និ យថា តែសំ បុព្វគាន់
 នសីន់ តានិ មហាយញ្ញានិ អហោសំ សេយ្យិតំ អង្គ-
 កស្ស វមកស្ស វមធោស្ស នស្សវិត្យស្ស យមធនិយោ
 អង្គីរសស្ស វារូនាងស្ស វាសេដ្ឋស្ស គស្សបស្ស
 កកុយោ ធរំ មេ អយំ ជានសំវិកកោ កវិស្សិតិ
 ជាន់ នៅ និ នមំ មេ ជាន់ និតោ ចិត្តំ បសីជិតិ
 អត្ថមនតាសោមនស្ស ឧបធាយតិតិ ជាន់ នៅ នៅ អបិច
 ឡា ចិត្តាលត្តារំ ចិត្តបរិភារំ ជាន់ នៅ នៅ សោ
 តិ ជាន់ និត្តា គាយស្ស កើតា បរម្បរណា
 ពូយ្យុគាយិគាន់ នៅ នៅ សហព្វតំ ឧបបច្ចិ

បប់មបណ្តាសក មហាយញ្ញវត្ថុ

មិនឡាន ទាំងបិត្តដាប់ដំពាក់ មិនឡាន ទាំងសម្រួលរការសន្យាំទុក
 មិនឡានដោយគិតថា អាត្រាមញ្ញ លេខាកនះទៅ នឹងបរិភោគ
 ទាំងមិនឡាន ដោយគិតថា ពាណជាករណី ទាំងមិនឡានដោយ
 គិតថា អាត្រាមញ្ញ មិនគូរញ្ញាំងវិធីត្រួតពុកណា ដែលដឹងដីតា
 ឆ្លាប់ឡើ ឆ្លាប់ធើ ឡើសាបស្បន្យសោះ ទាំងមិនឡានដោយគិតថា
 អាត្រាមញ្ញចម្លើន ដនទាំងឡាយនេះមិនទាន់ចម្លើន កាលអញ្ចប់ចម្លើន មិនគូរ
 ដើម្បីនឹងមិនឡាន ដល់ពួកបុគ្គលមិនចម្លើន ទាំងមិនឡានដោយគិតថា
 មហាយញ្ញទាំងឡាយនោះ របស់តសិទាំងនោះគឺ តសិរីរោះ អដ្ឋកៈ ១
 រាមកៈ ១ រាមទេះ ១ សេវាវិត្តៈ ១ យមទិត្តី ១ អនីរសៈ ១
 ការទ្រាធ់ ១ រាសផ្ទៃៈ ១ កិស្សប៊ែ ១ កិគុំ ១ យ៉ាងណា ទាននិង
 ការបែករប់លេកនេះ នឹងមានដល់អាត្រាមញ្ញ យ៉ាងនោះដែរ ទាំងមិនឡ
 ចានដោយគិតថា កាលអាត្រាមញ្ញឡាននេះ ចិត្តកំដែះប្រា ការពេញ-
 ចិត្តនិងសេចក្តីសោមនស្ស កំកើតឡើង ចំណោកខ្ពែះ ឡានជាគ្រឿង
 ប្រជាប់នៅបិត្ត ជាបរិភារនៅបិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ឡើចាននោះរបៀប
 បែកឆ្លាយការធម្មាយស្ថាប់ទេ កំទោកំតាមូយនឹងព្រហ្មកាយិកទេតា

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិបាទា

សោ តំ គម្លៃ ទេបេទ្រ តំ សន្តិ តំ យសំ តំ
អធិបតេយំ^(១) អនាកាមី ហេតិ អនាកត្តា តត្តត្ត់ អយំ
ទេ សារីបុត្រ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេនិ តេដកចួស្ស
តានិសំយេរ ធានំ ធម្មំ មហាមុលំ ន មហានិសំសំ
អយំ បន សារីបុត្រ ហេតុ អយំ បច្ចុយោ យេនិ
តេដកចួស្ស តានិសំយេរ ធានំ ធម្មំ មហាមុលំ^(២)
មហានិសំស្សិ ។

[៥០] ឯកំ សមយំ កកវ អយស្ស ច សារី-
បុត្រ អយស្ស ច មហាមេត្តត្តល្ងោះ ធន្តិលកកិរិស្សី
ថារិកំ ចន្ទិ មហាតា កិត្តុសដ្ឋែន សន្តិ ។ តេន
ទេ បន សមយេន រេដ្ឋុគណ្តាតី នន្ទមាតា
ឧចាសិកា រតិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ
ចាកយេន សន្ទ ភាសតិ ។ តេន ទេ បន
សមយេន រេស្សវេកា មហាការា ឧត្តកាយ
ិសាយ ធន្តិនា ិសំ កច្បតិ កេនចិនេរ
គរជើយេន ។ អស៊ូសិ ទេ រេស្សវេកា មហាការា

១ ម. អធិបច្ចំ ។ ២ និ. មហាមុលំ ហេតិ ។

សុត្តនបិដក អគ្គត្រនិកាយ សត្ថកនិតាត

បុគ្គលនោះ ព្រំងដលកម្មនោះ ព្រំងប្បញ្ញិនោះ ព្រំងយសនោះ ព្រំងអាជិបតេយ្យនោះ ទ្វាគស់ហើយ ជាមនាគាមី មិនមកកាន់ភាពនេះទេ ម្នាលសវិបុត្រ នេះជនជាបេតុ នេះជនជាបច្ចូល ដែលនាំទ្វានបែប នោះជន ដែលបុគ្គលទ្វាបៀយចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាទាន មានដលប្រើន តើមិនមានអាណិស្សីប្រើន ម្នាលសវិបុត្រ នេះជនជាបេតុ នេះជាបច្ចូល ដែលនាំទ្វានបែប នោះជន ដែលបុគ្គលទ្វាបៀយចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាទានមានដលប្រើន មានអាណិស្សីប្រើន ។

[៥០] សម័យម្បយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសវិបុត្រដែលអាយុ និងព្រះមហាមេដ្ឋាលានដែលអាយុ ត្រាប់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងទក្ខិណាគិរិយាម្បយនឹងកិត្តិស្សីប្រើនរួប ។ សម័យនោះជន នន្ទូមាតាទុបាសិក នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះនៃឡុកណ្តាក់ ក្រាកទ្វីន ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃកត្តិ សូត្រធមាយនដម័តីព្រះនិញ្ញន ដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ ។ សម័យនោះ ជន មហាផធុណ្ឌីនិស្សី ស្ថូបបេញ្ញាមំពិទិសាទីដើរ នៅកាន់ទិសាទីត្រូវ ដោយកិច្ចនិម្បយ ។ មហាផធុណ្ឌីនិស្សីនាគានទូ

បបមបណ្ឌាសក មហាយញ្ញវត្ថា

នួនមាតាយ	ឧចាសិកាយ	ទាកយដំ	សរែន
ភាសិត្តិយា	សុត្រា	គចាបរិយាសានំ	អាកម-
យមាងោ	អង្វាសិ	។	អចលោ
ឧចាសិកា	ទាកយដំ	សរែន	ភាសិត្រា
អយេកសិ	។	អចលោ	ផស្សរោះកា
នួនមាតាយ	ឧចាសិកាយ	គចាបរិយាសានំ	វិធីត្រា
អព្យាណុមេដិ	សាចុ កកិនិ	សាចុ កកិនិតិ	។ កោ
បន្ទេសោ	កូន្ទមុខតិ	។	អហាល្វុ កកិនិ ភាតា
ផស្សរោះកា	មយកកជាតិ	។	សាចុ កូន្ទមុខ តេលបិ
យោ មេ អយំ	ធម្ពបរិយាយោ	កណិតោ	តាំ
តេ យោតុ អតិថយ្យតិ	។	សាចុ កកិនិ	
ឯតេព្យោរ មេ យោតុ អតិថយំ	ស្អោ សារីបុត្ត-		
មោត្តុល្អាចប្បម្ពលោ	កិត្យុសដ្ឋ្រា	អគតុទាតកសោ	
បន្ទុកណ្តាកំ	អាកមិស្សតិ	តព្យា កិត្យុសដ្ឋំ	បរិ-
វិសិត្រា មម ធន្តិលំ	អាធិសេយ្យសិ	ធន្តា មេ	
កវិស្សតិ អតិថយ្យតិ	។	អចលោ នួនមាតា ឧចាសិកា	

បប់មបណ្តាសក មហាយត្តរត្ត

នន្ទុមាតាមបានសិកា កំពុងសូត្របាកយនជម័យដោយសំឡេង (ដ៏ពីរោះ) កំបង្គីជីយរចាំស្តាប់ត្រាដែលប៉ែ ពាក្យពេល ។ លុះនន្ទុមាតាមបានសិកា សូត្រនូវបាកយនជម័យដោយសំឡេង (ដ៏ពីរោះ) រួចហើយ កំនោស្រីម ។ លំដាប់នោះ មហាកដលេខាឃែស្រុវណា ជ្រាបច្បាស់នូវការប៉ែនកថា របស់នន្ទុមាតាមបានសិកាបើយ កំអនុមេទនាបា ម្នាលនាន់ ពីរោះ ឈាល់ ម្នាលនាន់ ពីរោះឈាល់ ។ (នន្ទុមាតាមបានសិកាស្អារបា) បពិត្រព្រះអង្គមានមុខដែលមែន ឬ៖អ្នកជាតិ ។ ម្នាលនាន់ ខ្ញុំជាមហាកដលេខាឃែស្រុវណាគាបននៅនាន់ ។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានមុខដែលមែន ប្រព័ន្ធបើយ បើជូនចោះ ធម្មបរិយាយដែលខ្ញុំពេលបើយនេះ សូមជាបណ្តាការយ៉ាងវិសេសដល់ព្រះអង្គ ។ អែស្រុវណាមហាកដលេលបា ម្នាលនាន់ ប្រព័ន្ធបើយ ពាក្យនៃសូមជាបណ្តាការយ៉ាងវិសេសដល់ខ្ញុំបុំ កិច្ចិស្សមានព្រះសារិបុត្រិនិម្ពន់ព្រះមហាមេដ្ឋាគ្នានជាប្រធាន មិនទាន់បានដើរ កត្តិកិច្ច កុងនៅលាត្រីក នឹងមកការនៃខ្លួនកណ្តាលកនត្រ កុងក្រោស្វែក នានចូរ អង្គាសន្យរកិច្ចិស្សមានព្រះសារិបុត្រិនិម្ពន់ព្រះមហាមេដ្ឋាគ្នានជាប្រធាន យ៉ាងវិសេសនិម្ពន់មានដល់ខ្ញុំយ៉ាងនេះជន ។ គ្រានោះ នន្ទុមាតាមបានសិកា

សុត្ថនូបិជកេ អង្គត្តនីកាយស្ស សត្វកនិចាតោ

អញ្ញត់	បុរីសំ ^(១)	អច្ចួយន	សកេ	និសេន
បណ្តីតាំ	បាននឹយំ	កោដនឹយំ	បដិយាងាប់សិ	។
អចលោ	សារីបុត្តមោត្តល្អាលប្បម្ពលោ		កិត្យុសធ្វោរ	
អគតិចាតកាសោ	យន	ហេង្ឃុគណ្តាកំ	តនវសវិ	។
អចលោ	នន្ទុមាតា	ឧចាសិកា	អញ្ញត់	បុរីសំ
អមឆ្លេសិ	ធមិ	ត្តិ	អមេរោ	បុរីស
កិត្យុសធ្វោស្ស	ការំ	អារេចិ	ការេ	កត្តុ
អយ្យាយ	នន្ទុមាតាយ	និសេន	និដ្ឋិតាំ	កត្តិនិ
ធមិ	អយ្យតិ	ឡោ	បុរីសោ	នន្ទុមាតាយ
ឧចាសិកាយ	បដិស្សុជាទ្វា	អារេ	កត្តា	កិត្យុ-
សធ្វោស្ស	ការំ	អារេចិ	ការេ	កត្តុ
អយ្យាយ	នន្ទុមាតាយ	និសេន	និដ្ឋិតាំ	កត្តិនិ
អចលោ	សារីបុត្តមោត្តល្អាលប្បម្ពលោ		កិត្យុសធ្វោរ	
បុព្ទជ្រាសមយំ	និភេសទ្វា	បត្តិរមាងាយ	យន	
នន្ទុមាតាយ	ឧចាសិកាយ	និសេន	តេនុបសធ្វើ	
ឧបសណ្ឌមិទ្វា	បញ្ញាលេ	អសេន	និសីនិ	។

សុត្តនុបិដក អង្គត្តនិភាយ សត្វកនិចាត

លុះកាល កន្លែងទៅ កំប្រើបុរសម្បយនាក់ ទួលាត់បែងខានីយ-
កោដនីយាបារដៃខត្តម កូនលំនោរបស់ខ្លួន ។ លំដាប់នោះ
កិត្តិសង្ស័យ មានព្រះសារីបុត្តនិជ្ជព្រះមហាមេដ្ឋាល្តានជាប្រជាន មិនទាន់
ធ្វើកត្តកិច្ច កូនពេលព្រឹកនោរឡើយ កំសំដោទោកនៃនៅកណ្ឌុកណ្ឌុកនគរ ។
ចំណោកខាងនន្ទមាតាទាសិកា កំប្រើបុរសម្បយនាក់ថា នឹងបុរសដៃ
ចម្រើន អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅដោរាជ ចូរក្រាបទូលនូវកត្តកាលចំពោះ
កិត្តិសង្ស័យ បពិត្រលោកទាំងឡាយដៃចម្រើន កាលគ្នរហើយ កត្តកូន
លំនោននន្ទមាតាទាសិកាថា បាន អ្នកម្នាស់ ហើយកំសំដោទោដោរាជ
ក្រាបទូលនូវកាលដល់កិត្តិសង្ស័យ បពិត្រលោកម្នាស់ទាំងឡាយដៃចម្រើន
កាលគ្នរហើយ កត្តកូនលំនោននន្ទមាតាទាសិកាផ្នាម្នាស់ កំសំដោទោដោរាជ
ហើយ ។ លំដាប់នោះ កិត្តិសង្ស័យមានព្រះសារីបុត្តនិជ្ជព្រះមេដ្ឋា-
ល្តានជាប្រជាន ស្ម័កស្មោះ ប្រជាប់បានត្រីនិងបីវេ កូនបុញ្ញណ្ឌ-
សម័យ ចូលទោត្រីលំនោ ដែលនន្ទមាតាទាសិកានោ លុះចូល
ទោដល់ហើយ កំតីផ្លូវការណ៍: ដែលគេក្រាលក្រសួងហើយ ។

បបំបណ្តាលសក់ មហាយញ្ញវត្ថា

អចេខ នឹងមាតា ឧទាសិកា សារីយុត្តិមោត្តល្អជាប្រមុខ
 កិត្យុសង្ឃែរ បណ្តើតេន ខាងនីយេន កោដនីយេន
 សហគ្មោះ សណ្ឌប្រសិ សម្បរារេសិ ។ អចេខ នឹងមាតា
 ឧទាសិកា អាយស្វែន់ សារីយុត្តិ កូត្រាកី ឱនីតិបត្ត-
 ិកី ធនកម្មន់ និសិទិ ។ ធនកម្មន់ និសិទិ ទៅ
 នឹងមាតាំ ឧទាសិកំ អាយស្វា សារីយុត្តិ ធនតាងេរ
 កោ បន តេ នឹងមាតេ កិត្យុសង្ឃែរស្វើ អព្ទាកមណ៍
 អារេចសីតិ ។ តុជាបាំ កណ្តុ រត្តិយា បច្ចុប-
 សមយំ បច្ចុប្បាយ ចាកយំ សនេ ភាសិត្តា
 គុណី អរេកសី ។ អចេខ កណ្តុ សេស្សរេលា
 មហាករណា មម គចចាបរិយាសានំ វិធីត្តា អព្ទ-
 នុមេដិ សាង កកិនិ សាង កកិនិតិ ។ កោ
 បនេសោ កូនិមុខាតិ ។ អហាល្វុ កកិនិ ភាគា
 សេស្សរេលា មហាករណាតិ ។ សាង កូនិមុខ តេនបិ
 យោ មេ អយំ ធម្មបរិយាយោ កណ្តើតោ តុណ្តុ
 យោតុ អតិថយ្យត្តិ ។ សាង កកិនិ ធនព្រោះ

បច្ចេកទេស មហាយុត្តិ

បំណែកខាងនន្ទមាតាមបានឯក អង្កេសភីភីសង្ស័ មានព្រះសារីបុត្តិនិង
ព្រះមោត្តល្អជាប្រជាន ដោយខាងនីយកោដនីយាបរដៃខ្លួម ដោយ
ផែីនធនធន ឡើងតសប់សល់ត្រាតែហាមយាត់ ។ នន្ទមាតាមបានឯក
លុះកំណត់ដីធនូវព្រះសារីបុត្តិដីមានអាយុកាលនាន់រប មានព្រះហស្ស
ជាក់បេញពីបានត្រារីយ កំអង្គុយកុនិធីដីសមគ្គរ ។ លុះនន្ទមាតាមបានឯក
អង្គុយកុនិធីដីសមគ្គរហើយ ព្រះសារីបុត្តិដីមានអាយុ កំសរដ្ឋខ្មែះថា ម្នាល
នន្ទមាតា ចុះអ្នកឈានប្រាប់ដំណើរមកនៃភីភីសង្ស័ដល់នាន ។ បពិត្រិលោក
ម្នាស់ដីបម្រីន ខ្ញុំម្នាស់ក្រាកកឡើងកុនិធីបច្ចុប្បន្នសម័យនៃកត្តិនៅការ៖ ស្ថិត្រិ
បានយនដម្នែលដោយសំឡែង (ដំពើរោះ) ហើយនៅស្មឹម ។ បពិត្រិលោក
ម្នាស់ដីបម្រីន ស្រាប់តែមហាកដល្លោះនៃស្សរណ៍ ដីដ្ឋានស៊ូនុវត្តិបំផុត
នៃជម្លឺកបារបស់ខ្ញុំ កំអនុមោទនាបាន ម្នាលនាន ពីរោះណាស់ ម្នាលនាន
ពីរោះណាស់ ។ (ខ្ញុំម្នាស់ស្សរបាន) ម្នាលអ្នកមានមុខដីបម្រីន ចុះអ្នកជាស្តី ។
ម្នាលនាន ខ្ញុំជាមហាកដល្លោះនៃស្សរណ៍ ជាបុននៃនាន ។ បពិត្រិ
ព្រះអង្គុមានភីក្រិដីបម្រីន ការមករបស់ព្រះអង្គុ ប្រព័ណាស់ យើងខ្មែះ
ជម្លឺបរិយាយ ដែលខ្ញុំបានពេលហើយនេះ ស្វែមជាបណ្ឌការយ៉ាង
វិសេសដល់ព្រះអង្គុ ។ ម្នាលនាន ប្រព័ណហើយ ពាក្យនុះធនធន

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិភាយស្ស សត្តកនិចាតោ

មេ ហេរតុ អាតិថយំ ស្រី សារីបុត្តមោត្តល្អាចប្ប-
 មុខា កិត្តុសដ្ឋាក អគតិចាតកសោ បេណ្ឌគណ្តាកំ
 អភិស្សតិ តញ្ញ កិត្តុសដ្ឋាំ បវិសិទ្ធា មម
 ធម្ពិជា អាជិសយ្យាសិ ។ ឯក្រោ មេ កវិស្សតិ
 អាតិថយំតិ ។ យនិជំ កណ្តុ ជាន់ បុព្ទោ បុព្ទោ-
 មហិតំ សេវាទាស្ស មហាកវិស្ស សុខាយ
 ហេរតុតិ ។ អង្គរិយំ នឹមុខាតេ អពុតំ នឹមុខាតេ
 យតិ ហិ ជាម សេវាទោន មហាកវិជន ឯវា-
 មហិទិកោន ឯវាំមហេសកោន នឹរុត្តិន សម្បុទា
 សល្បិស្សសិតិ ។ ន មេ មេ កណ្តុ ឯសេរ
 អង្គរិយា អពុតោ ធម្ពា អតិ មេ អព្វាបិ
 អង្គរិយា អពុតោ ធម្ពា តុ មេ កណ្តុ
 នម្ពោ ជាម ឯកបុត្តកោ ិយា មជាថោ តំ
 រជាថោ គិស្សពិធី ការណោ ឱត្តស្ស បសយ្យ
 នីវិតា ហេរប៊ុ តិស្ស មេ បជាបំ កណ្តុ ជារកោ
 គហិតោ វ គយ្យមាន់ វ រដ វ វត្ថុមាន់ វ

សុត្ថនិជក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិបាត

សូមដាបណ្ឌាការយ៉ាងវិសេសដល់ខ្លួន កិច្ចិសង្ស័យមានព្រះសារីបុត្រិនិធីព្រះ
មេដ្ឋានជាប្រជាន មិនទាន់ធ្វើកត្តិថ្មីក្នុងរោគព្រំកនោះឡើយ និមន្តមក
ការនៃផ្លូវកណ្តាកនគា កុងច្រួលស្អែក ចូរនានអង្គាសកិច្ចិសង្ស័យខ្លួន
ដួនចំណោកបុណ្យដល់ខ្លួន ។ បណ្ឌាការយ៉ាងវិសេសនិធីមានដល់ខ្លួនយ៉ាង
នេះជន ។ បពិត្រលោកម្នាស់ដែលមេដ្ឋាននេះ^(១) សូមទ្វាក់
ជាបុណ្យដែលខ្លួនជាបេរិយ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់មហាផលឈ្មោះនៃស្ស
រណែបុះ ។ មាលននូមាតា អស្សាយណាស់ មាលននូមាតា ចំម្លកណាស់
ព្រះនានបានចារបាក្សិនិច្ចិថែរោះមុខ ជាម្លាយនិធីមហាផលឈ្មោះនៃស្សរណៈ
ជាទេរបុត្រិមានប្បញ្ញិជិំយ៉ាងនេះ មានស៊ិក្តិជិំយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រលោក
ម្នាស់ដែលមេដ្ឋាននេះ ជម្លៀន មិនមែនអស្សាយចម្លករបស់ខ្លួន នៅមានជម្លៀ
នៅទៀតដែលអស្សាយចម្លករបស់ខ្លួន បពិត្រលោកម្នាស់ដែលមេដ្ឋាន កុង
នេះ ខ្លួនកូនប្រុសម្នាក់ឈ្មោះនន្ទេះ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញិត្ត
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចាប់ទាញកំហែងកូននោះ ព្រះហេតុនិម្បយ មក
ផ្លាប់ដីវិត បពិត្រលោកម្នាស់ដែលមេដ្ឋាន កាលទាក់នោះ គេចាប់
យកទៅបេរិយកី កំពុងចាប់កី សម្បាប់បេរិយកី កំពុងសម្បាប់កី

១គ្រង់ពាក្យម្នាបុណ្យកូនធនដែលបុរាណជាបេរិយ អង្គកម្នាបុណ្យ សំដោយក ចែតនា ៣ ប្រការ ។

បបមបណ្តាសកេ មហាយញ្ញវគ្គ

ហត់ រ ហញ្ញមានេ រ នាកិជាលាមិ ចិត្តស្បែ
 អញ្ចបតត្ថនិ ។ អច្ចរិយំ និន្ទមានេ អពុតាំ និន្ទមានេ
 យត្រ ហិ នាម ចិត្តប្រជមត្ថម្ពិ បរិសោដស្បសីតិ ។
 ន ខោ ម កញ្ច ុបសេរ អច្ចរិយោ អពុតោះ ធម្មោ
 អតិ ម អញ្ចបិ អច្ចរិយោ អពុតោះ ធម្មោ តច ម
 កញ្ច សាមិកោ គាលគោ អញ្ចតាំ យក្សយោនិ ឧប-
 បញ្ចា សោ ម តោល់ បុរិមន អតុការ់ន ឧទ្ទស្បសិ
 ន ខោ បនាបាំ កញ្ច អភិជាលាមិ តោះ និចាប់ ចិត្តស្បែ
 អញ្ចបតត្ថនិ ។ អច្ចរិយំ និន្ទមានេ អពុតាំ និន្ទមានេ
 យត្រ ហិ នាម ចិត្តប្រជមត្ថម្ពិ បរិសោដស្ប-
 สីតិ ។ ន ខោ ម កញ្ច ុបសេរ អច្ចរិយោ អពុតោះ
 ធម្មោ អតិ ម អញ្ចបិ អច្ចរិយោ អពុតោះ ធម្មោ
 យតោបាំ កញ្ច សាមិកស្ប ធមារស្ប ធមារ អនីតា
 នាកិជាលាមិ មនសាបិ អតិចិត្ត^(១) គោះ បន
 គាយនាតិ ។ អច្ចរិយំ និន្ទមានេ អពុតាំ និន្ទមានេ
 យត្រ ហិ នាម ចិត្តប្រជមត្ថម្ពិ បរិសោដស្បសីតិ ។

^(១) និ. សាមិកំ មនសាបិ អតិចិត្ត។

បបេបណ្តាសក មហាយុទ្ធផ្លែត

បៀវត្សបៀវត្សហើយកី កំពុងបៀវត្សបៀវត្សកី ខ្ញុំមាស់មិនដឹងនូវសេចក្តីប្រប្បលនៃបិត្តឡើយ ។ ម្នាលនាន់នន្ទមាតា អស្សាយណាស់ ម្នាលនាន់
នន្ទមាតា ចម្លកណាស់ កោតតែនាន់ដម្រះនូវហេតុត្រីមតែការកែតែឡើង
នៃបិត្តបាន ។ បពិត្រិលោកម្នាស់ដីបម្រីន ធម៌នេះជន មិនមែនអស្សាយ
ចម្លកនៃខ្លួន នៅមានធម៌ជាប្រើតអស្សាយចម្លករបស់ខ្លួន បពិត្រិលោកដី
បម្រីន កុងត្រានេះ ស្អាមីរបស់ខ្លួន ធ្វើមរណកាលឡៅ ក៏ឡៅកែតែកុងកំណើត
នៃយក្សម្បយ ស្អាមីរបស់ខ្លួនោះ សម្រេចនូវអត្ថភាពដល់ខ្លួនបិត្តកុងកាលមុន
បពិត្រិលោកម្នាស់ដីបម្រីន ខ្ញុំមាស់មិនដឹងនូវសេចក្តីប្រប្បលនៃបិត្តដែល
ជាហេតុជាត់នោះឡើយ ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្សាយណាស់ ម្នាលនន្ទ-
មាតា ចម្លកណាស់ កោតតែនាន់ដម្រះនូវហេតុត្រីមតែការកែតែឡើងនៃ
បិត្តបាន ។ បពិត្រិលោកម្នាស់ដីបម្រីន ធម៌នោះជន មិនមែនអស្សាយចម្លក
របស់ខ្លួន នៅមានធម៌ជាប្រើត ជាមស្សាយចម្លករបស់ខ្លួន បពិត្រិលោក
ម្នាស់ដីបម្រីន កាលខ្ញុំមាស់នៅក្រោម គេនាំមកទ្វស្សាមីកំឡេកេះ ខ្ញុំមិនដែល
ប្រព្រឹត្តកន្លែងដោយបិត្តឡើ មិនបានចិញយាយដល់ការប្រព្រឹត្តកន្លែងដោយ
កាយឡើយ ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្សាយណាស់ ម្នាលនន្ទមាតា ចម្លក
ណាស់ កោតតែនាន់ដម្រះនូវហេតុត្រីមតែការកែតែឡើងនៃបិត្តបាន ។

សុត្ថនូបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

ន ទោ ម កណ្តុ ធមេរ អច្ចរិយោ អព្យុតោ ធមេខ
 អតិ ម អញ្ញាបិ អច្ចរិយោ អព្យុតោ ធមេខ យធាបំ
 កណ្តុ ឧចាសិកា បជិដសិតា នាកិចាងមិ គិត្តិ
 សិក្សាបំ សព្វិច្ច វិគិត្តិតាតិ ។ អច្ចរិយំ នន្ទមាតេ
 អព្យុតំ នន្ទមាតេតិ ។ ន ទោ ម កណ្តុ ធមេរ
 អច្ចរិយោ អព្យុតោ ធមេខ អតិ ម អញ្ញាបិ អច្ចរិយោ
 អព្យុតោ ធមេខ តធាបំ កណ្តុ យារដែរ អកច្ចាមិ
 វិច្ឆូរ គាមេហិ វិច្ឆូ អកុសលេហិ ធមេយិ
 សវិតត្តំ សវិចារំ វិបេកជំ បីតិសុំ បបមំ ឲ្យានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិយាភិ វិតត្តិវិចារំ រួបសមា អផ្លតំ
 សម្បសាងនំ ចេតសោ ធមេកាតិភារំ អវិតត្តំ អវិចារំ
 សមាងិជំ បីតិសុំ ឯុតិយំ ឲ្យានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិយាភិ បីតិយា ច វិកតា ឧបេក្តុកា ច វិយាភិ
 សតា ច សម្បជាង សុទ្វា គាយេន បជិសំ-
 កេដមិ យន្ត អវិយា អាចិគ្គនិ ឧបេក្តុកោ សតិមា
 សុទ្វវិយារិតិ តតិយំ ឲ្យានំ ឧបសម្បជ្ជ វិយាភិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

បពិត្រលោកម្នាស់ដំបម្រីន ធម៌នោះជន មិនមែនជាមស្សាយបម្លករបស់
ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ជាទៅត ជាមស្សាយបម្លករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្នាស់
ដំបម្រីន កាលដើរលខ្លួនម្នាស់សម្បូជីខ្លួនជាទាសិកាថ្វីជ មិនធ្លាប់ក្រើង
ប្រព្រឹត្តកន្លែសិក្សាបទណាមួយទេ ។ ម្នាលនន្លែមាតា អស្សាយណាស់
ម្នាលនន្លែមាតា ចម្លកណាស់ ។ បពិត្រលោកម្នាស់ដំបម្រីន ធម៌នោះជន
មិនមែន ជាមស្សាយបម្លករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ជាទៅត ជាមស្សាយ
បម្លករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្នាស់ដំបម្រីន ខ្លួនប៉ុនប៉ុនដរបមកកុង
ទីនេះថា ខ្លួនស្ថាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ថាត់ចាកអកុសលដម៉ែទាំងឡាយ
ហើយបានដល់នូវបបមផ្លាន ប្រកបដោយវិតក្ខ:និងវិចារៈ មានបីតិនិជ
សុខ កៅតអំពីសេចក្តីស្បែប់ស្ថាត់ ព្រោះម្យាប់វិតក្ខ:និងវិចារៈ កំបានដល់
នូវទុគ្រឿយផ្លាន ជាជម្យជាតិកៅតមានក្តីសន្លាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេច-
ក្តីដ្រោះប្រា គឺស្ថាមានសកាតជាបិត្តិត្តស់ជក មិនមានវិតក្ខ: មិនមានវិចារៈ
មានតែបីតិនិជសុខ កៅតអំពីសមាជិ គីបបមផ្លាន ព្រោះវិនាសទោនៅបីតិ
ដែន ជាម្នកប្រកបដោយខេរក្តាត់ដែន ខ្លួនជកនិករលីក ដីជប្បាស់ ទទួល
នូវសុខដោយនាមកាយដែន បានដល់នូវទុគ្រឿយផ្លាន ដែលអរិយៈទាំង-
ឡាយទៅសរសើរប្រា បុគ្គលមានសតិប្រកបដោយខេរក្តា នៅជាសុខ

បបេមបណ្តាសកែ មហាយញ្ញវត្ថា

សុខស្ស ច បរាង ធម្មស្ស ច បរាង ឬព្រះ
 សោមនស្ស ធោមនស្ស អត្ថត្និមា អណុត្និមសុខ
 ឧបេត្តាសតិទារិសុខិី ចតុត្និ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិយាយមិតិ ។ អច្ចរិយំ នណ្តូមាត់ អពុតំ នណ្តូមាត់ ។
 ន មេ ម កណ្តើ ធរេស៊ី អច្ចរិយោ អពុតោ ធម្ម អតិ
 ម អពេរាយិ អច្ចរិយោ អពុតោ ធម្ម យនីមានិ កណ្តើ
 កករតា ឈសិតានិ បញ្ញារម្ភាកិយានិ សញ្ញាងនានិ
 នាយានេសំ គិត្តិ អតិនិ អប្បហីនំ សមណុបស្សមិតិ ។
 អច្ចរិយំ នណ្តូមាត់ អពុតំ នណ្តូមាត់ ។ អចមេ
 អាយស្ស សារិបុត្តា នណ្តូមាតំ ឧចាសិកំ ធម្មិយ
 គចាយ សណ្តូលិខ្លា សមានបេត្តា សមុត្តិដៃត្តា
 សម្បហាំលេត្តា ឧផ្ទាយសនា បត្តាមិតិ ។
 មហាយញ្ញវត្ថា បញ្ហមោ ។

ត សុប្បន្ទានំ

ចិត្តបរិភ្ពារំ^(១) ឡើអតិ សញ្ញា អយក ធម្ម^(២)

១ និ. ម. ថីតិ ច បរិភ្ពារំ ។ ២ ម. សញ្ញា ច ឡើ បក ។

បច្ចុបណ្ឌាសក មហាយឆ្លោត្តិ

ព្រះលេបដ្ឋន្ទរសុខដង លេបដ្ឋន្ទរទុក្ខដង វិនាសទោនេសាមនសូវិនិជ្ជ
ទោមនសូវិនិជ្ជកាលមុនដង ឧប្បក្រុងបានដល់ន្ទរបចុត្តិផ្លាន មានសតិដីបរិសុទ្ធ
ដោយឧបេក្តា មិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្សារុណាស់
ម្នាលនន្ទមាតា បម្បូកណាស់ ។ បពិត្រលោកម្នាស់ដីបម្រើន ធម៌នេះ
នឹង មិនមែនជាមស្សារបម្បូករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម័ងទៀត ជាមស្សារ
បម្បូករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្នាស់ដីបម្រើន សំយោជន៍ខាងក្រោមទាំង
៥ ឯក ដើលព្រះមានព្រះភាគច្រើនសម្បូជេហិយ បណ្តាសំយោជន៍
ទាំងនេះ ឧប្បក្រុងពិចារណាមិនយើព្យន្ទរសំយោជន៍ណាមួយ ក្នុងនឹង
ដើលមិនទាន់លេបដ្ឋសេះឡើយ ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្សារុណាស់
ម្នាលនន្ទមាតា បម្បូកណាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារិបុត្តិជាមានអាយុ
ពុរិនន្ទមាតាច្បាសិក ឲ្យយើព្យច្បាស់ ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហិន
ឲ្យវិករាយ ដោយជម្លើកបា ហើយក្រោកចាកអាសន៍បេព្យទោ ។
ចំ មហាយឆ្លោត្តិ ទី ៥ ។

ឧត្តាននៃមហាយឆ្លោត្តិនោះគឺ

និយាយអំពីចិត្ត ១ បរិការ ១ អំពីក្រើនិ
ពីរលើក ២ អំពីសញ្ញា ២ លើកទៀត

០២៤

សុត្តនបិដកេ អង្គភាពនិកាយសូម សត្វកនិច្ចតាំ

មេច្ចុះ ច^(១) សព្វកេ ជាន់ មាតាយ តែ ធម៌តិ^(២) ។

បណ្តាលកេ សមត្ថា ។

១ ម. ច សព្វា អតិ ។ ២ ឌ. ម. នឹមមាតិន តែ រោតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតារនិកាយ សត្វកនិច្ច

អំពីមេបុន ១ អំពីសញ្ញាណ៖និធីសញ្ញាណ៖ ១ អំពី
ទាន ១ អំពីនួយមាតាទុបាសិកា ១ រៀលជាហូ ១០ ។

ចប់ បណ្តាលសក ។

បណ្តាលកាលដីបិតា វ៉ត្តា

អព្រកតវគ្គា

[៥១] អចលោ អញ្ជាពេរ កិច្ចុ យេន កកវ
តេនុបសដ្ឋមិ ឧបសដ្ឋមិត្តា កកវណា អកិរម្បទា
ធនមណា និសិទិ ។ ធនមណា និសិទ្ធា លោ សោ
កិច្ចុ កកវណា ធនលង់ហេច កោ ឯ លោ កណ្ត
ហេតុ កោ បច្ចេយោ យេន សុតរតោ អរិយ-
ស្សារកស្ស វិចិគិត្តា ឯុប្បជ្ជតិ អព្រកតវត្ថុស្សតិ ។
ិជ្ជិនិហោ លោ កិច្ចុ សុតរតោ អរិយស្សារកស្ស
វិចិគិត្តា ឯុប្បជ្ជតិ អព្រកតវត្ថុសុ ។ ហោតិ តថាកតោ
បរម្បរលកតិ លោ កិច្ចុ ិជ្ជិកតមេតា ន ហោតិ
តថាកតោ បរម្បរលកតិ លោ កិច្ចុ ិជ្ជិកតមេតា

បណ្តាលកាសដ្ឋានិត វគ្គ

អព្យាកតវគ្គ

[៥១] ត្រានោះ ភីភុម្ពយុប ចូលទៅតាមលំព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៍ក្រាបច្បាយបង្កេះព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយកុង
ទីធីសមត្ថរ ។ លុះភីភុះនោះ អង្គុយកុងទីធីសមត្ថរហើយ បានក្រាប
បង្កេះទូលព្រះមានព្រះភាគដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះអង្គុយកុង អីជាបេតុ អីជាប
បង្កេះយ ដែលនាំឡើវិចិកិច្ចារបស់អវិយសារ៉ែក អ្នកមានសេចក្តីបែងៗដើម
មិនកែត្រួច កុងអព្យាកតវគ្គទាំងនេះ នៅលក្ខណៈ ម្នាលភីភុះ វិចិកិច្ចារបស់
អវិយសារ៉ែក អ្នកមានសេចក្តីបែងៗដើម រមេដមិនកែត្រួច កុងអព្យាកត-
វគ្គទាំងនេះ ព្រោះរលត់ទិន្ទិ ។ ម្នាលភីភុះ ទិន្ទិកែត្រួចបោ សត្វស្តាប់ទោះ
រមេដកែត្រួច ម្នាលភីភុះ ទិន្ទិកែត្រួចបោ សត្វស្តាប់ទោះ មិនកែត្រួច

សុត្ថនបិជកេ អង្គត្រនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យោតិ	ច	ន	ច	យោតិ	តចាកតោ	បរម្បរណាតិ
ទោ	កិត្យា	ធម្មិកតមេតា	នៅ	យោតិ	ន	ន
យោតិ	តចាកតោ	បរម្បរណាតិ	ទោ	កិត្យា	ធម្មិ-	
តមេតា	។ អស្សុតក	កិត្យា	បុច្ចិដោ	ធម្មិ	នប្ប-	
ជាលាតិ	ធម្មិសមុទយំ	នប្បជាលាតិ		ធម្មិនិហេងំ		
នប្បជាលាតិ	ធម្មិនិហេងកាមិនី	បដិបចំ	នប្បជាលាតិ			
តស្ស	សា	ធម្មិ	បរឡតិ	សោ	ន	បរិមុច្ចតិ
ជាតិយា	ផកយ	មរណោន	សោគោហិ	បរិដោហិ		
ឯក្រឹមិ	ធោមនស្សូហិ	ឧចាយាសោហិ	ន	បរិមុច្ចតិ		
ឯក្រឹម្តាតិ	រធាទិ	។ សុតក	ច	ទោ	កិត្យា	អិយ-
ស្សវរកោ	ធម្មិ	បជាលាតិ	ធម្មិសមុទយំ	បជាលាតិ		
ធម្មិនិហេងំ	បជាលាតិ	ធម្មិនិហេងកាមិនី		បដិបចំ		
បជាលាតិ	តស្ស	សា	ធម្មិ	ធម្មិ	សោ	បរិមុច្ចតិ
ជាតិយា	ផកយ			មរណោន		សោគោហិ
បរិដោហិ	ឯក្រឹមិ	ធោមនស្សូហិ		ឧចាយាសោហិ		
បរិមុច្ចតិ	ឯក្រឹម្តាតិ	រធាទិ	។ ធមំ	ជានំ	ទោ	
កិត្យា	សុតក	អិយស្សវរកោ		ធមំ	បស្ស	យោតិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

ម្មាលកិត្តិ ទិន្ទិកើតឡើងបា សត្វស្តាប់ទោ រមេដីកើតឡើតកំមាន
 មិនកើតឡើតកំមាន ម្មាលកិត្តិ ទិន្ទិកើតឡើងបា សត្វស្តាប់ទោកើតឡើត
 កំមិនមែន មិនកើតឡើត កំមិនមែន ។ ម្មាលកិត្តិ បុប្ផធនអូកមិន
 បែះជីវិៗ រមេដីមិនជីវិច្បាស់នូវទិន្ទិ មិនជីវិច្បាស់នូវហេតុ ជាទិកើត
 ឡើងនៅទិន្ទិ មិនជីវិច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់ទោនៅទិន្ទិ មិនជីវិច្បាស់
 នូវបដិបទា ដែលដល់នូវការរលត់ទោនៅទិន្ទិ ទិន្ទិនោះរមេដីបញ្ជីនដល់
 បុប្ផធននោះ បុប្ផធននោះ រមេដីមិនរបាទកាតិ ជាក មរណា៖ សេចក្តី
 សេកក សេចក្តីខ្សីកខ្សោល សេចក្តីទុក ទោមនស្ស សេចក្តីតានតីៗ
 តបាតតបោបា រមេដីមិនរបាទករដ្ឋទុកឡើយ ។ ម្មាលកិត្តិ អវិយ-
 សារ៉ែក អូកមានសេចក្តីបែះជីវិៗ រមេដីជីវិច្បាស់នូវទិន្ទិ ជីវិច្បាស់
 នូវហេតុ ជាទិកើតឡើងនៅទិន្ទិ ជីវិច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់ទោនៅទិន្ទិ
 ជីវិច្បាស់នូវបដិបទា ជាគំណើរទោកន់ទីរលត់នៅទិន្ទិ ទិន្ទិនោះរបស់
 អវិយសារ៉ែកនោះ រមេដីរលត់ទោ អវិយសារ៉ែកនោះ ទីប្បែប្រជ្រួន៖
 បាកាតិ ជាក មរណា៖ សេចក្តីសោកខ្សីកខ្សោល ទុក ទោមនស្ស សេចក្តី
 តានតីៗ តបាតតបោបា រមេដីប្រជ្រួន៖បាករដ្ឋទុក ។ ម្មាលកិត្តិ
 អវិយសារ៉ែក អូកមានសេចក្តីបែះជីវិៗ កាលជីវិយ៉ាងនេះ យើព្យូយ៉ាងនេះ

បណ្តាលកាសដួរបាន អព្យកតវគ្គ

តថាកតោ បរម្បរលកាតិិ ន ព្យកកេតិ ន យោតិ
 តថាកតោ បរម្បរលកាតិិ ន ព្យកកេតិ យោតិ ច ន
 ច យោតិ តថាកតោ បរម្បរលកាតិិ ន ព្យកកេតិ នៅ
 យោតិ ន ន យោតិ តថាកតោ បរម្បរលកាតិិ ន ព្យ-
 កកេតិ ។ ឯាំ ជាន់ ខោ កិត្យា សុតវ អិយស្សវរកោ
 ឯាំ បស្សំ ឯាំ អព្យកករលាងម្នាត យោតិ អព្យកត-
 វត្ថុសុ ។ ឯាំ ជាន់ ខោ កិត្យា សុតវ អិយស្សវរកោ ឯាំ
 បស្សំ នច្ចម្ភតិ ន កម្មវតិ ន រេដតិ ន សញ្ញាសំ
 អាបធ្លតិ អព្យកតវត្ថុសុ ។ យោតិ តថាកតោ
 បរម្បរលកាតិ ខោ កិត្យា តល្យកកតមេតំ សព្យកកតមេតំ
 មព្យូតមេតំ បបព្យូតមេតំ ឧទានកកតមេតំ វិប្បជិ-
 សារ ឯសោ ន យោតិ តថាកតោ បរម្បរលកាតិ ខោ
 កិត្យា វិប្បជិសារ ឯសោ យោតិ យោតិ ច ន ច យោតិ
 តថាកតោ បរម្បរលកាតិ នោ កិត្យា វិប្បជិសារ
 ឯសោ នៅ យោតិ ន ន យោតិ តថាកតោ
 បរម្បរលកាតិ ខោ កិត្យា វិប្បជិសារ ឯសោ ។
 អស្សុតវ កិត្យា បុច្ចនោ វិប្បជិសារ នប្បជាតិ

បណ្តាលកាសសង្គមិត អព្រកតវត្ថុ

រមេដីមិនពោលបាន សត្វស្តាប់ទេ កៅតទ្រូតដូចខ្លះខ្លះ មិនពោលបាន
 សត្វស្តាប់ទេ មិនកៅតទ្រូតដូចខ្លះខ្លះ មិនពោលបាន សត្វស្តាប់ទេ
 កៅតទ្រូតកំមាន មិនកៅតទ្រូតកំមាន មិនពោលបាន សត្វ
 ស្តាប់ទេ កៅតទ្រូតកំមិនមែន មិនកៅតទ្រូតកំមិនមែនដូចខ្លះខ្លះ ។
 ម្នាលកិត្តិ អរិយសារ៍ក អ្នកមានសេចក្តីបែងជីថិ កាលជីថិយ៉ាងនេះ
 យើង្ហាយយ៉ាងនេះជីថិ ជាម្នាកមានកិរិយាមិនពោលជាគិត្ត កូដអព្រកតវត្ថុ
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះជីថិ ។ ម្នាលកិត្តិ អរិយសារ៍ក អ្នកមានសេចក្តី
 បែងជីថិ កាលជីថិយ៉ាងនេះ យើង្ហាយយ៉ាងនេះ ទីបមិនរន្តត់ មិនចំប្រប់
 មិនញ្ចាប់ញ្ចាំ មិនដល់នូវសេចក្តីតក់ស្ថិតកូដអព្រកតវត្ថុ ទាំងឡាយទេ ។
 ម្នាលកិត្តិ តណ្ឌា សញ្ញា មាន៖ បបញ្ញាចម់ (សេចក្តីយើតយុរ) ឧបាទាន និងវិប្បជិសារ៖នៅក្នុងកៅតទ្រឹះបាន សត្វស្តាប់ទេ កៅតទ្រូតកំមាន
 ម្នាលកិត្តិ វិប្បជិសារ៖នៅក្នុងកៅតទ្រឹះបាន សត្វស្តាប់ទេ មិនកៅតទ្រូតកំ
 មាន ម្នាលកិត្តិ វិប្បជិសារ៖នៅក្នុងកៅតទ្រឹះបាន សត្វស្តាប់ទេ កៅតទ្រូតកំ
 មាន មិនកៅតទ្រូតកំមាន ម្នាលកិត្តិ វិប្បជិសារ៖នៅក្នុងកៅតទ្រឹះបាន សត្វ
 ស្តាប់ទេ កៅតទ្រូតកំមិនមែន មិនកៅតទ្រូតកំមិនមែន ។ ម្នាលកិត្តិ
 បុច្ចុន អ្នកមិនមានសេចក្តីបែងជីថិ រមេដីមិនជីថិច្បាស់នូវិប្បជិសារ៖

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

វិប្បជិសារសមុទយំ នប្បជាងាតិ វិប្បជិសារនិពេះ
 នប្បជាងាតិ វិប្បជិសារនិពេះកាមិនី បជិបណំ នប្ប-
 ជាងាតិ តស្ស សោ វិប្បជិសាបោ បរឡតិ សោ ន
 បរិមុច្ចតិ ជាតិយា ជកយ មរណោន សោកៅហិ
 បរិធោរោហិ ធនក្រោហិ ធោមនស្សហិ ឧចាយាសោហិ ន
 បរិមុច្ចតិ ធនក្រោស្សាតិ រជាទិ ។ សុតវ ច ខោ
 កិត្តិ អិយស្សវរកោ វិប្បជិសារំ បជាងាតិ វិប្បជិ-
 សារសមុទយំ បជាងាតិ វិប្បជិសារនិពេះ បជាងាតិ
 វិប្បជិសារនិពេះកាមិនី បជិបណំ បជាងាតិ តស្ស
 សោ វិប្បជិសាបោ និរណ្តតិ ។ យ ។ ឯំ ជានំ ខោ
 កិត្តិ សុតវ អិយស្សវរកោ ឯំ បស្សំ នប្បម្ពតិ
 ន កម្បតិ ន រោតិ ន សន្តាសំ អាបឆ្វតិ
 អព្រកតតវត្ថុសុ ។ អយំ ខោ កិត្តិ ហោតុ អយំ
 បច្ចយោ យោន សុតវតោ អិយស្សវកស្ស វិចិគិច្ច
 នប្បជិតិ អព្រកតតវត្ថុសុតិ ។

សុត្តនលិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុ ជាទីកើតឡើងនៃវិប្បជិសារ៖ មិនដឹងច្បាស់នូវ
សេចក្តីរលត់ទៅនៃវិប្បជិសារ៖ មិនដឹងច្បាស់នូវបជិបទ ដែលដល់
នូវការលត់ទៅនៃវិប្បជិសារ៖ វិប្បជិសារ៖នោះ របស់បុប្ផុជននោះ
រមេដួចម្រើនឡើង បុប្ផុជននោះ រមេដួចមិនឃើញចាកជាតិ ដោយ មរណា៖
សេចក្តីសេក សេចក្តីខ្សែកខ្សោល សេចក្តីទុក ទោមនស្ស សេចក្តី
តានតីនៃ តបាតតបាលបា រមេដួចមិនឃើញចាករដ្ឋទុកឡើយ ។ ម្នាលកិត្តិ
លុំដែអវិយសារ៉ែក អ្នកមានសេចក្តីបែះដឹង ទីបដឹងច្បាស់នូវវិប្បជិ-
សារ៖ ដឹងច្បាស់ នូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃវិប្បជិសារ៖ ដឹងច្បាស់
នូវសេចក្តីរលត់នៃវិប្បជិសារ៖ ដឹងច្បាស់ នូវបជិបទ ដែលដល់នូវការ
រលត់នូវវិប្បជិសារ៖ វិប្បជិសារ៖នោះ របស់អវិយសារ៉ែកនោះ រមេដួ-
រលត់ទៅ ។ ហើយ ម្នាលកិត្តិ អវិយសារ៉ែក អ្នកមានសេចក្តីបែះដឹង
កាលដឹងយ៉ាងនេះ យើងយ៉ាងនេះ ទីបមិននៅតែ មិនចាំប្រប់ មិន
ញ្ចាប់ញ្ចាំ មិនដល់នូវសេចក្តីតក់ស្ថុត កូនអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយទេ ។
ម្នាលកិត្តិ នោះជាលេតុ នោះជាបច្ចីយ ដែលនាំឡើវិបិជ្ជារបស់អវិយ-
សារ៉ែក អ្នកមានសេចក្តីបែះដឹងមិនកើតឡើងកូនអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយទេ ។

បណ្តាលកាសដួងហើតោ អព្រកតវគ្គា

[៥២] សត្វ ច កិច្ចូរ បុរិសកតិយោ នេសស្បុមិ
 អនុជាង ច បរិនិញ្ញានំ តាំ សុណាប សាងកាំ
 មនសិការេ ភាសិស្បុមិតិ ។ ឯវា កញ្ជូតិ ឡា
 តែ កិច្ចូ កតវគ្គោ បច្ចុលេស្បុសំ ។ កតវ ធនុបេរេ
 គតមា ច កិច្ចូរ សត្វ បុរិសកតិយោ ។ នៃ
 កិច្ចូរ កិច្ចូ ឯវា បដិបញ្ញា យេរាទិ នោ ចស្បុ នោ
 ច មេ សិយា ន កវិស្បុតិ ន មេ កវិស្បុតិ យុទ្ធនិ
 យំ ក្នាំ តាំ បដិបាយិតិ ឧបេក្នា បដិលកតិ ។
 សោ ករ់ ន រដ្ឋតិ សម្បរ់ ន សដ្ឋតិ^(១) អតុត្និ
 បាំ សណ្ឌ លម្ពប្បញ្ញាយ បស្បតិ តញ្ញ ឪស្បុ
 បាំ ន សព្វន សព្វ សច្ចិកតាំ យេរាទិ

១ និ. ម. ន រដ្ឋតិ ។

បណ្តាសកាសជីវិត អព្រកតរគិត

[៥៧] ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ តបាតតនឹងសម្បជន្ទវគតិរបស់បុរស
 ទាំង ៣ ប្រការធែន នូវអនុបាទាបរិនិញ្ញានធែន ចូរដួកទាំងខ្យាយស្ថាប់
 នូវជម្រើនោះ ចូរធ្វើឡើកកូដិត្រដោយប្រៀប តបាតតនឹងសម្បជន ។ កិភុទាំង
 នៅ ទួលស្ថាប់ព្រះពុទ្ធដីការនៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអន្ត ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រដីត្រាស់ដូចខ្លះថា ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ
 បុះគតិរបស់បុរស ៣ ប្រការ តើដូចមេបុះខ្លះ ។ ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ កិភុទាំង
 កូដិត្រសាសនានេះ ជាម្នាកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រមេដីបានខប់កាត់ថា បើកម្ព
 (ដែលព្យារំងសត្វូរកិត្តិយ៍អត្ថភាពនេះ) មិនធ្លាប់មានទៅ អត្ថភាពរបស់
 អញ្ចក់មិនមាន (កូដិត្រភាគលតុងនេះដែរ) បើកម្ព (ដែលព្យារំងសត្វូរកិត្តិយ៍
 កិត្តិយ៍អនាគត) របស់អញ្ចក់មិនមាន (កូដិត្រភាគលតុងនេះ)ទៅ អត្ថភាព
 របស់អញ្ច ។ (កូដិត្រអនាគត) កិមិនមានដែរ ឥឡូបញ្ចក់ណា ដែល
 កិត្តិមាន អញ្ចលំបង់នូវខន្ទបញ្ចក់នោះបញ្ច ។ កិភុទាំង មិន
 ត្រូវអរកូដិត្រ មិនជាប់ដំណាក់កូដិយ៍សម្រារៈ រមេដីយើញនូវព្រះនិញ្ញាន
 ជាប់ណែកដៃសូប់ក្រុលដែន ដោយបញ្ចាក់ប្រៀប តើព្រះនិញ្ញាននោះ
 កិភុទាំង មិនទាន់បានធ្វើឡើងជាក់បុរស់ ដោយសូត្រគ្រប់នោះឡើយ

សុត្តនិងកៅ អគ្គនារីកាយស្ស សត្តកនិច្ច

តស្ស ន សព្វន សព្វ មានាពុសយោ បហើនោ យោតិ
 ន សព្វន សព្វ ករកាពុសយោ បហើនោ យោតិ ន
 សព្វន សព្វ អវិជ្ជាពុសយោ បហើនោ យោតិ ។ សោ
 បញ្ញា ឱ្យម្ខាកិយាលំ សព្វាបាលំ បរិគ្គួយ អណ្តក-
 បរិនិញ្ញាយី យោតិ ។ សោយ្យចាបិ កិគ្គឈ និសសណ្តត់
 អយោគចាល់ ហញ្ញមាន់ បប្បដិកា និពុតិត្រា និពុ-
 យយី ធរមេរ ខោ កិគ្គឈ កិគ្គឈ ធរំ បដិបញ្ញា យោតិ
 នោ ចស្ស នោ ច មេ សិយ ន កិស្សតិ ន មេ
 កិស្សតិ យុទ្ធតិ យំ កូតំ តំ បដិបាមិតិ ឧបេក្តា បដិ-
 លកិតិ ។ សោ កឈ ន វិធីតិ សម្បឈ ន សិធីតិ អតុត្តិ
 បដិ សណ្តំ សម្បប្បញ្ញាយ បស្សតិ តញ្ញ ឬស្ស បដិ
 ន សព្វន សព្វ សិធីតិ យោតិ តស្ស ន សព្វន
 សព្វ មានាពុសយោ បហើនោ យោតិ ន សព្វន សព្វ
 ករកាពុសយោ បហើនោ យោតិ ន សព្វន
 សព្វ អវិជ្ជាពុសយោ បហើនោ យោតិ ។
 សោ បញ្ញា ឱ្យម្ខាកិយាលំ សព្វាបាលំ បរិគ្គួយ

សុត្រនិធីដែក អង្គភាគនិកាយ សត្ថកនិច្ច

កិត្យឈាន់ មិនទាន់លេខ៊ីមានានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ មិន
ទាន់លេខ៊ី ករកគានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ មិនទាន់លេខ៊ី
អវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ ។ កិត្យឈាន់ឈ្មោះថា អនុកបនិ
និញ្ញយើ ព្រោះអស់ទៅនេះសំយោដន៍ ជាបំណែកខាងក្រោម ៥ ។ ម្នាល់
កិត្យឈាន់ធ្វាយ ប្រុងបង្ហចជាមួយនឹងកិដំឡើងក្នុងសម្រាប់ការបុគ្គល
ដំប្រើប្រាស់ក្នុងខ្លួន ហើយរលត់ទៅវិញ្ញាយ៉ានុវត្ត ម្នាល់កិត្យឈាន់
ធ្វាយ កិត្យឈាន់អ្នកប្រតិបត្តិយ៉ានុវត្ត រមេដឺបាននូវខេត្តបេក្ខាប័ណ្ណ បើកម្ពុជា (ដែល
ព្យាយ៉ានុវត្តក្នុងការបង្ហប់ប្រជាធិបតេយ្យ) មិនធ្វាប់មានទេ អត្ថភាព
របស់អញ្ចប់ (កូដកាលតង្ក្រារឱ្យនេះ) ក៏មិនមានដែរ បើកម្ពុជា (ដែលព្យាយ៉ានុ
វត្ថុឡើងក្នុងអនាគត) មិនមានទេ អត្ថភាពរបស់អញ្ចប់ (កូដអនាគត)
ក៏មិនមានដែរ ឧទ្ធបញ្ញកោណាដែលកើតមាន អញ្ចប់បង្កើនូវឧទ្ធបញ្ញកោណា
នោះបេញ្ញ ។ កិត្យឈាន់មិនត្រូវអរកូដកែ មិនជាប់ជីពាក់កូដសម្រាប់
រមេដឺយិញ្ញនូវព្រោះនិញ្ញន ជាបំណែកស្មូប់ដីក្រុល់ដែន ដោយបញ្ញាឃី
ប្រើពេល តែព្រោះនិញ្ញននោះ កិត្យឈាន់មិនទាន់បានធ្វើឡើងកែប្រែស់ ដោយ
សព្វត្រូវបែន្រៀយ មិនទាន់បានលេខ៊ីមានានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ
មិនទាន់បានលេខ៊ីករកគានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ ។
មិនទាន់បានលេខ៊ីអវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វត្រូវបែន្រៀយ ។

បណ្តាលកាសដូរបាទ អព្រកតវគ្គា

អន្តរករិនិញ្ញយើ យោតិ ។ សច បន កិត្យុរ កិត្យុ
 វ បងិបញ្ជា យោតិ នៅ ចស្ស នៅ ច មេ សិយ
 ន កិស្សិតិ ន មេ កិស្សិតិ យុតិ យំ ភុតំ តំ
 បជិហមីតិ ឧបេត្តំ បជិលកតិ ។ សោ ករ ន រដ្ឋតិ
 សមរ ន សដ្ឋតិ អតុត្រ បនំ សនំ សម្បប្បញ្ញយ
 បស្សិតិ តញ្ញ ទុស្ស បនំ ន សព្វន សព្វំ សដ្ឋិកតំ
 យោតិ តស្ស ន សព្វន សព្វំ មានធមុសយោ បហើនោ
 យោតិ ន សព្វន សព្វំ ករកានុសយោ បហើនោ
 យោតិ ន សព្វន សព្វំ អវិជ្ជានុសយោ បហើនោ
 យោតិ ។ សោ បញ្ញុន្តំ ឱ្យអាកិយាទំ សព្វាងនាទំ
 បរិត្យិយា អន្តរករិនិញ្ញយើ យោតិ ។ សេយ្យចាបិ
 កិត្យុរ និរសសន្តត្រ អយោគចាប់ ហញ្ញមាន់
 បប្បជិកា និញ្ញតិត្រា ឧប្បតិត្រា និញ្ញយោយ្យ

បណ្ឌាសកាសដីបិត អព្រកតវគ្គ

កិច្ចិនោះល្អាត់បា អនុរារិនិញ្ញាយី ព្រោះអស់ទេនៃសំយោជន៍ ដែលបានការណ៍តាម ៥ នូវការណ៍ទាំងអស់ និងការណ៍សាសនានេះ ជាថ្មីកម្រិតប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រួមទាំងនូវខ្លួនប្រកាស ហើយ (ដែលព្យាយាំងសត្វូរឈើតិចក្នុងអត្ថភាពនេះ) មិនធ្វាប់មានទេ អត្ថភាពរបស់អញ្ច កិច្ចិនមាន (ក្នុងកាលត្រូវនេះដែរ) ហើយ (ដែលព្យាយាំងសត្វូរឈើតិចក្នុងអនាគត) របស់អញ្ច មិនមាន (ក្នុងកាលត្រូវនេះទេ) អត្ថភាពរបស់អញ្ច (ក្នុងអនាគត) កិច្ចិនមាន នឹងបញ្ជាក់ឈាម ដែលកើតមានអញ្ចលេបដីនូវខ្លួនបញ្ជាក់នោះដោយ និងកិច្ចិនោះមិនត្រូវការកួតការណ៍ជាប់ជាក់ ក្នុងសម្រាប់ រួមទាំងយើងនូវព្រោះនិញ្ញាន ជាបំណែកដែលបានដើរដែលជាប់ជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់នោរឡើយ មិនទាន់លេបដី មាននូវសំណើយ ដោយសព្វគ្រប់នោរឡើយ មិនទាន់លេបដីអវិជ្ជានូសំណើយ ដោយសព្វគ្រប់នោរឡើយ មិនទាន់លេបដីអវិជ្ជានូសំណើយ កិច្ចិនោះល្អាត់បា អនុរារិនិញ្ញាយី ព្រោះអស់ទេ នៃសំយោជន៍ ជាបំណែកខាងក្រោម ៥ នូវការណ៍ទាំងអស់ និងការណ៍សាសនានេះ ប្រើបង្កើតអម្ចារីនដែក ដែលក្រោអស់ មួយច្បែក កាលបុណ្ណលដំ ក្រុមរដ្ឋាភិបាល កិច្ចិនោះល្អាត់បា ហើយរលត់បាត់ទោរិញ្ញា យ៉ាងណាមិញ្ញា

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

ធនមេ ទោ កិត្យូរ កិត្យុ ធនំ បជីបញ្ញា យោតិ
 ។ ឬ ។ សោ បញ្ជី ឱ្យម្នាកិយានំ សព្វាចនានំ
 បរិត្យូយា អនុកបរិនិញ្ញាយើ យោតិ ។ ឥណ បណ កិត្យូរ
 កិត្យុ ធនំ បជីបញ្ញា យោតិ ។ ឬ ។ សោ បញ្ជី
 ឱ្យម្នាកិយានំ សព្វាចនានំ បរិត្យូយា អនុកបរិនិញ្ញាយើ
 យោតិ ។ សេយ្យចាបិ កិត្យូរ ធិរសសន្តត្រូ អយោ-
 គាត់លេ ហញ្ញមាលេ បប្បដិកា និពុត្តិត្រា ឧប្បតិត្រា
 អនុបហច្បតលំ និញ្ញាយយួរ ធនមេ ទោ កិត្យូរ
 កិត្យុ ធនំ បជីបញ្ញា យោតិ ។ ឬ ។ សោ បញ្ជី
 ឱ្យម្នាកិយានំ សព្វាចនានំ បរិត្យូយា អនុកបរិនិញ្ញាយើ
 យោតិ ។ ឥណ បណ កិត្យូរ កិត្យុ ធនំ
 បជីបញ្ញា យោតិ ។ ឬ ។ សោ បញ្ជី
 ឱ្យម្នាកិយានំ សព្វាចនានំ បរិត្យូយា ឧបហច្ប-
 បរិនិញ្ញាយើ យោតិ ។ ឥណ បណ កិត្យូរ
 ធិរសសន្តត្រូ អយោគាត់លេ ហញ្ញមាលេ បប្បដិកា
 និពុត្តិត្រា ឧប្បតិត្រា ឧបហច្បតលំ និញ្ញាយយួរ

សុត្ថនិដី អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិជាមួកប្រតិបត្តិយោងនេះ ។ ហើយ កិត្តិនោះ
ឈ្មោះថា អនុកាបរិនិញ្ញាយើ ព្រោះអស់ទោនេសំយោជន៍ ជាបំណែក
ខាងក្រោម ៥ កើយោងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិកុំដែលនានា
នេះ ជាមួកប្រតិបត្តិយោងនេះ ។ ហើយ កិត្តិនោះឈ្មោះថា អនុកាប-
រិនិញ្ញាយើ ព្រោះអស់ទោនេសំយោជន៍ ជាបំណែកខាងក្រោម ៥ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ប្រូបដួចអម្ចោងដែក ដែលគ្រាប់អស់មួយច្រើន កាល
បុគ្គលដំ ក្រុមរដ្ឋាភិបាល ខ្លាតអណ្ឌកតទ្វីវទោទល់ផ្ទៀង (ខាងលើ) ហើយ
រលត់បាត់ទោ យោងណាមិញ្ញ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិជាមួកប្រតិបត្តិយោង
នេះ ។ ហើយ កិត្តិនោះឈ្មោះថា អនុកាបរិនិញ្ញាយើ ព្រោះអស់ទោនេះ
សំយោជន៍ ជាបំណែកខាងក្រោម ៥ កើយោងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ កិត្តិកុំដែលនានា ជាមួកប្រតិបត្តិយោងនេះ ។ ហើយ កិត្តិ
នោះឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិញ្ញាយើ ព្រោះអស់ទោនេសំយោជន៍ ជាបំណែក
ខាងក្រោម ៥ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ប្រូបដួចអម្ចោងដែក
ដែលគ្រាប់អស់មួយច្រើន កាលបុគ្គលដំ ក្រុមរដ្ឋាភិបាល ខ្លាតអណ្ឌកត
ទ្វីវទោទល់ផ្ទៀង (ខាងលើ) ហើយរលត់បាត់ទោ យោងណាមិញ្ញ

បណ្តាសភាសជួលបិតា អព្រកតវគ្គ

ធនមេរ ខោ កិត្យុរៀ កិត្យុ ធនំ បដិបញ្ញា
 យោតិ ។ ឬ ។ សោ បញ្ចីន្តំ ឱ្យម្នាកិយានំ
 សញ្ញាជនានំ បរិត្យូយា ឧបហច្ចបរិនិញ្ញយើ យោតិ ។
 ឥណ បណ កិត្យុរៀ កិត្យុ ធនំ បដិបញ្ញា
 យោតិ ។ ឬ ។ សោ បញ្ចីន្តំ ឱ្យម្នាកិយានំ
 សញ្ញាជនានំ បរិត្យូយា អសធ្លារបរិនិញ្ញយើ យោតិ ។
 សេយ្យជាបិ កិត្យុរៀ ជិរសសណ្តែត អយោគចាថេល
 ឃញ្ញមានេ បប្បដិកា និពុត្តិត្រា ឧប្បតិត្រា បរិត្រេ
 តិណាបុញ្ញ វ កច្ចុបុញ្ញ វ និបតេយ្យ ស តត្វ
 អតិម្ពិ ជនយ្យ ធម្ពម្ពិ ជនយ្យ អតិម្ពិ ជនត្រា
 ធម្ពម្ពិ ជនត្រា ឥមេរ បរិត្តំ តិណាបុព្ទំ វ
 កច្ចុបុព្ទំ វ បរិយាតិយិត្រា អនាបកក និព្ទាយយ្យ
 ធនមេរ ខោ កិត្យុរៀ កិត្យុ ធនំ បដិបញ្ញា យោតិ
 ។ ឬ ។ សោ បញ្ចីន្តំ ឱ្យម្នាកិយានំ សញ្ញា-
 ជនានំ បរិត្យូយា អសធ្លារបរិនិញ្ញយើ យោតិ ។
 ឥណ បណ កិត្យុរៀ កិត្យុ ធនំ បដិបញ្ញា យោតិ

បណ្តាសកាសផ្លូវបិត អព្រាកតវគ្គ

ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កិត្យុជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ហើយ កិត្យុនោះយេរោះថា
ឧបហាច្បាបរិនិញ្ញាយី ព្រោះអស់ទោនេសំយោដនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ន
ក៏យ៉ាងនោះជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កិត្យុកុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិ-
បត្តិយ៉ាងនេះ ។ ហើយ កិត្យុនោះយេរោះថា អសិន្ទារបរិនិញ្ញាយី ព្រោះអស់ទោ
នេសំយោដនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ន ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ ប្រុប
ធ្វើចំណែកដែក ដែលកែវអស់ម្បយប្រួល កាលបុគ្គលដំ ក្រមរដ្ឋាភិបាល
អនុកតទ្វីន ហើយធ្លាក់ទោល់បីគំននស្ថាបុគ្គល គំននខុសដែលមានប្រមាណា
តិប ផ្លាភិបាលនោះ គប្បិញ្ញាំងក្រឹង កុងគំននទាំងនោះ ទ្វីតទ្វីនដែង
ញ្ញាំងផ្សេងទ្វីតទ្វីនដែង លុំញ្ញាំងក្រឹងទ្វីត ញ្ញាំងផ្សេងទ្វីតទ្វីត
ទ្វីនហើយក៏បាបនេះនូវគំននស្ថាបុគ្គល គំននខុសមានប្រមាណាពិបាលនោះជន
ទ្វីទោជារបស់ខ្មែចខ្លឹមហើយរលត់ទោ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ
កិត្យុជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ហើយ កិត្យុនោះយេរោះថា អសិន្ទារបរិនិញ្ញាយី
ព្រោះអស់ទោនេសំយោដនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ន ក៏យ៉ាងនោះ
ជន ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កិត្យុកុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

។ ឃ ។ សោ បញ្ជា ីរម្បាកិយានំ សញ្ញា-
 ជានំ បរិក្ខាយ សស្វារបនិញ្ញាយី ហេរតិ ។
 សេយ្យចាបិ កិក្ខាប់ ជីសសណ្តែត អយោគចាល់
 ហញ្ញមាល់ បប្បដិកា ជិញ្ញតិត្រា ឧប្បតិត្រា វិបុល់
 តិណាបុញ្ញ វ កច្ចបុញ្ញ វ ជិបតេយុ ស តតិ
 អភិម្ពិ ជនយុ ធមម្ពិ ជនយុ អភិម្ពិ ជនទ្ទា
 ធមម្ពិ ជនទ្ទា តមេរ វិបុលំ តិណាបុព្ទា វ
 កច្ចបុព្ទា វ បរិយាតិយិត្រា អនាបកក ជិញ្ញាយយុ
 ធរមេរ ខោ កិក្ខាប់ កិក្ខុ ធរំ បជិបញ្ញា ហេរតិ
 ។ ឃ ។ សោ បញ្ជា ីរម្បាកិយានំ សញ្ញា-
 ជានំ បរិក្ខាយ សស្វារបនិញ្ញាយី ហេរតិ ។ សោ
 បន កិក្ខាប់ កិក្ខុ ធរំ បជិបញ្ញា ហេរតិ ។ ឃ ។
 សោ បញ្ជា ីរម្បាកិយានំ សញ្ញាដានំ
 បរិក្ខាយ ឧប្បជ្ជោគោ ហេរតិ អកនិច្ចកម្លិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

។ ហ ។ កិភុទនោះល្អាចា សស្ត្រារបរិន្ទាយើ ព្រោះអស់ទោ
នៃសំយោជនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ៥ ។ ម្ចាលកិភុទចាំនូយ ប្រុប
ដូចអីផ្សេងដើរ ដែលគោរអស់ម្បយប៉ែ កាលបុគ្គលដំ ក្រុមរដ្ឋាភិបាល
ខ្លួនអណ្តោតឡើងទោ ហើយធ្លាក់ចុះលើគំននស្មោ បុគ្គលធនសដំជី ជាកើង
នោះ គប្បីញ្ចាំងកើង កុងគំននទាំងនោះឡើងក្រុមក្រុម ញ្ចាំងផ្សេងទ្រ
កែវតែឡើងដី លុះញ្ចាំងកើងឡើងឡើងក្រុមក្រុម ញ្ចាំងផ្សេងឡើងក្រុមក្រុម ហើយ ក៏
បាបនេះនូវគំននស្មោ បុគ្គលធនសដំនោះជី ឡើងក្រុមក្រុម បាបនេះ ឡើងក្រុមក្រុម
ហើយរលត់ទោយ៉ាងណាមិញ ម្ចាលកិភុទចាំនូយ កិភុទជាមួកប្រតិបត្តិ
យ៉ាងនេះ ។ ហ ។ កិភុទនោះល្អាចា សស្ត្រារបរិន្ទាយើ
ព្រោះអស់ទោនៃសំយោជនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ៥ ។ ក៏យ៉ាង
នោះជី ។ ម្ចាលកិភុទចាំនូយ កិភុទកុងសាសនានេះ ជាមួក
ប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ហ ។ កិភុទនោះ ល្អាចា ឧទ្ធសោត-
អកនិដ្ឋគមី ព្រោះអស់ទោនៃសំយោជនេះ ជាបំណោកខាងក្រោម ៥ ។

បណ្តាលកាសដូហិតា អព្រកតវគ្គា

សេយ្យចាបិ កិត្យុវ ជីសសន្តល់ អយោគចាថេ
 យត្តមាន បប្បដិកា និពុតិត្រា ឧប្បតិត្រា មហាលេ
 តិធមួល រ កដុបុញ្ញ រ និបតេយ្យ ស តតុ អតិម្ធិ
 ដនេយ្យ ធមម្ធិ ដនេយ្យ អតិម្ធិ ដនេត្រា ធមម្ធិ
 ដនេត្រា^(១) តិធមួល រ កដុបុញ្ញ រ បិយាជិយិត្រា
 គប្បម្ធិ ធយេយ្យ ធយម្ធិ ធយេយ្យ គប្បម្ធិ ធយិត្រា
 ធយម្ធិ ធយិត្រា បរិតន្តំ រ^(២) សេលន្តំ រ ឧទ-
 គន្តំ រ រមជាយំ រ កូមិកាកំ អាកម្ព អនាយកក
 និពុយេយ្យ ធរមេរ ខោ កិត្យុវ កិត្យុ ធរំ បដិ-
 បញ្ញា ហេរតិ ។ ហោ ។ សោ បញ្ញន្តំ ឱ្យម្នាកិយានំ
 សញ្ញាឃនានំ បិត្យុយា ឧទំសោតោ ហេរតិ អគ-
 និដ្ឋកាមី ។ នមា កិត្យុវ សតិ បុរិស-
 កតិយោ ។ កចញ្ញ កិត្យុវ អណុចាង បរិនិញ្ញានំ ។
 ឥដ កិត្យុវ កិត្យុ ធរំ បដិបញ្ញា ហេរតិ

១ និ. ដនេត្រា តមេរ មហាលំ ។ ២ និ. ម. ឯត្តនន បង្គន្តំ រតិ ទិស្សិ ។

បណ្តាសកាសង្ហែបិត អព្យាកតវគ្គ

ម្នាលកិត្តុ ប្រូបដុចអម្យស៊ីន ដែលភ្លាមសំម្បយថ្ម កាល
 បុគ្គលដំ ក្រុមរដ្ឋាភិនិត្យ ខ្លួនអណ្តាងតទ្ធផើន ហើយជ្រាក់ចុះលើគំនរ
 ស្អាត ឬ គំនរឧសប្រើន ដ្ឋាភិនិត្យនោះ គបីញ្ចាំងភ្លើន កូនីគំនរ
 ទាំងនោះ ឡើកិត្តុទ្ធផើនដែល ញ្ចាំងផ្សេងៗឡើកិត្តុទ្ធផើនដែល លុះញ្ចាំង
 ភ្លើនឡើកិត្តុទ្ធផើន ញ្ចាំងផ្សេងៗឡើកិត្តុទ្ធផើនហើយ កំពាបនេះនូវគំនរ
 ស្អាត ឬ គំនរឧស គបីនេះគុម្ភឈើ (ដែលគ្នានគេរក្សា) ឬ នេះថ្ងៃ
 (ដែលគេរក្សា) ឬ លុះនេះគុម្ភឈើ (ដែលគ្នានគេរក្សា) នេះថ្ងៃ (ដែល
 គេរក្សា) ហើយ កំពោធារបស់ខ្លួនខ្លួន ហើយរលត់ខ្លោ ព្រោះអាណ្វ័យ
 នូវវត្ថុមានពណ៌ខៀវខ្លះ នូវបុរីខ្លះ នូវទីកន្លះ នូវបំណែកនៃដែនដី ដាចិ
 វិកកយខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុជាមួកប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនេះ ។ ហើយ កិត្តុនោះលើការបាន ខ្លួនខ្លួន កិត្តុយ៉ាងនេះជី ព្រោះ
 អស់ខ្លោនេះសំយោជន៍: ជាបំណែកខាងក្រោម ៥ កិយ៉ាងនោះជី ។
 ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ គតិនេបុរសមាន ៧ យ៉ាងនេះជី ។
 ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ចុះអនុបាទាបរិនិញ្ញាន តើដូចបោមបោ ។
 ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុកិត្តុសាសនានេះ ជាមួកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ

សុត្តនិជំកែ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្វកនិបាតោ

នោ ចស្ស នោ ច ម សិយា ន កវិស្សតិ ន ម
 កវិស្សតិ យនត្តិ យំ ក្នាំ តំ បដបាមីតិ ឧបេក្តា
 បដិលកតិ ។ សោ កវេ ន រដ្ឋតិ សម្បរ ន
 សដ្ឋតិ អត្ថត្តិ បទំ សណ្ឌំ សម្បប្បញ្ញយ បស្សតិ
 តញ្ញ ទុស្ស បទំ សព្វន សព្វំ សច្ចិកតំ ហេរតិ
 តស្ស សព្វន សព្វំ មានាពុសយោ បហើនោ ហេរតិ
 សព្វន សព្វំ ករកាពុសយោ បហើនោ ហេរតិ
 សព្វន សព្វំ អវិធ្លាពុសយោ បហើនោ ហេរតិ ។
 សោ អាសវណំ ទយា ។ ម ។ សច្ចិកត្តា ឧបសម្បដ្ឋ
 វិហារតិ ។ តណំ រូច្ចតិ កិត្តិរ អណុចាង បរិនិញ្ញណំ ។
 តមា ខោ កិត្តិរ សត្ត បុរិសកតិយោ អណុចាង
 ច បរិនិញ្ញណ្តិ ។

[៥៣] ធម៌ សមយំ កតក កដកយោ វិហារតិ
 តិផ្សេក្រោះ បញ្ញតេ ។ អចខោ ទ្រ នេរតា អកិត្តនាយ
 រតិយោ អកិត្តនាយ្យ កោរលកប្បំ តិផ្សេក្រោំ ឱ្យកាសេត្តា

សុត្ថនូបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

រមេដ្ឋាននូវខេត្តកាត់បាន បើកម្ពុជា (ដែលព្រំសត្វឡើងកើតកុងអត្ថភាព) មិនធ្លាប់មានទេ អត្ថភាពរបស់អញ្ចក់មិនមាន (កុងកាលត្សោរនេះ) បើកម្ពុជា (ដែលព្រំសត្វឡើងកើតកុងអនាគត) របស់អញ្ចមិនមាន (កុងកាលត្សោរនេះទេ) អត្ថភាពរបស់អញ្ច (កុងអនាគត) កើតមិនមានដែរ ឧន្ទបញ្ញកៈណាត់ដែលកើតមាន អញ្ចលំបង់នូវខ្លួនបញ្ញកៈនោះចេញ ។ កិត្តិនោះ មិនគ្រឿងអរកុងកាត់ មិនជាប់ជីថាក់កុងសម្រេះ រមេដ្ឋើល្អប្រពេនិញ្ញាន ជាប់ឈានកសុប់ដីក្រុលដៃ ដោយបញ្ញាប់ប្រពេនិញ្ញាននោះ កិត្តិនោះ កំបានធ្វើឡើងជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់ កិត្តិនោះ បានលំបង់មានឯកសារ ដោយសព្វគ្រប់ បានលំបង់នូវករការឯកសារ ដោយសព្វគ្រប់ បានលំបង់នូវអវិជ្ជាធាមឯកសារ ដោយសព្វគ្រប់ កិត្តិនោះ ព្រោះអស់ទៅនៅអាសវេះ ។ ហើយ រមេដ្ឋានធ្វើឡើងជាក់ច្បាស់សម្រេច ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិទ្វាយ នេះហេតា អនុបាទាបរិនិញ្ញាន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ គឺតិន្នន័យ ៧ យ៉ាង និងអនុបាទាបរិនិញ្ញាន យ៉ាងនេះជន ។

[៥៣] សម័យម្បយ ព្រោះមានព្រោះភាគ ឬដីតីលីកិត្តិស្សកុង ទីបក្រុងរាជធ្លើ ។ គ្រានោះ ទេតាតីរអង្គ កាលរត្រីបប់មយាម កន្លឹងទៅហើយ មានរសិទ្ធភន បានធ្វើកិត្តិស្សកុង ទាំងអស់ឡើងហើយ

បណ្តាសកាសដីបិតា អព្យាកតវគ្គា

យេន កកវ តេនុបសដ្ឋិមីសុ ឧបសដ្ឋិមិត្រា កកវន្តំ
 អភិវឌ្ឍន៍ ធម្មនំ អង់សុ ។ ធម្មនំ
 ិតា ខោ ធម្ម ធនោតា កកវន្តំ ធម្មនំ
 ិតា កញ្ច កិច្ចុធនិយោ វិមុត្តាតិ អបក ធនោតា
 កកវន្តំ ធម្មនំ ិតា កញ្ច អនុទានិស់សា
 សុវិមុត្តាតិ ឥណមេរំ តា ធនោតា សមនុញ្ញ
 សត្តា អយោសិ ។ អចខោ តា ធនោតា សមនុញ្ញ
 សត្តាតិ កកវន្តំ អភិវឌ្ឍន៍ បណ្តិិជា កត្រា
 តត្រូវន្ទាយើសុ ។ អចខោ កកវ តស្ស រត្តិយា
 អច្ចយេន កិច្ច អមធ្លើសិ តម កិច្ចីរ រត្តិ ទ្រ
 ធនោតា អភិត្វាយ រត្តិយា អភិត្វាន្ទូរ កោរល-
 កប្បៃ កិត្យុក្រុដំ ឱកសេត្រា យោបាបំ តេនុបសដ្ឋិមីសុ
 ឧបសដ្ឋិមិត្រា មំ អភិវឌ្ឍន៍ ធម្មនំ អង់សុ ។
 ធម្មនំ ិតា ខោ កិច្ចីរ ិតា ធនោតា មំ ធម្មនំ
 ិតា កញ្ច កិច្ចុធនិយោ វិមុត្តាតិ អបក ធនោតា

បណ្តាសកាសដីបិត អព្យាកតវគ្គ

ចូលទៅគាល់ព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ កំប្រាយបង្កំព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីផ្សេសមគ្គរ ។ លុះទោតាមួយអង្គ បិតនៅក្នុងទីផ្សេសមគ្គរហើយ ក្រាបបង្កំឡូលព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគដូចខ្លះបា បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន កិភុនីទាំងនោះ រួចស្រឡោះហើយ (បាកកិលេស) ទោតាមួយអង្គទៀត បានក្រាបបង្កំឡូលព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគដូចខ្លះបា បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន កិភុនីទាំងនោះបានជាអនុបាតិសេសនិញ្ញាន រួចស្រឡោះដោយប្រែ (បាកកិលេស) លុះទោតាទាំងនោះ បានពោលពាក្យនេះហើយ ព្រះសាស្តាកំឡើងពោលព្រះបុទ្ធដីយ ។ ត្រានោះ ទោតាទាំងនោះគឺតាំងបាន ព្រះសាស្តាទោលព្រះហបុទ្ធដីយ ហើយប្រាយបង្កំព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រឡាត្រូវិល រួចកំបាត់បាកទីនោះជន ។ លំដាប់នោះ កាលរាជ្យនោះ កន្លឹងទៅ ព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើត្រាស់ហេកិភុនីទាំងនោយបា ម្នាលកិភុនីទាំងនោយ កុងរាជ្យនោះ ទោតាទីរអង្គ កាលរាជ្យបំបមយាម កន្លឹងទោហើយ មានរសីដិលី ធ្វើកុំគិតិស្សរក្សាងទាំងអស់ទួរក្នុំ ហើយចូលមករកតបាតត លុះចូលមកដល់ហើយ កំប្រាយបង្កំតបាតតហើយ បិតនៅក្នុងទីផ្សេសមគ្គរ ។ ម្នាលកិភុនីទាំងនោយ លុះទោតាមួយអង្គ បិតក្នុងទីសមគ្គរហើយ បានពោលនីនិតបាតតដូចខ្លះបា បពិត្រព្រះអង្គដែលមិន កិភុនីទាំងនោះរួចស្រឡោះ (បាកកិលេស) ទោតាមួយអង្គទៀត

សុត្ថនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិបាតោ

មំ ធនជាប់ ធន កណ្ឌ អនុជាតិសេសា
 សុវិមុត្តាតិ តណមហេច្ចិ ភិគ្គារេ តា ធោតា តណំ រត្តា
 មំ អភិវឌ្ឍនោ បណ្តិំណា គត្តា តត្តេវត្តរ-
 ជាយើស្សិតិ ។ តែន ខោ បន សមយេន អាយស្សា
 មហាមេត្តល្អានោ កត្តរតោ អវិទ្ធេ និសិទ្ធា យោតិ ។
 អចខោ អាយស្សតោ មហាមេត្តល្អានស្ស ធនជាប់ប៊ិ
 គត់មេសានំ ខោ ធោរានំ ធនំ ព្រោណា យោតិ
 សឧជាតិសេសោ វ សឧជាតិសេសោតិ អនុជាតិសេសោ
 វ អនុជាតិសេសោតិ ។ តែន ខោ បន សមយេន
 តិស្ស នាម ភិគ្គា អងុនា គាលគតោ អញ្ញតំ
 ព្រហ្មុលោកំ ឧបបន្ទា យោតិ ។ តត្តាបិ នំ ធនំ
 ជាននិ តិស្ស ព្រហ្មា មហិន្ទិកោ មហាងុការេតិ ។
 អចខោ អាយស្សា មហាមេត្តល្អានោ សេយុចាបិ
 នាម ពលវ បុរិសោ សម្បិត្តិតិ វ ពាយំ បសារេយោ
 បសារិតិ វ ពាយំ សម្បិពេយុយ ធនំមេរ
 តិផ្លូវក្រោដ បញ្ចេតោ អនូរហិតោ តស្សី ព្រហ្មុលោកោ
 មាតុរយោសិ ។ អនុសា ខោ តិស្ស ព្រហ្មា

សុត្តនិចក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិតាត

កំពោលនឹងតមាគតដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន កិភុទីទាំងនោះ ជាមនុបាទិសសនិញ្ញាន វួចប្រុងខ្លះដោយប្រចាំ (ចាកកិលេស) ម្នាលកិភុទីទាំងឡាយ លុះទេតាទាំងនោះ បានពោលពាក្យដូចខ្លះហើយពោលទូវហេតុនេះហើយ កំប្លាយបង្ក់តមាគត ធ្វើប្រទក្សិណា វួចកិចាត់ចាកទិនីដីត្រៃំដែន ។ សម្ដ័យនោះជាន់ ព្រះមហាមេដ្ឋាហ្មានដែលអាយុ អង្គុយកុងទិនីដីត្រៃំដែនព្រះភាគតិដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមេដ្ឋាហ្មានដែនអាយុ មានសេចក្តីត្រីវិវេជ្ជៈដូចខ្លះថា ពួកទេតាតូចបែមេបែមេ មានព្រោណាកេតិទ្វីវិរឿងយ៉ាងនេះថា សុខបាទិសស៖ កុងសុខបាទិសស៖ដូចខ្លះទេះ អនុបាទិសស៖កុងអនុបាទិសស៖ដូចខ្លះទេះ ។ សម្ដ័យនោះជាន់ កិភុទីលើការ តិស្សេះធ្វើមរណាកាល កុងកាលពន្លូវនេះ បានទៅកើតកុងព្រហ្មលោកណាមួយ ដនទាំងឡាយតែដីនីន្ទូវព្រហ្មនោះកុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មលើការ តិស្សេះជាអ្នកមានបុច្ចិត្រីនមានអានុភាពប្រើន ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមេដ្ឋាហ្មានដែនអាយុ កំស្រាប់តែបាត់ពីភុំគិត្យក្នុង ទៅប្រាកដជាបត្រូលនូវដែលណាបេញដូចខ្លះជាន់ ដូចបាបុរសមានកម្នាំងលានូវដែលបត់បូល ឬបត់បូលនូវដែលណាបេញដូចខ្លះជាន់ ។ លុះព្រហ្មលើការ តិស្សេះជាប្រាកដ

បណ្តាសកាសដីបិតា អព្រកតវគ្គា

អយស្បែន្តែ មហាមោក្តុល្អានំ ទូរតោ វ អកចង្វែន្តែ ឯិស្ស
 អយស្បែន្តែ មហាមោក្តុល្អានំ ធនធាងេច ធនិ ខោ
 មានិស មោក្តុល្អាន់ ស្បាកតំ មានិស មោក្តុល្អាន់ ចិរស្បាំ
 ខោ មានិស មោក្តុល្អាន់ ឥម៉ែ បិយាយមគាសិ យិជិជំ
 តុជាកម្មនាយ និសិជិ មានិស មោក្តុល្អាន់ តុជាមាសនំ
 បញ្ជួត្តិនិ ។ និសិជិ ខោ អយស្បោ មហាមោក្តុល្អាខោ
 បញ្ជួត្តិ អាសនេ ។ តិស្សិបិ ខោ ពួល្យ អយស្បែន្តែ
 មហាមោក្តុល្អានំ អភិវឌ្ឍនោ ធនកម្មន្តែ និសិជិ ។
 ធនកម្មន្តែ និសិន្តែ ខោ តិស្សា ពួល្យនំ អយស្បោ
 មហាមោក្តុល្អាខោ ធនធាងេច គត់មេសានំ ខោ តិស្ស
 ឈោរនំ ធនំ ព្រាណា ហេរតិ សឧទានិសេសេ វ សឧទានិ
 សេសេហេតិ អនុទានិសេសេ វ អនុទានិសេសេហេតិ ។
 ពួល្យកាយិកានំ ខោ មានិស មោក្តុល្អាន់ ឈោរនំ ធនំ
 ព្រាណា ហេរតិ សឧទានិសេសេ វ សឧទានិសេសេហេតិ
 អនុទានិសេសេ វ អនុទានិសេសេហេតិ ។ សព្វសព្វ
 ខោ តិស្ស ពួល្យកាយិកានំ ឈោរនំ ធនំ ព្រាណា
 ហេរតិ សឧទានិសេសេ វ សឧទានិសេសេហេតិ

បណ្តាសកាសដ្ឋាន
អព្រកតវត្ថុ

ព្រះមហាមេដ្ឋានជំនាញអាយុ មកពីចម្ងាយ លុះយើញ្ញហើយ បាន
ពេលនឹងព្រះមហាមេដ្ឋានជំនាញអាយុដ្ឋែប៊ា បពិត្រព្រះមេដ្ឋាន
អ្នកនិរទុកូលោកម្នាស់ ចូរនិមន្តមក បពិត្រព្រះមេដ្ឋាន អ្នកនិរទុកូ
លោកម្នាស់និមន្តមកស្រលហើយ បពិត្រព្រះមេដ្ឋាន អ្នកនិរទុកូ
លោកម្នាស់ខានធ្វើនូវបរិយាយ ដែលជាបរិយាយអំពីជំណើរមកកុងទីនេះ
អស់កាលយុរហើយ បពិត្រព្រះមេដ្ឋាន អ្នកនិរទុកូលោកម្នាស់ចូរ
គឺជំបុះ នេះជាអាសន់ដែលខ្ចីម្នាស់ក្រាលទុក ។ ព្រះមហាមេដ្ឋានជំនាញ
អាយុ កើតជំលើអាសន់ដែលព្រហ្មក្រាលហើយ ។ តិស្សព្រហ្ម បានប្រាយ
បង្កិត្រព្រះមេដ្ឋានជំនាញអាយុ ហើយអ្នកូយកុងទីជំសមគ្គរ ។ លុះ
តិស្សព្រហ្មអ្នកូយកុងទីសមគ្គរហើយ ព្រះមេដ្ឋាន ជំនាញអាយុ
បានស្អាត់ដ្ឋែប៊ា ម្នាលតិស្ស៖ ទេវតាងកណ្តាមៗ មានញ្ញាណាកែត្រីត្រួវឱ្យ
យ៉ាងនេះប៊ា សឧបាទិសេស៖ កុងសឧបាទិសេស៖ដ្ឋែបែន់ខ្លះ អនុបាទិសេ-
ស៊ីកុងអនុបាទិសេស៖ដ្ឋែបែន់ខ្លះ ។ បពិត្រព្រះមេដ្ឋាន អ្នកនិរទុកូ
ញ្ញាណា រមេងកែតិដល់ទេវតា កុងព្យាកព្រហ្មយ៉ាងនេះប៊ា សឧបាទិសេស៖
កុងសឧបាទិសេស៖ដ្ឋែបែន់ខ្លះ អនុបាទិសេស៊ីកុងអនុបាទិសេស៖ ដ្ឋែបែន់
ខ្លះ ។ ម្នាលតិស្ស ព្យាកទេវតាកុងព្យាកព្រហ្មទាំងអស់បុ ដែលមានញ្ញាណា
កែតិទ្វីរយ៉ាងនេះប៊ា សឧបាទិសេស៖ កុងសឧបាទិសេស៖ដ្ឋែបែន់ខ្លះ

សុត្ថនបិដក់ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិបាតា

អណ្តុជាតិសេស់ វ អណ្តុជាតិសេសោតិ ។ ន ទេ មារិស
មោភុល្មាន សព្វសំ ពួលុកាយិកាលំ ឈរោំ ឯំ
ញ្ចាងំ ហេតិ សឧជាតិសេស់ វ សឧជាតិសេសោតិ
អណ្តុជាតិសេស់ វ អណ្តុជាតិសេសោតិ ។ យ ទេ តេ
មារិស មោភុល្មាន ពួលុកាយិកា ឈរ ពួលុន
អាយុនា សណ្តុដ្ឋា ពួលុន រណ្ឌុន ពួលុន សុខុន
ពួលុន យសេន ពួលុន អធិបតេយ្យុន សណ្តុដ្ឋា
តស្ស ច ឧត្តី និស្សរណ៊ យចាក្ខតំ នប្បជានន្ទិ តែសំ
ន ឯំ ញ្ចាងំ ហេតិ សឧជាតិសេស់ វ សឧជ-
ាតិសេសោតិ អណ្តុជាតិសេស់ វ អណ្តុជាតិសេសោតិ ។
យ ច ទេ តេ មារិស មោភុល្មាន ពួលុកាយិកា
ឈរ ពួលុន អាយុនា អសណ្តុដ្ឋា ពួលុន រណ្ឌុន
ពួលុន សុខុន ពួលុន យសេន ពួលុន អធិ-
បតេយ្យុន អសណ្តុដ្ឋា តស្ស ច ឧត្តី និស្សរណ៊
យចាក្ខតំ បជានន្ទិ តែសំ ឯំ ញ្ចាងំ ហេតិ សឧជ-
ាតិសេស់ វ សឧជាតិសេសោតិ អណ្តុជាតិសេស់ វ
អណ្តុជាតិសេសោតិ ។ តុង មារិស មោភុល្មាន កិច្ចា

សុត្ថនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

អនុបាទិសសេះ ក្តួនអនុបាទិសសេះដូចខ្លះទេ ។ បពិត្រព្រះមោគល្អន
អ្នកនិរទុក មិនមែនទេតាក្តួនពួកព្រហ្មទាំងអស់ទេ ដែលមានញ្ញាណា
កៅតិឡើងយ៉ាងនេះបាន សុខបាទិសសេះ ក្តួនសុខបាទិសសេះដូចខ្លះទេ
អនុបាទិសសេះក្តួនអនុបាទិសសេះដូចខ្លះទេ ។ បពិត្រព្រះមោគល្អន
អ្នកនិរទុក ទេតាក្តួនពួកព្រហ្មដែលត្រូវការ ដោយអាយុដ៏ប្រសីរ
ដោយណាត់សម្បរដ៏ប្រសីរ ដោយសេចក្តីសុខដ៏ប្រសីរ ដោយ
យសដ៏ប្រសីរ ដោយអាចិបតេយ្យដ៏ប្រសីរ រមេដឺមិនជើងនូវការលាស់
បេញ្ញរដម៉ែនោះ តទៅតាមសេចក្តីពិតិៗទេ ទេតានោះ មិនមែនមាន
ញ្ញាណាកៅតិឡើងយ៉ាងនេះបាន សុខបាទិសសេះក្តួនសុខបាទិសសេះ ដូចខ្លះ
ទេ អនុបាទិសសេះក្តួនអនុបាទិសសេះដូចខ្លះទេ ។ បពិត្រព្រះមោគល្អន
អ្នកនិរទុក ពួកទេតាក្តួនពួកព្រហ្មណា ដែលមិនត្រូវការ ដោយអាយុ
ដ៏ប្រសីរ ដោយណាត់សម្បរដ៏ប្រសីរ ដោយសេចក្តីសុខដ៏ប្រសីរ
ដោយយសដ៏ប្រសីរ មិនត្រូវការ ដោយអាចិបតេយ្យដ៏ប្រសីរ ទីប
ជើងនូវការលាស់បេញ្ញរដម៉ែនោះតទៅឡើត តាមសេចក្តីពិតិៗ ទេតាន
ទាំងនោះ ទីបមានញ្ញាណា កៅតិឡើងយ៉ាងនេះបាន សុខបាទិសសេះ
ក្តួនសុខបាទិសសេះ ដូចខ្លះទេ អនុបាទិសសេះ ក្តួនអនុបាទិសសេះ
ដូចខ្លះទេ ។ បពិត្រព្រះមោគល្អន អ្នកនិរទុក កិភីក្តួនសាសនានោះ

បណ្តាលសកាសដូចជាប្រព័ន្ធមិនមែន

ឧកតាវករិមុន្តា យោតិ តមេនំ តេ ដោរ ធនំ ជាននឹង
 អយំ ទោ អាយស្សា ឧកតាវករិមុន្តា យារស្ស
 គាយោ បស្សតិ តារ នំ ធននឹង ឈរមនុស្ស
 គាយស្ស កេង ន នំ ធននឹង ឈរមនុស្សតិ ។
 ធនីវិ ទោ មារិស មោត្តល្អាន តេសំ ដោរនំ ញ្ចាងំ
 យោតិ អណុជាតិសេស់ រ អណុជាតិសេសោតិ ។
 ឥណ បន មារិស មោត្តល្អាន ភិក្ខុ បញ្ចារិមុន្តា
 យោតិ តមេនំ តេ ដោរ ធនំ ជាននឹង អយំ ទោ
 អាយស្ស បញ្ចារិមុន្តា យារស្ស គាយោ បស្សតិ
 តារ នំ ធននឹង ឈរមនុស្ស គាយស្ស កេង ន នំ
 ធននឹង ឈរមនុស្សតិ ។ ធនីវិ ទោ មារិស
 មោត្តល្អាន តេសំ ដោរនំ ញ្ចាងំ យោតិ អណុជ-
 ាតិសេស់ រ អណុជាតិសេសោតិ ។ ឥណ បន
 មារិស មោត្តល្អាន ភិក្ខុ គាយសត្តិ យោតិ

បណ្តាលការសង្គមហិត អព្រកតវគ្គ

ជាទីកតែភាគគិរិមុត្ត ឲ្យចិត្តកិលេសដោយចាំណែកទាំងពីរ ទេវតាចាំង
នោះ រម៉ឺនិជ្ជបញ្ហាសំនួរកិភុទ្ធនោះយ៉ាងនេះថា ហេកដៃមានអាយុអង្គនេះ
ជាទីកតែភាគគិរិមុត្ត ការយរបស់កិភុទ្ធានោះ បិតនៅត្រីមណ៌ ពួក
ទេវតានិជ្ជមនុស្ស រម៉ឺនិយ័ត្នរកិភុទ្ធនោះត្រីមណ៌ លូប់បេក្ខ្មាយរាជ
ការស្តាប់ទៅ ពួកទេវតានិជ្ជមនុស្ស មិនបានយ័ត្នរកិភុទ្ធានោះទៀត ។
បពិត្រិត្រោះមោត្តល្អាន អ្នកនិរទុក ពួកទេវតាចាំងនោះ រម៉ឺនិមានព្រាណា
កើតឡើងយ៉ាងនេះថា អនុបាទិសស៊ែ: កូដីអនុបាទិសស៊ែ: ដូច្នេះ ។
បពិត្រិត្រោះមោត្តល្អាន អ្នកនិរទុក កិភុទ្ធិកិនិសនានោះ ជាបញ្ញាវិមុត្ត
ពួកទេវតាចាំងនោះ រម៉ឺនិជ្ជនួរកិភុទ្ធានោះ យ៉ាងនេះថា ហេកដៃមាន
អាយុនេះជាទី ជាបញ្ញាវិមុត្ត ការយរបស់កិភុទ្ធានោះ បិតនៅត្រីមណ៌ ពួក
ទេវតានិជ្ជមនុស្ស ត្រូវយ័ត្នរកិភុទ្ធានោះត្រីមណ៌ លូប់បេក្ខ្មាយរាជ
ការស្តាប់ទៅ ពួកទេវតានិជ្ជមនុស្ស មិនបានយ័ត្នរកិភុទ្ធានោះទៀត ។
បពិត្រិត្រោះមោត្តល្អាន អ្នកនិរទុក ពួកទេវតាចាំងនោះ រម៉ឺនិមានព្រាណា
កើតឡើងយ៉ាងនេះថា អនុបាទិសស៊ែ: កូដីអនុបាទិសស៊ែ: ដូច្នេះ ។
បពិត្រិត្រោះមោត្តល្អាន អ្នកនិរទុក កិភុទ្ធិកិនិសនានោះ ជាការយសកិ

សុត្ថនូបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

តមែន តែ ដោរ ធនាំ ជាល្អី អយំ ខោ អាយស្ទា
 កាយសក្តី អប្បរជាម អយមាយស្ទា អណុលោមិកាតិ
 សេជាសានិ បងិស់មាជោ កល្បរជាមិត្តៅ កជ-
 មាជោ ត្រួយឈានិ សម្បញ្ញនយមាជោ យស្សត្រាយ
 គុលបុត្រា សម្បទេវ អការស្ទា អនការិយំ បព្វដ្ឋី
 តុលុត្តីរំ ព្រហ្មចិរិយបិយោសានំ ឯធម៌ ធម៌ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្រា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារយ្យតិ ។ ធរម្បិ
 ខោ មាឪិស មោត្តល្អាន តែសំ ដោរណំ ញ្ញាងំ ហេរតិ
 សឧចាតិសេស់ រ សឧចាតិសេសេតិ ។ តុល បន
 មាឪិស មោត្តល្អាន កិត្តិ ឯធមិប្បត្តោ ហេរតិ ។ ឬ ។
 សញ្ញារិមុត្តោ ហេរតិ ធម្បានុសារី ហេរតិ តមែន តែ
 ដោរ ធនាំ ជាល្អី អយំ ខោ អាយស្ទា ធម្បានុសារី
 អប្បរ ជាម អយមាយស្ទា អណុលោមិកាតិ សេជា-
 សានិ បងិស់មាជោ កល្បរជាមិត្តៅ កជមាជោ
 ត្រួយឈានិ សម្បញ្ញនយមាជោ យស្សត្រាយ គុល-
 បុត្រា សម្បទេវ អការស្ទា អនការិយំ បព្វដ្ឋី

សុត្តនុបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ព្រកទេតាចាំនេះ រមេដីជកិត្តុនោះយ៉ានេះថា លោកដែលអាយុ
 នេះជន ជាកាយសកី ធ្វើមេចទៅហ្ម័ំ លោកដែលអាយុនេះ អាស្រែយ
 សេពន្លូវសេនាសន៍ដែលមានគោលការណ៍ត្រួតព្រមទាំងត្រួតព្រមទាំង
 ទំនាក់ទំនាក់ កុលបុត្រទំនាក់ទំនាក់ បេញចាកដ្ឋាន៖ ចូលការនៃសង្គម
 ប្រចាំពេល ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេសណា ក៏ធ្វើឡើងដោយ
 សម្របនូវគុណវិសេសនោះ មានព្រមបានរឿងដែលបានបង្ហាញ ដោយ
 បញ្ជាផីខ្លួនជន កុងបច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះមោត្តល្អាន អ្នក
 និរទុក ព្រកទេតាចាំនេះ រមេដីមានញាប់កេត្តឡើងយ៉ានេះថា
 សុខបានឱ្យសេស៖ កុងសុខបានឱ្យសេស៖ដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះមោត្តល្អាន
 អ្នកនិរទុក កិត្តុកិងសាសនានេះ ជាទិដ្ឋិប្បត្តិ ។ ហើយ ជាស្អាវិមុត្ត ជាបុ
 ជម្លានុសារី ព្រកទេតាចាំនេះ ត្រួតដីនូវកិត្តុនោះយ៉ានេះថា លោក
 ដែលអាយុនេះជន ជាបុជម្លានុសារី ធ្វើមេចទៅហ្ម័ំ លោកដែលអាយុនេះ
 អាស្រែយសេពន្លូវសេនាសន៍ដែលមានគោលការណ៍ត្រួតព្រមទាំងត្រួតព្រមទាំង
 ទំនាក់ទំនាក់ កុលបុត្រទំនាក់ទំនាក់ បេញចាកដ្ឋាន៖ ចូល
 ការនៃសង្គម ដោយប្រចាំពេល ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណវិសេសណា

បណ្តាសភាសជួយបិតោ អព្រកតវគ្គា

តុលុន្តូរំ ពួលុចិយបិយសានំ ធិដ្ឋរ ធម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សម្បិកទ្វា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារយ្យាតី ។ ធរម្បិ
 ខោ មារិស មោត្តល្អាន តែសំ នៅកនំ ញ្ញាងំ ហេតិ
 សុខាណិសេស រ សុខាណិសេសោតិ ។ អចខោ
 អាយស្តា មហាមោត្តល្អាន តិស្សស្សុ ពួលុង
 ភាសិតាំ អភិន្ទិទ្វា អនុមោទិទ្វា សេយ្យចាបិ នាម
 ពលរ ឬរិសា សម្បិញ្ញិតាំ រ ពាយំ បសារយ្យ
 បសារតាំ រ ពាយំ សម្បិញ្ញិយ្យ ធរមេរ ពួលុលោកោ
 អនុរបិតោ កិដ្ឋិក្រុង បញ្ញាគេ ចាតុរហោសិ ។
 អចខោ អាយស្តា មហាមោត្តល្អាន យេន កករ
 តេនុបសណ្ឌមិ ឧបសណ្ឌមិទ្វា កករនំ អភិរដ្ឋទ្វា
 ធរកម្លំ និសិទិ ។ ធរកម្លំ និសិទ្វា ខោ អាយស្តា
 មហាមោត្តល្អាន យារត្តកោ អហោសិ តិស្សនៃ
 ពួលុង សង្កើ កចាសល្អាន តាំ សព្វំ កករតោ
 អាភេថសិ ។ ន ហិ បន តេ មោត្តល្អាន តិស្សនៃ
 ពួលុង សត្វមំ អនិមិត្តវិហារី បុគ្គលំ នោសេសិតិ ។

បណ្តាសកាសដីបិត អព្រកតវគ្គ

ក៍ដើម្បីច្បាក់ច្បាស់ សម្របនូវគុណវិសេសនោះ មានព្រហ្មចិយ-
 ធម់ជាទីបំផុត ដោយបញ្ចាផ់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯង កុងបច្ចុប្បន្ន
 បពិត្រព្រះមោត្តលាន អ្នកនិរទុកូ ទោតាចាំងនោះ មានព្រាណ
 កើតឡើងយ៉ាងនេះថា សឧបាទិសសេះកុងសឧបាទិសសេះ ដូច្នេះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោត្តលានដែលអាយុ ក៍ត្រកអរ វិករយ
 ចំពោះកាសិត របស់ព្រហ្មឈ្មោះតិស្ស័យ ហើយស្រាប់តែបាត់ សំពី
 ព្រហ្មលោក មកប្រាកដ ឯក្សាំឈ្មោះគិត្យក្នុងភ្នាម ដូចបុរសមានកម្លាំង
 លានឱ្យដែលបាត់ចូល ឬ បាត់ចូលលានឱ្យដែលបាត់ចូលដោយខ្លះឯង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោត្តលានដែលអាយុ ក៍ចូលទោតាល់ព្រះ
 ដែលព្រះកាត លុំចូលទោដល់ហើយ ក៍បាយបង្កំព្រះដែលព្រះកាត
 ហើយ អគ្គិយកុងទីដែលមក្វារ ។ លុំព្រះមហាមោត្តលានដែល
 អាយុ អគ្គិយកុងទីដែលមក្វារហើយ ក៍ក្រាបបង្កំទូលដំណើរដែលបានចរច
 ត្រីមណា ជាមួយនឹងព្រហ្មឈ្មោះតិស្ស័យ ដោយសព្វត្រូវបំបាត់ ចំពោះព្រះ
 ដែលព្រះកាត ។ មានមោត្តលាន តិស្ស័យ សម្រេចនូវ
 បុគ្គលអ្នកនោះ ដោយអនិមិត្តសមាជិក ៧ ដល់អ្នកមិនបានទេ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

ធនស្ស កកវ គាលោ ធនស្ស សុតត គាលោ
 យំ កកវ សត្វមំ អនិមិត្តវិហារី បុក្តលំ នេសេយ្យ
 កកវតោ សុត្រា កិច្ចិ ជារស្សន្តិតិ ។ តេនហិ
 មោត្តល្អាន សុណាបិ សាចុកំ មនសិការេហិ
 កាសិស្ស្រមិតិ ។ ឯវ កត្តិតិ ទោ អាយស្តា
 មហាមោត្តល្អាន កកវតោ បច្ចុលេរសិ ។ កកវ
 ធនធោេច នៃ មោត្តល្អាន កិច្ចិ សព្វនិមិត្តានំ
 អមនសិការ អនិមិត្តំ ចោតោសមាតិ ឧបសម្បផ្ទៃ
 វិហារតិ តមេនំ តេ នេវ ឯវ ជានន្តិ អយំ ទោ
 អាយស្តា សព្វនិមិត្តានំ អមនសិការ អនិមិត្តំ ចោតោ-
 សមាតិ ឧបសម្បផ្ទៃ វិហារតិ អប្បរោម អយមាយស្តា
 អនុលោមិកាតិ សេនាសនាតិ បដិសេរមានោ គលរ-
 ុមិត្ត កដមានោ ត្រួនិយានិ សមន្តានយមានោ
 យស្សត្តាយ គុលបុត្តា សម្បលេវ អការស្តា អនការិយំ
 បញ្ញដ្ឋិ តណនុត្តរំ ពុលុចិយបិយោសានំ ិដ្ឋេវ ធមេ
 សយំ អភិត្តា សច្ចិត្តទា ឧបសម្បផ្ទៃ វិហារយ្យតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ព្រះដំមានព្រះរាជ គប្បីសម្បជនូវបុគ្គលអូកនោ ដោយអនិមិត្តសមាជិ
ទិ ៧ ឯក បពិត្រព្រះដំមានព្រះរាជ កាលនេះ ជាកាលគ្រប់សេចក្តី
សេចក្តីនោះ បពិត្រព្រះសុគត្ត កាលនេះ ជាកាលគ្រប់សេចក្តី
នោះហើយ កិត្តិទាំងឡាយ បានស្ថាប់ព្រះដំមានព្រះរាជហើយ នឹង
ចិនចាច់ខ្លួន ។ ម្នាលមោគល្អណាន បើដូច្នោះ ចូរអូកស្ថាប់ចុះ ចូរធ្វើ
ឡើងបិត្តដោយលូចុះ តាមគោតគីនីសម្បជនូវ ។ ព្រះមហាមោគល្អណាន
ដំមានអាយុ បានទទួលស្ថាប់ព្រះពុទ្ធឌីការព្រះដំមានព្រះរាជបាន ក្នុងរាជ
ព្រះអង្គ ។ ព្រះដំមានព្រះរាជ បានត្រាស់ដូច្នោះបាន ម្នាលមោគល្អណាន
កិត្តិកុំសាសនានេះ បានដល់នូវបេតោសមាជិ ដែលមិនមាននិមិត្ត
ព្រះមិនធ្វើឡើងបិត្តនូវនិមិត្តទាំងអស់ ទេវតាទាំងនោះ តែដើរដើរកិត្តិ
នោះយ៉ាងនេះបាន ហេកដំមានអាយុនេះជន បានដល់នូវបេតោសមាជិ
ដែលមិនមាននិមិត្ត ព្រះមិនធ្វើឡើងបិត្តនូវនិមិត្តទាំងអស់ ធ្វើមេប
ទៅប្រើ ហេកដំមានអាយុនេះ អាស្រែយសេពន្លឺនៃសេនាសន៍ដែលមែន
គ្រោ គប់រកនូវកល្បាលាមិត្ត ប្រមូលមកនូវតត្រិយទាំងឡាយ កុលបុត្រ
ទាំងឡាយបេញចាកដ្ឋែះ ចូលកាន់ដ្ឋែស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេស
ឯក កំបានធ្វើឡើងជាកំប្រាស់ សម្រេចនូវគុណវិសេសនោះ មានព្រហ្ម-
បរិយជម្រើងទីបំផុត ដោយប្រាកដដំឡូម ដោយខ្លួនជន កុំសប្បុប្បន្ន ។

បណ្តាសកាសដីបិតា អព្យាកតវគ្គា

ឯវេ ខោ មេភុន្តលាន តេសំ ឈរណ៍ ញ្ញាង់ ហេរតិ
សុទ្ធជាតិសេសេ វ សុទ្ធជាតិសេសេតិ ។

[៥៥] ឯកំ សមយំ កកវ រេសាលិយំ វិហារតិ
មហារេដ ក្បុជាការសាលាយំ ។ អចខោ សីហេ
សេនាបតិ យេន កកវ តេនុបសណ្ឌិមិ ឧបសណ្ឌិមិទ្វា
កកវណ៍ អភិវឌ៍ន៍ ឯកមណ៍ និសិទិ ។ ឯកមណ៍
និសិទ្វា ខោ សីហេ សេនាបតិ កកវណ៍ ឯកធមេរោច
សក្តា នូ ខោ កទ្វោ សណ្ឌិដិកំ ធានផលំ បញ្ញាយេ-
តុនិ ។ តេលិហិ សីហោ តញ្ចោះ បដិបុន្តិស្អាមិ
យថា តេ ឱមយួរ តថា នំ ព្យាករយ្យាសិ ។ តំ
កិ មញ្ញសិ សីហោ ។ តុដស្អ ទូ បុរិហោ ឯកោ
បុរិសោ អស្សុទ្វោ មច្បី កាទិរិយោ បរិកាសកោ
ឯកោ បុរិសោ សទ្វោ ធានបតិ អនុប្បជាន-
រតោ ។ តំ កិ មញ្ញសិ សីហោ ។ តំ នូ
ខោ អរហានោ បបមំ អនុកម្មវត្ថា អនុកម្មវយំ

បណ្តាលសកាសដួរតិច អព្យាកតវគ្គ

ម្នាលមេដ្ឋាតុល្អាន ពួកទេរតាចាំងនោះ មានញ្ញាណាក់តែខ្វើដៃយ៉ាង

នេះប៉ា សឧបាទិសេស៖ កូន់សឧបាទិសេស៖ ជួចចេះ ។

[៥៥] សម័យមួយ ព្រះដែលព្រះភាគត្រូវដែលកូន់ក្នុងក្នុងភាគរោគ នាមហរ៉ែន ជិតក្រុងផែលី ។ គ្រានោះ សីហសេនាបតី (សេនាបតីឈ្មោះសីហ៍) ចូលទៅគាល់ព្រះដែលព្រះភាគ លុះចូល ទៅដល់ថ្នាយបង្កំព្រះដែលព្រះភាគ ហើយអង្គុយកូន់ទិសមគ្គរ ។ លុះ សីហសេនាបតី អង្គុយកូន់ទិសមគ្គរហើយ ក្រាបបង្កំទូលព្រះដែលព្រះភាគជួចចេះប៉ា បពិត្រព្រះអង្គុយចំបែម្រីន ព្រះអង្គុអាចនឹងពន្យល់នូវ ដល់នៅទានដែលបុគ្គលយើញ្ញ ដោយខ្លួនឯងបានដែរបុ ។ ព្រះដែលព្រះភាគត្រូវបានសោរ ម្នាលសីហ៍ បើជួចចេះ តិចតិតិនីជំពូក អ្នកកូន់រៀននូវឱ្យ អ្នកគាប់ចិត្តយ៉ាងណា គឺប្រើដោះស្រាយនូវរៀន នោះយ៉ាងនោះបុះ ។ ម្នាលសីហ៍ អ្នកសម្ងាត់នូវរៀននោះជួច មេច ។ កូន់លោកនេះ មានបុរសពីរនាក់ បុរសម្ងាត់មិនមាន សម្ងាត់ មានសេចក្តីកំណាល់ សិតស្តាល់ ជាអ្នកដោរប្រឡេច បុរស ម្ងាត់ មានសម្ងាត់ ជាម្ងាត់ទាន ជាអ្នកត្រួតអរកូន់ការឡ្វទាន រៀយ ។ ម្នាលសីហ៍ អ្នកសម្ងាត់នូវរៀននោះជួចមេច ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ តើគីនីជំអនុគ្រោះបុរសណាមុន

សុត្តនិច្ឆ័ន់ អគ្គិភ័យ សុត្តនិច្ឆ័ន់

យោ វ សោ បុរិសោ អស្សូទ្វា មច្ចី គណិយោ
 បិកាសកោ យោ វ សោ បុរិសោ សទ្វា ជាលបតិ
 អនុប្បជាលរតោតិ ។ យោ សោ កទ្វ បុរិសោ អស្សូទ្វា
 មច្ចី គណិយោ បិកាសកោ គិត្តំ អរហាព្វា បបមំ
 អនុគម្យន្ទា អនុគម្យិស្សនិ ។ យោ ច ខ សោ
 កទ្វ បុរិសោ សទ្វា ជាលបតិ អនុប្បជាលរតោ តព្រោរ
 អរហាព្វា បបមំ អនុគម្យន្ទា អនុគម្យយំ ។ តំ គិត្តំ
 មព្យូសិ សិបា ។ កំ ធម៌ ខ អរហាព្វា បបមំ ឧបសត្វិមន្ទា
 ឧបសត្វិមយំ យោ វ សោ បុរិសោ អស្សូទ្វា មច្ចី
 គណិយោ បិកាសកោ យោ វ សោ បុរិសោ សទ្វា
 ជាលបតិ អនុប្បជាលរតោតិ ។ យោ សោ កទ្វ
 បុរិសោ អស្សូទ្វា មច្ចី គណិយោ បិកាសកោ
 គិត្តំ អរហាព្វា បបមំ ឧបសត្វិមន្ទា ឧបសត្វិមិស្សនិ ។
 យោ ច ខ សោ កទ្វ បុរិសោ សទ្វា ជាលបតិ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

(អនុគ្រោះ) បុរសដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាល់ សិត្ស
ស្ថាល់ ជាមួកដៅ ប្រទេប បុ (អនុគ្រោះ) បុរសដែលមាន
សញ្ញា ជាមួស់ទាន ជាមួកត្រួកអរ ភូវការឡើងរឿយ ។ ។
បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរសណា មិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាល់
សិត្សស្ថាល់ ជាមួកដៅ ប្រទេប ព្រះអរហន្ឍទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ
នឹងអនុគ្រោះបុរសនោះមុនដូចមេចបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរស
ណា មានសញ្ញា ជាមួស់ទាន ជាមួកត្រួកអរ ភូវការឡើងរឿយ ។
ព្រះអរហន្ឍទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ គួរអនុគ្រោះបុរសនោះជួនមុន ។
ម្នាលសិហោះ អ្នកសម្ងាត់នូវរឿងនោះដូចមេច ។ ព្រះអរហន្ឍទាំងឡាយ
កាលចូលទោរក តើគួរចូលទោរកបុរសណាមុន (ចូលទោរក) បុរស
ដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាល់សិត្សស្ថាល់ ជាមួកដៅប្រទេប
បុ (ចូលទោរក) បុរសដែលមានសញ្ញា ជាមួស់នៅទាន ជាមួកត្រួក
អរភូវការឡើងរឿយ ។ ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរសណា មិន
មានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាល់ សិត្សស្ថាល់ ជាមួកដៅប្រទេប ព្រះ
អរហន្ឍទាំងឡាយ កាលចូលទោរក នឹងចូលទោរកបុរសនោះមុន ដូចមេច
បាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរសណាមានសញ្ញា ជាមួស់នៅទាន

បណ្តាលសកាសដូចកំពង់ អព្រាកតវគ្គា

អនុប្បជាងរតោ តព្យោរ អរហាថ្វា បបមំ ឧបសត្វិមត្តា
 ឧបសត្វិមយំ ។ តំ តី មព្យុសិ សីហា ។ តស្ស
 នុ ទោ អរហាថ្វា បបមំ បធិកុណ្ឌាន្តា បធិកុណ្ឌាយំ
 យោ វ សោ បុរិសោ អស្សុទ្វា មច្ចី គុណីយោ
 បិរិភាសកោ យោ វ សោ បុរិសោ សទ្វា ជាងបតិ
 អនុប្បជាងរតោតិ ។ យោ សោ កទ្វ បុរិសោ អស្សុទ្វា
 មច្ចី គុណីយោ បិរិភាសកោ តី តស្ស អរហាថ្វា
 បបមំ បធិកុណ្ឌាន្តា បធិកុណ្ឌាស្សិតិ ។ យោ ច ទោ
 សោ កទ្វ បុរិសោ សទ្វា ជាងបតិ អនុប្បជាងរតោ
 តព្យោរ អរហាថ្វា បបមំ បធិកុណ្ឌាន្តា បធិកុណ្ឌាយំ ។
 តំ តី មព្យុសិ សីហា ។ តស្ស នុ ទោ អរហាថ្វា
 បបមំ ធម្មំ ឈើសោន្តា ឈើសោយំ យោ វ សោ បុរិសោ
 អស្សុទ្វា មច្ចី គុណីយោ បិរិភាសកោ យោ វ
 សោ បុរិសោ សទ្វា ជាងបតិ អនុប្បជាងរតោតិ ។

បណ្តាសកាសដួរបិត អព្យាកតវគ្គ

ជាមួកត្រូវការពិនិត្យការងារក្នុងការងារទាំងអស់ ។ ព្រមទាំងការងារទាំងនេះត្រូវបានរាយការណ៍ដោយ កាលបូល ទៅរាយការ គ្រប់បានឡើងបាន ។ មានសិក្សា៖ អ្នកសម្ងាត់ នូវរឿងនោះដូចមេប៉ុច ។ ព្រមទាំងការងារទាំងនេះត្រូវបានទទួលយក (ទាន) គ្រប់បានឡើងបាន (ទាន) របស់បុរសណាមុន (ទទួលយកទាន) របស់បុរស ដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាលព្រមទាំងស្ថាបន្ទាត់ ជាមួកដែរប្រទេប ប្រុ ។ (ទទួលយកទាន) របស់បុរសដែលមានសញ្ញា ជាមាស់នៃទាន ជាមួកត្រូវការពិនិត្យការងារក្នុងការងារទាំងអស់ ។ ឬបានប្រព័ន្ធឌីជីថាមីន បុរស ណារ ដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាលព្រមទាំងស្ថាបន្ទាត់ ជាមួកដែរប្រទេប ព្រមទាំងការងារទាំងនេះត្រូវបានទទួលយក (ទាន) និងទទួលយក (ទាន) របស់បុរសនោះមុន ដូចមេប៉ុចបាន ។ បានប្រព័ន្ធឌីជីថាមីន បុរស ណារដែលមានសញ្ញា ជាមាស់នៃទាន ជាមួកត្រូវការពិនិត្យការងារ ក្នុងការងារទាំងអស់ ។ ព្រមទាំងការងារទាំងនេះត្រូវបានរាយការណ៍ដោយ កាលបូល ទៅរាយការ គ្រប់បានឡើងបាន (សម្រួល) ដែលបុរសដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តី កំណាលព្រមទាំងស្ថាបន្ទាត់ ជាមួកដែរប្រទេប ប្រុ (សម្រួល) ដែលបុរសដែល មានសញ្ញា ជាមាស់នៃទាន ជាមួកត្រូវការពិនិត្យការងារ ក្នុងការងារទាំងអស់ ។

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យោ សោ កណ្ឌ បុរីសោ អស្សទ្ងា មច្បី
 គុណវិយោ បរិភាសកោ តី តស្ស អរហាល្ងា បបមំ
 ធម៌ ឈើសោ ឈើសោស្សនិ^(១) ។ យោ ច ខោ សោ
 កណ្ឌ បុរីសោ សទ្ងា ជាលបតិ អនុប្បជាលរតោ តស្ស
 អរហាល្ងា បបមំ ធម៌ ឈើសោ ឈើសោយុំ ។ តំ តី
 មញ្ញសិ សីហា ។ កស្ស នូ ខោ កល្រោេកា គិត្តិ-
 សទ្ងា អព្វត្តនច្បយុំ យោ រ សោ បុរីសោ អស្សទ្ងា
 មច្បី គុណវិយោ បរិភាសកោ យោ រ សោ បុរីសោ
 សទ្ងា ជាលបតិ អនុប្បជាលរតោតិ ។ យោ សោ
 កណ្ឌ បុរីសោ អស្សទ្ងា មច្បី គុណវិយោ បរិភាសកោ
 តី តស្ស កល្រោេកា គិត្តិសទ្ងា អព្វត្តនច្បស្សតិ ។
 យោ ច ខោ សោ កណ្ឌ បុរីសោ សទ្ងា ជាលបតិ
 អនុប្បជាលរតោ តស្ស កល្រោេកា គិត្តិសទ្ងា
 អព្វត្តនច្បយុំ ។ តំ តី មញ្ញសិ សីហា ។ កោ នូ ខោ

១ ឧ. ម. ទេសិស្សនិ

សុត្តនិចក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរសណា ដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តី
កំណាល់ សិទ្ធិស្សាច្វោ ជាអ្នកដោរប្រទេប ព្រះអរហន្ថទាំងឡាយ កាល
សម្រួលិដម៉ែ នឹងសម្រួលិដល់បុរសនោះមុន ដូចមេបច្ចាន ។ បពិត្រព្រះ
អង្គដៃបម្រីន បុរសណាដែលមានសញ្ញា ជាម្មាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រួកអរ
កុងការឡើទានរឿយ ។ ព្រះអរហន្ថទាំងឡាយ កាលសម្រួលិដម៉ែ គួរ
សម្រួលិដល់បុរសនោះជួនមុន ។ ម្នាលសីហ៍ អ្នកសម្ងាត់នូវរឿងនោះ
ដូចមេបច្ចាន ។ កិត្តិសញ្ញាចំពើពេះរបស់បុរសណាប្រឈុំ គឺប្រើខ្សោយទៅ (កិត្តិ-
សញ្ញា) របស់បុរសដែលមិនមានសញ្ញា មានសេចក្តីកំណាល់ សិទ្ធិស្សាច្វោ
ជាអ្នកដោរប្រទេប (ខ្សោយទៅ) ប្រឈុំ (កិត្តិសញ្ញា) របស់បុរសដែលមាន
សញ្ញា ជាម្មាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រួកអរកុងការឡើទានរឿយ ។ (ខ្សោយ
ទៅ) ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរសណា ដែលមិនមានសញ្ញា មាន
សេចក្តីកំណាល់ សិទ្ធិស្សាច្វោ ជាអ្នកដោរប្រទេប កិត្តិសញ្ញាចំពើពេះរបស់
បុរសនោះ នឹងខ្សោយទៅដូចមេបច្ចាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន បុរស
ណា មានសញ្ញា ជាម្មាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រួកអរ កុងការឡើទាន
រឿយ ។ កិត្តិសញ្ញាចំពើពេះរបស់បុរសនោះជួន គួរនឹងខ្សោយទៅបាន ។
ម្នាលសីហ៍ អ្នកសម្ងាត់នូវរឿងនោះដូចមេបច្ចាន ។ បុរសដូចមេបច្ចាន

បណ្តាសកាសដីបិតា អព្រកតវគ្គា

យឡោនេរ បរិសំ ឧបសណ្ឌមេយ្យ យធិ ទត្តិយ-
 បរិសំ យធិ ព្រាយ្យុលាបរិសំ យធិ កហាបតិ-
 បរិសំ យធិ សមណាបរិសំ វិសារធោ ឧបសណ្ឌមេយ្យ
 អមជ្ញុក្តុតោ យោ វ សោ បុរិសោ អស្សូទ្ងោ មច្ចី
 កណិយោ បរិភាសកោ យោ វ សោ បុរិសោ សទ្ងោ
 ជាលបតិ អនុប្បជាលរតោតិ ។ យោ សោ វទ្ងោ បុរិសោ
 អស្សូទ្ងោ មច្ចី កណិយោ បរិភាសកោ តី សោ
 យឡោនេរ បរិសំ ឧបសណ្ឌមិស្សតិ យធិ ទត្តិយបរិសំ
 យធិ ព្រាយ្យុលាបរិសំ យធិ កហាបតិបរិសំ យធិ សមណា-
 បរិសំ វិសារធោ ឧបសណ្ឌមិស្សតិ អមជ្ញុក្តុតោ ។
 យោ ច ខ សោ វទ្ងោ បុរិសោ សទ្ងោ ជាលបតិ
 អនុប្បជាលរតោ សោ យឡោនេរ បរិសំ ឧបសណ្ឌមេយ្យ
 យធិ ទត្តិយបរិសំ យធិ ព្រាយ្យុលាបរិសំ យធិ កហ-
 បតិបរិសំ យធិ សមណាបរិសំ វិសារធោ ឧបសណ្ឌមេយ្យ
 អមជ្ញុក្តុតោ ។ តាំ តី មឡូសិ សីហ ។ កោ នុ ខ
 កាយស្ស កោ បរម្ពរណា សុកតិ សកំ លោកាំ
 ឧបលទ្ងោយ្យ យោ វ សោ បុរិសោ អស្សូទ្ងោ មច្ចី

បណ្តាសកាសដ្ឋាន អព្រកតវត្ថុ

គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុណា ទោះជាទត្តិយបរិសទ្វុភី ព្រោហ្មណាបរិសទ្វុភី គឺបាបតិបរិសទ្វុភី សមណាបរិសទ្វុភី ជាមួកកៅវក្តា មិនញ្ញព្រឹត្តញ្ញព្រឹម គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុនោះបាន បុរសដែលមិនមានស្នើ មានសេចក្តីកំណាលញ្ញសិតស្អាយ ជាមួកដោរប្រទេច ឬ បុរសដែលមានស្នើ ជាម្មាស់នៃទាន ជាមួកត្រូវអរ ភីធនការឡើទានរឿយ ។ (គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុនោះបាន) ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបុរសណាដែលមិនមានស្នើ មានសេចក្តីកំណាលញ្ញសិតស្អាយ ជាមួកដោរប្រទេច បុរសនោះ នឹងចូលទោរកបរិសទ្វុណា ទោះជាទត្តិយបរិសទ្វុភី ព្រោហ្មណាបរិសទ្វុភី គឺបាបតិបរិសទ្វុភី សមណាបរិសទ្វុភី ជាមួកកៅវក្តា មិនញ្ញព្រឹត្តញ្ញព្រឹម នឹងចូលទោរកបរិសទ្វុនោះ ដូចមេចបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបុរសណាដែលមានស្នើ ជាម្មាស់នៃទាន ជាមួកត្រូវអរ ភីធនការឡើទានរឿយ ។ បុរសនោះ គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុណា ទោះជាទត្តិយបរិសទ្វុភី ព្រោហ្មណាបរិសទ្វុភី គឺបាបតិបរិសទ្វុភី សមណាបរិសទ្វុភី ជាមួកកៅវក្តា មិនញ្ញព្រឹត្តញ្ញព្រឹម គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុនោះបាន ។ ម្មាលសីហ៍ អ្នកសម្ភាល់នូវរឿងនោះដូចមេច ។ បុរសណាថ្មី លុះបេក្ខជ្ជាយកដ្ឋាន គប្បិចូលទោរកបរិសទ្វុនោះបាន ។ បុរសដែលមិនមានស្នើ មានសេចក្តីកំណាលញ្ញ

សុត្តនិបិជកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្វកនិពាណា

កណវិយោ បរិភាសកោ យោ វ សោ ឬវិសោ សទ្ងោ
 ធានបតិ អណុប្បជានរតោតិ ។ យោ សោ កត្លោ ឬវិសោ
 អស្សុទ្ងោ មច្ចីវិ កណវិយោ បរិភាសកោ តិ សោ
 កាយស្ស កោ បរម្បរុណា សុកតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបបច្ចិស្សតិ ។ យោ ច ឡ សោ កត្លោ ឬវិសោ
 សទ្ងោ ធានបតិ អណុប្បជានរតោ សោ កាយស្ស កោ
 បរម្បរុណា សុកតិ សត្តំ លោកំ ឧបបច្ចិយ្យ ។
 យានីមានិ កត្លោ កករតោ ន សុត្តិផ្ទិកានិ ធានផលានិ
 អគ្គាតានិ នាបំ ឯត្តិ កករតោ សទ្ងាយ កច្ចាមិ
 អហំបិ ឯតានិ ធានាមិ អហំ កត្លោ ធាយកោ
 ធានបតិ ម អរហានោ បបម អណុគម្យនោ
 អណុគម្យនិ ។ អហំ កត្លោ ធាយកោ
 ធានបតិ ម អរហានោ បបម ឧបសណ្ឌមនោ
 ឧបសណ្ឌមនិ ។ អហំ កត្លោ ធាយកោ ធានបតិ
 មយំ អរហានោ បបម បដិត្តិណ្ឌានោ បដិត្តិណ្ឌានិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

សិតស្តាល្ង ជាមួកដែរប្រទេប បុរសដែលមានស្ទា ជាម្នាស់នៃទាន
ជាមួកត្រូវការ ក្នុងការឡើងយើរ ។ (គប្បីទៅកើតក្នុងសុគតិស្សគឺទេរំ
លោក) ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបានស្ទា មានសេចក្តី
កំណាល់សិតស្តាល្ង ជាមួកដែរប្រទេប បុរសនោះ លុះបែកធ្វាយ
រាជកាយស្តាប់ទោ នឹងទោកើត ក្នុងសុគតិស្សគឺទេរំលោក ដូចមេបាន ។
បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបានស្ទា ជាម្នាស់ទាន ជាមួក
ត្រូវការ ក្នុងការឡើងយើរ ។ បុរសនោះ លុះបែកធ្វាយរាជកាយ
ស្តាប់ទោ គប្បីទោកើត ក្នុងសុគតិស្សគឺទេរំលោកបាន ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដែលមិនបានស្ទា ដែលនៃទានដែលបុគ្គលយើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងទាំង ៦
នេះ ព្រះដែលព្រះភាគសម្រួលហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដល់នូវសេចក្តី
ដើរព្រះដែលព្រះភាគ ក្នុងហេតុនុំទេ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានដើរបុរាណស៊ូនូវដែល
នៃទានទាំងនុំដែរ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបាន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយក ជា
ម្នាស់ទាន ព្រះអរហន្ឍទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ រមេដែនអនុគ្រោះនូវខ្ញុំ
ព្រះអង្គមុន ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបាន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្នាស់ទាន
ព្រះអរហន្ឍទាំងឡាយ កាលចូលទោរក រមេដែនចូលទោរកខ្ញុំព្រះអង្គមុន ។
បពិត្រព្រះអង្គដែលមិនបាន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្នាស់ទាន ព្រះអរហន្ឍទាំង
ឡាយ កាលទូលិយកទាន រមេដែនទូលិយកទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមុន ។

បណ្តាលកាសដូរបាទ អព្រកតវគ្គា

អហំ កត្វ ជាយកោ ជានបតិ មយំ អរហត្ថ
 បបមំ ធម្មំ ឈើសេឡា ឈើសេនិ ។ អហំ កត្វ
 ជាយកោ ជានបតិ មយំ គល្បរឈក គិតិសទ្ងា
 អព្យុត្តោ សីរោ សេចាយតិ ជាយកោ ការកោ
 សដ្ឋុបង្ហាកោតិ ។ អហំ កត្វ ជាយកោ ជានបតិ
 យញ្ញឈរ បិសំ ឧបសណ្ឌមាចិ យិ ឧត្តិយបិសំ យិ
 ព្រឹងុណាបិសំ យិ កហាបតិបិសំ យិ សមណាបិសំ
 វិសារឈ ឧបសណ្ឌមាចិ អមដ្ឋុក្តោ ។ យនីមានិ
 កត្វ កកវតា ន សណ្ឌិដ្ឋិកានិ ជានផលានិ អគ្គាតានិ
 ជាបំ ធម្មោ កកវតោ សង្គាយ កង្ហាចិ អហំបិ ធម្មានិ
 ជាងិ យញ្ញ ខោ មំ កកវ ធម្មាយ ជាយកោ
 សីរោ ជានបតិ កាយស្ស កោ បរម្ពរុណា សុកតិ
 សកំ ឈោកំ ឧបបង្ហិតិ ធម្មាបំ ន ជាងិ

បណ្តាសកាសដីបិត អព្រកតវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដៃប្រើន ខ្លឹមព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្នាស់ទាន ព្រះអរហន្ឍ
ទាំងឡាយ កាលសម្បជុំដែល រមេដសម្បជុំដល់ខ្លឹមព្រះអង្គមុន ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដៃប្រើន ខ្លឹមព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្នាស់ទាន កិត្តិសញ្ញដៃពីរបស់
ខ្លឹមព្រះអង្គ ឱ្យខ្សាយទៅបាត់ សីហសេនាបាត់ ជាទាយក ជាម្នកដើរ ជាម្នក
បម្រើសង្គ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃប្រើន ខ្លឹមព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្នាស់
ទាន ចូលទៅរកបរិសទ្វោណា ទោះដោ ឧត្តិយបរិសទ្វោកី ព្រោហ្មណា-
បរិសទ្វោកី គុហបតិបរិសទ្វោកី សមណាបរិសទ្វោកី ខ្លឹមព្រះអង្គ ជាម្នក
ក្រុវក្រា មិនព្យាយើតព្យាយើម រមេដចូលទៅរកបរិសទ្វោនោះបាន ។
បពិត្រព្រះអង្គដៃប្រើន ដល់នៅទានដែលបុគ្គលយើព្យាប្រាស់ ដោយខ្លួន
ឯងទាំង ៦ នេះ ព្រះដែលព្រះភាគគ្រឿងសម្បជុំហើយ ខ្លឹមព្រះអង្គមិនដល់
នូវសេចក្តីដើរព្រះដែលព្រះភាគគ្រឿងហេតុនុំទេ ខ្លឹមព្រះអង្គកីបានដើនប្រាស់
នូវដល់នៅទានទាំងនុំដែរ ចំណែកដែលព្រះដែលព្រះភាគគ្រឿងព្រះភាគគ្រឿងត្រាស់នូវ
ដល់នៅទានណានីជីខ្លឹមព្រះអង្គយើងនេះបាន ម្ថាលសីហ៍ បុគ្គលជាទាយក
ជាម្នាស់ទាន លុះថែកជាយករាយស្ថាប់ទៅ រមេដចូលទៅកើតកុង
សុគតិសុគតិទេរលោក ខ្លឹមព្រះអង្គ មិនបានដើនប្រាស់នូវដល់នៅទានទាំងនុំទេ

សុត្តនិបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

ធម្ម ច បណ្តាំ ភករតោ សទ្ទាយ តញ្ញាថីតិ ។
 ធរមេតំ សីហា ធរមេតំ សីហា ជាយកោ សីហា
 ធានបតិ គាយស្ស កេជា បរម្បរុណា សុកតិ សត្ត
 លោកាំ ឧបបណ្តីតិ ។

[៥៥] ចត្តារិមានិ កិច្ចាប់ តថាកតស្ស អរក្រូយ្យានិ
 តីហិ ច អនុបរធ្លោ ។ គតិមានិ ចត្តារិ តថាកតស្ស
 អរក្រូយ្យានិ ។ បិសុទ្ធគាយសមាជាភោ កិច្ចាប់ តថា-
 កតោ នតិ តថាកតស្ស គាយធម្បុទ្ទិតំ យំ តថាកតោ
 រក្រូយ្យ មា មេ នៅ បរិ អញ្ចាសីតិ ។ បិសុទ្ធរដិ-
 សមាជាភោ កិច្ចាប់ តថាកតោ នតិ តថាកតស្ស
 រដិធម្បុទ្ទិតំ យំ តថាកតោ រក្រូយ្យ មា មេ នៅ
 បរិ អញ្ចាសីតិ ។ បិសុទ្ធមនោសមាជាភោ កិច្ចាប់
 តថាកតោ នតិ តថាកតស្ស មនោធម្បុទ្ទិតំ យំ
 តថាកតោ រក្រូយ្យ មា មេ នៅ បរិ
 អញ្ចាសីតិ ។ បិសុទ្ធដីហោ កិច្ចាប់ តថាកតោ នតិ
 តថាកតស្ស មិច្ចាមាតីហោ យំ តថាកតោ រក្រូយ្យ

សុត្តនលិចក អង្គត្តនិកាយ សត្វនិបាត

តខ្លវ ខ្សំព្រះអណ្ឌ ដល់នូវសេចក្តីផ្តើព្រះដែលព្រះរាជ ត្រួតដល់នេះ
ទានទាំងនេះ ។ ម្នាលសីហោះ ដំណើរនេះ យ៉ាងហួនហួនហួន ម្នាលសីហោះ
ដំណើរនេះ យ៉ាងហួនហួនហួន ម្នាលសីហោះ បុគ្គលជាទាយក ជាម្នាស់ទាន
លុះបេក្ខ្មាយកាយស្តាប់ទៅ រមេដៃទោកើតក្នុងសុគតិសុគតិទេរោលក ។

[៥៥] ម្នាលភីភីទាំងឡាយ ហេតុទាំងឡាយ ២ យ៉ាងនេះ តបាតត
មិនបានបៀវក្សាផួន មិនមានការតី៖ដោលដោយហេតុ ៣ យ៉ាងផួន ។
ហេតុទាំង ៤ យ៉ាង ដែលតបាតតមិនបានបៀវក្សាតីជួចមេះ ។ ម្នាលភីភី
ទាំងឡាយ តបាតត មានកាយសមាតារបរិសុទ្ធបួន កាយទុប្បិតរបស់
តបាតតមិនមានទេ ដែលតបាតតគួរក្សាបាត កំឡុងបុគ្គលដៃ ដីនូវ
កាយទុប្បិតនេះរបស់តបាតតឡើយ ។ ម្នាលភីភីទាំងឡាយ តបាតត
មានវិសមាតារបរិសុទ្ធបួន វិសុទ្ធបួនរបស់តបាតតមិនមានទេ ដែល
តបាតតគួរក្សាបាត កំឡុងបុគ្គលដៃ ដីនូវវិសុទ្ធបួននេះ របស់តបាតត
ឡើយ ។ ម្នាលភីភីទាំងឡាយ តបាតត មានមនោសមាតារបរិសុទ្ធបួន កាយ
មនោទុប្បិត របស់តបាតតមិនមានទេ ដែលតបាតតគួរក្សាបាត កំឡុង
បុគ្គលដៃ ដីនូវមនោទុប្បិតនេះ របស់តបាតតឡើយ ។ ម្នាល
ភីភីទាំងឡាយ តបាតត មានការបិញ្ញីមជីវិត បរិសុទ្ធបួន ការ
បិញ្ញីមជីវិត ឧស របស់តបាតត មិនមានទេ ដែលតបាតតគួរក្សាបាត

បណ្តាលសកាសដូចបីតែ អព្រកតវគ្គា

មា មេ សំ បារ អញ្ជាសីតិ ។ ឥណទិន
 ចត្តារី តថាកតស្ស អរក្វួយរានិ ។ កតមេហិ
 តិហិ អនុបរធ្លោ ។ ស្បាញ្យាតដម្មោ កិត្តិរ តថាកតោ
 តតិ វត មំ សមឈរ វ ព្រាយុឈរ វ
 ឈរ វ មារ វ ព្រឹង វ កោចិ វ លោកស្តី
 សហដម្មន បជិទាណស្សតិ តតិហិ ត្តំ ន ស្បាញ្យាត-
 ដម្មាតិ^(១) ។ និមិត្តមេតា កិត្តិរ ន សមនុបស្សុមិ
 ធមំបហា កិត្តិរ និមិត្តំ អសមនុបស្សុធ្លោ ឱមប្បគ្គា
 អកយប្បគ្គា រសរដ្ឋប្បគ្គា វិហាគិ ។ សុប្បញ្ញត្តា
 ខោ បន មេ កិត្តិរ សារកាតំ និញ្ចាលកាមិនិ បជិ-
 បនា យចាបជិបញ្ញា មម សារកា អាសវាតំ ឱយា
 អនាសវំ ចេតារិមុតិ បញ្ញារិមុតិ ធនិផ្លោ ដម្មោ សយំ
 អកិញ្ញា សព្ទិកត្តា ឱបសម្បដ្ឋ វិហារនិ ។ តតិ វត មំ
 សមឈរ វ ព្រាយុឈរ វ ឈរ វ មារ វ ព្រឹង
 វ កោចិ វ លោកស្តី សហដម្មន បជិទាណស្សតិ

^(១) និ. តែ ន ស្បាញ្យាតដម្មោ ។

បណ្តាលសកាសង្គ់ហិត អព្រកតវគ្គ

កំពុងបុគ្គលដែល ជីវិតនៃការបិទ្យិមជីវិតខ្ពស់នេះ របស់តាតាត់ឡើយ ។
ហេតុទាំង ២ យើងនេះ តាតាត់មិនបានចំរក្សាទេ ។ តាតាត់មិនមាន
ការតិះដៀរដោយហេតុ ៣ យើង តើដូចមេច ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
តាតាត់មានធានធំសម្រួលូហើយ សមណ៍ភី ព្រហ្មណ៍ភី ទេវតាហី
មារកី ព្រហ្មកី អ្នកណាមួយភី ភីធនលោក នឹងចាប់ពេះតាតាត់
កុងរៀននោះ ប្រកបដោយហេតុបា ព្រះអង្គមិនមែនមានធំសម្រួលូ
ដោយលួងផ្ទះភី ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ តាតាត់មិនដែលយើព្យាន់
និមិត្តនៃ៖ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលតាតាត់ មិនបានយើព្យានរិមិត្តនៃ៖
ហើយ កើដល់នូវសេចក្តីក្រែមក្សាន ដល់នូវសេចក្តីមិនមានកំយ ដល់
នូវសេចក្តីភាគន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ជាចិញ្ញ
កាន់ព្រះនិញ្ញន ដែលតាតាត់បញ្ជាត់ហើយ ដោយប្រព័ន្ធដល់ពួកសារកំ
របស់តាតាត់ ពួកសារកំរបស់តាតាត់ ដែលប្រតិបត្តិតាម រមេដ្ឋាន
អាសវេស់ហើយ បានធ្វើឡើងកំច្បាស់ដោយបញ្ចាក់ខ្លួន ដោយខ្លួនជន
ភីធនលោក បានដល់នូវបេត្រវិមុត្តិនិងបញ្ចារវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
អាសវេស់ ព្រះអស់ចោន់អាសវេស់ទាំងឡាយ ហើយសម្របសម្រាតនោះ ។
សមណ៍ភី ព្រហ្មណ៍ភី ទេវតាហី មារកី ព្រហ្មកី អ្នកណាមួយ
ភីធនលោក នឹងចាប់ពេះតាតាត់ កុងរៀននោះប្រកបដោយហេតុបា

សុត្ថនូបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

តតិបិ តេ ន សុប្បញ្ញត្តា សារការណ៍ និញ្ចាន-
 តាមិនី បជិបណា យចាបជិបញ្ហា តវ សារកា
 អាសវានំ ទយ ។ ហើ ។ សច្ចិកត្រា ឧបសម្បផ្ទៃ
 រិហរណីតិ ។ និមិត្តមេតំ កិត្យាប ន សមណុបស្សិមិ
 ធម៌បហា កិត្យាប និមិត្ត អសមណុបស្សុណ្ឌា ទេមប្បញ្ញត្តា
 អកយប្បញ្ញត្តា រៀសារណុប្បញ្ញត្តា រិហរមិ ។ អនេកសតា
 ខោ បន មេ កិត្យាប សារកបរិសា អាសវានំ ទយ
 ។ ហើ ។ សច្ចិកត្រា ឧបសម្បផ្ទៃ រិហរណី ។ តតិ រត
 ម៌ សមឈោរ រ ព្រាយុឈោរ រ ឈោរ រ មោរ រ
 ព្រឹង រ កោចិ រ លោកស្តី សហចម្លេន បជិ-
 ថាគេស្សិ តតិបិ តេ ន អនេកសតា សារកបរិសា
 អាសវានំ ទយ អនាសវំ ចេតារិមុតិ បញ្ញារិមុតិ
 និធ្វើ ចម្លេ សយំ អកិញ្ញា សច្ចិកត្រា ឧបសម្បផ្ទៃ
 រិហរណីតិ ។ និមិត្តមេតំ កិត្យាប ន សមណុបស្សិមិ
 ធម៌បហា កិត្យាប និមិត្ត អសមណុបស្សុណ្ឌា ទេមប្បញ្ញត្តា

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

សេបក្តីប្រតិបត្តិ ជាទីទោកនៃព្រះនិញ្ញាន ព្រះអង្គមិនមែនជាបញ្ញត្ត
ដោយប្រចាំពេល ដល់ពួកសារក៏ក គ្មានពួកសារក៏របស់ព្រះអង្គ ដែល
ប្រតិបត្តិតាមហើយ បានធ្វើឡើដាក់ច្បាស់ បានដល់ ។ ហើយ ព្រះ
អស់ទោនៅកាសវេះទាំងខ្សោយ ហើយសម្រេចសម្រាននៅដូចខ្លះកើ ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងខ្សោយ តបាតតមិនដែលយើព្យាននិមិត្តនៃ៖ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
កាលតបាតតមិនយើព្យាននិមិត្តនៃ៖ ក៏ដល់នូវសេបក្តីកេរីមក្រាន ដល់នូវ
សេបក្តីមិនមានកំយ ដល់នូវសេបក្តីភាហាន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
ពួកសារក៏បរិសង្គរបស់តបាតត ជាប្រើនរយ បានធ្វើឡើដាក់ច្បាស់ បាន
ដល់ ។ ហើយ ព្រះអស់ទោនៅកាសវេះទាំងខ្សោយ ហើយសម្រេ
ចសម្រាននៅ ។ សមណ៍កើ ព្រហ្មណ៍កើ ទេវតាកើ មារកើ ព្រហ្មកើ
អ្នកណាមួយកើ កុងលោកនឹងបានតបាតត កុងរៀននោះប្រកបដោយ
ហេតុបា ពួកសារក៏របស់ព្រះអង្គជាប្រើនរយ មិនមែនបានធ្វើឡើដាក់
ច្បាស់ ដោយបញ្ញាផីខ្លួន ដោយខ្លួនឯងកុងបច្ចុប្បន្នហើយ បានដល់នូវ
បេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញារិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវេះ ព្រះអស់ទោនៅកាសវេះ
ទាំងខ្សោយ ហើយសម្រេចសម្រាននៅដូចខ្លះកើ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ
តបាតត មិនដែលយើព្យាននិមិត្តនៃ៖ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្សោយ កាល
តបាតត មិនយើព្យាននិមិត្តនៃ៖ហើយ ក៏ដល់នូវសេបក្តីកេរីមក្រាន

បណ្តាលកាសដូចជាប្រជាពលរដ្ឋ

អកយប្បត្តោ សេវាផ្លូប្បត្តោ វិហាកមិ ។ សមេហិ តីហិ
អនុបរធ្លោ ។ សមានិ ខោ កិត្យុរោ ចត្តារិ តចាកតស្ស
អរគ្គុយរាណិ សមេហិ ច តីហិ អនុបរធ្លាតិ ។

[៥៦] ធម៌ សមយំ កករ គិមិលាយំ^(១) វិហារតិ
បទ្បរនេ ។ អចខោ អាយស្សា គិមិលោ^(២) យេន
កករ តេណុបសណ្ឌមិ ឧបសណ្ឌមិត្រា កករនំ អភិវឌ្ឍត្រា
ធម៌មន្ឆំ និសិទិ ។ ធម៌មន្ឆំ និសិទ្វា ខោ
អាយស្សា គិមិលោ កករនំ ធម៌លុងហោ កោ នុ ខោ
កត្តុ យោតុ កោ បច្ចុយោ យេន តចាកតេ បរិ-
និពុតេ សច្ចម្បា ន ចិរដិតិកោ យោតីតិ ។ សច
គិមិល តចាកតេ បរិនិពុតេ កិត្យុ កិត្យុនិយោ
ឧចាសកា ឧចាសិកាយោ សត្វុរិ អកររ វិហារនិ
អប្បតិស្ស ធម៌ អកររ វិហារនិ អប្បតិស្ស
សដ្ឋី អកររ វិហារនិ អប្បតិស្ស សិត្វាយ
អកររ វិហារនិ អប្បតិស្ស សមានិស្សិ អកររ វិហារនិ

១ និ. កិមិលាយំ ។ ២ និ. កិមិលោ ។

បណ្តាសកាសផ្លូវបិត អព្រាកតវគ្គ

ដល់នូវសេចក្តីមិនមានកំយ ដល់នូវសេចក្តីភ្នាបាន ហើយសម្រេច
សម្រាននៅ ។ តាមតាមមិនមានការតី៖ដៃរោងដោយហេតុ ៣ យ៉ាងនេះ ។
ម្នាលកិត្យទាំងឡាយ ហេតុទាំង ២ យ៉ាងនេះជន ព្រះតាមតាមមិនបាន
រក្សាទុ មិនមានការតី៖ដៃរោងដោយហេតុ ៣ យ៉ាងនេះជន ។

[៥៦] សម័យម្បយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ កាលតីនៅក្នុងវត្ថុនៅនៅ
ដីត្រូវកិចិលា ។ ត្រានោះ ព្រះកិចិលេះជ័មានអាយុ ចូលទៅតាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំក្រាបច្បាយបង្កំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគ្គរ ។ លុះព្រះកិចិលេះជ័មានអាយុ អង្គុយក្នុង^៩
ទីសមគ្គរហើយ កំក្រាបបង្កំឡូលព្រះមានព្រះភាគដូចខ្លះថា បពិត្រព្រះអង្គុ
ជំបម្រីន អូដាភេតុ អូដាបច្ចីយ កាលបឹងព្រះតាមតាមបរិនិញ្ញានហើយ
ព្រះសឡូម្ប មិនតាំងនៅអស់កាលយុរបាន ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ
ត្រូវត្រាស់ថា ម្នាលកិចិលេះ ក្នុងសាសនានេះ កាលពាណិជ្ជកម្មបរិនិញ្ញាន
ហើយ ពួកកិត្យ កិត្យនឹង ឧបាសក ឧបាសិក មិនមានសេចក្តីគោរព
កោត្តក្រុង ក្នុងព្រះសាស្ត្រ មិនមានសេចក្តីគោរព កោត្តក្រុង ក្នុងព្រះជ័ម្ល័
មិនមានសេចក្តីគោរព កោត្តក្រុង ក្នុងព្រះសង្ឃឹម មិនមានសេចក្តីគោរព
កោត្តក្រុង ក្នុងសិក្សា មិនមានសេចក្តីគោរព កោត្តក្រុង ក្នុងសមាជិ

សុត្តនបិដកេ អគ្គតានិកាយស្ស សត្តកនិចាតា

អប្បតិស្ស អប្បមាន អការវ វិហារណិ អប្បតិស្ស
 បជីស្សារ អការវ វិហារណិ អប្បតិស្ស ។ អយំ ខោ
 គិមិល យោតុ អយំ បច្ចូយោ យេន តចាកតេ
 បរិនិពុតេ សទ្ធមេ ន ចិរដ្ឋិតិកោ ហេកាតិតិ ។ កោ
 បន កត្វ យោតុ កោ បច្ចូយោ យេន តចាកតេ
 បរិនិពុតេ សទ្ធមេ ចិរដ្ឋិតិកោ ហេកាតិតិ ។ តន គិមិល
 តចាកតេ បរិនិពុតេ កិត្យ កិត្យិយោ ឧចាសកា ឧចា-
 សិកាយោ សត្តិ សការវ វិហារណិ សប្បតិស្ស ធមេ
 សការវ វិហារណិ សប្បតិស្ស សដ្ឋ សការវ វិហារណិ
 សប្បតិស្ស សិត្យាយ សការវ វិហារណិ សប្បតិស្ស
 សមាធិស្ស សការវ វិហារណិ សប្បតិស្ស អប្បមាន
 សការវ វិហារណិ សប្បតិស្ស បជីស្សារ សការវ
 វិហារណិ សប្បតិស្ស ។ អយំ ខោ គិមិល យោតុ
 អយំ បច្ចូយោ យេន តចាកតេ បរិនិពុតេ សទ្ធមេ
 ចិរដ្ឋិតិកោ ហេកាតិតិ ។

[៥៧] សត្តិបិ កិត្យិរ ធមេបិ សម្បត្តកតោ កិត្យិ

សុត្តនបិដក អង្គតនិកាយ សត្វកនិចាត

មិនមានសេចក្តីគោរព កោតត្រូវ ក្នុងអប្បមាន៖ មិនមានសេចក្តីគោរព
កោតត្រូវ ក្នុងបជិសណ្ឌារ៖ ឬ ម្ទាលកិចិលេះ នេះជាមេត្ត នេះជាបច្ចូយ
កាលតបាតតបរិញ្ញានហើយ ព្រះសុខមួមិនតាំងនៅអស់កាលយុរ ឬ
បពិត្រព្រះអង្គដែលម្រីន អូជាមេត្ត អូជាបច្ចូយ កាលបើព្រះតបាតត
បរិញ្ញានហើយ ព្រះសុខមួមិនតាំងនៅអស់កាលយុរបាន ឬ ម្ទាលកិចិលេះ
ក្នុងសាសនានេះ កាលបើតបាតតបរិញ្ញានហើយ ពួកភិក្ខ ភិក្ខិនី
ឱបាសក ឱបាសិកា មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវ ក្នុងព្រះសាស្តា
មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវ ក្នុងព្រះជម័ មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវ
ក្នុងព្រះសង្ឃឹម មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវក្នុងសិក្ខា មានសេចក្តីគោរព
កោតត្រូវ ក្នុងសមាជិ មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវ ក្នុងអប្បមាន៖
មានសេចក្តីគោរពកោតត្រូវ ក្នុងបជិសណ្ឌារ៖ ឬ ម្ទាលកិចិលេះ នេះជាមេត្ត
នេះជាបច្ចូយ កាលបើតបាតតបរិញ្ញានហើយ ទីបព្រះសុខមួមិនតាំងនៅអស់កាលយុរ
តាំងនៅអស់កាលយុរបាន ឬ

[៥៧] ម្ទាលកិក្ខិទាំងឡាយ ភិក្ខិប្រកបដោយជម័ ៣ យ៉ាង

បណ្តាសកាសដូច្នេះ អព្រកតវគ្គា

ន ចិរសេវ្យ អាសវណ៍ ទយ ។ ឃ ។
 សច្ចិកត្តា ឧបសម្បផ្ទ វិហារយុ ។ កតមេហិ
 សត្វិហិ ។ ឥ កិត្យិវ កិត្យិ សទ្ធត យោតិ សីលភ
 យោតិ ពហុស្សុតោ យោតិ បជិសលីឆោ យោតិ
 អារុទ្ធិរិយោ យោតិ សតិមា យោតិ បញ្ញក យោតិ ។
 ឥមេហិ ខោ កិត្យិវ សត្វិហិ ធមេហិ សមឡាកតោ
 កិត្យិ ន ចិរសេវ្យ អាសវណ៍ ទយ ។ ឃ ។
 សច្ចិកត្តា ឧបសម្បផ្ទ វិហារយរតិ ។

[៥៥] ធមេ សមយំ កតក កតគុសុ វិហារតិ
 សុសុមារកិវ់^(១) កេសកត្តុវរន មិត្តធាយ ។ តែន ខោ
 បន សមយេន អាយស្តា មហាមេត្តល្អឆោ មកដែសុ
 កល្អរលមុត្តត្តាមេ^(២) ចបលាយមាលោ^(៣) និសិត្ត
 យោតិ ។ អទុសា ខោ កតក ធមិព្រៃន ចត្តុន វិសុទ្ធន
 អតិត្តត្តមានុសកេន អាយស្តុតិំ មហាមេត្តល្អណ៍
 មកដែសុ កល្អរលមុត្តត្តាមេ ចបលាយមានំ និសិត្តិំ

^(១) សុសុមារកិវិតិបិ បាទោ ។ ២ ម. កល្អរលបុត្តត្តាមេ ។ ៣ និ. ម.
 ចបលាយមាលោ ។

បណ្តាលសកាសដីបិត អព្រកតវត្ថុ

មិនយុរបុន្ទាន នឹងបានធ្វើឡើងកំប្រាស់ បានដល់ ។ ហើយ ព្រោះអស់
ទៅនេះអាសវេចនៅទីនៅ ហើយ
ដោយជម់ ៧ យ៉ាង តើដូចមេបួនខ្លះ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិ
កិត្តិសាសនានេះ ជាអ្នកមានសុទ្ធបាន ១ មានសិល ១ ជាពហុស្សុត ១ ជាអ្នកសម្រេចកិត្តិស្សាត់ ១ ជាអ្នកប្រារព្យូលេបកិត្តិព្រាយាម ១ មានសតិ ១
មានបញ្ហា ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិប្រកបដោយជម់ ៧ យ៉ាង
នេះជន មិនយុរបុន្ទាន នឹងបានធ្វើឡើងកំប្រាស់ បានដល់ ។ ហើយ ព្រោះអស់ទៅនេះទីនៅ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ ហើយ

[៥៥] សម័យម្បយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រួស់គុងសំសុមារគិរិ
នាកេសកទ្វារំន ជាទីឡូនូវអក់យដល់ម្រឹតជិតក្រុងកត្តិ៖ ។ សម័យនោះ
ព្រះមហាមេត្តល្អានដែលអាយុ អង្វួយធោរកិនកំ ក្នុងកល្អវាលមុត្តិត្រាម
ក្នុងដែនមគិដែល ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រួស់មានទិញបក្ខុងបរិសុទ្ធកន្លឺបន្ថៃ
នូវបក្ខុរបស់មនុស្សដម្គាត់ ទ្រួស់បានយើឡូនូវព្រះមហាមេត្តល្អានដែលអាយុ
អង្វួយ កំពុងអង្វួយធោរកិនកំ ក្នុងកល្អវាលមុត្តិត្រាម ក្នុងដែនមគិដែល

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គត្តនិកាយស្បែ សត្តកនិតាគោ

និស្សា សេយ្យជាទិ នាម ពលរ បុរិសោ សម្រិត្តិតាំ វ
 ពាយាំ បសារយ្យ បសារិតាំ វ ពាយាំ សម្រិត្តិយ្យ
 ធរមេ វត្ថុសុ សំសុមារកិរ កេសកណ្ឌារន មិកជាយេ
 អន្តរហិតោ មកដោសុ គល្លាហលមុត្តត្តាម អាយស្បែតោ
 មហាមេត្តល្អានស្បែ បម្ខុទេ ចាតុរបោសិ ។ និសិទិ
 កកវ បញ្ញាគ្លើ អាសន ។ និសផ្ល ខោ កកវ
 អាយស្បែផ្ល មហាមេត្តល្អាលំ ធនធារោច ធបលាយសិ
 នោ ត្តិ មេត្តល្អាន ធបលាយសិ នោ ត្តិ
 មេត្តល្អានតិ ។ ធរ វត្ថុ ។ តិស្សាតិបា មេត្តល្អាន
 យចាសព្វិស្បែ តេ វិហារតោ តិ មិន្ត ីត្តមតិ
 តិ សព្វិ មនសិករយ្យសិ^(១) តិ សព្វិ ពហុលំ
 ករយ្យសិ^(២) ហានំ ខោ បនេតិ វិធិតិ យត្ថ ធរ
 វិហារតោ តិ មិន្ត បហីយច ។ នោ ចេ តេ ធរ
 វិហារតោ តិ មិន្ត បហីយច តោតោ ត្តិ មេត្តល្អាន
 យចាសុតិ យចាបិយតិ ធម្គ ចេតសា អនុ-
 វិតត្តិយ្យសិ អនុវិចារយ្យសិ មនសានុបេត្តិយ្យសិ

១ និ. ម. មនសាកាសិ ។ ២ ពហុលមកាសិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

លុះយើញហើយ កំទ្រួស់បាត់អំពីកេសកឡារ៉ែន ជាទីទ្វនូវអក់យដល់ម្រឹត
ជិត្រក្រុងសំសុមារគិរី កូនីដែនភត្តែ៖ ទោប្រាកដកូនីចិបំពោះមុខនៃមហា-
មេត្តល្អានដំមានអាយុ កូនីកល្អកលមុត្តត្រាម កូនីដែនមគិៗ៖ ប្រុប
ដូចបុរសមានកម្លាំង គប្បីលានូវដែលបត់ចូល បុគប្បីបត់ចូលនូវដែល
ដែលហាថោ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះដំមានព្រះភាគ ទ្រួស់គិតិៗលើ
អាសន់ដែលគេក្រាលថ្មាយ ។ លុះព្រះដំមានព្រះភាគ ទ្រួស់គិតិៗលើ
ត្រាស់ទៅនឹងព្រះមហាមេត្តល្អានដំមានអាយុដូចខែៗបាន នៅមេត្តល្អាន អ្នក
ធោកដែកកំ បុ នៅមេត្តល្អាន អ្នកធោកដែកកំ បុ ។ ព្រះមហាមេត្តល្អាន តប
បាន ព្រះករុណាប្រះអង្គ ។ នៅមេត្តល្អាន ព្រោះហេតុនោះ កូនីសាសនា
នេះ កាលបីអ្នកមានសញ្ញាយ៉ាងណាលាកហើយ សេចក្តីជួយធោក នៅតី
ត្រូបសង្កែត់អ្នក អ្នកគិប្បីធ្វើទុកកូនីចិត្តនូវសញ្ញានោះ គប្បីធ្វើនូវសញ្ញានោះ
ទ្រូរស់ត្រូលទ្ធផីជ ហេតុនេះ រមេដមានជាប្រាកដ កាលបីអ្នកធ្វើយ៉ាង
នេះហើយ នឹងលេះសេចក្តីជួយធោកនោះបានមិនបានទេ នៅមេត្តល្អាន
តិចនោះទេ អ្នកគិប្បីត្រីធនេះរីយ៉ែយ ។ គប្បីពិចារណារីយ៉ែយ ។ គប្បីត្រីធនេះ
រីយ៉ែយ ។ នូវធំដែលផ្ទាប់ស្ថាប់ហើយ ផ្ទាប់រីនស្ទានត្រូហើយ ដោយចិត្ត

បណ្តាសកាសដួរបាន អព្យាកតវគ្គា

ហាន់ ខោ បនេតំ វិធីតិ យឡើ ធរំ វិយារតោ
 តំ មិន្ទំ បហីយច ។ នោ ចេ តេ ធរំ
 វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច តោ ត្តំ
 មោត្តល្អាន យថាសុតំ យថាបិយត្តំ ធម៌ វិត្តារេ
 សផ្លាយំ គរយ្យាសិ ហាន់ ខោ បនេតំ វិធីតិ យឡើ
 ធរំ វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច ។ នោ ចេ តេ
 ធរំ វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច តោ ត្តំ មោត្តល្អាន
 ឧកោ គណ្ឌុសោតានិ អាវិធីយ្យាសិ ចាញិជាត កត្តានិ
 អណុមធ្លឹយ្យាសិ ហាន់ ខោ បនេតំ វិធីតិ យឡើ ធរំ
 វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច ។ នោ ចេ តេ ធរំ
 វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច តោ ត្តំ មោត្តល្អាន
 ឧផ្លាយសាធាត ឧណកោន អគ្គិនិ អណុមធ្លឹត្តា
 និសា អណុវិលោកោយ្យាសិ នគ្គត្តានិ តារកូចានិ
 ឧល្វាកោយ្យាសិ ហាន់ ខោ បនេតំ វិធីតិ យឡើ
 ធរំ វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច ។ នោ ចេ
 តេ ធរំ វិយារតោ តំ មិន្ទំ បហីយច តោ
 ត្តំ មោត្តល្អាន អលោកសព្វា មនសិករយ្យាសិ

បណ្តាសកាសដីបីត អព្រកតវត្ថុ

ហេតុនៃ៖ រម៉ែនមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងអាចលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបាន ។ បើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នៅតែលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបានទេ នៅមោគ្គល្អាន តិចនៅទៅអ្នកគឺប្រើស្មាងរាយនូវធំដែលអ្នកធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ធ្លាប់រៀនសូត្រហើយ ដោយពិត្យរ ហេតុនៃ៖ រម៉ែនមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបាន ។ កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះនៅតែលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបានទេ នៅមោគ្គល្អាន តិចនៅទៅអ្នកគឺប្រើខ្លួនខ្លួនប្រហេងត្រួចចោរការ ហើយគឺប្រើស្មាបអន្តែល ឱនដោយដែ ហេតុនៃ៖ រម៉ែនមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបាន ។ បើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នៅតែលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបានទេ នៅមោគ្គល្អាន តិចនៅទៅអ្នកគឺប្រើក្រាកពីអាសន៍ ហើយយកទីកលាបន្ទូក រួចបុរាណកម្រិតធម៌សទាំងឡាយ គឺប្រើក្រាកមេីលផ្ទាយនកូត្តបុរាណ ហេតុនៃ៖ រម៉ែនមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងអាចលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបាន ។ កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះនៅតែលេះសេចក្តីដើរយោងទៅការបានមិនបានទេ នៅមោគ្គល្អាន តិចនៅទៅអ្នកគឺប្រើធ្វើកកុងចិត្តនរោងលោកសញ្ញា (សេចក្តីសមាលុន្យរោន្ទី)

សុត្ថនូបិដកេ អង្គត្តនឹកាយសួយ សត្វកនិតាគោ

ធនាសព្វំ អចិន្តិយាយ្យាសិ យថា ធនាស តថា រតី
 យថា រតី តថា ធនាស តតិ វិរោះ^(១) បេតសា
 អបិរិយាលទ្ធន សប្បភាសំ ចិត្ត ភារិយាសិ
 ហានំ ខោ បនេតំ វិធីតិ យណ្ឌ ធនំ វិរិយាគោ
 តំ មិន្តំ បហីយច ។ នោ បេ តេ ធនំ ធនំ
 វិរិយាគោ តំ មិន្តំ បហីយច តគោ ត្តំ មេត្តុល្អាន
 បន្ទាបុរសព្វំ ចត្តិមំ អចិន្តិយាយ្យាសិ អត្ថាកតេហិ
 តិន្ទិយហិ អពហិកតេន មានសេន ហានំ ខោ
 បនេតំ វិធីតិ យណ្ឌ ធនំ វិរិយាគោ តំ មិន្តំ
 បហីយច ។ នោ បេ តេ ធនំ វិរិយាគោ តំ
 មិន្តំ បហីយច តគោ ត្តំ មេត្តុល្អាន ធនិន្ទិល្អាន
 បស្បែន សីហាសេយំ កាយ្យយ្យាសិ ចាងន ចាតំ
 អច្ចាងាយ សគោ សម្បជាគោ ឧផ្ទាលសព្វំ មនសិ-
 គិត្តា បដិពុទ្ធលេ តេ មេត្តុល្អាន ិប្បញ្ញរ
 បច្ចុប្បាសព្វំ ន សេយ្យសុទ្ធម ន បស្បសុទ្ធម

១ ម. មិន្តិវិគតេន ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

គប្បីអធិដ្ឋាននូវសញ្ញាបា នៅថ្ងៃ គីអធិដ្ឋានបា នៅថ្ងៃ យ៉ាងណា
 នៅរាយប់ កើយ៉ាងនោះ នៅរាយប់ យ៉ាងណា នៅថ្ងៃ កើយ៉ាង
 នោះដែរ គប្បីមានចិត្តបើកស្រឡេងដឹង៖ មិនមានអ្នរបីតែ បម្រើននូវ
 ចិត្តប្រកបដោយពន្លឹះ ហេតុនោះ រមេដមានជាថ្មាកដ កាលបើអ្នកបានធ្វើ
 យ៉ាងនេះ នឹងលេសបកិដុយដោកនោះបានមិនខាន ។ កាលបើអ្នកបាន
 ធ្វើយ៉ាងនេះ នោះតើលេសបកិដុយដោកនោះមិនបានទេ នៅមេត្តិល្អាន
 តពីនោះទេ អ្នកគប្បីមានលេសបកិសមាចល់ កុងខាងក្រោម និងខាងមុខ
 មានត្រួយតាំងនៅខាងកុង មានចិត្តមិនប្រព្រឹត្តនៅខាងក្រោម ហើយគប្បី
 អធិដ្ឋាននូវទីប្រឈម ហេតុនុំ៖ រមេដមានជាថ្មាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាង
 នេះ នឹងលេសបកិដុយដោកនោះបានមិនខាន ។ កាលបើអ្នកបានធ្វើ
 យ៉ាងនេះ នោះតើលេសបកិដុយដោកនោះមិនបានទេ នៅមេត្តិល្អាន
 តពីនោះទេ អ្នកគប្បីសម្របនូវសិរីសេយ្យ គីដោកដូចជាសត្វសិរី:
 ធ្វើនោះខាងស្តាំ គប្បីតម្រូវដើរដោយដើរ ជាអ្នកមានសតិ មាន
 សម្បូរដញ្ញា: គប្បីធ្វើទុកកុងចិត្តនូវខ្សោនសញ្ញា គីសេបកិសមាចល់បា នឹង
 ក្រោកឡើង នៅមេត្តិល្អាន កាលបើអ្នកក្រាក់ហើយ គប្បីក្រោកឡើង
 ឲ្យចាប់ ដោយគិតបា អាត្រាមញ្ញនឹងមិនប្រកបរៀយ ។ នូវសេបកិសុខ
 ព្រោះការដោក មិនប្រកបរៀយ ។ នូវសេបកិសុខ ព្រោះការទេម្រត

បណ្តាលសកាសដីបិតោ អព្រកតវគ្គា

ន	មិទ្ធសុចា	អណុយុត្រា	វិហារិស្ស្រមីតិ	។
ធនធ្វើ	តេ	មោភុល្យាន	សិក្សាតព្វំ	។ តស្ឋាតិយា
មោភុល្យាន	ធន	សិក្សាតព្វំ	ន	ឧច្ចាស់សោណ្ឌា
បភុមោជ្ជា		គុលាទិ	ឧបសណ្ឌមិស្ស្រមីតិ	។
ធនធ្វើ	តេ	មោភុល្យាន	សិក្សាតព្វំ	សចេ
មោភុល្យាន	កិត្យា	ឧច្ចាស់សោណ្ឌា	បភុមោជ្ជា	គុលាទិ
ឧបសណ្ឌមិតិ	សណ្ឌិ	ហិ	មោភុល្យាន	គុលេសុ កិច្ច-
គារជីយាទិ	យេន	មណុស្ស	អកតាំ	កិត្យា ន
មនសិការេនិ	។ តតិ	កិត្យាស្ស	ធន	យេរាណ កិត្យា សុ
នាមជាទិ	មំ	សមស្បី	គុលេ	បរិកិច្ចិ វិត្សូរាជាណីមេ
មយិ	មណុស្សមិតិ	។ សតិស្ស	អលាកេន	មជ្ឈការេ
មជ្ឈកុតស្ស	ឧច្ចាប់	ឧច្ចាតស្ស	អសំរេ	អសំរុតស្ស
អក	ចិត្តាំ	សមាជិក្តា	តស្ឋាតិយា	មោភុល្យាន
ធន	សិក្សាតព្វំ	ន	វិភាគិកាតកចាំ	គមេស្ស្រមិតិ ។

បណ្ឌិត សាស្ត្រ និង ការពារ នគរបាល ភ្នំពេញ

មិនប្រកបរៀយ ។ នូវសេចក្តីសុខ ព្រោះសេចក្តីធ្វើយ៉ាកទេ ។ នៅមោត្តិលាន អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះជន ។ នៅមោត្តិលាន ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគឺប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះបា អាជ្ញាមព្រៃមិនលើកឡើង នូវប្រមោយតីមាន៖ ឯណូស់ហើយ ចូលទៅរកត្រូវលទាំងឡាយទេ ។ នៅមោត្តិលាន អ្នកគឺប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ នៅមោត្តិលាន បើកីក្តីលើកឡើង នូវប្រមោយតីបិត្តឯណូស់ ចូលទៅរកត្រូវលទាំងឡាយហើយ នៅមោត្តិលាន ព្រោះក្នុងត្រូវលទាំងឡាយ រមេដួនមានកិច្ចដែលគូរធ្វើប្រើប្រាស់ មនុស្សទាំងឡាយ រមេដួនយកបិត្តឯកជាក់ នឹងកិច្ចដែលមកដល់ទេ ។ ក្នុងរៀននោះ កិច្ចមានសេចក្តីត្រីវិវេះយ៉ាងនេះបា ក្នុងរោលនេះ អ្នក ឈាប់ បំបែកអាជ្ញាមព្រៃមេព្រៃតិត្រូវលទេ ។ បានជាមនុស្សទាំងនេះ មានសេចក្តីជុញ្ញប្រាន់ក្នុងអាជ្ញាមព្រោះ សេចក្តីអៀនខ្លាស រមេដួន ដល់កិច្ចនោះ ដោយមិនមានលក កាលបើកិច្ចមានសេចក្តីអៀនខ្លាស កៅតិតឡើងហើយ សេចក្តីការមាយ កៅតិតឡើង កាលបើកិច្ចមាន សេចក្តីការមាយ កៅតិតឡើងហើយ សេចក្តីមិនស្រួម កៅតិតឡើង កាលបើសេចក្តីមិនស្រួមកៅតិតឡើងហើយ បិត្តកំព្យាយអំពីសមាជិ ។ នៅមោត្តិលាន ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគឺប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះបា អាជ្ញាមព្រោះ នឹងមិនពេលនូវពោក្យទាប់ឡើង ។

សុត្តនិបិជកេ អដ្ឋត្រនិកាយស្ស សត្វកនិចាទា

ធន្តី តេ មោត្តល្អាន សិក្សិត្ត វិភាគិកាយ
 មោត្តល្អាន គចាយ សតិ គចាទាបុល្ម ទាញ-
 គធ្លឹ គចាទាបុល្ម សតិ ឧទ្ធប័ណ្ឌ ឧទ្ធផស្ស
 អសំរេក អសំរុតស្ស អក ចិត្ត សមាជិកា ។
 នាប់ មោត្តល្អាន សព្វេហេរ សំសក់ រំលែយាមិ ន
 បនាប់ មោត្តល្អាន សព្វេហេរ សំសក់ ន រំលែយាមិ
 សកម្មប្បញ្ញតិតេហិ ខោ អប់ មោត្តល្អាន សំសក់
 ន រំលែយាមិ យានិ ច ខោ តានិ សេនាសនានិ
 អប្បសញ្ញានិ អប្បនិត្រូសានិ វិជនវត្តានិ មណុស្ស-
 រយាសយុកានិ បដិសល្អានសរុប្បានិ តចាយបេហិ
 សេនាសនេហិ សំសក់ រំលែយាមិតិ ។ ធនំ រុត្រិ
 អាយស្តា មហាមោត្តល្អាន កកវង់ ធនិតង់

សុត្ថនូបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

នៃមោត្តូលាន អ្នកគ្រប់សិក្សាយ៉ាងនេះចុះ នៃមោត្តូលាន កាលបី
 ពាក្យទាស់ទេដែលហើយ ការណ៍ដាកនិយាយប្រើន កំប្រាកដឡើង
 កាលបីការណ៍ដាកនិយាយប្រើនមានហើយ សេចក្តីកយមាយ កំប្រាកដ
 ឡើង កាលបីសេចក្តីកយមាយមានហើយ សេចក្តីមិនស្រួល កំប្រាកដ
 ឡើង កាលបីសេចក្តីមិនស្រួលមានហើយ បិត្តកំព្យាយអំពីសមាជិ ។
 នៃមោត្តូលាន តបាតត មិនបានសរសើរឡើងការជាប់ដំពាក់ដោយវត្ថុទាំង
 អស់ នៃមោត្តូលាន បុន្តែ តបាតត មិនមែនជាមិនសរសើរការជាប់
 ដំពាក់ដោយវត្ថុទាំងអស់ទេ នៃមោត្តូលាន តបាតត មិនបានសរសើរ
 ឡើងការជាប់ដំពាក់ ដោយត្រូវបាន និងបញ្ចិតទាំងឡាយបុណ្យការ៖ ន
 សនាសនេះណា មានសំឡែងតិច មិនមានសំឡែងគឺកកដ មានខ្សោះ
 បក់រហូត គ្នាដាចិដ្ឋើនូវការកំបាំងរបស់មនុស្ស សមគ្នាដល់ការពួនសម្រេច
 តបាតត រម៉ែនសរសើរឡើងការជាប់ដំពាក់ដោយសនាសនេះ មានសភាព
 ផ្ទុច្ចារៈ ។ កាលព្រះដំបូងព្រះភាគ ព្រះត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 មហាមោត្តូលានដំបូងអាយុ កំប្រាបបដ្ឋីទូលព្រះដំបូងព្រះភាគផ្ទុច្ចារៈបា

បណ្តាសភាសជ្រើល អព្រកតវគ្គ

គិត្យារតា នុ ខោ កដ្ឋី កិច្ចុ សធ្វើឡើន តណ្ហាក-
 សធ្វើយិមុត្រា ហេរាតិ អច្ចន្លឹនិធ្វោ អច្ចន្លឹយោកតេក្រួម
 អច្ចន្លឹប្បញ្ញចារី អច្ចន្លឹបរិយាសាថោ សេធ្វោ នេរ-
 មធនុស្សននិ ។ តុង មោក្តុល្អាន កិច្ចុនោ សុតំ
 ហេរាតិ សព្វ ធម្មា នាលំ អភិនិះសាយាតិ ធរព្រៃតំ
 មោក្តុល្អាន កិច្ចុនោ សុតំ ហេរាតិ សព្វ ធម្មា នាលំ
 អភិនិះសាយាតិ ។ សោ សព្វ ធម្មំ អភិជាលាតិ
 សព្វ ធម្មំ អភិញ្ញាយ សព្វ ធម្មំ បរិជាលាតិ សព្វ
 ធម្មំ បរិញ្ញាយ យំកាតិ ហេនាំ ហេនិយាតិ សុទាំ ក
 ឌុក្តាំ ក អឌុក្តុមសុទាំ ក ។ សោ តាសុ ហេនាសុ
 អនិច្ចានុបស្សី វិហារាតិ វិភាគានុបស្សី វិហារាតិ និហោ-
 នុបស្សី វិហារាតិ បដិនិស្សតានុបស្សី វិហារាតិ ។
 សោ តាសុ ហេនាសុ អនិច្ចានុបស្សី វិហារត្រោ
 វិភាគានុបស្សី វិហារត្រោ និហោនុបស្សី វិហារត្រោ

បណ្តាសកាសដួរិត អព្យាកតវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គភ័ម្ធីន កិច្ចុមានបិត្តធមូតស្រឡេង៖ពិត កូវការអស់ទោ នៃតណ្ហា មានសេចក្តីសម្របដ៏ឡើង មានសេចក្តីក្រុមចាកយោគ៌ៗ ដ៏ឡើង មានព្រហ្មចាយដ៏ឡើង មានទីបំផុតដ៏ឡើង ជាបុគ្គល ប្រសីរ ជាដែទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ យ៉ាងសង្ខេប តើដោយ ហេតុបុន្ទានហូ ។ នៃមោគ្គលាន កិច្ចុកូវការសាសនានេះ មានការ បែងដឹងថា ធម៌ទាំងអស់ មិនគូរប្រព្រឹត្តទោ ដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់ មាំឡើយ នៃមោគ្គលាន កិច្ចុមានការបែងដឹងនៃខ្លះថា ធម៌ទាំងអស់ មិនគូរប្រព្រឹត្តទោ ដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំ យ៉ាងនេះឡើយ ។ កិច្ចុ នោះ រួមធិនដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងអស់ លុះដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងអស់ហើយ ក៏កំណត់ដឹងនូវធម៌ទាំងអស់ លុះកំណត់ដឹងនូវធម៌ទាំងអស់ហើយ ក៏ ទួលនូវនេទនាណាមួយ គឺនេនាដាសុខ បុ ជាទុកូ បុ មិនមែនជាទុកូមិន មែនជាសុខ ។ កិច្ចុនោះ ជាអ្នកពិចារណាយើញរឿយ ។ ថា មិនឡើង កូវនេទនាទាំងនោះ ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវការប្រាសចាកតម្រក ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវការរំលែតទុកូ ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវកិរិយាល័ប់បង់ ។ កាលកិច្ចុនោះ ពិចារណាយើញរឿយ ។ ថា មិនឡើង កូវនេទនាទាំងនោះ ពិចារណាយើញរឿយ ។ នូវការរំលែតទុក

សុត្តនបិដកេ អង្គត្រនិកាយស្បួ សត្វកនិបាតោ

បជិនិស្សត្តាចុបស្បី វិយារល្ងា ន ច កិត្តិ លោកេ
 ឧទានិយតិ អណុឧទានិយំ ន បរិតស្សតិ អបរិតស្សា
 បច្ចនត្តព្រៃរ បរិនិញ្ញយតិ ឱធមា ធាតិ រុសិតំ ពល្លាចរិយំ
 គតំ គរជីយំ នាបាំ តត្តត្តាយាតិ បធានាតិ ។ ឯត្តារតា
 ទោ មោត្តល្អាន កិត្តិ សត្តិត្តិ តល្អាសត្តិយិមុត្តោ
 យោតិ អច្ចន្លនិដ្ឋា អច្ចន្លយោកតោមី អច្ចន្លពល្លាតី
 អច្ចន្លបរិយាសាថោ សេដ្ឋា នេរមណុស្សនតិ ។

[៥៥] មា កិត្តិ បុញ្ញានំ ភាយិត្ត សុខស្សតំ
 កិត្តិ អធិរចនំ យិចិចំ បុញ្ញានតិ ។ អកិដាងាមិ
 ទោ បនាបាំ កិត្តិ ឯិយរត្តិ សង់ កានំ
 មនាបាំ វិចាកំ បច្ចនុក្តតំ សត្ត រស្សានិ មេត្ត-
 ចិត្ត ភារសី សត្ត រស្សានិ មេត្តចិត្ត ភារត្តា
 សត្ត សំរដ្ឋវិចិត្តកាប្ប ន យិចំ លោកំ បុណ្ហ-
 កមាសី សំរដ្ឋមានោ សុណាបាំ កិត្តិ លោកេ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ពិចារណាយើញ្ញរៀយ ។ នូវកិរិយាលេបង់ កំលែងប្រកាន់មាំនូវវត្ថុណា
មួយកុងលោក កាលបីមិនប្រកាន់មាំហើយ នៅមិនតក់ស្តុត កាល
បីមិនតក់ស្តុតហើយ កំមេជបនិញ្ញានដោយពិត (កិភុទោះ) ដើម
ច្បាស់បាន ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចិរិយធម៌ អាត្រាមញ្ញបានអប់រំហើយ
សោឡ្ពេសកិច្ច អាត្រាមញ្ញបានធ្វើស្របហើយ មគ្គការនាកិច្ចដៃប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសោឡ្ពេសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលមោគល្អាន
កិភុមានចិត្តផុតស្រឡេះ ព្រោះធ្វើជម៌នោះឡើងអារម្មណ៍ កូនការអស់ទោះ
នៅតណ្ហា មានសេចក្តីសម្របជ័យ មានសេចក្តីកែរមាតកយោគ់
ជ័យ មានព្រហ្មចាយជ័យ មានទីបំផុតជ័យ ជាបុគ្គលប្រសីរ
ជាដែលតានិធមនុស្សទាំងខ្យាយយ៉ាងសង្ខេប ដោយហេតុផ្ទៃចេះជន ។

[៥៩] ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ អ្នកទាំងខ្យាយ កុំខាបនូវបុណ្យឡើយ
ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ ពាក្យបាន បុណ្យនេះជាមេហោះនៃសេចក្តីសុខ ។
ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ តបាតតជីជច្បាស់បាន តបាតតប្រើនមេត្តាបិត្ត
ដែលជាទីប្រាប់ ជាទីត្រួកអរ ជាទីគាប់បិត្ត ជាផលដែលបុគ្គល
ទទួលឡើយ ។ អស់ទាំង ៣ ជាយុរអន្ត់ជន លុះតបាតតប្រើននូវមេត្តាបិត្ត
អស់ទាំង ៣ ហើយ កំមិនបានមកកាន់លោកនេះទៀត អស់សំរដុកប្ប
និងវិរដុកប្ប ៣ ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ កាលដែលលោកវិនាសទោះ

បណ្តាសកាសដីបាំតោ អព្យាកតវគ្គោ

អាកសុខូបកោ ហេរិ វិធី និងមាន លោកោ សុចំ
 ពួយុវិមានំ ឧបបង្ហាមិ ។ តុទា សុចំ កិត្យាំ
 ពួយ្យ ហេរិ មហាបួយ្យ អភិវិ-
 ក្តតោ អញ្ជួនតុលសោ រសវត្ថិ ។ ដតិធម៌សត្វត្វំ
 ខោ បនាបំ កិត្យាំ សត្វោ អបោសី
 នៅនមិញ្ញា ។ អនេកសត្វត្វំ របារ អបោសី
 ចត្វរត្ថិ ធមួកោ ធមួរបារ ចាតុរញ្ញា វិជិតវី ធន-
 បនត្វារិយប្បញ្ញោ សត្វរតនសម្បនាតោ ។ តស្ស មយ៉ា
 កិត្យាំ តមានិ សត្វ រតនានិ អបោសុ សេយ្យជិជំ
 ចត្វរតនំ ហាតិរតនំ អស្សរតនំ មជិរតនំ តតិរតនំ
 កិរាបតិរតនំ បរិនាយករតនមេរ សត្វមំ ។ បកោ-
 សហស្សំ ខោ បន មេ កិត្យាំ បុត្រា អបោសុ ស្សក
 វិធីចា យរសនប្បម្ពួន ។ សោ តមំ បបី
 សាករបិយណ៍ អនុញ្ញាន អសត្រុន ធម្មុន អភិវិជិយ
 អផ្លារសណិ ។

បណ្តាលសកាសផ្ទុកិត អព្រកតវត្ថុ

តម្រូវការ បានឡើងកើតកុងអាកស្សរព្រហ្ម កាលដែលលោកចម្រីនឡើង
តម្រូវការបានឡើងកាន់ព្រហ្មវិមានដែលសូន្យ ។ ម្ចាលភីកុងទ្វាយ កុង
ព្រហ្មវិមាននោះ តម្រូវការជាប្រហ្ម ជាមហាប្រហ្ម គ្រឿបសង្គត់លើព្រហ្ម
ដើឡើត ព្រហ្មដើឡើត មិនអាចគ្រឿបសង្គត់តម្រូវបាន តម្រូវការជាម្ចាក
យើក្រុហេតុសព្រឹត្តគ្រប់ ជាម្ចាកដើព្រហ្មទាំងពួន ឲ្យលុះកុងអំណាចខ្ពស់ ។
ម្ចាលភីកុងទ្វាយ តម្រូវការកើតជាសកុដ្ឋែរការ ៣៦ ដង ។ តម្រូវការ
បានជាស្អែចចក្រពតតិ ប្រកបដោយធម៌ ជាជម្យការ ជាតស្សរៈកុងដើនដី
មានត្រូវបានប្រើប្រាស់ កុងទីបំផុតនៃសមុទ្រទាំង ២ មានដីយដម្ភ៖ដល់នូវការ៖
មានមួនកុងដនបទ បរិបុណ្ឌដោយតន់ទាំង ៧ ប្រការ ជាប្រើប្រាស់ ។
ម្ចាលភីកុងទ្វាយ នៅពេល ៧ ប្រការនេះ កើតជាលំតម្រូវបាននោះ គីបីកុ-
រតន៍៖ ១ ហត្ថិរតន៍៖ ១ អស្សរតន៍៖ ១ មណិរតន៍៖ ១ តត្តិរតន៍៖ ១
គបបតិរតន៍៖ ១ បរិនាយករតន៍៖ ១ ជាតម្រប់ ៧ ។ ម្ចាលភីកុងទ្វាយ
តម្រូវការ មានកូនប្រើប្រាស់ ជាម្ចាកក្រោរក្រា មានសកាតជាម្ចាកមាន
សេចក្តីព្យាយាម អាបញ្ញាំព្រឹននៃសេវានៃស្អែចដែលបាន ។ តម្រូវការ
បានឃ្លោះហើយ នោត្រូវប្រើប្រាស់តាមការប្រើប្រាស់ ដើម្បីបានសាករជាពីបំផុត
ដោយធម៌មិនបានប្រើប្រាស់ មិនបានប្រើប្រាស់ត្រូវប្រើប្រាស់ ។

សុត្តនិបិដកេ អណ្ឌគនិកាយស្ស សត្វកនិចាគោ

បស្ស	បុញ្ញានំ	វិចាតំ	គុសលានំ	សុខសិនំ
មេត្តិចត្តិ	វិភាគទ្រា		សត្វ រស្សានិ	កិច្ចាកេ
សត្វ	សំរដ្ឋិវិធីការបោះ		ន យិចំ	លោកំ បុណ្ណាកមំ
សំរដ្ឋមានេ	លោកកូនិ		យោមិ	អាកស្សូបកោ
វិធីមានេ	លោកកូនិ		សុញ្ញចុប្បុយកោ	អបំ
សត្វកូនិត្តិ	មហាថ្មុ		រសរត្តិ	តុជា អបំ
នត្តិសក្តុត្តិ	នើរិឆ្លា		នើរដ្ឋមការយើ	
ចន្ទារត្តិ	អបំ	រដ្ឋា	ជម្លសល្ងាស្ស	តស្សកោ ។
មុន្តាកិសិត្រា	ទត្តិយោ		មណុស្សាធិបតី	អបំ
អនុលោន	អសត្រុន		វិធីយុ	បបី តមំ
អសាយាសេន	ធម្មុន		សមេន	មណុសាសិ តំ
ធម្មុន	រដ្ឋា	គារទ្រា	អសី	បបិមណ្ឌាលេ
មហាថ្មីនេ	មហាកោកេកេ		អឡ្យ	អជាយិសំ គុលេ
សព្វគាមេហិ	សម្បុទ្ទិ		រតលេហិ	ច សត្វហិ

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្តកនិចាត

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តបាតត បានយើព្យនូវផលនៃបុណ្យ
 ជាកុសលហើយ កំបានប្រាប់ពួកសត្វអ្នកសេដ្ឋកិច្ចនូវសេចក្តី
 សុខ ហើយចម្រិននូវមេត្តបិត្ត អស់ ៣ ឆ្នាំ មិនបាន
 មកការណ៍លោកនេះទៀត អស់សំរដុកប្រពិនិត្យវិធីកុហ្ម ៧) ដើ
 កាលដែលលោកវិនាស តបាតតទៅកើតកុងអាកស្សរព្រហ្ម
 កាលដែលលោកចម្រិន តបាតត ចូលទៅការណ៍ព្រហ្មលោក
 ដែលសុវិញ កុងកាលនោះ តបាតត បានជាមហាទ្រហ្ម
 ជាអ្នកធ្វើព្រហ្មនៅទៀត ទ្វូលុំកុងអំណាចនៃខ្ពស់ ៧) ដើ
 បានជាស្ថឹមនៅទៀត ជាកំពូលនៅទេព្យអស់ ៣៦ ដើ បាន
 ជាស្ថឹមប្រព័ន្ធទី ជាគិត្យដម្ពិបិប ។ បានជាក្យត្រដែលបាន
 មុខ្ញាកិសេក ជាមជិបតីរបស់មនុស្ស បានឈ្មោះនូវដែនដី
 នេះ ដោយធម៌ មិនបានប៉ែប្រើប្រាស់ មិនបានប៉ែប្រើប្រាស់
 សស្រាត មិនបានប៉ែប្រើប្រាស់ បានប្រើប្រាស់ប្រជាធិបតេយ្យ
 ដោយធម៌ដែលនៅដែនដីនេះ ដោយធម៌ តែងបានកើតកុងត្រួតពិនិត្យ
 ស្ថិតិស្ថិតិ មានច្រព្យប្រើប្រាស់ មានគោត់ប្រើប្រាស់ បរិបុណ្យ
 ដោយកាមទាំងពាណិជ្ជកម្ម ដោយរតន់ទាំង ៧) ដើ

បណ្តាសភាសជ្រើនបិតា អព្រកតវគ្គ

ពុទ្ធសង្គ្រាយការ លោកេ តេហិ ធម៌ សុដែសិតំ
 ធម៌ យោតុ មហាផ្ទៃស្បែ បចពេញ យេន រូច្ចតិ
 បរុតវិត្តុបករលោក កជាប៉ាមិ បតាបក
 តិត្តិមាយសកាប៉ាមិ ជម្លួសល្អាស្បែ តស្បែកោ ។
 កោ សុទ្ធនប្បសិទ្ធិយុ អិតិ កណ្តាកិច្ចាតិយោ
 តស្បែ ហិ អត្ថុការមេន មហាផ្ទៃមកិត្តុតា
 សង្គម្មាត់ក្រុកាតពេញ សំ ពុទ្ធនសាសន្តិ ។

[៦០] អចខោ កកក បុព្ទិណ្ឌាសមយំ និរសេទ្ធា
 បត្តិថ្វីរមានាយ យេន អនាគិណ្ឌាកស្បែ កហាយតិស្បែ
 និរសែនំ តេណុបសង្គមិ ឧបសង្គមិទ្ធា បញ្ញាញៈ អាសនេ
 និសិទិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អនាគិណ្ឌា-
 កស្បែ កហាយតិស្បែ និរសេនេ មណុស្បែ ឧច្ចាសង្គា
 មហាសង្គា ហេណ្ឌិ ។ អចខោ អនាគិណ្ឌាកោ
 កហាយតិ យេន កកក តេណុបសង្គមិ ឧបសង្គមិទ្ធា
 កករណ៍ អកិរណ៍ទ្ធា ធគតមណ៍ និសិទិ ។ ធគតមណ៍
 និសិទិ ខោ អនាគិណ្ឌាកំ កហាយតិ កកក ធគតនោច

បណ្ឌាសកាសដូចហិត អព្រកតតវគ្គ

ព្រះពុទ្ធឌាន់ខ្សោយ ជាមួកសញ្ញា៖ ពួកសត្វលោក ព្រះពុទ្ធឌាន់
នោះ គ្រឿងសម្បជំដោយប្រព័ន្ធនូវហេតុនីមី នេះជាលេតុ
ហេរាជា ជាមួសនៃធែនដីរបស់ជនដើម្បីន តាមតាតជាស្អែច
មានឡាយសម្បត្តិក្រឹម ជាមួកអង់គ្គារ ជាមួកមានបុទ្ទិ មាន
យស ជាលស្សរៈកុងដម្ចិទ្ធិប ។ បុគ្គលណាស្តាប់ហើយ
មិនដ្រែបាន បាត់ជាកណ្តាលកិច្ចិតិ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល
មានប្រាប្រានូវប្រយោជន៍ ប្រាប្រានូវការ៖ជាគិត្យ រលិកនូវពុទ្ធឃ-
សាសនា គឺប្រើប្រាស់សេចក្តីគោរពនូវព្រះសម្បមុខ៖ ។

[៦០] ត្រានេះ ព្រះជ័មានព្រះភាគិ ទ្វេស្សដៃបាប់បាត់
និងចីវា ក្នុងបុញ្ញណ្ឌសម័យ ហើយចូលទៅលើនោ របស់អនាមិនធនាក-
គបតី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏តើលើអាសន៍ដែលគេក្រាលច្បាយ ។
សម័យនោះជន មនុស្សទាំងឡាយ មានសំឡេងហើកក្រោមក្នុងលើនោ
នៃអនាមិនធនាកគបតី ។ លំដាប់នោះ អនាមិនធនាកគបតី ចូលទៅ
គាល់ព្រះជ័មានព្រះភាគិ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបច្បាយបង្កិត្រះ
ជ័មានព្រះភាគិ ហើយអគ្គិយក្នុងទីសមត្ថា ។ លុះអនាមិនធនាកគបតី
អគ្គិយក្នុងទីសមត្ថរហើយ ព្រះជ័មានព្រះភាគិ ក៏ត្រូវត្រាស់ដូចខាង

សុត្តនិជំកេ អង្គត្តនិកាយសួយ សត្តកនិតាគោ

ភី នូ នៅ កហាបតិ និរសន មនុស្ស ឧច្ចាសញ្ញា
 មហាសញ្ញា គោរឡើ មញ្ញ មធ្យ វិលាយេតិតិ ។
 អយំ កញ្ញ សុជាតា យរសុណ្យា អន្តោ គុលា
 អាណិតា សា នេរ សស្សាំ អាណិយតិ ន សស្សាំ
 អាណិយតិ ន សាមិកំ អាណិយតិ កករដ្ឋម្បី ន
 សក្តារេតិ ន ករុករេតិ ន មានេតិ ន ប្បេដិតិ ។
 អចខោ កកវ សុជាតំ យរសុណ្យា អាមញ្ញសិ ធភិ
 សុជាលេតិ ។ ធទំ កញ្ញតិ ខោ សុជាតា យរសុណ្យា
 កករោតា បដិស្សុជាទ្វា យេន កកវ តេនុបសញ្ញមិ
 ឧបសញ្ញមិទ្វា កករដ្ឋំ អកិរាជទ្វា ធគកម្មដ្ឋំ និសិទិ ។
 ធគកម្មដ្ឋំ និសិទិ ខោ សុជាតំ យរសុណ្យា កកវ
 ធគតេរេច សត្វ ខោ តមា សុជាលេ បុរីសស្ស កិរិយា ។
 គតេមា សត្វ ។ វចសមា^(១) ចោរសមា^(២) អយ្យសមា

១ និ. ម. វចកសមា ។ ២ ចោរសមា ។

សុត្ថនូបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

ម្នាលគបាទី មនុស្សទាំងឡាយ មានសំឡេធបោកញ្ចាំរ កូន
លំនោនអ្នក ទំនើសដូចជាប្រព័នសនឹបចាប់ត្រីដូចមេបញ្ចាំ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គធម៌បម្រើន នានសុជាតានេះ ជាយរសុណ្ឌា (កូនប្រសាប្តីកូនធម៌)
ខ្ញុំព្រះអង្គធបានទាំងក អំពីត្រីកូលស្តុកស្តុម នានសុជាតានេះ មិនអើ-
ពើនឹងខ័ណ្ឌកញ្ចក់ មិនអើពើនឹងម្នាយកញ្ចក់ មិនអើពើនឹងស្អាមី ទាំងមិន
បានធ្វើសការ៖ មិនបានគោរព មិនបានរបៀបន មិនបានបួបជាង
ដែលព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រូវត្រាស់ហេរ
នានសុជាតាដាយរសុណ្ឌាបា ម្នាលនានសុជាតា ចូរនានមកនេះ ។ នាន
សុជាតា ជាយរសុណ្ឌា បានទទួលព្រះពុទ្ធផីការព្រះដែលព្រះភាគបា
ព្រះករុណាប្រះអង្គ ហើយកើបូលទៅគាល់ព្រះដែលព្រះភាគ លុំបូល
ទៅដល់ហើយ កើបូលទៅគាល់ព្រះដែលព្រះភាគ ហើយអង្គធម៌ទីសមគ្គរ
ហើយ ព្រះដែលព្រះភាគទ្រូវត្រាស់ដូចខ្លះបា ម្នាលនានសុជាតា កិរិយា
របស់បុរសនេះ មាន ៧ ពួក ។ កិរិយា ៧ ពួក តើដូចមេបញ្ចាន៖ ។ តី
វិធីសមាកិរិយា (កិរិយាស្រីដោយអ្នកសម្ងាប់) ១ ហេរសមាកិរិយា (កិរិ-
យាស្រីដោយចោរ) ១ អយ្យសមាកិរិយា (កិរិយាស្រីដោយម្នាស់) ១

បណ្តាលកាសដូហិតា អព្រកតវគ្គា

មាតុសមា កកិនិសមា សីសមា ជាសីសមា ។
 នៅ ខោ សុជាត់ សត្វ បុរិសស្ស កិរិយា ។ តានំ
 ធ្វើ ឬ គិតមាតិ ។ នាបំ កណ្តុ តមស្ស កកវតា
 សដ្ឋិត្យុល ភាសិតស្ស វិត្យារេ អត្ថំ អាជាមាច ។ សាច
 មេ កណ្តុ កកវ តចា ធម៉ែ ឈេសតុ យចាបំ តមស្ស
 កកវតា សដ្ឋិត្យុល ភាសិតស្ស វិត្យារេ អត្ថំ
 អាជារេយុត្តិ ។ តេនហិ សុជាត់ សុធភាពិ សាចកំ
 មនសិការហិ ភាសិស្សមិតិ ។ ឯវំ កណ្តុតិ
 ខោ សុជាតោ យរសុណ្ឌក កកវតោ បច្ចុល្យសិ ។
 កកវ ធនាគេរ

បនុផិត្យ អហិតាហុកមិត្តិ
 អញ្ញសុ រត្តា អតិមញ្ញតោ បតិ
 ធនេ កិតស្ស រជាយ ឧស្សកា

បណ្តាសកាសដ្ឋានិតិ អព្រកតរគ្គ

មាតុសមាករិយា (ករិយាលើដោយមាតា) ១ កតិនិសមាករិយា (ករិយាលើដោយបុន្ថែង) ១ សិទិសមាករិយា (ករិយាលើដោយសំឡាល់) ១ ទាសិសមាករិយា (ករិយាលើដោយខ្ចីស្តី) ១ ១ ម្នាលនានសុជាតា នេះជាករិយា ៣ ពួក របស់បុរស ឬ បណ្តាករិយាទាំង ៣ ពួកនោះ នានជាករិយាជួចមេច ឬ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន ខ្ចីព្រះអង្គមិនបានដឹងទ្វារអត្ថនៃភាសិតនេះ ដែលព្រះដែលបានព្រះភាគ ទ្វេសម៉ឺនដែលបានដឹងទ្វារសង្ខេប ទ្វេតិស្សាបានទេ ឬ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន ខ្ចីព្រះអង្គគប្បិជិនទ្វារអត្ថនៃភាសិតនេះ ដែលព្រះដែលបានព្រះភាគទ្វេសម៉ឺនហើយ ដោយសេចក្តីសង្ខេប ទ្វេតិស្សាបាន យ៉ាងណា សូមព្រះដែលបានព្រះភាគសម៉ឺនទ្វារដិច្ឆេទជាប់ខ្ចីព្រះអង្គ យ៉ាងនោះ ឬ ម្នាលនានសុជាតាបើជួបដ្ឋាន បូរាណីទុកកុងបិត្ត ដោយប្រព័ន្ធតែបាត់តិវិធីសម៉ឺន ឬ នានសុជាតា ជាយរសុណ្ឌា បានទទួលព្រះពុទ្ធផីការព្រះដែលបានព្រះភាគបា ព្រះករុណាប្រះអង្គ ឬ ព្រះដែលបានព្រះភាគទ្វេសម៉ឺនត្រាស់ជួបដ្ឋានបា

ករិយាដែលស្មាមីលោះមកដោយប្រព័ន្ធឌ្លែមានបិត្តប្រទួស (នឹងស្មាមី)

មានសេចក្តីមិនអនុញ្ញាត់នូវប្រយោជន៍ ជាអ្នកត្រួតព្រឹត្តការណ៍ប្រុសដែលបានប្រើប្រាស់បាន មើលជាយូរឱ្យបិត្ត ឧល់ខាយដើម្បីសម្ងាប់ (បី)

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

យា ធរូចា បុរីសស្ស កិរិយា
 នៃគា ច កិរិយាទិ ច សា បរួច្ចាទិ ។
 យំ តតិយា វិច្ចាទិ សមិកោ នៃំ
 សិបំ វិជ្ជាច្នោ កសិមចិច្ចិយិ
 អប្បម្បិ តស្ងាត អបហាតុមិច្ចាទិ
 យា ធរូចា បុរីសស្ស កិរិយា
 ទោក ច កិរិយាទិ ច សា បរួច្ចាទិ ។
 អកម្មុកាមា អលសា មហាក្សោសា
 ធុសា ច ចល្អា ច ធម្មតាកិនិ
 ឧត្តាយកានំ អភិកុយុយ វត្ថុតិ
 យា ធរូចា បុរីសស្ស កិរិយា
 អយ្យា ច កិរិយាទិ ច សា បរួច្ចាទិ ។
 យា សព្វុណា ហេកាទិ ហិតាលុកម្បិនិ
 មាតារ បុត្តិ អនុរក្តាត់ បតិ
 តតោ នៃំ សម្បតមស្ស វក្តុតិ
 យា ធរូចា បុរីសស្ស កិរិយា
 មាតា ច កិរិយាទិ ច សា បរួច្ចាទិ ។

សុត្តនិចក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ស្រីណា ជាកវិយានបុរស មានសភាពដូចខ្លះ ស្រីនោះ
 ហេចា វធិកាកវិយា ។ ស្មមីនៅស្រីបាននូវច្រព្យណា
 ហើយតមល់ទុក ដើម្បីធ្វើនូវសិល្បៈភី នូវដំនឹងញ្ញភី នូវកសិ-
 កម្មភី ស្រីនោះ ប្រាថ្នាដើម្បីលួចកិបយកនូវច្រព្យសូម្បីបន្ទិច
 បន្ទបអំពីច្រព្យនោះ ស្រីណា ជាកវិយានបុរសមានសភាព
 ដូចខ្លះ ស្រីនោះ ហេចា ហោវិកវិយា ។ ស្រីមិនមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នានីជំធ្វើនូវការជារ ជាអ្នកខ្លួនប្រមុស សីប្រើន វិជ្ជស
 កាប ពេលនូវពាក្យអាភ្លក់ ប្រព្រឹត្តគ្របសង្គត់នូវស្មមី
 ដែលមានព្យាយាម ប្រើប្រាស់ ស្រីណា ជាកវិយាន
 បុរសមានសភាពដូចខ្លះ ស្រីនោះ ហេចា អយ្យាកវិយា ។
 ស្រីណា មានសេចក្តីអនុគ្រោះនូវប្រយោជន៍សោ ។ កាល
 ចេះរក្សាបី ដូចជាមាត្ររក្សាក្នុង ទាំងរក្សានូវច្រព្យដែលស្មមី
 នោះ បានមកអំពីទីនោះ ។ ស្រីណា ជាកវិយានបុរស
 មានសភាពដូចខ្លះ ស្រីនោះ ហេចា មាត្រកវិយា ។

បណ្តាលសកាសដូចបិតោ អព្យាកតវគ្គា

យថាមិ ដេឡា កតិនី គនិឡា
 សការរ ហេតិ សកម្មិ សាមិកេ
 ហិរិមនា កតុរសានុរតិនី
 យ ធប្រជា បុរិសស្ស ករិយា
 កតិនី ច ករិយាទិ ច ស បរួច្ចាទិ ។
 យាតីច ធិស្សាន បតិ បមោនតិ
 សី សហរំ ចិស្សមាកតា
 គោលយកា សីលរតិ បតិពុតា
 យ ធប្រជា បុរិសស្ស ករិយា
 សី ច ករិយាទិ ច ស បរួច្ចាទិ ។
 អត្ថុទុល្យា រដណល្យាពធ្លិតា
 អរូចិត្តា បតិនា តិតិត្តិតិ
 អត្ថាងនា កតុរសានុរតិនី
 យ ធប្រជា បុរិសស្ស ករិយា
 ធាសី ច ករិយាទិ ច ស បរួច្ចាទិ ។

បណ្តាលកាសដីបិត អព្យាកតវត្ថុ

ស្រីមានសេចក្តីគោរព កុងស្តាមីរបស់ខ្ពស ដូចចុងស្រីគោរព

បន្ទប្បស មានសេចក្តីអៀនខ្ពស ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាច

នៃកស្សា ស្រីណា ជាកវិយានេបុរស មានសកាតដូចខ្សោះ

ស្រីនោះ ហេង់ កតិនីកវិយា ។ ស្រីណា កុងលោកនេះ

បានយើញ្ញរបីហើយ កើនីកកយ ដូចជាសំឡាល់ បាន

យើញ្ញសំឡាល់ ដែលមកអស់កាលយុរ ស្រីនោះ បរិបុណ្ឌ

ដោយត្រួល មានសិលជម់ ជាស្រីមានវត្ថុប្រតិបត្តិ កុងបី

ស្រីណា ជាកវិយានេបុរស មានសកាតដូចខ្សោះ ស្រីនោះ

ហេង់ សីកវិយា ។ ស្រីដែលស្តាមីធោ រយ គំរាយដោយ

ដំបន់ មិនមានចិត្តប្រឡស្តិញ ចែះអត់សង្កត់ជល់បី មិន

ក្រាល ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃកស្សា ស្រីណាដាកវិយា

នេបុរសមានសកាតដូចខ្សោះ ស្រីនោះ ហេង់ ទាសីកវិយា ។

សុត្តនបិដកេ អដ្ឋត្រនិកាយស្បួ សត្វកនិចាតា

យាតីៗ ករិយា វេជ្ជភាពី វ្រួចតិ
 ទោវី ច អយ្យរតិ ច សា បរួចតិ
 ឯស្សីលរូចា ធម្មសា អនាងក
 គាយស្បួ កេងា និរយំ វេជ្ជិ តា ។
 យាតីៗ មាតា កតិនី សវិ(៧) ច
 ធានី ច ករិយាទិ ច សា បរួចតិ
 សីលេ បិតត្លា ចិរត្លសំរុតា
 គាយស្បួ កេងា សុកតិ វេជ្ជិ តាទិ ។
 ឥមា ខោ សុជាតេ សត្វ បុរិសស្បួ ករិយា តានំ
 ត្តិ កតមាទិ ។ អផ្លតតេត មំ កណ្ត កកក ធានី-
 សមំ សាចិកស្បួ ករិយំ ធមេត្តិ ។
 [៦៧] សត្វិមេ កិត្យិរៀ ធម្មា សបត្វកាត្រ
 សបត្វការុរាង កោដនំ អកច្បនិ តត្តិ រ បុរិសំ
 រ ។ កតមេ សត្វ ។ តុ កិត្យិរៀ សបត្វ សបត្វស្បួ
 ឯវំ តងតិ អបេក វតាយំ ឯព្យុលេង អស្សរតិ ។

១ និ. សិទិតិ ច ។ អយំ បាត់ យុត្តិតេ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

កវិយាលក កូនុលោកនេះ ដែលហេរាបា រដកភី ហេរាបា
ម៉ៅវីភី ហេរាបាមយរភី កវិយាទាំងនោះ មានសភាពជា
ស្រីច្បុសសិល វិនុស មិនមានសេចក្តីគោរព លុះបេក
ធ្លាយកន្លកាយស្ថាប់ទេ រម៉ឺនទោកាន់នរក ។ កវិយាលក
កូនុលោកនេះ ដែលហេរាបាមាតភី កតិនិភី សិវិភី ទាសិភី
កវិយាទាំងនោះ ជាស្រីសង្ក្រមអស់កាលជាយុរអធ្វើន ព្រោះ
តាំងនោះកូនុលោកនៅឯណី លុះបេកធ្លាយកន្លកាយស្ថាប់ទេ រម៉ឺន
ទោកាន់សុគត្តិ ។

ម្នាលនានសុជាតា នេះជាកវិយា របស់បុរស ៧ ពួក បណ្តាកវិយា
ទាំង ៧ ពួកនោះ នានតើជាកវិយាថ្មីចម្លប ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃចម្រើន
សូមព្រះមានព្រះកាត សម្ងាត់ទុកន្ទូរខ្លួនព្រះអង្គ ជាកវិយា ស្មើដោយ
ទាសីរបស់ស្ថាមី ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៦១] ម្នាលកិភីទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ជាទិត្រកអនេះ
សត្វវ ជាបេតុនេសត្វវ រម៉ឺនមកកាន់ស្រីកាត បុ បុរិសភាពដែលមាន
សេចក្តីក្រោដ ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើជូចម្លប ។ ម្នាលកិភី
ទាំងឡាយ សត្វវកូនុលោកនេះ រម៉ឺនប្រាប្រាន្ទូរហេតុ យ៉ាងនេះ
ដល់សត្វវបា ឱីហ្ម សូមទ្វូបុគ្គលនេះ មានរណៈអារក់ ។

បណ្តាលសកាសដីបិតោ អព្រាកតវគ្គា

តាំ កិស្ស យោតុ ។ ន កិត្យាំ សបត្រា សបត្តស្ស
 រូបាណ នួតិ កោដ្ឋាយំ កិត្យាំ បុរីសបុត្តិលោ
 កោដាកិត្យោ កោដបរោ កិញ្ចាបិ សោ យោតិ
 សុខោ សុរីលិត្រា គិប្រិតកោសមស្ស ឱ្យាតវត្ថុ-
 រាសនោ អចខោ សោ ឯុទ្ធនោ ច យោតិ កោដា-
 កិត្យោ ។ អយំ កិត្យាំ បបមោ ធម្មា សបត្ត-
 គោ សបត្តការលោ កោដាំ អកច្បតិ តតិ រ
 បុរីសំ រ ។ ឬន ចបាំ កិត្យាំ សបត្រា សបត្តស្ស
 ឯរំ តច្បតិ អយោ រតាយំ ឯកាំ សយយ្យាតិ ។

តាំ កិស្ស យោតុ ។ ន កិត្យាំ សបត្រា

សបត្តស្ស សុខសយយ្យាយ នួតិ កោដ្ឋាយំ
 កិត្យាំ បុរីសបុត្តិលោ កោដាកិត្យោ កោដបរោ

បណ្តាសកាសផ្លូវបិត អព្រាកតវគ្គ

រដ្ឋីនេះ ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សត្វវ រមេដមិន
ត្រួតអរដល់សត្វវ ព្រោះវណ្ណោះទេ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គល
នេះ (កាលបី) មានសេចក្តីក្រាល មានសេចក្តីក្រាលត្រួតបស្ថុតែ មាន
សេចក្តីក្រាលធម្មបរើតែហើយ បុរសបុគ្គលនោះ ទុកជានូវតែស្មាតលាបស្រឡាបល
ធានការសក់និងពួកមាត់ ហើយស្រួលសំពាត់មានពណ៌ស កើមនពិត
ហើយ បុន្ថែបុរសបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មានវណ្ណោះអាណ្ញក់ ជាមួកមាន
សេចក្តីក្រាលត្រួតបស្ថុតែ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះហេតុ ធម៌ទី ១
ជាទីត្រួតអនៃសត្វវ ជាបេតុនៃសត្វវ រមេដមកកាន់ស្តីភាព ឬ
បុរិសភាពដែលមានសេចក្តីក្រាល ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មួយទៀត
សត្វវ រមេដម្រាម្មានូវហេតុយ៉ាងនេះ ដល់សត្វវថា ឱិហ្ម សូមទ្វោរ
បុគ្គលនេះ ដែកជាទុក ។ រដ្ឋីនេះ ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ សត្វវ រមេដមិនត្រួតអរ កួនការដែក ជាសុខ
របស់សត្វវទេ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តី
ក្រាល មានសេចក្តីក្រាលត្រួតបស្ថុតែ មានសេចក្តីក្រាលធម្មបរើតែហើយ

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

គិត្យាយិ សោ បល្ឃដ៌ សេតិ កោនកត្តតេ បងី-
 ត្តតេ បជលិកត្តតេ កណលិមិកប្បរប្បច្ចត្តរណោ
 សឧត្តរច្បដ ឧកតោលោហិតកូបណារោ អចខោ
 សោ ធម្មព្រោ សេតិ កោនកិក្រតោ ។ អយំ
 កិត្តិរ ធមិយោ ធម្ម សបត្តិកាលោ សបត្តិ-
 ការណោ កោដនា អកច្បតិ តតិ វ បុរីសំ វ ។
 បុន ចបាំ កិត្តិរ សបត្តិ សបត្តិស្ស ឯំ
 តច្បតិ អបោ រតាយំ ន បច្ចរត្តា អស្សុតិ ។
 តំ គិស្ស យោតុ ។ ន កិត្តិរ សបត្តិ
 សបត្តិស្ស បច្ចរត្តិតាយ នច្បតិ កោដនោយំ កិត្តិរ
 បុរីសបុគ្គលោ កោនកិក្រតោ កោដបរោ អនត្តិបិ
 កយោត្តា អត្តា ម កិយិតោតិ មញ្ញតិ អត្តិបិ
 កយោត្តា អនត្តា ម កិយិតោតិ មញ្ញតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

បុរសបុគ្គលនោះ ទូកជាដេកលើបល្ឃី លើកម្រាលព្រំ ដែលមាន
រោមដើរជាន់ ២ ឆ្នាំប៉ា លើកម្រាលមានពណ៌ស ដែលធ្វើដោយរោម
សត្វ លើកម្រាលដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វជាចាប់ឡើម លើកម្រាល
ដ៏ខ្ពស់ ដែលគេធ្វើដោយស្សវកុយុស មានខ្លឹមមានពណ៌ក្រុហម
ទាំងពីរខាង ព្រមទាំងពិតានដែលមានពណ៌ក្រុហម ក៍មេនពិតហើយ
បុន្ថែន បុរសបុគ្គលនោះ ត្រូវសេចក្តីក្រាល ត្រូវបសិទ្ធទៀតហើយ ក៍
លើវាទោ ដេកជាចុក ដោយពិត ។ ម្នាលកិភិទ្ធាទាំងនោយ នោះជាបុ
ជមិទិ ២ ជាទីត្រួកអនេសត្រូវ ជាបេតុនេសត្រូវ រមេនមកកាន់
ស្រីកាត ឬ បុរិសកាត ដែលមានសេចក្តីក្រាល ។ ម្នាលកិភិទ្ធាទាំងនោយ
មួយទៀត សត្រូវ រមេនត្រាច្នាមួយនោះដល់សត្រូវបោ ិប្បែ សូមទ្វ
បុគ្គលនោះ កំមានប្រយោជន៍ប្រើនទៀយ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។
ម្នាលកិភិទ្ធាទាំងនោយ សត្រូវ រមេនមិនត្រួកអរ កុងប្រយោជន៍ដ៏ប្រើន
របស់សត្រូវទេ ម្នាលកិភិទ្ធាទាំងនោយ បុរសបុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
ក្រាល មានសេចក្តីក្រាលត្រូវបសិទ្ធទៀត មានសេចក្តីក្រាលរបៀបហើយ កាន់
យកនូវហេតុមិនមេនជាប្រយោជន៍ សម្ងាត់បាប្រយោជន៍ អាណាមញ្ញ
បានកាន់យកហើយដើម្បី កាន់យកនូវហេតុជាប្រយោជន៍ សម្ងាត់បាប្រយោជន៍
ហេតុមិនមេនជាប្រយោជន៍ អាណាមញ្ញបានកាន់យកហើយដើម្បី ។

បណ្តាសកាសដួរបីតោ អព្រាកតវគ្គា

តស្សិមេ ធម្មា អញ្ជមញ្ញរិបច្ចនីកា កហិតា
 ឯឈរត្តិ អហិតាយ ឯក្បាយ សំរត្តនិ កោដា-
 កិភុតស្សុ ។ អយំ កិភុក្រើរ តតិយោ ធម្មា សបត្ត-
 គត្តា សបត្តិការលេកា កោដនំ អកច្ចនិ តតិ វ
 បុរីសំ វ ។ ឬន ចបរំ កិភុក្រើរ សបត្តា សបត្តស្សុ
 ឯរំ តច្ចនិ អយោ រតាយំ ន កោកវ អស្សុតិ ។
 តំ តិស្សុ យោតុ ។ ន កិភុក្រើរ សបត្តា សបត្តស្សុ
 កោករតាយ នច្ចនិ កោដនស្សុ កិភុក្រើរ បុរីសបុគ្គលស្សុ
 កោដកិភុតស្សុ កោដបនតស្សុ យេបិស្សុ តេ
 យោនិ កោក ឧផ្ទាលរឹយាជិតា ពាយាពលបរិចិតា
 សេជាក្តិតា ធម្មិកា ធម្មុលទ្វា តេបិ រដាមោ
 រដកោសំ បរសេនិ កោដកិភុតស្សុ ។ អយំ
 កិភុក្រើរ ចតុក្រោ ធម្មា សបត្តគត្តា សបត្តិការលេកា
 កោដនំ អកច្ចនិ តតិ វ បុរីសំ វ ។

បណ្តាសកាសផ្ទុកិត អព្យាកតវគ្គ

នេះជាចម់ ជាសត្រូវដល់គ្មានិនីត្រា ដែលសត្រូវនោះ មានសេចក្តី
ក្រាលដ្ឋានប្រចាំខែ កាន់យកហើយ រួមទាំងប្រព័ន្ធដែល ដើម្បីមិនជាប្រ-
យោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយុរអធិ៍នី ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
នេះជាចម់ទី ៣ ដែលជាទីត្រូវនៅសត្រូវ ជាបោតុនៅសត្រូវ រួមទាំងមក
កាន់ស្ថិតិ ឬ បុរិសកាត់ដែលមានសេចក្តីក្រាល ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
មួយទៀត សត្រូវរួមទាំងប្រាថ្ញាយ៉ានីនេះជាល់សត្រូវបាន ឱ្យបាន
បុគ្គលនេះ កំមានភោគ៖ឡើយ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ សត្រូវ រួមទាំងត្រូវអរដល់សត្រូវ ព្រោះមានភោគ៖
ទេ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលបឹងបុគ្គល មានសេចក្តីក្រាល មាន
សេចក្តីក្រាលដ្ឋានប្រចាំខែ មានសេចក្តីក្រាលឯរបវិតហើយ ភោគ៖ទាំង-
ឡាយណា ដែលបុគ្គលនោះ បានមកដោយសេចក្តីប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
សន្យាំដោយកម្មាធិនិយោគ បែកព្រៃសហ្មរព្រៃស ប្រកបដោយជម់ បាន
មកដោយជម់ ព្រោះការទាំងឡាយ រួមទាំងប្រើប្រាស់ភោគ៖ទាំងនោះ របស់
បុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រាលដ្ឋានប្រចាំខែ ទ្វាយបានកាន់ព្រោះយុវជន ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ នេះជាចម់ទី ៤ ដែលជាទីត្រូវនៅសត្រូវ ជាបោតុ
នៅសត្រូវ រួមទាំងមកកាន់ស្ថិតិ ឬ បុរិសកាត់ ដែលមានសេចក្តីក្រាល ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

ឃុន ចបាំ កិត្យាំ សបត្រា សបត្វស្ស ធម៌ ត្បៃតិ
 អយក រតាយំ ន យសក អស្សវតិ ។ តំ តិស្ស
 ហោតុ ន កិត្យាំ សបត្រា សបត្វស្ស យសរតាយ
 នផ្លតិ គោដណោយំ កិត្យាំ បុរីសបុគ្គលោ គោដា-
 កិភ្លោ គោដបរតោ យោបិស្ស សោ ហោតិ យសោ
 អប្បមានាណិតោ តម្លាបិ ជំសតិ គោដកិភ្លោ ។
 អយំ កិត្យាំ បញ្ញមោ ធម្មា សបត្វកាតោ សបត្វ-
 គារលោក គោដនំ អាកច្បតិ តតិ វ បុរីសំ វ ។
 ឃុន ចបាំ កិត្យាំ សបត្រា សបត្វស្ស ធម៌ ត្បៃតិ
 អយក រតាយំ ន មិត្តវ អស្សវតិ ។ តំ តិស្ស ហោតុ ។
 ន កិត្យាំ សបត្រា សបត្វស្ស មិត្តរតាយ នផ្លតិ
 គោដណោយំ កិត្យាំ បុរីសបុគ្គលោ គោដកិភ្លោ
 គោដបរតោ យោបិស្ស តែ ហោតិ មិត្តមញ្ញា ព្រាតិ-
 សាលោហិតា តើបិ អារគា តំ បរិធ្លឹនិ គោដកិភ្លោតំ ។

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ម្នាយទេវត សត្រវ រមេដ្ឋាម្នាបាយនេះ
 ដល់សត្រវជា ីប្តៃ សូមទ្រូវបុគ្គលនេះ កំមានយសទ្រូយ ។
 រឿងនោះ ព្រោះហេតុអើ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សត្រវ រមេដ្ឋែ
 មិនត្រួតអរដល់សត្រវ ព្រោះមានយសទេ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ បុស
 បុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រាស មានសេចក្តីក្រាសត្រូវបានអត់ មាន
 សេចក្តីក្រាសរួចរាល់ហើយ យសណា របស់បុគ្គលនោះ ដែលបានមក
 ដោយសេចក្តីមិនប្រមាណ (កាលបី) មានសេចក្តីក្រាសត្រូវបានអត់ហើយ
 កំរើមេដ្ឋាត់បេញចាកយសនោះមិនខានទ្រូយ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
 នេះជាចម្លើ ៥ ដែលជាទីត្រួតអរនៅសត្រវ ជាហេតុនៅសត្រវ រមេដ្ឋែមក
 កាន់ស្រីកាត ឬ បុរិសកាតដែលមានសេចក្តីក្រាស ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
 ម្នាយទេវត សត្រវ រមេដ្ឋាម្នាបាយនេះ ដល់សត្រវជា ីប្តៃ សូមទ្រូ
 បុគ្គលនេះ កំមានមិត្តទ្រូយ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអើ ។ ម្នាលកិត្តិ
 ទាំងឡាយ សត្រវ រមេដ្ឋែមិនត្រួតអរដល់សត្រវ ព្រោះមានមិត្តទេ ម្នាល
 កិត្តិទាំងឡាយ បុសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រាស មានសេចក្តីក្រាស
 ត្រូវបានអត់ មានសេចក្តីក្រាសរួចរាល់ហើយ ពួកមិត្ត អាមាត្រ ព្រាតិ
 សាលេហិតណា របស់បុរសបុគ្គលនោះ ពួកដនទាំងនោះ រមេដ្ឋែរ
 បង្កើនូវបុរសបុគ្គល ដែលមានសេចក្តីក្រាសត្រូវបានអត់នោះ អំពើចម្ងាយ ។

បណ្តាសកាសដូចកិត្យបើតោ អព្រកតវគ្គា

អយំ កិត្យឈរ នដ្ឋាន ធម្មា សបត្តិកាលោ សបត្តិ
 ការលេង កោដាំ អភិប្បតិ តតិី រ បុរីសំ
 រ ។ បុណ្ណ ចបរ កិត្យឈរ សបត្តោ សបត្តិស្ស
 ជាំ តប្បតិ អបោក វត្ថាយំ តាយស្ស កេដា
 បរម្ពរលក អចាយំ ធម្មតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧប-
 បដ្ឋិយ្យាតិ ។ តំ តិស្ស ហោតុ ។ ន កិត្យឈរ
 សបត្តោ សបត្តិស្ស សុកតិកមលេន នណ្តិ កោដបន្ថោយំ
 កិត្យឈរ បុរីសបុគ្គលោ កោបាកិក្រតោ កោដបរោតោ
 តាយល ធម្មវិតំ ចរតិ រចាយ ធម្មវិតំ ចរតិ
 មនសា ធម្មវិតំ ចរតិ ។ សោ តាយល ធម្មវិតំ
 ចរត្រា រចាយ ធម្មវិតំ ចរត្រា មនសា ធម្មវិតំ ចរត្រា
 តាយស្ស កេដា បរម្ពរលក អចាយំ ធម្មតិ វិនិចាតំ
 និរយំ ឧបបដ្ឋិ កោបាកិក្រតោ ។ អយំ កិត្យឈរ
 សត្វមោ ធម្មា សបត្តិកាលោ សបត្តិការលេង
 កោដាំ អភិប្បតិ តតិី រ បុរីសំ រតិ ។
 តមោ ទោ កិត្យឈរ សត្វ ធម្ម សបត្តិកាលោ

បណ្តាសកាសផ្ទុកិត អព្យាកតវគ្គ

ម្នាលកិកុទាំងខ្លាយ នេះជាចម់ទី ៦ ដែលជាធិធ្លីត្រួរនៃសត្វវ
ជាបោតុនៃសត្វវ រម៉ែនមកការនៃស្ថិភាព បុ បុរិសកាតដែលមានសេចក្តី
ក្រាល ។ ម្នាលកិកុទាំងខ្លាយ ម្នាយឡើត សត្វវ រម៉ែន
ប្រាប្អាយៗនេះដល់សត្វវថា ឯធម៌ សូមឡើបុគ្គលនេះ លុះបែកឆ្លាយ
រាជកាយស្តាប់ទៅ គប្បិចូលទៅកើតកុងតិច្ចាន ប្រព័ន្ធគសុរកាយ
នរក ។ ពើនេះ ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាលកិកុទាំងខ្លាយ សត្វវ
រម៉ែនមិនត្រួរនៃដល់សត្វវ ដោយជំណើរទៅការនៃសុគតិទេ ម្នាល
កិកុទាំងខ្លាយ បុន្តែបុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រាល មានសេចក្តី
ក្រាលត្រូវបានក្រាល មានសេចក្តីក្រាលដូចរឹបវិតេកោយ កំប្រព័ន្ធគុប្បរិតដោយ
កាយ ប្រព័ន្ធគុប្បរិត ដោយវាទា ប្រព័ន្ធគុប្បរិត ដោយចិត្ត ។ លុះ
បុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រាលត្រូវបានក្រាលត្រូវបានក្រាល ប្រព័ន្ធគុប្បរិត ដោយកាយ
ប្រព័ន្ធគុប្បរិត ដោយវាទា ប្រព័ន្ធគុប្បរិត ដោយចិត្តហើយ បែកឆ្លាយ
រាជកាយស្តាប់ទៅ កំទោកើតកុងតិច្ចាន ប្រព័ន្ធគសុរកាយ នរក ។
ម្នាលកិកុទាំងខ្លាយ នេះជាចម់ទី ៧ ដែលជាធិធ្លីត្រួរនៃសត្វវ ជាបោតុ
នៃសត្វវ រម៉ែនមកការនៃស្ថិភាព បុ បុរិសកាតដែលមានសេចក្តីក្រាល ។
ម្នាលកិកុទាំងខ្លាយ ធម៌ ៧ ប្រការនេះ ជាធិធ្លីត្រួរនៃសត្វវ

សុត្តនលិដកេ អង្គតានិកាយសួយ សត្វកនិបាតោ

សហគ្មានការុណា គោដាំ អាណច្ចនី ត្បូនី រ បុរីសំ រតិ ។

គោដោ ឯព្រៃណា យោតិ អមោ ឯក្រឹម្បី លេតិ សោ

អមោ អត្ថុ កយោត្តាល អនត្ថុ បជិបច្ចតិ^(១)

តោះ កាយន រជាយ វំ កត្តាល គោដោ

គោដាកិក្សោះ បុរីសោ ធម៌ជានី និកច្ចតិ

គោដសម្បានសម្បាលោ អាយសក្តិ^(២) និកច្ចតិ

ក្បាតិមិត្តា សុបច្ចា ច បិរិច្ចនី គោដាំ ។

អនត្ថុជនោះ គោដោ គោដោ ចិត្តប្បរកាបោះ

កយមច្ចរោះ ជាតិ តិំ ជោះ នារទុផ្សតិ ។

គុឡា អត្ថុ ន ជាតិ គុឡា ធម៌ ន បស្បតិ

អច្ចតមំ តណា យោតិ យំ គោដោ សហគោ នាំ ។

១ និ. ម. អជិបច្ចតិ ។ ២ និ. ម. អាយសក្តិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ជារេហេតុនៃសត្វវា រមេដមកកាន់ស្ថីភាព បុ បុរិសភាព ដែលមាន
សេចក្តីក្រាជជាប្រកតិ ។

បុគ្គលមានសេចក្តីក្រាជ រមេដមានវណ្ណោះអាភ្លក់ ទាំង
បុគ្គលនោះ រមេដដែកជាទុក ទោះបីកាន់យកនូវប្រយោជន៍
ហើយ រមេដប្រតិបត្តិ មិនជាប្រយោជន៍វិញ បុរសមាន
សេចក្តីក្រាជ ត្រូវសេចក្តីក្រាជ ត្រូបសង្កែត់ ធ្វើនូវការ
សម្ងាប់ដោយកាយ ដោយវាទា កូដកាលនោះហើយ រមេដ
ដល់នូវសេចក្តីសាបសុន្យ ចាកច្ចោមិនខាន បុរសដែល
ស្រីជ ព្រោះស្រីជដោយសេចក្តីក្រាជហើយ រមេដដល់នូវ
សេចក្តីអបយស ពួកញាតិ មិត្តនិងអ្នកមានចិត្តល្អ សំឡាល់
រមេដបៀវសវជនូវបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីក្រាជ ។ សេចក្តី
ក្រាជ ជារេហេតុឡ្វំនឹងចិត្ត ទ្វកម្រិក កំយកើតឡើង កូដសន្តាន
ជនមិនបានដើរនូវកំយនោះឡើយ ។ បុគ្គលអ្នកក្រាជ
មិនដើរនូវសេចក្តីបម្រើន បុគ្គលអ្នកក្រាជ មិនយើងនូវជម៉ែ
សេចក្តីក្រាជ ត្រូបសង្កែត់នូវជនណា សេចក្តីជីតិ
រមេដមានប្រាកដ ជនដល់ជននោះ កូដកាលនោះដែរ ។

បណ្តាសកាសដីបិតោ អព្យកតវគ្គា

យំ គុឡា ឧបរោនតិ សុគាំ វិយ ធម្មាំ
 បច្ចា សោ វិតតោ កោដ អភិទខ្លារ តិយតិ ។
 ធម្មដីយំ បបមំ ធនស្រួត^(១) ធម្មតិមិរ ចារកោ
 យតោ បតាយតិ កោដោ យេន គុណ្ឌិតិ មាណាក់ ។
 នាស្បែ ហិវី ន ីត្វិបំ ន វ សោ ហោតិ ការរោ
 កោដោ អភិភុតស្បែ ន ិចំ ហោតិ គិត្តិនំ ។
 តិបនីយានិ គម្ពានិ យានិ ធម្មហិ អារកា
 តានិ អារោយិស្សុមិ តំ សុណាង យចាកចំ ។
 គុឡា ហិ បិតាំ ហានិ ហានិ គុឡា សមាតាំ
 គុឡា ហិ ព្រោយ្យុណំ ហានិ ហានិ គុឡា ឬធម្មនំ ។
 យាយ មាតុ កតោ មោសោ តំ លោកាំ អរក្តិតិ
 តម្លិ មាណាងនិ សនិ ហានិ គុឡា ឬធម្មនោ ។

១ ធម្មដីយំ បទស្រួតិតិបិ អយំ យុត្តិតោ ។

បណ្តាសកាសដីបាត់ អព្រកតវត្ថុ

បុគ្គលអ្នកក្រាល យោចយោនខ្លួរបុគ្គលណា កាលធ្វើនូវអំពើ
 អាភ្លក់ ហាក់ដូចជាមំពើលូ បុគ្គលអ្នកក្រាលនោះ កាលមី
 សេចក្តីក្រាល ប្រាសចេញហើយ វម៉ឺនភ្លាក់ក្រហាយជាបាន
 មានក្រាយដូចជាគ្រួចរៀងទេះ ។ សេចក្តីក្រាលធ្វើនឹងកុង
 នៅណាលា មានពាណិជ្ជកម្ម ឪនីកុងនៅណាលា វម៉ឺន
 សម៉ឺនខ្លួរមុខក្រឡូដាចំបុង កុងនៅណាលោះ ដូចកើនកាល
 បង្កើយខ្លួរផ្លូវ ។ បុគ្គលនោះ មិនមានហិរិ មិនមានឱត្តប្បែ
 មិនមានសេចក្តីគោរពឡើយ បុគ្គលគ្រួចសេចក្តីក្រាល គ្រួចប
 សង្គត់ហើយ វម៉ឺនរកទិន្នន័យបន្ទិចបន្ទិចត្រូវ ។ កម្ពុជាដុំនូយ
 ណា ជាទិត្យនៃសេចក្តីភ្លាក់ក្រហាយ កំរើម៉ឺនធ្វាយអំពីធម៌
 តិចតិច នឹងសម៉ឺនប្រាប់ខ្លួរកម្ពុជាដុំនូយ ឬវអ្នកទាំនូយ
 ចាំស្តាប់ខ្លួរដីនោះ តាមសេចក្តីពិត ។ បុគ្គលក្រាល សម្ងាប់
 ខ្លួរបិតាក់មាន បុគ្គលក្រាល សម្ងាប់ខ្លួរមានបស់ខ្លួនក់មាន
 បុគ្គលក្រាល សម្ងាប់ខ្លួរឱណាសរព្រោះហូណីក់មាន បុគ្គល
 ក្រាល សម្ងាប់ខ្លួរបុច្ចុដនក់មាន ។ បុរសដែលមាន
 ចិត្តិមហើយ ចានយើញច្បាស់ខ្លួរលោកនេះ បុច្ចុដនដែល
 ក្រាល វម៉ឺនសម្ងាប់ខ្លួរមាតា ដែលទ្វាយដីវិតនោះក់មាន ។

សុគន្លឹមបិដកេ អង្គតានិភាសយស្ស សត្វកនិតាគោ

អត្ថបមា ហិ តេ សត្តា អត្តា ហិ បរមំ ចិយោ

ហានិ គុឡា បុច្ចត្តានំ នាយករបសុ មុន្ទិតោ ។

អសិនា ហានិ អត្តានំ វិសំ ខានិ មុន្ទិតា

រដ្ឋយា ពន្លា មិយ្យលិ បញ្ញតាមិ គុណិ ។

កូតហច្ចានិ គម្ពានិ អត្ថមារជាយានិ ច

គារេន្ទា នារុព្យលិ តោះជាគោ បកកកកោ ។

តាមំ តោះន សម្បិន្ទ មច្ចុចាសោ កុបកសយោ

តំ នមេន សម្បិន្ទ បញ្ញរីយេន ធនិជិយា ។

ធនកមេតំ អគុសលំ សម្បិន្ទច បណ្ឌិតោ ។

តោះរ ធនម្ទ សិក្រុច មា នោ ធនុម្បុយំ អហុ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្តកនិបាត

សត្វទាំងនេះ មានខ្លួនជាទបមា ព្រោះខ្លួនជាទីស្រឡាញ់
 ដីខត្តម បុគ្គលក្រាធ ដែលធ្វើបែងក្នុងរបផ្សេងៗ និមិន
 សម្ងាប់នូវខ្លួន ដោយហេតុផ្សេងៗ ។ ឬកដនដែលធ្វើបែង
 (ក្នុងរបផ្សេងៗ) ហើយ និមិនសម្ងាប់ខ្លួន ដោយជារ ទំនាក់
 នូវច្បាប់ពីស បានកសម្ងាប់ ទម្ងាក់ខ្លួនក្នុងព្រោះក្នុំ ។ ដន
 ទាំងឡាយ កាលធ្វើនូវអំពើ ជាលក្ខណ៍នាំចុះសុវត្ថកក
 សេចក្តីបម្រើនធនឹង ជាលក្ខណីនឹងសម្ងាប់ខ្លួនធនឹង និមិនបាន
 ដើរខ្លួនទេ បុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រាធ កៅតិទ្វីនហើយ
 និមិនវិនាសមិនបាន ។ អន្តាក់គឺសេចក្តីស្អាប់នេះ ជាគុហា
 ជាទីអាស្រែយនោ ដោយសភាពនៃសេចក្តីក្រាធ ដោយ
 ប្រការដូចខ្លះ បុគ្គលគ្មានជាប់ផិលនូវសេចក្តីក្រាធនោះបេញ
 ដោយទមបញ្ញា ព្រាយាម និងមគ្គសម្ងាខិជ្ជិ បណ្តិតគប្បិ
 ជាប់ផិលនូវអកុសលម្បយ ។ ឬបុគ្គលគប្បិសិក្សានូវធម៌ទាំង-
 ឡាយដូចខ្លះថា យើងទាំងឡាយ កុមានមុខក្រព្យរទ្វីយ ។

បណ្តាសភាសជួយបិតោ អព្រកតវគ្គា

វីតកោដា អនាយសា វីតលោកា អនិស្សុកា
ធម្មា កោដំ បហាទ្វាន បរិនិព្ទុស្សចនាសវតិ^(១) ។
អព្រកតវគ្គា បបមោ ។

តិស្សុខ្លានំ

អព្រកតោ បុរិសកតិ តិស្សុសីហាក្ដិតបញ្ចាំ
តត្រតមំ តិម្ខិលោ សត្វកិរិយាយ កោដនា^(២) ។

១ និ. ម. បរិនិព្ទុស្ស អនាសវតិ អយមោ យុត្តិតោ ។ ២ និ. កិម្ពិលំ សត្វបចលា
សត្វកិរិយា កោដនាតិ ។ ម. កិម្ពិលំ សត្វបចលា មេត្តាកិរិយា កោដកាច់សោតិ ។

បណ្តាសកាសង្គ់ហិត អព្រកតវគ្គ

កាលហើអូក មិនមានសេចក្តីក្រាង មិនមានសេចក្តីបុនប៉ែង
 មិនមានសេចក្តីលោក មិនមានសេចក្តីខ្លល់ខ្សោយ មានខ្លួន
 ទូទានហើយ សម្ងាប់បង្ក់នូវសេចក្តីក្រាងហើយ នឹងបានជា
 អនាសរបុគ្គល បរិនិញ្ចានពុំទាន ។
 ចប់ អព្រកតវគ្គទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃអព្រកតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីវគ្គ ដែលគេមិនបានពេល ១ អំពីព្រាណាគតិ
 របស់បុរស ១ អំពីភិក្សិលិយោះតិស្សុ: ១ អំពីសេនាបតី
 លិយោះសិហ៍ ១ អំពីហេតុដែលព្រះដែលព្រះការ មិនបាន
 រក្សា ជាគម្រប់ប្រាំ អំពីព្រះកិចិល: ១ អំពីករិយា ៧ ពួក ១
 អំពីសេចក្តីក្រាង ១ ។

មហារេគ្រា

[៦២] ហិរញ្ញបៀវ កិច្ចកែ អសតិ ហិរញ្ញប្រី-
បន្ទុស្ស ហតុបនិសោ យោភិ ត្រួយសំរែក ត្រួយ-
សំរែក អសតិ ត្រួយសំរីបន្ទុស្ស ហតុបនិសំ យោភិ
សីល សីល អសតិ សីលរីបន្ទុស្ស ហតុបនិសោ
យោភិ សម្បាសមាង សម្បាសមាងសី អសតិ សម្បា-
សមាងីបន្ទុស្ស ហតុបនិសំ យោភិ យចាក្រតញ្ញាង-
ណស្សនំ យចាក្រតញ្ញាងណស្សនោ អសតិ យចាក្រត-
ញ្ញាងណស្សនីបន្ទុស្ស ហតុបនិសោ យោភិ និច្ចិជា-
រិកកោ និច្ចិជារិកកោ អសតិ និច្ចិជារិកករីបន្ទុស្ស
ហតុបនិសំ យោភិ វិមុតិញ្ញាងណស្សនំ ។ សេយ្យចាយិ
កិច្ចកែ រុទ្ធតា សាខាបនាសរិបខ្យា តស្ស បយ្យដិកាយិ
ន ចានិបី កច្ចតិ តចោយិ ដោគ្គិ សារេហិ
ន ចានិបី កច្ចតិ ធរមេរ ទោ កិច្ចកែ
ហិរញ្ញបៀវ អសតិ ហិរញ្ញប្រីបន្ទុស្ស ហតុបនិសោ
យោភិ ត្រួយសំរែក ។ យ ។ វិមុតិញ្ញាងណស្សនំ ។

មហានគ្គ

[៦៧] ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាលបើហិរិនិជិត្តប្បៃ: មិនមាន
ត្រីយសំរោះនេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកហិរិនិជិត្តប្បៃ: ឈ្មោះថា មានហេតុ
សាបស្បន្ស កាលបើត្រីយសំរោះមិនមាន សិលនេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាក
ត្រីយសំរោះ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបស្បន្ស កាលបើសិលមិនមាន
សម្ងាត់មាតិនេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកសិល ឈ្មោះថា មានហេតុសាបស្បន្ស
កាលបើសម្ងាត់មាតិមិនមាន យថាក្នុតញ្ចាណទស្សន៍នេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
ចាកសម្ងាត់មាតិ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបស្បន្ស កាលបើយថាក្នុត-
ញ្ចាណទស្សន៍មិនមាន និពិទ្ធិទាវិកគេនេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកយថាក្នុត-
ញ្ចាណទស្សន៍: ឈ្មោះថា មានហេតុសាបស្បន្ស កាលបើនិពិទ្ធិទាវ-
ិកគេមិនមាន វិមុត្តិញ្ចាណទស្សន៍: នេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកនិពិទ្ធិទាវ-
ិកគេ: ឈ្មោះថា មានហេតុសាបស្បន្ស ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ
ដូចជាដើមឈើដែលវិបត្តិ ចាកមេកនិនិស្សិក ក្រុមរនេយើនោះកី ក៏
មិនសូរបរិបុណ្ឌ៏ សំបកកី ស្រាយកី ខីមកី ក៏មិនសូរបរិបុណ្ឌ៏
យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ កាលបើហិរិនិជិត្តប្បៃ: មិនមាន
ត្រីយសំរោះនេបុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកហិរិនិជិត្តប្បៃ: ឈ្មោះថា មាន
ហេតុសាបស្បន្ស ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ចាណទស្សន៍: ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បណ្តាលសកាសផ្ទុកបិតោ មហារោគា

បិតោត្វូយ៍ កិត្យាបេ សតិ បិតោប្បសម្បន្ទុស្ស ឧបនិ-
 សសម្បញ្ញា យោតិ ត្រួយសំរែ ត្រួយសំរែ
 សតិ ត្រួយសំរសម្បន្ទុស្ស ឧបនិសសម្បន្ទា យោតិ
 សីលំ សីលេ សតិ សីលសម្បន្ទុស្ស ឧបនិស-
 សម្បញ្ញា យោតិ សម្បាសមាចិ សម្បាសមាចិស្សី
 សតិ សម្បាសមាចិសម្បន្ទុស្ស ឧបនិសសម្បន្ទា
 យោតិ យចាកុតព្រោណាណស្សនំ យចាកុតព្រោណា-
 ឌស្សនំ សតិ យចាកុតព្រោណាណស្សនំសម្បន្ទុស្ស
 ឧបនិសសម្បញ្ញា យោតិ និធិធានិកកោ និធិធានិកកោ
 សតិ និធិធានិកសម្បន្ទុស្ស ឧបនិសសម្បន្ទា យោតិ
 វិមុតិព្រោណាណស្សនំ ។ សេយ្យចាបិ កិត្យាបេ រុគ្គា
 សាខាបនាសសម្បញ្ញា តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិប្បី
 កច្ចាតិ តចោបិ ដៃកតុបិ សាខោបិ ចារិប្បី កច្ចាតិ
 ធរមេ ទោ កិត្យាបេ បិតោត្វូយ៍ សតិ បិតោប្ប-
 សម្បន្ទុស្ស ឧបនិសសម្បញ្ញា យោតិ ត្រួយសំរែ
 ។ ឬ ។ វិមុតិព្រោណាណស្សន្ទិ ។

បណ្តាសកាសដុំហិត មហារត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបីហិនិជិត្តប្បៃមាន ត្រីយសំរែនបុគ្គល
អ្នកបរិបុណ្ឌ៍ ដោយហិនិជិត្តប្បៃលេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ដោយហេតុ កាល
បីត្រីយសំរែមាន សិលនៃបុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌ៍ ដោយត្រីយសំរែ
លេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ដោយហេតុ កាលបីសិលមាន សម្ងាសមាតិនៃ
បុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌ៍ដោយសិល លេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ដោយហេតុ កាល
បីសម្ងាសមាតិមាន យចាក្រតញាណាពស្សន៍ នៃបុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌ៍
ដោយសម្ងាសមាតិ លេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ដោយហេតុ កាលបីយចា-
ក្រតញាណាពស្សន៍មាន និពិទារវិកត់នៃបុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌ៍ ដោយយចា-
ក្រតញាណាពស្សន៍ លេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ ដោយហេតុ កាលបីនិពិទារ-
វិកត់មាន វិមុត្តិញាណាពស្សន៍នៃបុគ្គលអ្នកបរិបុណ្ឌ៍ ដោយនិពិទារ-
វិកត់ លេខាដា បរិបុណ្ឌ៍ ដោយហេតុ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
ដូចជាដើមលើ ដែលបរិបុណ្ឌ៍ដោយមេកនិងស្ទឹក ក្រុមនៃលើនោះកីតិ
កំបរិបុណ្ឌ៍ សំបកកីតិ ស្រាយកីតិ ខ្លឹមកីតិ កំបរិបុណ្ឌ៍ យ៉ាងណា
មិញ្ញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបីហិនិជិត្តប្បៃមាន ត្រីយសំរែ
នៃបុគ្គល អ្នកបរិបុណ្ឌ៍ ដោយហិនិជិត្តប្បៃលេខាដាបរិបុណ្ឌ៍ ដោយ
ហេតុ ។ បេ ។ វិមុត្តិញាណាពស្សន៍ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

[៦៣] ធម៌ សមយំ កកវ បេសាលិយំ វិហារតិ
 អម្ពុជាលីរេន ។ ត្រូ ខោ កកវ កិច្ចុ អម្ពលេសិ
 កិច្ចុហេតិ ។ កណលេតិ តេ កិច្ចុ កកវតោ បច្ច-
 ស្សាសំ ។ កកវ ធម៌តុងហេ អនិច្ចា កិច្ចុហេ
 សង្កាប អទុវ កិច្ចុហេ សង្កាប អនស្សាសិកា
 កិច្ចុហេ សង្កាប យាទិចំ កិច្ចុហេ អលមេរ សព្វ-
 សង្កាបសំ និច្ចិនិតុ អលំ វិច្ចិតុ អលំ វិមុច្ចិតុ
 សិល្បី កិច្ចុហេ បព្វតកជា ចតុកសិតិយោដន-
 សហស្សនិ អាយាមេន ចតុកសិតិយោដនសហស្សនិ
 វត្ថាលេន ចតុកសិតិយោដនសហស្សនិ មហាសម្បទ្រ
 អផ្លៀកាណ្តោ ចតុកសិតិយោដនសហស្សនិ មហា-
 សម្បទ្រ អច្ចុតោ ។ ហេតិ សោ សោ
 កិច្ចុហេ សមយោ យំ ពហ្វិន រស្សនិ
 ពហ្វិន រស្សសតានិ ពហ្វិន រស្សសហស្សនិ
 ពហ្វិន រស្សសតសហស្សនិ នោហោ ន រស្សតិ

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

[៦៣] សម័យម្បយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ កាលគីន់នៅក្នុង^១
 អម្បបាលិវេះ ទ្វោបក្រុងផែលី ។ ក្នុងទីនោះជាដ ព្រះជ័មានព្រះ
 ភាគ ទ្រូវត្រាស់ហេរពួកកិក្ទុបា ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ ។ ពួក
 កិក្ទុទាំងនោះ ទួលស្ថាប់ព្រះពួកដឹក នៃព្រះជ័មានព្រះភាគបា ព្រះ
 ករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រូវត្រាស់ដូចខ្លះបា ម្ថាល
 កិក្ទុទាំងខ្លាយ សង្ការ^(១)ទាំងខ្លាយ មិនទ្វោនទាត់ ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ
 សង្ការទាំងខ្លាយ មិនខ្ចាប់ខ្លួន ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ សង្ការទាំងខ្លាយ
 មិនបិតបែរ ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ ហេតុនោះ បុគ្គលគ្មាននៅឯណាយ
 គុរិធម្មប្រាន់ គុរិធម្មប្រាន់ ចាកសង្ការទាំងពួក ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ
 ដូចបិយ៉ាន ស្អែបកិត្តិរោងសិលោ ទទួល ៤ មីន ២ ពាន់យោជន៍
 បណ្តាយ ៤ មីន ២ ពាន់យោជន៍ លិចចុះក្នុងមហាលមុទ្រ ៤ មីន
 ២ ពាន់យោជន៍ ដូចសទ្វីនអំពើមហាលសុទ្រ ៤ មីន ២ ពាន់
 យោជន៍ ។ ម្ថាលកិក្ទុទាំងខ្លាយ មានសម័យដែលក្រើង មិន
 បង្កុរបុះ អស់ប្រើនឆ្នាំ ប្រើនរយឆ្នាំ ប្រើនពាន់ឆ្នាំ ប្រើនសែនឆ្នាំ

១ សង្ការដែលមានចិត្តគ្រប់គ្រង និងសង្ការដែលមិនមានចិត្តគ្រប់គ្រង ។ អង្គកម្រា ។

បណ្តាលកាសកាលដីបិតោ មហារំគ្រោ

នឹង ខោ បន កិច្ចាំ អរស្បែន យេគេចិម
 វិជគមភូតគមិនិលិនប្បតយោ^(១) តើ ឧស្សុស្សនិ
 វិស្សុស្សនិ ន ករណិ ។ ឯវ អនិញ្ញា កិច្ចាំ
 សង្កាត់ ឯវ អនុវត្ត កិច្ចាំ សង្កាត់ ឯវ
 អនុស្សសិកា កិច្ចាំ សង្កាត់ យារពួកចាំ កិច្ចាំ
 អលមេរ សព្វសង្ការសុ និច្ចិនិតាំ អលំ វិនិត្តិតាំ អលំ
 វិមុច្ចិតាំ ។ យោតិ ខោ សោ កិច្ចាំ សមយោ
 យំ គាងចិ គាងចិ ឯធមស្ប អនុនោ អច្ចិយេន
 ធនិយោ សុរិយោ ចាតុករតិ ។ ធនិយស្ប កិច្ចាំ
 សុរិយស្ប ចាតុការ យាកាងចិ គុណិតិយោ គុស្សព្យា
 សព្វ តា ឧស្សុស្សនិ វិស្សុស្សនិ ន ករណិ ។ ឯវ
 អនិញ្ញា កិច្ចាំ សង្កាត់... អលំ វិមុច្ចិតាំ ។ យោតិ
 ខោ សោ កិច្ចាំ សមយោ យំ គាងចិ គាងចិ
 ឯធមស្ប អនុនោ អច្ចិយេន តិតិយោ សុរិយោ ចាតុ-
 ករតិ ។ តិតិយស្ប កិច្ចាំ សុរិយស្ប ចាតុការ
 យា តា^(២) មហាលិយោ សេយុចិតំ កត្តា យមុនា

១ និ. ពីជគមភូតគមិនិលិនប្បតយោ ។ ម. ពីជគមភូតគមិនិលិន-
 ប្បតយោ ។ ២ និ. ម. យា កាទិ ។

បណ្តាលសកាសដ្ឋានបិត មហាហ៊ត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបីក្រៀនមិនបង្ហរបុះ ពីជគម កូតគម ឈើ
ជាប្រាំ ស្អោ និធីឈើជាចាំ កូនក្រោលរាមយ ពីជគម កូតគម និធីឈើ
ជាប្រាំ ស្អោ និធីឈើជាចាំកូនក្រោទាំងនោះ នឹងសិត សុត មិនកើតឡើង ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនឡើងយ៉ាងនេះ ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនខាប់ខួនយ៉ាងនេះ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
សង្ការទាំងឡាយ មិនបិតបែរយ៉ាងនេះ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហេតុនោះ
បុគ្គលគួរឡើយលាយ គួរធម្មញ្ញទាន់ គួរធម្មញ្ញ៖ ចាកសង្ការទាំងពួន ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានសម័យដែលព្រះអាចិត្យ ជាគម្រប់ពីរ កើត
ប្រាកដ ដោយអំណីៗនៃកាលដែលម្នាស់ ។ និងម្នាលកិភុទាំងឡាយ លុំ
ព្រះអាចិត្យ ជាគម្រប់ពីរកើតប្រាកដហើយសីវិធីត្បូបទាំងឡាយ បាកយណ៍
ទីកត្បូបទាំងឡាយ លាមួយ សីវិធីនិធីបាកយណ៍ត្បូបទាំងអស់
នោះនឹងគោក វិនសុត មិនមានប្រាកដ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
សង្ការទាំងឡាយ មិនឡើងយ៉ាងនេះ... គួរធម្មញ្ញ៖ និងម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ មានសម័យដែលព្រះអាចិត្យ ជាគម្រប់បី កើតប្រាកដ
ដោយអំណីៗនៃកាលដែលម្នាស់ ។ និងម្នាលកិភុទាំងឡាយ លុំព្រះអាចិត្យ
ជាគម្រប់បីកើតមានប្រាកដ ទន្លេទាំងឡាយណា គីទន្លេសិត្សា យមុនា

សុត្តនបិដកេ អគ្គុត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

អចិរតី សរភូ មហី សព្វ តា ឧស្សុស្សនិ វិស្សុស្សនិ
 ន កវនិ ។ ឯវំ អនិច្ចា កិច្ចាប់ សង្កាត់... អលំ
 វិមុច្ចិតុំ ។ យោតិ ខោ សោ កិច្ចាប់ សមយោ យំ
 គានចិ ការហចិ ធមួស្ស អធ្លុនោ អច្ចួយន ចតុទ្រា
 សុរិយោ ចាតុករតី ។ ចតុត្តិស្ស កិច្ចាប់ សុរិយស្ស
 ចាតុការោ យោ តែ មហាសក យោតោ តមា មហារ-
 នជិយោ សម្បរនិ សេយ្យចិំ កត្តា យមុនា អចិរតី
 សរភូ មហី សព្វ តែ ឧស្សុស្សនិ វិស្សុស្សនិ ន
 កវនិ^(១) ។ ឯវំ អនិច្ចា កិច្ចាប់ សង្កាត់... អលំ
 វិមុច្ចិតុំ ។ យោតិ ខោ សោ កិច្ចាប់ សមយោ យំ
 គានចិ ការហចិ ធមួស្ស អធ្លុនោ អច្ចួយន បញ្ញមោ
 សុរិយោ ចាតុករតី ។ បញ្ញមស្ស កិច្ចាប់
 សុរិយស្ស ចាតុការោ យោជនសតិកានិចិ មហារ-
 សមុទ្រ ឧណកានិ ឱធន្លនិ ទិយោជនសតិកានិចិ

១ និ. ម. យោ តែ មហាសក យោតោ តមា មហានិយោ សម្បរនិ សេយ្យចិំ អនោតត្ត
 សីហាបបាតា ចំការ កណ្តុមុណ្ឌា កុណាលា នឡូនា មន្ទាកិនិយោ តា ឧស្សុស្សនិ
 វិស្សុស្សនិ ន កវនិតិ បាតា ទិស្សនិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គតារនិកាយ សត្វកនិចាត

អបិវត្តី សរុប មហី ទន្លឹជាំងអស់នោះ គឺនឹងរើស្សត មិនមានប្រាកដ ។
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនទ្រូវយ៉ាងនេះ... គួរប
 ប្រឡេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែលប្រែះអាចិត្យ ជា
 គគម្រប់ ២ កៅតមានប្រាកដ ដោយអំណីៗនៃកាលដីផែន្ទំម្នាលកិភុទាំងឡាយ លុះប្រែះអាចិត្យ ជគគម្រប់ ២ កៅតប្រាកដហើយ ស្រែំដែល
 ទាំងឡាយណា (ភី) ទន្លឹជាំងឡាយនេះ គីទន្លឹគ្មាន យមុនា
 អបិវត្តី សរុប មហី រមេដីកៅតអំពីស្រែំដែល (ភី) ស្រែំដី និងទន្លឹជាំងអស់នោះ កំគោររើស្សត មិនមានប្រាកដ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 សង្ការទាំងឡាយ មិនទ្រូវយ៉ាងនេះ... គួរបប្រឡេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 មានសម័យដែលប្រែះអាចិត្យ ជគគម្រប់ ៥ កៅតប្រាកដ ដោយ
 អំណីៗនៃកាលដីផែន្ទំម្នាលកិភុទាំងឡាយ លុះប្រែះអាចិត្យ
 ជគគម្រប់ ៥ កៅតប្រាកដហើយ ទីកកុងមហាសមុទ្រ ស្រកអស់ម្បយ
 រយយោជន៍ខ្លះ ទីកកុងមហាសមុទ្រ ស្រកអស់ ២ រយយោជន៍ខ្លះ

បណ្តាសកាសដ្ឋានីតោ មហារ៉ែត្តា

តិេយោជនសតិកានិចិ	ចតុយោជនសតិកានិចិ	បញ្ច-				
យោជនសតិកានិចិ	នយោជនសតិកានិចិ	សត្វ-				
យោជនសតិកានិចិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកានិ				
សត្វតាលម្បិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកំ	សណ្ឌភាពិ			
តាលម្បិ	បញ្ចតាលម្បិ	ចតុតាលម្បិ	តិតាលម្បិ			
ទិតាលម្បិ	តាលមត្តម្បិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកំ	សណ្ឌភាពិ		
សត្វមេរិសម្បិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកំ	សណ្ឌភាពិ			
នមេរិសម្បិ	បញ្ចមេរិសម្បិ	ចតុមេរិសម្បិ	តិមេរិសម្បិ			
ទិមេរិសម្បិ	មេរិសមត្តម្បិ	អន្យមេរិសម្បិ	ការិមត្តម្បិ			
ដន្តុកមត្តម្បិ	កោប្បគមត្តម្បិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកំ			
សណ្ឌភាពិ	។	សេយ្យចាបិ	កិច្ចូរ	សរណសមយេ		
ធម្មុសិតកោ	នេរ	រស្សួល	តត្វ	កោបណសុ ^(១)		
ឧណកានិ	បិតានិ	យោន្តិ	ធមេរ	ខោ	កិច្ចូរ	តត្វ
តត្វ	កោបណមត្តានិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកានិ	បិតានិ		
យោន្តិ	បញ្ចមស្ស	កិច្ចូរ	សុរិយស្ស	ចាតុការ		
អង្គុលិបញ្ចមត្តម្បិ	មហាសមុទ្ធ	ឧណកំ	ន	យោតិ ។		

បណ្តាសកាសដីបិត មហារត្ត

៣ រយយោជន៍ខ្លះ ៤ រយយោជន៍ខ្លះ ៥ រយយោជន៍ខ្លះ ៦ រយ
 យោជន៍ខ្លះ ៧ រយយោជន៍ខ្លះ ទីករមេងដក់នៅ ភូជមហាសមុទ្ធ
 ៨ ដំបារដើមត្វាតខ្លះ ទីកភូជមហាសមុទ្ធ រមេងដក់នៅ
 ៩ ដំបារដើមត្វាតខ្លះ ៥ ដំបារដើមត្វាតខ្លះ ៦ ដំបារដើមត្វាត
 ខ្លះ ៧ ដំបារដើមត្វាតខ្លះ ៨ ដំបារដើមត្វាតខ្លះ ៩ ដំបារដើម
 ត្វាតខ្លះ ទីកភូជមហាសមុទ្ធ រមេងដក់នៅ ៧ ដំបារបុរសខ្លះ ទីក
 ភូជមហាសមុទ្ធ រមេងដក់នៅ ៦ ដំបារបុរសខ្លះ ៥ ដំបារបុរសខ្លះ
 ៧ ដំបារបុរសខ្លះ ៨ ដំបារបុរសខ្លះ ៩ ដំបារបុរសខ្លះ
 ៩ កែវកណ្តាលដំបារបុរសខ្លះ ត្រីមចញ៉ែខ្លះ ត្រីមដឹងខ្លះ ត្រីមត្រួក
 គោរខ្លះ ១ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលបឹងមានត្រាប់ប្រែស ១
 បង្កុរបុំ ភូជសរទសម័យ ទីករមេងដក់នៅ ភូជស្អាមដើនគោ ភូជ
 ប្រទេសនោះ ១ យ៉ាវណាគាមិញ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ទីកភូជមហាសមុទ្ធ
 ដក់នៅបុនប្រឡាសដើនគោ ភូជប្រទេសនោះ ១ កើយ៉ាវនោះដែរ ម្នាល
 កិត្តិទាំងឡាយ លុំព្រះអាទិត្យ ជាគម្រប់ ៥ កៅត្រាកដហើយ ទីកភូជ
 មហាសមុទ្ធ សូម្បីត្រីមតែមួយចាំនៃម្រាមដែរ កើមិនមានឡើយ ១

សុត្តនិដក អង្គត្តនិកាយស្បែ សត្តកនិតាគោ

ឯំ អនិញ្ញា កិច្ចាំ សង្កាត់... អលំ វិមុនិត្តំ ។
 យោតិ ខោ សោ កិច្ចាំ សមយោ យំ
 គណិតិ ការហាតិ ធមិយស្បែ អន្តោេនា អច្ចោយន នដ្ឋា
 សុរិយោ ចាតុករតិ ។ នដ្ឋស្បែ កិច្ចាំ សុរិយស្បែ
 ចាតុការ អយព្យ មហាបបី សិល្ងេ ច បញ្ហតកជា
 ឲ្យចាយន្តិ សន្តូចាយន្តិ សម្បួញចាយន្តិ ។ សេយ្យចាបិ
 កិច្ចាំ កុមការចាកោ អាលិម្បិតោ ឲ្យបេតិ^(១) សន្តូ-
 បេតិ សម្បួញបេតិ ឯរមេ ខោ កិច្ចាំ នដ្ឋស្បែ
 សុរិយស្បែ ចាតុការ អយព្យ មហាបបី សិល្ងេ ច
 បញ្ហតកជា ឲ្យចាយន្តិ សន្តូចាយន្តិ ។ ឯំ អនិញ្ញា
 កិច្ចាំ សង្កាត់... អលំ វិមុនិត្តំ ។ យោតិ ខោ សោ កិច្ចាំ
 សមយោ យំ គណិតិ ការហាតិ ធមិយស្បែ អន្តោេនា
 អច្ចោយន សត្តមោ សុរិយោ ចាតុករតិ ។ សត្តមស្បែ
 កិច្ចាំ សុរិយស្បែ ចាតុការ អយព្យ មហាបបី សិល្ងេ
 ច បញ្ហតកជា អាណិប្បន្តិ បន្ទូលន្តិ ឯកច្នោលា ករន្តិ

^(១) និ. អាលិម្បិតោ បបែម ឲ្យបេតិ ។ ម. អាលិបិតោ បបែម ឲ្យមេតិ ។

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនទ្រូវយ៉ាងនេះ... គួរប
ស្រឡេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានសម្លៀយដែលព្រះអាចិត្យ ជាគម្រោះ ៦
កើតប្រាកដ ដោយអំណី៖នៅកាលដីផែនមួនៗ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
លុះព្រះអាចិត្យជាគម្រោះ ៦ កើតប្រាកដហើយ មហាប្រជាពីនេះដែល ស្អាតក្នុង^៩
ឈ្មោះសិនុរដ្ឋ រមេដបុយធ្វើនៅទ្រឹះ ហុយធ្វើនៅទ្រឹះព្រម ហុយ
ធ្វើនៅទ្រឹះសញ្ញា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យធ្វើនៅលស្សនទាំងបិទ
ហើយ រមេដបុយធ្វើនៅទ្រឹះ ហុយធ្វើនៅទ្រឹះព្រម ហុយធ្វើនៅទ្រឹះ
សញ្ញា យ៉ាងណាមិញ្ញា ម្នាលកិភុទាំងឡាយ លុះព្រះអាចិត្យជាគម្រោះ ៦
កើតប្រាកដហើយ មហាប្រជាពីនេះដែល ស្អាតក្នុងឈ្មោះសិនុរដ្ឋ កើ
ហុយធ្វើនៅទ្រឹះ ហុយធ្វើនៅទ្រឹះព្រម យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនទ្រូវយ៉ាងនេះ... គួរប
ស្រឡេះ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ មានសម្លៀយដែលព្រះអាចិត្យជាគម្រោះ ៧
កើតប្រាកដ ដោយអំណី៖នៅកាលដីផែនមួនៗ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
លុះព្រះអាចិត្យ ជាគម្រោះ ៧ កើតប្រាកដហើយ មហាប្រជាពីនេះដែល ស្អាតក្នុង^{១០}
ឈ្មោះសិនុរដ្ឋ រមេដនេះសញ្ញា រដ្ឋរៀន មានអណ្តាតតែម្មយ

បណ្តាលសកាសដួរបិតោ មហានគ្គា

នមិស្ស ច កិច្ចាំ មហាយបិយ សិល្បេស្ស ច
 បញ្ហតកដស្ស ឃាយមានំ ធម្មមានំ អច្ចិ
 ភតែន ិត្តា យវ ពុប្បុលោកាបិ កច្ចតិ សិល្បេស្ស
 កិច្ចាំ បញ្ហតកដស្ស ឃាយមានស្ស ធម្មមានស្ស វិនស្ស-
 មានស្ស មហាតា តេដោទ្រន អកិរុតស្ស យោជន-
 សតិកានិបិ ក្នុងនិ បលុផ្ទនិ ធូយោជនសតិកានិបិ
 តិយោជនសតិកានិបិ ចតុយោជនសតិកានិបិ បញ្ហ-
 យោជនសតិកានិបិ ក្នុងនិ បលុផ្ទនិ នមិស្ស ច
 កិច្ចាំ មហាយបិយ សិល្បេស្ស ច បញ្ហតកដស្ស
 ឃាយមានំ ធម្មមានំ នវ នាវិកា បញ្ញាយតិ
 ន មសិ ។ សេយ្យជាបិ កិច្ចាំ សប្បិស្ស វ តែលស្ស
 វ ឃាយមានស្ស ធម្មមានស្ស នវ នាវិកា
 បញ្ញាយតិ ន មសិ ធរមេវ ខោ កិច្ចាំ នមិស្ស
 ច មហាយបិយ សិល្បេស្ស ច បញ្ហតកដស្ស
 ឃាយមានំ ធម្មមានំ នវ នាវិកា បញ្ញាយតិ
 ន មសិ ។ ធរ អនិញ្ញា កិច្ចាំ សដ្ឋាក

បណ្តាលសកាសដីបិត មហារ៉ត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបឹមហាប្រជាពីនេះដែល
 សិនេរុដែល ដែលក្រើនកំពុងផែះក្រោ អណ្តាតក្រើនដែលត្រូវខ្សោយល័បក់
 ឡើងទៅ ធម៌បចដល់ព្រប្បុលោក ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលបឹ
 ស្អូចភុំឈ្មោះសិនេរ ដែលក្រើនកំពុងផែះក្រោ កំពុងវិនាស ដែលគិនរ
 ក្រើនដំដី ត្រូបសង្កត់ហើយ កំពុលភុំទាំងឡាយ ១ រយយោជន៍ខ្លោះ ក៏
 ដាច់រាជតំរាយ កំពុលភុំទាំងឡាយ ២ រយយោជន៍ខ្លោះ ៣ រយយោជន៍ខ្លោះ
 ៤ រយយោជន៍ខ្លោះ ៥ រយយោជន៍ខ្លោះ ក៏ដាច់រាជតំរាយ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 កាលបឹមហាប្រជាពីនេះដែល ស្អូចភុំឈ្មោះសិនេរុដែល ដែលក្រើនកំពុង
 ផែះក្រោ ផែះក៏មិនប្រាកដ កំព្យូមក៏មិនប្រាកដ ។ ម្នាលកិភុទាំង-
 ឡាយ ដួរបាសប្បិភី ប្រជកិ កាលដែលក្រើនកំពុងផែះក្រោ ផែះ
 ក៏មិនប្រាកដ កំព្យូមក៏មិនប្រាកដ យ៉ានុណាមិញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 មហាប្រជាពីនេះដែល ស្អូចភុំឈ្មោះសិនេរុនេះដែល កាលដែលក្រើន
 កំពុងផែះក្រោ ផែះក៏មិនប្រាកដ កំព្យូមក៏មិនប្រាកដ យ៉ានុនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនទ្វោះយ៉ានុនោះ

សុត្តនលិចកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាទា

ឯរំ អទូវ កិត្យេ សធ្លាក ឯរំ អនស្សសិកា កិត្យេ
 សធ្លាក យារពិចំ កិត្យេ អលមេវ សព្វសធ្លាកេស្ស
 និពិន្ទិត្ត អលំ វិន្ទិត្ត អលំ វិមុន្ទិត្ត ។
 ឥត កិត្យេ កោ មន្ទា កោ សធ្លាតា អយព្យ
 បបី សិល្បេ ច បព្យតកជា ធយិស្សនិ វិនស្សិស្សនិ
 ន កិស្សនិតិ អញ្ញឥត ធនិជបណេហិ ។
 ភូតបុព្ទំ កិត្យេ សុលេខ្ងា នាម សត្តា អបោសិ
 តិត្តិការេ កាមេស្ស វិតកកោ ។ សុលេត្តស្ស ខោ បន
 កិត្យេ សត្តុនោ អនេកានិ សារកសតានិ អបោសំ ។
 សុលេខ្ងា សត្តា សារកានំ ពួល្យលោកសហព្យតាយ
 ដម្នំ នេសេតិ ។ យេ ខោ បន កិត្យេ សុលេត្តស្ស
 សត្តុនោ ពួល្យលោកសហព្យតាយ ដម្នំ នេសេត្តស្ស
 សព្វន សព្វំ សាសំ អជានិស្ស តេ កាយស្ស
 កេជា បរម្ពរុណា សុកតិ ពួល្យលោកំ ឧបបន្ទិស្ស ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

ម្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនខាប់ខនយ៉ាងនេះ ម្ងាលកិត្តិ
 ទាំងឡាយ សង្ការទាំងឡាយ មិនបិតចេរយ៉ាងនេះ ម្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ
 ហេតុនេះ បុគ្គលគ្មានឱយណាយ គ្មានឱយ្យាន់ គ្មានឱយស្រឡេង៖ចាក
 សង្ការទាំងពួន ។ ម្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ នរណាផីជុំ នរណាបៀវីកុំ
 សង្ការនោះបាន ដែនដីនេះកើត ស្អែបភីធម៌សិនូរកើត គីនីជីនេះរហាយ
 គីនីជីនិនាស មិនមានប្រាកដយ៉ាងនេះ ព័រលើដែនអរិយសារ៍កិត្តិ-
 ឡាយ អ្នកមានបទគីជម៉ឺន្យារីយ៉ា ។

ម្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលពីព្រៃននាយ មានត្រូវឈ្មោះសុនៅតែ៖ ជាបី
 អ្នកធ្វើនូវលទ្ធផួចបាកំពង់ ជាអ្នកប្រាសចាក^(១)រកតែ៖ កូនីកាមទាំងឡាយ ។
 म្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ ត្រូវឈ្មោះសុនៅតែ៖ មានរយនេសារ៍កិត្តិប្រើប្រាស់ ។
 ត្រូវឈ្មោះសុនៅតែ៖ សម្រេចជម៉ឺជល់ពួកសារ៍កើត ដើម្បីទ្វានទៅកើតកូនី
 ព្រហ្មឈាក់ ។ ម្ងាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលត្រូវឈ្មោះសុនៅតែ៖ កំពុង
 សម្រេចជម៉ឺ ដើម្បីទ្វានទៅកើត កូនីព្រហ្មឈាក់ ពួកសារ៍កិត្តិ
 ដើម្បីបញ្ចប់នូវពោករប្បីនប្រដៃទាំងអស់ ដោយសព្វត្រប់ ពួកសារ៍កិត្តិ
 នោះ លុះបែកជ្លាយរាជកាយស្មាប់ទៅ ទៅកើតជសុគតិ ព្រហ្មឈាក់ ។

^(១) គ្រាន់តែសូប់រកតែ៖ដោយអំណាចិយាន មិនបានលេងបាន ។

បណ្តាលសកាសដ្ឋានីតោ មហារ៉ែត្តា

យេ	ន	សព្វន	សព្វ	សាសនំ	អាជានីសុ	តោ
គាយស្បូ		កេង	បរម្បរុញា	អប្បគាថ្វ	បរជិមិត-	
សេវតិតិនំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ	អប្បគាថ្វ	
និម្នានរតិនំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ	អប្បគាថ្វ	
តុសិតានំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ	អប្បគាថ្វ	
យាមានំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ	អប្បគាថ្វ	
តារតិតិសានំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ	អប្បគាថ្វ	
ចាតុមួលការជិតានំ		ដោរណំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ		
អប្បគាថ្វ		ទត្តិយមបាសាលានំ	សហព្យតំ	ឧបបដ្ឋីសុ		
អប្បគាថ្វ		ព្រហ្មុណាមបាសាលានំ		សហព្យតំ		
ឧបបដ្ឋីសុ		អប្បគាថ្វ		កហាបតិមបាសាលានំ		
សហព្យតំ		ឧបបដ្ឋីសុ	។			

អចខោ	ភិត្យឈរ	សុលេត្តស្បូ	សត្វខោ	ធនន-
យោសិ	ន	ខោ	មេតំ	បជ្យបំ
				យោបា
សមសមកតិយោ		អស្បែ	អភិសម្បរកយំ	យន្ទិនាបា
ឧត្តិវិ	មេត្តិ	ការបើយ្យតិ	។	អចខោ
សត្តា	សត្ត	រស្សានិ	មេត្តិតិតំ	ការសិ

បណ្តាសកាសផ្លូវបិត មហារ៉ត្ត

ព្យកសាក់ណា មិនដឹងច្បាស់នូវពោក្យប្រព័ន្ធប្រជាពេយំ
 ត្រូវបែង ព្យកសាក់នៅ៖ លុះបេកត្រាយ កាន់កាយស្មាប់ទៅ ព្យក
 ខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកទេតា ជាន់បរនិមិត្តសវន្តី ព្យកខែ៖ ទោ
 កើតជាមួយនឹងព្យកទេតា ជាន់និមួនរតី ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹង
 ព្យកទេតាដាន់គុសិត ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកទេតាដាន់យាម៖
 ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកទេតាដាន់តាតុមុហាណិក ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយ
 នឹងព្យកទេតាដាន់ចាតុមុហាណិក ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកខែតិយ-
 មហាសាល ព្យកខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកព្រោហ្មណមហាសាល ព្យក
 ខែ៖ ទោកើតជាមួយនឹងព្យកគុបតិមហាសាល ។

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ត្រានោះ ត្រូវឈ្មោះសុនេត្តី៖ មានសេចក្តី
 ត្រីធនេះដូចេះបាន ហេតុនេះ មិនសមគូរសោះ ដែលអាចធ្វើ ជាម្នក
 មានគតិស្សី ។ នឹងព្យកសាក់កុងកតមុខ បើដូចេះបាន មានតែអាចធ្វើ
 បម្រើននូវមេត្តាល្អឈើសលុប ជាន់បបមផ្លាយទោទ្ស័ត ។ ម្នាលកិត្តិ
 ទាំងឡាយ លំដាប់នោះត្រូវឈ្មោះសុនេត្តី៖ បម្រើននូវមេត្តាបិត្តអស់ ៧ ព្យ

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

សត្ត រស្សានិ មេត្តបិត្ត ភាគទ្វា សត្ត សំរដ្ឋវិវឌ្ឍគាយ្យ
 ន យិម លោកំ បុណ្ណមាសិ សំរដ្ឋមានេ សុជ
 កិត្យាបេ លោកេ អាកស្សរបកេ យោតិ វិវឌ្ឍមានេ
 លោកេ សុព្រ ព្រឹមិយាគំ ឧបបង្ហតិ ។ តតិ សុជ
 កិត្យាបេ ព្រហ្ម យោតិ មហាទ្រប្បា អកិរុ
 អនីកិរុតោ អញ្ជួនតុលសោ រសវតិ នតិីសក្តីតុ ។ ខោ
 បន កិត្យាបេ សត្វោ អយោសិ នោរធមិត្រោ
 អនេកសត្វាតុ រដ្ឋ អយោសិ ចត្វវតិ ធមិកោ
 ធមុរដ្ឋ ចាតុរត្រោ វិធិតារី ធមេបនត្វារិយប្បត្រោ
 សត្វាពនសម្បត្តាកតោ បរោសហស្ស ។ ខោ បនស្ស
 បុត្តា អយោសុ សុរ វិវឌ្ឍរជា បរសេនប្បម្បត្តា ។
 សោ នម បបី សាករបិយណ្ឌ អណ្តោន
 អសត្រុន ធមេន អកិវិធិយ អណ្តរសិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

លុះចម្រើនូវមេត្តបិត្តអស់ ៣ ឆ្នាំហើយ មិនបានមកការណ៍លោកនេះទៀត
 អស់ ៣ សំរួចរិដកប្ប ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានសេចក្តីជំណាលបា
 កាលលោកកំពុងវិនាស ត្រូយ៉ាំសុនៅត្រូ: កំបានទៅកើត កុង
 ព្រហ្មលោកជាន់អាកស្សរៈ កាលលោកកំពុងចម្រើន កំចូលទៅកើតកុង
 សុញ្ញវិមាននៃព្រហ្ម ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ មានសេចក្តីជំណាលបា
 កុងសុញ្ញវិមាននៃព្រហ្មនោះ មានព្រហ្មជាមហាទ្រប្បុ ត្រូបសង្គត់នូវ
 ព្រហ្មឯងទៀត ។ បាន ព្រហ្មឯងទៀត ។ មិនអាបត្រូបសង្គត់លើបាន ជា
 អ្នកយើញ្ញហេតុដោយសួគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើដែនទាំងពួន ទួលុះនៅកុង
 អំណាចខ្លួន ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ត្រូយ៉ាំសុនៅត្រូ: បានជាសក្តី
 ជាចំជានទេតាទាំងឡាយ ៣៦ លើក បានជាស្ថូចចក្ខុត្តិ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ជាជម្យរាជ (ជាតស្សរៈលើផែនដី) មានមហាសមុទ្រទាំង ៤ ជាតិ
 បំផុត ព្រះអង្គជាស្ថូចឈ្មោះសត្វាម ទ្រឹះមានជនបទ ជល់នូវសេចក្តី
 មាំម្បន ប្រកបដោយកែវ ៣ ប្រការ ព្រះរាជបុត្របស់ព្រះអង្គប្រើនជាន
 ពាន់ សុខទៅជាអ្នកកែវរក្សា មានសភាពជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម
 សង្គត់សង្គនីនូវសេនាបស់ស្ថូចដួច បានប្រើនរយលើក ។ ព្រះអង្គ
 ប្រើប្រាយប្រាប ត្រូបត្រូនដែនដីដែលមានសាធារ ជាតិបំផុតដោយ
 ធម៌ មិនបាត់ប្រើអាជ្ញា មិនបាត់ប្រើត្រូវឱ្យសត្វាដោយ ។

បណ្តាសកាសដីហិតោ មហារោគ្គា

សោ	ហិ	នាម	កិត្យាំ	សុលេឡា	សត្វា
ឯរំ	ធម៌យុកោ	សមានោ	ឯរំ	ចិរដ្ឋិតិកោ	
អបិមុលោ	អបោសិ	ជាតិយា	ជាយ	មរណោន	
សោកៅហិ	បរិដោហិ	ឯកោហិ	នោមនស្សូហិ		
ឧចាយាសេហិ	អបិមុលោ	ឯក្បាស្ទាតិ	រណិ	។	
តំ	គិស្ស	ហោតុ	។	ចតុផ្តំ	ធម្មានំ
អនុញ្ញពោ	អប្បដិរោ	។	គតមេសំ	ចតុផ្តំ	។
អិយស្ស	សីលស្ស	អនុញ្ញពោ	អប្បដិរោ	អិយស្ស	
សមាផិស្ស	អនុញ្ញពោ	អប្បដិរោ	អិយាយ	បញ្ញាយ	
អនុញ្ញពោ	អប្បដិរោ	អិយាយ	វិមុតិយា	អនុ-	
ពោ	អប្បដិរោ	។	តយិចំ	កិត្យាំ	អិយំ
អនុពុទ្ធដ	បជិវិច្ឆំ	អិយា	សមាផិ	អនុពុទ្ធតា	
បជិវិទ្ធតា	អិយា	បញ្ញា	អនុពុទ្ធតា	បជិវិទ្ធតា	អិយា
វិមុតិ	អនុពុទ្ធតា	បជិវិទ្ធតា	។	ឧចិន្ទា	កវតណ្ហា
កវណោតិ	នត្តិជានិ	បុណ្ណោរោតិ	។	នុជមេរោច	កកវ

បណ្តាសកាសផ្ទាយិត មហារោគ

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អម្បាលដូចជាគ្មោះសុនេត្តេះនៅ៖ មានអាយុវេស
យ៉ាងនេះ បីតនៅយុរយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែជាអ្នកមិនធ្វើតាមតី ជាតិ ដែ
មរណ៍៖ សោក់ ខ្សែកខ្សែល ទុក ទោមនស្ស ចង្វិតចង្វល់បិត្ត
តាមតាមពេល មិនរបស់ពីទុកដែល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។
ព្រោះមិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ដូរ បំពេះនូវធម៌ទាំង ២ ។
ធម៌ទាំង ២ តើជួចមេច ។ គឺមិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ដូរ ។
នូវសិលដៃប្រសើរ ១ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ដូរ៖ នូវសមាជិ
ដៃប្រសើរ ១ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ដូរ៖ នូវបញ្ញាជ័យប្រសើរ ១
មិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ដូរ៖ នូវធម៌ទាំង ២ ។ ម្នាលកិភុទាំង
ឡាយ សិលដៃប្រសើរនោះជន ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ដូរ៖
ចាក់ដូរ៖ ហើយ សមាជិដៃប្រសើរ ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ដូរ៖
ហើយ បញ្ញាជ័យប្រសើរ ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ដូរ៖ ហើយ
ធម៌ទាំង ២ ។ ការតណ្ហាតីសេបកិត្តិប្រាប្រាបុកិត្តិក កិត្តិសុន្យទៅ ខ្សោយ គឺតណ្ហាតីដែលអាចនាំសត្វ
អំពីកពម្លេយ ទោកពម្លេយ កិអស់ទៅ កពប្រើទ្រូត កិមិនមានកិត្តិកាល
តឡាត្រូវនេះទ្រូវយ ។ ព្រោះដៃមានព្រោះភាគ ទ្រូវត្រាស់សម្រួលដែល ហើយ

សុគន្លឹមបិដកេ អង្គតានិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

នាំ វត្ថាន សុកតោ អចាបាំ ធម៌នៅ សត្តា
 សីលំ សមាជិ រព្យា ច វិមុត្តិ ច អណុត្តក
 អណុទ្ទា តម ធម្មា កោតមេន យសស្សិជា
 តិ ពុទ្ទា អភិព្យាយ ធម្មមត្តាសិ កិត្តុណំ
 ឌិត្រូស្សិត្តកោ សត្តា ចត្តុម បរិនិពុតោតិ ។
 [៦៧] យតោ ខោ កិត្តុរ រព្យា បច្ចនិមំ នកាំ
 សត្តហិ នករបរិត្តារេហិ សុបរិត្តាតំ^(១) យោតិ ចតុនុព្យ
 អាយការណំ និកាមលាកី យោតិ អគិច្ចលាកី អគ-
 សិរលាកី នាំ រួចតិ កិត្តុរ រព្យា បច្ចនិមំ នកាំ
 អគរជ័យ ពាយិរេហិ បច្ចនិតិកោហិ បច្ចាមិត្តុហិ ។
 កោតមេហិ សត្តហិ នករបរិត្តារេហិ សុបរិត្តាតំ
 យោតិ ។ នដ កិត្តុរ រព្យា បច្ចនិមំ នករ
 ធម៌ការ យោតិ កម្មីរនេមា សុនិខាតា អចលា
 អសម្បរដិ ។ នមិជា បបមេន នករបរិត្តារេន សុបរិ-
 ត្តាតំ យោតិ រព្យា បច្ចនិមំ នកាំ អណុណរណំ កុតិយា

១ ឧ. ម. សុបរិត្តិតិ ។

សុត្តនិបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ព្រះសុតតជាសាស្ត្រ លុះទ្រដៃមានព្រះពុទ្ធដីការដ្ឋោះហើយ កំទ្រដៃ
ត្រាស់ដ្ឋោះ តែម៉ោងតូច

ធម៌ទាំងនេះ គីសិល សមាជិ បញ្ញា និធីមុត្តិ ដៀប្រសើរ
ព្រះគោតមដៃមានយស បានត្រាស់ដីនៅហើយ ព្រះពុទ្ធប្រដៃ
ត្រាស់ដីនៃយោងនេះហើយ ទីបសមួលដម្លៃប្រាប់ ដល់កិភុទ
ទាំងឡាយ ព្រះសាស្ត្រមានចុក្ខ ប្រដៃដើម្បីនូវព្រះនិញ្ញាន
ជាទីបំផុតនៃកន្លែក្ខុទ្ទិ ប្រដៃបរិញ្ញានហើយ ។

[៦៨] ម្នាលកិភុទ្ទិទាំងឡាយ កាលណាង នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុត
នៃដែន ដែលរៀបចំលូហើយ ដោយនគរបន្ទិការ^(១) ៣) យោង ទាំងស្អែប
កំរិះមួលបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាត់ បានដោយជាយន្តូវ
អាបារ ៤ យោង ម្នាលកិភុទ្ទិទាំងឡាយ នេះតបាតតបោបា នគរនៃស្អែប
ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលពួកបច្ចាមិត្ត ជាសត្វរាជនៅក្រោម មិនគប្បិជ្ជី
បាន ។ នគរដែលរៀបចំលូហើយ ដោយនគរបន្ទិការ ៣) យោង តើ
ដូចមេប ។ ម្នាលកិភុទ្ទិទាំងឡាយ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន កុង
លោកនេះ មានសសរគោល មានរណ្តឹកដៃប្រាប់ ដែលគេដំលូហើយ
មិនកំរិះក មិនរញ្ជាយ ។ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀប
ចំលូហើយ ដោយនគរបន្ទិការទី ១ នេះ ដើម្បីត្រូវប្រើប្រាស់ត្រូវដានខាងក្រុង

^(១) ក្រុងរក្សាទីក្រុង ។

បណ្តាសកាសដួងហិតា មហារត្រោ

ពាយិកនំ បដិយាតាយ ។ ឬន ចប់ កិត្យា
 រព្យា បច្ចន្ទិម នករ បរិទា ហេតិ កម្លើក
 ថែវ វិត្យលា ច ។ សមិជា ធមិយេន នករបរិត្យារេន
 សុបរិត្យាតំ ហេតិ រព្យា បច្ចន្ទិម នករ អព្យន្ទកនំ
 គុត្តិយា ពាយិកនំ បដិយាតាយ ។ ឬន ចប់
 កិត្យា រព្យា បច្ចន្ទិម នករ អនុបរិយាយបង្ហោះ
 ហេតិ ឧច្ចាត់ ថែវ វិត្យតោ ច ។ សមិជា តិមិយេន
 នករបរិត្យារេន សុបរិត្យាតំ ហេតិ រព្យា បច្ចន្ទិម
 នករ អព្យន្ទកនំ គុត្តិយា ពាយិកនំ បដិយាតាយ ។
 ឬន ចប់ កិត្យា រព្យា បច្ចន្ទិម នករ ពយំ
 អរុំដំ សណ្ឌិចិត្តំ ហេតិ សលកាប្រោ ផេវនិកញ្ញា^(១) ។
 សមិជា ចតុត្រូន នករបរិត្យារេន សុបរិត្យាតំ ហេតិ
 រព្យា បច្ចន្ទិម នករ អព្យន្ទកនំ គុត្តិយា ពាយិកនំ
 បដិយាតាយ ។ ឬន ចប់ កិត្យា រព្យា
 បច្ចន្ទិម នករ ពយំ សលកាយោ បដិរសតិ
 សេយ្យចិត្តំ ហត្ថាភេរាក អស្សាភេរាក រចិកា
 និគ្គលី ចលកា សលកា ិធម្មាយកា

បណ្តាសកាសដីហិត មហារត្ត

ដើម្បីការពារនូវពួកសត្វរាជនៅក្នុងក្រោមបុរាណ ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្យាយ ម្មយ
ឡ្វ់ត នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្ថាមក្រោះដីផ្លាច់
ដីទូលាយផែន ។ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំលូ
ហើយ ដោយនគរបរិភាគទី ២ នេះ ដើម្បីត្រួតបញ្ជីត្រួតពិនិត្យក្នុង^១
ដើម្បីការពារពួកសត្វរាជនៅក្នុងក្រោមបុរាណ ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្យាយ ម្មយឡ្វ់ត
នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន មានផ្ទុរាយមានល្អតិចខ្ពស់ផែន ទូលាយ
ផែន ។ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំលូហើយ
ដោយនគរបរិភាគទី ៣ នេះ ដើម្បីត្រួតបញ្ជីត្រួតពិនិត្យក្នុង ដើម្បីការ
ពារពួកសត្វរាជនៅក្នុងក្រោមបុរាណ ។ ម្នាលភីកូទាំងខ្យាយ ម្មយឡ្វ់ត នគរនៃ
ស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន មានអារុធដីប្រើនគឺ ព្រៃញ និងលំពើនិងផែន
និងអារុធមានមុខម្នាជផែន ដែលគេសន្យាំទុកហើយ ។ នគរនៃស្អែប ជាទី
បំផុតនៃដែន ដែលគេរៀបចំលូហើយ ដោយនគរបរិភាគ ទី ៤ នេះ
ដើម្បីត្រួតបញ្ជីត្រួតពិនិត្យក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្វរាជនៅក្នុង ។
ម្នាលភីកូទាំងខ្យាយ ម្មយឡ្វ់ត នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន
មានពួកពលដីប្រើនគឺ តែងនៅអាស្រែយ គឺ ទីពិនិត្យដី ទីពិនិត្យសេះ
ទីពិនិត្យបរប ខ្ញុំនឹង អ្នកការនៃទីដីយ (ដើម្បី) អ្នកបាត់កិនទីព
ជាអ្នកឡ្វូនរស្សីន (ពួកអ្នកបែកសៀវភៅដល់ពួកទាបនក្នុងសព្វាម)

សុត្តនិដក អង្គត្តនិកាយសួយ សត្តកនិតាគោ

ឧត្តា	រាជបុត្រា	បច្ចុន្តិ៍	មហាមាតា	សុវ	
បច្ចាលិកា ^(១)	ចម្បយោធិ៍	ជាសកបុត្រា		។	
សមិនា	បញ្ញមេន	នករបិត្តាបេន	សុបិត្តាតំ		
យោតិ	រព្យា	បច្ចុន្តិ៍ម	នករំ	អណ្តុការំ	គុតិយា
ពាយិការំ	បដិយាតាយ	។	បុន	ចបំ	កិត្តាប់
រព្យា	បច្ចុន្តិ៍មេ	នករេ	ធោរិកោ	យោតិ	បជ្ជាគោ
ព្រោលា	មេដារី	អព្យាគារំ	និរោលា	ព្យាគារំ	
បរៀសោតា	។	សមិនា	នដ្ឋេន	នករបិត្តាបេន	សុបិត្តាតំ
យោតិ	រព្យា	បច្ចុន្តិ៍មេ	នករំ	អណ្តុការំ	គុតិយា
ពាយិការំ	បដិយាតាយ	។	បុន	ចបំ	កិត្តាប់ រព្យា
បច្ចុន្តិ៍មេ	នករេ	ចាកាបេ	យោតិ	ឧច្ចា	ចេរ វិត្តាគោ
ច	រសនលេបនសម្បគ្រា	ច	។	សមិនា	សត្តមេន
នករបិត្តាបេន	សុបិត្តាតំ	យោតិ	រព្យា	បច្ចុន្តិ៍មេ	
នករំ	អណ្តុការំ	គុតិយា	ពាយិការំ	បដិយាតាយ	។
តមេហិ	សត្តិហិ	នករបិត្តាបេហិ	សុបិត្តាតំ	យោតិ	។

១ អយំ បាយ ឱិ. ម. ព្រោត្តកេសុ នតិ ។ អង្គកម្មាយម្បី ន ទិសុយតិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ពួករដ្ឋបុគ្គលិក អ្នកពុំពារ (ចូលទៅក្នុងស្រោម) ពួកទាបន អ្នកលុក
 ចូល ពួកទាបន អ្នកអជ្ជអាប ពួកទាបន អ្នកកេវ្ទរក្តា
 ដូចជាដីវិថីប្រសើរ ពួកទាបន អ្នកប្រព្រឡ៾ងខ្លួនក្រារ (សម្រាប់
 ការពារសរ) គីឡូល ពួកទាបន អ្នកពាក់អារ៉េក្រារ៖ ពួកទាបន
 ជាក្នុងនៃដនជាទាស៖ ។ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដន ដែលគេ
 រៀបចំលូហើយ ដោយនគរបរិភាគទី ៥ នេះ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យពួកដន
 ខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រោម ។ មោលភីក្តុទាំងឡាយ
 មួយទៀត នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដន មានច្បាស់ច្បាស់ ជាបណ្ឌិត
 អ្នកឈ្មាសាំ មានបញ្ហា យាត់ពួកដនដែលមិនស្ថាល់ បើកឡើពួកដន
 ដែលស្ថាល់ចូលទៅ ។ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដន ដែលគេរៀបចំ
 លូហើយ ដោយនគរបរិភាគ ទី ៦ នេះ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យពួកដនខាងក្រុង
 ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រោម ។ មោលភីក្តុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដន មានកំពើជនខ្ពស់ដែល ក្រាស់ដែល
 បរិបុណ្ឌដោយត្រួតពិនិត្យអប់និងត្រួតពិនិត្យលាបដែល ។ នគរនៃស្អែប ជាទី
 បំផុតនៃដន ដែលគេរៀបចំលូហើយ ដោយនគរបរិភាគទី ៧ នេះ
 ដើម្បីត្រួតពិនិត្យពួកដនខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រោម ។
 នគរដែលគេរៀបចំលូហើយ ដោយនគរបរិភាគ ៧ យ៉ាងនេះ ។

បណ្តាលសកាសដូចជាបាន មហារោគ្រោ

គត់មេសំ	ចតុន្តែ	អាយការណ៍	និគាមលាកី	យោតិ
អគិត្យលាកី	អគាសិរលាកី	។	នៅ	កិត្យាំរ
បច្ចន្តិមេ	នករ	ពហ័រ	តិណាគាត់ដកំ	សន្តិចិតំ
យោតិ	អព្យន្តរណ៍	រតិយា	អបវិតស្សាយ	ធាសុវិបារ-
កយ	ពាយិកណ៍	បដិយាតាយ	។	បុន
				ចបាំ
				កិត្យាំរ
បច្ចន្តិមេ	នករ	ពហ័រ	សារិយរកំ	សន្តិចិតំ
យោតិ	អព្យន្តរណ៍	រតិយា	អបវិតស្សាយ	ធាសុវិបារ-
កយ	ពាយិកណ៍	បដិយាតាយ	។	បុន
				ចបាំ
				កិត្យាំរ
បច្ចន្តិមេ	នករ	ពហ័រ	តិលមុត្តមាសាបរណ្ឌា	
សន្តិចិតំ	យោតិ	អព្យន្តរណ៍	រតិយា	អបវិតស្សាយ
ធាសុវិបារកយ	ពាយិកណ៍	បដិយាតាយ	។	បុន
				ចបាំ
				កិត្យាំរ
បច្ចន្តិមេ	នករ	ពហ័រ	កេសដំ	សន្តិ-
សន្តិចិតំ	យោតិ	លេយ្យបីំដំ	សប្បិ	នរនឹតំ
				តេលំ
				មង្គ
ធានាទំ	លោល៉ា	អព្យន្តរណ៍	រតិយា	អបវិតស្សាយ

បណ្តាលកាសដីបិត មហាហ៊ត្ត

ឬ៖ស្អូចដែលបានតាមប្រាជ្ញា បានដោយមិនលំបាត់ បានដោយជាយ នូវ
អាបារទាំង ២ តើដូចមេច ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កូនលោកនេះ
នគរនៃស្អូច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្អានិធីខសនិធីកិច្ចប័ណ្ណ ដែល
គេសន្យាំទុកហើយ ដើម្បីសេចក្តីព្រៃកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្តុត ដើម្បីនៅ
សប្តាយដល់ពួកដនាគានកូន ដើម្បីការពារពួកសត្វរៀនាគ្រា ។ ម្នាល
កិភុទាំងឡាយ ម្នាយឡើត នគរនៃស្អូច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្រួល
ឡាយ និងស្រួលដំណើបដ់ប្រើប្រាស់ ដែលគេសន្យាំទុក ដើម្បីសេចក្តីព្រៃកអរ
ដើម្បីមិនតក់ស្តុត ដើម្បីនៅសប្តាយ ដល់ពួកដនាគានកូន ដើម្បីការ
ពារពួកសត្វរៀនាគ្រា ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្នាយឡើត នគរនៃ
ស្អូច ជាទីបំផុតនៃដែន មានល្អ និងសំណួរ និងអបរណ្ឌជាតិប់ប្រើប្រាស់
ដែលគេសន្យាំទុក ដើម្បីសេចក្តីព្រៃកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្តុត ដើម្បីនៅ
សប្តាយ ដល់ពួកដនាគានកូន ដើម្បីការពារពួកសត្វរៀនាគ្រា ។ ។
ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្នាយឡើត នគរនៃស្អូច ជាទីបំផុតនៃដែន មាន
កេសដ្ឋានប្រើប្រាស់ គីឡូកដោះប្រាប់ ប្រុង គីកយុំ គីកអំពោះ
និងអំបិល ដែលគេសន្យាំទុក ដើម្បីសេចក្តីព្រៃកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្តុត

សុត្តនបិដកេ អគ្គត្រនិកាយស្ស សត្វកនិចាតា

ជាសុវិហករយ ពាយិកណំ បដិយាតាយ ។ នមេសំ
 ចតុផ្លូន អាបករណំ និគាមលាកី យោភិ អគិច្ចលាកី
 អគសិរលាកី ។ យតោ ខោ កិត្យុរ៉ែ រព្យូ បច្ចនិម័
 នក់ សត្វិហិ នករបិត្យារេហិ សុបិត្យាតំ យោភិ
 ចតុផ្លូន អាបករណំ និគាមលាកី យោភិ អគិច្ចលាកី
 អគសិរលាកី តនំ រួចតិ កិត្យុរ៉ែ រព្យូ បច្ចនិម័ នក់
 អគរជើយំ ពាយិរេហិ បច្ចនិតិកេហិ បច្ចាមិត្តិហិ
 ធនមេ ខោ កិត្យុរ៉ែ យតោ អរិយស្សវរកោ សត្វិហិ
 សង្គម្រួបិ សម្រាកតោ យោភិ ចតុផ្លូន ឲ្យនានំ
 អភិថតសិគានំ និច្ចចម្លសុវិហករណំ និគាមលាកី
 យោភិ អគិច្ចលាកី អគសិរលាកី អយំ រួចតិ កិត្យុរ៉ែ
 អរិយស្សវរកោ អគរជើយោ មាស្ស អគរជើយោ
 ចាបិមតោ ។ គតមេហិ សត្វិហិ សង្គម្រួបិ សម្រាក-
 តោ យោភិ ។ សេយ្យចាបិ កិត្យុរ៉ែ រព្យូ បច្ចនិម័
 នក់ ធនិកា យោភិ តម្លើរនេមា សុនិទាត អចលា
 អសម្បរធិ អព្យិត្យកណំ គុតិិយា ពាយិកណំ បដិយាតាយ ។

សុត្រនបិជក អង្គត្តរនិភាយ សត្វកនិបាត

ដើម្បីនេសប្តាយ ដល់ពួកជនខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្វវាន់
ក្រោ ។ ស្ថូចរិះមែនបានតាមប្រាប្រា បានមិនលំបាក បានដោយ
ជាយន្ទូវអារម្មណ៍ ២ នេះ ។ ម្នាលភីក្តីទាំងឡាយ កាលណាយ
នគរនៃស្ថូច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំលូហើយ ដោយនគរ-
បរិការទាំង ៣ យ៉ាង ទាំងស្ថូចក៏រិះមែនបានតាមប្រាប្រា បានមិនលំបាក
បានដោយជាយន្ទូវអារម្មណ៍ ២ យ៉ាង ម្នាលភីក្តីទាំងឡាយ នេះ
តិចតិចហេរបា នគរនៃស្ថូច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលពួកបច្ចាមិត្តជាស-
ត្វវាន់ក្រោ មិនគប្បីធ្វើបាន (យ៉ាងណាមិញ្ញ) ម្នាលភីក្តីទាំងឡាយ
កាលណាយ អរិយសរវ៉ែក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសុខ្មែម ៣) យ៉ាង បានតាម-
ប្រាប្រា បានដោយមិនលំបាក បានដោយជាយន្ទូវយានទាំង ២ ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅក្តីជិតិជិតិប្រសើរ មានការនោជាសុខក្តីបច្ចុប្បន្ន ម្នាលភីក្តី-
ទាំងឡាយ នេះតិចតិចហេរបា អរិយសរវ៉ែក ដែលមានមិនគប្បីធ្វើបាន
ដែលមានបិត្តបាប មិនគប្បីធ្វើបាន យ៉ាងនោះដែរ ។ អរិយសរវ៉ែក
ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសុខ្មែម ៣) យ៉ាង តើដូចមេបាប ។ ម្នាលភីក្តី-
ទាំងឡាយ នគរនៃស្ថូច ជាទីបំផុតនៃដែន មានសស្រោល មាន
រណៈការដំប្លាយ ដែលគេដោយលូ មិនកម្រិក មិនរញ្ជាយ ដើម្បីត្រូវបែង
ត្រួតពួកជនខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្វវាន់ក្រោ យ៉ាងណាមិញ្ញ ។

បណ្តាលសកាសដីបិតោ មហារត្រា

ធនមេ ខោ កិច្ចក្រោ អរិយស្សវរកោ សទ្ងោ យោភិ
 សទ្ងោហាពិ តថាកតស្ស ពោធិ តិចិ សោ កកវ
 ។ យោ ។ ពុទ្ងោ កកវតិ ។ សទ្ងោសិកោ^(១)
 កិច្ចក្រោ អរិយស្សវរកោ អគុសលំ បជហាពិ គុសលំ
 ការពិ សារធ្លែ បជហាពិ អនវធ្លែ ការពិ សុទ្ធម៌ អត្ថានំ
 បរិបារពិ ។ តមិន បបមេន សទ្ងោម្យន សមញ្ញាកតោ
 យោភិ ។ សេយ្យចាបិ កិច្ចក្រោ រព្យោ បច្ចនិម នករ
 បរិវាទ យោភិ កម្លើក ចោរ វិត្វុតាត ច អព្យុត្វកានំ
 គុត្វិយា ពាយិកានំ បជិយាតាយ ធនមេ ខោ កិច្ចក្រោ
 អរិយស្សវរកោ ហិរិយា យោភិ ហិរិយតិ គាយុចុច្ចិរិតែន
 រចិុចុច្ចិរិតែន មនោុចុច្ចិរិតែន ហិរិយតិ ចាបកាត់
 អគុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ។ ហិរិយរិខោ កិច្ចក្រោ
 អរិយស្សវរកោ អគុសលំ បជហាពិ គុសលំ ការពិ
 សារធ្លែ បជហាពិ អនវធ្លែ ការពិ សុទ្ធម៌ បរិបារពិ ។
 តមិន ុតិយោន សទ្ងោម្យន សមញ្ញាកតោ យោភិ ។

បណ្តាលសកាសង្គ់ហិត មហារត្ត

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

សេយ្យចាបិ កិត្យាំ រញ្ជា បច្ចុន្តិម នករ អនុ-
 បរិយាយបចោ យោតិ ឧទ្ទា ដោរ វិត្ថលោ ច
 អព្យណកាំ គុត្តិយា ពាយិកាំ បជិយាគាយ ធរមេរ
 ខោ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ ីត្តូប្បី យោតិ ីត្តូប្បតិ
 គាយុប្បូរិតែន វិធមូប្បូរិតែន មនោុប្បូរិតែន ីត្តូប្បតិ
 ចាបកាតំ អគុសលាំ ធម្មាតំ សមាបត្តិយា ។
 ីត្តូប្បរិយាយបចោ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ អគុសលំ
 បជិយាគិ គុសលំ ភាគិ សារធ្លំ បជិយាគិ អនរធ្លំ
 ភាគិ សុខំ អត្តាតំ បរិយាគិ ។ សមិជាត តតិយេន
 សុខំ សមញ្ញាកោ យោតិ ។ សេយ្យចាបិ កិត្យាំ
 រញ្ជា បច្ចុន្តិម នករ ពហ័ំ អរុចំ សប្តាផិតំ
 យោតិ សលាកញ្ចា ដោនិកញ្ចា អព្យណកាំ គុត្តិយា
 ពាយិកាំ បជិយាគាយ ធរមេរ ខោ កិត្យាំ អរិយ-
 ស្សវរកោ ពហុស្សុតោ យោតិ ។ ឬ ។ ិដ្ឋិយា
 សុប្បជិទ្ងា ។ សុត្តុដោ កិត្យាំ អរិយស្សវរកោ

សុត្ថនិជិក អង្គតានិភាយ សត្វកនិបាត

ម្នាលកិតិទាំងខ្សោយ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន មានដ្ឋានចំ
យាមល្បរាតដៃខ្ពស់ដែន ជំឡុលាយដែន ដើម្បីត្រូវបំពុះត្រួតដន្តានក្នុង^១
ដើម្បីការពារពួកសត្វរាជនៅក្រោម យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិតិទាំង-
ខ្សោយ អរិយសារ៍ក ជាអ្នកមានសេចក្តីតែក់ស្តុត ចំពោះបាប
រមេដែនតែក់ស្តុត ចំពោះកាយចុប្រិត វិចិប្រិត មនោប្រិត រមេដែន
តែក់ស្តុត ចំពោះការចូបប្រសព្វ នូវអកុសលដម៉ែទាំងខ្សោយ ដំលាមក
ក់យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិតិទាំងខ្សោយ អរិយសារ៍ក មាន
ឯកសារប្រចាំថ្ងៃ នូវអកុសលដម៉ែទាំងខ្សោយ នូវអកុសល
លេបដែននូវអំពើមានទោស ប្រចិននូវអំពើមិនមានទោស រក្សាទុនទ្វោ
បរិសុទ្ធ ។ អរិយសារ៍ក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសុទ្ធមួន ៣ នេះ ។
ម្នាលកិតិទាំងខ្សោយ នគរនៃស្អែប ជាទីបំផុតនៃដែន មានត្រូវបៀវ
អារុធដើប្រើប្រាស់ គឺព្រៃញនិងលំពើដែនដែន និងអារុធមានមុខម៉ានដែន ដែល
គេសន្យាទុក ដើម្បីត្រូវបំពុះត្រួតដន្តានក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្វរាជ-
នៅក្នុង យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិតិទាំងខ្សោយ អរិយសារ៍ក ជាទីបំផុត ១
ម្នាលកិតិទាំងខ្សោយ អរិយសារ៍ក មានការបេះដីជី ទុកជាអារុធ

បណ្តាលសកាសង្គបិតោ មហានេត្តា

អគ្គុសលំ បដិហតិ គុសលំ ភាគេតិ សារធ្វៃ
 បដិហតិ អនវធ្វៃ ភាគេតិ សុទ្ធដំ អត្ថានំ បរិបារតិ ។
 ឥមិន ចតុត្រូន សុទ្ធមេន សមញ្ញាកតោ យោរតិ ។
 សេយ្យចាបិ កិត្យូរ រព្យូរ បច្ចុន្តិមេ នករ ពហុ
 ពលការយោ បជីរសតិ សេយ្យគិចំ ហត្ថាគេហា
 អស្សាគេហា រិគា ធមុន្តុយា ចេលកា ចលកា
 ិណ្ឌាជាយកា ឧត្តា កដិបុត្តា បត្តិត្តិនោ មហាធាតា
 សុរ បច្ចាណិគា^(១) ចម្លេយោដិនោ ជាសកបុត្តា
 អព្យុន្តកានំ គុត្តិយា ពិហិកានំ បដិយាតាយ ធរមេរ
 ខោ កិត្យូរ អិយស្សារគោ អារួន្ទីរោ វិបារតិ
 អគ្គុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ គុសលានំ ធម្មានំ
 ឧបសម្រាយ ចាមក ធន្យបរគ្គមេ អនិត្តិត្តិក្នុង
 គុសលេសុ ធម្មុសុ ។ វិយពលការយោ កិត្យូរ អិយ-
 ស្សារគោ អគ្គុសលំ បដិហតិ គុសលំ ភាគេតិ សារធ្វៃ
 បដិហតិ អនវធ្វៃ ភាគេតិ សុទ្ធដំ អត្ថានំ បរិបារតិ ។

១ អយំ បាយ់ ឱ្យ. ម. ពោត្តកេសុ នត្តិ ។

បណ្តាសកាសដីបី មហារត្ត

រោមជនលេខបង្កើរអកុសល ចម្រើននូវអកុសល លេខបង្កើរអំពើមានទោស ចម្រើននូវអំពើមិនមានទោស រោមជនរក្សាមួនឡូបិសុទ្ធ ។ អរិយសារ៍ក ជាអ្នកប្រកបង់យក្រោះសុខមួគ្រឹ ២ នេះ ។ ម្ចាលកិភុទាំងឡាយ នគរ នៃស្ថុប ជាទីបំផុតនៃដែន មានពួកពលដំប្រើន តើជននៅអាស្រៀយ គីឡូទាត់ដី៖ ទីៗទាត់សេះ ទីៗបររប ខ្ញុំដូច អ្នកការនៃទង់ដីយ (ដើរមុខ) អ្នកចាត់កន្លែងទី៣ អ្នកឡូនូវសេវា (ដល់ពួកទាបានកុំដែលស្រោម) ពួក រាជបុត្រ អ្នកពុំពារ (បូលឡោកុំដែលស្រោម) ពួកទាបាន អ្នកលុកបូល ការនៃស្រោម ពួកទាបាន អ្នកអនុះអាប ពួកទាបាន អ្នកក្រោរក្រាមួបជាតិរបសីរ ពួកទាបាន អ្នកប្រើបង្កើនដែនភារ (សម្រាប់ការពារសរ) គីឡូល ពួកទាបាន ជាក្នុងនៃដែនជាទាសេះ ដើម្បីត្រូវបំត្រូវពួកដែនខាង កុំដែល ដើម្បីការពារពួកសត្វរាជនៃក្រោរ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្ចាលកិភុទាំង- ឡាយ អរិយសារ៍ក អ្នកប្រារពួកសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលេខបង្កើរ អកុសលដម្លៃទាំងឡាយ ដើម្បីបង្រើបង្រើននូវអកុសលដម្លៃទាំងឡាយ ជាអ្នកមាន កម្មាធិស មានសេចក្តីប្រើបង្រើបង្រើនម៉ាមួន មិនជាក់ជុំបោលកុំដែលដម្លៃ ទាំងឡាយ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ អរិយសារ៍ក មានសេចក្តីព្យាយាមទុក ជាតួកពល រោមជនលេខបង្កើរអកុសលដម្លៃ ចម្រើននូវអកុសលដម្លៃ លេខបង្កើរ អំពើមានទោស ចម្រើននូវអំពើមិនមានទោស រោមជនរក្សាមួនឡូបិសុទ្ធ ។

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គត្តនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

និង បញ្ចីមេន សុខមេន សម្បទាកតោ ហេរតិ ។
 សេយ្យចាបិ កិត្យូវ រព្វា បច្ចនិមេ នករ
 ធោរិកោ ហេរតិ បណ្តុះតោ ព្រឡាន មេដារី អញ្ញតានំ
 និភារោ ញ្ញតានំ បរសោតោ អព្វនុកណំ គុតិយា
 ពាយិកណំ បជិយាតាយ ធរមេរ ខោ កិត្យូវ អិយ-
 ស្សវរោកោ សតិម ហេរតិ បរមេន សតិនេបញ្ញេន
 សម្បទាកតោ ចិរកតម្លើ ចិរកាសិតម្លើ សរិតា
 អនុស្សវិតោ ។ សតិធោរិកោ កិត្យូវ អិយស្សវរោកោ
 អគ្គុសលំ បដុយតិ គុសលំ ការេតិ សារដំ បដុយតិ
 អនវដំ ការេតិ សុដំ អត្ថានំ បរិយារតិ ។ និង
 នដ្ឋេន សុខមេន សម្បទាកតោ ហេរតិ ។ សេយ្យចាបិ
 កិត្យូវ រព្វា បច្ចនិមេ នករ ចាការោ ហេរតិ
 ឧទ្ទា ធរ វិត្យូតោ ច វាសនលេបនសម្បញ្ញ
 ច អព្វនុកណំ គុតិយា ពាយិកណំ បជិយាតាយ
 ធរមេរ ខោ កិត្យូវ អិយស្សវរោកោ បញ្ញាក
 ហេរតិ ឧណយត្តកាមិនិយ បញ្ញាយ សម្បទាកតោ
 អិយាយ និព្វិកាយ សម្បឌុត្តកូយកាមិនិយ ។

សុត្រនិធីដែលអង្គភាពរឹករាយ សត្វកន្លែងបាត់

អរិយសារ៍ក ជាមួកប្រកបដោយព្រះសម្តេច ៥ នេះ ។ ម្នាលកិត្យុទាំង-
ឡាយ នគរនៃស្ថិច ជាទីបំផុតនៃដែន មានច្បាំឆ្ងារ ជាបណ្ឌិត
យ្មាសដើម្បីមានប្រាក្សា យកត់នូវពួកដនដើលមិនស្ថាល់ ហើយច្បាប់ពួកដនដើល
ស្ថាល់ឡើង ដើម្បីត្រូវបំត្រួចពួកដនខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្វ
ខាងក្រោម យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អរិយសារ៍ក ជាមួកមាន
សតិ ប្រកបដោយសតិ និងភាពជាបុគ្គលមានប្រាក្សាចាស់ភ្នាក់ក្រឹងក្រុង
ជាមួករលីកបានរៀប ។ នូវការធ្វានដែលបានធ្វើយុរហ៊ុយកី និយាយ
យុរហ៊ុយកី កីយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្យុទាំងឡាយ អរិយសារ៍កមួក
មានសតិ ទុកជាថ្ងៃឆ្ងារ រមេដល់បង់នូវអកុសល ចម្រើននូវកុសល
លេបង់នូវអំពើមានទោស ចម្រើននូវអំពើមិនមានទោស រមេរក្សាទិន្ន
ឲ្យបរិសុទ្ធ ។ អរិយសារ៍ក ជាមួកប្រកបដោយព្រះសម្តេច ៦ នេះ ។ ម្នាល
កិត្យុទាំងឡាយ នគរនៃស្ថិច ជាទីបំផុតនៃដែន មានកំពើដីសំខាន់ដែន
ក្រាសំដែន បរិបុណ្ឌដោយគ្រឿងអប់និងគ្រឿងលាបដែន ដើម្បីត្រូវបំត្រួច
ពួកដនខាងក្រុង ដើម្បីការពារពួកសត្វខាងក្រោម យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាល
កិត្យុទាំងឡាយ អរិយសារ៍ក ជាមួកមានប្រាក្សា ប្រកបដោយប្រាក្សាចារ្យីជ
ចាក់ដូច យល់នូវសេចក្តីចម្រើននិងសេចក្តីវិនាស ជាប្រាក្សាចារ្យីជចាក់
ដូច ប្រសើរ ដល់នូវសេចក្តីអស់ទោនេទុកដោយប្រិច កីយ៉ាងនោះដែរ ។

បណ្ឌិតកាសង្គមហិតោ មហារគ្គោ

បញ្ជាកសនលេបនសម្បដ្ឋា	កិត្យាប់	អរិយស្សវរកោ
អគុសលំ	បជហតិ	គុសលំ
អនវដ្ឋំ	ភាគី	សុទ្ធដំ
សុទ្ធមេន	សម្បត្តាកតោ	យោតិ
សុទ្ធមេហិ	សម្បត្តាកតោ	យោតិ
ឃាងានំ	អភិថតសិកានំ	ឯធម្មចម្លសុវិរាងានំ
ឯធម្មលាកី	យោតិ	អគិច្ចលាកី
សេយ្យចាបិ	កិត្យាប់	រព្យោ
តិណាកច្រោនកាំ	សុទ្ធផិតំ	យោតិ
រតិយា	អបវិតស្សូយ	ធាសុវិរាងាយ
បជិយាគាយ	ធរមេរ	ខោ
វិធ្យរ	គាមេហិ	ប
ឧបសម្បដ្ឋ	វិរាងាធិ	អត្ថលោ
តស្សូយ	ធាសុវិរាងាយ	ឯធម្មនស្សូ

បណ្តាសកាសដួរបិត មហារ៉ត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អរិយសារ៍ក បរិបុណ្ឌដោយប្រាជ្ញ ទុកជា
 គ្រឹះអប់និធីគ្រឹះលាប រមេនលេបដែនខ្ពសកុសល ចម្រើនខ្ពស
 កុសល លេបដែនខ្ពសកុសល ចម្រើនខ្ពសកុសល មេនមិនមាន
 ទោស រក្សាមួនឡ្វបវិសុទ្ធន ។ អរិយសារ៍ក ជាមួកប្រកប
 ដោយព្រះសុទ្ធមួន ៧ នេះ ។ អរិយសារ៍ក ជាមួកប្រកបដោយព្រះ
 សុទ្ធមួនទាំង ៧ យ៉ាងនេះជោង ។ (អរិយសារ៍ក) ជាមួកបានតាម
 ប្រាជ្ញ បានដោយមិនលំបាក បានដោយជាយុទ្ធទោនទាំង ២ ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ កុងបិត្តដីប្រាជ្ញ ជាក្រឹះនោសប្រាយ កុងបច្ចុប្បន្ន តើ
 ដូចមែប ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នគរនេស្សប ជាទិបំផុតនៃដែន មាន
 ស្ថានិធីខស និធីទិកដីប្រើប្រាស់ ដែលសន្យាំទុក ដើម្បីសេចក្តីផ្តើក
 អរ ដើម្បីមិនតក់ស្តុត ដើម្បីនោសប្រាយដល់ព្រកដនាតានកុង ដើម្បី
 ការពារព្រកសត្រវានក្រា យ៉ាងណាមិញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 អរិយសារ៍ក ស្បាត់បាកកាមទាំងឡាយ ។ ហេ ។ ចូលកាន់បបមស្បាន
 ដើម្បីសេចក្តីផ្តើកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្តុត ដើម្បីនោសប្រាយ
 ដើម្បីឈឺមបុះកាន់ព្រះនិញ្ញាន ចំពោះខ្លួន យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គតានិកាយស្ប សត្ថកនិតាគោ

សេយ្យចាបិ កិត្យាំ រញ្ជា បច្ចនិមេ នកេ ពហ័
 សាលិយរកំ សណ្ឌិចិតំ ហេរតិ អព្វនុកណំ រតិយា
 អបវិតស្សាយ ធាសុវិបាកាយ ពាបិកណំ បជិយាតាយ
 ធរមេ ទោ កិត្យាំ អិយស្សារគោ វិតល្អវិចាកណំ
 រួយសមា ។ ឬ ។ ឯតិយំ ឲ្យណំ ឧបសម្បផ្ទៃ
 វិយារតិ អត្ថនោ រតិយា អបវិតស្សាយ ធាសុវិបាកាយ
 ខិត្តមនាយ និញ្ញានស្ប ។ សេយ្យចាបិ កិត្យាំ
 រញ្ជា បច្ចនិមេ នកេ ពហ័ តិលមុត្តមាសបរណ្តៃ
 សណ្ឌិចិតំ ហេរតិ អព្វនុកណំ រតិយា អបវិតស្សាយ
 ធាសុវិបាកាយ ពាបិកណំ បជិយាតាយ ធរមេ ទោ
 កិត្យាំ អិយស្សារគោ ីតិយា ច វិភាគ ។ ឬ ។
 តតិយំ ឲ្យណំ ឧបសម្បផ្ទៃ វិយារតិ អត្ថនោ រតិយា
 អបវិតស្សាយ ធាសុវិបាកាយ ខិត្តមនាយ និញ្ញានស្ប ។

សុត្ថនូបិដក អគ្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នគរនៃស្អែច ជាទីបំផុតនៃដែន មានប្រុះខ្សាយ
 ប្រុះដំណើបដីប្រើន ដែលគេសន្យាដុក ដើម្បីសេបកិត្តករ ដើម្បីមិន
 តក់ស្អុត ដើម្បីនោសប្រាយដល់ពួកដនាគានកូន ដើម្បីការពារពួកសត្វវ
 ឌានក្រោ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អរិយសារ៍ក ព្រោះ
 រម្បាប់នូវធម៌តក់និងវិចារៈ ។ ហើយ បូលកាន់ទុតិយដ្ឋាន ដើម្បីសេបកិត្ត
 ករ ដើម្បីមិនតក់ស្អុត ដើម្បីនោសប្រាយ ដើម្បីឈឺមបុះកាន់
 ព្រោះនិញ្ញាន ចំពោះខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 នគរនៃស្អែច ជាទីបំផុតនៃដែន មានល្អ សវណ្ណក និងអបរណ្ណជាតិ
 ដែលប្រើន ដែលគេសន្យាដុក ដើម្បីសេបកិត្តករ ដើម្បីមិន
 តក់ស្អុត ដើម្បីនោសប្រាយ ដល់ពួកដនាគានកូន ដើម្បីការពារពួក
 សត្វវឌានក្រោ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ អរិយ-
 సារ៍ក ព្រោះនៅឯណាយចាកបីតិដី ។ ហើយ បូលកាន់តិយ-
 ដ្ឋាន ដើម្បីសេបកិត្តករ ដើម្បីមិនតក់ស្អុត ដើម្បីនោសប្រាយ
 ដើម្បីឈឺមបុះកាន់ព្រោះនិញ្ញាន ចំពោះខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បណ្តាលសកាសដួរបាន មហារត្រា

សេយ្យចាបិ កិត្យូរ រព្យា បច្ចនិម នករ ពហុ
 កេសដ្ឋែ សន្ទិចិតំ យោតិ សេយ្យទីជំ សប្បិ
 នវនីតំ តេលំ មងុ ធានិតំ លោលា អព្យុត្តកណំ
 រតិយា អបវិតស្សាយ ធាសុវិភាកយ ពាយិកណំ
 បដិយាតាយ ធរមេរ ខោ កិត្យូរ អរិយស្សារកោ
 សុទស្ស ច បហានា ។ ម ចតុតំ លាងំ
 ឧបសម្បដ្ឋ វិយារតិ អត្ថនោ រតិយា អបវិតស្សាយ
 ធាសុវិភាកយ ឱ្យលិមនាយ និញ្ញានស្ស ។ តមេសំ
 ចតុដ្ឋ លាងោំ អាកិចេតសិកាងំ ឯធម៌ចម្លសុទ-
 វិភាកណំ និកាមលាកី យោតិ អគិច្ចលាកី អគសិរ-
 លាកី ។ យតោ ខោ កិត្យូរ អរិយស្សារកោ តមេហិ
 សត្វហិ សទ្ធម្មហិ សម្បត្តកោ យោតិ តមេសព្យ
 ចតុដ្ឋ លាងោំ អាកិចេតសិកាងំ ឯធម៌ចម្លសុទវិភាកណំ
 និកាមលាកី យោតិ អគិច្ចលាកី អគសិរលាកី
 អយំ រូច្ចតិ កិត្យូរ អរិយស្សារកោ អគរណីយោ
 មាស្ស អគរណីយោ ចាបិមតោតិ ។

បណ្តាលសកាសដួងបិត មហារ៉ត្ត

ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ នគរនេស្សប ជាទីបំផុតនៃដែន មានកេសដ្ឋែ
 ដ៏ប្រើន ដែលគេសន្យាំទុក គីឡូកដោះប្រា ទីកដោះខាប់ ប្រជ ទីក
 យុំ ទីកអំពោ អំបិល ដើម្បីសេបភីត្រូវការ ដើម្បីមិនតក់ស្ថុត
 ដើម្បីនោសប្រាយ ដល់ពួកដនាគានកុង ដើម្បីការពារពួកសត្វវាន
 ក្រា យ៉ាងណាមិញ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ អរិយសវវៀក ព្រោះ
 លេបដ្ឋីន្ទូរសុខដែន ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្តដ្ឋាន ដើម្បី
 សេបភីត្រូវការ ដើម្បីមិនតក់ស្ថុត ដើម្បីនោសប្រាយ ដើម្បី
 ឈមចុះកាន់ព្រះនិញ្ញាន ចំពោះខ្លួន កំយ៉ាងនោះដែរ ។ អរិយសវវៀក
 ជាអ្នកបានតាមប្រាប្រា បានដោយមិនលំបាត់ បានដោយជាយ
 នូវរយាយទាំង ២ នេះ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ កុងបិត្តដ៏ប្រឹប្រាណ ជាគ្រឹះ
 នោសប្រាយកុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កាលណា អរិយសវវៀក
 ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធមទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ទាំងបានតាមប្រាប្រា
 បានដោយមិនលំបាត់ បានដោយជាយ នូវរយាយទាំង ២ នេះ ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ កុងបិត្តដ៏ប្រឹប្រាណ ជាគ្រឹះនោសប្រាយ កុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាល
 កិត្តុទាំងឡាយ នេះ តុបាតតុបោបា អរិយសវវៀក ដែលមានមិនតប្បី
 ធ្វើបាន មានមានបិត្តបាប មិនគឺប្បីធ្វើបានឡើយ ។

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

[៦៥]	សត្វិហិ	កិត្យិរេ	ធម្មិហិ	សម្បនាកតោ
កិត្យិ	អាយុណើយោរ	យោរតិ	។ ឬ	។ អណ្តិត្រាំ
ធម្មិត្រូតំ	លោកស្ស	។	គតមេហិ	សត្វិហិ ។
ឥណ	កិត្យិរេ	កិត្យិ	ធម្មិ	ច យោរតិ អត្ថិញ្ញ ច
អត្ថិញ្ញ	ច មត្ថិញ្ញ	ច កាលិញ្ញ	ច បិសិញ្ញ	ច
បុគិលបហោរញ្ញ	ច ។	គចញ្ញ	កិត្យិរេ	កិត្យិ
ធម្មិញ្ញ	យោរតិ ។	ឥណ	កិត្យិរេ	កិត្យិ ធម្មិ
សុត្រាំ	កេយំ រោយ្យការណា	តាចំ	ឧបាទំ	តតិរត្តកាំ
ជាតកាំ	អព្យិតធម្មាំ	រេលំ	។ នោ	ច កិត្យិរេ
កិត្យិ	ធម្មាំ ជានេយ្យ	សុត្រាំ...	រេលំ	នយិជ
ធម្មិញ្ញតិ	រួចទួយ្យ	យស្សា	ច ខោ	កិត្យិរេ
ធម្មាំ	ជាតាតិ	សុត្រាំ...	រេលំ	ធម្មិញ្ញតិ
តតិ	ធម្មិ	។ អត្ថិញ្ញ	ច គចំ	យោរតិ ។
ឥណ	កិត្យិរេ	កិត្យិ	តសុស	តសេវ្យ ភាសិតស្ស
អត្ថិ	ជាតាតិ	អយំ	តមស្ស	ភាសិតស្ស អត្រា
អយំ	តមស្ស	ភាសិតស្ស	អត្រាតិ	។ នោ ច
កិត្យិរេ	កិត្យិ	តស្ស	តសេវ្យ	ភាសិតស្ស អត្ថិ ជានេយ្យ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

[៦៥] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុប្រកបដោយធម់ ៣ យ៉ាង ជាមួកគូរទេនូវបតីប្បញ្ញែយ ដែលគេនាំមកបុជា ។ ហើយ ជាបុញ្ញកៅតិ ដែលប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម់ ៣ យ៉ាង តើអីខ្លះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុកុងសាសនានេះ ជាមួកដឹងនូវធម់ ១ ដឹងនូវអត្ថ (របស់ធម់) ១ ដឹងខ្លួន ១ ដឹងនូវប្រមាណកិកុង(គោដន) ១ ដឹងកាលគ្នា ១ ដឹងបរិសញ្ញា ១ ដឹងបុគ្គលដែលគ្នាគំរក ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ បុះកិកុជាមួកដឹងនូវធម់ តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុកុងសាសនានេះ ដឹងនូវធម់ គឺ សុត្តៈ គេយក៖ នៃយករណៈ គារា ឧទាន៖ តតិវត្តកៈ ជាតិកៈ អពតិធីម៉ោះ នៃទលេ៖ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ហើយ មិនគូរដឹងនូវធម់គឺ សុត្តៈ ... នៃទលេ៖ ទេ តបាតត មិនគូរដឹងហេរាប៉ា ជាមួកដឹងនូវធម់ កុងបទនេះទ្រូយ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ចំណោកជកិកុ ដឹងនូវធម់គឺ សុត្តៈ... នៃទលេ៖ ព្រោះហេតុនោះ ទីបតបាតតហេរាប៉ា អួកដឹងនូវធម់ កិកុជាមួកដឹងនូវធម់ យ៉ាងនេះជន ។ បុះកិកុអួកដឹងនូវអត្ថ តើដូចមេប៉ុណ្ណោះ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុកុងសាសនានេះ ដឹងនូវអត្ថនៃភាសាសិតនោះ ។ បា នេះជាមត្ត របស់ភាសិតនេះ នេះជាមត្ត របស់ភាសិតនេះ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ហើយ មិនដឹងនូវអត្ថ នៃភាសាសិតនោះ ។ បា

បណ្តាសកាសដ្ឋានីតោ មហារោគ្គា

អយំ នមស្ប ភាសិតស្ប អត្ថា អយំ នមស្ប
 ភាសិតស្ប អត្ថាតិ ន យិច អត្ថញ្ញតិ រួចយុ
 យស្ប ច ខោ កិញ្ចូរ កិញ្ចុ តស្ប តស្ប
 ភាសិតស្ប អត់ ជាងាតិ អយំ នមស្ប ភាសិតស្ប
 អត្ថា អយំ នមស្ប ភាសិតស្ប អត្ថាតិ តស្ប
 អត្ថញ្ញតិ រួចតិ តិ ធម្មញ្ញ អត្ថញ្ញ ។ អត្ថញ្ញ ច
 កចំ យោតិ ។ នដ កិញ្ចូរ កិញ្ចុ អត្ថាងំ ជាងាតិ
 ធម្មកោម្ពិ សង្កាយ សីលេន សុតេន ចាកេន
 បញ្ញាយ បដិភាគោនាតិ ។ ខោ ច កិញ្ចូរ កិញ្ចុ
 អត្ថាងំ ជាងេយុ ធម្មកោម្ពិ សង្កាយ សីលេន
 សុតេន ចាកេន បញ្ញាយ បដិភាគោនាតិ ន យិច
 អត្ថញ្ញតិ រួចយុ យស្ប ច ខោ កិញ្ចូរ កិញ្ចុ អត្ថាងំ
 ជាងាតិ ធម្មកោម្ពិ សង្កាយ សីលេន សុតេន ចាកេន
 បញ្ញាយ បដិភាគោនាតិ តស្ប អត្ថញ្ញតិ រួចតិ តិ
 ធម្មញ្ញ អត្ថញ្ញ អត្ថញ្ញ ។ មត្ថញ្ញ ច កចំ យោតិ ។
 នដ កិញ្ចូរ កិញ្ចុ មត់ ជាងាតិ ថីរិបិណ្ឌាជាតល់ស្រាល-
 កិលាលប្បច្ចយកេសផ្ទូបរិញ្ញាការំ បដិក្សាងាយ ។

បណ្តាលសកាសដ្ឋានបិត មហាក្សត្រ

នេះជាអត្ថុ របស់កាសិតនេះ នេះជាអត្ថុ របស់កាសិតនេះទេ តូចាតតែ
 មិនហោបា អ្នកដើរនូវអត្ថុ កុងបទនេះឡើយ មាលភីកុំទាំងឡាយ ចំណោក
 ជីកុំ ដើរនូវអត្ថុរបស់កាសិតនោះ ។ បា នេះជាអត្ថុរបស់កាសិតនេះ នេះជាអត្ថុរបស់កាសិតនេះ ព្រោះហេតុនោះ ទីបតីបាតតែហោបា អ្នកដើរនូវអត្ថុ
 អ្នកដើរនូវធំ ដើរនូវអត្ថុ យ៉ាងនេះជន ។ ចុះកិត្តិអ្នកដើរនូវខ្លួន តើដូច
 មេប់ ។ មាលភីកុំទាំងឡាយ ភីកុំកិត្តសាសនានេះ ដើរនូវបា អាត្រាមញ្ញ
 ជាអ្នកប្រកបដោយស្វោះ មានសិលៈ សុតៈ ចាត់ បញ្ញា បដិកាណា
 ត្រីមបុំណោះ ។ មាលភីកុំទាំងឡាយ ហើកិត្ត មិនដើរនូវបា អាត្រាមញ្ញ
 ជាអ្នកប្រកបដោយស្វោះ សិលៈ សុតៈ ចាត់ បញ្ញា បដិកាណា
 ត្រីមបុំណោះទេ តូចាតតែ មិនហោបា អ្នកដើរនូវខ្លួន កុងបទនេះឡើយ
 មាលភីកុំទាំងឡាយ ចំណោកខាងកិត្ត អ្នកដើរនូវបា អាត្រាមញ្ញ ជាអ្នក
 ប្រកបដោយស្វោះ សិលៈ សុតៈ ចាត់ បញ្ញា បដិកាណា ត្រីមបុំណោះ
 ព្រោះហេតុនោះ ទីបតីបាតតែហោបា អ្នកដើរនូវខ្លួន ភីកុំអ្នកដើរធំ
 ដើរអត្ថុ ដើរនូវយ៉ាងនេះជន ។ ចុះកិត្ត អ្នកដើរប្រមាណា តើដូច
 មេប់ ។ មាលភីកុំទាំងឡាយ ភីកុំកិត្តសាសនានេះ ដើរប្រមាណាកុងការ
 ទួលនូវបីរ បិណ្ឌាចាត់ សេនាសន៍ គិលានប្បច្ចូយកេសដ្ឋបរិការ ។

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

នៅ ដេ កិត្យេ កិត្យេ មត្តំ ជានេយ៍ ចីរបិណ្ឌ-
ចាត់សេនាសនិលាលប្បញ្ញយកេសផ្ទូបរិត្តាកំ បដិ-
ត្តិហាងកាយ ន យិន មត្តោត្តិ រួចយុ យស្ស ន ខោ
កិត្យេ កិត្យេ មត្តំ ជានាតិ ចីរបិណ្ឌចាត់សេនា-
សនិលាលប្បញ្ញយកេសផ្ទូបរិត្តាកំ បដិត្តិហាងកាយ តស្ស
មត្តោត្តិ រួចពិ តិ ធម្មពិ អត្តពិ អត្តពិ មត្តោត្តិ ។
គាលពិ ន គមំ ហោតិ ។ ឥដ កិត្យេ កិត្យេ គាលំ
ជានាតិ អយំ គាលោ ឧទ្ទិសស្ស អយំ គាលោ
បរិបុញ្ញាយ អយំ គាលោ យោតស្ស អយំ គាលោ
បដិសល្អាងាយតិ ។ នៅ ដេ កិត្យេ កិត្យេ គាលំ
ជានេយ៍ អយំ គាលោ ឧទ្ទិសស្ស អយំ គាលោ
បរិបុញ្ញាយ អយំ គាលោ យោតស្ស អយំ គាលោ
បដិសល្អាងាយតិ ន យិន គាលពិ រួចយុ
យស្ស ន ខោ កិត្យេ កិត្យេ គាលំ ជានាតិ
អយំ គាលោ ឧទ្ទិសស្ស អយំ គាលោ
បរិបុញ្ញាយ អយំ គាលោ យោតស្ស អយំ
គាលោ បដិសល្អាងាយតិ តស្ស គាលពិ រួចពិ

សុត្តនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ មិនដឹងប្រមាណ ក្នុងការទទួលបីវរបិណ្ឌបាត់
 សេនាសន៍ គិលានប្បច្ចូយកេសដ្ឋបរិការទេ តបាតត មិនហោចា
 អ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចំណោក
 ខាងកិក្ខុ ដឹងប្រមាណ ក្នុងការទទួលបីវរបិណ្ឌបាត់ សេនាសន៍
 គិលានប្បច្ចូយកេសដ្ឋបរិការ ព្រោះហេតុនោះ ទីបតបាតតហោចា
 អ្នកដឹងប្រមាណ កិក្ខុអ្នកដឹងជម៉ែ ដឹងអត្ថ ដឹងខ្លួន ដឹងប្រមាណ
 យ៉ាងនេះជន ។ បុះកិក្ខុអ្នកដឹងនូវកាល តើដូចមេប៉ា ។ ម្នាល
 កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងនូវកាលបាន នេះជាកាលគ្រែរ
 រៀនបានឯ នេះជាកាលគ្រែរសាកស្បែរ នេះជាកាលគ្រែរប្រកប នេះជាកាល
 គ្រែនពួនសម្ដែ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ មិនដឹងនូវកាលបាន
 នេះជាកាលគ្រែនរៀនបានឯ នេះជាកាលគ្រែរសាកស្បែរ នេះជាកាលគ្រែរ
 ប្រកប នេះជាកាលគ្រែនពួនសម្ដែទេ តបាតតមិនហោចា អ្នកដឹងកាល
 ក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ចំណោកខាងកិក្ខុអ្នកដឹងនូវកាល
 បាន នេះជាកាលគ្រែនរៀនបានឯ នេះជាកាលគ្រែរសាកស្បែរ នេះជាកាលគ្រែរ
 ប្រកប នេះជាកាលគ្រែនពួនសម្ដែ ព្រោះហេតុនោះ ទីបតបាតតហោចា

បណ្តាសកាសដីបិតោ មហារោគ្គា

សតិ ធម្មញ្ញ អតុញ្ញ អតុញ្ញ មតុញ្ញ កាលញ្ញ ។
 បរិសញ្ញ ច គចំ យោភិ ។ ឥដ កិច្ចូរ កិច្ចូ បរិសំ
 ជាងាតិ អយំ ឧត្តិយបរិសា អយំ ព្រៃលុណាបរិសា
 អយំ កហាបតិបរិសា អយំ សមណាបរិសា តតុ ឬ
 ឧបសន្តិមិត្តៗ ឬ ហាត់ៗ ឬ គត់ៗ ឬ និសើនិត្តៗ
 ឬ ភាសិត្តៗ ឬ តុល្យាកវិត្សុណិ ។ នោ ច កិច្ចូរ
 កិច្ចូ បរិសំ ជានេយ្យ អយំ ឧត្តិយបរិសា... ឬ
 តុល្យាកវិត្សុណិ ន យិច បរិសញ្ញតិ រួចយុរ យស្តា
 ច ខោ កិច្ចូរ កិច្ចូ បរិសំ ជាងាតិ អយំ
 ឧត្តិយបរិសា... ឬ តុល្យាកវិត្សុណិ តស្តា បរិសញ្ញតិ
 រួចតិ សតិ ធម្មញ្ញ អតុញ្ញ អតុញ្ញ មតុញ្ញ កាលញ្ញ
 បរិសញ្ញ ។ បុក្សលបារោរញ្ញ ច គចំ យោភិ ។ ឥដ
 កិច្ចូរ កិច្ចូនោ ទួយន បុក្សល វិធិតា យោនិ ទ្រ
 បុក្សល ឬកោ អិយាងំ ធនស្សនកាមោ ឬកោ
 អិយាងំ ន ធនស្សនកាមោ ។ យ្យាយំ បុក្សលោ អិយាងំ
 ន ធនស្សនកាមោ ឬ សោ តេន តេន^(១) ការយ្យា ។

បណ្តាសកាសដីបាត មហារត្ត

អ្នកដើរនូវកាល កិច្ចុអ្នកដើរជម៉ែ ជីវិសត្វ ជីវិសទួន ជីវិសប្រមាណ ជីវិសកាលយ៉ាងនេះជន ។ ចុះកិច្ចុអ្នកដើរបរិសទ្វ តើដូចមេបា ។ មាលកិច្ចុទាំងឡាយ កិច្ចុសាសនានេះ ជីវិសទ្វបា នេះជាទត្តិយបរិសទ្វ នេះជាព្រោះហុណបរិសទ្វ នេះជាគតបាបតិបរិសទ្វ នេះជាសមណបបរិសទ្វ អាថ្មាន គូរចូលទៅរកយ៉ាងនេះ គូរលើរយ៉ាងនេះ គូរធ្វើយ៉ាងនេះ គូរអង្គយយ៉ាងនេះ គូរនិយាយយ៉ាងនេះ គូរស្រីមយ៉ាងនេះ ចំពោះបរិសទ្វទាំងនេះ ។ មាលកិច្ចុទាំងឡាយ បើកិច្ចុមិនដើរបរិសទ្វបា នេះជាទត្តិយបរិសទ្វ... គូរស្រីមយ៉ាងនេះ តិចតិចមិនហេបា អ្នកដើរបរិសទ្វ កូដបទនេះឡើយ មាលកិច្ចុទាំងឡាយ ចំណោកាតានកិច្ចុ ជីវិសទ្វបា នេះជាទត្តិយបរិសទ្វ... គូរស្រីមយ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុនោះ ទីបតិបតិបេរិបេរិ អ្នកដើរបរិសទ្វ កិច្ចុអ្នកដើរជម៉ែ ជីវិសត្វ ជីវិសទួន ជីវិសប្រមាណ ជីវិសកាល ជីវិសបរិសទ្វ យ៉ាងនេះជន ។ ចុះកិច្ចុ ជីវិសបុគ្គលដែលគូរគប់រក តើដូចមេបា ។ មាលកិច្ចុទាំងឡាយ កិច្ចុកុដសាសនានេះ រមេដើរបញ្ជាស់នូវបុគ្គលពីរ ពួក ឯធម៌បុគ្គលពីរពួកគី មួយពួក ជាអ្នកចិត្តចិបប្រទេះពួកព្រោះអរិយៈ មួយពួក មិនចិត្តចិបប្រទេះពួកព្រោះអរិយៈ ។ បុគ្គលណា មិនចិត្តចិបប្រទេះពួកព្រោះអរិយៈ បុគ្គលនោះ គេគិតប្រើគិតិះដោល ដោយហេតុនោះ ។ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យ្យាយំ បុគ្គលោ អរិយាលំ ធនស្សនកាតោ ឯវំ សោ
 តែន តែន ចាសំសោ ។ ទួ បុគ្គលោ អរិយាលំ
 ធនស្សនកាតោ ធនកោ សធ្លម្ប៉ា សោតុកាតោ ធនកោ
 សធ្លម្ប៉ា ន សោតុកាតោ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ សធ្លម្ប៉ា
 ន សោតុកាតោ ឯវំ សោ តែន តែន ការយ្វោ ។
 យ្យាយំ បុគ្គលោ សធ្លម្ប៉ា សោតុកាតោ ឯវំ សោ
 តែន តែន ចាសំសោ ។ ទួ បុគ្គលោ សធ្លម្ប៉ា
 សោតុកាតោ ធនកោ ឱធមិតសោតោ ធម្ប៉ា សុណាតិ
 ធនកោ អនោយិតសោតោ ធម្ប៉ា សុណាតិ ។ យ្យាយំ
 បុគ្គលោ អនោយិតសោតោ ធម្ប៉ា សុណាតិ ឯវំ សោ
 តែន តែន ការយ្វោ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ ឱធមិតសោតោ
 ធម្ប៉ា សុណាតិ ឯវំ សោ តែន តែន ចាសំសោ ។
 ទួ បុគ្គលោ ឱធមិតសោតោ ធម្ប៉ា សុណាតិ ធនកោ
 សុត្រា ធម្ប៉ា ធនកោ ឱធមិតសោតោ ធម្ប៉ា សុត្រា ធម្ប៉ា ន
 ធនកោ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ សុត្រា ធម្ប៉ា ន ធនកោ
 ឯវំ សោ តែន តែន ការយ្វោ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ
 សុត្រា ធម្ប៉ា ធនកោ ឯវំ សោ តែន តែន ចាសំសោ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្តកនិចាត

បុគ្គលណា ចន្ទិច្បបប្រទេះពួកព្រះអរិយៈ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ
ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គលពីរពួក ចន្ទិច្បបប្រទេះពួកព្រះ
អរិយៈគី មួយពួក ចន្ទិស្សាប់ព្រះសទ្ធមូ មួយពួក មិនចន្ទិស្សាប់ព្រះ
សទ្ធមូ ១ បុគ្គលណា មិនចន្ទិស្សាប់ព្រះសទ្ធមូ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះ
ដៀរ ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គលណា ចន្ទិស្សាប់ព្រះសទ្ធមូ
បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គល
ពីរពួក ចន្ទិស្សាប់នូវព្រះសទ្ធមូ គីបុគ្គលមួយពួក មានត្រួចបៀក ធ្វើឯង
ស្សាប់នូវដុម៌ បុគ្គលមួយពួក មានត្រួចបៀក មិនធ្វើឯងស្សាប់នូវដុម៌ ១
បុគ្គលណា មានត្រួចបៀក មិនធ្វើឯងស្សាប់នូវដុម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បី
តិះដៀរ ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គលណា មាន
ត្រួចបៀក ធ្វើឯងស្សាប់នូវដុម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុ
នោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គលពីរពួក មានត្រួចបៀក ធ្វើឯងស្សាប់នូវដុម៌ គី
មួយពួក ស្សាប់ហើយចាំទុកនូវដុម៌ មួយពួក ស្សាប់ហើយមិនចាំទុកនូវ
ដុម៌ ១ បុគ្គលណា ស្សាប់ហើយ មិនចាំទុកនូវដុម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះ
ដៀរ ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១ បុគ្គលណា ស្សាប់ហើយចាំ
ទុកនូវដុម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះ ១ យ៉ាងនេះ ១

បណ្តាសកាសជួយហិតោ មហារ៉ត្តា

ទ្រ បុគ្គលា សុវត្ថា ធម្មំ ធនកេវិ ធនកោ ធមោនំ
 ធម្មោនំ អត្តំ ឧបបរិក្សាតិ ធនកោ ធមោនំ ធម្មោនំ
 អត្តំ ន ឧបបរិក្សាតិ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ ធមោនំ
 ធម្មោនំ អត្តំ ន ឧបបរិក្សាតិ ធនវំ សោ តេន តេន
 ការយោ ។ យ្យាយំ បុគ្គលោ ធមោនំ ធម្មោនំ អត្តំ
 ឧបបរិក្សាតិ ធនវំ សោ តេន តេន ចាសំសោ ។ ទ្រ
 បុគ្គលា ធមោនំ ធម្មោនំ អត្តំ ឧបបរិក្សាតិ ធនកោ
 អត្តិមញ្ញាយ ធម្មិមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបញ្ចា ធនកោ
 ន អត្តិមញ្ញាយ ធម្មិមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបញ្ចា ។
 យ្យាយំ បុគ្គលោ ន អត្តិមញ្ញាយ ធម្មិមញ្ញាយ
 ធម្មានុធម្មប្បដិបញ្ចា ធនវំ សោ តេន តេន ការយោ ។
 យ្យាយំ បុគ្គលោ អត្តិមញ្ញាយ ធម្មិមញ្ញាយ ធម្មានុ-
 ធម្មប្បដិបញ្ចា ធនវំ សោ តេន តេន ចាសំសោ ។
 ទ្រ បុគ្គលា អត្តិមញ្ញាយ ធម្មិមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិ-
 បញ្ចា ធនកោ អត្តិហិតាយ បដិបញ្ចា នោ បរហិតាយ

បណ្តាសកាសដីហិត មហារត្ត

បុគ្គលពីរពួក ស្ថាប់ហើយចាំទុកនូវធំជី មួយពួក ពិចារណានូវអត្ថន៍
 ធំទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ មួយពួក មិនពិចារណានូវអត្ថន៍
 ធំទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយទេ ។ បុគ្គលណា មិនពិចារណា
 នូវអត្ថន៍ធំទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ បុគ្គលនោះ គេគិតប្រើតិះ
 ផ្កែល ដោយហេតុនោះ ។ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលណា ពិចារណានូវអត្ថ
 ន៍ធំទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ បុគ្គលនោះ គេគិតប្រើសរសើរ
 ដោយហេតុនោះ ។ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលពីរពួក ពិចារណា នូវអត្ថន៍
 ធំទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ តីមួយពួក ដឹងច្បាស់នូវអត្ថ ដឹង
 ច្បាស់នូវធំ ហើយប្រតិបត្តិធំ ដែលមក្វើរដល់ធំ មួយពួក ដឹងច្បាស់
 នូវអត្ថ ដឹងច្បាស់នូវធំ ហើយមិនប្រតិបត្តិធំ ដែលមក្វើរដល់ធំ ។
 បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវអត្ថ ដឹងច្បាស់នូវធំ ហើយមិនប្រតិបត្តិ
 ធំ ដែលមក្វើរដល់ធំ បុគ្គលនោះ គេគិតប្រើតិះផ្កែល ដោយហេតុនោះ ។
 យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវអត្ថ ដឹងច្បាស់នូវធំ ហើយ
 ប្រតិបត្តិធំ ដែលមក្វើរដល់ធំ បុគ្គលនោះ គេគិតប្រើសរសើរ ដោយ
 ហេតុនោះ ។ យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលពីរពួក ដឹងច្បាស់នូវអត្ថ ដឹង
 ច្បាស់នូវធំ ហើយប្រតិបត្តិធំ ដែលមក្វើរដល់ធំ តីមួយពួក
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដៃទេ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តវិកាយសួយ សត្តកនិតាគោ

ឯកោ អត្ថហិតាយ ច បជិបញ្ជា បរហិតាយ ច ។
 យ្យាយំ បុគ្គលោ អត្ថហិតាយ បជិបញ្ជា នោ
 បរហិតាយ ឯវំ សោ តែន តែន ការយោ ។
 យ្យាយំ បុគ្គលោ អត្ថហិតាយ ច បជិបញ្ជា
 បរហិតាយ ច ឯវំ សោ តែន តែន ចាសំសោ ។
 ឯវំ ទោ កិត្យូរោ កិត្យូនោ ទួយន បុគ្គល
 វិតាន យោណី ។ ឯវំ ទោ កិត្យូរោ កិត្យូ
 បុគ្គលបញបរញ្ញ យោតិ ។ តមេហិ ទោ កិត្យូរោ
 សត្វហិ ធមេហិ សមខ្លាកតោ កិត្យូ អាយុណឹមយោ
 យោតិ ។ យ ។ អណ្តត្រវំ បុញ្ញឡក្ខៅតំ លោកស្ពាតិ ។

[៦៦] យសី កិត្យូរោ សមយោ នោរណ៌ តារត្តិសាន់
 ចារិច្បត្តកោ កោរិលាខោ បណ្តុយលាសោ យោតិ
 អត្វមន កិត្យូរោ នោរ តារត្តិសាន់ តសី សមយោ
 យោណី បណ្តុយលាសោណី ចារិច្បត្តកោ កោរិលាខោ
 ន ចិរសែវ្យរណី សត្វបលាសោ^(១) កវិស្សិតិ ។
 យសី កិត្យូរោ សមយោ នោរណ៌ តារត្តិសាន់
 ចារិច្បត្តកោ កោរិលាខោ សត្វបលាសោ យោតិ

១ ម. បន្ទបលាសោ ។ អយំ បាតោ យុត្តិតោ ។

សុត្ថនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ម្បយពួក ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនធ័រ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដៃទេ
ធ័រ ។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដៃទេ បុគ្គលនោះ គេគួរឱ្យដោល ដោយហេតុនោះ ។
យ៉ាងនេះ ។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនធ័រ ដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដៃទេធ័រ បុគ្គលនោះ គេគួរឱ្យសរសើរ ដោយ
ហេតុនោះ ។ យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កិភូជីវិជ្ជប្រាស់
បុគ្គលពីរពួក យ៉ាងនេះជែង ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កិភូជាមួកជីវិជ្ជនៃ
បុគ្គលដែលគ្រាប់រក យ៉ាងនេះជែង ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ កិភូប្រកប
ដោយជម់ ៣ យ៉ាងនេះ ជាមួកគ្រឡូលចតុប្បញ្ញែយ ដែលគេនាំមក
បួន ។ ហើយ ជាបុញ្ញកៅតិថ្នូនប្រសើរ របស់សត្វហេតុ ។

[៦៦] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរល្បសផ្ទើ
ជាពុរិច្ឆែតកត្តិក្ស របស់ពួកទេតាគាន់តារត្តិក្ស មានស្តីកទិន្ន្រែះហើយ
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកទេតាគាន់តារត្តិក្ស កំមាន
ចិត្តត្រូវការបារា តឡូវនេះ ដើមរល្បសផ្ទើ ជាពុរិច្ឆែតកត្តិក្ស
មានស្តីកទិន្ន្រែះហើយ មិនយុរបុន្ណាន មុខជានឹងមានស្តីក ៣ កុង
កាលតឡូវនេះ ។ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរល្បស
ធ័រ ជាពុរិច្ឆែតកត្តិក្ស របស់ពួកទេតាគាន់តារត្តិក្ស មានស្តីក ៣

បណ្តាលសកាសង្គ់ហិតា មហារោគ្រា

អត្ថមន កិច្ចាំ ដោរ តារត្តិសា តស្សី សមយេ ហេរានិ
 សត្វបលាសោធានិ ទានិច្បាស្ទត្តកោ កោវិលាភេ ន
 ចិរសេដ្ឋរានិ ជាលកជាលោ កវិស្សុតិតិ ។ យស្សី
 កិច្ចាំ សមយេ ដោរណំ តារត្តិសានំ ទានិច្បាស្ទត្តកោ
 កោវិលាភេ ជាលកជាលោ ហេរានិ អត្ថមន
 កិច្ចាំ ដោរ តារត្តិសា តស្សី សមយេ ហេរានិ
 ជាលកជាលោសោធានិ ទានិច្បាស្ទត្តកោ កោវិលាភេ ន
 ចិរសេដ្ឋរានិ ខារកជាលោ កវិស្សុតិតិ ។ យស្សី
 កិច្ចាំ សមយេ ដោរណំ តារត្តិសានំ ទានិច្បាស្ទត្តកោ
 កោវិលាភេ ខារកជាលោ ហេរានិ អត្ថមន កិច្ចាំ
 ដោរ តារត្តិសា តស្សី សមយេ ហេរានិ ខារកជាលោ-
 សោធានិ ទានិច្បាស្ទត្តកោ កោវិលាភេ ន ចិរសេដ្ឋរានិ
 គុខុមលកជាលោ កវិស្សុតិតិ ។ យស្សី កិច្ចាំ
 សមយេ ដោរណំ តារត្តិសានំ ទានិច្បាស្ទត្តកោ កោវិលាភេ

បណ្តាសកាសដីបីត មហារដ្ឋ

ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី កែមានបិត្ត
ត្រូវការប៉ា តម្បែរនេះ ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស របស់ពួក
ខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី មានស្តីក ៧ ហើយ មិនយុរបុន្ទាន មុខជាប
នីជមានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជភា កុងកាលតម្បែរនេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំង-
ឡាយ សម័យណា ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស របស់ពួក
ខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី ជាយើមានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជភា ម្នាលកិត្តុទាំង-
ឡាយ សម័យនោះ ពួកខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី កែមានបិត្តត្រូវការ
ប៉ា តម្បែរនេះ ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស មានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជ
ភា កើតហើយ មិនយុរបុន្ទាន មុខជានឹជមានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជភា តាំង
ឡើងធ្វើឯណ៍ ។ គ្នា កុងកាលតម្បែរនេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម័យ
ណា ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស របស់ពួកខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី
ជាយើមានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជភា តាំងឡើងធ្វើឯណ៍ ។ គ្នា ម្នាលកិត្តុ
ទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី មានបិត្តត្រូវការប៉ា
តម្បែរនេះ ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស មានកញ្ចាំនៃស្តីកនិជ្ជភា
តាំងឡើងធ្វើឯណ៍ ។ គ្នា កើតហើយ មិនយុរបុន្ទាន មុខជានឹជមានភា ក្រោះ
កើតឡើង កុងកាលតម្បែរនេះ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម័យ
ណា ដើមរល្បសដ្ឋធន ជាបារិច្ឆែតកត្រីក្ស របស់ពួកខេរតាចាន់តារត្តិថ្មី

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

គុខមលកជាគោ ហេរតិ អត្ថមន កិច្ចឈ នេវ
 តារតីសា តសី សមយេ ហេរនិ គុខមលកជាគោជានិ
 ទារិច្ឆត្តកោ កោរិលាភេ ន ចិរសៀវ្បជានិ កោកាតាសក-
 ជាគោ កិស្សតិតិ ។ យសី កិច្ចឈ សមយេ នេវជំ
 តារតីសានំ ទារិច្ឆត្តកោ កោរិលាភេ កោកាតាសក-
 ជាគោ ហេរតិ អត្ថមន កិច្ចឈ នេវ តារតីសា តសី
 សមយេ ហេរនិ កោកាតាសកជាគោជានិ ទារិច្ឆត្តកោ
 កោរិលាភេ ន ចិរសៀវ្បជានិ សព្វជាលិង្ទុលោ
 កិស្សតិតិ ។ យសី កិច្ចឈ សមយេ នេវជំ
 តារតីសានំ ទារិច្ឆត្តកោ កោរិលាភេ សព្វជាលិង្ទុលោ
 ហេរតិ អត្ថមន កិច្ចឈ នេវ តារតីសា
 ទារិច្ឆត្តកាស្ស កោរិលារស្ស មួល ិច្ច ចត្តាភេ
 មាសេ បញ្ញិ កាមកុលោបិ សមប្បតា
 សមដឹក្ខតា បរិចាបនិ ។ សព្វជាលិង្ទុលែស្ស
 ទេ បន កិច្ចឈ ទារិច្ឆត្តកាស្ស កោរិលារស្ស
 សមន្តា បញ្ញាសយោជនិ អភាយ ធម៌ ហេរតិ

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ជាមួយមានផ្ទាក្រោះ កៅតទ្វីន ម្ចាលកិកុទាំងខ្សោយ សម័យនោះ ពួក
ទេរោតាដានតារតិច្ឆូវ កែវានបិត្តក្រោកអរបា តឡ្វោនេះ ដើមរលូសផ្តុំ
ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស មានផ្ទាក្រោះ កៅតទ្វីនហើយ មិនយុរបុន្តាន មុខជាប
នីមួយមានផ្ទាប់បុរាណមាត់បាប កុំនុំកាលតឡ្វោនេះ ។ ម្ចាលកិកុទាំងខ្សោយ
សម័យណា ដើមរលូសផ្តុំ ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស របស់ពួកទេរោតា
ជាន់តារតិច្ឆូវ ជាមួយមានផ្ទាប់បុរាណមាត់បាប កៅតទ្វីន ម្ចាលកិកុទាំង-
ខ្សោយ សម័យនោះ ពួកទេរោតាដានតារតិច្ឆូវ កែវានបិត្តក្រោកអរបា
តឡ្វោនេះ ដើមរលូសផ្តុំ ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស មានផ្ទាប់បុរាណមាត់បាប
កៅតហើយ មិនយុរបុន្តាន មុខជានីមួយមានផ្ទាប់បុរាណ ដោយអាការ
ទាំងពួន កុំនុំកាលតឡ្វោនេះ ។ ម្ចាលកិកុទាំងខ្សោយ សម័យណា ដើម
រលូសផ្តុំ ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស របស់ពួកទេរោតាដានតារតិច្ឆូវ ជាមួយមាន
ផ្ទាប់បុរាណ ដោយអាការទាំងពួន ម្ចាលកិកុទាំងខ្សោយ សម័យ
នោះ ពួកទេរោតាដានតារតិច្ឆូវ កែវានបិត្តក្រោកអរ ត្រួតសប់សល់
បរិបុណ្ឌ ទ្វោគបម្រើដោយកាមគុណាទាំង ៥ ជាចិត្ត អស់ ៥ នៅ
ទ្វោបគល់រលូសផ្តុំ ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស ។ ម្ចាលកិកុទាំងខ្សោយ
ដើមរលូសផ្តុំ ជាបារិច្ឆតក្រឹត្តិក្ស មានផ្ទាប់បុរាណ ដោយ
អាការទាំងពួន មានពន្លឹះផ្សាយចេញទៅ ៥០ យោដន៍ ដោយជីវិញ្ញ

បណ្តាលសកាសង្ហារិតា មហារ៉ែត្តា

អនុវត្ត យោជនសតំ តង្វោ តច្ចតិ អយមានុភាគេ
 ទារិច្ចត្តិកស្សី កោរិលារស្សី ។ ធរមេរ ទោ កិត្យូរ
 យស្សី សមយេ អិយស្សុរោគោ អការស្សា អនការិយំ
 បញ្ជាយ ថតិតិ បណ្តុបលាសោ កិត្យូរ អិយ-
 ស្សុរោគោ តស្សី សមយេ យោតិ ឈរណំ តារត្តិសានំ
 ទារិច្ចត្តិកោ កោរិលាគេ ។ យស្សី កិត្យូរ សមយេ
 អិយស្សុរោគោ កោសមស្សី ឱធម៌រោត្តា តាសាយានិ
 រត្តានិ អង្វាថោត្តា អការស្សា អនការិយំ បញ្ចីតោ យោតិ
 សត្តិបលាសោ កិត្យូរ អិយស្សុរោគោ តស្សី សមយេ
 យោតិ ឈរណំ តារត្តិសានំ ទារិច្ចត្តិកោ កោរិលាគេ ។
 យស្សី កិត្យូរ សមយេ អិយស្សុរោគោ វិច្ឆូរ
 តាមេរិ ។ ឬ ។ បបមំ ឃានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិបារតិ
 ជាលកជាតោ កិត្យូរ អិយស្សុរោគោ តស្សី សមយេ
 យោតិ ឈរណំ តារត្តិសានំ ទារិច្ចត្តិកោ កោរិលាគេ ។
 យស្សី កិត្យូរ សមយេ អិយស្សុរោគោ វិតត្តិវិចាកណំ
 រួបសមា ។ ឬ ។ ឯតិយំ ឃានំ ឧបសម្បដ្ឋ វិបារតិ
 ជាលកជាតោ កិត្យូរ អិយស្សុរោគោ តស្សី សមយេ
 យោតិ ឈរណំ តារត្តិសានំ ទារិច្ចត្តិកោ កោរិលាគេ ។

បណ្តាសកាសដីហិត មហារត្ត

ក្រុនធ្វាយទៅ បណ្តាយខ្សែលំ ១០០ យោដន៍ នេះជាអាណកាត់នៃ
ដើមរល្បសង្គម ជាត្រារិច្ឆ័តកត្រីក្ស ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេច
ណា អរិយសារៀកគិត ដើម្បីចេញចាកដ្ឋាន៖ ចូលទៅកាន់ផ្ទស
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា៖ អរិយសារៀក ដូចជាដើមរល្បសង្គម
ជាត្រារិច្ឆ័តកត្រីក្ស របស់ពួកទេរតាតាន់តារត្តិក្ស ដែលមានស្តីកទាំង
ហើយ យ៉ាវនោះដែរ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា អរិយ-
សារៀក កោរសក់និងពុកមាត់ ស្ម័កដណ្តាប់សំពត់កាសាយ៖ ហើយ
ចេញចាកដ្ឋាន៖ ចូលទៅកាន់ផ្ទស ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា៖
អរិយសារៀក ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាត្រារិច្ឆ័តកត្រីក្ស របស់ពួកទេរតា
តាន់តារត្តិក្ស ដែលមានស្តីក ៣ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា
អរិយសារៀក សូប់ស្តាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ ហើយ ចូលកាន់បប់មផ្លាន
ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា៖ អរិយសារៀក ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាត្រា-
រិច្ឆ័តកត្រីក្ស របស់ពួកទេរតាតាន់តារត្តិក្ស ដែលមានកញ្ចាំនៃស្តីកនិង
ផ្លាត់ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ សម្រេចណា៖ អរិយសារៀក ព្រោះរម្ងាប់នូវ
វិតកៈនិងវិចារៈ ។ ហើយ ចូលកាន់ទុតិយផ្លាន ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
សម្រេចណា៖ អរិយសារៀក ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាត្រារិច្ឆ័តកត្រីក្សរបស់
ពួកទេរតាតាន់តារត្តិក្ស ដែលមានស្តីកនិងផ្លាត់ តាំងទ្វើដែរដោយណា ។ ឥឡូវ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិភាយស្ស សត្តកនិចាតោ

យស្ស កិត្យាំ សមយេ អិយស្សវរកោ បីតិយា ច
 រិភាគ ។ មេ ។ តិធមេ យានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិភាគិ គុខមលកចាតោតោ កិត្យាំ អិយស្សវរកោ
 តស្ស សមយេ ហេរតិ ដោរានំ តារតិីសានំ
 ទារិធ្លត្តកោ កោវិលាភោ ។ យស្ស កិត្យាំ
 សមយេ អិយស្សវរកោ សុខស្ស ច បមាង
 ។ មេ ។ ចតុតិ យានំ ឧបសម្បជ្ជ វិភាគិ
 កោកាសកចាតោតោ កិត្យាំ អិយស្សវរកោ តស្ស
 សមយេ ហេរតិ ដោរានំ តារតិីសានំ ទារិធ្លត្តកោ
 កោវិលាភោ ។ យស្ស កិត្យាំ សមយេ អិយស្សវរកោ
 អាសរានំ ឈយា ។ មេ ។ សច្ចិកត្រា ឧបសម្បជ្ជ
 វិភាគិ សព្វចាលិង្វលោ កិត្យាំ អិយស្សវរកោ តស្ស
 សមយេ ហេរតិ ដោរានំ តារតិីសានំ ទារិធ្លត្តកោ
 កោវិលាភោ ។ តស្ស កិត្យាំ សមយេ កុម្ភា ដោរ
 សទ្ធមនុស្សវន្ទិ ធនោះ តត្លូច្ចាមេ អាយស្ស
 តត្លូច្ចាមស្ស អាយស្សតោ សទ្ធវិភាគិកោ^(១) អមុកញ្ញា
 គាហ រ និកមាហ រ អការស្ស អនការិយំ បព្វិតោ

១ និ. ម. សច្ចិវិហារី ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សម័យណា អរិយសវ៉េក ព្រោះនៅឯណាយ
 ចាកបីតិដស ។ ហេ ។ ចូលកាន់តតិយផ្សាន ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
 សម័យនោះ អរិយសវ៉េក ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាបារិច្ឆែតក្រីក្ស
 របស់ពួកទេរតាតាន់តារត្តិក្ស ដែលមានផ្សាក្រពុកកំពើកំហើយ ។ ម្ទាលកិត្តិ
 ទាំងខ្សាយ សម័យណា អរិយសវ៉េក ព្រោះលេបដៃនូវសុខដស ។ ហេ ។
 ចូលកាន់ចតុតផ្សាន ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សម័យនោះ អរិយសវ៉េក
 ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាបារិច្ឆែតក្រីក្ស របស់ពួកទេរតាតាន់តារត្តិក្ស
 ដែលមានផ្សាប់កជាមាត់បាប កំពើកំហើយ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ
 សម័យណា អរិយសវ៉េក ធ្វើឡើងកំច្បាស់ ។ ហេ ។ ព្រោះអស់
 អាសវេះទាំងខ្សាយ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សម័យនោះ អរិយសវ៉េក
 ដូចជាដើមរល្បសង្គម ជាបារិច្ឆែតក្រីក្ស របស់ពួកទេរតាតាន់
 តារត្តិក្ស ដែលមានផ្សាក្រឹកសុសត្តាយ ដោយអាការទាំងពួន ។
 ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្សាយ សម័យនោះ កុម្ភទេរតានំងខ្សាយ កំពុំង
 សំឡែងឡើលាន់ពួនឡើងបា អរិយសវ៉េក ដែលមានអាយុ ឈ្មោះនេះ
 ជាសុខិរិភាករបស់លោក ដែលមានអាយុ ឈ្មោះនេះ ចេញចាកដ្ឋែះ
 ដែលតាំងនៅក្នុងស្រុក បុ និគមជាមេរោះ ហើយចូលមកកាន់ផ្លូវ

បណ្តាសកាសដីបីតោ មហារោគ្គា

អាសវណ៍ ទយ ។ ឃ ។ សច្ចិកត្រា ឧបសម្បផ្ទះ
 រិយាធិតិ ។ កុម្ភានំ នេរណំ សទ្ធម៌ សុត្រា ចាតុម្យបារ-
 កជិកា នេរ... តារត្តិសា នេរ... យមា នេរ...
 តុសិតា នេរ... និម្ពាលវិតិ នេរ... បរនិមិតសរត្តិ
 នេរ... ព្រហ្មគាយិកា នេរ សទ្ធមនុស្សរេនិ ធន់សោ
 តត្តូឡាមេ អាយស្បា តត្តូឡាមស្បែ អាយស្បែតោ
 សទ្ធផិរិយារិកា អមុគ្គលា តាមា វ និកមា វ
 អភាគស្បា អនភាគិយំ បញ្ចិតោ អាសវណ៍ ទយ ។ ឃ ។
 សច្ចិកត្រា ឧបសម្បផ្ទះ រិយាធិតិ ។ តិតិយា តេន
 ទេណេន តេន មុហុត្រូន យារ ព្រហ្មលោកា សឡា
 អព្វុក្តុងតិ អយមានុការេ ីធនកាសរស្បែ កិត្តុលោតិ ។
 [៦៧] អចេខ អាយស្បែតោ សារីបុត្តិស្បែ របៀបតតស្បែ
 បដិសល្វៀនស្បែ ធនំ ចេតនោ បរិតត្រោ ឧណទានិ
 គិត្តិ ខោ កិត្តុ សត្វត្រា ក្រុកត្រា ឧបនិស្សាយ
 រិយាម៉ោ អកុសលំ បដិយោយ កុសលំ ការេយ្យរតិ ។
 អចេខ អាយស្បែតោ សារីបុត្តិស្បែ ធនំបេរាសិ សត្វានំ
 ខោ កិត្តុ សត្វត្រា ក្រុកត្រា ឧបនិស្សាយ រិយាម៉ោ

បណ្តាលសកាសដ្ឋានបិត មហាផ្ទៃ

បានធ្វើឡាកក់ចូរស់ ។ ហេ ។ ព្រោះអស់អាសវេទាំងនៅយ ។
 ពួកទេតាគាន់ចាត់មុខរាយជីក៖ ពួនីសំឡោងនៅក្នុងទេតាថាំងនៅយ...
 ពួកទេតាគាន់តារត្តិឱ្យ . . . ពួកទេតាគាន់យាម៖ . . . ពួកទេតាគាន់
 គុសិត ។ . . ពួកទេតាគាន់និមួនវតិ ។ . . ពួកទេតាគាន់បនិមិត-
 វសវតិ ។ . . ពួកទេតាគាន់ព្រហ្មរាយជីក៖ ញាប់សំឡោងឲ្យលាន់ពួនីឱ្យ
 ថា អវិយសារ៍កែ ដ៏មានអាយុ ឈ្មោះនេះ ជាសុទ្ធផិរិភាករបស់លោក
 ដ៏មានអាយុ ឈ្មោះនេះ ចេញចាកដ្ឋាន៖ ដែលតាំងនៅក្នុងប្រុក ឬ
 និគមធម៌ណោះ ហើយចូលមកកាន់ផ្ទុក បានធ្វើឡាកក់ចូរស់ ។ ហេ ។
 ព្រោះអស់អាសវេទាំងនៅយ ។ ព្រោះហេតុនោះ សំឡោងកំផ្លាយ
 ឱ្យឲ្យទេ ដរបដល់ព្រហ្មលោក ក្នុងឈណោះនោះ មួយវេចចានោះថា
 នេះជាអានុកាតរបស់កិត្តិ ជាព្រះខិលាប្រព័ន្ធ ។

[៦៧] គ្រានោះ ព្រះសារិបុត្រដ៏មានអាយុ នៅក្នុងទីស្តាត់ ពួន
 សម្រំ កំមានបិត្តត្រិះវិះ កែតែឡើងយ៉ាងនេះថា កិត្តិកាលធ្វើសការ៖
 គោរព អាភ្លឹយអូប្បូប្បូ ទីបណ៌បជៀនូវអកុសល ចម្រើននូវកុសល
 បាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារិបុត្រដ៏មានអាយុ មានសេចក្តី
 ត្រិះវិះដូចំបេះថា កិត្តិកាលធ្វើសការ៖ គោរព អាភ្លឹយព្រះសាស្ត្រ

សុត្តនលិជកេ អង្គត្តនិកាយសុស សត្តកនិបាទា

អគុសលំ បដហោយ គុសលំ ការយោ ធម្មំ ខោ...
 សដ្ឋំ ខោ... សិក្សាំ ខោ... សមាជី ខោ...
 អប្បមានំ ខោ... បដិសញ្ញារំ ខោ កិត្យា សញ្ញាផ្លា
 គុគ្រឹង ឧបនិស្សាយ វិរាងឆ្នាំ អគុសលំ បដហោយ
 គុសលំ ការយោរាតី ។ អចខោ អាយស្សាគោ សារិបុត្តស្ស
 ធនធនយោសិ តមេ ខោ មេ ធម្មា បរិសុទ្ធតា បរិ-
 យោជាតា យុទ្ធសាបំ តមេ ធម្មេ កញ្ញា^(១) កករោគោ
 អារោចយំ ធរំ មេ តមេ ធម្មា បរិសុទ្ធតា ធរំ កិស្សុណិ
 បរិសុទ្ធសធ្វើតតក ច ។ សេយ្យចាបិ ជាម ឬរិសោ
 សុរិណ្ឌនិក្សា អធិកញ្ចយោ បរិសុទ្ធដំ បរិយោជាតិ តស្ស
 ធរមស្ស អយំ ខោ មេ សុរិណ្ឌនិក្សា បរិសុទ្ធតា បរិយោ-
 ជាតោ យុទ្ធសាបំ តមេ សុរិណ្ឌនិក្សា កញ្ញា^(២) គម្ពារណំ
 ឯស្សុយំ ធរំ មេ អយំ សុរិណ្ឌនិក្សា សគម្ពារកោគោ
 បរិសុទ្ធតា ធរំ កិស្សុណិ បរិសុទ្ធសធ្វើតតក ចាតិ ។
 ធរមេ មេ តមេ ធម្មា បរិសុទ្ធតា បរិយោជាតា
 យុទ្ធសាបំ តមេ ធម្មេ កញ្ញា កករោគោ អារោចយំ

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ទីបល់បង្កើនូវអកុសល បម្រើននូវអកុសលបាន កិភុកាលធ្វើសការ៖
គោរព អាស្រ័យព្រះជម់ . . . ព្រះសង្កែ . . . សិក្សា . . . សមាជិ . . .
អប្បមាន៖ . . . បដិសន្ទារ៖ ទីបល់បង្កើនូវអកុសល បម្រើននូវ
អកុសលបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារិបុត្រធម៌នអាយុ មាន
សេចក្តីត្រីធនិងដឹងដ្ឋែះបាន ជម់ទាំងឡាយ របស់អាណាព្យាន់ ដែបរិសុទ្ធ
ធ្វើដៃនៅ បើដឹងដ្ឋែះ មានតែអាណាព្យាន់ យកជម់ទាំងនេះ ទោក្រាបបង្កិត្យ
ខ្លួន ចំពោះព្រះជ័យព្រះភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ជម់ទាំងឡាយ
របស់អាណាព្យាន់ នឹងជាចម់ ដែបរិសុទ្ធធ្វើ ជាចម់ដែលបច្ចុប្បន្នតាក់តែង
ដែបរិសុទ្ធក្រោពក យ៉ាងនេះដែង ។ ដឹងដ្ឋែបុរស បានមាសធ្វើរដៃ
បរិសុទ្ធ ធ្វើដៃនៅ បុរសនោះ មានសេចក្តីត្រីធនិងយ៉ាងនេះបាន មាសធ្វើរ
របស់អាណាព្យាន់ ដែបរិសុទ្ធ ធ្វើដៃនៅ បើដឹងដ្ឋែះ មានតែអាណាព្យាន់ យក
មាសធ្វើរនេះ ទោបង្ហាញ ដល់ពួកជាជមាស កាលបើយ៉ាងនេះ មាស
ធ្វើររបស់អាណាព្យាន់ តាំងនៅក្នុងបញ្ហាននៃជាជមាស នឹងជាមាសដែបរិសុទ្ធ
ដែង ជាមាសដែលជាជមាសតាក់តែង ដែបរិសុទ្ធក្រោពកដែង យ៉ាងណាមិញ្ញ ។
ជម់ទាំងឡាយ របស់អាណាព្យាន់ បរិសុទ្ធ ធ្វើដៃនៅ បើដឹងដ្ឋែះ មានតែ
អាណាព្យាន់ យកជម់ទាំងនេះ ទោក្រាបបង្កិត្យខ្លួនចំពោះព្រះជ័យព្រះភាគ

បណ្តាសកាសដ្ឋានីតោ មហារ៉ែត្តា

ឯវំ មេ តេម ធម្មា បរិសុទ្ធតា ចេរ កវិស្សូនិ
 បរិសុទ្ធសធ្វើតតក ចាតិ ។ អចឡេ អាយស្បា
 សារីយុត្តា សាយណ្ឌាសមយំ បជិសល្អាង រដ្ឋីតោ
 យេន កកវ តេណុបសត្វិថិ ឧបសត្វិថិត្តា កកវនំ
 អភិវឌ្ឍន៍ ធនិសិទិ ។ ធនិសិទិ ខោ
 អាយស្បា សារីយុត្តា កកវនំ ធនិសិទិ តោ មយំ
 កត្ត របោកតស្ប បជិសល្អីនស្ប ឯវំ ចេតសោ
 បរិតត្តោ ឧបចានិ គិត្ត ខោ កិត្ត សត្វាត្តា
 ក្រុកត្តា ឧបនិស្សាយ វិយារត្តា អគុសលំ បជយោយ
 គុសលំ ការេយ្យាតិ ។ តស្ប មយំ កត្ត ធនិសិទិ
 សត្តារំ ខោ កិត្ត សត្វាត្តា ក្រុកត្តា ឧបនិស្សាយ
 វិយារត្តា អគុសលំ បជយោយ គុសលំ ការេយ្យ
 ធម្មំ ខោ... សច្ចំ ខោ... សិត្តំ ខោ... សមាផី
 ខោ... អប្បមាណំ ខោ... បជិសត្តារំ ខោ កិត្ត
 សត្វាត្តា ក្រុកត្តា ឧបនិស្សាយ វិយារត្តា អគុសលំ
 បជយោយ គុសលំ ការេយ្យាតិ ។ តស្ប មយំ កត្ត
 ធនិសិទិ តេម ខោ មេ ធម្មា បរិសុទ្ធតា បរិយាងាតា

បណ្តាលសកាសង្គ់ហិត មហារគ្គ

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

យន្តនាបាំ តេម ធម្ម គញ្ញា កកវតោ អារេចយំ ឯំ
 មេ តេម ធម្មា បិសុទ្ធា ឬវ កិស្សិតិ បិសុទ្ធសច្ចិត-
 តក ច ។ សេយ្យថាបិ នាម ឬវិសោ សុរណ្ឌិត្តា
 អធិកចេងយ្យ បិសុទ្ធ បិយាណតាំ តស្ស ឯមស្ស
 អយំ ខោ មេ សុរណ្ឌិត្តា បិសុទ្ធ បិយាណតោ
 យន្តនាបាំ តមំ សុរណ្ឌិត្តា គញ្ញា គម្ពារណំ ធម្មយំ
 ឯំ មេ អយំ សុរណ្ឌិត្តា សកម្មារកតោ
 បិសុទ្ធ ឬវ កិស្សិតិ បិសុទ្ធសច្ចិតតកោ ចាតិ ។
 ឯមឯ មេ តេម ធម្ម បិសុទ្ធ បិយាណតា
 យន្តនាបាំ តេម ធម្ម គញ្ញា កកវតោ អារេចយំ
 ឯំ មេ តេម ធម្ម បិសុទ្ធ ឬវ កិស្សិតិ
 បិសុទ្ធសច្ចិតតកោ ចាតិ ។ សាង សាង សាទិត្ត
 សត្តារំ ខោ សាទិត្ត កិត្ត សត្ត ក្រកត្តា
 ឧបនិស្សាយ វិហារត្តា អគុសលំ បជោយោ
 គុសលំ ការេយ្យ ធម្មំ ខោ... សច្ចំ ខោ... សិត្តំ
 ខោ... សមាផី ខោ... អប្បមានំ ខោ... បជិសត្តារំ ខោ
 សាទិត្ត កិត្ត សត្ត ក្រកត្តា ឧបនិស្សាយ វិហារត្តា

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិបាត

បើជូន្ទោះមានតែអញ្ចប់កដម៉ែនីនេះទៅក្រាបទូល ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អញ្ច នឹងជាជម៉ែបិសុទ្ធ
ធ័រ ជាជម៉ែដែលមានបច្ចុះយតាក់តែង ដីបិសុទ្ធក្រោពកធ័រ ។ ដួចបុរស
បានមាសធ្វារ ដីបិសុទ្ធ ផ្លូវធ័រ បុរសនោះ មានសេចក្តីពិនិត្យ ឬយ៉ាងនេះ
ថា មាសធ្វាររបស់អាណាពញ្ច នីមួយៗ មាសធ្វារ ឬយ៉ាងនេះ មានតែ
អាណាពញ្ច យកមាសធ្វារនេះទៅបង្ហាញ ដល់ពុកជានមាស កាលបើ
យ៉ាងនេះ មាសធ្វាររបស់អញ្ច នាំនៅក្នុងប្រោននៃជានមាស នឹង
ជាមាសដីបិសុទ្ធធ័រ ជាមាសដែលជានតាក់តែង ដីបិសុទ្ធក្រោពកធ័រ
យ៉ាងណាមិញ្ញ ។ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អាណាពញ្ច នីមួយៗ ផ្លូវធ័រ
បើជូន្ទោះ មានតែអាណាពញ្ច យកជម៉ែនីនេះទៅក្រាបទូល ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អញ្ច នឹងជាជម៉ែ
បិសុទ្ធធ័រ ជាជម៉ែដែលបច្ចុះយតាក់តែង ដីបិសុទ្ធក្រោពកធ័រ យ៉ាងនោះ
ដែរ ។ ម្នាលសវិបុត្រ ត្រូវហើយ ។ ម្នាលសវិបុត្រ កិត្តិកាលធ្វើសក្តារៈ
គោរព អាប្រើយន្យរព្រះសាស្ត្រ ទីបណ៍បង្កើន្យអកុសល បម្រើន្យ
កុសលបាន ម្នាលសវិបុត្រ កិត្តិកាលធ្វើសក្តារៈ គោរព អាប្រើយន្យរព្រះ
ជម៉ែ... ព្រះសង្កែ... សិកា... សមាជិ... អប្បមាទ ... បដិសន្តារៈ

បណ្តាលសកាសដីបិតោ មហារ៉ែត្តា

អគ្គុសលំ បជ្ជយោយ គុសលំ ភារេយ្យតិ ។ ឯាំ
 រូត្រូ អាយស្បា សាទីបុត្រូ កកនវណ្ឌំ ធនតុងហេច តមស្បូ
 ខោ អយំ កណ្តុ កកនវតា សដ្ឋិត្វូន ភាសិតស្បូ ឯាំ
 វិត្ថាបន អត្តំ អាជាងាមិ ។ សោ វត កណ្តុ កិត្តុ
 សត្តិ អការហេ ធម្មេ សការហេ កវិស្សិតិតិ នេតំ
 ហានំ វិធីតិ យោ សោ កណ្តុ កិត្តុ សត្តិ
 អការហេ ធម្មិបិ សោ អការហេ ។ សោ វត កណ្តុ
 កិត្តុ សត្តិ អការហេ ធម្មេ អការហេ សដ្ឋិ
 សការហេ កវិស្សិតិតិ នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ
 កណ្តុ កិត្តុ សត្តិ អការហេ ធម្មេ អការហេ សដ្ឋិបិ
 សោ អការហេ ។ សោ វត កណ្តុ កិត្តុ សត្តិ
 អការហេ ធម្មេ អការហេ សដ្ឋិ អការហេ សិត្តាយ
 សការហេ កវិស្សិតិតិ នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ
 កណ្តុ កិត្តុ សត្តិ អការហេ ធម្មេ អការហេ សដ្ឋិ
 អការហេ សិត្តាយបិ សោ អការហេ ។ សោ វត
 កណ្តុ កិត្តុ សត្តិ អការហេ ធម្មេ អការហេ សដ្ឋិ
 អការហេ សិត្តាយ អការហេ សមាចិស្សិ សការហេ
 កវិស្សិតិតិ នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ កណ្តុ កិត្តុ

បណ្តាលសកាសដីបិត មហារត្ត

នឹងបល់បង្កើនអកុសល ចម្រើននូវកុសលបាន ។ កាលបីព្រះសាស្ត្រ ទ្វេង្វោតសំយ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្រិមានអាយុ ក្រាបបង្កើលព្រះជ័មាន ព្រះភាគជួរដ្ឋេះថា បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន ធម៌ដែលព្រះជ័មានព្រះភាគទ្វេង្វោតសំយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះអន្តិចយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារបានយ៉ាង នេះ ។ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន ពាក្យថា កិត្តិនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ ជាអ្នកគោរពកួនព្រះជម់ជួរដ្ឋេះ ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន កិត្តិណា មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ កិត្តិនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពកួនព្រះជម់ជួរដ្ឋេះ ។ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន ពាក្យថា កិត្តិនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ ជាអ្នកគោរពកួនព្រះសង្ឃឹមជួរដ្ឋេះ ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន កិត្តិណា មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ កិត្តិនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពកួនព្រះសង្ឃឹមជួរដ្ឋេះ ។ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន ពាក្យថា កិត្តិនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ មិនគោរពព្រះសង្ឃឹមជួរដ្ឋេះ ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន កិត្តិណា មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ មិនគោរពព្រះសង្ឃឹមជួរដ្ឋេះ កិត្តិនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពកួនព្រះសិក្សា ដូច នៅ ។ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន ពាក្យថា កិត្តិនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ មិនគោរពព្រះសង្ឃឹមជួរដ្ឋេះ មិនគោរពសិក្សា ជាអ្នកគោរព កួនព្រះសមាជិកជួរដ្ឋេះ ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអន្តិចម្រើន កិត្តិណា

សុត្តនិបិដក់ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិបាតេ

សត្តវិ អភាពហេ ចម្លេ អភាពហេ សដ្ឋី អភាពហេ
 សិត្តាយ អភាពហេ សមាជិស្សិចិ សោ អភាពហេ ។ សោ
 វត កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ អភាពហេ ចម្លេ អភាពហេ សដ្ឋី
 អភាពហេ សិត្តាយ អភាពហេ សមាជិស្សិ អភាពហេ
 អប្បមាណ សការហេ កិស្សិតិតិ លេតាំ ហានំ វិជ្ជិតិ
 យោ សោ កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ អភាពហេ ចម្លេ
 អភាពហេ សដ្ឋី អភាពហេ សិត្តាយ អភាពហេ
 សមាជិស្សិ អភាពហេ អប្បមាណចិ សោ អភាពហេ ។
 សោ វត កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ អភាពហេ ចម្លេ
 អភាពហេ សដ្ឋី អភាពហេ សិត្តាយ អភាពហេ
 សមាជិស្សិ អភាពហេ អប្បមាណ អភាពហេ បដិសញ្ញារ
 សការហេ កិស្សិតិតិ លេតាំ ហានំ វិជ្ជិតិ យោ សោ
 កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ អភាពហេ ចម្លេ អភាពហេ សដ្ឋី
 អភាពហេ សិត្តាយ អភាពហេ សមាជិស្សិ អភាពហេ
 អប្បមាណ អភាពហេ បដិសញ្ញារចិ សោ អភាពហេ ។
 សោ វត កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ សការហេ ចម្លេ
 អភាពហេ កិស្សិតិតិ លេតាំ ហានំ វិជ្ជិតិ យោ សោ
 កណ្តុ កិត្តុ សត្តវិ សការហេ ចម្លេចិ សោ សការហេ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

មិនគោរពទេសភាសា មិនគោរពទេសជម់ មិនគោរពទេសស្សី មិន
គោរពសិកា កិត្តិនោះ លេខាឃា មិនគោរព កូដសមាជិជ់ ។
បពិត្រទេសអង្គដែលមើន ពាក្យបា កិត្តិនោះ មិនគោរពទេសភាសា
មិនគោរពទេសជម់ មិនគោរពទេសស្សី មិនគោរពសិកា មិនគោរព
សមាជិ ជាមួកគោរព កូដអប្បមានេដ្ឋូច្ចេះ ហេតុនុះ មិនមានឡើយ
បពិត្រទេសអង្គដែលមើន កិត្តិណា មិនគោរពទេសភាសា មិនគោរពទេ
ជម់ មិនគោរពទេសស្សី មិនគោរពសិកា មិនគោរពសមាជិ កិត្តិ
នោះ លេខាឃា មិនគោរព កូដអប្បមានេជ់ ។ បពិត្រទេសអង្គដែលមើន
ពាក្យបា កិត្តិ មិនគោរពទេសភាសា មិនគោរពទេសជម់ មិនគោរព
ទេសស្សី មិនគោរពសិកា មិនគោរពសមាជិ មិនគោរពអប្បមានេ
ជាមួកគោរព កូដបដិសន្ទារេដ្ឋូច្ចេះ ហេតុនុះ មិនមានឡើយ បពិត្រទេ
អង្គដែលមើន កិត្តិណា មិនគោរពទេសភាសា មិនគោរពទេសជម់ មិន
គោរពទេសស្សី មិនគោរពសិកា មិនគោរពសមាជិ មិនគោរព
អប្បមានេ កិត្តិនោះ លេខាឃា មិនគោរព កូដបដិសន្ទារេជ់ ។ បពិត្រ
ទេសអង្គដែលមើន ពាក្យបាកិត្តិនោះ គោរពកូដទេសភាសា ជាមួកមិនគោរព
ទេសជម់ដ្ឋូច្ចេះ ហេតុនុះ មិនមានឡើយ បពិត្រទេសអង្គដែលមើន កិត្តិណា
គោរពទេសភាសា កិត្តិនោះ លេខាឃា គោរព កូដទេសជម់ជ់ ។

បណ្តាសកាសដីបិតោ មហារោគ្គា

សោ វត កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ សការហេ ធមេ
 សការហេ សធ្លើ អការហេ កិស្សិតិតិ នេតំ បានំ
 វិជ្ជិតិ យោ សោ កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ សការហេ
 ធមេ សការហេ សធ្លើបិ សោ សការហេ ។ សោ
 វត កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ សការហេ ធមេ សការហេ
 សធ្លើ សការហេ សិត្យាយ អការហេ កិស្សិតិតិ
 នេតំ បានំ វិជ្ជិតិ យោ សោ កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ
 សការហេ ធមេ សការហេ សធ្លើ សការហេ សិត្យាយបិ
 សោ សការហេ ។ សោ វត កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ
 សការហេ ធមេ សការហេ សធ្លើ សការហេ សិត្យាយ
 សការហេ សមាធិសិ អការហេ កិស្សិតិតិ នេតំ បានំ
 វិជ្ជិតិ យោ សោ កណ្តុ កិច្ចុ សត្វិ សការហេ ធមេ
 សការហេ សធ្លើ សការហេ សិត្យាយ សការហេ
 សមាធិសិបិ សោ សការហេ ។ សោ វត កណ្តុ
 កិច្ចុ សត្វិ សការហេ ធមេ សការហេ សធ្លើ
 សការហេ សិត្យាយ សការហេ សមាធិសិ សការហេ
 អប្បមាណេ អការហេ កិស្សិតិតិ នេតំ បានំ វិជ្ជិតិ

បណ្តាលកាសដីបាត មហាហ៊ត្ត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ពាក្យបា កិភុទោះ គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរព
 ព្រះជម់ ជាមួកមិនគោរពកូដ្ឋែសង្គម ដូចខ្លះ ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន កិភុណា គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់
 កិភុទោះ លេខាធា គោរពកូដ្ឋែសង្គមដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 ពាក្យបា កិភុទោះ គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្គម
 ជាមួកមិនគោរពកូដ្ឋែសិក្សាបុរីដែល ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏បម្រើន កិភុណា គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្គម
 កិភុទោះ លេខាធា គោរពកូដ្ឋែសិក្សាបែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន
 ពាក្យបា កិភុទោះ គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្គម
 គោរពសិក្សា ជាមួកមិនគោរព កូដ្ឋែសមាជិកបុរីដែល ហេតុន្តៃ៖
 មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន កិភុណាគោរពព្រះសាស្ត្រ
 គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្គម គោរពសិក្សា កិភុទោះ លេខាធា
 គោរពកូដ្ឋែសមាជិកបែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន ពាក្យបា កិភុទោះ
 គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្គម គោរពសិក្សា គោរព
 សមាជិក ជាមួកមិនគោរព កូដ្ឋែអប្បមាច់បុរីដែល ហេតុន្តៃ៖ មិនមានឡើយ

សុត្តនិដី អង្គភាពនិកាយសួយ សត្តកនិបាតេ

យោ សោ កណ្ឌ កិច្ចុ សត្វិ សការហោ ធមេ
 សការហោ សធ្លើ សការហោ សិគ្គាយ សការហោ
 សមាជិស្សី សការហោ ឃុប្បមាណិ សោ សការហោ ។
 សោ វត កណ្ឌ កិច្ចុ សត្វិ សការហោ ធមេ សការហោ
 សធ្លើ សការហោ សិគ្គាយ សការហោ សមាជិស្សី
 សការហោ ឃុប្បមាណ សការហោ បជិសញ្ញាប អការហោ
 កិស្សិតិតិ នេតំ បានំ វិធ្លិតិ យោ សោ កណ្ឌ
 កិច្ចុ សត្វិ សការហោ ធមេ សការហោ សធ្លើ
 សការហោ សិគ្គាយ សការហោ សមាជិស្សី សការហោ
 ឃុប្បមាណ សការហោ បជិសញ្ញាបិ សោ សការហោ ។
 ឥមស្ស ខោ អបំ កណ្ឌ កករតា សិទ្ធិត្រូវ
 កាសិតស្ស ធបំ វិគ្គាប អត្ថិ អាជាហាមិតិ ។
 ហាចុ ហាចុ សារិបុត្តិ ហាចុ ខោ ត្តិ សារិបុត្តិ
 ឥមស្ស មយា សិទ្ធិត្រូវ កាសិតស្ស ធបំ វិគ្គាប
 អត្ថិ អាជាហានិ ។ សោ វត សារិបុត្តិ កិច្ចុ សត្វិ
 អការហោ ធមេ សការហោ កិស្សិតិតិ នេតំ បានំ
 វិធ្លិតិ យោ សោ សោ សារិបុត្តិ កិច្ចុ សត្វិ
 អការហោ ធមេបិ សោ អការហោ ។ ឬ ។

សុត្តនិបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិតាត

បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន កិច្ចិណា គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់
 គោរពព្រះសង្ឃឹម គោរពសិក្សា គោរពសមាជិ កិច្ចិនោះ លេខាដា
 គោរពកូនអប្បមានេដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ពាក្យបា កិច្ចិនោះ
 គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្ឃឹម គោរពសិក្សា គោរព
 សមាជិ គោរពអប្បមានេ ជាមួកមិនគោរពកូនបដិសន្តារៈដូចខ្លះ ហេតុ
 នីេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ពាក្យបា កិច្ចិនោះ គោរពព្រះ
 សាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្ឃឹម គោរពសិក្សា គោរពសមាជិ
 គោរពអប្បមានេ កិច្ចិនោះ លេខាដា គោរពកូនបដិសណ្តារៈដែរ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ជម់ដែលព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រូវសម្រេចដោយ
 សង្គបនេះ ទីព្រះអង្គយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 សារិបុត្តិ ត្រូវហើយ ។ ម្នាលសារិបុត្តិ ជម់ដែលតាមតាម សម្រេចដោយ
 សង្គបនេះ អង្គយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ លូហើយ ។
 ម្នាលសារិបុត្តិ ពាក្យបា កិច្ចិនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ ជាមួកគោរព
 កូនព្រះជម់ដូចខ្លះ ហេតុនីេះ មិនមានឡើយ ម្នាលសារិបុត្តិ កិច្ចិណា មិន
 គោរពព្រះសាស្ត្រ កិច្ចិនោះ លេខាដា មិនគោរពកូនព្រះជម់ដែរ ។ ហេ ។

បណ្តាលសកាសដ្ឋាន មហារោគ្គា

សោ វត សារីបុត្តិ ភិត្យុ សត្វិ អការហេ ចម្លេ
 អការហេ សធ្លៀ អការហេ សិត្យាយ អការហេ សមាជិស្សិ
 អការហេ អប្បមាណ អការហេ បជិសន្ទារ សការហេ
 កិស្សិតិតិ នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ សារីបុត្តិ ភិត្យុ
 សត្វិ អការហេ ចម្លេ អការហេ សធ្លៀ អការហេ សិត្យាយ
 អការហេ សមាជិស្សិ អការហេ អប្បមាណ អការហេ
 បជិសន្ទារិ សោ អការហេ ។ សោ វត សារីបុត្តិ
 ភិត្យុ សត្វិ សការហេ ចម្លេ អការហេ កិស្សិតិតិ
 នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ សារីបុត្តិ ភិត្យុ
 សត្វិ សការហេ ចម្លេិ សោ សការហេ ។ យោ ។ សោ
 វត សារីបុត្តិ ភិត្យុ សត្វិ សការហេ ចម្លេ សការហេ
 សធ្លៀ សការហេ សិត្យាយ សការហេ សមាជិស្សិ
 សការហេ អប្បមាណ សការហេ បជិសន្ទារ អការហេ
 កិស្សិតិតិ នេតំ ហានំ វិធីតិ យោ សោ សារីបុត្តិ
 ភិត្យុ សត្វិ សការហេ ចម្លេ សការហេ សធ្លៀ
 សការហេ សិត្យាយ សការហេ សមាជិស្សិ សការហេ
 អប្បមាណ សការហេ បជិសន្ទារិ សោ សការហេ ។

បណ្តាលសកាសដីបិត មហារ៉ត្ត

ម្នាលសវិបុត្តិ ពាក្យម៉ា កិភូនោះ មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះ
ជម់ មិនគោរពព្រះសង្ឃឹម មិនគោរពសិក្សា មិនគោរពសមាជិ មិនគោរព
អប្បមាន៖ ជាមួកគោរពកុងបដិសន្ទារ៖ ដូចខ្លះ៖ ហេតុនុំ៖ មិនមានឡើយ
ម្នាលសវិបុត្តិ កិភូណា មិនគោរពព្រះសាស្ត្រ មិនគោរពព្រះជម់ មិន
គោរពព្រះសង្ឃឹម មិនគោរពសិក្សា មិនគោរពសមាជិ មិនគោរពអប្ប-
មាន៖ កិភូនោះ លេខាដែល មិនគោរពកុងបដិសន្ទារ៖ ដើរ ។ ម្នាលសវិបុត្តិ
ពាក្យម៉ា កិភូនោះ គោរពព្រះសាស្ត្រ ជាមួកមិនគោរពកុងព្រះជម់ដូចខ្លះ៖
ហេតុនុំ៖ មិនមានឡើយ ម្នាលសវិបុត្តិ កិភូណា គោរពព្រះសាស្ត្រ
កិភូនោះលេខាដែល គោរពកុងព្រះជម់ ដើរ ។ ហើយ ម្នាលសវិបុត្តិ ពាក្យម៉ា
កិភូនោះ គោរពព្រះសាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្ឃឹម គោរពសិក្សា
គោរពសមាជិ គោរពអប្បមាន៖ ជាមួកមិនគោរពកុងបដិសន្ទារ៖ ដូចខ្លះ៖
ហេតុនុំ៖ មិនមែនជាបានឡើយ ម្នាលសវិបុត្តិ កិភូណា គោរពព្រះ
សាស្ត្រ គោរពព្រះជម់ គោរពព្រះសង្ឃឹម គោរពសិក្សា គោរពសមាជិ
គោរពអប្បមាន៖ កិភូនោះ លេខាដែល គោរពកុងបដិសន្ទារ៖ ដើរ ។

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាទា

នៅស្ស ខោ សារីយុត្ត មយា សិទ្ធិត្រូន កាសិតស្ស
ឯវិត្តារេន អត្ថា ធម្មព្រៃតិ ។

[៦៤] ការំ អនុយុត្តស្ស កិត្តិរ កិត្តិរ
វិហារតោ គិញ្ញាបិ ឯវិ ត្រូ ឧប្បធ្លើយុ អយោ វត
មេ អណុជាងាយ អសរេហិ ចិត្តំ វិមុថ្នូយ្យតិ
អចឡើស្ស នេវ អណុជាងាយ អសរេហិ ចិត្តំ វិមុថ្នូតិ ។
តំ គិស្ស ហោតុ ។ អភាពត្តាតិស្ស រចនីយំ ។
គិស្ស អភាពត្តា ។ ចតុន្លំ សតិប្បញ្ញាងានំ ចតុន្លំ
សម្បប្បញ្ញាងានំ ចតុន្លំ ត្រួតាងានំ បញ្ញន្លំ ត្រួតាងានំ
បញ្ញន្លំ ពលាងានំ សតុន្លំ ពេញ្ជាតាងានំ អរិយស្ស
អផ្ទិតគិស្ស មត្តិស្ស ។ សេយ្យចាបិ កិត្តិរ
គុគ្លឹងឱយ អណ្តូរានិ អផ្ទ រ ធន រ ទ្វាងស រ
តានស្ស គុគ្លឹងឱយ ន សម្បាមិសយិតានិ ន
សម្បាមិសយិតានិ ន សម្បាមិការិតានិ គិញ្ញាបិ
តស្ស គុគ្លឹងឱយ ឯវិ ត្រូ ឧប្បធ្លើយុ អយោ
វត មេ គុគ្លឹងចោតកា ចាននិសិបាយ រ
មុខតុណ្ហាកេន រ អណ្តូកោសំ បានលេត្តា

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលសារិបុត្តិ ធម៌ដែលតបាតត សម្ងាត់ដោយសង្ខេបនេះ អ្នកយល់
សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ ។

[៦៥] ម្នាលភិកុំទាំងឡាយ ភិកុំដែលមិនប្រកបរើយ ។ នូវ
ការនា បើទុកដាមានសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងនេះថា ធ្វើដួចមេចបញ្ចី ចិត្ត
របស់អាណាពញ្ចូន គប្បីធុតស្រឡេខេះបាកអាសវេះទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់
មាំ ដួចឡើងដោយ ក៏គឺដែលបានបន្ទាប់ភិកុំនោះ មិនវិចស្រឡេខេះបាកអាសវេះ
ទាំងឡាយ ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
អ្នី ។ ត្រូវនិយាយថា ព្រោះតែភិកុំមិនបានចម្រើន ។ ព្រោះមិនបានចម្រើន
អ្នី ។ ព្រោះតែមិនបានចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន ២ សម្រាប់ប្បដ្ឋាន ២ តម្លៃប្បដ្ឋាន ២
តម្លៃប្បដ្ឋាន ៤ ពល់ ៤ ពេលដួង ៣ អរិយមត្តប្រកបដោយអ្នី ។ ម្នាល
ភិកុំទាំងឡាយ ដួចពន្លំមានទាំងឡាយ ៨ ភូ ១០ ភូ ១២ ភូ ១៤មានទាំង
ទាំងឡាយនោះ ដែលមេមានទំនិញក្រាបដោយប្រែពេ មិនបានធ្វើឡើកកំក្រោះ
ដោយប្រែពេ មិនបានឡើដាប់ភិនវាជាមេដោយប្រែពេ បើទុកដាមេមាន
នោះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដួចមេចបញ្ចី ក្នុងទាំងឡាយរបស់
អញ្ជូន គប្បីទម្ងាយសម្រកុណ៍ ដោយចុងក្រូចកដើម្បី បុ ដោយចុងបំពុះ

បណ្តាសកាសដីបិតា មហារោគ្រា

សោត្តិនា អភិវិញ្ញុផ្លូយឃិនិ អចខោ អកញ្ច នៅ
 គុឡុងមេត្តាគា ជានលទ្ធសិទ្ធិយ រ មុខតុល្យាកេណែ
 រ អណ្ឌាកោសំ បណ្តាលេត្តា សោត្តិនា អភិវិញ្ញុផ្លូយិតំ ។
 តំ គិស្ស ហេតុ ។ តងាយមួនិ^(១) កិត្យាប គុឡុងិយា
 អណ្ឌាកោណិ ន សម្បាមធិសយិតានិ ន សម្បាបរិសេជិតានិ
 ន សម្បាបរិភាគិតានិ ធរមេ ខោ កិត្យាប ភារាំ
 អនុយុត្តិស្ស កិត្យាបោ វិយារតោ គិព្យាបិ ធរាំ
 ឥថ្នា ឧប្បជ្ជូយ អបោរ វត មេ អនុចាតាយ
 អស់ហិ ចិត្តាំ វិមុជ្ជូយកិ អចុុស្ស នេវ
 អនុចាតាយ អស់ហិ ចិត្តាំ វិមុជ្ជិ ។ តំ
 គិស្ស ហេតុ ។ អភាគិតតាតិស្ស របនីយំ ។ គិស្ស
 អភាគិតត្តា ។ ចតុន្ទាំ សតិប្បជ្ជាងានំ ចតុន្ទាំ សម្បប្ប-
 ជាងានំ ចតុន្ទាំ ឥទ្ធិជាងានំ បញ្ហាន្ទាំ ឥណ្ឌិយានំ
 បញ្ហាន្ទាំ ពលានំ សតុន្ទាំ ពេជ្ជិត្តានំ អរិយស្ស
 អដ្ឋិតិស្ស មតិស្ស ។ ភារាំ អនុយុត្តិស្ស កិត្យាប
 កិត្យាបោ វិយារតោ គិព្យាបិ ន ធរាំ ឥថ្នា ឧប្បជ្ជូយ

បណ្តាលកាសដីបិត មហាហ៊ត្ត

ហើយព្រាស់ចេញមក ដោយស្រួល ដូចខ្លះក៏ដោយ កើតជ់តែក្នុងមានទាំងនោះ មិនអាចនឹងទម្ងាយនូវសម្បកទេ ដោយចុងក្រូចកដើម្បី បុ ដោយ
 ចុងចំពុះ ហើយព្រាស់ចេញមក ដោយស្រួលធានដែរ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាលកិភិទទាំងនេះ ព្រោះពាណិជ្ជកម្ម ដែលមេមាន
 មិនធានប្រាបដោយប្រចាំថ្ងៃ មិនធានធ្វើឡើកកំណើដោយប្រចាំថ្ងៃ មិនធានទ្វាកំណើនរបស់អាត្រាមព្រោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលកិភិទទាំងនេះ កិភិទ
 ដែលមិនប្រកបរៀង ។ នូវការនោះ បើទុកដាមានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាង
 នេះបាន ធ្វើដូចមេចប្លឹង បិត្តរបស់អាត្រាមព្រោះ គឺជូនប្រជុះបាកអាសវៈ
 ទាំងនេះ ព្រោះមិនប្រកាន់ម៉ា ដូចខ្លះក៏ដោយ កើតជ់តែបិត្តរបស់កិភិទ
 នោះ មិនធ្វើប្រជុះបាកអាសវៈទាំងនេះ ព្រោះតែមិនប្រកាន់ម៉ាបាន
 ដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអី ។ ត្រូវនិយាយបាន ព្រោះតែមិនបាន
 ចម្រើន ។ ព្រោះមិនបានចម្រើនអី ។ ព្រោះមិនបានចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន ២
 សម្រួល ២ តម្លៃបាន ២ តម្លៃបាន ២ តម្លៃបាន ២ តម្លៃបាន ២ អរិយមត្ត
 ប្រកបដោយអ្នក ៤ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលកិភិទទាំងនេះ កិភិទ ដែល
 បានប្រកបរៀង ។ នូវការនោះ បើទុកដាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាង នេះបាន

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

អបោរ វត មេ អណ្ឌូជាងាយ អាសហ៊ី ចិត្ត
 វិមុទ្ធយរាតិ អចូស្ស អណ្ឌូជាងាយ អាសហ៊ី ចិត្ត
 វិមុទ្ធតិ ។ តាំ កិស្ស យោតុ ។ ភាគិតត្តាតិស្ស រចនីយំ ។
 កិស្ស ភាគិតត្តា ។ ចតុណ្តំ សតិប្បញ្ញជាងានំ ចតុណ្តំ សម្រ-
 ប្បញ្ញជាងានំ ចតុណ្តំ តន្ទិជាងានំ បញ្ហណ្តំ តន្ទិយានំ បញ្ហណ្តំ
 ពលានំ សតុណ្តំ ពោផ្លូត្តានំ អរិយស្ស អង្គត្តិកាស្ស
 មត្តស្ស ។ សេយុចាបិ កិត្តូរ គុឡូដិយា អណ្តិតាស្ស
 អង្គ វ និស វ ធ្វាគុន វ តានស្ស គុឡូដិយា
 សម្រាមធិសយិតានិ សម្រាមរិសេជិតានិ សម្រាមរិភារ-
 តានិ កិញ្ចាបិ តស្ស គុឡូដិយា ន ឯវំ តន្ទា
 ឧប្បឆ្លេយ្យ អបោរ វត មេ គុឡូដិជាតកា
 ចាងនខសិខាយ វ មុខតុល្លាកេន វ អណ្តាកេនាំ
 បជាលេត្តា សោត្តិនា អភិនិពិប្បុលិ អចទោ
 កញ្ចារ តេ គុឡូដិជាតកា ចាងនខសិខាយ វ
 មុខតុល្លាកេន វ អណ្តាកេនាំ បជាលេត្តា សោត្តិនា
 អភិនិពិធិតិ ។ តាំ កិស្ស យោតុ ។ តចាបាយម្បនិ^(១)
 កិត្តូរ គុឡូដិយា អណ្តិតានិ សម្រាមធិសយិតានិ

សុត្តនលិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

ធ្វើដូចមេចប្លឹង ចិត្តរបស់អាណាមញ្ញ គប្បីធុតស្រឡោះបាកអាសវេះទាំងខ្លាយ
ព្រោះមិនប្រកាន់មំ ដូចខ្លះក៏ដោយ ក៏គឺត្រួតពិត្យរបស់កិត្តិនោះ ធុត
ស្រឡោះបាកអាសវេះទាំងខ្លាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មំបានដែរ ។ ដំណើរ
នោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ត្រូវនិយាយថា ព្រោះត្រួតពិត្តិបានចម្លើន ។ ព្រោះ
បានចម្លើនអ្នី ។ ព្រោះបានចម្លើនសតិប្បដ្ឋាន ២ សម្រាប់បានចម្លើន ២ តួចិត្តទៅ
២ តួត្រូវ ៥ ពល៖ ៥ ពោធិ៍ ៥ អវិយមត្តប្រកបដោយអន្ត់ ៥ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងខ្លាយ ដូចជាទីមាន់ទាំងខ្លាយ ៥ កី ១០ កី ១២ កី
ពីមាន់ទាំងនោះ ដែលមែមាន់ត្រូវបានដោយប្រោះពេល ធ្វើឲ្យកក់ក្រោះ
ដោយប្រោះពេល ធ្វើឲ្យជាប់ក្នុងរាជរាជការដោយប្រោះពេល មែមាន់
នោះ បើទុកជាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្ញាយ៉ានេះថា ធ្វើដូចមេចប្លឹង ក្នុង
ទាំងខ្លាយរបស់អញ្ញ គប្បីទម្ងាយសម្បកពី ដោយចុងក្រោមកដើរ បុ
ដោយចុងចំពុះ ហើយព្យាល់ចេញមក ដោយស្រួល ដូចខ្លះក៏ដោយ ក៏
គឺត្រួតពិត្តិមាន់ទាំងនោះ អាបទម្ងាយសម្បកពី ដោយចុងក្រោមកដើរ បុ
ដោយចុងចំពុះ ហើយព្យាល់ចេញមក ដោយស្រួលបាន ។ ដំណើរ
នោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្លាយ ព្រោះត្រួតពីទាំងនោះ
ដែលមែមាន់ត្រូវបានដោយប្រោះពេល ធ្វើឲ្យកក់ក្រោះ ដោយប្រោះពេល

បណ្តាសកាសដីតោះ មហារោគ្គា

សម្បាបរិសេជិតានិ សម្បាបរិភាពានិ ធរមេ នៅ កិច្ចូប់
 ភារំ អនុយុត្តិស្ស កិច្ចូបោ វិបារតោ គិញ្ញាបិ ន ឯំ
 តង្វា ឧប្បឆ្លេយ្យ អយក វត មេ អនុចាងាយ
 អាសហិ ចិត្ត វិមុច្ចយវតិ អចទួស្ស អនុចាងាយ
 អាសហិ ចិត្ត វិមុច្ចិ ។ តំ គិស្ស ហោតុ ។ ភាព-
 ត្តាតិស្ស វចនីយំ ។ គិស្ស ភាពត្តាតា ។ ចតុខំ សតិ-
 ប្បដ្ឋាងានំ ។ យេ ។ អរិយស្ស អធ្លិកកស្ស មតុស្ស ។
 សេយ្យជាបិ កិច្ចូប់ ពលកណ្តាស្ស រ ពលកណ្តា-
 ត្តរសិស្ស^(១) រ និស្សឆ្លេរ រសិទេដ អតុលិប្បជានិ
 និស្សិ អតុផ្ទុបំ នោ ច ទួស្ស ឯំ ញ្ចាង់
 យកិ ធរតុកំ រ មេ អធ្ល តស្ស រសិទេស្ស
 ីធម៌ ធរតុកំ រ ហើយោ ធរតុកំ រ បរតិ
 អចទួស្ស ីធម៌ ីធមោឆ្លេរ ញ្ចាង់ យកិ

១ និ. បលគណ្តាស្ស រ បលគណ្តាឭ្យរសិកស្ស រ ។ ម. ដលគណ្តាស្ស រ ដលគណ្តា-
 ត្តរសិកស្ស រ ។

បណ្តាលសកាសអ្នកហិត មហារ៉ត្ត

ទ្វាប់កិនវាទាមដោយប្រព័ន្ធបើយ យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្ចាលកិភុទំនួយ
 កិភុទេលបានប្រកបរឿយ ។ នូវការនា ហើនកិដ្ឋ មិនមានសេចក្តីជ្រាប្រា
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចមេចប្ដី ចិត្តរបស់អាណាពញ្ច គប្បិធុតស្រឡេះបាក
 អាសវេះទាំងនួយ ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំ ដូចខ្លះកំដោយ កំគុងតែ
 ចិត្តរបស់កិភុទេះ ធុតស្រឡេះបាកអាសវេះទាំងនួយ ព្រោះតែមិន
 ប្រកាន់មាំបានដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ត្រូវនិយាយថា
 ព្រោះតែកិភុទេនបម្រើន ។ ព្រោះបានបម្រើនអ្នី ។ ព្រោះបានបម្រើន
 សតិប្បដ្ឋាន ២ ។ ៩ ។ អរិយមត្តប្រកបដោយអន្ត ឬ កំយ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាលកិភុទំនួយ ដូចជាឃោះយើ ឬ កូនសិស្សរបស់
 ជាឃោះយើ យកម្រាមដែនិជ្ជមេដែ ទៅចាប់កាន់ត្រួនីម៉ែនកាំបិត បុន្តែជាឃោះ
 យើ ឬ កូនសិស្សរបស់ជាឃោះយើនោះ មិនដឹងយ៉ាងនេះថា ម៉ែនកាំបិត
 របស់អញ្ច នោះ ត្រូវនេះ សីកអស់បុណ្យេះ ឬ ត្រូម្រិល សីកអស់
 បុណ្យេះ ឬ កំម្រិលម្រួល សីកអស់បុណ្យេះ ដូចខ្លះទេ លុះដល់ម៉ែនកាំបិត
 នោះ សីកអស់ហើយ ទីបានដឹងថា អស់ហើយ យ៉ាងណាមិញ្ញ

សុត្តនលិចដក អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាទា

បរមេ ទោ កិត្យូរ ការណំ អនុយុត្តិស្ស កិត្យូរ
 វិហារតោ គិញ្ចាបិ ន ឯំ ព្រាណា យោតិ ធនតុកំ
 រ មេ អន្ត អាសរណំ ីជា ធនតុកំ រ ហើយ
 ធនតុកំ រ បរិតិ អចូស្ស ីឱោ ីឱាន្វេ ព្រាណា
 យោតិ ។ សេយ្យចាបិ កិត្យូរ សាមុទ្ធកាយ នាកាយ
 ស្រួលនិន្តាយ ដម្ពាសានិ ឧបោក បរិយាតាយ
 យោមនិកោន ធន ឯកិត្យូតាយ ភាគតិបយនោនិ
 ពន្លានិ តានិ ចារុស្សកោន មេយោន អភិប្បរដ្ឋានិ
 អប្បកសិរោន បដិប្បស្សម្បនិ^(១) បុតិកានិ ករណិ បរមេ
 ទោ កិត្យូរ ការណំ អនុយុត្តិស្ស កិត្យូរ វិហារតោ
 អប្បកសិរោន សព្វាញនិ បដិប្បស្សម្បនិតិ^(២) ។

[៦៥] ធន សមយំ កករ តោសលេសុ ចានិកំ
 បរិតិ មហាត កិត្យូសញ្ញុន សន្តិ ។ អន្តសា ទោ
 កករ អន្តានមត្តប្បដិបញ្ចា អញ្ជាសរសិ បណ្ឌេស មហានំ
 អភិត្យិនំ អាធិតំ សម្បជិលិតំ សព្វាញតិក្តិតំ ិស្តា មត្តា
 ិត្យិម្ប អញ្ជាសរសិ រុត្យម្បលេ បញ្ញាតេ អសល និសិទិ ។

^(១) ម. បរិហាយនិ ។ ^(២) និ. ម. បដិប្បស្សម្បនិ បុតិកានិ ករណិតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តនិកាយ សត្តកនិចាត

ម្នាលកិភីទាំងឡាយ កាលបើកិភីប្រកបរឿយ ។ នូវការនា បើទុកដាច
មិនបានដឹងយ៉ាងនេះថា ត្រូវនេះ អាសវ់ទាំងឡាយ របស់អញ្ច អស់
ទោបូណ្ឌោះ ឬ ត្រូវមួល អស់ទោបូណ្ឌោះ ឬក៏ មួលមួយ អស់ទោ
បូណ្ឌោះ ដូចខ្លះទេ លុះអាសវ់នោះអស់ទោ ទិន្នន័យថា អស់ហើយ
កើយាទនោះដែរ ។ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ ដូចជាសំពោះសមុទ្រដែល
គេបាននឹងធ្វាក់ ត្រាំនៅកុងទីក អស់ ៦ ទៅ ដល់ហេមននរដូរ គេលើក
ឡើងដាក់លើគោក ចំណាតទាំងឡាយ ត្រូវខ្សោលនិងកម្មត្រូវ ចំណាត
ទាំងនោះ ត្រូវក្រោះ បង្កុរស្រាប កើខ្ពស់បុរាណធម្មុយបានដោយជាយ
យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលកិភីទាំងឡាយ កាលបើកិភី បានប្រកបរឿយ ។
នូវការនា សំយោជន៍ទាំងឡាយ កើសប់រមាប់បានដោយជាយ កើយាទ
នោះដែរ ។

[៦៨] សម័យម្បយ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ត្រាប់ទោកនៃចារិក កុងដែន
កោសល ជាម្បយនឹងកិភីសង្ឃ្រប់នូវប ។ ព្រះជ័មានព្រះភាគ ទ្រង់យាន
ទោកនៃផ្ទះត្រាយ ទ្រង់បានយើង្វាត់នរក្រើនដី កុងប្រទេសម្បយកន្លែងកំពុង
ធេះកើត្រាលរន្ទាល សន្ទាសន្ទា លុះទៅយើង្វាត់ហើយ កើយាទបេញសំពី
ផ្ទះទោកដីលើអាសន៍ ដែលគេក្រាលប្រាយ ប្របគល់យើម្បយដើម ។

បណ្តាសកាសដីបិតោ មហារោគ្គា

និស្ស ខោ កករ កិច្ច អាមេឡូសិ បស្បច
 នោ តុមេ កិច្ចរៀ អមំ មហាល៊ែ អភិច្ចន់ អាជិត្ត
 សម្បជ្ជលិតំ សព្វាតិក្នុតនិ ។ ឯវេ កណ្ត ។
 តំ តី មញ្ញច កិច្ចរៀ កាតមំ នុ ខោ វំ យំ អមំ
 មហាល៊ែ អភិច្ចន់ អាជិត្ត សម្បជ្ជលិតំ សព្វាតិក្នុតំ
 អាលិធិត្រា ឧបនិសីដោយ វ ឧបនិបង្វោយ វ យំ វ
 ទត្តិយកាំ វ ព្រាយុណាកាំ វ កុហាបតិកាំ
 វ មុនុតលួនបាត្តុជាតំ អាលិធិត្រា ឧបនិសីដោយ វ
 ឧបនិបង្វោយ វតិ ។ ឯតាហេ កណ្ត វំ យំ
 ទត្តិយកាំ វ ព្រាយុណាកាំ វ កុហាបតិកាំ វ
 មុនុតលួនបាត្តុជាតំ អាលិធិត្រា ឧបនិសីដោយ វ
 ឧបនិបង្វោយ វ ។ ឯក្រុព្រោតំ កណ្ត យំ អមំ
 មហាល៊ែ អភិច្ចន់ អាជិត្ត សម្បជ្ជលិតំ សព្វាតិក្នុតំ
 អាលិធិត្រា ឧបនិសីដោយ វ ឧបនិបង្វោយ វតិ ។
 អារេយាមិ វោ កិច្ចរៀ បងិរេយាមិ វោ កិច្ចរៀ

បណ្តាលកាសជុបិត មហារត្ត

លុះព្រះដំមានព្រះភាគ គដ្ឋរបេហីយ ទ្វធ័ត្រាស់ហោកិភុទាំងខ្យាយថា
 ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ អ្នកទាំងខ្យាយ បានយើញចំនរភ្លើនិងដំណោះ
 កំពុងផែះភីប្រាលរន្ទាល សន្លាសន្លាដែរបុ ។ ព្រះករុណាប្រះអង្គ ។
 ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ អ្នកទាំងខ្យាយ សមាត់ហេតុនោះ បានបូម្រោះ
 កិភុអង្គយ បុ ដោកិធមិបចំនរភ្លើនិងដំណោះ កំពុងផែះភីប្រាលរន្ទាលសន្លា
 សន្លា ហើយនិងកិភុអង្គយ បុ ដោកិធមិបុត្តិយកញ្ញាកី ព្រោហ្មណា-
 កញ្ញាកី គហបតិកញ្ញាកី ដែលមានដៅនិនដើរដៃទន្លេសលុន់ តើរបស់
 ណាប្រសើរជាន់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមែន កិភុអង្គយ បុ ដោកិធមិប
 ុត្តិយកញ្ញាកី ព្រោហ្មណាកញ្ញាកី គហបតិកញ្ញាកី ដែលមានដៅនិន
 ដើរដៃទន្លេសលុន់នៃជាន់ ប្រសើរជាន់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដែលមែន ដំ
 កិភុអង្គយ បុ ដោកិធមិបចំនរភ្លើនិងដំណោះ កំពុងផែះភីប្រាលរន្ទាលសន្លា
 សន្លា នុះជាសប្តាកិឡុកវិញ ។ ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ តបាតត
 ប្រាប់អ្នកទាំងខ្យាយ ម្នាលកិភុទាំងខ្យាយ តបាតតនរណ៍លុបអ្នកទាំងខ្យាយ

សុត្តនិងកៅ អង្គតានិភាយស្ស សត្តកនិតាគោ

យថា ធរលើ តស្ស រំ ឯុស្សិលស្ស ចាបដម្ពស្ស
 អសុចិសត្ថស្សរសមាទាស្ស បជិច្ចនុកម្ពណ្ឌស្ស អស្ស-
 មណស្ស សមណាប្បដិញ្ញស្ស អពួលូចារិស្ស ពួលូ-
 ចារិប្បដិញ្ញស្ស អត្វាបុតិស្ស អវស្សតស្ស កសម្ពជា-
 តស្ស យំ អចំ មហាផំ អភិក្សាបំ អាជិតំ សម្បដ-
 លិតំ សព្វាតិភ័តំ អលិត្តិត្តា ឧបនិសីដឹយ្យ វ ឧប-
 និបដឹយ្យ វ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តតោនិធានពិ-
 សោ កិត្តិរ មរណា វ និកដឹយ្យ មរណាមតំ វ
 ឯក្តា ន ត្រូវ តប្បដូយា គាយស្ស កៅ បរម្ពរណា
 អចាយំ ឯក្តតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបដឹយ្យ ។
 យព្យ ខោ សោ កិត្តិរ ឯុស្សិលោ ចាបដម្ព
 អសុចិសត្ថស្សរសមាទាខោ បជិច្ចនុកម្ពណ្ឌដោ អស្ស-
 មណោ សមណាប្បដិញ្ញ អពួលូចារិ ពួលូចារិប្ប-
 ដិញ្ញ អត្វាបុតិ អវស្សតោ កសម្ពជាគោ ទត្តិយ-
 គោ វ ពួលូលាកោ វ កហាបតិគោ វ មុនិត-
 លូលាកោដំ អលិត្តិត្តា ឧបនិសីទិ វ ឧបនិបដឹតិ វ

សុត្តនលិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិបាត

កិកូអគ្គយ ឬ ដេកខិបគំនរភើជិជុំណែង កំពុងនៅ៖ កំពុងនៅ៖ ភីប្រាលរន្ទាលសន្ទា
សន្ទា អំពើនីមួន ប្រសើរជាជិកិកូច្បុស្សសិល មានធម់អាណក់ មាន
មារយាមិនស្អាត ដែលគួរលើកដោយសេចក្តីផ្លូវ បិទបាតំងអំពើ
អាណក់ មិនមែនសមណៈ តែបេប្រាមួនបាទាសមណៈ មិនមែនប្រហែ-
លារ តែបេប្រាមួន បាទាប្រហែលារ សូយានុកិន មានចិត្តទឹកដោយ
រត់ ជាបុគ្គលមានចិត្តប្រាកប្រាក ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអី ។
ម្នាលកិកូទាំងឡាយ ព្រោះកិកូនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្សាប់ សេចក្តីទិកិ
ស្រីវត្ថិនិស្សាប់ ព្រោះតែអគ្គយ ឬ ដេកខិបគំនរភើជិជុំនោះបុំណែង
ដល់បេកប្រាយកាយកាយ បន្ទាប់អំពើមរណៈទៅ កំមិនទោក់កិត្តិកិនអបាយ
ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះតែអគ្គយ ឬ ដេកខិបគំនរភើជិជុំនោះ
ឡើយ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ កិកូច្បុស្សសិល មានធម់អាណក់ មាន
មារយាមិនស្អាត ដែលគួរលើកដោយសេចក្តីផ្លូវ បិទបាតំងអំពើ
អាណក់ មិនមែនជាសមណៈ តែបេប្រាបាទាសមណៈ មិនមែនជា
ប្រហែលារ តែបេប្រាបាទាប្រហែលារ សូយានុកិន មានចិត្តទឹក
ដោយរត់ មានចិត្តប្រាកប្រាក អគ្គយ ឬ ដេកខិបនិតិយកញ្ញាកិ
ប្រហែលកញ្ញាកិ គបាបតិកញ្ញាកិ ដែលមានផែនិតដើម្បីនៃល្អសល្អៗ

បណ្តាលសកាសដុំហិតោ មហានគ្គា

ឥឡូវ ឥស្ស កិច្ចូវ យេរាជី នីយវត្ថុ អហិតាយ
 ឌុឡាយ គាយស្ស កេជ្ញា បរម្បរលកា អចាយំ ឌុភតី
 វិនិចាត់ និរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ តែ កើ មញ្ញច កិច្ចូវ
 គតមំ នូ ខោ រំ យំ ពលរ បុរិសោ ធម្មាយ
 រាលរដ្ឋូយា ឧកោ ផង្វោ រៀបទ្ទា យំសេយ្យ
 សា នី និធ្លួយ្យ នី នេទ្ទា ចមំ និធ្លួយ្យ ចមំ
 នេទ្ទា ចំសំ និធ្លួយ្យ ចំសំ នេទ្ទា ឆ្នាំ និធ្លួយ្យ
 ឆ្នាំ នេទ្ទា អដី និធ្លួយ្យ អដី នេទ្ទា អដីមិព្រោះ
 អាយច្ច តិធ្លួយ្យ យំ រ ឧតិយមហាសាលានំ រ
 ព្រាយ្យុណាមហាសាលានំ រ គបាលតិមហាសាលានំ រ
 អកិវិជ្ជនំ សាធិយយ្យតិ ។ ធនតាហេ កណ្តុ រំ យំ
 ឧតិយមហាសាលានំ រ ព្រាយ្យុណាមហាសាលានំ រ
 គបាលតិមហាសាលានំ រ អកិវិជ្ជនំ សាធិយយ្យ ។
 ឌុឡាច្រតំ កណ្តុ យំ ពលរ បុរិសោ ធម្មាយ
 រាលរដ្ឋូយា ឧកោ ផង្វោ រៀបទ្ទា យំសេយ្យ សា នី
 និធ្លួយ្យ ។ យេ ។ អដីមិព្រោះ អាយច្ច តិធ្លួយ្យតិ ។

បណ្តាសកាសដីបាត់ មហារត្ត

ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ហេតុនោះជន នាំឡើកិភុទានេះ ធានសេចក្តីវិនាស
 និងសេចក្តីទូទៅអស់កាលយុរ លុះបែកធ្លាយរាយកាយស្មាប់ទៅ រួមជ
 ទោកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ទ្វោត ។ ម្នាលកិភុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សម្ងាត់សេចក្តីនោះ ដូចមេប៉ាបុរី បុរសមាន
 កម្មាំង រៀក្សាតស្ថិតាំងពីរ ដោយខ្សោយកន្លឹយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សោនោះ
 កំមុតសៀវភកសម្បរថ្មី លុះមុតសៀវភកសម្បរថ្មីហើយ កំមុតសៀវភក
 ឌានក្នុង លុះមុតសៀវភកឌានក្នុងហើយ កំមុតសាប់ លុះមុតសាប់
 ហើយ កំមុតសរស់ លុះមុតសរស់ហើយ កំមុតធ្វើនៅ លុះមុតធ្វើនៅ
 ហើយ កំបុចជាប់ទៅនីជិចខ្សោនក្នុងធ្វើនៅ កិភុទ្រកអរនីជការប្រាយបង្កំ
 របស់ខ្លួនឯមហាសាលទាំងឡាយ បុញ្ញលាយមហាសាលទាំងឡាយ
 បុកំ គបបតិមហាសាលទាំងឡាយ (ទាំងពីរនេះ) ឯណាប្រសើរ
 ជាន់ ។ បពិត្រព្រះអណ្ឌដៃម្រីន កិភុទ្រកអរនីជការប្រាយបង្កំរបស់
 ខ្លួនឯមហាសាលទាំងឡាយ បុញ្ញលាយមហាសាលទាំងឡាយ បុកំ
 គបបតិមហាសាលទាំងឡាយ ការព្រោកអរនីជគេប្រាយបង្កំ នីំប្រសើរ
 ជាន់ ។ បពិត្រព្រះអណ្ឌដៃម្រីន បុរសមានកម្មាំង រៀក្សាតស្ថិតាំង
 ពីរ ដោយខ្សោយកន្លឹយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សោនោះ កំមុតសៀវភកសម្បរថ្មី
 ។ ប៉ុន្មោះ កំបុចជាប់ទៅនីជិចខ្សោនក្នុងធ្វើនៅ ការមុតនីំជាទុក លំបាកវិញ្ញុទេ ។

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

អារេយាមិ ហេ កិត្តូវ បជិទយាមិ ហេ កិត្តូវ
 យថា ធនល់ តស្ស វំ ធម្មីលស្ស ។ យេ ។
 គសម្បជាតស្ស យំ ពលវា ឬវិសោ ធម្មាយ វាលរដ្ឋយា
 ឧកោ ធម្មា ហេបេត្តា យំសេយ្យ សា នី និធ្លួយ្យ
 ។ យេ ។ អនិមិត្តា អាយច្ច តិធ្លួយ្យ ។ តំ គិស្ស ហេតុ ។
 តតោនិតានពិ សោ កិត្តូវ មរណំ វ និតម្លួយ្យ
 មរណមត្តំ វ ធម្មំ ន ត្រូវ តិប្បច្ចយា គាយស្ស
 កោ បរម្ពរណក អចាយំ ធម្មតិ វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបន្លួយ្យ ។ យព្វ ខោ សោ កិត្តូវ ធម្មីលោ
 ។ យេ ។ គសម្បជាតោ ឧត្តិយមហាសាលានំ វ
 ព្រហ្មុណមហាសាលានំ វ តិហាពតិមហាសាលានំ វ
 អភិវឌនំ សាធិយតិ តពិ តស្ស កិត្តូវ ហេតិ
 និយរត្តំ អហិតាយ ធម្មាយ គាយស្ស កោ
 បរម្ពរណក អចាយំ ធម្មតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបន្លួយ្យ ។

សុត្តនិងក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ម្ទាលកិភីទាំងខ្សាយ តបាតតប្រាប់អ្នកទាំងខ្សាយ ម្ទាលកិភីទាំងខ្សាយ
 តបាតតពន្យល់អ្នកទាំងខ្សាយ បុរសមានកម្មាំង វំហើយកូតស្តុជទាំង
 ពីរ ដោយខ្សែកនូយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សែនោះ កំមុតស្សុកសម្បរថ្មី
 ។ បេ ។ កំចុចជាប់ឡើនឹងខ្លួនគឺដីធំ ការមុតនីំ៖ ប្រសើរជានុបុគ្គលប្រឈរ
 សីល ។ បេ ។ មានចិត្តប្រាកប្រាកនោះ ។ ជំណើរនោះ ព្រោះហេតុ
 អី ។ ម្ទាលកិភីទាំងខ្សាយ ព្រោះថា បុរសនោះ ដល់នូវសេចកិសាប់
 បុដល់នូវសេចកិទុកស្ទើតែនឹងស្ថាប់ ព្រោះហេតុតែវំហើយកូតនូវស្តុជ
 ទាំងពីរ ដោយខ្សែកនូយសត្វយ៉ាងជាប់ (បុណ្ណាង់) ដល់បេកជ្លាយ
 រាជកាយស្ថាប់ឡើ កំមិនឡើកើតកុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិចាត នរក
 ព្រោះតែវំហើយកូតនូវស្តុជទាំងពីរ ដោយខ្សែកនូយសត្វនោះឡើយ ។
 ម្ទាលកិភីទាំងខ្សាយ កិភីប្រឈរសីលនោះ ។ បេ ។ មានចិត្តប្រាកប្រាក
 ប្រាកអរចំពោះការប្រាយបង្កិ៍ របស់ខ្លួនយមហាសាលទាំងខ្សាយ បុ
 ព្រាប្រុណាយមហាសាលទាំងខ្សាយ បុកិតបាបតិមហាសាលទាំងខ្សាយ
 ដោយហេតុណា ម្ទាលកិភីទាំងខ្សាយ ហេតុនោះ នាំឡើកិភីនោះ បាន
 សេចកិវិនាស សេចកិទុក អស់កាលដែន លុះបេកជ្លាយរាជកាយ
 ស្ថាប់ឡើ កំឡើកើតកុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិចាត នរក ឡើត ។

បណ្តាលសកាសដូចកិត្យ មហារោគ្រា

តាំ កាំ មញ្ចូល កិត្យូរ គតមំ នុ ខោ វំ យំ ពលវ
 បុរីសោ តិណ្ឌកាយ សត្វិយា តេលធោតាយ បច្ចារស្បែ
 បហារយ្យ យំ វ ឧត្តិយមហាសាលានំ វ ព្រាយ្យុណា-
 មហាសាលានំ វ កហាបតិមហាសាលានំ វ អញ្ញលិកម្នំ
 សាធិយេយ្យតិ ។ ធរតនេរ កត្តុ វំ យំ ឧត្តិយមហាសា-
 លានំ វ ព្រាយ្យុណមហាសាលានំ វ កហាបតិមហាសា-
 លានំ វ អញ្ញលិកម្នំ សាធិយេយ្យ ។ ឯក្រឹម៉ោតំ
 កត្តុ យំ ពលវ បុរីសោ តិណ្ឌកាយ សត្វិយា តេល-
 ធោតាយ បច្ចារស្បែ បហារយ្យតិ ។ អារេចយាមិ ហោ
 កិត្យូរ បដិចជយាមិ ហោ កិត្យូរ យថា ធរតនេរ តស្ស
 វំ ឯស្សិលស្ស ។ ឬ ។ គសម្ពុជាតស្ស យំ ពលវ
 បុរីសោ តិណ្ឌកាយ សត្វិយា តេលធោតាយ បច្ចារស្បែ
 បហារយ្យ ។ តាំ កិស្ស ហោតុ ។ តតោនិជានពិ
 សោ កិត្យូរ មរណា វ និកច្បោយ មរណាមត្ត វ ឯក្រឹម៉ោ

បណ្តាសកាសដួរបីត មហារត្ត

ម្នាលកិត្តុទាំងខ្យាយ អ្នកទាំងខ្យាយ សម្ងាត់សេចក្តីនោះបានដឹងមេច បើ
បុរសមានកម្មាំង ពួយនឹងលំពេនដីមុត ដែលគេលាបដោយប្រជុំ ចាំ
ដើម្បីជីវិត កិត្តុត្រូវការនឹងអញ្ចប់លិកមុ របស់ខ្លួនយុមហាសាលទាំងខ្យាយ
បុញ្ញលាយមហាសាលទាំងខ្យាយ បុរី គុបតិមហាសាលទាំងខ្យាយ
ឯណាប្រសើរជាន់ ។ បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រើន កិត្តុត្រូវការនឹងអញ្ចប់លិ-
កមុ របស់ខ្លួនយុមហាសាលទាំងខ្យាយ បុញ្ញលាយមហាសាលទាំង-
ខ្យាយ បុរី គុបតិមហាសាលទាំងខ្យាយ ការត្រូវការនឹងអញ្ចប់លិកមុ
នៃប្រសើរជាន់ ។ បពិត្រព្រះអន្តដីបម្រើន បុរសមានកម្មាំង ពួយ
នឹងលំពេនដីមុត ដែលគេលាបដោយប្រជុំ ចាំដើម្បីជីវិត ការពួយចាំ
ដើម្បីជីវិតនោះ ជាទុក្ខលំបាកវិញ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្យាយ តិចតិត
ប្រាប់អ្នកទាំងខ្យាយ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្យាយ តិចតិត ពន្យល់អ្នកទាំង-
ខ្យាយ បុរសមានកម្មាំង ពួយនឹងលំពេនដីមុត ដែលគេលាប
ដោយប្រជុំ ចាំដើម្បីជីវិត ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ប្រសើរជាន់
កិត្តុប្រុស្សសីល ។ ហើ ។ មានចិត្តផ្លាកជ្លាកនោះ ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្នក ។ ម្នាលកិត្តុទាំងខ្យាយ បុរសនោះដល់នូវសេចក្តី
ស្វាប់ បុ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខសីរីតិនីជស្សាប់ ព្រោះហេតុតិពួយ
នឹងលំពេនដីមុត ដែលលាបដោយប្រជុំ ចាំដើម្បីជីវិតប៉ុណ្ណោះ

សុត្តនលិដ្ឋកែ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

ន ត្រូវ តប្បច្ចយា គាយស្ស កេជា បរម្ពរុណា អចាយំ
 ឯកតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបធ្លើយ្យ ។ យព្វ ខោ សោ
 ភិត្យឈរ ឯុស្សីលោ ។ ហេ ។ គសម្បជាគោ ឧត្តិយមហាហ-
 សាលានំ វ ព្រាយុណាមហាសាលានំ វ កហាបតិមហាហ-
 សាលានំ វ អព្វលិកម្ល៉ែ សាធិយតិ តព្វិ តស្ស
 ភិត្យឈរ ហេតិ ធនីយរត្តិ អហិតាយ ឯក្តាយ គាយស្ស
 កេជា បរម្ពរុណា អចាយំ ឯកតី វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបធ្លើតិ ។ តំ តិ មព្វុច ភិត្យឈរ គតមំ នុ ខោ
 រំ យំ ពលវ បុរិសោ តត្រួន អយោបធ្លឹន អាជិត្រួន
 សម្បច្ចលិតេន សព្វាតិក្រតេន គាយំ សម្បលិរេបយ្យ
 យំ វ ឧត្តិយមហាសាលានំ វ ព្រាយុណាមហាហ-
 សាលានំ វ កហាបតិមហាសាលានំ វ សទ្ទាគេយ្យំ ថីរំ
 បរិកុព្វើយ្យតិ ។ ធនតាហេ កត្វេ រំ យំ ឧត្តិយមហាហ-
 សាលានំ វ ព្រាយុណាមហាសាលានំ វ កហាបតិម-
 ហាសាលានំ វ សទ្ទាគេយ្យំ ថីរំ បរិកុព្វើយ្យ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

លុះបេក្ខ្មាយរាជកាយស្តាប់ទោ ក៍មិនទោកៅតិក្តុជ័ អបាយ ទូគ្និតិ
វិនិចាត នរក ព្រោះហេតុតែគេពួយនឹងលំពេជិមុត ដែលលាប
ដោយប្រជ័យ ចំណើមប្រជ័យនោះឡើយ ។ ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ កិភី
ប្រសិតសិលនោះ ។ ហើយ មានបិត្តប្រាកប្រាក ត្រួកអរនឹងអញ្ចាលិ-
កម្ម របស់ខ្លួនឱ្យមហាសាលទាំងខ្សាយ បុ ព្រោហ្មណាមហាសាល
ទាំងខ្សាយ បុក៏ គបបតិមហាសាលទាំងខ្សាយ ដោយហេតុណា
ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ ហេតុនោះ នាំឡើកិភីនោះ បានសែបកិវិនាស
សែបកិឡើកិ អស់កាលជិន លុះបេក្ខ្មាយរាជកាយស្តាប់ទោ ក៍ទោ
កៅតិក្តុអបាយ ទូគ្និតិ វិនិចាត នរក ទៀត ។ ម្នាលកិភីទាំងខ្សាយ
អ្នកទាំងខ្សាយ សមាប់សែបកិនោះដូចមេច បុរសមានកម្មាំង ព្រោប
កាយដោយបន្ទះដែកជិក ដែលកៅនិកំពុងទេះកើតថ្លាហាល សន្លោ
សន្លោ កិភីប្រើប្រាស់ចិវ របស់ខ្លួនឱ្យមហាសាលទាំងខ្សាយ បុ
ព្រោហ្មណាមហាសាលទាំងខ្សាយ បុក៏ គបបតិមហាសាលទាំងខ្សាយ
ដែលគេឡើដោយសទ្ង ឯកប្រសិរិយាជាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ជិចម្រិន កិភីប្រើប្រាស់ចិវ របស់ខ្លួនឱ្យមហាសាលទាំងខ្សាយ បុ
ព្រោហ្មណាមហាសាលទាំងខ្សាយ បុក៏ គបបតិមហាសាលទាំងខ្សាយ
ដែលគេឡើដោយសទ្ង គរប្រើប្រាស់ចិវនោះ ប្រសិរិយាជាន ។

បណ្តាលសកាសដុំហិតោ មហានគ្គា

ឯក្រឹម តេលរ ឬវិសោ តត្វូន
 អយាបធ្លីន អាជិត្វូន សម្បជ្ជលិតេន សព្វាតិ-
 ភូតេន គាយំ សម្បលិរិយ្យាតិ ។ អារ៉ែងយាមិ
 ហ កិច្ចិរ បនិរោយាមិ ហ កិច្ចិរ យថា ធនឈរ
 តស្ស វា ឯស្សិលស្ស ។ យ ។ គសម្បជាតស្ស យំ
 តេលរ ឬវិសោ តត្វូន អយាបធ្លីន អាជិត្វូន
 សម្បជ្ជលិតេន សព្វាតិភូតេន គាយំ សម្បនិ-
 រិយ្យ ។ តំ គិស្ស យោតុ ។ តតោនិទានពិនិ សោ
 កិច្ចិរ មរណោ វ និកច្ចោយ្យ មរណាមតិ វ ឯក្រឹម
 ន ត្រូវ តប្បច្ចូយ គាយស្ស កេនា បរម្បរុណា អចាយំ
 ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបធ្លិយ្យ ។ យព្វ ខោ សោ
 កិច្ចិរ ឯស្សិលោ ។ យ ។ គសម្បជាតោ ទតិយ-
 មហាសាលានំ វ ព្រៃយ្យុលាមហាសាលានំ វ កហ-
 បតិមហាសាលានំ វ សច្ងាថេយ្យ ចិរំ បរិកុព្វាតិ
 តពិ តស្ស កិច្ចិរ យោតិ ឯធម៌រតិ
 អហិតាយ ឯក្រឹម គាយស្ស កេនា បរម្បរុណា

បណ្តាសកាសដីបាន មហារត្ត

បពិច្ចិក្រោះអង្គភ័ជ្រើន បុរសមានកម្មាំង ស្រោបកាយដោយបន្ទះដៃក់
ដៃក្រោ ដែលគ្រឹងកំពុងទេះក្នុងប្រាណរន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ការស្រោបកាយ
ដោយដៃក់ដៃក្រោន្តែ៖ ជាទុក្តិលំបាកវិញ ។ ម្ចាលកិក្តុទាំងឡាយ តូចតូច
ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្ចាលកិក្តុទាំងឡាយ តូចតូចនូវលំអ្នកទាំងឡាយ
បុរសមានកម្មាំង ស្រោបកាយដោយបន្ទះដៃក់ដៃក្រោ ដែលគ្រឹងកំពុង
ទេះក្នុងប្រាណរន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ដោយហេតុធបាន ហេតុន្តែ៖ ប្រសើជាញ
កិក្តុប្រុស្តីសិល ។ ហើយ មានចិត្តផ្សាកដ្ឋាកនោះ ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្ចាលកិក្តុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុរសនោះ ដល់នូវ
សេចក្តីស្តាប់ បុ ដល់នូវសេចក្តីទុក្តិស្តីរតិនិជ្ជស្តាប់ ព្រោះហេតុតិនិជ្ជស្តាប់
កាយដោយបន្ទះដៃក់ដៃក្រោនោះបុណ្យោះ លុះបែកធ្លាយរាជកាយស្តាប់
ទេ កំមិនទោក់កិត្តិក្នុងអបាយ ទុក្តិតិ វិនិច្ញាត នរក ព្រោះហេតុតិនិជ្ជស្តាប់
កាយ ដោយបន្ទះដៃក់ដៃក្រោនោះទៀតទេ ។ ម្ចាលកិក្តុទាំងឡាយ កិក្តុ
ប្រុស្តីសិលនោះ ។ ហើយ មានចិត្តផ្សាកដ្ឋាក ប្រើប្រាស់បីរបស់
ឧត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ បុ ព្រោហ្មុណមហាសាលទាំងឡាយ បុក្តិ
គបាបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលគេចូរដោយស្ទោ ដោយហេតុ
ធបាន ម្ចាលកិក្តុទាំងឡាយ ហេតុនោះ នាំចូរកិក្តុនោះ បានសេចក្តី
វិនាស សេចក្តីទុក្តិកសវ់កាលដីនេះ លុះបែកធ្លាយរាជកាយស្តាប់ទេ

សុគ្គនាមិដកេ អង្គគ្គនិកាយស្ស សត្ថកនិតាគោ

អចាយំ ឌុភតី វិនិចាតំ នីរយំ ឧបបណ្តតិ ។
 តំ តី មញ្ចប កិត្តុរ គតមំ ធម ខោ រំ
 យំ ពលរ បុរីសា តត្វូន អយោសជ្ឌុន
 អាជិត្វូន សម្បជ្រលិតែន សព្វាតិក្នុតែន មុំ
 វិវិទ្យា តតំ លោហាកុលំ អាជិតំ សម្បជ្រលិតំ
 សព្វាតិក្នុតំ មុទេ បក្សិបេយ្យ តំ តស្ស ឱ្យុម្បិ
 ធយោយ្យ មុទម្បិ ធយោយ្យ ជីម្បិ ធយោយ្យ
 គណ្តាម្បិ ធយោយ្យ ឯម្បិ ធយោយ្យ អណ្តម្បិ អណ្ត-
 កុណ្តាម្បិ អាងាយ អោកាកាត និត្តិមេយ្យ យំ រ
 ទត្តិយមហាសាលានំ រ ពាណុលាមហាសាលានំ រ
 កហាបតិមហាសាលានំ រ សទ្ទាគេយ្យ បិណ្ឌាចាតំ បរិ-
 កុព្វោយ្យាតិ ។ ធនធោរ កណ្ត រំ យំ ទត្តិយមហាសាលានំ រ ពាណុលាមហាសាលានំ រ
 កហាបតិមហាសាលានំ រ សទ្ទាគេយ្យ បិណ្ឌាចាតំ បរិកុព្វោយ្យ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ក់ទោកេតកូវអបាយ ទុគ្រិតិ វិនិចាត នរក ឡើត ។ ម្នាលកិកូវ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សម្ងាត់សេចក្តីនោះដូចមេប បុរសមាន
 កម្មាំង ហើកមាត់ដោយសណ្ឌាសដៃកដ៏កោ ដែលភ្លើងកំពុងនេះកើតប្រាល
 ន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ហើយដាក់ដុំទឹងដៃនៅក្នុង ដែលភ្លើងកំពុងនេះកើត
 ប្រាលន្ទាលសន្ទាសន្ទោទោកូវមាត់ ដុំទឹងដៃនៅលាកបប្បរមាត់
 បុរសនោះដួន រលាកមាត់ដួន រលាកអណ្ឌាតដួន រលាកកដួន រលាក
 ប្រួលដួន រលួយទាំងពោះរៀនដី ពោះរៀនតូប ជ្រាក់រហូតទោ
 ខាងក្រោមដួន កិកូនាន់បង្ហាន់បិណ្ឌាបាត របស់ខ្លួនយមហាសាល
 ទាំងឡាយ បុ ព្រោហ្មណាយមហាសាលទាំងឡាយ បុក៏ គបបតិមហា-
 สាលទាំងឡាយ ដែលគេទ្វាងដោយសន្ទា ឯកប្រសើរជាន់ ។
 បពិត្រពោះអង្គដ៏បម្រើន កិកូនាន់បង្ហាន់របស់ខ្លួនយមហាសាលទាំងឡាយ
 បុ ព្រោហ្មណាយមហាសាលទាំងឡាយ បុក៏ គបបតិមហាសាលទាំងឡាយ
 ដែលគេទ្វាងដោយសន្ទា ការនាន់បង្ហាន់បិណ្ឌាបាតនៃ៖ ប្រសើរជាន់ ។

បណ្តាសកាសដីហិតា មហានគ្គា

ឥឡូវតាំ កណ្ត យំ ពលរ បុរីសោ តត្តិន
 អយោសដ្ឋុង អាជិត្តិន សម្បជួលិតេន សព្វាតិ-
 ភូតេន មុខ វិវិទា តត់ លោហាកុលំ អាជិត្តិ
 សម្បជួលិតំ សព្វាតិភូតំ មុខ បច្ចុបេយ្យ តំ
 តស្ស ឱ្យម្លូ ធមោយ ធមោយ មុខម្លូ ធមោយ
 ឯក្រម្លូ ធមោយ គណ្តាម្លូ ធមោយ ឧម្លូ ធមោយ
 អន្តម្លូ អន្តកុណាម្លូ អាងយ អោកាកាត និក្រមេ-
 យរាតិ ។ អាខេចយាមិ ហេ កិត្តិរ បដិហេយាមិ
 ហេ កិត្តិរ យថា ធនេរ តស្ស វំ ឯស្សូលស្ស
 ។ យេ ។ គសម្បជាតស្ស យំ ពលរ បុរីសោ តត្តិន
 អយោសដ្ឋុង អាជិត្តិន សម្បជួលិតេន សព្វាតិភូតេន
 មុខ វិវិទា តត់ លោហាកុលំ អាជិត្តិ សម្បជួលិតំ
 សព្វាតិភូតំ មុខ បច្ចុបេយ្យ តំ តស្ស ឱ្យម្លូ
 ធមោយ មុខម្លូ ធមោយ ឯក្រម្លូ ធមោយ គណ្តាម្លូ
 ធមោយ ឧម្លូ ធមោយ អន្តម្លូ អន្តកុណាម្លូ
 អាងយ អោកាកាត និក្រមេយ្យ ។ តំ កិស្ស ហេ ។

បណ្តាលកាសដីបិត មហាហ៊ត្ត

បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រីន ឯបុរសមានកម្មាំង ហើយមាត់ដោយសណ្តាល
 ដែកដៃក្រោ ដែលក្រើងកំពុងទេះ ភ្នៀប្បាយន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ហើយ
 ដាក់ដុំទៅដែងដៃក្រោ ដែលក្រើងកំពុងទេះភ្នៀប្បាយន្ទាលសន្ទាសន្ទោទេ
 ភ្នុជមាត់ ដុំទៅដែងទេះ រហាកបបុរមាត់បុរសនោះដែង រហាកមាត់ដែង
 រហាកអណ្តាតដែង រហាកកដែង រហាកគ្រួងដែង រហាករល្អយទាំង
 ពោះរៀនដំ ពោះរៀនតូច ធ្វាក់ទោខាងក្រោមដែង ដោយហេតុណា
 ហេតុនុំ៖ ជាទុក្តលំបាកវិញ ។ ម្នាលកិកុទាំងទ្វាយ តូចតាតប្រាប់អ្នក
 ទាំងទ្វាយ ម្នាលកិកុទាំងទ្វាយ តូចតាតពន្យល់អ្នកទាំងទ្វាយ បុរស
 មានកម្មាំង ហើយមាត់ដោយសណ្តាលដែកដៃក្រោ ដែលក្រើងកំពុងទេះ
 ភ្នៀប្បាយន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ហើយដាក់ដុំទៅដែងដៃក្រោ ដែលក្រើង
 កំពុងទេះភ្នៀប្បាយន្ទាលសន្ទាសន្ទោទេភ្នុជមាត់ ដុំទៅដែងទេះ រហាក
 បបុរមាត់បុរសនោះដែង រហាកមាត់ដែង រហាកអណ្តាតដែង រហាកកដែង
 រហាកគ្រួងដែង រហាករល្អយទាំងពោះរៀនដំ ពោះរៀនតូច ធ្វាក់
 រហូតទោខាងក្រោមដែង ដោយហេតុណា ហេតុនុំ៖ ប្រសិរីជានកិកុគ្រួស្ស
 សិល ។ ហេះ មានចិត្តផ្សាកដ្ឋាកនោះ ។ ដំណឹកនោះ ព្រោះហេតុអី ។

សុត្តនលិដជេ អង្គត្រនិកាយស្ប សត្វកនិបាតោ

តតោនិជានពិ សោ កិត្សាំ មរណំ វ និត្តផ្លយ
 មរណាមត្តំ វ ឌុំ ន ត្រូវ តប្បច្ចយ គាយស្ប
 កេជា បរម្បរណា អចាយំ ឌុំតី វិនិចាតំ
 និរយំ ឧបបផ្លយ ។ យព្យ ខោ សោ កិត្សាំ
 ឌុំស្បីោ ។ ហ ។ កសម្បជាតោ ទត្តិយមហារ-
 សាលានំ វ ព្រាយ្យុណាមហាសាលានំ វ តបាបតិ-
 មហាសាលានំ វ សញ្ញាណយំ ិណ្ឌាជាតំ បរិកុព្យាតី
 តពិ តស្ប កិត្សាំ ហោតិ ធម័យរត្តំ អហិតាយ
 ឌុំតាយ គាយស្ប កេជា បរម្បរណា អចាយំ
 ឌុំតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបផ្លតិ ។ តំ តី
 មព្យុច កិត្សាំ កតមំ ឌុំ ខោ វំ យំ ពលវ
 បុរិសោ សីសោ វ តហោត្តា ទផ្ល វ តហោត្តា តតំ
 អយោមព្យ វ អយោបីបំ វ អាណិត្តំ សម្បជ្លលិតំ
 សព្យាតិក្តតំ អភិនិសិជាបេយ វ អភិនិបញ្ញាបេយ
 វ យំ វ ទត្តិយមហាសាលានំ វ ព្រាយ្យុណារ-
 មហាសាលានំ វ តបាបតិមហាសាលានំ វ
 សញ្ញាណយំ មព្យុបីបំ បរិកុព្យាយ្យរតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

ម្មាលភីកូទាំងខ្សោយ ព្រោះបុរសនោះ ដល់នូវសេបភីស្ទាប់ បុ ដល់
នូវសេបភីទុក ស្មើរតែនឹងស្ទាប់ ព្រោះហេតុធោជាក់ដុំទីផែនដីក្រោមៗ
កូដមាត់នោះ លុះបែកឆ្លាយការស្ទាប់ទៅ កែមិនទោក់តែ កូដ
អបាយ ទុគ្រឿនិចាត នរក ឡើត ព្រោះធោជាក់ដុំទីផែនដីក្រោមៗ
កូដមាត់នោះឡើយ ។ ម្មាលភីកូទាំងខ្សោយ កូទុក្រួសសិលនោះ ។ ហើយ ។
មានចិត្តដ្ឋាកជ្រាក ចាន់ចង្វាន់បិណ្ឌាចាត របស់ខ្លួនិយមហាសាល
ទាំងខ្សោយ បុ ព្រោហ្មណមហាសាលទាំងខ្សោយ បុក៏ គបបតិមហ-
សាលទាំងខ្សោយ ដែលឡើងដោយសុទ្ធតែ ម្មាលភីកូទាំងខ្សោយ ការ
ចាន់ចង្វាន់បិណ្ឌាចាតនោះ នាំឡើកូទុក្រួស បានសេបភីវិនាស សេបភី
ទុក្រួសកាលដីផែន លុះបែកឆ្លាយការស្ទាប់ទៅ កែទោក់តែ កូដ
អបាយ ទុគ្រឿនិចាត នរក ថែមឡើត ។ ម្មាលភីកូទាំងខ្សោយ អូកទាំង
ខ្សោយ សម្រាប់សេបភីនោះដូចមេបុ បុរសមានកម្លាំង ចាប់បុរស
ដើឡើត ត្រួតក្រុាល បុ ត្រួតកែ ហើយទីបិចច្ចោអន្តូយ បុ ឡើងកោលឱ្យត្រួត
ដែក បុក៏ តាំងដែកដីក្រោ ដែលត្រួតកំពុងនេះ កូប្រាណរន្ទាល
សន្ទាសន្ទា កូទុក្រួសប្រើប្រាស់ត្រួតនិងតាំង របស់ខ្លួនិយមហាសាល
ទាំងខ្សោយ បុ ព្រោហ្មណមហាសាលទាំងខ្សោយ បុក៏ គបបតិមហ-
សាលទាំងខ្សោយ ដែលឡើងដោយសុទ្ធតែ ណាប្រសើរដាច់ ។

បណ្តាលកាសដូចកិត្ត មហារោគា

ធនលេរ កត្វេ វា យំ ឧត្តិយមបាសាលាឃំ វ
 ព្រឹងុណាមបាសាលាឃំ វ កហាបតិមបាសាលាឃំ វ
 ស្ទាណេយំ មញ្ញីបំ បិកុព្យេយ្យ ។ ឯក្រឹត់
 កត្វេ យំ ពលវ បុរិសោ សីសោ វ កហាថ្មា
 ទន្ល វ កហាថ្មា តត់ អយោមព្រោ វ អយោបីបំ វ
 អាជិត់ សម្បជ្ជលិត់ សព្វាតិភ្លៀត់ អភិនិសិទ្ធិបោយ្យ វ
 អភិនិបង្កាបោយ្យ វតិ ។ អកេចយាមិ ហេ កិត្យីរ
 បងិចុយាមិ ហេ កិត្យីរ យថា ធនលេរ តស្ស
 វំ ឯស្សីលស្ស ។ ហេ ។ កសម្បជាតស្ស យំ ពលវ
 បុរិសោ សីសោ វ កហាថ្មា ទន្ល វ កហាថ្មា
 តត់ អយោមព្រោ វ អយោបីបំ វ អាជិត់ សម្បជ្ជលិត់
 សព្វាតិភ្លៀត់ អភិនិសិទ្ធិបោយ្យ វ អភិនិបង្កាបោយ្យ
 វ ។ តែ កិស្ស ហោតុ ។ តតោនិទានព្រោ សោ
 កិត្យីរ មរណា វ និកព្យេយ្យ មរណាមព្រោ វ ឯក្រឹត់
 ន ត្រូវ តិប្បច្ចយា កាយស្ស កេខា បរម្បរណា
 អចាយ ឯក្រឹត់ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបង្កេយ្យ ។

បណ្តាសកាសដីបាន មហារត្ត

បពិន្ទុប្រចាំថ្ងៃ កិភូប្រើប្រាស់គ្រឿនធតែងរបស់ខ្លួនយមហាសាល
ទាំងឡាយ ឬ ព្រៃហ្មណាមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏ គបាបតិមហាសាល
ទាំងឡាយ ដែលឡ្វេដោយស្វា ការប្រើប្រាស់គ្រឿនធតែងនេះប្រសើរ
ជាតិ ។ បពិន្ទុប្រចាំថ្ងៃ បុរសមានកម្មាំង ចាប់ (បុរសជំទៀត)
ត្រួចក្រាល ឬ ត្រួចក៏ ហើយទ្វិបឡើអង្គួយ ឬ ដោកលើត្រួចដោក ឬ
តាំងដោកដីក្រោ ដែលក្រើនកំពុងធោះ ភ្នៀប្រាណរន្ទាលសន្ទាសន្ទោ នូវជាតិ
ទុក្ខលំបាកវិញ្ញុ ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តាមតាមត្រាប់អ្នកទាំងឡាយ
ម្នាលកិភូទាំងឡាយ តាមតាមពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ បុរសជំមាន
កម្មាំង ចាប់ (បុរសជំទៀត) ត្រួចក្រាល ឬ ត្រួចក៏ ហើយ
ទ្វិបឡើអង្គួយ ឬឡើដោកលើត្រួចដោក ឬ តាំងដោកដីក្រោ ដែលក្រើន
កំពុងធោះ ភ្នៀប្រាណរន្ទាលសន្ទាសន្ទោ ការដោកនោះ ប្រសើរជាតិ
កិភូប្រុសសិល ឬ បេ ឬ មានបិត្តប្រាកកប្រាកនោះ ឬ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុសី ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ ព្រោះបាន បុរសនោះ គ្រាន់តែ
ដល់នូវសេចក្តីស្តាប់ ឬ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ស្មើតឹនិស្សាប់ ព្រោះ
ហេតុតែអង្គួយ ឬ ដោកលើត្រួច ឬ តាំងដីក្រោនោះ (បុរសនោះ) លុះបែក
ឆ្លាយកន្លាយស្តាប់ទៅ កើមិននោះកៅតិ ភូនុសបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត
នរក ព្រោះតែអង្គួយ ឬ ដោកលើត្រួច ឬ តាំងដីក្រោនោះ ទៀតទេ ឬ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយសួយ សត្វកនិតាគោ

យព្យ ទៅ សោ កិច្ចាំ ឯុស្សីលោ ។ ហើ ។ គសម្ប-
ជាគោ ទត្តិយមហាសាលានំ វ ព្រាយ្យុណាមហាសា-
លានំ វ គបាយតិមហាសាលានំ វ ស្វាគុណយំ មព្យិបៀប
បរិកុព្យាតិ តព្យិ តស្ស កិច្ចាំ ហេតិ ធមីយត្តិ
អហិតាយ ឯុត្តាយ គាយស្ស កេធ បរម្បរណា
អចាយំ ឯកតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបណ្តិ ។ តំ តិ
មព្យុច កិច្ចាំ គតមំ ឯ ទោ វំ ឬ ពលវ ូរសោ
ឧទំចានំ អធាសិវ កហោត្តា តត្តាយ លោហកុម្ភិយ
បក្តិយំ អាផិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សព្យាតិក្តតាយ
សោ តត្ត ដៃលុប្បាទាកំ បច្ចុមាងោ សកិម្ពិ ឧទំ
កច្ចិយំ សកិម្ពិ អធោ កច្ចិយុយ សកិម្ពិ តិរិយំ
កច្ចិយំ យំ វ ទត្តិយមហាសាលានំ វ ព្រាយ្យុណា-
មហាសាលានំ វ គបាយតិមហាសាលានំ វ ស្វាគុណយំ
វិហារ បរិកុព្យាយ្យាតិ ។ ធនលោ កណ្ត វំ យំ ទត្តិយ-
មហាសាលានំ វ ព្រាយ្យុណាមហាសាលានំ វ គបាយ-
តិមហាសាលានំ វ ស្វាគុណយំ វិហារ បរិកុព្យាយំ ។

សុត្ថនបិដក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រសិលនោះ ។ ហើយ មានចិត្ត
ធ្វាក់ធ្វាក់ ប្រើប្រាស់ត្រួវឯងទាំង របស់ខ្លួនិយមហាសាលទាំង-
ឡាយ បុ ព្រោះណាមហាសាលទាំងឡាយ បុក៏ គបបតិមហាសាលទាំង-
ឡាយ ដែលទ្វាយសង្គ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់
នោះនៅឲ្យកិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស សេចក្តីទូក្រុអស់កាលដៃដែល
លុះបែកឆ្នាយរាជកាយស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកៅត កុងអបាយ ទូត្តតិ វិនិច្ញាត
នរក (បែមទូតិ) ។ ម្ចាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
សម្ងាត់សេចក្តីនោះ ដូចមេប បុរសមានកម្មាំង ចាប់ (បុរសធម៌ទូតិ)
យូរដើរ (ទាំងពីរ) ឡើងលើ ឲ្យក្រាលសំយុងចុះក្រាម ហើយធ្លាន់ទៅ
កុងខ្លះទីដៃដែលកៅត ដែលកៅតកំពុងនេះ តីប្រាលរន្ទាលសន្ទោសទោះ
កាលបុរសនោះ កំពុងនេះពុំផុលកុងខ្លះនោះ អណ្តុកតឡើងលើមួន
លិបចុះក្រាមមួន ទៅទីនេះមួន កិក្ខុប្រើប្រាស់វិហារ របស់ខ្លួនិយ-
មហាសាលទាំងឡាយ បុ ព្រោះណាមហាសាលទាំងឡាយ បុក៏ គបបតិមហាសាល
ទាំងឡាយ ដែលទ្វាយសង្គ ធនាប្រសិរិជាន ។
បពិត្រព្រះអង្គដៃបម្រើន កិក្ខុប្រើប្រាស់វិហារ របស់ខ្លួនិយមហាសាល
ទាំងឡាយ បុ ព្រោះណាមហាសាលទាំងឡាយ បុក៏ គបបតិមហាសាល
ទាំងឡាយ ដែលទ្វាយសង្គ ការប្រើប្រាស់នៃប្រសិរិជាន ។

បណ្តាលសកាសដីបិតោ មហារោគ្គា

ឯក្ញាម្យតំ កណ្តុ យំ ពលរ បុរិសោ ឧទំចាកំ
 អធាសិរិ តិហោត្តា តត្តាយ លេហាគុម្ភិយ បត្តិបេយ្យ
 អាជិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សព្វោតិកូតាយ សោ
 តត្តុ ផេុប្តាច្នៃហកំ បច្ចុមានោ សកិម្បិ ឧទំ តង្វយ្យ
 សកិម្បិ អធាត តង្វយ្យ សកិម្បិ តិរិយំ តង្វយ្យរតិ ។
 អារេចយាមិ ហោ កិត្តិរ បដិចនយាមិ ហោ កិត្តិរ
 យថា ធបតារ តស្ស វំ ឯុស្សិលស្ស ។ យេ ។
 គសម្បចាតស្ស យំ ពលរ បុរិសោ ឧទំចាកំ
 អធាសិរិ តិហោត្តា តត្តាយ លេហាគុម្ភិយ បត្តិបេយ្យ
 អាជិត្តាយ សម្បជ្ជលិតាយ សព្វោតិកូតាយ សោ តត្តុ
 ផេុប្តាច្នៃហកំ បច្ចុមានោ សកិម្បិ ឧទំ តង្វយ្យ
 សកិម្បិ អធាត តង្វយ្យ សកិម្បិ តិរិយំ តង្វយ្យ ។
 តំ តិស្ស ហោតុ ។ តតោនិចានពិ សោ កិត្តិរ
 មរណំ រ និតង្វយ្យ មរណាមតិ រ ឯក្ញា ន
 ត្តីរ តិប្បច្នៃយា គាយស្ស កោណា បរម្បរណា
 អចាយ ឯក្ញាធិ និចាតំ និរយំ ឧបបង្វតិ^(១) ។

១ និ. ម. ឧបបង្វយ្យ ។

បណ្តាសកាសដីបាន មហារត្ត

បពិន្ទុប្រាជសង្គមជ័យ បុរសមានកម្មាំង ចាប់ (បុរសជំទៀត) យុរធើន
(ទាំងពីរ) ឡើងលើ ព្យួរភាសំយុទ្ធបុះក្រាម ហើយធ្លោះឡើកឯង
ខ្លះទីនៃដែនដំក្រា ដែលគើងកំពុងទេះ តីថាលរន្ទាលសញ្ញាសញ្ញា
កាលបុរសនោះ កំពុងទេះពុំល កូនីខ្លះទីនៃដែននោះ កំអណ្តុត
ឡើងលើមួន លិចបុះក្រាមមួន ឡើទីនៃមួន ការនីំ៖ ជាទុកូលំបាក
វិញ ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ តបាតតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលកិកូ
ទាំងឡាយ តបាតតពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ បុរសមានកម្មាំង ចាប់
(បុរសជំទៀត) យុរធើន (ទាំងពីរ) ឡើងលើ ព្យួរភាសំ
យុទ្ធបុះក្រាម ហើយធ្លោះឡើ កូនីខ្លះទីនៃដែនដំក្រា ដែលគើង
កំពុងទេះ តីថាលរន្ទាលសញ្ញាសញ្ញា កាលបុរសនោះ កំពុងទេះពុំ
ល កូនីខ្លះទីនៃដែននោះ អណ្តុតឡើងលើមួន លិចបុះក្រាមមួន
ឡើទីនៃមួន ការនីំ៖ ប្រសិរជានកិកូប្រុសសិល ។ បេ ។ មានចិត្ត
ប្រជាកប្រជាកនោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអី ។ ម្នាលកិកូទាំងឡាយ
ព្រោះបុរសនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្តាប់ ឬ ដល់នូវសេចក្តីឡូក ស្មើតីនឹង
ស្តាប់ ព្រោះហេតុតីគេធ្លោះឡើកឯងខ្លះទីនៃដែនដំក្រានោះ លុះដល់បេក
ឆ្លាយកនកាយស្តាប់ឡើ កំមិនឡើកើត កូនីអបាយ ទុកិតិ វិនិបាត
នរក ព្រោះហេតុតីគេធ្លោះឡើកឯងខ្លះទីនៃដែន ដំក្រានោះឡើតឡើយ ។

សុត្តនលិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិតាគោ

យព្យ ទោ សោ កិត្យាំ ឯស្សីោ ។ មេ ។ គសម្ប-
ជាគោ ឧត្តិយមហាសាលាំ វ ព្រហ្មលាមហាសាលាំ វ
សាលាំ វ គមបតិមហាសាលាំ វ សន្ទាណេយំ
វិហារ បរិកុព្យតិ តព្យ តស្ស កិត្យាំ ហោតិ ធនឃរត្តិ
អហិតាយ ឯក្បាយ គាយស្ស កេជា បរម្បរណា
អចាយំ ឯក្បានិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ តស្ស-
តិយ កិត្យាំ ធន សិក្សាតព្យ យេសព្យ មយំ បរិកុព្យាម
ថីរបិ ណ្ឌាថាតសោសនកិលានប្បច្ចូយកេសដ្ឋបិត្យាកនំ
តែសំ តែ គាក មហាម្បល កវិស្សុនិ មហានិសំសា
អន្តាកាព្យកាយំ បព្យដ្ឋា អរព្យ្យ កវិស្សុតិ សដលា
សខ្សួយតិ ។ ធនព្យ វ កិត្យាំ សិក្សាតព្យ ។
អត្តត្ត វ កិត្យាំ សម្បស្សមានេ អលមេរ អប្បមានេ
សម្បរេតុ បរត្ត វ កិត្យាំ សម្បស្សមានេ អលមេរ
អប្បមានេ សម្បរេតុ ឧកយត្ត វ កិត្យាំ
សម្បស្សមានេ អលមេរ អប្បមានេ សម្បរេត្តុនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិច្បាស្តសិលនោះ ។ ហើយ មានចិត្តជ្រាកជ្រាក ប្រើ-
ជ្រាសវិការ របស់ខ្លួនយុមហាសាលទាំងឡាយ បុរាណុណ្ឌមហាសាល
ទាំងឡាយ បុរី គុបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលឡើងដោយស្វា
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់នោះ នាំឡើកិត្តិនោះ បានសេចក្តី
វិនាស សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដីផែន លុះបែកធ្លាយភាពកាយស្វាប់ឡៅ
ក់ឡៅកើត កូនអបាយ ទុក្ខតិ វិនិច្ញាត នរក (ថែមទៀត) ។ ម្នាលកិត្តិ
ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ពួកកិត្តិកូនសាសនានេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាង
នេះបាន យើងបរិភោគប្រើប្រាស់ ចិន បិណ្ឌុបុត សេនាសន៍៖ និង
គិលានបុរិច្ឆេទកេសដ្ឋបរិការ របស់ពួកបុគ្គលុណា បច្ចុប្បន្នទាំងនោះ
នឹងមានផលប្រើប្រាស់ មានអានិសុធនប្រើប្រាស់ ផលពួកបុគ្គលទាំងនោះ ឬបញ្ហា
របស់យើងនេះ មានផល មានប្រយោជន៍ (មិនមែនតតអំពើទេ) ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលបីកិត្តិ យើងប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
ចូរដើម្បីពួកកូនបុរិច្ឆេទកេសប្រើប្រាស់សេចក្តីមិនប្រមាណដែល
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលបីកិត្តិ យើងប្រយោជន៍របស់អ្នកដោយ
ចូរដើម្បីពួកកូនបុរិច្ឆេទកេសប្រើប្រាស់សេចក្តីមិនប្រមាណដែល
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កាលបីកិត្តិ យើងប្រយោជន៍ទាំងពីរចូរ
ហើយ គូរដើម្បីពួកកូនបុរិច្ឆេទកេសប្រើប្រាស់សេចក្តីមិនប្រមាណដែល ។

បណ្តាលសកាសដីបិតា មហារោគ្រា

និទមហេច កករ សមសិទ្ធិ បន វេយ្យការណាស្តី
 កញ្ញមានេ សង្គមត្តាងំ កិច្ចុនំ ឧណ្ឌា លោយិតំ មុខតោ
 ឧភព្វិ សង្គមត្តា កិច្ចុ សិច្ចុ បច្ចុត្តាយ ហើនាយា-
 រត្តិសុ ធម្មោះ កករ សុធម្មោះ កករតិ សង្គមត្តាងំ
 កិច្ចុនំ អនុជាយាយ អាសរៀ ចិត្តានិ វិមុចិសុតិ ។

[៧០] កូតុបុព្វំ កិច្ចុរ សុធម្មោះ នាម សត្តា
 អយេរសិ តិត្តុការេ គាមេសុ វីតករោះ ។ សុធម្មោះស្បែ
 ខោ បន កិច្ចុរ សត្តុនោ អនេគារិ សារគសតានិ
 អយេសុ ។ សុធម្មោះ សត្តា សារគាងំ ពួល្យលោក-
 សហព្យាយាយ ធម្មំ នេសេតិ ។ យោ ខោ បន កិច្ចុរ
 សុធម្មោះស្បែ សត្តុនោ ពួល្យលោកសហព្យាយាយ ធម្មំ
 នេសេន្ទស្បែ ចិត្តានិ នយ្យសានេសុ តែ គាយស្បែ កេនា
 បរម្ពរណា អចាយំ ធម្មតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបន្ទិសុ ។
 យោ ខោ បន កិច្ចុរ សុធម្មោះស្បែ សត្តុនោ ពួល្យលោក-
 សហព្យាយាយ ធម្មំ នេសេន្ទស្បែ ចិត្តានិ បសានេសុ

បណ្តាសកាសដីបីត មហារត្ត

ព្រះជ័មនព្រះភាគ បានទ្រូវត្រាស់កាសិតនេះហើយ កាលព្រះជ័មន
ព្រះភាគ សម្រួលរាយករណ៍នេះចប់ហើយ ពួកភីកុាទាំង ៦០ រូប
ភីតសុខទៅលាយមញ្ញា ។ តាមមាត់ ពួកភីកុា ៦០ រូបទៀត លេបន់
សិកា ត្រួរប់ទៅកាន់កោទបោកទាប ព្រះមានសេចក្តីត្រីធនិះវិជ្ជៈបាន
ព្រះជ័មនព្រះភាគ សម្រួលនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយក្រ ព្រះជ័មន
ព្រះភាគ សម្រួលនូវអំពើដែលគេមិនធ្វាយធ្វើកើត ពួកភីកុា ៦០ រូបទៀត
មានចិត្តរបស្យែរ៖ បាកអាសវេះទាំងឡាយ ព្រះមិនប្រកាន់ម៉ា ។

[៧០] ម្នាលភីកុាទាំងឡាយ កាលពីដើម មានត្រូវឈ្មោះសុនេត្ត៖ ជាម្នកធ្វើនូវកំពង់ ជាទីទៅកាន់សុគតិក ជាម្នកប្រាសបាកតម្រក កុំដឹងកាម
ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភីកុាទាំងឡាយ ឬត្រូវឈ្មោះសុនេត្ត៖ មានសារៗក្រើនីរ
យ ។ ក៏ត្រូវឈ្មោះសុនេត្ត៖ រមេដសម្រួលដម្លៃ ដើម្បីដឹកនាំសារៗក្រុំទាំងឡាយ
ទ្រូវកើតកុំដឹងព្រហ្មលោក ។ ម្នាលភីកុាទាំងឡាយ បើពួកសារៗក្នុងណា
មិនបានញ្ញាំងចិត្តទ្រូវដ្ឋែរ៖ បំពេះត្រូវឈ្មោះសុនេត្ត៖ ដែលសម្រួលដម្លៃ
ដើម្បីដឹកនាំទ្រូវកើតកុំដឹងព្រហ្មលោកទេ ពួកសារៗក្នុងនោះ លុំបែកជ្លាយកន្ល
កាយស្មាប់ទៅ តែដែលទ្រូវកើតកុំដឹងអបាយ ទូគុតិ វិនិច្ញាត នរក ។ ម្នាលភីកុា
ទាំងឡាយ បើពួកសារៗក្នុងណា បានញ្ញាំងចិត្តទ្រូវដ្ឋែរ៖ បំពេះត្រូវឈ្មោះ
សុនេត្ត៖ ដែលសម្រួលដម្លៃ ដើម្បីដឹកនាំទ្រូវកើត កុំដឹងព្រហ្មលោកហើយ

សុត្តនបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស សត្តកនិបាតោ

តើ កាយស្ស កេណា បរម្បរុណា សុកតី សត្ត
 លោកំ ឧបជីសុ ។ ភូតុយុព្វំ កិត្យាបេ មួកបញ្ញា
 នាម សត្តា អបោសិ ។ យេ ។ អរឡិ នាម សត្តា
 អបោសិ ។ យេ ។ គុណាលោ នាម សត្តា អបោសិ
 ។ យេ ។ ហត្ថិចាលោ នាម សត្តា អបោសិ ។ យេ ។
 ដោតិចាលោ នាម សត្តា អបោសិ ។ យេ ។ អរកោ
 នាម សត្តា អបោសិ តិត្យុកោ កាមេសុ វីត្រកោ ។
 អរកស្ស ខោ បន កិត្យាបេ សត្តុនោ អនេកាណិ
 សារកសតាណិ អបោសុ ។ អរកោ នាម សត្តា
 សារកានំ ពុលុលោកសហព្យូតាយ ធម៌ ដោសេតិ ។
 យេ ខោ បន កិត្យាបេ អរកស្ស សត្តុនោ ពុលុលោក-
 សហព្យូតាយ ធម៌ ដោសេត្តស្ស ចិត្តាណិ ធម្បសាជេសុ
 តើ កាយស្ស កេណា បរម្បរុណា អចាយំ ឯកតី
 វិនិចាតំ និរយំ ឧបជីសុ ។ យេ ខោ បន កិត្យាបេ
 អរកស្ស សត្តុនោ ពុលុលោកសហព្យូតាយ ធម៌
 ដោសេត្តស្ស ចិត្តាណិ បសាជេសុ ។ តើ កាយស្ស
 កេណា បរម្បរុណា សុកតី សត្ត លោកំ ឧបជីសុ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិតាត

ពួកសារៗនោះ លុះបេក្ខជ្ជាយការណាស្តាប់ទៅ តែងទោកើតកូដសុគតិ
 សុគតិ ទេរោក ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានត្រូវយោះ
 មួគបក្ទៃ៖ ។ ហើយ មានត្រូវយោះអរនេមិ ។ ហើយ មានត្រូវយោះ
 កូទាល់ ។ ហើយ មានត្រូវយោះហត្ថិបាល ។ ហើយ មានត្រូវយោះ
 ដោតិបាល ។ ហើយ មានត្រូវយោះអរក៖ ជាមួកធ្វើនូវកំពង់ជាទីទោកាន់
 សុគតិកិច ជាមួកប្រាសបាកតម្រក កូដកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ
 ធនត្រូវយោះអរក៖ មានសារៗត្រូវប្រើប្រាស់ ។ ត្រូវយោះអរក៖ តែង
 សម្រួលិមិ ដើម្បីដឹកនាំសារៗកូដកាមទាំងឡាយ ឲ្យទោកើតកូដព្រហ្មលោក ។
 ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ពួកសារៗណារ មិនបានញូវបិត្តឲ្យដ្ឋានបាន បំពេះ
 ត្រូវយោះអរក៖ ដែលសម្រួលិមិ ដើម្បីដឹកនាំឲ្យទោកើតកូដព្រហ្ម-
 លោកទៅ ពួកសារៗកូដកាមទាំងនោះ លុះបេក្ខជ្ជាយការណាស្តាប់ទៅ តែងទោកើត
 កូដកាមទាំងនោះ ទូទៅ និងបាត់ នរក ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ បើពួក
 សារៗណារ បានញូវបិត្តឲ្យដ្ឋានបាន បំពេះត្រូវយោះអរក៖ ដែលសម្រួលិមិ
 ិមិ ដើម្បីដឹកនាំឲ្យទោកើតកូដព្រហ្មលោកហើយ ពួកសារៗនោះ លុះ
 បេក្ខជ្ជាយការណាស្តាប់ទៅ តែងទោកើតកូដសុគតិ សុគតិ ទេរោក ។

បណ្តាសកាសដូហិតា មហារគ្គា

តាំ តី មញ្ញុច កិត្យុរ យោ នេម សត្វ សត្វារោ តិត្យ-
 ការ កាមេសុ វីតកកេ អនេកសតិបិរិរ សសារក-
 សធ្វៀ ឯធម៌ត្រា អត្ថាសេយុ បរិភាសេយុ ពហ័រ
 សោ អបុត្រា បសរយ្យាតិ ។ ឯវំ កណ្ត ។ យោ
 កិត្យុរ នេម សត្វ សត្វារោ តិត្យការ កាមេសុ
 វីតកកេ អនេកសតិបិរិរ សសារកសធ្វៀ ឯធម៌ត្រា
 អត្ថាសេយុ បរិភាសេយុ ពហ័រ សោ អបុត្រា
 បសរយុ យោ ឯកំ ឯធមិសម្បង្ហំ បុក្តលំ ឯធម៌ត្រា
 អត្ថាសតិ បរិភាសតិ អយំ តតោ ពហុតំ អបុត្រា
 បសរតិ ។ តាំ តិស្ស ហោតុ ។ នាបា កិត្យុរ
 តតោ ពហិទ្ធា ឯរូបី ឧនី រជាចិ យចា មំ សព្វហ្ម-
 ទានីសុ ។ តស្សាតិហា កិត្យុរ ឯវំ សិត្យិត្យិត្យិ ន ត្រូវ
 អង្គ^(១) សព្វហ្មទានីសុ ចិត្តានិ បណ្តានិ កិស្សនិតិ ។
 ឯត្តិ ហោ កិត្យុរ សិត្យិត្យិត្យិ ។

១ និ. ម. ន នោ សព្វហ្មទានីសុ ។

បណ្តាសកាសដីហិត មហារដ្ឋ

ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សម្ងាត់ហេតុនោះ ដូចមេប៉ុណ្ណោះ ធម្មាន មានបិត្តប្រឡូស្ត ដែរប្រឡេប ផ្ទាសាថ្មីវគ្គទាំង ៣ នេះ ជាម្នាក់ ធ្វើនូវកំពង់ ជាទិញកាន់សុគតិកាត ជាម្នាក់ប្រាសាកតម្រក កុងកាម ទាំងឡាយ មានបរិវារប្រើនរយ ប្រកបដោយពួកសារៗក៏ អ្នកនោះ ឈ្មោះថា សន្យាំនូវបាបប្រើនដែរបុ ។ បពិត្តព្រះអង្គដែលម្រីន យ៉ាង នោះមែន ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកធម្មា មានបិត្តប្រឡូស្ត ដែរប្រឡេប ផ្ទាសាថ្មីទាំង ៣ នេះ ជាម្នាក់ធ្វើនូវកំពង់ ជាទិញកាន់សុគតិកាត ជាម្នាក់ប្រាសាកតម្រក កុងកាមទាំងឡាយ មានបរិវារប្រើនរយ ប្រកប ដោយពួកសារៗក៏ អ្នកនោះ ឈ្មោះថា សន្យាំបាបដែលប្រើន អ្នកធម្មាន បិត្តប្រឡូស្ត ដែរប្រឡេប ផ្ទាសាបុគ្គលម្នាក់ ដែលបរិបុណ្ឌដោយទិន្ន (សោតាបន្ទបុគ្គល) អ្នកនោះ ឈ្មោះថា សន្យាំនូវបាបដែលប្រើនជាដៃនោះ ទៅទៀត ។ ដំណឹករនោះ ព្រោះហេតុអ្នី ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះ តបាតត មិនហោការដែរប្រឡេប ពួកសព្វប្រាបីបុគ្គលនោះ បាទានិនិ មានសកាតយ៉ាងនោះ ខាងក្រោមពីខានិនោះឡើយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ កិកុទាំងសាសនានោះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនោះថា បិត្ត ទាំងឡាយរបស់យើង នឹងមិនបានប្រឡូស្ត ពួកសព្វប្រាបីបុគ្គល ដូចដែះ ឡើយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនោះ ។

សុត្តនិងកៅ អដ្ឋត្រនិកាយសួយ សត្វកនិច្ច

[៧១] ភូតុបុព្វំ ភីត្សាបេ អរកោ ជាម សត្វា
 អយោសិ តិត្សុការេ គាមេសុ វិត្សកោ ។ អរកាស្ស
 ខោ បន ភីត្សាបេ សត្វេដោ អណោកានិ សារកាសតានិ
 អយោសុ ។ អរកោ សត្វា សារកានំ ធនំ ធនំ
 ឈោះតិ អប្បតាំ ព្រហ្មណា ដីវិតាំ មនុស្សនំ បរិត្សា
 លបុតាំ ពបុទុក្តាំ ពបុចាយាសំ ។ មន្ទាយ ធោផ្លើព្វំ
 កាត្តុព្វំ កុសលំ ចិត្តព្វំ ព្រហ្មចិយំ នត្តិ ជាតស្ស
 អមរណា ។ សេយុចាបិ ព្រហ្មណា តិណាក្រោ ឧស្សារតិន្ទុ
 សុរិយ ឧត្តម្មណ៍ ិប្បែយេ បជិវិកច្បាតិ ន ចិរដ្ឋិតិកាំ
 យោតិ ធនំមេរ ខោ ព្រហ្មណា ឧស្សារតិន្ទុបមំ ដីវិតាំ
 មនុស្សនំ បរិត្សា លបុតាំ ពបុទុក្តាំ ពបុចាយាសំ ។
 មន្ទាយ ធោផ្លើព្វំ កាត្តុព្វំ កុសលំ ចិត្តព្វំ ព្រហ្មចិយំ
 នត្តិ ជាតស្ស អមរណា ។ សេយុចាបិ ព្រហ្មមណា
 ចុល្យដ្ឋុសិតកោ ។ ឈោះ រស្សណ៍ ឧណកពុពុលំ^(១)
 ិប្បែយេ បជិវិកច្បាតិ ន ចិរដ្ឋិតិកាំ យោតិ

១ និ. ឧទកេ ឧទកពុពុលំ ។ ម. ឧទកេ ឧទកបុប្ផុន្តំ ។

សុត្តនបិដក អង្គតានិកាយ សត្វកនិចាត

[៧១] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានគ្រឿបឈ្មោះអរក៖
 ជាមួកធ្វើនូវកំណើ ជាទិញកាន់សុគតិកោ ជាមួកប្រាសហកតមេកកុទាំង
 កាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ជាក្រឿបឈ្មោះអរក៖ មានសារៗកំប្រើន
 រយ ។ គ្រឿបឈ្មោះអរក៖ រួមជនម៉ែនធិនិជមល់សារៗកុទាំងឡាយ យ៉ាង
 នេះថា ម្នាលប្រាបុណ្យៗ ដីវិត្យកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ មានទុក្ខកំប្រើន
 មានសេចក្តីបាន ជីវិតចិត្តលំបាត់ប្រើន ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដើរ គ្រឿបឈ្មោះ
 កុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តនូវប្រព្រឹត្តបរិយធម៌ ដោយប្រាផ្ទា ព្រោះសត្វដែល
 កើតហើយ សុខទៅស្ថាប់ ។ ម្នាលប្រាបុណ្យៗទាំងឡាយ ប្រូបដ្ឋាន
 ដំណាក់ទិកសន្យើម លើចុងស្សារ ដល់ព្រោះអាទិត្យ រំឡើង កំត្រឡប់
 បាត់វិញ្ញាប់រហ័ស ជារបស់មិនបិតបែរ នៅយុរឃាណបាន យ៉ាងណា
 ម្នាលប្រាបុណ្យៗ ដីវិត្យរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ មានទុក្ខកំប្រើន មាន
 សេចក្តីបាន ជីវិតចិត្តលំបាត់ប្រើន ប្រូបដ្ឋានដំណាក់ទិកសន្យើម យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដើរ គ្រឿបឈ្មោះកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តនូវប្រព្រឹត្ត-
 បរិយធម៌ ដោយប្រាផ្ទា សត្វដែលកើតហើយ សុខទៅស្ថាប់ ។ ម្នាល
 ប្រាបុណ្យៗ ប្រូបដ្ឋានកើង មានតំណាក់ដំប្រាសដ្ឋាក់ចុះមក ក្រពោះ
 ទិក កំត្រឡប់បាត់ឡើងបាប់ មិនបិតបែរយុរឃាណបាន យ៉ាងណាមិញ្ញ

បណ្តាសកាសដុយហិតា មហារត្រោ

ធនមេរ នៅ ព្រៃយុណា ឧណគពុទ្ទលុបមំ ដីវិតំ
 មនុស្សណែនា បរិត្តំ លហុកំ ពហុធមក់ ពហុជាយសំ ។
 មន្ត្រាយ ធោន្ទុព្រំ កាត់ព្រំ កុសលំ ចរិតព្រំ ព្រៃយុណិយំ
 នត្តិ ជាតស្ស អមរណ៌ ។ សេយុចាបិ ព្រៃយុណា
 ឧណគេ ធនុវាគិ ិឃ្លំយេរ បដិវិកច្បតិ ន ចិរដ្ឋិតិកា
 យោតិ ធនមេរ នៅ ព្រៃយុណា ឧណគេ ធនុវាគុបមំ
 ដីវិតំ មនុស្សណែនា បរិត្តំ លហុកំ... នត្តិ ជាតស្ស
 អមរណ៌ ។ សេយុចាបិ ព្រៃយុណា នតី បញ្ញតេយ្យរ
 ទូរដ្ឋមា សីយសោតា ហារហារិនី នត្តិ សោ
 ឧលោក វ លយោ វ មុហុត្រោ វ យំ សា ចរតិ^(១)
 អចនោ សា កច្បតេ ច វត្ថុតេ ច សច្បតេ^(២) ច
 ធនមេរ នៅ ព្រៃយុណា នតីបញ្ញតេយ្យបមំ ដីវិតំ
 មនុស្សណែនា បរិត្តំ លហុកំ... នត្តិ ជាតស្ស
 អមរណ៌ ។ សេយុចាបិ ព្រៃយុណា ពលវ ូរិសោ
 ជិវត្ថិ ទេធមួយិណ្ឌា សញ្ញាបិត្តា អប្បគសិរោន់ រមេយ្យ

១ និ. យំ សា អារមតិ ។ ម. យាយ អវត្តិ ។ ២ និ. ម. គច្បតេ វត្ថុតេ សច្បតេ ។

បណ្តាលសកាសផ្ទាយហិត មហាធ្នៃ

ម្នាលព្រោច្បាប់ ដីវិត្វរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ មានសេចក្តីទុក្ខ
ប្រើន មានសេចក្តីចង្កែតបង្កូល់ប្រើន ប្រុបដួចជាភ្លោទិក យ៉ាង
នោះដែរ ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មិយធ័ំ ដោយប្រាប្រា ព្រោះសត្វដែលកៅតហើយ សុខទៅស្តាប់ ។
ម្នាលព្រោច្បាប់ ប្រុបដួចស្ថាមគំនួសដម្បន់លើទិក តែងត្រឡប់បាត់
ទៅវិញ្ញាប់ មិនបិតបែរយុរយារបាន យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលព្រោច្បាប់
ដីវិត្វរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ... ប្រុបដួចជាស្ថាមគំនួសដំបូង
លើទិក យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះសត្វដែលកៅតហើយ សុខទៅស្តាប់ទៅវិញ្ញា ។
ម្នាលព្រោច្បាប់ ប្រុបដួចស្តីជុំហូរពីភី ហូរទោកាន់ទិញ្ញាយ មាន
វិឃុំទិករបៀស អាបនាំទោនូវរបស់ដែលគួរនាំទោបាន គ្នានកំណត់កាល
កំណត់នៅ កំណត់យាមទីយោ ព្រោះស្តីជុំនោះ ចែះតែទោ ចែះតែ
ប្រព្រឹត្តទោ ចែះតែហូរទោបាន យ៉ាងណាមិញ្ញ ម្នាលព្រោច្បាប់ ដីវិត្វ
របស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ ប្រុបដួចជាស្តីជុំហូរពីភី...
យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះសត្វដែលកៅតហើយ សុខទៅស្តាប់ទៅវិញ្ញា ។
ម្នាលព្រោច្បាប់ ប្រុបដួចបុរសដែលមានកម្មាធិក ត្រូវលើរដឹកមាត់ដាក់
លើចុងអណ្តាត់ ហើយស្រោះថាលទោ ដោយជាយបាន យ៉ាងណាមិញ្ញ

សុត្ថនបិជកេ អដ្ឋត្រនិកាយសួយ សត្វកនិចាតោ

ធរមេ នៅ ព្រហ្មណា ខេច្បូចិណ្ឌាបមំ ដីវិតំ
 មនុស្សនំ បរិត្តិ លហុតំ... នត្តិ ជាតស្ស
 អមរណា ។ សេយ្យចាបិ ព្រហ្មណា ជីវសសន្តត្រី
 អយោគជាយេ មំសបេសី បត្តិត្តា ិឃ្លាំយេរ
 បជិវិកច្បតិ ន ធិរដ្ឋិតិកា ហេរតិ ធរមេ
 នៅ ព្រហ្មណា មំសបេសុបមំ ដីវិតំ មនុស្សនំ
 បរិត្តិ លហុតំ... នត្តិ ជាតស្ស អមរណា ។
 សេយ្យចាបិ ព្រហ្មណា ការី រដ្ឋ្មារ អាបាតនំ នីយមាន
 យញ្ញនេរ ចាតំ ឱ្យទិតិ សណ្តិកោ រដស្ស សណ្តិកោ
 មរណាស្ស^(១) ធរមេ នៅ ព្រហ្មណា ការីរដ្ឋ្មបមំ^(២)
 ដីវិតំ មនុស្សនំ បរិត្តិ លហុតំ ពហុណុត្តិ
 ពហុជាយាសំ ។ មន្ទាយ ដោដ្ឋាចំ កត្តិចំ កុសលំ
 ចរិត្តាចំ ព្រហ្មចរិយំ នត្តិ ជាតស្ស អមរណានិ ។
 នៅ នៅ នៅ បន កិត្តិរ សមយេន មនុស្សនំ
 សង្កិរស្សសហស្សនិ អាយុប្បមានា អបោសិ ។
 បញ្ញាស្សសតិកា កុមារិកា អលំបតេយ្យ អបោសិ ។

១ និ. ម. សន្តិកោ ហេរតិ រដស្ស សន្តិកោ មរណាស្ស ។ ២ និ. ម. គោរដ្ឋ្មបមំ ។

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ ប្រូប
 ដូចដុំទិកមាត់... យ៉ាងនោះដោរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ
 សុខទៅស្តាប់ឡើរឱ្យ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ដូចដុំសាប់ដែល
 គេយកឡើងដាក់ ក្នុងខ្លះដែកដីក្នុង អស់ម្បយប្រូប និមិត្តខ្ងាបចច្បៃ៖
 ចាប់ មិនបិតបែរយុរយារបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ជីវិត
 របស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ ប្រូបដូចដុំសាប់... យ៉ាងនោះ
 ដោរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុខទៅស្តាប់ ។ ម្នាលព្រោហ្មណ៍
 ដូចមេគោដែលត្រូវសម្ងាប់ ដែលគេនាំឡាកាន់កន្លឹងសម្ងាប់ លានជំ
 បានណាមិញ ម្នាលព្រោហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ឬ មាន
 ទុក្រប្រើន មានសេចក្តីបង្កើតបង្កូលប្រើន ប្រូបដូចជាមេគោ ដែល
 ត្រូវសម្ងាប់ យ៉ាងនោះដោរ ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដើរ ត្រូវដើរកុសល
 ត្រូវប្រព្រឹត្តព្រហ្មចិយធម៌ ដោយប្រាប្រា ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុខ
 ទៅស្តាប់ ។ ម្នាលភីក្តុទាំងឡាយ សម្ដ័យ នោះជន ពួកមនុស្ស មានអាយុ
 ប្រាំម្បយប្រើនឆ្នាំ ។ កុមារិកាមានអាយុប្រើមប្រាន់យឆ្នាំ ទីបល្អមានបី ។

បណ្តាលសកាសដីបិតោ មហារត្រូ

តើន ខោ បន កិច្ចាំរ សមយេន មនុស្សនាំ
 នលេរកាពាណ អយោស៊ុ សីត់ ឧណ្ឌា ជិយច្បា
 ិទាសា ឧច្បាំរ បស្សារេ ។ សោ ហិ នាម
 កិច្ចាំរ អរគោ សត្វា ធនិយាយុតោសុ មនុស្សសុ
 ធនិយាយុតោសុ ធនិយាយុតោសុ សារការានាំ ធនិ ធម្ម
 នេសស្សិតិ អប្បកាំ ពាយុណា ជិវិត់ មនុស្សនាំ
 បរិត់ លហុកាំ ពហុនុក្តាំ ពហុជាយានំ ។
 មន្ទាយ ធោផ្តាំ គត្តាំ គុសលំ ចរិត្តាំ ពាយុ-
 ចរិយំ នត្តិ ជាតស្ស អមរណានិ ។ ធនិរហិ^(១) កិច្ចាំរ
 សម្ងាត់ រណមានោ រណយ្យ អប្បកាំ ជិវិត់ មនុស្សនាំ
 បរិត់ លហុកាំ ពហុនុក្តាំ ពហុជាយានំ ។ មន្ទាយ
 ធោផ្តាំ គត្តាំ គុសលំ ចរិត្តាំ ពាយុចរិយំ នត្តិ
 ជាតស្ស អមរណានិ ។ ធនិរហិ កិច្ចាំរ យោ ចិរ
 ជិវិតិ សោ រស្សិសត់ អប្បំ រ កិយោរ រ ។ រស្សិ-
 សត់ ខោ បន កិច្ចាំរ ជិវិត្រោ តិធមិយោ ឧតុ-
 សតានិ ជិវិតិ ឧតុសត់ ហោមន្ទានាំ ឧតុសត់ កិម្ពានាំ

១ និ. ធនិរហិ ខោ តំ ។

បណ្តាលសកាសដីបិត មហាធ្យត្រូ

ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ សម្រេចនៅ៖ ពួកមនុស្សមានតែអាពធ ៦ យ៉ាងគីរី ១ សុះ ១ យ្យាន ១ ក្រោរ ១ លីខ្មោរ៖ ១ លីបស្បរ៖ ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ ត្រូវឈ្មោះអរក់នោះ អម្មាលពួកមនុស្សមានអាយុផែង យ៉ាងនេះ បិតចេរយុរាយរយ៉ាងនេះ មានអាពធតិចយ៉ាងនេះ មេបិតដែលមិនធិដែលពួកសាក់យ៉ាងនេះថា ម្នាលប្រព្រឹណី ដីវិតរបស់ពួកមនុស្សជារបស់តិច ទី មានទុកប្រើប្រាស់ មានសេបកិច្ចដោយតិចបង្ហីលំប្រើប្រាស់ ឬ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដើរ ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រើប្រាស់ ដោយប្រាផ្ទា ព្រោះសត្វដែលកៅតហើយ សុខទៅស្ថាប់ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កូនកាលតឡ្វ់នេះ បើបុគ្គលនិយាយឡើត្រូវ ត្រូវនិយាយថា ដីវិតរបស់ពួកមនុស្សជារបស់តិច ទី មានទុកប្រើប្រាស់ មានសេបកិច្ចដោយតិចបង្ហីលំប្រើប្រាស់ ឬ បុគ្គលត្រូវដើរ ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តប្រព្រឹត្តប្រើប្រាស់ ដោយប្រាផ្ទា ព្រោះសត្វដែលកៅតហើយ សុខទៅស្ថាប់ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កូនកាលតឡ្វ់នេះ បុគ្គល រស់នោយ៉ាងយុរ ត្រីមម្បយរយឡាំ បុ តិចជាតិ បុក៏ លើសពិម្បយរយឡាំបន្ទិចបន្ទប់ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កុបុគ្គលដែលរស់នោបានម្បយរយឡាំ ឈ្មោះថា រស់នោអស់បីរយដ្ឋាន គីម្បម្បន្ទរដ្ឋាន ម្បយរយ គីម្បរដ្ឋាន ម្បយរយ

សត្វនូបិដក់ អង្គត្តរនិកាយស្ស សត្វកនិចាតោ

ឧគុសតំ រស្សានំ ។ តីជា ទោ បន កិត្យាបេ ឧគុ-
សតានិ ជីរញ្ជា ទ្វាងសយេរ មាសសតានិ ជីរតិ
ចត្តារី មាសសតានិ ហោមឆ្លានំ ចត្តារី មាសសតានិ
កិម្មានំ ចត្តារី មាសសតានិ រស្សានំ ។ ទ្វាងស ទោ
បន កិត្យាបេ មាសសតានិ ជីរញ្ជា ចត្តីសតិយេរ អផ្ល-
មាសសតានិ ជីរតិ អផ្លូយមាសសតានិ ហោមឆ្លានំ អផ្ល-
ូយមាសសតានិ កិម្មានំ អផ្លូយមាសសតានិ រស្សានំ ។
ចត្តីសតិយេរ រតិសហស្សានិ ជីរតិ ទ្វាងស រតិសហស្សានិ
ហោមឆ្លានំ ទ្វាងស រតិសហស្សានិ កិម្មានំ ទ្វាងស
រតិសហស្សានិ រស្សានំ ។ ចត្តីសំ ទោ បន កិត្យាបេ
រតិសហស្សានិ ជីរញ្ជា ទ្រួសតតិញ្ញរ កត្តិសហស្សានិ
កុញ្ចាតិ ចត្តីសតិ កត្តិសហស្សានិ ហោមឆ្លានំ ចត្ត-
ីសតិ កត្តិសហស្សានិ កិម្មានំ ចត្តីសតិ កត្ត-
សហស្សានិ រស្សានំ សង្កើ មាតុចញ្ញាយ សង្កើ
កត្តិណ្ឌកយេន ។ តតិមេ កត្តិណ្ឌកយា គុបិតោបិ កត្តិ
ន កុញ្ចាតិ ឌុក្តិតោបិ កត្តិ ន កុញ្ចាតិ ព្រាងិតោបិ
កត្តិ ន កុញ្ចាតិ ឧចោសចិតោបិ កត្តិ ន កុញ្ចាតិ

សុត្ថនិជក អង្គភាពនិកាយ សត្វកនិបាត

វស្សានរដ្ឋវ មួយរយ ។ ម្ទាលកិកុទាំងឡាយ កើបុគ្គលដែលរស់នៅអស់បី
រយរដ្ឋវ លេខាជារ រស់នៅមួយពាណិករយខែ គីមនូរដ្ឋវ បួនរយខែ
គិមរដ្ឋវ បួនរយខែ វស្សានរដ្ឋវ បួនរយខែ ។ ម្ទាលកិកុទាំងឡាយ
កាលបឹបុគ្គល រស់នៅអស់មួយពាណិករយខែហើយ ហើយប៉ាកុន្យេះ ។ ខែ
លេខាជារ រស់នៅអស់ពីរពាណិកបួនរយកុន្យេះ ។ ខែគីមនូរដ្ឋវ ប្រាំបីរយ
កុន្យេះខែ គិមរដ្ឋវ ប្រាំបីរយកុន្យេះខែ វស្សានរដ្ឋវ ប្រាំបីរយកុន្យេះខែ ។
ម្ទាលកិកុទាំងឡាយ កាលបឹបុគ្គល រស់នៅអស់ពីរពាណិកបួនរយកុន្យេះ ។
ខែហើយ លេខាជារ រស់នៅអស់បីហើនប្រាំមួយពាណិកក្រី គីមនូរដ្ឋវ
មួយហើនពីរពាណិកក្រី គិមរដ្ឋវ មួយហើនពីរពាណិកក្រី វស្សានរដ្ឋវ
មួយហើនពីរពាណិកក្រី ។ ម្ទាលកិកុទាំងឡាយ កាលបឹបុគ្គល រស់នៅ
អស់បីហើនប្រាំមួយពាណិកក្រីហើយ រមេដបរិភោគច្បាយ ប្រាំពីរហើន
ពីរពាណិកដន្ត គីមនូរដ្ឋវ ពីរហើនបួនពាណិកដន្ត គិមរដ្ឋវ ពីរហើនបួន
ពាណិកដន្ត វស្សានរដ្ឋវ ពីរហើនបួនពាណិកដន្ត រប់ទាំងប៊ូឡិកដោះមាយ
រប់ទាំងខានបរិភោគច្បាយ ។ កូន្យេហេតុទាំងនេះ ការអត់ច្បាយនេះតី
បុគ្គលិន មិនបរិភោគច្បាយ បុគ្គលញ្ញូយ មិនបរិភោគច្បាយ បុគ្គល
ឃីចាប់ មិនបរិភោគច្បាយ បុគ្គលរក្សាទុបោសច មិនបរិភោគច្បាយ

បណ្តាសកាសដីបិតោ មហារេត្តា

អលាកតេនិ កត្តិ ន កុញ្ញពិ ។ តិ ខ កិច្ចិរ
 មយ វស្សសតាយុកស្ស មនុស្សស្ស អយុិ សដ្ឋាតោ
 អយុប្បមាណម្បិ សដ្ឋាគំ ឧត្តិិ សដ្ឋាតា សំរដ្ឋកិ
 សដ្ឋាតា មាសាធិ សដ្ឋាតា អផ្លមាសាធិ សដ្ឋាតា
 រត្តិិ សដ្ឋាតា ិកិ សដ្ឋាតា កត្តិិ សដ្ឋាតា
 កត្តិនកយាបិ សដ្ឋាតា ។ យ កិច្ចិរ សត្តាក
 គរជីយ សរគានំ ហិតេសិន អនុកម្បគេន
 អនុកម្បិ ឧទានាយ គំ ហ តំ មយ ។ ធនានិ
 កិច្ចិរ រូគ្រូមួលានិ ធនានិ សុញ្ញរាកានិ ឲ្យយច
 កិច្ចិរ ម បមាជត្ត ម បច្ចា វិប្បដិសារិនោ
 អហុវត្ថ ។ អយ ហ អន្តាគំ អនុសាសនិតិ ។
 មហារេត្តា ទុតិយោ ។

ត សប្បុទ្ទានំ

ហិរិយិសំ^(១) នាករ^(២) ឧបមា ធម្មញ្ញ ចាវិនិត្តកំ

^(១) ឯ. ម. ហិរិ សុរិយំ ។ អយ យុត្តិតោ ។ ២ ម. នាគនឹង ន ទិស្សិ ។

បណ្តាលសកាសដីហិត មហារត្ត

បុគ្គលមិនបរិភោគចាយ ព្រោះវកសីមិនបាន ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ អាយុ
របស់មនុស្ស ដែលមានអាយុមយរយច្ចាប់ តាមតានរប់ហើយ ប្រមាណ
នៃអាយុ តាមតានរប់ហើយ រដ្ឋរទាំងឡាយ តាមតានរប់ហើយ
ច្ចាប់ឡាយ តាមតានរប់ហើយ ខេទាំងឡាយ តាមតានរប់ហើយ
កន្លែះខេទាំងឡាយ តាមតានរប់ហើយ រត្រីទាំងឡាយ តាមតានរប់
ហើយ ត្រូចបានរប់ហើយ តាមតានរប់ហើយ ធយទាំងឡាយ តាមតាន
រប់ហើយ ការអត់បាយទាំងឡាយ តាមតានរប់ហើយដូច្នេះជន ។
ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិច្ចុណា ដែលសាស្តា ជាអ្នកស្ថិស្ថរកប្រយោជន៍
ទំនុកបម្រុះ ជាអ្នកលើត្រាល អាស្រែយនូវសេចក្តីលើត្រាល គួរធ្វើដល់ពួក
សារ៉ែក កិច្ចុនោះ តាមតានធ្វើហើយដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ នៅ៖ជាគល់លើទាំងឡាយ នៅ៖ជាថ្មោះស្តាត់ទាំងឡាយ ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចម្រិនឈាន កុំប្រមាន កុំមានសេចក្តី
គ្នាក្រុងបាយ កុំសារលាងបាយក្រាយឡើយ ។ នេះជាក្រុងប្រព័ន្ធដែល
បានរបស់តាមតាន ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ។

ចំ មហារត្តទី ២ ។

ឧទ្ទានក្នុងមហារត្តនោះគឺ

និយាយពីហិរិ (ឯត្តិប្បេះ) ១ ព្រោះភាពិត្យ ១ ប្រុបដូចច
ជានគរ ១ អ្នកដឹងនូវជម់ ១ ដើមបារិច្ឆេតកត្រីក្ស ១

សុគន្លឹមបិជ្ជកេ អង្គភាពនិកាយស្សី សត្វកនិច្ចតាំ

សក្រប់^(១) រាជៈ អតិ សុនិទ្ធមរកោនានុសាសនីតិ^(២) ។

១ និ. សក្ត្រា ។ ម. សក្តតា ។ ២ និ. ម. សុនិទ្ធមរកោនានិតិ ។

សុត្តនបិដក អង្គតរនិកាយ សត្ថកនិច្ច

ធីសការ៖គោរព ១ ភាឌនា ១ គំនរកើង ១ ពាក្យ

ប្រុងប្រជែរបស់គ្រួសុទ្ធតែ: ១ របស់គ្រួអរក់: ១ ។

វិនយោគ្រា

[៧២] សត្វហិ កិច្ចូរ ដម្លឺហិ សម្បត្តកតោ
 កិច្ចូ វិនយដោ យោតិ ។ គតមេហិ សត្វហិ ។
 អាបត្តិ ជាងាតិ អណាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ
 ជាងាតិ ក្រុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ សីលភ
 យោតិ ចាតិមោគ្គាសំរសំរតោ វិរាតិ អាទារកោចរ-
 សម្បដ្ឋា អណុមត្តិសុ រដ្ឋិសុ កយុទស្សវី សមាងាយ
 សិគ្គតិ សិគ្គាបនិសុ ចតុខ្សំ ឃាងានំ អភិបេត-
 សិកានំ ឯធម្មម្មសុខវិបាកានំ និគាមលាកី យោតិ
 អគិច្ចលាកី អគសិរលាកី អសរកានំ ឱយ អនាសាំ
 បេតោរិមុត្តិ បញ្ញារិមុត្តិ ឯធម្ម ដម្លេ សយំ អភិញ្ញ
 សច្ចិកត្រា ឧបសម្បដ្ឋ វិរាតិ ។ តមេហិ ខោ កិច្ចូរ
 សត្វហិ ដម្លឺហិ សម្បត្តកតោ កិច្ចូ វិនយដោ យោតិតិ ។

[៧៣] សត្វហិ កិច្ចូរ ដម្លឺហិ សម្បត្តកតោ
 កិច្ចូ វិនយដោ យោតិ ។ គតមេហិ សត្វហិ ។
 អាបត្តិ ជាងាតិ អណាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ
 ជាងាតិ ក្រុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ ឧកយានិ ខោ
 បនស្ស ចាតិមោគ្គានិ វិត្សារេ ស្សាកតានិ យោតិនិ

វិនយោគ

[៣៧] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រកបដោយធ័រ ៣ យ៉ាង លេខ៖
ចាវិនយោរ (អុកទ្រព្រជីវិនីយ) ។ ប្រកបដោយធ័រ ៣ យ៉ាង តើដូច
មេបច្ចេះ ។ គីតិកិត្តិស្ថាល់អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១
ស្ថាល់គុកាបត្តិ ១ ជាម្នាក់មានសិល សង្ឃមកុងបាតិមោកុសំវេះ បរិបុណ្ឌ៍
ដោយអាទារៈនិងគោចរៈ ជាម្នាក់យិញ្ញក់យកុងទោសទាំងឡាយបន្ទិចបន្ទច
សមាទាន សិក្សាកុងសិក្សាបទទាំងឡាយ ១ ជាម្នាក់បានតាមប្រាប់បាន
ដោយនាយ បានដោយស្រួល នូវយោនទាំង ២ ដែលប្រព័ន្ធទោកុង
បិត្តដីប្រប្រា ជាគ្រឹះនៅជាសុទ្ធកុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់
សម្របន្ទរបេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញារិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវេះ ព្រោះអស់
អាសវេះទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯងកុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ
កិត្តិប្រកបដោយធ័រទាំង ៣ យ៉ាងនេះ លេខ៖ចាវិនយោរ ។

[៣៨] ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ កិត្តិប្រកបដោយធ័រ ៣ យ៉ាង
លេខ៖ចាវិនយោរ ។ ប្រកបដោយធ័រ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចេះ ។ គីស្ថាល់
អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គុកាបត្តិ ១
បាតិមោកុទាំងពីរ កិត្តិកិត្តិនោះ បែះចាំដោយត្រីមត្រីលូយ៉ាងពិស្ងាន

សុត្ថនបិជកេ អដ្ឋត្រនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

សុវិភត្តានិ សុប្បរត្តិនិ សុវិនិច្ចិតានិ សុត្តសោ អនុព្រញ្ញ-
នសោ ចតុខ្មែំ យាងានំ អភិមេតសិកានំ ឯធម្មចម្លសុខ-
ិយាកនំ និកាមលាកី ហេរាតិ អគិច្ចលាកី អកសិរ-
លាកី អសវានំ ទយា អនាសវំ ចេតារិមុតិ បញ្ញរិមុតិ
ឯធម្ម ចម្ល សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្រា ឱបសម្បដ្ឋ
រិយារតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាបេ សត្តហិ ចម្លហិ
សម្បញ្ញតោតោ កិត្យា វិនយចហោ ហេរាតិតិ ។

[៧៤] សត្តហិ កិត្យាបេ ចម្លហិ សម្បញ្ញតោតោ កិត្យា
វិនយចហោ ហេរាតិ ។ គតមេហិ សត្តហិ ។ អាបតិ
ជាងាតិ អនាបតិ ជាងាតិ លហុកំ អាបតិ ជាងាតិ
ករុកំ អាបតិ ជាងាតិ វិនយ ខោ បន បិតោ ហេរាតិ
អសំហើហោ ចតុខ្មែំ យាងានំ អភិមេតសិកានំ ឯធម្ម-
ចម្លសុខិយាកនំ និកាមលាកី ហេរាតិ អគិច្ចលាកី
អកសិរលាកី អសវានំ ទយា អនាសវំ ចេតារិមុតិ
បញ្ញរិមុតិ ឯធម្ម ចម្ល សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្រា
ឱបសម្បដ្ឋ រិយារតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាបេ សត្តហិ
ចម្លហិ សម្បញ្ញតោតោ កិត្យា វិនយចហោ ហេរាតិតិ ។

សុត្តនិងក អង្គតានិកាយ សត្វកនិបាត

បានចែកលេកដោយលូ បានទោប្រព័ន្ធដោយប្រៃព បានវិនិច្ឆ័យ
ដោយត្រីមត្រី តាមសុត្ត: តាមរហូបនៃព្យញ្ជាន: ១ ជាមួកបានតាម^៩
ប្រាថ្ឌា បានដោយជាយ បានដោយស្រួលនូវយោនទាំង ២ ដែលកែតែ
កុងបិត្តដើរប្រាថ្ឌា ជាប្រើជានៅជាសុខ កុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់
សម្របនូវបេត្រារិមុតិ និងបញ្ញារិមុតិ ដែលមិនមានអាសវេ: ព្រោះអស់
អាសវេ:ទាំងទ្រាយ ដោយខ្លួនឯង កុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងទ្រាយ
កិភុទប្រកបដោយជម់ទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយជរ ។

[៣៤] ម្នាលកិភុទាំងទ្រាយ កិភុទប្រកបដោយជម់ ៣ យ៉ាង
ឈ្មោះថា វិនយជរ ។ ប្រកបដោយជម់ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចុប្បន្ន: ។ គឺស្ថាល់
អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គុកាបត្តិ ១
ជាមួកខ្លាប់ខ្លួន មិនយើងយោង កុងវិនីយ ១ ជាមួកបានតាមប្រាថ្ឌា
បានដោយជាយ បានដោយស្រួលនូវយោនទាំង ២ ដែលកែតែកុងបិត្ត
ដើរប្រាថ្ឌា ជាប្រើជានៅជាសុខ កុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់សម្រប
នូវបេត្រារិមុតិ និងបញ្ញារិមុតិ ដែលមិនមានអាសវេ: ព្រោះអស់អាសវេ:
ទាំងទ្រាយ ដោយខ្លួនឯង កុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងទ្រាយ
កិភុទប្រកបដោយជម់ ៣ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយជរ ។

បណ្តាសកាសដូហើតោ វិនយោគ្គា

[៧៥] សត្វូហិ កិច្ចូរ ធមេហិ សម្បនាកតោ កិច្ចូ
វិនយដោ ហេកតិ ។ គត់មេហិ សត្វូហិ ។ អាបត្តិ
ជាងាតិ អនាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ
ក្រុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ អនេកវិហិតំ បុព្ទិភាសំ
អនុស្សរតិ សេយ្យចីដំ ធរកម្មិ ជាតិ ទ្រូបិ ជាតិយោ
។ យោ ។ តិតិ សាការំ សឧទ្រូសំ អនេកវិហិតំ
បុព្ទិភាសំ អនុស្សរតិ ធនិព្ទៃន ចក្ចុង វិសុទ្ធន អតិ-
ត្ថុនិមានុសគោន ។ យោ ។ យចាកម្មុបេកេ សត្វោ
បជាងាតិ អាសវណំ ទយោ អនាសំ ថេតោវិមុត្តិ បញ្ញ-
វិមុត្តិ ធនិផ្លែរ ធមេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្រា ឧប-
សម្បជ្ជ វិយារតិ ។ តមេហិ ខោ កិច្ចូរ សត្វូហិ
ធមេហិ សម្បនាកតោ កិច្ចូ វិនយដោ ហេកតិតិ ។

[៧៦] សត្វូហិ កិច្ចូរ ធមេហិ សម្បនាកតោ កិច្ចូ
វិនយដោ សេកតិ ។ គត់មេហិ សត្វូហិ ។ អាបត្តិ
ជាងាតិ អនាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ
ជាងាតិ ក្រុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ សីលរ ហេកតិ
។ យោ ។ សមាងាយ សិក្សាតិ សិក្សាបានសុ

បណ្តាលកាសជីវិត វិនយគ្គ

[៣៥] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុប្រកបដោយធម់ ៣ យ៉ាង
ឈ្មោះថា វិនយធរ ។ ប្រកបដោយធម់ ៣ យ៉ាង តើដូចមេចុះ ។ គឺ
ស្ថាល់អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គ្រ-
កាបត្តិ ១ រលីកយើញ្ញរបុញ្ញនិរសេះ ជាប្រើប្រាស់ប្រការគី ១ ជាតិ ២ ជាតិ
១ ហើយ ១ រលីកយើញ្ញរបុញ្ញនិរសេះ ជាប្រើប្រាស់ប្រការព្រមទាំងអាការ៖ និង
ឧទ្ទេស ១ មានចក្ខុដូចជាចិត្ត ដែលបិសុទ្ធកិន្និជិតចក្ខុ ជាបស់មនុស្ស
ដម្គារ ១ ហើយ ១ ដើម្បីច្បាស់នូវពួកស័ព្ទ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ១
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចែករិមុត្តិ និងបញ្ញារិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវេះ ព្រោះអស់អាសវេះទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង កូដ
បច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុប្រកបដោយធម់ទាំង ៣
យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយធរ ។

[៣៦] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ កិភុជានិយធរ ប្រកបដោយធម់ ៣
យ៉ាងទើបរុន្តោះ ។ ប្រកបដោយធម់ ៣ យ៉ាង តើដូចមេចុះ ។ គឺស្ថាល់
អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គ្រកាបត្តិ ១
ជាអ្នកមានសិល ១ ហើយ ១ សមាទាន សិក្សា កូដសិក្សាបទទាំងឡាយ ១

សុត្តនលិចដេក អង្គត្តនិភាយស្ស សត្តកនិបាតោ

ចតុន្នំ យាងានំ ។ ហេ ។ អគសិរលាកី អាសវានំ
ទយា ។ ហេ ។ សង្កិកត្រា ឧបសម្បជ្ជ វិបារតិ ។
តមេហិ ខោ កិត្យាេ សត្វហិ ធមេហិ សមផ្លាកតោ
កិត្យា វិនយដេក សោកតិតិ ។

[៧៧] សត្វហិ កិត្យាេ ធមេហិ សមផ្លាកតោ
វិនយដេក សោកតិ ។ គតមេហិ សត្វហិ ។ អាបត្តិ
ជាងាតិ អនាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ
ក្រុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ ឧកយានិ ខោ បនស្ស ចាតិ-
មោឡាតាំ វិត្យារេ ស្បាកតាតិ ហេកតិ សុវិកតាតិ សុប្ប-
រតិតិ សុវិនិធិតាតិ សុត្វសោ អណុញ្ញព្យានសោ ចតុន្នំ
យាងានំ ។ ហេ ។ អគសិរលាកី អាសវានំ ទយា
។ ហេ ។ សង្កិកត្រា ឧបសម្បជ្ជ វិបារតិ ។ តមេហិ
ខោ កិត្យាេ សត្វហិ ធមេហិ សមផ្លាកតោ វិនយដេក
សោកតិតិ ។

[៧៨] សត្វហិ កិត្យាេ ធមេហិ សមផ្លាកតោ វិន-
យដេក សោកតិ ។ គតមេហិ សត្វហិ ។ អាបត្តិ
ជាងាតិ អនាបត្តិ ជាងាតិ លហុកំ អាបត្តិ ជាងាតិ

សុត្តនិបិជក អង្គត្តនិកាយ សត្វកនិចាត

ជាមួកបានដោយស្រួលនូវយោនទាំង ២ ។ ហើយ ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់
សម្រប ។ ហើយ ក្រោះអស់អាសរ៖ទាំងនេះ ១ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងនេះ
កិត្តិជានិយធារ ប្រកបដោយធំទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ទីបរិន្តរៀន ។

[៣៧] ម្ចាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិជានិយធារ ប្រកបដោយធំ ៣
យ៉ាង ទីបរិន្តរៀន ។ ប្រកបដោយធំ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចុប្បន្ន ។ គឺស្ថាល់
អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គុរកាបត្តិ ១
ទាំងបាតិមោកទាំងពីរ កិត្តិនោះ ចែះចាំដោយត្រីមត្រូវល្អ យ៉ាងពិស្តារ
បានបែករលេកដោយល្អ ឬប្រព្រឹត្តិថែដោយប្រែពេទ ឬបានវិនិច្ឆ័យ
ដោយត្រីមត្រូវ តាមសុត្ត: តាមរបៀបនៃព្យញ្ជាន: ១ ជាមួកបានដោយ
ស្រួលនូវយោនទាំង ២ ។ ហើយ ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់សម្រប ។ ហើយ
ក្រោះអស់អាសរ៖ទាំងនេះ ១ ។ ម្ចាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិជានិយធារ
ប្រកបដោយធំទាំងនេះ ៣ យ៉ាងនេះ ទីបរិន្តរៀនបាន ។

[៣៨] ម្ចាលកិត្តិទាំងនេះ កិត្តិជានិយធារ ប្រកបដោយធំ ៣
យ៉ាង ទីបរិន្តរៀន ។ ប្រកបដោយធំ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចុប្បន្ន ។
គឺ ស្ថាល់អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១

បណ្តាសកាសដីបិតោ វិនយវគ្គា

ក្រកំ អាបតិធន ជាងាតិ វិនយេ ខោ យន បិតោ
ហេរាតិ អសំហើរ ចតុណ្ឌំ ឈាងានំ ។ យេ ។
អកសិរលាកី អាសវានំ ទយា ។ យេ ។ សង្កិភាព្យា
ឧបសម្បញ្ញ វិហារតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាប់ សត្វូហិ
ដម្ខូហិ សម្បញ្ញតោ វិនយចេរ សោភតិតិ ។

[៧៩] សត្វូហិ កិត្យាប់ ដម្ខូហិ សម្បញ្ញតោ
វិនយចេរ សោភតិ ។ កតមេហិ សត្វូហិ ។ អាបតិធន
ជាងាតិ អនាបតិធន ជាងាតិ លហុកំ អាបតិធន ជាងាតិ
ក្រកំ អាបតិធន ជាងាតិ អនេកវិហិតំ បុព្ទ-
និរាសំ អណុស្សរតិ សេយ្យចិំ ធមកម្លិ ជាតិ ទ្រូយិ
ជាតិយោ ។ យេ ។ តតិ សាការំ សឧទ្រួសំ អនេក-
វិហិតំ បុព្ទនិរាសំ អណុស្សរតិ ិព្រៃន ចក្ខុនា វិសុទ្ធន
អតិត្ថនមានុសកេន ។ យេ ។ យចាកម្លឺបកេ សត្វោ
បជាងាតិ អាសវានំ ទយា ។ យេ ។ សង្កិភាព្យា
ឧបសម្បញ្ញ វិហារតិ ។ តមេហិ ខោ កិត្យាប់ សត្វូហិ
ដម្ខូហិ សម្បញ្ញតោ វិនយចេរ សោភតិតិ ។

[៨០] អចខោ អាយស្បា ឧចាលិ យេន កកវ
តេនុបស្បែមិ ឧបស្បែមិត្យា កកវន្តំ អកិវឌ៍ត្យា

បណ្តាលសកាសផ្ទាយបិត វិនយគ្គ

ស្ថាល់គ្រកាបត្តិ ១ ជាមួកខាប់ឆ្ន មិនយុទ្ធយេង កូវិនីយ ១
 ជាមួកបានដោយស្រួលនូវរយាយទាំង ២ ។ ហើយ ១ ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់
 សម្រប ។ ហើយ ព្រោះអស់អាសវេះទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំង-
 ឡាយ កូវិនីយធាន ប្រកបដោយធំទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ទីបរិន្ទោះ ។
 [៧៩] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កូវិនីយធាន ប្រកបដោយធំ
 ៣ យ៉ាង ទីបរិន្ទោះ ។ ប្រកបដោយធំ ៣ យ៉ាង តើដឹងបមុន្តែៗ ។
 គឺស្ថាល់អាបត្តិ ១ ស្ថាល់អនាបត្តិ ១ ស្ថាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្ថាល់គ្រក-
 បត្តិ ១ រលីកយើញនូវបុព្យនិភ័ស៖ ជាប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រង់ គឺ ១ ជាតិ ២ ជាតិ
 ។ ហើយ រលីកយើញនូវបុព្យនិភ័ស៖ ជាប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដំណឹងអាការៈនិង
 ឧទ្ទេស ១ មានចក្ខុដូចជាចិត្ត ដែលបិសុទ្ធ កន្លឹនដុតចក្ខុ ជាបស់មនុស្ស
 ធម្មតា ។ ហើយ ដើរច្បាស់នូវពួកស័្សំ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ពុ ១
 ធ្វើឡើជាក់ច្បាស់ សម្រប ។ ហើយ ព្រោះអស់អាសវេះទាំងឡាយ ១ ។
 ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កូវិនីយធាន ប្រកបដោយធំទាំង ៣ យ៉ាងនេះ
 ទីបរិន្ទោះ ។

[៨០] គ្រានោះជន ព្រះខ្ជាងិជ្ជមានអាយុ ចូលទៅតាល់
 ព្រះជ័ម្យមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្នាយបង្កំព្រះជ័ម្យមានព្រះភាគ

សុត្តនបិដកេ អង្គតារនិកាយស្ស សត្តកនិចាតោ

ធនមន្តំ និសីទិ ។ ធនមន្តំ និសិញ្ញា ទៅ អាយស្ប
 ឧចាលិ កករន្តំ ធនធនហេច សាចុ មេ កណ្តុ កករ សង្ក័ត្តិន
 ធម៌ នេសេតុ យមហំ កករតោ ធម៌ សុវ្ងា ធនកោ
 ូបការឃ្លា អប្បមតោ អតាទី បហិតតោ វិហារយ្យន្តិ ។
 យេ ទៅ ត្ត់ ឧចាលិ ធម៌ ជានេយ្យសិ តមេ ធម្មា
 ន ធនន្តិត្តិធាយ វិកាយ និភោយ ឧបសមាយ
 អភិព្យាយ សម្ងាតាយ និព្យាតាយ សំរត្តនិតិ ធនកំសេន
 ឧចាលិ ជានេយ្យសិ នេសោ ធម្មា នេសោ វិនយោ
 នេតំ សត្វុសាសន្តិ ។ យេ ច ទៅ ត្ត់ ឧចាលិ ធម៌
 ជានេយ្យសិ តមេ ធម្មា ធនន្តិត្តិធាយ វិកាយ
 និភោយ ឧបសមាយ អភិព្យាយ សម្ងាតាយ
 និព្យាតាយ សំរត្តនិតិ ធនកំសេន ឧចាលិ ជានេយ្យសិ
 ធនសោ ធម្មា ធនសោ វិនយោ ធនតំ សត្វុសាសន្តិ ។

សុត្ថនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

រួចអង្គយក្តីទីផ្សេសមគ្គ ។ លុះព្រះខ្មាលិជីមានអាយុ អង្គយក្តីទីផ្សេសមគ្គរហើយ ទីបរាបទូលព្រះជីមានព្រះភាគ យ៉ាវនេះថា បពិត្តព្រះអង្គជ័បម្រើន សូមព្រះជីមានព្រះភាគ សម្រួល ធម៌ជល់ខ្លំព្រះអង្គដោយសេចក្តីសង្ខេបឡើង ខ្លំព្រះអង្គបានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះជីមានព្រះភាគរហើយ នៅតែម្នាក់ធម៌ បៀវសចញ្ញាតកញ្ចក់ណាង់ ជាម្នកមិនប្រមាណ មានព្យាយាមជុំតកម្មកិលេស បញ្ញានបិត្តនៅក្តីព្រះនិញ្ញាន ។ ម្នាលខ្មាលិ អ្នកត្រូវដឹងនូវពួកធម៌ធម៌ណាប់ ធម៌ទាំងនេះមិននាំឡើនីយណាយដោយជាប់ខាត មិននាំឡើសាយបិត្ត មិននាំឡើរលត់ មិននាំឡើស្សប់ មិននាំឡើបានអកិញ្ញា មិននាំឡើបានត្រាស់ដឹងមិននាំឡើបានព្រះនិញ្ញាន ម្នាលខ្មាលិ អ្នកត្រូវចាំទុក ដោយជាប់ខាតប៉ាត់ប៊ា នេះមិនមែនជាជម៌ នេះមិនមែនជាកិនីយ នេះមិនមែនជាពក្យប្រដៃរបស់ព្រះសាស្ត្រឡើយ ។ ម្នាលខ្មាលិ អ្នកត្រូវដឹងនូវពួកធម៌ធម៌ណាប់ ធម៌ទាំងនេះ នាំឡើនីយណាយ ដោយជាប់ខាតនាំឡើសាយបិត្ត នាំឡើរលត់ នាំឡើស្សប់ នាំឡើបានអកិញ្ញា នាំឡើបានត្រាស់ដឹង នាំឡើបានព្រះនិញ្ញាន ម្នាលខ្មាលិ អ្នកត្រូវចាំទុក ដោយជាប់ខាតប៉ាត់ប៊ា នេះជាជម៌ នេះជាកិនីយ នេះជាពក្យប្រដៃ របស់ព្រះសាស្ត្រ ។

បណ្តាលសកាសដូចជាពេជ្ជការ និងយវត្ថុ

[៤១] សត្វិម ភីគ្គុរ៉ែ អធិការណាសមជាត ធម្ម
 ឧប្បន្ទុប្បន្ទានំ អធិការណានំ សមជាយ រួបសមាយ ។
 គត់ម សត្វ ។ សម្បុទានិយោ ជាតព្រោ សតិវិនិយោ
 ជាតព្រោ អម្បុល្បិនិយោ ជាតព្រោ បង្កើតការណា
 យកូយុសិកា តស្ស ចាបិយសិកា តិលារត្វារកោ ។
 តម ទោ ភីគ្គុរ៉ែ សត្វ អធិការណាសមជាត ធម្ម
 ឧប្បន្ទុប្បន្ទានំ អធិការណានំ សមជាយ រួបសមាយតិ ។
 និងយវត្ថុ តតិយោ^(១) ។

ពិស្សុទ្វានំ

ចតុរោ វិនិយោចក ចតុរោ វិនិយោចរសោភណ្ឌ ហេរណិ
 សាសនំ អផ្ទមរក្តុ ធន ចាណិ អធិការណាសមមេនាតិ ។

^(១) អដ្ឋមោតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សុតិ ។

បណ្តាសកាសដីហិត វិនយគ្គ

[៨១] ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ នេះ លោយៗថា អធិករណាសមប័េស សម្រាប់ម្នាប់ សម្រាប់ផ្សេះផ្សាយនូវអធិករណៈទាំងឡាយ ដែល
កើតឡើងហើយ កើតឡើងហើយ ។ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាង តើដូចមេច
ឧ៖ ។ គឺសង្ឃត្រូវឡើសមួយនឹងយ ។ ត្រូវឡើសតិវិនីយ ។ ត្រូវឡើ
អម្បញ្ញវិនីយ ។ ត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោស តាមពាក្យល្អជាបស់អ្នកឡើយ ។
ត្រូវវិនិច្ឆ័យ តាមកាត់ប្រើនជាប្រមាណា ។ ត្រូវកាត់ទោស តាមកម្ពុរបស់
កិភុទាំង ៣ ដែលប្រព្រឹត្តលាមក ។ ត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើពួកកិភុទាំង ៣ ដែលវិវាទ
ទាស់ទេដ្ឋាន សង្ឃបសសង្ឃម អត់និន្នាចោរិញ្ញទោមក ដូចគេត្រូប
មួត្រូលាមកដោយស្មោះ ។ ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាង
នេះ លោយៗថាអធិករណាសមប័េស សម្រាប់ម្នាប់ សម្រាប់ផ្សេះផ្សាយនូវអធិ-
ករណៈទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ កើតឡើងហើយ ។
ចំប់ វិនយគ្គទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃវិនយគ្គនោះគី

ចាលី ១០ លីក មានកិច្ចអដ្ឋមគ្គ គីនិយាយអំពីកិភុទាំង ៣
វិនយជរួនពួក ។ កិភុទារិនយជរ ដែលរួនរឿងប្រុនពួក ។
ពាក្យប្រជាង ។ អធិករណាសមប័េស ។

វត្តាសបង្កើតា សុត្តនា

[៤២] សត្វន្តំ កិច្ចូរ ធម្មានំ កិច្ចន្ទា កិច្ចុ យោតិ ។
 គតមេសំ សត្វន្តំ ។ សត្វាយិធី កិច្ច យោតិ
 វិចិត្យ កិច្ច យោតិ សីលពួពាយកម្មសោ កិច្ច
 យោតិ រកោ កិច្ច យោតិ ធោសោ កិច្ច យោតិ
 មោយោ កិច្ច យោតិ មានោ កិច្ច យោតិ ។ តមេសំ
 ខោ កិច្ចូរ សត្វន្តំ ធម្មានំ កិច្ចន្ទា កិច្ចុ យោតិតិ ។

[៤៣] សត្វន្តំ កិច្ចូរ ធម្មានំ សមិតត្តា
 សមេញោ យោតិ ។ យោ ។ ពាយិតត្តា ព្រហ្មុឃោ
 យោតិ ។ យោ ។ ឯិស្សុតត្តា សោតិកោ យោតិ
 ។ យោ ។ ឯហាតត្តា^(១) ឯហាតកោ យោតិ ។ យោ ។
 វិចិតត្តា ហែក្តុ យោតិ ។ យោ ។ អារកត្តា
 អរហារ យោតិ^(២) ។ គតមេសំ សត្វន្តំ ។
 សត្វាយិធី អារកា យោតិ វិចិត្យ អារកា
 យោតិ សីលពួពាយកម្មសោ អារកោ យោតិ រកោ
 អារកោ យោតិ ធោសោ អារកោ យោតិ

១ ម. និយុតត្តា សោតិយោ យោតិ ។ ល ។ និន្ទាតត្តា ។ ឱ. និនហាតត្តា ។ ២ ឱ. ម.
 អិហាតត្តា អិយោ យោតិ ។ យោ ។ អារកត្តា អរហារ យោតិ ។

វត្តាសលផ្លបិត សុគ្រណ៍

[៨២] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហោចា កិភូ ព្រោះបាន
ទម្ងាយនូវធ័រ ៣ យ៉ាង ១ ធ័រ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបួន៖ ១ គីជាម្បក
បានទម្ងាយសកាយទិន្និ ១ ទម្ងាយវិចិភូថា ១ ទម្ងាយសិលពួតបរ-
មាស៖ ១ ទម្ងាយរត់៖ ១ ទម្ងាយទោស៖ ១ ទម្ងាយមេហៈ ១
ទម្ងាយមាន៖ ១ ឬ ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហោចា កិភូ ព្រោះ
បានទម្ងាយនូវធ័រ ៣ យ៉ាងនេះ ១

[៨៣] ម្នាលកិភូទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហោចា សមណ៍
ព្រោះបានរម្បាប់ធ័រ ៣ យ៉ាង ១ បេ ១ បុគ្គលដែលហោចា ព្រោះប្រុណា
ព្រោះបានបន្ទាត់ ១ បេ ១ បុគ្គលដែលហោចា សោត្តិក៖ ព្រោះជាម្បក
ប្រាសចាក ១ បេ ១ បុគ្គលដែលហោចា នហាតក៖ ព្រោះជាម្បកលាន
ដម្រេះ ១ បេ ១ បុគ្គលដែលហោចា នទួត ព្រោះជាម្បកត្រាស់ដីន ១ បេ ១
បុគ្គលដែលហោចា អរហន្ត ព្រោះជាម្បកត្រាយ ១ ធ័រ ៣ យ៉ាង
តើដូចមេបួន៖ ១ គីថ្យាយចាកសកាយទិន្និ ១ ថ្យាយចាកវិចិភូថា ១
ថ្យាយចាកសិលពួតបរមាស៖ ១ ថ្យាយចាករត់៖ ១ ថ្យាយចាកទោស៖ ១

វត្តាសង្គបិតា សុត្តនា

មោយកា អារកោ យោតិ មានា អារកោ
យោតិ ។ តមេសំ ទោ កិត្យាប់ សត្វណ៍ ធម្មានំ
អារគត្តា អរបក យោតិតិ ។

[៤៤] សត្វិមេ កិត្យាប់ អសន្ទម្ពា ។ គតេមេ
សត្វ ។ អស្សដ្ឋា យោតិ អបិរិកោ យោតិ
មោនាថ្មី យោតិ អប្បស្សតោ យោតិ កុសីតោ
យោតិ មុដ្ឋស្សតិ យោតិ ឯប្បព្រោ យោតិ ។
តមេ ទោ កិត្យាប់ សត្វ អសន្ទម្ពាតិ ។ សត្វិមេ
កិត្យាប់ សន្ទម្ពា ។ គតេមេ សត្វ ។ សដ្ឋា យោតិ
ហិរិមា យោតិ ឱត្មី យោតិ ពហុស្សតោ យោតិ
អារធ្លីរិយោ យោតិ សតិមា យោតិ បញ្ចក យោតិ ។
តមេ ទោ កិត្យាប់ សត្វ សន្ទម្ពាតិ^(១) ។

[៤៥] សត្វិមេ កិត្យាប់ បុក្រលា អាហុនេយ្យា
ចាហុនេយ្យា នត្វិណោយ្យា អញ្ញលិករណីយា
អណុត្តាំ បុញ្ញពេញ្តត្តិ លោកស្ស ។ គតេមេ
សត្វ ។ តច កិត្យាប់ ធភាគដ្ឋា បុក្រលោ

^(១) ម. តតោ បាំ តស្សូទានំ កិន្ទា សមណប្រាបុណា ច សោតិយន្ទាតកោ ធផត-
រិយោ អរបកសន្ទម្ពសន្ទមិនោ ទេសិតា តែ តថាគតាតិ ។

វត្តាសង្គមិត សុត្ថន

ទ្វាយចាកមោហេះ ១ ទ្វាយចាកមាន៖ ១ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ បុគ្គល
ដែលហេរបាន អរហត្ថ ព្រោះជាអ្នកទ្វាយចាកធម់ទាំង ៣ យ៉ាងនេះជន ។

[៨៤] ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ អសទ្វម្មនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
អសទ្វម្ម ៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចុះ ។ គីបុគ្គលមិនមានស្វោ ១ មិនមាន
ហិរិ ១ មិនមានធម្មប្បៃ ១ ជាអ្នកបេះដឹងតិច ១ ទិនប្រជាសុស ១ ក្រោចក្រារំង
ស្ថារតី ១ តតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ អសទ្វម្មមាន ៣ យ៉ាង
នេះជន ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ សទ្វម្មនេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សទ្វម្ម
៣ យ៉ាង តើដូចមេបច្ចុះ ។ គីបុគ្គលមានស្វោ ១ មានហិរិ ១ មាន
ធម្មប្បៃ ១ អ្នកបេះដឹងប្រើន ១ ជាអ្នកធ្វើព្រាយាម ១ មានស្ថារតី ១
មានប្រាជ្ញា ១ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ សទ្វម្មមាន ៣ យ៉ាងនេះជន ។

[៨៥] ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ជាអ្នកត្តូវ
ទទួលនូវភុំ ដែលគេនាំមកបួង គីរទទួលនូវភុំ ដែលគេរៀបចំ
ទទួលក្រោរ គីរទទួលនូវទក្ដិណាទាន គីរគេប្រណាម្មអញ្ញលី ជាប្រើ
ក្រុងបុណ្យដំប្រើ របស់ស្វោលេក ។ បុគ្គល ៣ ពួក
តើដូចមេបច្ចុះ ។ ម្ទាលកិត្តិទាំងខ្លាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សត្វនូបិជេក់ អដ្ឋត្រនិភាយស្ស សត្វកនិច្ចតាំ

ចក្ខុស្សី អនិច្ចានុបស្សី វិហារតិ អនិច្ចសព្វី អនិច្ចប្បដិសំ-
 ហើ សតតំ សមិតំ អញ្ញកិណ្ឌ ចែតសា អធិមុច្ចមានោ
 បញ្ចាយ បរិយាតាមានោ ។ សោ អសរណំ ទយ
 អនាសវំ ចេតារិមុតិ បញ្ចារិមុតិ ឯធម៌ ធម៌ សយំ អភិញ្ញ
 សច្ចិកត្តា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។ អយំ កិត្យិរៀ បបមោ
 បុគ្គលោ អាយុនេយ្យ ឱាយុនេយ្យ ឯក្តិលោយ្យ
 អញ្ជាលិករជ័យោ អនុត្តវំ បុញ្ញកេឡតិតំ លោកស្ស ។
 បុន ចបវំ កិត្យិរៀ តដោកចោ បុគ្គលោ ចក្ខុស្សី
 អនិច្ចានុបស្សី វិហារតិ អនិច្ចសព្វី អនិច្ចប្បដិសំហើ
 សតតំ សមិតំ អញ្ញកិណ្ឌ ចែតសា អធិមុច្ចមានោ
 បញ្ចាយ បរិយាតាមានោ ។ តស្ស អបុព្ទំ
 អចរិមំ អសរបរិយាតាលញ្ច បោកតិ ដីវិតបរិយ-
 ាលញ្ច ។ អយំ កិត្យិរៀ ឯតិយោ បុគ្គលោ
 អាយុនេយ្យ... អនុត្តវំ បុញ្ញកេឡតិតំ លោកស្ស ។
 បុន ចបវំ កិត្យិរៀ តដោកចោ បុគ្គលោ ចក្ខុស្សី
 អនិច្ចានុបស្សី វិហារតិ អនិច្ចសព្វី អនិច្ច-
 ប្បដិសំហើ សតតំ សមិតំ អញ្ញកិណ្ឌ ចែតសា
 អធិមុច្ចមានោ បញ្ចាយ បរិយាតាមានោ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិចាត

ជាមួកយើញរៀយ ។ បា មិនទេវ៉ីន មានសេចក្តីសម្ងាត់បា មិនទេវ៉ីន ដើម្បី
ច្បាស់បា មិនទេវ៉ីន មានចិត្តចុះសិប់ ស្ទើដៃ ដោយប្រាជ្ញាធរប់រៀយ ។
មិនប្រឡាកប្រឡាំក្តុងចក្ខុ ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្របន្ថែ
បែតាវិមុត្តិនិងបញ្ហាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវ់ ព្រោះអស់អាសវ់ទាំង-
ឡាយ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ នេះជាបុគ្គល
ទី ១ ដែលគ្រទេនូលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបួជា គ្រទេនូលនូវវត្ថុ ដែល
គេរៀបចំទេនូលក្រោរ គ្រទេនូលនូវទេនិធបាទាន គ្រគេប្រណាមួរព្យាលី
ជាស្របុណ្យដ៏ប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្បយទេវ៉ីត
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាមួកយើញរៀយ ។ បា មិនទេវ៉ីន មានសេចក្តី
សម្ងាត់បា មិនទេវ៉ីន ដើម្បីច្បាស់បា មិនទេវ៉ីន មានចិត្តចុះសិប់ ស្ទើដៃ
ដោយប្រាជ្ញាធរប់រៀយ ។ មិនប្រឡាកប្រឡាំក្តុងចក្ខុ ។ បុគ្គលនោះ
អស់ទាំងអាសវ់ អស់ទាំងដីវិតជំណាល ។ ត្រា ។ ម្នាលកិភុទាំង-
ឡាយ នេះជាបុគ្គលទី ២ ដែលគ្រទេនូលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបួជា . . .
ជាស្របុណ្យដ៏ប្រសើរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិភុទាំងឡាយ ម្បយ
ទេវ៉ីត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាមួកយើញរៀយ ។ បា មិនទេវ៉ីន
មានសេចក្តីសម្ងាត់បា មិនទេវ៉ីន ដើម្បីច្បាស់បា មិនទេវ៉ីន មានចិត្តចុះ
សិប់ ស្ទើដៃ ដោយប្រាជ្ញាធរប់រៀយ ។ មិនប្រឡាកប្រឡាំក្តុងចក្ខុ ។

គ្រាសដុំហិតា សុណនា

សោ បញ្ចាំ ឱ្យម្ខាកិយាន់ សញ្ញាបណ្តាន់ បរិក្ខាយ
 អន្តរបរិនិញ្ញាយី យោតិ ។ បេ ។ ឧបលាច្បូបរិនិញ្ញាយី
 យោតិ ។ បេ ។ អសច្ញារបរិនិញ្ញាយី យោតិ ។ បេ ។
 សសច្ញារបរិនិញ្ញាយី យោតិ ។ បេ ។ ឧទំសោតោ យោតិ
 អគានិផ្ទះកម្ដិ ។ អយំ កិច្ចាប់ សត្វាមេ បុគ្គលោ
 អាហុនេយ្យ... អណ្តូនាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្ស ។
 ឥម ខោ កិច្ចាប់ សត្វ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ
 ចាហុនេយ្យ នគ្គិោេយ្យ អញ្ជូលិករជោយា អណ្តូនាំ
 បុញ្ញលេខាតំ លោកស្សតិ ។

[៤៦] សត្វិមេ កិច្ចាប់ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ...
 អណ្តូនាំ បុញ្ញលេខាតំ លោកស្ស ។ គត់មេ សត្វ ។
 ឥដ កិច្ចាប់ ធភាព្យ បុគ្គលោ ចក្ខុស្តី ឯក្ខារ-
 នុបស្សី វិយារតិ... ចក្ខុស្តី អនត្តាលុបស្សី វិយារតិ
 ចក្ខុស្តី ឈយាលុបស្សី វិយារតិ ចក្ខុស្តី រយាលុបស្សី
 វិយារតិ ចក្ខុស្តី វិភាគាលុបស្សី វិយារតិ ចក្ខុស្តី និង-
 នុបស្សី វិយារតិ ចក្ខុស្តី បដិនិស្សត្តាលុបស្សី វិយារតិ

គេត្តាសម្រាប់បិត សុគន្ល

បុគ្គលនោះ បានឈ្មោះថា អនុកបរិនិញ្ញយើ ព្រោះអស់សំយោជន៍ ដែលជាបំណេកខាងក្រោមរលើវី ។ ហើយ បានឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិញ្ញយើ ។ ហើយ បានឈ្មោះថា អសផ្ទារបរិនិញ្ញយើ ។ ហើយ បានឈ្មោះថា សសផ្ទារបរិនិញ្ញយើ ។ ហើយ បានឈ្មោះថា ឧទ្ធសោតអកនិងធម្មគមី ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយ នេះជាបុគ្គលទី ៣ ដែលគ្រប់ទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបុជា . . . ជាប្រសិរីបុណ្យដៃប្រសិរីរបស់សត្វលោក ។ ម្នាលកិត្តិទាំងឡាយបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ ជាអ្នកគ្រប់ទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបុជា គ្រប់ទួលនូវវត្ថុ ដែលគេរៀបចំទួលក្រោរ គ្រប់ទួលនូវទក្ខិណាទាន គ្រគេប្រណិកអញ្ញលី ជាប្រសិរីបុណ្យដៃប្រសិរី របស់សត្វលោក ។

[៤៦] ម្មាលកិត្តិកុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គូរទទួលនូវវត្ថុ
ដែលគេនាំមកបុង . . . ជាស្របុណ្យដៃប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
បុគ្គល ៧ ពួក តើដូចមេចខ្លះ៖ ។ ម្មាលកិត្តិកុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ភីជ
លោកនេះ ជាអ្នកយើញរឿយ ។ ភីជចកុបាទាជាចុក ។ . . ១ យើញ
រឿយ ។ ភីជចកុបាទាមិនមែនជារបស់ខ្លួន ១ យើញរឿយ ។ ភីជចកុ
បាទាអស់ទោ ១ យើញរឿយ ។ ភីជចកុបាទាសាបស្បួនរួច ១ យើញ
រឿយ ។ ភីជចកុបាទាគូរសាយចិត្ត ១ យើញរឿយ ។ ភីជចកុបាទាដ
របស់រលត់ ១ យើញរឿយ ។ ភីជចកុបាទាជារបស់គូរលោប់បង់បេញ ១

សុត្តនិចកេដែក អង្គភាពនិកាយស្ស សត្វកនិចាតោ

សោតស្តី	យានស្តី	ជីវិយ	គាយស្តី	មនស្តី
រប់សុ	សទ្ទុសុ	កទ្ទុសុ	រសសុ	ធោផ្លព្រសុ
ចក្បុវិញ្ញាងោ		សោតវិញ្ញាងោ		យានវិញ្ញាងោ
ជីវិវិញ្ញាងោ		គាយវិញ្ញាងោ		មនោវិញ្ញាងោ
ចក្បុសម្បសេវា		សោតសម្បសេវា		យានសម្បសេវា
ជីវិសម្បសេវា		គាយសម្បសេវា		មនោសម្បសេវា
ចក្បុសម្បសេវាដាយ		សោតសម្បសេវាដាយ		យានសម្បសេវាដាយ
រោនាយ	យានសម្បសេវាដាយ	រោនាយ	ជីវិសម្បសេវ-	
ជាយ	រោនាយ	គាយសម្បសេវាដាយ	រោនាយ	មនោ-
សម្បសេវាដាយ	រោនាយ	រួបសញ្ញាយ	សទ្ទុសញ្ញាយ	
កទ្ទុសញ្ញាយ	រសសញ្ញាយ	ធោផ្លព្រសញ្ញាយ		ធម្ម-
សញ្ញាយ	រួបសញ្ញាចាយ	សទ្ទុសញ្ញាចាយ		កទ្ទ-
សញ្ញាចាយ	រសសញ្ញាចាយ	ធោផ្លព្រសញ្ញាចាយ		សម្ប-
ធម្មសញ្ញាចាយ	រួបតល្ឃាយ	សទ្ទុតល្ឃាយ		កទ្ទ-
តល្ឃាយ	រសតល្ឃាយ	ធោផ្លព្រតល្ឃាយ		តល្ឃ-
រួបវិតលេក្ត	សទ្ទុវិតលេក្ត	កទ្ទុវិតលេក្ត	រសវិតលេក្ត	ធោផ្លព្រវិតលេក្ត
ធម្មវិតលេក្ត	រួបវិចារ	សទ្ទុវិចារ	កទ្ទុវិចារ	រសវិចារ
ធោផ្លព្រវិចារ	ធម្មវិចារ	រួបកទ្ទុទ្ទេ		រោនាជាន់

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្វកនិបាត

កូនសោត់ យាន៖ ជីវិកាយ មនេះ កូន្មរបទាំងឡាយ សំឡេងទាំងឡាយ
 គ្រឿនទាំងឡាយ រសទាំងឡាយ ធោដ្ឋាន៖ ទាំងឡាយ ធម្មារមួលៗទាំងឡាយ
 កូនចក្ខុវិញ្ញាណា សោតវិញ្ញាណា យានវិញ្ញាណា ជីវិញ្ញាណា កាយវិញ្ញាណា
 មនោវិញ្ញាណា កូនចក្ខុសម្បស្ស សោតសម្បស្ស យានសម្បស្ស ជីវិ-
 សម្បស្ស កាយសម្បស្ស មនោសម្បស្ស កូននៅដែលកែតែអំពើចក្ខុ-
 សម្បស្ស នៅដែលកែតែអំពើសោតសម្បស្ស នៅដែលកែតែអំពើយាន-
 សម្បស្ស នៅដែលកែតែអំពើជីវិសម្បស្ស នៅដែលកែតែអំពើកាយ-
 សម្បស្ស នៅដែលកែតែអំពើមនោសម្បស្ស កូន្មរបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា
 គន្លសញ្ញា រសសញ្ញា ធោដ្ឋានសញ្ញា ធម្មសញ្ញា កូន្មរបសញ្ញាតនា
 សទ្ធសញ្ញាតនា គន្លសញ្ញាតនា រសសញ្ញាតនា ធោដ្ឋានសញ្ញាតនា
 ធម្មសញ្ញាតនា កូន្មរបតណ្ឌា សទ្ធតណ្ឌា គន្លតណ្ឌា រសតណ្ឌា
 ធោដ្ឋានតណ្ឌា ធម្មតណ្ឌា កូន្មរបវិតក៍: សទ្ធវិតក៍: គន្លវិតក៍: រស-
 វិតក៍: ធោដ្ឋានវិតក៍: ធម្មវិតក៍: កូន្មរបវិចារៈ: សទ្ធវិចារៈ: គន្លវិចារៈ:
 រសវិចារៈ: ធោដ្ឋានវិចារៈ: ធម្មវិចារៈ: កូន្មរបភន្ត នៅនៅ

ត្រូវសង្គមបិតា សុភាព

សញ្ញាខាន់ សធ្វារក្បាខាន់ វិញ្ញាបណ្តាខាន់ អនិច្ចាបុបស្សី
 រិយាណិ ឯក្បាបុបស្សី រិយាណិ អនត្រាបុបស្សី រិយាណិ
 ទយកាបុបស្សី រិយាណិ រយកាបុបស្សី រិយាណិ វិកាប-
 ុបស្សី រិយាណិ និរោបុបស្សី រិយាណិ បដិនិ-
 ស្សីកាបុបស្សី រិយាណិ ។

[៤៧] រកស្សី កិច្ចាប់ អកិញ្ញាយ សត្វ ធម្ម
 ការេត្តា ។ គត់មេ សត្វ ។ សតិសម្ងាល់ដៃ ។ យេ ។
 ឧបេក្បាសម្ងាល់ដៃ ។ រកស្សី កិច្ចាប់ អកិញ្ញាយ
 តមេ សត្វ ធម្ម ការេត្តាតិ ។

[៤៨] រកស្សី កិច្ចាប់ អកិញ្ញាយ សត្វ ធម្ម
 ការេត្តា ។ គត់មេ សត្វ ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្រសញ្ញា
 អសុកសញ្ញា អាណិជ្រសញ្ញា បយានសញ្ញា វិកាតសញ្ញា
 និរោសញ្ញា ។ រកស្សី កិច្ចាប់ អកិញ្ញាយ តមេ
 សត្វ ធម្ម ការេត្តាតិ ។

[៤៩] រកស្សី កិច្ចាប់ អកិញ្ញាយ សត្វ
 ធម្ម ការេត្តា ។ គត់មេ សត្វ ។
 អសុកសញ្ញា មរណាសញ្ញា អាយាប់ បដិក្សលសញ្ញា

វត្តាសង្គបាត សុភន្ធន

សញ្ញាគាន់ សង្ការក្នុង ជាអូកយើញរឿយ ។ ក្នុងវិញ្ញាណក្នុងបាទា
របស់មិនទេរី យើញរឿយ ។ បាទាគួរ យើញរឿយ ។ បាន មិន
មែនរបស់ខ្លួន យើញរឿយ ។ បានអស់ទៅ យើញរឿយ ។ បានសាប-
សុន្យទៅ យើញរឿយ ។ បានគួរសាយចិត្ត យើញរឿយ ។ បានរលត់
យើញរឿយ ។ បាទាបស់គួរលំបង់ចេញ ។

[៤៧] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន
ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់៖ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបួន៖ ។ តី សតិ-
សម្ងាត់ផ្លូវ ១ ។ ស ។ ឧបកាសម្ងាត់ផ្លូវ ១ ។ ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ
ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់៖ ។

[៤៨] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន
ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់៖ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបួន៖ ។ តី
អនិច្ឆ័ន់សញ្ញា ១ អនិត្តសញ្ញា ១ អសុកសញ្ញា ១ អាទិនសញ្ញា ១
បហានសញ្ញា ១ វិភាគសញ្ញា ១ និពេជសញ្ញា ១ ។ ម្នាល
កិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរកត់៖ ។

[៤៩] ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន
ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរកត់៖ ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចមេបួន៖ ។ តី
អសុកសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាបារ បជីកូលសញ្ញា ១

សុត្តនបិដកេ អង្គត្រនិកាយស្ស សត្ថកនិតាគោ

សព្វលោកេ អនីរតសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ឆ
 ឌុគ្បសញ្ញា ឌុគ្ប អនត្តសញ្ញា ។ ភតស្ស កិត្តិវេ
 អកិញ្ញាយ តម សត្ត ធម្មា ភារេត្តាតិ ។

[៤០] ភតស្ស កិត្តិវេ បរិញ្ញាយ ។ យេ ។
 បរិគ្បូយាយ បយាងាយ ឧយាយ រយាយ វិកាយ និហ-
 ជាយ ចាកាយ បដិនិស្សុភាយ តម សត្ត ធម្មា
 ភារេត្តា ។ ធោសស្ស មោហាស្ស កោដស្ស ឧប-
 ជាស្ស មគ្បស្ស បលាសស្ស តស្សុយ មច្បិយស្ស
 មាយាយ សាខេយេស្ស ចម្មស្ស សារម្មស្ស មានស្ស
 អតិមានស្ស មទស្ស បមានស្ស អកិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
 បរិគ្បូយាយ បយាងាយ ឧយាយ រយាយ វិកាយ
 និហជាយ ចាកាយ បដិនិស្សុភាយ តម សត្ត ធម្មា
 ភារេត្តាតិ^(១) ។

សត្ថកនិតាគោ និងឯតោ ។

១ តគោ បាំ តទម្រោច ភគរ អគ្គមនា គោ កិត្តិ ភគរគោ ភាសិតំ អភិនន្យុនិតិ តមេ
 បាទា ទិស្សុនិ ។

សុត្តនបិដក អង្គត្តរនិកាយ សត្តកនិបាត

សព្វលោកអនកិរតសញ្ញា ១ អនិច្ចិសញ្ញា ១ អនិច្ចិទុកិសញ្ញា ១
ទុកិអនតិសញ្ញា ១ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៣) យ៉ាងនេះ
ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន ដើម្បីដើរប្រាស់នូវរកត់ ។

[៤០] ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ធម៌ ៣) យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន
ដើម្បីកំណត់ដឹង ។ ហេ ។ ដើម្បីទ្វាគស់រលីន ដើម្បីលេះ ដើម្បីទ្វាក្ស័យ
ដើម្បីទ្វាសាបស្ទន្យ ដើម្បីសាយ ដើម្បីលត់ ដើម្បីទ្វាគចំ ដើម្បី
ធ្ងាន់បង់នូវរកត់ ។ ធម៌ ៣) យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវបម្រើន ដើម្បីដឹង
ប្រាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីទ្វាគស់រលីន ដើម្បីលេះ ដើម្បីទ្វា
ក្ស័យ ដើម្បីទ្វាសាបស្ទន្យទៅ ដើម្បីសាយ ដើម្បីលត់ ដើម្បីទ្វា
គចំ ដើម្បីធ្ងាន់បង់នូវទោស់ មោហៈ កោដ៏ ឧបនាយៈ មក្ខៈ
បណ្តាស់ តស្ស្រា មច្ចុរិយៈ មាយា សាបេយ្យៈ ចម៉ែ សរម៉ែ
មាន៖ អតិមាន៖ មទេ បមានេះ ។

ចប់ សត្តកនិបាត ។

សុត្តនិងកែ

អង្គត្តនិកាយស្ស សត្វកនិចាណា

អង្គមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្គ

បបមបណ្ឌាសកោ

បបមបណ្ឌាសកោ	ធនវគ្គា	បបមោ.....	១
	អនុសយវគ្គា	ទុតិឃោ.....	១៤
	វិជីវគ្គា	តុតិឃោ.....	២៧
	ទេរតារវគ្គា	ចតុត្រោ.....	៥៨
	មហាយព្យវគ្គា	បព្យមោ.....	៣៤

បណ្ឌាសកាសង្គបិតា វគ្គា

បណ្ឌាសកាសង្គបិតវគ្គសុ អព្យកតវគ្គា	បបមោ.....	១២៥	
	មហាវគ្គា	ទុតិឃោ.....	១៤២
	វិនយវគ្គា	តុតិឃោ.....	២៥៥
	វគ្គសង្គបិតា	សុត្តនា.....	២៦២

សុត្ថនបិជក

អង្គត្តរនីកាយ សត្វកនិចាត

អង្គមភាគ

មាតិកា

លេខទំព័រ

បប់មបណ្តាសក

បប់មបណ្តាសក	ជនវគ្គ	ទី ១	១
	អនុសយវគ្គ	ទី ២	១៦
	វដ្ឋិវគ្គ	ទី ៣	២៧
	ទេវតារវគ្គ	ទី ៤	៤៨
	មហាយព្រវគ្គ	ទី ៥	៥២

បណ្តាសកាសង្គបិតវគ្គ

បណ្តាសកាសង្គបិតវគ្គ	អព្រកតតវគ្គ	ទី ១	១២៥
	មហាវគ្គ	ទី ២	១៤២
	វិនយវគ្គ	ទី ៣	២៥៥
	វគ្គសង្គបិត	សុត្ថន	២៦២

សុទ្ធទាមពិធីកា

៤៨

SUTTANTA PITAKA